

„KULTURA” (1997–2000)

„ZESZYTY HISTORYCZNE” (1997–2010)

DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA (1997–2010)

„FRAGMENTS” (1973–1979)

Biblioteka „WIEZI”
Tom 290

Biblioteka „Kultury”
Tom 551

ANNA SUPRUNIUK
MIROSŁAW ADAM SUPRUNIUK

BIBLIOGRAFIA

„KULTURA” (1997–2000)
„ZESZYTY HISTORYCZNE” (1997–2010)
DZIAŁALNOŚĆ WYDAWNICZA (1997–2010)
„FRAGMENTS” (1973–1979)

ASSOCIATION INSTITUT LITTÉRAIRE „KULTURA”
BIBLIOTEKA „WIEZI”
INSTYTUT DOKUMENTACJI I STUDIÓW
NAD LITERATURĄ POLSKĄ
ODDZIAŁ MUZEUM LITERATURY IM. ADAMA MICKIEWICZA
TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ ARCHIWUM EMIGRACJI
PARYŻ–WARSZAWA–TORUŃ 2013

© Copyright by Anna Supruniuk, Warszawa 2013
© Copyright by Mirosław A. Supruniuk, Warszawa 2013

Projekt okładki i stron tytułowych – Janusz Górski
Redaktor prowadzący – Paweł Kądziała
Korekta – Cezary Gawryś

Publikację opiniował do druku prof. dr hab. Rafał Habielski.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

ISSN 0519 9336
ISBN 978-83-62610-48-8
ISBN 978-83-932756-8-7

Towarzystwo „WIEŻ”
ul. Trębacka 3
00-074 Warszawa
tel. 22 827 29 17
Zapraszamy do naszej księgarni internetowej
www.wiez.pl

Zamówienia: Dział Handlowy
tel./fax 22 828 18 08

Druk i oprawa: Drukarnia im. A. Półtawskiego
Kielce, ul. Krakowska 62

Cena 35,49 zł
Printed in Poland

*Redakcji, współpracownikom
i czytelnikom „Kultury”
pracę tę poświęcają
Anna i Mirosław A. Supruniukowie*

WSTĘP

Niniejsza bibliografia jest kontynuacją wydanych wcześniej pięciu tomów „Bibliografii «Kultury»” (i „Zeszytów Historycznych”) Jana Kowalika, Marii Danilewicz Zielińskiej oraz niżej podpisanych, a także powstałej w początkach 1996 roku „Bibliografii «Zeszytów Historycznych» 1–110”¹. I jest jej tomem ostatnim. Rejestruje ona zawartość treści publikacji Instytutu Literackiego powstałych w latach 1997–2010: „Kultury”, „Zeszytów Historycznych” oraz nielicznych książek wydanych w serii Biblioteka „Kultury”. Bibliografią objęliśmy również, podobnie jak w bibliografii poprzedniej, kolejne tomy serii Archiwum „Kultury”, wspólnej inicjatywy wydawniczej Instytutu Literackiego i Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik”, pierwsze zestawienia bibliograficzne w serii Konstelacja „Kultury”, wydawanej przez Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie oraz wydawnictwa okolicznościowe poświęcone „Kulturze”: antologie tekstów z „Kultury” i publikacje Towarzystwa Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, a także nieliczne wydawnictwa źródłowe – głównie wywiady z Redaktorem. Schemat tematyczny bibliografii, układ treści oraz kontynuacja numeracji w dziale „Wydawnictwa książkowe”, oparte zostały na propozycjach Marii Danilewicz Zielińskiej, której „Bibliografię” za lata 1981–1987 przyjęliśmy jako podstawę już poprzednio.

¹ J. Kowalik, „Kultura” 1947–1957. *Bibliografia zawartości treści. Działalność wydawnicza (1946 – maj 1959)*, Paryż 1959; M. Danilewicz Zielińska, *Bibliografia. [T. 1:] „Kultura” (1958–1973). „Zeszyty Historyczne” (1962–1973). Działalność wydawnicza (1959–1973)*, Paryż 1975; T. 2: 1974–1980, Paryż 1981; T. 3: 1981–1987, Paryż 1989; A. Supruniuk, M. A. Supruniuk, *Bibliografia: „Kultura” (1988–1996). „Zeszyty Historyczne” (1988–1996). Działalność wydawnicza (1988–1996)*, Paryż 1997; J. Krawczyk, J. Szymański, *Bibliografia: „Zeszyty Historyczne” 1–110 (1962–1994)*, Paryż 1996.

Od końca 1995 roku, aż do zamknięcia czasopisma, Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu wydawało integralną reedycję zeszytów „Kultury”. Różnice pomiędzy wydaniem paryskim a warszawskim dotyczyły przede wszystkim reklam (ujętych w bibliografii, o ile związane były z publikacjami Towarzystwa) oraz strony redakcyjnej zamieszczonej na trzeciej stronie okładki pisma (za przykładem M. Danilewicz Zielińskiej konsekwentnie pomijanej w bibliografiach). Zeszyty „krajowe” zawierały też anonse i apele Towarzystwa.

Bibliografia zawartości „Kultury” rejestruje wszystkie istotne zmiany w wydaniach krajowych. Opisy z reedycji zaznaczono literą „a” tuż po numerze, np. „167a”. Pominęliśmy jedynie publikowane w wydaniu krajowym płatne reklamy krajowych nowości wydawniczych oraz reklamy krajowych czasopism.

W pracy nad bibliografią przyjęliśmy metodę bibliograficzną i system klasyfikacji zastosowane przez Marię Danilewicz Zielińską w trzech tomach „Bibliografii” za lata 1958–1987, rozbudowany w tomie naszego autorstwa za lata 1988–1996. Zdecydowaliśmy się zachować ten układ, inny od stosowanego w bibliografiach krajowych, aby nie zmieniać kształtu całej bibliografii „Kultury” oraz z myślą o konieczności scaleń w przyszłości wszystkich jej tomów. Dlatego też zrezygnowaliśmy z kłopotliwych odsyłaczy na rzecz rozbudowania działów oraz szczegółowego, możliwie szerokiego indeksu osobowego (wspólnego dla obu pism), obejmującego nie tylko autorów tekstów, ale też wszystkie nazwiska pojawiające się w opisach: autorów recenzowanych prac, autorów przytaczanych materiałów źródłowych, osób, którym poświęcone są artykuły itp.

Rozbudowane zostały też „Wydarzenia miesiąca”, w których zazaczyliśmy nazwiska zmarłych emigrantów i współpracowników Instytutu Literackiego z kraju oraz informacje o nagrodach emigracyjnych.

Z racji tego, że niniejszy tom jest ostatnim opracowaniem bibliograficznym dotyczącym działalności wydawniczej Instytutu Literackiego, zdecydowaliśmy zamieścić jako dopełnienie szkic na temat próby wydawania „Kultury” po angielsku, zrealizowanej w formie periodyku pn. „Fragments”.

Przy opracowaniu bibliografii korzystaliśmy przede wszystkim z księgozbioru Archiwum Emigracji Biblioteki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu.

BIBLIOGRAFIA „KULTURY”, „ZESZYTÓW HISTORYCZNYCH” I DZIAŁALNOŚCI WYDAWNICZEJ INSTYTUTU LITERACKIEGO

Starania redaktora Jerzego Giedroycia wokół przygotowania i wydania pierwszego i kolejnych tomów bibliografii „Kultury”, których to zabiegów domyślać się możemy z listu Marii Danilewicz Zielińskiej¹, świadczą o wyczulonym zmyśle przewidywania oraz doskonałym wyczuciu potencjalnych możliwości i potrzeb emigracji. Dlatego wybór autorów opracowujących bibliografię padł na dwoje wybitnych polskich bibliografów mieszkających na emigracji: Jana Kowalika i Marię Danilewicz Zielińską.

Kolejne tomy bibliografii są jednak od siebie bardzo różne, a proste połączenie wszystkich książek w jedną, obejmującą lata 1947–2010 – stosunkowo nieskomplikowane pod względem technicznym – nie wydaje się możliwe. Na przeszkodzie stoi nie tylko różny w pracach obojga Autorów wewnętrzny układ treści bibliografii oraz związana z tym klasyfikacja, ale przede wszystkim odmienne rozumienie roli bibliografii treści czasopisma emigracyjnego w ogóle.

Jan Kowalik, przygotowując skorowidz treści „Kultury” w oparciu o zasób Hoover Library, opracował schemat swojej bibliografii na wzór dziewiętnastowiecznej klasyfikacji dziesiętnej Dewey’a, z zastosowaniem koniecznych w tym systemie odsyłaczy rzeczowo-osobowych, które pozwalały ulokować teksty poświęcone wielu zagadnieniom w kilku miejscach. Janina Zabielska napisała w 1962 roku o pierwszym tomie bibliografii, że został opracowany „ze znakomitym znanstwem metody bibliograficznej”². Innego zdania była Maria Danilewiczowa: „monstrualnie rozbudowane” – jak zauważyła – odsyłacze wprowadziły nieład i bałagan trudny do opanowania³; spowodowały na przykład,

¹ M. A. Supruniuk, *Bibliografie emigracyjne*, „Zeszyty Historyczne” 1997, z. 119, s. 83–84.

² J. Zabielska, *Instytucje i firmy wydawnicze – oficyny drukarskie*, [w:] *Literatura polska na obczyźnie 1940–1960*, t. 2, pod red. T. Terleckiego, Londyn 1964, s. 556.

³ M. Danilewicz Zielińska, *Bibliografia. „Kultura” (1958–1973)*, „Zeszyty Historyczne” (1962–1973), *Działalność wydawnicza (1959–1973)*, Paryż 1975, s. 7–8.

że całe strony w bibliografii składają się wyłącznie z odsyłaczy (na stronach 28–30, wśród ponad 40 opisów tylko dwa są numerowane). Tytuły działów są ogólnikowe i bardzo obszerne, pozwalające na błędną interpretację i klasyfikację. Powoduje to, że na przykład artykuły na temat prasy i czasopiśmiennictwa można odnaleźć w dziale „Biblioteko-znawstwo. Biblioteki. Czytelnictwo” w poddziale: „Periodyki. Czasopisma ogólne” (i tam znajduje się rubryka K. A. Jeleńskiego „Przegląd miesięczników”) oraz w dziale: „Prasa. Dziennikarstwo” (gdzie Autor umieścił rubrykę K. A. Jeleńskiego „Z prasy krajowej”). Równocześnie, aby gdzieś „upchnąć” bloki tekstów niepoddające się łatwej klasyfikacji, łączące różne zagadnienia, Kowalik utworzył nową kategorię: „Prace różnej treści ogłoszone jako całość”, w której znalazły się m.in. „Kronika niemiecka” i „Kronika krajowa” Jerzego Prądzyńskiego oraz „Listy z wyspy” Juliusza Mieroszewskiego. Błędy Kowalika wynikały nie tyle z niedostatecznej znajomości treści miesięcznika – praca nad bibliografią „Kultury” zaowocowała opracowaniem szczegółowej i wnikliwej analizy historii i roli miesięcznika w kulturze i literaturze polskiej do roku 1960, zamieszczonej w II tomie „Literatury polskiej na obczyźnie” – ile z przyjętej metody.

Dla Jana Kowalika bibliografia „Kultury” miała być jedynie w miarę szczegółowym przewodnikiem po zawartości, ułatwiającym korzystanie z wydanych w przeciągu pierwszych dziesięciu lat stu dwudziestu dwóch zeszytów miesięcznika. Stąd ograniczenie informacji o zawartości tekstu do hasłowo ujętych krótkich zwrotów występujących wszelako tylko tam, gdzie tytuł nie wyjaśniał zagadnienia. Tworząc przewodnik po treści czasopisma ukazującego się w warunkach emigracyjnej izolacji od kraju i bez świadomości przyszłej roli tego pisma jako kroniki życia kulturalnego i społecznego polskiego wychodźstwa, Kowalik nie zwrócił uwagi na potrzeby przyszłych badaczy dziejów emigracji. Przyjęte przez niego rozwiązania metodologiczne spowodowały, że bibliografia pominęła wiele istotnych informacji o zawartości poszczególnych artykułów z „Kultury”. I tak na przykład w numerze styczniowo-lutowym z 1955 roku ukazał się blok pastiszów pt. „Nasza stała lektura” poświęcony londyńskim „Wiadomościom”, a w numerze kolejnym (1955, nr 3) identyczny zestaw tekstów naśladujących autorów stale publikujących w „Kulturze”, m.in.: Józefa Czapskiego, Witolda Gombrowicza, Konstantego A. Jeleńskiego, Czesława Miłosza, Teodora Parnickiego i Juliusza Mieroszewskiego. Bibliografia Jana Kowalika potraktowała „Naszą stałą lekturę” *en bloc*, nie wyszczególniając ani poszczególnych tekstów, ani nie rozwiązując ich autorstwa. Z korespondencji redaktora

Jerzego Giedroycia wiemy, że autorem pierwszego pastiszu był Konstanty A. Jeleński, a drugiego Józef Łobodowski⁴. Darmo też szukać w indeksie nazwisk pastiszowanych postaci, a przecież teksty te zaświadczały choćby o percepcji czasopism w środowisku emigracyjnym. Notabene, właśnie w tej rubryce ukazało się bardzo znane wyjaśnienie Redaktora „Kultury” (pióra Józefa Łobodowskiego): „Szereg czytelników prosi nas o podanie składu osobowego Zespołu «Kultury»”. Do Zespołu należą: Redaktor Jerzy Giedroyc; Redaktor Giedroyc Jerzy; Giedroyc Jerzy, Redaktor; J. Giedroyc, Redaktor; Giedroyc Jerzy; Jerzy Giedroyc; Redaktor; Giedroyc Jerzy; oraz inni członkowie Zespołu «Kultury»” (K. 1955, nr 3, s. 70).

Ponadto, wiele tekstów, uznanych najprawdopodobniej za nieistotne, Kowalik opuścił w ogóle. Dotyczy to przede wszystkim niewielkich objętościowo notatek, drobnych ogłoszeń i anonsów, uwag na marginesach innych artykułów, komentarzy redakcyjnych itp. Bibliografia Jana Kowalika „gubi” też niemal wszystkie informacje i ogłoszenia zamieszczone na stronie redakcyjnej czasopisma oraz na okładkach (z wyjątkiem potwierdzenia wpłat i not biograficznych autorów): zapowiedzi nowych działów, ankiet, zmiany w układzie czasopisma, ślady niezrealizowanych pomysłów i propozycji wydawniczych Instytutu Literackiego⁵. Nie notuje na przykład ogłoszenia Konkursu Literackiego RWE z 1952 roku (1952, nr 9, s. 10) czy zamieszczonego w 1952 roku, na okładce krajowego zeszytu „Kultury”, „Komunikatu o warunkach przyjmowania podań o stypendia na rok 1952/1953 do Uniwersytetu Wolnej Europy dla uchodźców zza żelaznej kurtyny”. Zupełnie niezrozumiałe jest też pomijanie przez Kowalika tak istotnych danych, jak na przykład nazwiska osób podpisujących listy otwarte, protesty czy petycje w imieniu organizacji społecznych i politycznych polskich działających na obczyźnie, instytucji kulturalnych itp. I tak, np. w ogłoszeniu Teatru „Nasza Reduta” z Chicago pominięte zostało nazwisko

⁴ J. Giedroyc, K. A. Jeleński, *Listy 1950–1987*. Wybrał, opracował i wstępem opatrzył W. Karpiński, Warszawa 1995, s. 191–192; J. Giedroyc, W. Gombrowicz, *Listy 1950–1969*. Wybrał, opracował i wstępem opatrzył A. S. Kowalczyk, Warszawa 1993, s. 133; J. Giedroyc, J. Stempowski, *Listy 1946–1969*. Cz. 1. Wybrał, wstępem i przypisami opatrzył A. S. Kowalczyk, Warszawa 1998, s. 268.

⁵ W numerze „Kultury” (1948, nr 5, s. 145) Redakcja informowała, że wprowadza „stały dział bibliograficzny pod redakcją p. Jana Bielatowicza. Dział ten ma na celu rejestrowanie wydawnictw polskich i polonistów na emigracji”. Bibliografia ta nie została nigdy zrealizowana. Wydaje się, że apel skierowany do autorów i domów wydawniczych miał na celu zachęcenie ich do przysyłania wydawnictw, które z czasem stworzyły bibliotekę Instytutu Literackiego.

dyrektora Lucjana Krzemińskiego. Dotyczy to również informacji niezwykle ważnych dla dziejów „Kultury”, na przykład wiadomości o wyznaczeniu Wacława Iwaniuka kanadyjskim korespondentem miesięcznika (1950, nr 9), czy zamieszczonego w numerze wrześniowym z 1952 roku (1952 nr 9, s.160) zawiadomienia o utworzeniu w Londynie Biura Redakcji „Kultury”, którego kierownikiem został dotychczasowy korespondent londyński – Juliusz Mieroszewski.

Bardzo szczególnie potraktowane zostały w bibliografii listy czytelników do redakcji „Kultury” (LdR), bardzo ważne źródło informacji o autorach, wydarzeniach oraz przede wszystkim miejsce publikowania sprostowań, uwag, polemik, komentarzy i uzupełnień do tekstów ogłaszanych w miesięczniku. Jan Kowalik umieszczał je najczęściej pod artykułami, do których się odnosiły, ale równocześnie te same listy notował osobno, powiększając liczbę opisów. Czasem jednak LdR umieszczone zostały w innych działach niż pretekst ich publikacji. Podobna reguła dotyczy też *Odpowiedzi Redakcji* na artykuły zamieszczone w „Kulturze”. Co dziwniejsze, nazwisk autorów LdR nie notuje indeks nazwisk, który zawiera wyłącznie nazwiska autorów tekstów samodzielnych, tłumaczy, pomijając na przykład osoby przywołane w tytułach artykułów i w notacjach oraz autorów dzieł recenzowanych lub cytowanych. O braku cyfry w indeksie decydowała też błędna klasyfikacja: w numerze kwietniowym z 1952 roku (1952, nr 4, s.153–155) wydrukowany został list Józefa Mackiewicza w tzw. sprawie Miłosza. W indeksie nazwisko Miłosza nie zostało jednak zaznaczone. List – ponieważ porusza kwestię kolaboracji – zamieszczony został w dziale „Socjologia”. Indeks w bibliografii Kowalika zawiera wiele błędów i jedno udogodnienie. Autor wprowadził osobny wykaz pseudonimów i kryptonimów w miejsce odsyłaczy w indeksie osobowym, co przyjęli także kolejni autorzy bibliografii.

Kowalik nie całkiem skrupulatnie zebrał też dorobek wydawniczy Instytutu Literackiego. Kilkadziesiąt tytułów niewielkich broszur, odbitek i nadbitek wydawanych do roku 1957, ale też całych książek pominiętych w pierwszym tomie bibliografii (oraz w kolejnych, już autorstwa Marii Danilewicz Zielińskiej) notuje bibliografia M. A. Supruniuka wydana w 1994 roku, która opracowana została na podstawie materiałów z biblioteki Instytutu Literackiego⁶. Błędem lub co najmniej niedogodnością jest brak w bibliografii Kowalika osobno opisanej zawartości zeszytów

krajowych „Kultury” (robiła to później z numerami specjalnymi Maria Danilewicz Zielińska). Tym samym odnalezienie treści poszczególnych zeszytów, a nawet zorientowanie się w ich liczbie jest zupełnie niemożliwe. Fakt ich ukazania się nie został w bibliografii zaznaczony w ogóle.

Kowalik nie notował też, bardzo istotnych dla określenia percepcji „Kultury”, antologii tekstów z miesięcznika wydawanych w obcych językach. Wydane w marcu i październiku 1952 roku pierwsze dwa tzw. krajowe zeszyty „Kultury” ukazały się jeszcze w tym samym roku w odcinkach po angielsku pod ogólnym tytułem *The Pattern Life in Poland* (Paris 1952). W 1953 roku ukazał się kolejny zeszyt pt. *The Sovietization of culture in Poland* (Paris 1953). Wydawcą był Mid-European Research and Planning Centre z adresem w Bibliotece Polskiej przy 6, Quai d’Orleans na wyspie św. Ludwika. W bibliografii Kowalika nie ma o nich mowy.

Bibliografia za lata 1947–1957 (1959) pominęła milczeniem zamieszczane w piśmie regularnie od lat czterdziestych reklamy i anonse emigracyjnych i polonijnych instytucji handlowych, firm wysyłkowych, aptek, polskich hoteli, firm drukarskich, domów wydawniczych, księgarni, klubów, galerii itp. z całego świata. Wiele z nich dawno przestało istnieć, a anonś w „Kulturze” jest dziś jednym z nielicznych śladów ich działalności (adresy, nazwiska). Bibliografia pomija też ogłoszenia i reklamy czasopism polonijnych, emigracyjnych i zagranicznych. Zwłaszcza te ostatnie, mówiące o zasięgu oddziaływania pisma i publikacji Instytutu Literackiego w środowiskach zachodnich intelektualistów, mają wartość dokumentu. Często były to ogłoszenia całostronicowe, czasem kilkustronicowe⁷, uzupełnione rysunkiem lub grafiką.

Pierwszy tom bibliografii Marii Danilewicz Zielińskiej, za lata 1958–1973, przygotowany w Portugalii już po opuszczeniu przez pisarkę Wielkiej Brytanii, powtarzał wiele błędów Jana Kowalika, choć Autorka – kierując się doświadczeniem pracy w Bibliotece Polskiej w Londynie – zauważyła potrzebę wprowadzenia kilku istotnych zmian. Dotyczyły one układu graficznego, metod klasyfikacji i indeksu. Wprowadzając zmiany, w układzie opartym na tym samym systemie co u Kowalika, Danilewiczowa kierowała się potrzebami czytelników. Z powodów finansowych druk został zagęszczony, co paradoksalnie spowodowało ułatwienia w lekturze bibliografii. Głównym *novum* w układzie treści było wyraźne wyodrębnienie „spraw krajowych”,

⁶ M. A. Supruniuk, „Kultura”. *Materiały do dziejów Instytutu Literackiego w Paryżu. Bibliografia działalności wydawniczej 1946–1990 (Uzupełnienia)*, Toruń 1994.

⁷ Np. ogłoszenie wydawnictwa Tern Book (Rybitwa) w numerze listopadowym z 1955 roku (1955, nr 11, s. 154–155).

które po Październiku poczęły dominować w publicystyce politycznej miesięcznika, wysunięcie zagadnień polskich na pierwsze miejsce w innych działach (np. w literaturze), inne potraktowanie korespondencji do redakcji (z reguły pod artykułami), rozbudowanie indeksu (co łączyło się z likwidacją odsyłaczy w tekście) i przede wszystkim – z powodu pojawienia się nowego czasopisma – podział książki na bibliografię „Kultury” i osobno bibliografię „Zeszytów Historycznych”.

Pomimo wyodrębnienia w osobnych działach niewielkich objętościowo materiałów o charakterze informacyjnym, takich jak wezwania do subskrypcji, listy wpłat na fundusze „Kultury”, czy nieduże notatki biograficzne, Autorka pomijała nadal ogłoszenia i anonse czasopism, wydawnictw, firm wysyłkowych itp., „gubiła” informacje zamieszczone na okładkach i stronach redakcyjnych, nie dostrzegała nazwisk w tytułach artykułów (brak ich w indeksie, np. poz. 2805 – Stanisława Vincenza „Dialog z Czesławem Miłoszem”), nekrologach, oraz w podpisach petycji, apelów, komunikatów⁸ i oświadczeń⁹, nie potrafiła sobie poradzić z publicystyką Juliusza Mieroszewskiego, dla której stworzyła osobny poddział pod nazwą „Artykuły polityczne Juliusza Mieroszewskiego”, choć większość z nich dotyczy zagadnień bardzo wąskich, regionalnych. Maria Danilewiczowa nadal unikała notacji objaśniających treść artykułów, co powodowało, że wiele ważnych informacji ginęło z oczu czytelników bibliografii. Na przykład tekst Wacława A. Zbyszewskiego „Polski Londyn po siedmiu latach” (1959, nr 6) jest w większej części poświęcony Mieczysławowi Grydzewskiemu, lecz ani w tekście, ani w indeksie nie ma nazwiska redaktora „Wiadomości”. Powtarzając w opisie „Kroniki angielskiej” Londyńczyka tytuły podrozdziałów, zagubiła ich treść: w numerze majowym z 1964 roku Mieroszewski skomentował „List 34” (czytelne jest to w bibliografii, ponieważ tak brzmi tytuł podrozdziału), a w „Kulturze” czerwcowej szczegółowo omówił „kontrprotest” dziesięciu polskich profesorów zamieszczony

⁸ Np. Komunikat – apel rektora UJ o nadsyłanie do Biblioteki Jagiellońskiej pamiątek po Ignacym J. Paderewskim, za pośrednictwem antykwariatu Aleksandra Janty. W opisie zagubione zostało nazwisko rektora oraz osoba A. Janty (1967, nr 5, s. 159). Por. też list-protest emigracyjnej PPS przeciw wyrokowi w procesie „taterników” podpisany przez Janusza Zawadzkiego i Adama Ciołkosza (1970, nr 4, s. 160), czy Komunikat Zarządu „Polonia Technica Inc.” (1968, nr 7–8 s. 256). Bibliografia nie notuje żadnego z tych nazwisk.

⁹ „List księży Dekanatu Londyn” (1969, nr 4, s. 114–115), podpisany przez ks. Jana Brandysa i ks. Tadeusza Kurczewskiego (oba nazwiska „zagubity się” w bibliografii) uzupełniony został ważnym oświadczeniem Redaktora, że „Kultura” nie zamierza rezygnować z dyskusji na tematy religijne. W bibliografii brak tego oświadczenia.

w londyńskim „Timesie” (nie ma o tym nawet wzmianki, ponieważ nie ujmuje tego żaden z podtytułów). Innym przykładem może być artykuł Czesława Dobka pt. „Straty szkockie i sumy włoskie” (1964, nr 6), w całości poświęcony Stowarzyszeniu Polskich Kombatantów – najbogatszej instytucji społecznej na emigracji, który w bibliografii nie został opisany. Brak precyzyjnego ujęcia treści powodował wiele zabawnych lapsusów. „Mój testament” Stefana Kisielewskiego z 1962 roku – bardzo szczególne „pouczanie emigracji” – M. Danilewiczowa umieściła w dziale „Emigracja polityczna”, lecz polemikę z nim pt. „Oprotestowujemy testament Kisielewskiego”, podpisaną przez Redakcję „Kultury”, dała w dziale „Komunikaty «Kultury»”. Podobnie stało się z listami-protestami Józefa Czapaskiego i Konstantego A. Jeleńskiego (1960, nr 4) wysłanymi do „Kultury” po ukazaniu się w niej uwag Mieroszewskiego o Kongresie Wolności Kultury i o piśmie „Encounter”. W bibliografii oba listy podpisane zostały pod opublikowanym znacznie wcześniej listem Nicolasa Nabokova (poz. 113). Często trudno zrozumieć opuszczenia. Po śmierci Jana Palacha w styczniu 1969 roku odbyły się na świecie, z inicjatywy Instytutu Literackiego, msze żałobne za duszę samobójcy. Notatka na ten temat znajduje się w numerze marcowym z 1969 roku (1969, nr 3, s. 10), tam też wydrukowano treść hasła napisanego przez studentów czeskich w miejscu całopalenia J. Palacha. Bibliografia nie zawiera informacji ani o notatce, ani o hasle.

W kolejnym tomie bibliografii, za lata 1974–1980, Maria Danilewiczowa wprowadziła kilka istotnych zmian. Bibliografia zaczęła notować nowości wydawnicze „Biblioteki «Kultury»” zamieszczane na okładkach pisma, poprawione i powiększone zostały notacje objaśniające treść artykułów, a indeks objął wszystkie nazwiska pojawiające się w bibliografii. Nadal jednak poza bibliografią znalazły się anonse i ogłoszenia czasopism, księgarni i wydawnictw, choć czasem zawierały istotne informacje, np. wiadomość o zmianie adresu (1976, nr 10 – Komunikat Księgarni Franciszka Orzechowskiego „Slavonic Books”). Autorka wprowadziła nowe działy, lecz nie zadbała o ich zawartość. W dziale „Prasa poza cenzurą w Kraju” znalazł się artykuł o czasopiśmie „Aneks” (Uppsala-Londyn). Wszystkie te pomyłki poprawione zostały w „Bibliografii za lata 1981–1987”, która stała się wzorem dla kolejnych tomów.

„Kultura” (oraz „Zeszyty Historyczne”) jest jednym z zupełnie nielicznych czasopism polskiej emigracji ostatniego półwiecza, które posiadają wydawaną na bieżąco bibliografię zawartości treści. Podobną zapobiegliwością wykazały się jedynie redakcje: nowojorskiego „The

Polish Review”¹⁰, wydawanego w Orchard Lake „Polish American Studies” (za lata 1974–1983, przez Marka Kulikowskiego), chicagowskich biuletynów „Polish Genealogical Society of America”¹¹, londyńskiej, wojennej „Myśli Lotniczej” (1941–1946) oraz rocznika naukowego Polskiego Towarzystwa Historycznego w Wielkiej Brytanii – „Teki Historyczne” (lecz tylko do roku 1956). Bibliografię zawartości posiada też londyńska „Oficina Poetów” Czesława i Krystyny Bednarczyków (dwa tomy w opracowaniu Andrzeja Tauber-Ziółkowskiego oraz Ewy i Marka Pytaszów), powstała ona jednak już po likwidacji pisma. W 1995 roku ukazało się w Warszawie zestawienie treści biuletynu „Barwa i Broń” (1948–1995) w opracowaniu Andrzeja Suchcitz z Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie¹², kilka lat później wydana została bardzo ważna bibliografia zawartości kilku czasopism londyńskich redagowanych przez grupę poetów i pisarzy, zwaną w literaturze Grupą „Kontynenty”¹³, a ostatnio również nowojorski „Tygodnik Polski” doczekał się opisu zawartości treści¹⁴. Własną bibliografię zawartości posiada też krajowo-emigracyjny „Zapis”¹⁵ i amerykańskie czasopismo „Fragments” zawierające wyłącznie przedruki z „Kultury”¹⁶. Inne czasopisma postarały się o zbiorcze, czasem bardzo ogólnikowe, spisy zawartości kilkunastu lub kilkudziesięciu numerów np.: „Niepodległość” (pierwszych 20 numerów – 1987), podobnie „Bellona”, czy parysko-warszawskie „Zeszyty Literackie”. Jeszcze inne ograniczyły się do rocznych spisów treści np. „Wiadomości”, oraz przez pewien okres „Życie” i „Myśl Polska”. Jednak wyłącznie bibliografia zawartości „Kultury” i „Zeszytów Historycznych” oraz oparte na nich metodo-

logicznie zestawienie treści „Kontynentów” i „Tygodnika Polskiego”, są opracowaniami o charakterze naukowym, pozostałe zdają się być jedynie mniej lub więcej rozbudowanym skorowidzem. Pamiętać też trzeba, że zawartość czasopism emigracyjnych i polonijnych nie była notowana w wydawanej w Polsce przez Bibliotekę Narodową „Bibliografii Zawartości Czasopism” (wyjątek stanowi ostatnie kilka lat paryskiej „Kultury”), a „Bibliografia czasopism polskich” Jana Kowalika notuje ponad cztery tysiące tytułów wydawanych w latach 1939–1984, z których tylko około 30 czasopism posiada jakiś indeks zawartości. Te dwie liczby wyraźnie świadczą o tym, jak wielkie są zaległości w pracach bibliograficznych i jak niezwykle osiągnięciem organizatorskim była bibliografia „Kultury”.

Sześć tomów bibliografii „Kultury” (właściwie dziewięć, biorąc pod uwagę publikacje dotyczące „Zeszytów Historycznych” i wydawnictw wywodzących się z Instytutu Literackiego) stanowi jeden z najpełniejszych i najtrwalszych pomników Instytutu Literackiego w piśmiennictwie historycznym¹⁷. Bibliografia daje też gwarancję życia czasopisma „po śmierci”, stałej jego obecności w badaniach naukowych.

¹⁰ M. Jacobs, P. Best, *Bibliografia zawartości „The Polish Review”, vol. 1–25: 1956–1980, oraz publikacji Polish Institute of Arts and Sciences of America 1942–1980*, The Polish Review (New York) 1981 No 4.

¹¹ R. A. Chorzempa, G. W. Helon, *Index to the Newsletter, Journals and Bulletins of the Polish Genealogical Society of America 1979–1993*. Compiled by... Chicago [1994].

¹² A. Suchcitz, *Emigracyjne „Barwa i Broń” 1948–1995. Bibliografia*, Warszawa 1995. Jest to alfabetyczny skorowidz treści.

¹³ R. Moczko, „Życie Akademickie” – „Kontynenty” 1949–1966. *Bibliografia zawartości*, Toruń 2001. Bibliografia obejmuje pięć czasopism wydawanych przez grupę poetycką „Kontynenty”: „Życie Akademickie”, „Merkuriusz Polski Nowy ale Dawnemu Wielce Podobny i Życie Akademickie”, „Merkuriusz Polski – Życie Akademickie”, „Kontynenty – Nowy Merkuriusz”, „Kontynenty”.

¹⁴ B. Czarnecka, R. Moczko, „Tygodniowy Serwis Literacki Koła Pisarzy z Polski” – „Tygodnik Polski” 1941–1947. *Bibliografia zawartości*, Toruń 2006.

¹⁵ L. Szaruga, „Zapis”: *zarys monograficzny, bibliografia zawartości*, Szczecin 1997.

¹⁶ M. A. Supruniuk, „Kultura” w Ameryce: „Fragments” (1973–1979), „Archiwum Emigracji”, 2000, z. 3, s. 35–56.

¹⁷ Wydaje się także, że prowadzona w latach 2007–2008 przez warszawski Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza, seria: *Konstelacja „Kultury”*, której sześć tomów objęło bibliografią tekstów najwybitniejszych autorów Instytutu Literackiego, stanowić może rozwinięcie pracy zapoczątkowanej przez Jana Kowalika.

BIBLIOGRAFIE „KULTURY” I „ZESZYTÓW HISTORYCZNYCH”

Wydany obecnie tom jest kontynuacją i uzupełnieniem opracowań:

1. KOWALIK, Jan: „Kultura”. 1947–1957. Bibliografia zawartości treści. – Działalność wydawnicza (1946 – maj 1959). Paryż: Instytut Literacki 1959, 392, [4] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 43).
2. DANILEWICZ ZIELIŃSKA, Maria: Bibliografia. „Kultura” (1958–1973), „Zeszyty Historyczne” (1962–1973), Działalność wydawnicza (1959–1973). Paryż: Instytut Literacki 1975, 430 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 257).
3. DANILEWICZ ZIELIŃSKA, Maria: Bibliografia. „Kultura” (1974–1980), „Zeszyty Historyczne” (1974–1980), Działalność wydawnicza (1974–1980). Paryż: Instytut Literacki 1981, 314 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 345).
4. DANILEWICZ ZIELIŃSKA, Maria: Bibliografia. „Kultura” (1981–1987), „Zeszyty Historyczne” (1981–1987), Działalność wydawnicza (1981–1987). Paryż: Instytut Literacki 1989, 348 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 448).
5. SUPRUNIUK Anna, SUPRUNIUK Mirosław Adam: Bibliografia. „Kultura” (1988–1996), „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), Działalność wydawnicza (1988–1996). Paryż: Instytut Literacki 1997, 463 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 498).
6. KRAWCZYK, Jacek, SZYMAŃSKI, Janusz: Bibliografia. „Zeszyty Historyczne” 1–110 (1962–1994). Paryż: Instytut Literacki 1996, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 493).

7. SUPRUNIUK, Mirosław Adam: „Kultura”. Materiały do dziejów Instytutu Literackiego w Paryżu. Bibliografia działalności wydawniczej 1946–1990 (Uzupełnienia). Toruń, Uniwersytet Mikołaja Kopernika 1994, 123, [2] s.

8. SUPRUNIUK, Mirosław Adam: „Kultura”. Materiały źródłowe do dziejów Instytutu Literackiego w Paryżu. T. 2: Bibliografia przedruków wydawnictw Instytutu Literackiego w Paryżu w niezależnych oficynach wydawniczych w Polsce w latach 1977–1990. Warszawa: Towarzystwo Opieki Nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu 1995, 229, [2] s.

9. SUPRUNIUK, Mirosław Adam: „Kultura” w Ameryce. „Fragments” (1973–1979), Archiwum Emigracji (Toruń) 2000 z. 3, s. 35–56.

10. CZESŁAW MIŁOSZ w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. Bibliografia. Pod kierunkiem Jadwigi Czachowskiej, opracował Adam Szlendak. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XXI, [1], 159, [2] s. – Konstelacja „Kultury”, 1.

11. WITOLD GOMBROWICZ w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. Bibliografia. Opracowała Alicja Szałagan. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XVII, [1], 69 s. – Konstelacja „Kultury”, 2.

12. JERZY STEMPOWSKI w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. Bibliografia. Opracował Jerzy Timoszewicz. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XI, [1], 51, [2] s. – Konstelacja „Kultury”, 3.

13. KONSTANTY ALEKSANDER JELEŃSKI w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. Bibliografia. Opracował Jerzy Kądziora. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XXV, [1], 91 s. – Konstelacja „Kultury”, 4.

14. JÓZEF CZAPSKI w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. Bibliografia. Opracowała Alicja Szałagan. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Li-

teratury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XVII, [1], 81. [2]
s. – Konstelacja „Kultury”, 5.

15. GUSTAW HERLING-GRUDZIŃSKI w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. Bibliografia. Opracował Zdzisław Kudelski. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2008, XXXIII, [1], 128, [1] s. – Konstelacja „Kultury”, 6.

CZĘŚĆ PIERWSZA

„KULTURA” 1997–2000

I

**PROBLEMY WYDAWNICZE.
BIBLIOGRAFIE, BIBLIOTEKI I MUZEA.
KSIĘGARNIE. ENCYKLOPEDIE.
NAUKA (zagadnienia ogólne i organizacyjne).
PRASA.
„KULTURA”**

PROBLEMY WYDAWNICZE

Opracowania ogólne

1. BEAUVOIS, Daniel: LdR kulisy starań o wydanie książek D. Beauvois pt. „Polacy na Ukrainie 1831–1864” i „Walka o ziemię 1863–1914” na Ukrainie. 1997: 1/592–2/593, 211–212.

2. DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNA NA ROSJĘ. 1997: 6/597, 111–112.

Umowa zawarta z Rosjanami w sprawie wydawania przekładów książek polskich w Rosji, a rosyjskich w Polsce.

3. GIEDROYC, Jerzy: Nowa afera. 1999: 4/619, 97–100.

Dotyczy sytuacji w Wydawnictwach Szkolnych i Pedagogicznych oraz usunięcia Andrzeja Chrzanowskiego ze stanowiska Prezesa zarządu. Zamieszczono wyjaśnienie A. Chrzanowskiego.

4. HALIKOWSKA-SMITH, Teresa: Czytelnictwo polskie na emigracji. 1997: 5/596, 132–134.

Rec.: Maria Danilewicz Zielińska: „Książka i czytelnictwo polskie w Wielkiej Brytanii”. Warszawa 1996.

5. JANOWICZ, Sokrat: „Pan Tadeusz” po raz czwarty. 1999: 1/616–2/617, 217–219.

Uwagi na marginesie przekładu białoruskiego „Pana Tadeusza” Piotra Bitela wydanego w Mińsku.

6. [WIRPSZA, Aleksander] L. S. (ps.): Targi lipskie. 2000: 5/632, 141–143.

Międzynarodowe Targi Książki w Lipsku, które odbyły się w marcu 2000 roku.

Nowości wydawnicze. Zapowiedzi i subskrypcje

7. Anons książki Andrzeja MENCWELA „Przedwiośnie czy potop. Studium postaw polskich XX wieku”. Warszawa 1997, Wydawnictwo „Czytelnik”. 1998: 3/606, 109.

8. Anons książki Andrzeja STOJOWSKIEGO „W rękę Boga (trylogii ciąg dalszy)”. Londyn [1997], Wydawnictwo Puls. 1997: 12/603, 18.

9. NADEŚLANE NOWOŚCI WYDAWNICZE. 1997: 1/592–2/593, 205–207; 4/595, 157–158; 5/596, 154–155; 6/597, 135; 7/598–8/599, 211–213; 10/601, 147–148. 1998: 3/606, 147–149; 4/607, 153–154; 5/608, 151–152; 9/612, 162–165; 10/613, 153–156. 1999: 7/622–8/623, 218–220; 9/624, 169–170; 10/625, 153–154; 11/626, 154–155; 12/627, 150–153. 2000: 1/628–2/629, 196–197; 5/632, 152–153; 6/633, 148–149; 7/634–8/635, 216; 9/636, 164–166.

BIBLIOGRAFIE

10. JURAJSKI, Ziemowit: Z wizytą u „Bara”. 1998: 12/615, 140–141.
Przyszłość retrospektywnej bibliografii zawartości czasopism polskich XIX i XX wieku, tzw. Kartoteki Bara, znajdującej się w Instytucie Badań Literackich w Warszawie. Rozpoczęta w latach wojny z inicjatywy i pod kierunkiem doc. Adama Bara, prowadzona, uzupełniana i korygowana przez wiele lat. Obejmuje ok. 830.000 kart w zrzębie podstawowym oraz duży zespół (ok. 130.000 kart) zawierający materiały z czasopism wielkopolskich, śląskich i pomorskich. Ekscerpcja objęła łącznie ponad 2200 tytułów czasopism z kilkudziesięciu bibliotek, w tym wiele bardzo trudno dziś dostępnych lub zachowanych szczątkowo. Kartoteka jest ułożona według nazwisk pisarzy. Można ją przeglądać w Internecie pod adresem: www.bar.ibl.waw.pl/

11. PISARZE POLSCY NA LITWIE. 1998: 7/610–8/611, 212.
Spis książek polskich znajdujących się w katalogu przekładów z literatury światowej na język litewski wydanych przez Open Society Fund Lithuania.

ARCHIWA, BIBLIOTEKI I MUZEA

Materiały sprawozdawcze, apele, komunikaty, polemiki

12. DANILEWICZ ZIELIŃSKA, Maria: Z prac Biblioteki Polskiej w Paryżu. 1999: 12/627, 145–147.
Rec.: „Akta Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu”. T. 3. Red. Marek P. Prokop. Paryż 1996.

13. FUNDACJA POMOCY BIBLIOTEKOM POLSKIM. 1997: 1/592–2/593, 182–183.

Komunikat Fundacji podpisany przez dyrektora Agnieszkę Oknińską-Wawer, w którym potwierdza i dziękuje za dary otrzymane w listopadzie 1996 roku.

14. „NASI SASIEDZI – NOWE SPOJRZENIE”. 1999: 11/626, 104–105.

Program cyklu prezentacji książek napisanych w języku polskim i wydanych po roku 1989 dotyczących Litwy, Ukrainy, Białorusi, Słowacji, Czech, Rosji, Niemiec, krajów skandynawskich oraz Łotwy i Estonii, organizowanych przez Bibliotekę Narodową w Warszawie pt. „Nasi sąsiedzi – nowe spojrzenie”.

15. POCZTA TADEUSZA BOROWSKIEGO. 1997: 1/592–2/593, 210.

Apel Tadeusza Drewnowskiego do osób posiadających listy lub odpisy listów Tadeusza Borowskiego w związku z przygotowaniem ich edycji.

16. POMOC DLA BIBLIOTEKI POLSKIEJ W LONDYNIE. 1998: 5/608, 141–142.

Apel o pomoc finansową dla Biblioteki Polskiej w Londynie.

17. PROGRAM „TRZY BIBLIOTEKI”. CENNA INICJATYWA FUNDACJI IM. L[EO]POLDA KRONENBERGA. 1999: 11/626, 126–127.

Program pomocy finansowej i konserwatorskiej dla Biblioteki Polskiej w Paryżu oraz akcja mikrofilmowania ważnych dla historii i nauki czasopism polskich (krajowych i ukazujących się na obczyźnie) z pierwszej połowy XX wieku dla Biblioteki Narodowej i Biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego.

18. SPANDOWSKI, Michał: „Kup Polsce białego kruka”. 2000: 9/636, 147–154.

Akcja zakupu inkunabułów dla Biblioteki Narodowej w Warszawie. Zamieszczono spis dwunastu kupionych inkunabułów.

19. –: Sprawa skradzionych starych druków. 2000: 5/632, 129–141.
Dotyczy inkunabułów skradzionych z Biblioteki Jagiellońskiej w Krakowie. Zawiera notę biograficzną Autora.

LdR. Krzysztof Zamorski. 2000: 9/636, 172–174 – list dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej z uwagami do artykułu i wyjaśnieniem spraw związanych z kradzieżą inkunabułów i starych druków z tej biblioteki.

LdRA. Kilka uwag do listu dyrektora Biblioteki Jagiellońskiej dr. hab. Krzysztofa Zamorskiego. 2000: 9/636, 174–176.

20. SUPRUNIUK, Mirosław Adam: Archiwa i kolekcje emigracyjne w Polsce. 1998: 7/610–8/611, 158–172.

W dużym fragmencie poświęcony zbiorom Archiwum Emigracji Biblioteki UMK w Toruniu.

LdR. Józef Dużyk. 1998: 10/613, 159 – uzupełnienie do artykułu dotyczące wydania listów Zygmunta Nowakowskiego do Celiny Otowskiej z lat 1948–1963 oraz listów Z. Nowakowskiego do Zofii Jachimeckiej z lat 1924–1937 ogłoszonych w: „Rocznikach Biblioteki Polskiej Akademii Nauk w Krakowie” za rok 1990 (t. 35) i lata 1991–1994 (t. 36–39).

21. TALKO, Leszek, ZALESKI, C. Piotr: Paryska Biblioteka Polska zmienia skórę. 2000: 3/630, 132–133.

Informacja o remoncie Biblioteki Polskiej w Paryżu i jej zamknięciu od 24 marca 2000 roku.

22. WYRWA, Tadeusz: Nowe katalogi rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu. 1997: 3/594, 159–162.

Rec.: „Katalog rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu”. T. 6: „Archiwum Czartoryskich – Hôtel Lambert: Sygnatury 760–1135”. Opracował Janusz Pezda. Paryż-Warszawa 1996; „Katalog rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu”. T. 7: Sygnatury 1136–1359. Opracowała Maria Gamdzyk-Kluźniak [et al]. Paryż-Warszawa 1996.

KSIEGARNIE

KSIEGARNIE POLSKIE POZA KRAJEM

(Informacje o zakresie działalności, wydawnictwach, katalogach itp. – w formie ogłoszeń w kolejnych numerach „Kultury”)

23. IKA – INTERNETOWA KSIEGARNIA AKADEMICKA. 2000: 9/636, 156.

Powstała w Lublinie z inicjatywy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej – zob.: www.ika.org.pl.

AUSTRIA

24. Księgarnia Polska (Polnische Buchhandlung) w Wiedniu. 1997: 1/592–2/593, 50; 4/595, 151; 5/596, 122; 6/597, 112; 7/598–8/599, 223; 10/601, 61; 11/602, 71; 12/603, 104. 1998: 1/604–2/605, 42; 4/607, 57; 6/609, 159; 9/612, 53; 10/613, 121. 1999: 1/616–2/617, 223; 3/618, 35; 4/619, 107; 5/620, 122; 10/625, 34; 11/626, 46; 12/627, 138. 2000: 1/628–2/629, 223; 4/631, 120; 5/632, 128; 7/634–8/635, 129; 9/636, 80.

FRANCJA

25. Księgarnia Andrzeja Dobosza. Paryż. 1997: 1/592–2/593, 104; 3/594, 166; 5/596, 62; 6/597, 99; 7/598–8/599, 113; 10/601, 94; 12/603, 160. 1998: 1/604–2/605, 56; 4/607, 105; 5/608, 160; 6/609, 159; 9/612, 134; 10/613, 62; 11/614, 108. 1999: 1/616–2/617, 38; 3/618, 38; 9/624, 116. 1999: 3/618, 38; 4/619, 155; 5/620, 36; 7/622–8/623, 199; 9/624, 116; 10/625, 48; 11/626, 60; 12/627, 157. 2000: 1/628–2/629, 48; 4/631, 51; 5/632, 52; 6/633, 106; 7/634–8/635, 220; 9/636, 32.

NIEMCY

26. Księgarnia WAWEL w Kolonii (Köln). 1997: 1/592–2/593, 140; 4/595, 34; 5/596, 70; 6/597, 160; 7/598–8/599, 219; 9/600, 64; 10/601, 43; 11/602, 80; 12/603, 88. 1998: 1/604–2/605, 84; 4/607, 49; 9/612, 103; 10/613, 86. 1999: 1/616–2/617, 110; 3/618, 102; 4/619, 160; 7/622–8/623, 223; 9/624, 111; 10/625, 123; 11/626, 116; 12/627, 104. 2000: 1/628–2/629, 126; 4/631, 41; 5/632, 143; 6/633, 152; 7/634–8/635, 46; 9/636, 48.

ENCYKLOPEDIE I SŁOWNIKI

27. KRAKOWSKIE FORUM ROZWOJU. 1998: 11/614, 128–129.
Pomysł stworzenia komputerowej bazy danych o Krakowianach mieszkających w różnych częściach świata.

28. WYRWA, Tadeusz: LdR na temat współpracy z Krzysztofem Dybciakiem i Zbigniewem Kudelskim oraz opracowaniem haseł do „Leksykonu kultury polskiej poza krajem od roku 1939”. 2000: 7/634–8/635, 222–223.

NAUKA

Zagadnienia ogólne, naukoznawstwo, badania naukowe

29. DASZKIEWICZ, Piotr: Czy Polska kupi naukowe oszustwo? 1999: 7/622–8/623, 133–137.

Rec.: Claude Guintard, Jacek Rewerski: „Disparition de l'aurochs en Pologne au XVIIe siècle et projet de «réintroduction» de l'aurochs-reconstitué en Mazurie”, [in:] „Animaux perdus, animaux retrouvés: réapparition ou réintroduction en Europe occidentale d'espèces disparues de leur milieu d'origine. Journée d'étude, 21 mars 1988”. [Dir.] Liliane Bodson. Liège 1999.

Opublikowany w Belgii pomysł odtworzenia genetycznego тура w Puszczy Boreckiej. LdRA. 2000: 1/628–2/629, 221–222 – uzupełnienie do artykułu.

30. HRYNKIEWICZ, Andrzej: Problemy polskiej nauki. 1999: 6/621, 3–18.

Nakłady finansowe na naukę polską oraz wynagrodzenie pracowników naukowych.

31. KARCZEWSKI, Witold, ZIABICKI, Andrzej: Badania naukowe w Polsce – blaski i cienie. 1999: 1/616–2/617, 3–13.

Finansowanie badań naukowych w Polsce. Zawiera noty biograficzne Autorów.

32. [MOSSAKOWSKI, Mirosław]: Nie zaśniemy w PAN-ie! (Rozmowa z prof. dr. hab. med. Mirosławem Mossakowskim, Prezesem Polskiej Akademii Nauk). Rozmawiała Ewa Nowakowska. 1999: 10/625, 49–59.

Na temat sytuacji i przyszłości Polskiej Akademii Nauk. Zawiera krótką notę biograficzną M. Mossakowskiego.

33. [SAMSONOWICZ, Henryk]: O sytuacji nauki w Polsce. Rozmowa z prof. Henrykiem Samsonowiczem. Rozmowę przeprowadził Henryk Ratajczak. 1997: 12/603, 89–98.

Po roku 1989. Zawiera noty biograficzne osób uczestniczących w rozmowie.

34. [SKALMOWSKI, Wojciech] Broński, Maciej (ps.): „Postmodernizm”: ostatnia hucpa XX wieku. 2000: 1/628–2/629, 132–139.

Rec.: Alan Sokal, Jean Bricmont: „Impostures intellectuelles”. Paris 1997; Alan Sokal, Jean Bricmont: „Intellectual imposture: postmodern philosophers' abuse of science”. London 1998.

Nadużywanie nauki przez filozofów postmodernistycznych.

35. SPECJALISTYCZNE STUDIA WSCHODNIE. 1998: 7/610–8/611, 150–152.

Informacja o otwarciu w roku akademickim 1998/1999 w ramach Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego magisterskich studiów dziennych zajmujących się problematyką Europy Wschodniej.

36. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): Badania kresoznawcze. 1997: 5/596, 146–148.

Badania nad Kresami prowadzone we Wrocławiu i Szczecinie.

37. [WISZNIEWSKI, Andrzej]: O problemach nauki w Polsce. (Z ministrem nauki, przewodniczącym badań naukowych, prof. Andrzejem Wiszniewskim rozmawia Henryk Ratajczak). 2000: 7/634–8/635, 52–66.

38. WYCZAŃSKI, Andrzej: O kryzysie nauki w Polsce. 1998: 9/612, 26–53.

Po roku 1989.

Instytuty i towarzystwa naukowe

39. INSTYTUT EUROPY WSCHODNIEJ I WSCHODNIO-ŚRODKOWEJ WE FRYBURGU. 1997: 10/601, 119–120.

Założony w czerwcu 1997 roku na Uniwersytecie we Fryburgu (Szwajcaria). Cele i program działania oraz kierunki studiów magisterskich.

40. WANDYCZ, Piotr: Ośrodek studiów w Lipsku. 1998: 1/604–2/605, 153–154.

Informacja na temat działalności Ośrodka Studiów nad Europą Środkowo-Wschodnią (Geisteswissenschaftliches Zentrum für Geschichte und Kultur Ostmitteleuropas – GWZO), otwartego w Lipsku w czerwcu 1997 roku [zob.: www.uni-leipzig.de/gwzo].

Kongresy, zjazdy, kolokwia, programy badawcze itp.

41. BILANS EMIGRACJI. 1999: 3/618, 127–128.

Program kolokwium organizowanego przez Polski Instytut w Lipsku i Basila Kerskiego poświęconego bilansowi polskiej myśli politycznej i literatury emigracyjnej w latach 1945–1990, które odbędzie się w dniach 26–27 marca 1999 roku.

42. FESTIWAL CZESŁAWA MIŁOSZA. 1998: 5/608, 128.

Międzynarodowy Festiwal poświęcony twórczości Czesława Miłosza odbył się w dniach 23–27 kwietnia 1998 roku w Claremont McKenna College w południowej Kalifornii.

43. FRISZKE, Andrzej: Konferencja w Lipsku. 1999: 5/620, 108–112.
Konferencja organizowana przez Instytut Polski w Lipsku pt. „Polska i Europa 1945–1990. Kryzys europejskiej tożsamości” odbyła się w dniach 26–27 marca 1999 roku.

44. (M. J.): Życie literackie Wilna 1831–1941. 1998: 1/604–2/605, 154–155.

Omówienie konferencji „Życie literackie Wilna i Wileńszczyzny 1831–1941”, która odbyła się 16 grudnia 1997 roku w Wilnie.

45. MASŁOWSKI, Michał: Obchody mickiewiczowskie we Francji. 1999: 3/618, 115–121.

Festiwal teatralny w Awinionie i wystawienie „Dziadów” w reżyserii Andrzeja Seweryna; wystawa według scenariusza Krzysztofa Rutkowskiego pt. „Mickiewicz, Francja, Europa” w pałacu Dosne-Thiers przygotowana przez Institut de France oraz sesja naukowa w Collège de France.

46. PACZKOWSKI, Andrzej: Stół prostokątny, czyli Jachranka’97. 1998: 1/604–2/605, 17–42.

Spotkanie dyskusyjne, które odbyło się w dniach 8–10 listopada 1997 roku w Jachrance koło Warszawy na temat wydarzeń w Polsce w latach 1980–1981 z udziałem m.in. dowódcy i szefa sztabu wojsk Układu Warszawskiego (marszałka Wiktora Kulikowa), dwóch I sekretarzy KC PZPR (Wojciecha Jaruzelskiego i Stanisława Kani), doradców prezydentów USA Jimmy Cartera i Ronalda Reagana (Zbigniewa Brzezińskiego i Richarda Pipes’a), szefa sztabu wywiadu wojskowego USA (gen. Williama Odoma) oraz grona działaczy „Solidarności” (Bogdana Borusewicza, Ryszarda Bugaja, Zbigniewa Bujaka, Wiesława Chrzanowskiego, Janusza Onyszkiewicza).

47. SEMINARIUM W SPRAWIE PODRĘCZNIKÓW DO NAUKI HISTORII. 1997: 1/592–2/593, 179–180.

Odbyło się w Warszawie w dniach 14–16 listopada 1996 roku w ramach inicjatywy Sekretarza Generalnego Rady Europy Catherine Lalumière i dotyczyło podręczników do historii najnowszej w krajach Europy Środkowo-Wschodniej.

48. TAYLOR, Nina: Mickiewicz w Londynie. 1998: 12/615, 129–134.
Międzynarodowa sesja mickiewiczowska zorganizowana przez School of Slavonic and East European Studies na uniwersytecie londyńskim w dniach 9–12 września 1998 roku.

49. WERNER, Andrzej: Jan Bloch w Petersburgu. 1999: 4/619, 131–133.

Międzynarodowa konferencja na temat „Przyszłości wojny” jej niebezpieczeństw, natury i charakteru, której bohaterem był Jan Bloch (1836–1902), ekonomista, bankier warszawski, pionier statystyki i autor monografii, odbyła się w Petersburgu w dniach 24–27 lutego 1999 roku. Zorganizowana przez holenderską Foundation for War Studies z Groningen i Uniwersytet Petersburski.

Jan Bloch był autorem słynnego sześciotomowego dzieła „Przyszła wojna pod względem technicznym, politycznym i ekonomicznym”. Warszawa 1899–1900.

50. FUNDACJA „POLSKA KATEDRA W UNIWERSYTECIE JEROZOLIMSKIM”. Komunikat Nr 6. 1999: 3/618, 124–126.

Informacja o podpisaniu umowy z Uniwersytetem Hebrajskim w Jerozolimie (29 grudnia 1998 roku), kadencji nowych władz w latach 1999–2001 oraz sytuacji finansowej Fundacji na dzień 31 grudnia 1998 roku podpisana przez profesorów: Andrzeja Wyczańskiego i Jana Dowgiałło.

51. GRUSZCZYŃSKI, Lesław: Dwa jubileusze Uniwersytetu Wileńskiego. 1997: 11/602, 136–141.

Rec.: „Z dziejów Almae Matris Vilnensis. Księga pamiątkowa ku czci 400-lecia założenia i 75-lecia wskrzeszenia Uniwersytetu Wileńskiego”. Redakcja naukowa Ludwik Piechnik, Kazimierz Puchowski. Kraków 1996.

LdRA. 1998: 1/504–2505, 221 – errata.

52. KOMUNIKAT. RZYMSKI UNIWERSYTET LETNI 1997. 1997: 1/592–2/593, 181.

Od 16 czerwca do 5 lipca 1997 roku. Informacja o programie, warunkach uczestnictwa, terminie oraz kosztach pobytu.

53. KOMUNIKAT NR 5 ZARZĄDU FUNDACJI „POLSKA KATEDRA W UNIWERSYTECIE JEROZOLIMSKIM”. 1998: 6/609, 127–129.

Informacja o sytuacji finansowej Fundacji od 15 listopada 1997 roku i apel o wpłaty podpisany przez Andrzeja Wyczańskiego i Jana Dowgiałło oraz projekt porozumienia pomiędzy Fundacją a Uniwersytetem Hebrajskim.

54. MENCWEL, Andrzej: Instytut Kultury Polskiej. 1998: 12/615, 120–128.

Katedra kultury polskiej działająca na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Warszawskiego, przekształcona w czerwcu 1998 roku w Instytut Kultury Polskiej UW oraz program jej działalności.

55. NOWICKA-JEŻOWA, Alina: Warszawskie spotkanie polonistów zagranicznych (wrzesień 1998). 1999: 1/616–2/617, 181–192.

Kongres Polonistyki Zagranicznej z udziałem uczonych z kilkudziesięciu ośrodków akademickich Europy, Ameryki i Azji odbył się w Warszawie w dniach 4–6 czerwca 1998 roku.

56. ORŁOWSKI, Stanisław T.: LdR z wyjaśnieniem w sprawie powstania katedry historii Polski na Uniwersytecie w Toronto. 1997: 6/597, 158.

57. PIGOŃ, Stanisław: Położenie materialne i samopomoc młodzieży akademickiej krakowskiej w okresie tajnego nauczania (1942–1945). 1998: 12/615, 136–139.

Zawiera wstęp: BIERNACKI, Andrzej: Trzydziestolecie śmierci Stanisława Pigonia. Tamże, 134–136.

Stanisław Pigoń (1885–1968), historyk literatury polskiej, filolog, edytor, rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie (1927–1928).

58. POLSKA KATEDRA W UNIWERSYTECIE JEROZOLIMSKIM. Komunikat Nr 4. 1998: 1/604–2/605, 155–157.

Informacja o działalności Zarządu od 15 stycznia do 31 października 1997 r. podpisana przez profesorów: Andrzeja Wyczańskiego i Jana Dowgiałło.

59. VIII [ÓSMA] WSCHODNIA SZKOŁA LETNIA 1999. 1999: 4/619, 133–135.

Program, warunki uczestnictwa i stypendia. Zajęcia organizowane przez Instytut Orientalistyczny Uniwersytetu Warszawskiego w dniach 5–22 lipca 1999 r. w Warszawie i Wrocławiu.

60. VI [SZÓSTA] WSCHODNIA SZKOŁA LETNIA 1997. 1997: 6/597, 110–111.

Organizowana przez Studium Europy Wschodniej i Azji Środkowej Uniwersytetu Warszawskiego w dniach 1–31 lipca 1997 r. – informacja o wykładach i warunkach uczestnictwa.

61. VII [SIÓDMA] WSCHODNIA SZKOŁA LETNIA STUDIUM EUROPY WSCHODNIEJ 1–31 lipca 1998, Warszawa – Wilno – Toruń. 1998: 5/608, 138–141.

Organizowana przez Instytut Orientalistyczny Uniwersytetu Warszawskiego – informacja o programie, warunkach uczestnictwa i stypendiach.

62. UNIWERSYTET LETNI KULTURY POLSKIEJ – RZYM 1998. Komunikat. 1998: 1/604–2/605, 158.

Od 15 czerwca do 4 lipca 1998 r. Informacja o programie, warunkach uczestnictwa oraz kosztach pobytu.

63. UNIWERSYTET LETNI KULTURY POLSKIEJ – RZYM 1999. Komunikat. 1999: 3/618, 126–127.

Od 14 czerwca do 3 lipca 1999 r. Informacja o programie, warunkach uczestnictwa oraz kosztach pobytu.

64. UNIWERSYTET LETNI KULTURY POLSKIEJ – RZYM 2000. Komunikat. 2000: 1/628–2/629, 154–155.

Od 19 czerwca do 8 lipca 2000 r. Informacja o programie, warunkach uczestnictwa oraz kosztach pobytu.

65. [WĘGLEŃSKI, Piotr]: Doktorant na przystanku. Z prof. dr. hab. Piotrem Węgleńskim, biologiem-genetykiem, nowym rektorem Uniwersytetu Warszawskiego, rozmawia Ewa Nowakowska. 1999: 7/622–8/623, 67–76.

Zawiera notę biograficzną P. Węgleńskiego.

66. ZARZĄD FUNDACJI „POLSKA KATEDRA W UNIWERSYTECIE JEROZOLIMSKIM”. Komunikat Nr 7. 1999: 11/626, 124–126.

Informacje o uroczystej inauguracji Katedry Historii i Kultury Polskiej na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie 23 września 1999 r., obsadzie Katedry oraz sytuacji finansowej Fundacji w dniu 10 września 1999 r. podpisane przez profesorów: Andrzeja Wyczańskiego i Jana Dowgiałło.

Fundacje. Stypendia. Nagrody (Zob. także „Wydarzenia miesiąca” z lat 1997–2000)

A. Fundacje i Stypendia

67. [FRAJLICH-ZAJĄC, Anna] (afz): Fundusz im. Adama Mickiewicza. 1999: 3/618, 121–123.

Fundusz im. Adama Mickiewicza utworzony w grudniu 1998 roku przez Wydział Języków i Literatur Słowiańskich oraz Centrum Europy Środkowo-Wschodniej przy Instytucie Harrimana Uniwersytetu Columbia w Nowym Jorku.

68. KASA IM. JÓZEFA MIANOWSKIEGO. 1999: 1/616–2/617, 201–203.

Reaktywowana w roku 1991 jako społeczna Fundacja Popierania Nauki. Warunki przyznawania stypendiów. Zawiera „Ankiety stypendium Kasy im. Józefa Mianowskiego Fundacji Popierania Nauki”.

69. KOMUNIKAT FUNDUSZU POMOCY NIEZALEŻNEJ LITERATURZE I NAUCE POLSKIEJ. 1998: 3/606, 126–129.

Zawiera informacje o historii Funduszu od roku 1982 oraz apel o wsparcie finansowe.

70. KOMUNIKAT KOMISJI FUNDACJI STYPENDIALNEJ IM. JANA I SUZANNE BRZĘKOWSKICH. 1997: 9/600, 144. 1998: 7/610–8/611, 192. 1999: 9/624, 164–165.

Terminy nadsyłania podań o stypendia oraz warunki ich przyznawania.

71. KOMUNIKAT KOMISJI FUNDACJI STYPENDIALNEJ IM. STANISŁAWA LAMA. 1997: 7/598–8/599, 184. 1998: 7/610–8/611, 191–192. 1999: 6/621, 155.

Termin nadsyłania podań o stypendia i warunki ich przyznawania.

72. KOMUNIKAT O STYPENDIACH FUNDACJI BANKOWEJ IM. LEOPOLDA KRONENBERGA (WARSZAWA) I FUNDUSZU POMOCY NIEZALEŻNEJ LITERATURZE I NAUCE POLSKIEJ (PARYŻ). 1997: 12/603, 136. 1998: 10/613, 120–121. 1999: 4/619, 136; 10/625, 155. 2000: 4/631, 143–144.

Zasady przyznawania stypendiów.

73. [PRUSZYŃSKI, Mieczysław]: Polska jest granicą Wschodu. [Z Mieczysławem Pruszyńskim] rozmawiał Remigiusz Grzela. 2000: 4/631, 71–77.

Fundacja Kulturalna Pruszyńskich powstała w roku 1998, z siedzibą w Księstwie Lichtenstein, wspiera działalność kulturalną, historyczną i edukacyjną na ziemiach wschodzących w skład Rzeczypospolitej Obojga Narodów przed rokiem 1772 (stypendia dla studentów z Ukrainy prawobrzeżnej, Białorusi, Litwy i Łotwy). Zawiera notę biograficzną M. Pruszyńskiego.

74. SPRAWOZDANIE FUNDUSZU POMOCY NIEZALEŻNEJ LITERATURZE I NAUCE POLSKIEJ ZA ROK 1996. 1997: 4/595, 148–149.

Zasady przyznawania stypendiów i sprawozdanie podpisane przez Wojciecha Sikorę.

75. STYPENDIA FUNDACJI IM. MARII I ZYGMUNTA ZALESKICH. 1998: 3/606, 133.

Zasady przyznawania stypendiów oraz termin nadsyłania zgłoszeń.

76. STYPENDIA NAUKOWE KASY [JÓZEFA] MIANOWSKIEGO DLA OSÓB Z KRAJÓW EUROPY WSCHODNIEJ. 1999: 7/622–8/623, 164–166.

Informacje o terminie nadsyłania wniosków, zawiera wyciąg regulaminu stypendiów oraz „Ankiety stypendium Kasy im. Józefa Mianowskiego Fundacji Popierania Nauki”.

B. Nagrody, Wyróżnienia

77. KARKOWSKI, Czesław: Koniec nagród Fundacji Jurzykowskiego. 1998: 10/613, 104–108.

Dzieje istniejącej 35 lat Fundacji, która w roku 1998 przyznała ostatnie nagrody. Zawiera notę biograficzną Alfreda Jurzykowskiego.

78. MOSTWIN, Danuta: Historia amerykańskiej Nagrody Literackiej im. Janusza Korczaka. 1997: 1/592–2/593, 146–152.

Rec.: Richard C. Lukas: „Did the children cry? Hitler's war against Jewish and Polish children, 1939–1945”. New York 1994.

Nagroda przyznawana w ciągu 15 ostatnich lat siedem razy (w latach 1980, 1982, 1984, 1986, 1988, 1992, 1995) przez Komitet złożony z delegatów polskich i żydowskich organizacji. Administracją nagrody od początku zajmuje się ADL (Anti-Defamation League).

79. NAGRODA „PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO” 1999. 2000: 3/630, 135.

Nagrodę otrzymali: Piotr Paszkiewicz, Grzegorz Motyka, Leonid Gorizontow oraz Antoni Kuczyński (nagroda specjalna).

80. NAGRODY. 1997: 1/592–2/593, 183.

Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich – Jolanta Kozak, Anna Wasilewska, Stanisław Kasprzysiak, Alina Tartanus i Bohdan Ambroziewicz.

81. NAGRODY. 1997: 3/594, 148–149.

Włoska Nagroda Nonino 1997 dla Leszka Kołakowskiego.

„Kryształowa Nagroda” Światowego Forum Gospodarczego w Davos (Szwajcaria) – Krzysztof Penderecki.

Tytuł „Polityka ponad podziałami” przyznawany przez redakcję „Trybuny” – Aleksander Małachowski.

Nagrody Fundacji im. Alfreda Jurzykowskiego (w roku 1996) – Maria Bogucka, Czesław Hernas, Paweł Huelle, Marta Ptaszyńska, Cezary Chlebowski, Jan Garewicz, Joanna Guze, Janusz Kapusta, Włodzimierz Olszewski, Henryk i Krystyna Wiśniewscy, Stanisław Świerczkowski.

Redakcja „Kultury”. Sprostowanie dotyczące nazwiska prof. Stanisława Świerczkowskiego (podano Świerczewski). 1997: 5/596, 2.

Nagroda im. Mariana Dąbrowskiego przyznana przez Krakowską Fundację Kultury dla Stanisława Podemskiego.

Nagroda im. Romerów – Janina Ochojska.

Nagroda „Kuźnicy” *Kowadło* dla Olgi Lipińskiej.

Doroczna Nagroda Publicystyczna im. Adolfa Bocheńskiego – Wolfgang Pailer.

Nagroda Polskiego Towarzystwa Wydawców – książd Józef Tischner.

Nagroda im. św. Brata Alberta – Jan Karski.

82. NAGRODY. 1997: 4/595, 146–148.

Nagroda Fundacji Kultury – Stanisław Barańczak, Jerzy Grotowski i Zbigniew Herbert.

Nagroda Katolickiego Stowarzyszenia Dziennikarzy dla Radia Maryja.

Nagroda im. Dariusza Fikusa ufundowana 1 marca 1997 roku przez Redakcję „Rzeczpospolitej”.

Konkurs dramaturgiczny zorganizowany przez poznańską „Scenę na Piętrze” wygrała Anna Stronńska.

Nagrody i wyróżnienia Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich za rok 1995 – Jolanta Kozak, Marta Kudelska, Anna Zielińska-Elliott, Anna Wasilewska, Halina Thylwe, Stanisław Kasprzysiak, Zygmunt Simbierowicz, Joanna i Adam Gajlewicze, Małgorzata Sugiera, Piotr Amsterdamski, Kazimierz Grygiel, Julita Wroniak.

Nagroda Stowarzyszenia Artystek Szwedzkich za rok 1997 – Janina Jasińska-Luterek.
Nagroda im. Karola Szymanowskiego dla Wandy Wiłkomirskiej i Teresy Chylińskiej.
Nagrody im. Księcia Konstantego Ostrońskiego przyznawane przez redakcję „Prze-
glądu Prawosławnego” – Andrzej Turczyński, Piotr Trochanowski (ps. Petro Murianka),
Dimitri Pospielowski, Mikołaj Hajduk.

83. NAGRODY. 1998: 3/606, 130–132.

Nagroda Publicystyczna im. Adolfa Bocheńskiego za rok 1997 – Janina Paradowska.
Laureatami Medalu św. Brata Alberta zostali premier Jerzy Buzek i prof. Zbigniew
Brzeziński.

Krzyż Oficerski Orderu Zasługi RP dla Danuty Mostwin.

Nagrody Instytutu im. Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku za rok 1997 – William
J. Bresnan, Roman Zawodny, Bohdan Paczyński, Ryszard Kapuściński.

Specjalny numer pisma „Structure, Properties and Dynamics of Molecular Systems”
poświęcony prof. Henrykowi Ratajczakowi z okazji jubileuszu 65. urodzin.

Nagroda im. Edwarda Raczynskiego za rok 1997 przyznana przez Polską Fundację
Kulturalną – Apoloniusz Zawilski, Magdalena Hułas.

Nagrody Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich za przekłady książek i dramatów w roku
1996 – Mieczysław Brożek, Ryszard Wojnakowski, Julian Kornhauser.

Paszporty „Polityki” 1997 – Andrzej Sapkowski, Dariusz Paradowski, Katarzyna
Kozyra, Jerzy Stuhr, Anna Augustynowicz, Kayah.

Nagrody Fundacji im. Alfreda Jurzykowskiego za rok 1997 – Jerzy Armata, Tadeusz
Iwaniec, Andrzej Z. Budzyński, Ewa Morawska, Henryk Samsonowicz, Piotr Chełkowski,
Leszek A. Moczulski, Krzysztof Wodiczko, Anders Bodegard, Karol Lesman.

Redakcja „Kultury”: Sprostowanie dotyczące nagród Fundacji im. A. Jurzykowskiego
za rok 1996 jako nagrody za rok 1997. 1998: 3/606, 132.

Nagroda miesięcznika „Odra” – Andrzej Sosnowski.

84. NAGRODY. 1999: 1/616–2/617, 198–201.

Nagrody Fundacji im. Alfreda Jurzykowskiego za rok 1998 – Janusz Pajewski, Bo-
gusław Schaeffer, Aleksander Koj, Stanisław Kwapien, Wiesław Myśliwski, Wojciech
Skalmowski.

Francuska Akademia Nauk Moralnych i Politycznych *Prix Joseph du Teil* – Chantal
Delsol i Michał Masłowski.

Nagrody Stowarzyszenia Autorów ZAiKS – Wojciech Kilar i Jerzy Stefan Stawiński,
członkostwo honorowe ZAiKS – Wisława Szymborska, Tadeusz Konwicki, Jan Krenz,
Jeremi Przybora i Tadeusz Różewicz.

Nagroda im. Jana Cybisa za rok 1998 – Leon Tarasewicz.

Nagrody Instytutu im. Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku za rok 1998 – Jean E. Boyle,
Marian Kamil Dziewanowski, Tad Szulc i Hilary Koprowski.

Nagrody im. Kościelskich za rok 1999 – Jacek Podsiadło, Przemysław Czapliński.

Nagrody Polskiego PEN Clubu – Stefan Chwin, Urszula Kozioł, Jan Radożycki,
Aleksander Ziemny, Światosław Świacki, Janusz Odrowąż-Pieniążek.

Nagroda im. Jana Strzeleckiego – Andrzej Mencwel.

Nagrody Polskiego Instytutu Naukowego w Nowym Jorku – Eva Hoffman, Timothy
Snyder, Beth C. Holmgren, Thaddeus B. Massalski, Peter T. Wolczański.

Nagrody im. Witolda Hulewicz – Barbara Wachowicz, Janusz B. Roszkowski, Jerzy
Ofierski, Danuta Piotrowicz, Eryk Habowski, Agnieszka Hulewicz-Feillowa.

85. NAGRODY. 1999: 6/621, 152.

Nagroda Bibliotekarza Polskiego im. Adama Mickiewicza ufundowana przez East
European Project dla Zdzisława Jagodzińskiego.

Nagroda Fundacji Kultury Polskiej w Warszawie *Złote Berło* dla Jerzego Giedroycia.

86. NAGRODA PISARSKA IM. [TADEUSZA] MURDZEŃSKIEGO. 1999: 6/621, 153.

Za twórczość w języku polskim: Roman Dzwonkowski, Jerzy Starnawski; za twór-
czość w języku obcym o tematyce polskiej: Tadeusz Piotrowski; za tłumaczenie z języka
polskiego na obcy: Noel Clark; za twórczość odnośnie piśmiennictwa Josepha Corada:
Frederic Karl i Laurence Davies.

87. NAGRODY „PRZEGLĄDU WSCHODNIEGO” 1997. 1998: 3/606, 132.

Nagrody otrzymali: Natalia Jakowenko, Jarosław Hrycak, Leszek Zasztowt, Kazimierz
Krajewski, Roman Dzwonkowski i Norman Davies.

88. NAGRODY TOWARZYSTWA DEMOKRATYCZNO-SPOŁECZNEGO. 1999: 9/624, 163–164.

Nagrody i wyróżnienia im. Jana Józefa Lipskiego za prace magisterskie obronione
w 1998 roku dla: Krzysztofa Kosińskiego, Anny Cichopek, Magdaleny Rudkowskiej,
Małgorzaty Glasenapp-Konkol, Bogusławy Gonkiewicz, Katarzyny Kościwicz, Pawła
Sowińskiego, Stefana Szulca.

89. NIEZWYKŁA NAGRODA LITERACKA. 1997: 10/601, 120.

Nagroda pisarska obejmująca publikacje z zakresu literatury, historii, biografistyki
i kultury wydane w języku polskim w Kraju i za granicą oraz książki wydane poza
Polską w języku obcym o tematyce polskiej ustanowiona przez Polski Ośrodek Spo-
łeczno-Kulturalny i Bibliotekę Polską w Londynie z „Wieczystego Funduszu im. Tadeusza
Murdzeńskiego”.

90. POLCUL FOUNDATION, SYDNEY, AUSTRALIA. Niezależna Fundacja Popierania Kultury Polskiej. Komunikat. Wyróżnienia. 1997: 4/595, 149–151; 9/600, 143–144. 1998: 4/607, 150; 9/612, 146–147. 1999: 3/618, 129–130; 9/624, 162–163. 2000: 4/631, 145–146; 9/636, 154–156.

91. PRUSZYŃSKI, Mieczysław: Nagrody prywatnego mecenatu. 2000: 7/6343–8/635, 175–183.

Nagrody dziennikarskie zainicjowane w Polsce przez Mieczysława Pruszyńskiego:
Nagroda im. Adolfa Bocheńskiego, Nagroda im. Fundacji Pruszyńskich i Nagroda PEN
Clubu.

92. ZŁOTE BERŁO 2000. 2000: 3/630, 134.

Nagroda Fundacji Kultury Polskiej w Warszawie *Złote Berło* w roku 1999 – Jerzy
Giedroyc, w roku 2000 – Wojciech Kilar.

93. II [DRUGI] KONKURS NA POLSKĄ POWIEŚĆ. 1997: 10/601, 122.

Warunki konkursu ustanowione przez Klub „Świat Książki” i Wydawnictwo „Zysk i s-ka” oraz termin nadsyłania prac.

94. KOMUNIKAT. KONKURS NA TŁUMACZENIA. 1997: 1/592–2/593, 182.

Organizowany przez „The British Centre for Literary Translation” (University of East Anglia) – informacje o warunkach i terminie nadsyłania prac.

95. KONKURS FUNDACJI ROBERTA BOSCHA WE WSPÓŁPRACY Z DEUTSCHES POLEN-INSTITUT [W DARMSTADT] NA NAGRODĘ PROMOCYJNĄ 1998. 1997: 10/601, 121.

Na nagrodę dla polskich tłumaczy literatury niemieckojęzycznej. Warunki i termin nadsyłania prac.

96. KONKURS NA PAMIĘTNIKI MŁODEGO POKOLENIA WSI POLSKIEJ PRZEŁOMU TYSIĄCLECI „Opis mego życia, prac, przemyśleń i dążeń”. 1998: 7/610–8/611, 189–191.

Warunki i termin nadsyłania prac.

97. KONKURS NA POWIEŚĆ LUB ZBIÓR OPOWIADAŃ. Druga edycja. 1999: 6/621, 154.

Warunki konkursu organizowanego przez Wydawnictwo Znak – termin nadsyłania prac.

98. KONKURS NA SZTUKĘ. 1997: 9/600, 142–143.

Warunki i termin nadsyłania prac na konkurs na sztukę dla dzieci organizowany przez Wrocławski Teatr Lalek z okazji 50. rocznicy powstania.

99. OGÓLNOPOLSKI KONKURS LITERACKI KRZYŻ – DRZEWO KWITNĄCE. 1999: 9/624, 165.

Warunki konkursu organizowanego przez Spółdzielnię Wydawniczą ANAGRAM i FUNDACJĘ SZTUKI na rzecz „Integracji” – termin nadsyłania prac.

100. WYDAWNICTWO ZNAK ZAPRASZA DO UDZIAŁU W KONKURSIE NA POWIEŚĆ LUB ZBIÓR OPOWIADAŃ. Komunikat. 1997: 7/598–8/599, 183.

Warunki konkursu – termin nadsyłania prac.

101. ABNER, Stefan (ps.): Dzień dobry ze Szwecji. 2000: 10/637, 193–196.

Gazeta „Dzień Dobry” wydawana w Warszawie przez szwedzki prasowy koncern Marieberg International.

102. BERDYCHOWSKA, Bogumiła: „Ziemia Kłódzka” – redaktor Adam Kwas. 1997: 1/592–2/593, 184–185.

Miesięcznik „Ziemia Kłódzka” ukazujący się od roku 1989 (od roku 1992 jako dwujęzyczny miesięcznik polsko-czeski), poświęcony problemom samorządności lokalnej oraz współpracy transgranicznej.

103. DASZKIEWICZ, Piotr: „Revue d’Histoire de la Médecine Hébraïque”. 1998: 7/610–8/611, 204–209.

Dzieje kwartalnika ukazującego się od roku 1936 w Paryżu, poświęconego historii medycyny żydowskiej. Pismo wydawane pod redakcją dr Isidore Simona skupiało lekarzy i historyków nauki działających w Société d’Histoire de la Médecine Hébraïque. Przestało wychodzić w latach 80. XX wieku.

104. [GRZEŚCZAK, Marian]: Oświadczenie Stowarzyszenia Pisarzy Polskich. 1998: 9/612, 152.

W sprawie wychodzącego od 1991 roku w Rzeszowie kwartalnika „Fraza” i jego byłego redaktora naczelnego Stanisława Dłuskiego. Na str. 152–153 zamieszczono poparcie Redakcji „Kultury” z uwagami o kondycji prasy regionalnej w Polsce.

LdR. Adam Czerniawski. 1999: 3/618, 172 – na temat zmian w redakcji „Frazy”.

Redakcja: Wyjaśnienie. 1999: 5/620, 159.

105. HABIELSKI, Rafał: 60 lat „Dziennika Polskiego”. 2000: 10/637, 216–223.

Gazeta codzienna założona w lipcu 1940 roku w Londynie.

106. INTERMARIUM. 1997: 7/598–8/599, 184–185.

Czasopismo „Intermarium” działające od końca kwietnia 1997 roku w internecie na serwerze Columbia University (Nowy Jork), poświęcone najnowszej (tj. po II wojnie światowej) historii Europy Środkowo-Wschodniej i wydawane wspólnie przez Institute on East Central Europe i Instytut Studiów Politycznych PAN, pod redakcją Johna S. Micgiela i Andrzeja Paczkowskiego, zob.: <http://ece.columbia.edu/intermarium>.

107. KALEDA, Algis: Mozaika litewskiej świadomości kulturalnej, 2000: 5/632, 114–117.

Omówienie treści łódzkiego miesięcznika „Tygiel Kultury” – nr 10–12 (46–48) z 1999 roku poświęconego Litwie, którego redaktorem naczelnym jest Zbigniew W. Nowak.

108. KUPPER, Eugeniusz: Ruch teatralny. 1999: 3/618, 155–157.
Omówienie numeru 38 z listopada 1998 roku miesięcznika „Ruch Teatralny”, wydanego przez Centrum Edukacji Teatralnej w Gdańsku. Pismo ukazuje się od roku 1994 od października do czerwca w cyklu sezonu teatralnego – redaktorem jest Maciej Nowak.

109. LIST OTWARTY. Do Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego Pana Kazimierza Michała Ujazdowskiego. 2000: 5/632, 157.

W sprawie pomocy dla kwartalnika społeczno-kulturalnego „Regiony” wychodzącego od roku 1996 w Warszawie. List podpisali: Wisława Szymborska, Zygmunt Kubiak, Marek Nowakowski, Wiesław Myśliwski, Andrzej Mencwel, Wacław Oszejca, Jerzy Pietrkiewicz, Aleksander Ziemny, Zbigniew Żakiewicz, Jerzy Giedroyc.

110. NASIELSKI, Adam: Na równi pochyłej. 1999: 7/622–8/623, 137–138.

Najpopularniejszy periodyk australijskiej Polonii „Tygodnik Polski”, wydawany od 1965 roku przez księdza Konrada Trzeciaka w Melbourne.

111. [POMIANOWSKI, Jerzy]: J. P.: Polski najazd na Moskwę. 2000: 9/636, 78–80.

Podróż redaktorów i współpracowników miesięcznika „Nowaja Polska” w czerwcu 2000 r.

112. „PRZEGLĄD PRASA POLSKA”. Dwutygodnik polonijny anons. 1998: 10/613, 78.

113. STACH, Andrzej: Radio Maryja zamiast „Słowa”. 2000: 3/630, 119–120.

Przyczyny likwidacji kwartalnika społeczno-kulturalnego „Słowo”, wychodzącego od roku 1987 przy Polskiej Misji Katolickiej w Berlinie.

114. WANDYCZ, Piotr: „Lux et veritas”. 1998: 3/606, 145–147.

Przegląd treści numeru 13/1997 pisma „Przegląd Wschodni: historia i współczesność Polaków na Wschodzie”, które redaguje Jan J. Malicki.

115. WIERZBICKI, Zbigniew T.: LdR wyjaśnienie nieścisłości w sprawie nielegalnego czasopisma „Trzeźwość i abstynencja”. 1998: 5/608, 158–159.

116. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): „Borussia” – redaktor Kazimierz Brakoniecki, „Krasnogruda” – redaktor Krzysztof Czyżewski. 1997: 1/592–2/593, 186–188.

„Borussia. Kultura-literatura-historia” pismo wydawane od 1991 roku w Olsztynie przez Wspólnotę Kulturową „Borussia” poświęcone dialogowi polsko-niemieckiemu.

„Krasnogruda: nagrody, kultury, małe ojczyzny Europy Środkowo-Wschodniej” pismo wydawane od roku 1993 w Sejnach przez Fundację „Pogranicze”.

117. ZBYT LIBERALNY TYGODNIK KATOLICKI. 1997: 5/596, 130–131.

Największy katolicki tygodnik ukazujący się we Włoszech „La Famiglia Cristiana” wydawany od 1931 r. przez Towarzystwo Św. Pawła Apostoła, kierowany przez ojca Leonardo Zega.

Przedruk z: „Rzeczpospolita” 1–2 marca 1997 roku.

„KULTURA”

Notatki Redaktora. Oświadczenia i komunikaty Redakcji. Życzenia świąteczne

118. GIEDROYC, Jerzy: Notatki Redaktora. 1997: 1/592–2/593, 156–159.

List dziesięciu profesorów KUL-u do biskupa diecezji Essen w związku z nagrodą im. Heinricha Braunsza przyznaną Władysławowi Bartoszewskiemu; Sprawa podpisu Lidii Ciołkoszowej pod protestem socjalistów na emigracji dotycząca przyznania przez prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego Orderu Orła Białego Kazimierzowi Pużakowi; Wystąpienie biskupa polowego Sławoja Leszka Głódzia; Anonim z Bydgoszczy wysłany do J. Giedroycia; Choroba Redaktora.

119. –: Notatki Redaktora. 1997: 3/594, 138–141.

Sensacje ministra Spraw Wewnętrznych Zbigniewa Siemiatkowskiego; Stosunki Polski z Rosją; Powstanie Instytutu Polskiego w Mińsku; Rezygnacja Jerzego Giedroycia z udziału w jury POLCUL Foundation.

120. –: Notatki Redaktora. 1997: 4/595, 116–122.

Konflikt polsko-rosyjski na Morzu Ochockim; Odwołanie ambasadorów w Belgii i Kanadzie; Dyskusja w Parlamencie na temat Polonii; Sprawa bezpieczeństwa; Sprawa „Ruchu”; Sprawa Stoczni Gdańskiej; Sytuacja celna na polskiej granicy; Zakupy taboru kolejowego przez Polskie Koleje Państwowe; Siły zbrojne Rosji; Litewskie szkoły w Polsce; Sprawy księdza Henryka Jankowskiego; Działalność prezydenta Marcina Świąćckiego i Rady Miasta Warszawy.

LdR. Jan Janik. 1998: 3/606, 169–170 – wyjaśnienie Prezesa Zarządu PKP Dyrektora Generalnego w sprawie taboru kolejowego w Polsce.

121. –: Notatki Redaktora. 1997: 5/596, 123–125.

Radio Maryja księdza Tadeusza Rydzyka; Ratyfikacja konkordatu z Watykanem przez prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego; Polski raport o kosztach rozszerzenia NATO; Spółka Compañía Colonizadora del Norte S. A. w Argentynie.

122. –: Notatki Redaktora. 1997: 7/598–8/599, 187–189.

Problem pedofilii w Europie; Wspomnienie o Stanisławie Kocie zmarłym w Londynie w roku 1965; Grób prezydenta Władysława Raczkiewicza w Londynie; Kompetencje urzędników w Ministerstwie Kultury. Zawiera notę redaktora Andrzeja Palmirskiego pt. „Lekcja pokory”, która ukazała się w „Głosie Szczecińskim” z 5 czerwca 1997 roku.

LdR. Tadeusz Paweł Rutkowski. 1997: 10/601, 158 – informacja na temat rozprawy doktorskiej poświęconej biografii politycznej Stanisława Kota.

LdR. Janusz Tazbir. Tamże, 158–159 – dotyczy książki dedykowanej Stanisławowi Kotowi pt. „Studia z dziejów kultury. Książka zbiorowa”, pod red. Henryka Barycza i Jana Hulewicza, która wydana była w Warszawie w roku 1949.

123. –: Notatki Redaktora. 1997: 9/600, 145–151.

Akta Służb Specjalnych dotyczące „Kultury” zwrócone przez ministra Zbigniewa Siemiatkowskiego; Katastrofa powodziowa w Polsce; Generał Marek Bezruczko dowódca 6. Dywizji Strzelców Siczowych, obrońca Zamościa; Zjawisko tzw. fali w wojsku polskim; Biskup połowy Sławoj Leszek Głódź; Realizacja filmu „Ogniem i mieczem”; Usunięcie pomnika wdzięczności armii sowieckiej w Toruniu; Archiwa ojca Józefa Bocheńskiego zamknięte dla badań naukowych na 50 lat.

LdR. Kazimierz Wierzbicki. 1997: 12/603, 141–142 – w sprawie usuwania pomników wdzięczności armii sowieckiej w Polsce.

124. –: Notatki Redaktora. 1997: 10/601, 123–125.

Międzynarodowa Konferencja, która odbyła się w Wilnie w dniach 4–10 września 1997 roku. Zawiera list Jerzego Giedroycia do prezydenta Litwy Algirdasa Brazauskasa.

125. –: Notatki Redaktora. 1997: 11/602, 142–144.

Sytuacja w Polsce po wrześniowych wyborach parlamentarnych; List od ministra Zbigniewa Siemiatkowskiego w sprawie dokumentów przechowywanych w archiwum Urzędu Ochrony Państwa, które dotyczą działalności Instytutu Literackiego w Paryżu; Zmiana nazwy Centre des Recherches sur l'Histoire des Slaves kierowanego przez profesora Daniela Beauvoisa na Centre d'Histoire Russe et Soviétique.

126. –: Notatki Redaktora. 1997: 12/603, 119–122.

Działalność nowego ministra kultury Joanny Wnuk-Nazarowej; Uniewinnienie oskarżonych policjantów w procesie dotyczącym masakry górników w kopalni „Wujek”; Sprawa towarzystw ochroniarskich w Polsce; Rosnąca liczba samobójstw w wojsku polskim; Skutki powodzi w Polsce; Likwidacja Apteki Radzieckiej w Toruniu.

127. –: Notatki Redaktora. 1998: 3/606, 110–118.

Nowa Konstytucja; Kultura polityczna w Polsce, zanik poczucia państwowego w społeczeństwie; Repatriacja Polaków z Kazachstanu; Restrukturyzacja Polskiego Radia; Ratyfikacja przez Sejm RP konkordatu z Watykanem; Prywatyzacja „Ursusa” i Stoczni Gdańskiej; Sytuacja finansowa Polski; Stosunki polsko-czeczeńskie; Skandal z zakazem importu żelazyny; Nowe przepisy wjazdowe dla cudzoziemców; Kompetencje prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego; Działalność rosyjskiego Inturistu w Polsce; Propozycje wydawania książek przez Instytut Literacki.

LdR. Halina Martinowa, Andrzej Sławiński. 1998: 5/608, 158 – w sprawie rozliczeń zbiorów organizowanych w Polsce i na świecie na pomoc dla powodzian przez Zarząd Funduszu Inwalidów AK i Pomocy na Kraj.

128. –: Notatki Redaktora. 1998: 4/607, 127–128.

Zapowiedzi przyjazdu do Polski pułkownika Ryszarda Kuklińskiego; Sprawa prywatyzacji „Ursusa” i Stoczni Gdańskiej; Sprawozdanie z akcji powodziowej.

129. –: Notatki Redaktora. 1998: 5/608, 143–145.

Fragment z przemówienia Marszałka Józefa Piłsudskiego z 26 maja 1926 roku do przedstawicieli sejmowych; Udostępnienie w połowie stycznia 1998 roku przez Stolicę Apostolską tajnych archiwów Świętego Oficjum oraz biblioteki druków, które trafiły na indeks; Apel o ratowanie Puszczy Białowieskiej; Gospodarka Warszawy.

130. –: Notatki Redaktora. 1998: 6/609, 132–133.

Minister Ryszard Czarnecki szef Komitetu Integracji Europejskiej; Umowa polsko-rosyjska z maja 1995 roku; Oświadczenie biskupa Tadeusza Pieronka; Polska nierządem stoi; Rządowy projekt ustawy o przejęciu kompetencji Komitetu Obrony Kraju.

131. –: Notatki Redaktora. 1998: 7/610–8/611, 153–157.

Sytuacja rolnictwa w Polsce; Konflikt między Związkiem Harcerstwa Polskiego (ZHP) a Związkiem Harcerstwa Rzeczypospolitej (ZHR) o dotacje; Budynek dla Polskiej Misji przy Unii Europejskiej w Brukseli; Sprawa niewykorzystania wybitnych specjalistów w różnych dziedzinach, mieszkających na emigracji; Repatrianci z Kazachstanu; Skandal powodziowy; Ciągłość prawna między II (1918–1944), a III (od 1989) Rzeczpospolitą; Zwrot niemieckich manuskryptów znajdujących się w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie.

LdR. Andrzej T. Romer. 1998: 9/612, 171 – w sprawie uwag w „Notatkach Redaktora” na temat nowego budynku polskiej misji przy Unii Europejskiej w Brukseli.

LdR. Dżysław Julian Starostecki. 1998: 11/614, 158–159 – sprostowanie.

132. –: Notatki Redaktora. 1998: 9/612, 154–155.

Film telewizyjny poświęcony atamanowi Semenowi Petlurze; Budowa w Warszawie Świątyni Opatrzności Bożej; Stan prawodawstwa polskiego; Nadużycia i korupcja w Polsce.

133. –: Notatki Redaktora. 1998: 10/613, 122–124.

Problem pomocy żywnościowej dla ubogich w Polsce; Pomysł przydzielenia wojewodom doradców z Ministerstwa Spraw Zagranicznych (MSZ); Epidemia kradzieży samochodów turystów niemieckich; Pomysł zorganizowania w roku 2006 olimpiady zimowej w Zakopanem.

134. –: Notatki Redaktora. 1998: 12/615, 117–119.

„Apel Wojciecha Ziemińskiego do Aleksandra Kwaśniewskiego” ogłoszony w „Tygodniku Solidarność”; Semen Petlura i niepodległość Polski; Polityka wobec mniejszości narodowych; Terminal celny w Koroszczyźnie; Minister rolnictwa Jacek Janiszewski.

135. –: Notatki Redaktora. 1999: 1/616–2/617, 204–205.

Numer „Kultury” w języku białoruskim, który ukazał się w Mińsku; Niepokojąca sytuacja na Ukrainie; Walka między AWS i Unią Wolności (UW); Perspektywy na rok 1999.

136. –: Notatki Redaktora. 1999: 3/618, 103–106.

Posłanie Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej do narodu białoruskiego; Film „Trudne braterstwo” w reżyserii Jerzego Lubachy przedstawiający sojusz polsko-ukraiński w latach 1919–1920; Polityka mieszkaniowa państwa; Stan polskiego szkolnictwa; Wzrost korupcji w Polsce; Pensje dla duchownych Kościoła katolickiego w Polsce.

137. —: Notatki Redaktora. 1999: 4/619, 108–112.

Przyjęcie Polski do NATO; Sytuacja w wojsku polskim; Tolerancja władz wobec Kościoła; Książka Anny Strońskiej „Dopóki milczy Ukraina”; Andrzej Anusz i sprawa plagiatu pracy magisterskiej; Sprawa Radia Wolna Białoruś działającego w Białymstoku; Deficyt budżetowy w Polsce i propaganda sukcesu uprawiana przez polską prasę.

138. —: Notatki Redaktora. 1999: 5/620, 119–122.

Kryzys polskiego sądownictwa; Lustracja w Polsce; Stosunki polsko-serbskie; Pomnik Jana Pawła II oraz budowa bazyliki w Licheniu; Protest Waldemara Łysiaka zamieszczony w „Tygodniku Solidarność”; Rekonstrukcja rządu Jerzego Buzka.

139. —: Notatki Redaktora. 1999: 6/621, 145–146.

Sytuacja w polskim rolnictwie; Pomnik generała Władysława Sikorskiego przed gmachem ambasady RP w Londynie; Wynagrodzenia w instytucjach państwowych i samorządowych w Polsce.

140. —: Notatki Redaktora. 1999: 7/622–8/623, 197–199.

Apel o ulice Tarasa Szewczenki i Maksyma Rylskiego w Warszawie; Katastrofa w me-trze w Mińsku spowodowana paniką tłumu; Stosunek papieża Jana Pawła II do Radia Maryja i sprawy krzyża w Oświęcimiu; Minister zdrowia Franciszka Cegielska prezesem Ruchu Stw.

141. —: Notatki Redaktora. 1999: 9/624, 133–138.

Wynagrodzenia osób pełniących funkcje publiczne; Brak symetrii w stosunkach konsularnych między Stanami Zjednoczonymi a Polską; Sytuacja Biblioteki Polskiej w Paryżu; Prezes Instytutu Pamięci Narodowej (IPN); List córek prezydenta Edwarda Raczynskiego; Wandy Dembińskiej, Wirydianny Rey i Katarzyny Raczynskiej do prezydenta miasta Poznania Romana Grobelnego w sprawie sprzedaży terenów zapisanych Bibliotece Raczynskich; Kawalerski Order Odrodzenia Polski przyznany Krystynie Zachwatowicz; Apel i list napisany z inicjatywy ambasadora Jana Widackiego – wystosowany do prezydenta Litwy Valdas Adamkusa w związku z głośnym procesem wileńskim; Sprawa odmówienia przyjęcia Orderu Orła Białego przez Jerzego Giedroycia.

LdR. Henryk Hiz. 1999: 11/626, 159 – w sprawie nie przyjmowania przez J. Giedroycia Orderu Orła Białego.

LdR. Andrzej Paczkowski. 1999: 11/626, 159 – w sprawie kandydatury prezesa Instytutu Pamięci Narodowej.

LdR. Kazimierz Rupp. 1999: 12/627, 159 – w sprawie obywatelstwa polskiego.

142. —: Notatki Redaktora. 1999: 10/625, 124–127.

Kryzys polityczny w Polsce; Pomoc Unii Europejskiej dla Polski; Telefon „antyko-rupcyjny” w Katowicach; Pomnik generała Władysława Sikorskiego przed gmachem ambasady RP w Londynie; Rozjazdy po świecie członków polskiego rządu; Rozwój ruchu turystycznego w Polsce; Pomnik Jana Pawła II w stolicy Argentyny Buenos Aires.

143. —: Notatki Redaktora. 1999: 11/626, 128–131.

Stan przygotowań krajów z Europy Środkowo-Wschodniej – kandydatów do członko-stwa w Unii Europejskiej; Skandal z kradzieżami starodruków w Bibliotece Uniwersytetu Jagiellońskiego; Skandale z jednostką antyterrorystyczną Grom; Pomnikomania – poświę-cenie kamienia węgielnego pod pomnik mazurka Jana H. Dąbrowskiego w Warszawie; Protesty górników w Polsce.

144. —: Notatki Redaktora. 1999: 12/627, 135–138.

Projekt nowelizacji ustawy o Radiofonii i Telewizji przygotowany przez Ministerstwo Skarbu; Lustracja pracowników polskiego korpusu dyplomatycznego; Skandal w wojsku polskim; Wizyta oficjalnej delegacji Narodowej Akademii Nauk Ukrainy; Kłopoty z tzw. Uniwersytetem Polskim w Wilnie oraz Domem Polskim w Wilnie; Wydawnictwa „Kul-tury” na wystawie polskiej książki naukowej w Auli Biblioteki Głównej Uniwersytetu Lwowskiego.

145. —: Notatki Redaktora. 2000: 1/628–2/629, 156–158.

Oświadczenie księdza superiora pallotynów Henryka Hosera o zamknięciu czasopisma „Nasza Rodzina”; Sytuacja w Telewizji Polskiej; Sprawa uwięzienia w Czeczenii profesor Zofii Fiszer-Malinowskiej i docent Ewy Marchwińskiej-Wyrwał.

LdR. Henryk Hoser. 2000: 3/630, 169 – uzupełnienie na temat działalności księży Pallotynów w Paryżu.

146. —: Notatki Redaktora. 2000: 3/630, 136–141.

Stanowisko Polski w sprawie polityki rolnej przedstawione w Brukseli; Korytarz transportowy Morze Bałtyckie – Morze Czarne; Wypowiedzi Dariusza Ratajczaka, Ryszarda Bendera i Petera Rainy na temat obozu w Oświęcimiu; Nagroda artystyczna prezydenta miasta Białegostoku dla Leona Tarasewicza; Stypendia na przyjazd do Polski i dziesięciomiesięczne utrzymanie dla 50 ukraińskich studentów; Zmarł w Warszawie Andrzej Zakrzewski, historyk, prawnik i publicysta; Kradzież starodruków w Bibliotece Jagiellońskiej w Krakowie; Sprawa odbudowy Związku Literatów Polskich; Oddziały polskie w Kosowie i Bośni; Działalność kulturalna i stosunki polsko-rosyjskie.

147. —: Notatki Redaktora. 2000: 4/631, 121–124.

Chłopi w Polsce – w odpowiedzi Jarosławowi Kalinowskiemu, prezesowi Polskiego Stronnictwa Ludowego; Antysemickie wypowiedzi prezesa Kongresu Polonii Amerykań-skiej Edwarda Moskala i księdza prałata Henryka Jankowskiego; Kryzys na stanowisku prezydenta Warszawy; Kryzys sądownictwa polskiego.

148. —: Notatki Redaktora. 2000: 5/632, 118–123.

Apel Komitetu Polska-Czeczenia do Ministerstwa Spraw Zagranicznych o uznanie suwerenności Czecheńskiej Republiki Iczkeria i spotkanie z ambasadorem Czeczenii w Polsce Ramzanem Ampukajewem; Kampania przedwyborcza w Polsce w związku z wrześniowymi wyborami prezydenckimi; Przewodniczący Światowego Kongresu Ukraińców Askold Łozymyskyj w Polsce; Skandal ze Związkiem Legionistów Polskich; Kolejna reorganizacja rządu Jerzego Buzka; Sytuacja w wojsku polskim.

149. —: Notatki Redaktora. 2000: 6/633, 117–120.

Samorząd warszawski; Sytuacja w Kościele polskim i rachunek sumienia prymasa Józefa Glempa; Wycieczka do Włoch Stowarzyszenia Powiatów i Gmin Nadbużańskich; Złe i lekceważące traktowanie obywateli ukraińskich na przejściach granicznych w Polsce; Rurociągi jamalski; Orderomania.

150. —: Notatki Redaktora. 2000: 7/634–8/635, 147–148.

Pielgrzymka narodowa do Rzymu; Sprowadzenie prochów Stanisława Mikołajczyka do Polski; Jednoczenie się Korei Północnej i Południowej.

151. —: Notatki Redaktora. 2000: 9/636, 157–158.

Nowelizacja ustawy kombatanckiej; Wagony dla metra w Warszawie zakupione w Hiszpanii; Aresztowanie Mariana Zagórnego; Stowarzyszenie Pisarzy Polskich; Ekstradycja ze Szwecji byłego prokuratora Stefana Michnika.

152. HERTZ, Zofia, GIEDROYC, Henryk: Do Czytelników i Przyjaciół. 2000: 10/637, 5–6.

Oświadczenie w sprawie likwidacji „Kultury” i prośba o pomoc finansową w wydawaniu „Zeszytów Historycznych”.

153. REDAKCJA: Zgodnie z Jego [Jerzego Giedroyc] decyzją „Kultura” przestaje wychodzić z chwilą Jego śmierci. Dyrektorem Instytutu Literackiego zostaje Zofia Hertz, a Henryk Giedroyc zastępcą. 2000: 10/637, 4.

154. —: Życzenia Świąteczne i Noworoczne dla prenumeratorów i czytelników. 1997: 12/603, 2.

155. —: Życzenia Świąteczne i Noworoczne dla prenumeratorów i czytelników. 1998: 12/615, 2.

156. —: Życzenia Świąteczne i Noworoczne dla prenumeratorów i czytelników. 1999: 12/627, 2.

157. STRYCUŁA, Antoni: LdR z wyjaśnieniami w związku z informacjami dotyczącymi prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego zamieszczonymi w „Notatkach Redaktora” („Kultura” 1996: 11/590). 1997: 3/594, 170–172.

Sprawy debitu wydawnictw Instytutu Literackiego – prenumeraty

158. OD REDAKCJI. Do Prenumeratorów „Kultury”. 1997: 1/592–2/593, 2.

Wyjaśnienia z przeprosinami w związku z reklamacjami zawiadamiającymi o nieotrzymaniu listopadowej „Kultury”.

159. —: Do Prenumeratorów „Kultury”. 1998: 4/607, 2.

Z USA, Kanady i innych krajów Ameryki, Afryki i Azji – wyjaśnienia z przeprosinami w związku z opóźnieniami w dostarczaniu „Kultury”.

160. —: Do Prenumeratorów „Kultury”. 2000: 3/630, 2.

Wyjaśnienia i przeprosiny w związku z opóźnieniami w dostarczaniu „Kultury” spowodowane strajkiem poczty francuskiej.

161. —: Do Prenumeratorów i Czytelników „Kultury”. 1999: 4/619, 2. Informacja o zmianie konta.

162. —: Do Prenumeratorów i Czytelników „Kultury”. 1999: 5/620, 2. Informacja o zmianie konta.

163. PULWICKI, Bonifacy: LdR z informacją o rezygnacji z prenumeraty „Kultury” w związku ze zmianą linii pisma po roku 1989. 1998: 3/606, 173.

Instytut Literacki w Kraju. Krajowe wydania „Kultury” i „Zeszytów Historycznych”

164. ANONS czwartego tomu serii „Archiwum «Kultury»”: Jerzy Giedroyc – Andrzej Bobkowski: „Listy 1946–1961”. Wybór, opracowanie i wstęp Jana Zielińskiego. Warszawa 1997, Wydawnictwo „Czytelnik”. 1998: 3/606, 45.

165. CHODAKOWSKI, Adam: LdR o nieobecności „Kultury” w Polsce. 2000: 9/636, 169.

166. KRAJOWA EDYCJA „KULTURY” I „ZESZYTÓW HISTORYCZNYCH” PRENUMERATA NA ROK 1998. 1997: 11/602, 92.

167a. PRENUMERATA „KULTURY” I „ZESZYTÓW HISTORYCZNYCH” W POLSCE. 1997: 12/603, 18.

168a. KULTURA I JEJ KRAĞ. LES AMIS DE „KULTURA”. Katalog wystawy Czterdziestolecia Instytutu Literackiego Biblioteka Polska, Paryż 11 XII 1986 – 10 I 1987. Wyd. I krajowe. Lublin 1995. 1999: 9/624, 42; 11/626, 116; 12/627, 16. 2000: 3/630, 55.

169. LIPSKI, Jan Józef: Proces Anny Rudzińskiej i Klub Krzywego Koła. 1999: 7/622–8/623, 167–169.

W początkach lutego 1962 roku. Anna Rudzińska (1919–1992) była sekretarką Klubu Krzywego Koła.

170. MICEWSKI, Andrzej: „Kultura” coraz potrzebniejsza. 1998: 3/606, 153–159.

Rola „Kultury” we współczesnej Polsce.

171. NEUGER, Leonard: Poszukiwanie uchwytu. 1999: 7/622–8/623, 207–212.

Sesja naukowa na temat „«Kultura» a literatura” zorganizowana przez Södertörns Högskola (Janusz Korek) i Uniwersytet Sztokholmski (Per-Arne Bodin) 17 maja 1999 roku.

172. [RUDZIŃSKA, Anna]: Sprawa „Kultury” paryskiej. Nagranie z Anną Rudzińską zimą 1990 roku. 1999: 7/622–8/623, 169–186.

Wspomnienia dotyczące aresztowania, pobytu w więzieniu od września 1961 roku, procesu i zwolnienia w czerwcu 1962 roku. Fragment książki A. Rudzińskiej pt. „O moją Polskę: pamiętniki 1939–1991”, wstęp i opracowanie Teresa Bochwic. Łódź 2003.

173. TYRCHAN, Mikołaj: Wizja Polski na łamach „Kultury” 1947–1976. 2000: 3/630, 152–155.

Rec.: „Wizja Polski na łamach «Kultury» 1947–1976”. Do druku przygotowała, wstępem, przypisami i indeksem opatrzyła Grażyna Pomian. [T.] 1–2. Lublin 1999.

Indeksy „Kultury”

174. INDEKS autorów i tematów rocznika „Kultury”

za rok 1997: 1997, 12/603, 143–159;

za rok 1998: 1998, 12/615, 161–176;

za rok 1999: 1999, 12/627, 160–176;

za rok 2000: 2000, 10/637, 227–239.

175. REDAKCJA: Nowości wydawnicze Biblioteki „Kultury”. 1997: 1/592–2/593, t. 493 – Jacek Krawczyk, Janusz Szymański: Bibliografia „Zeszyty Historyczne” nr 1–110 (1962–1994), 496–ZH t. 118 (4 okł.); 3/594, t. 497–ZH t. 119; 4/595, t. 497–ZH t. 119; 5/596, t. 497–ZH t. 119 (4 okł.); 6/597, t. 499–ZH t. 120 (4 okł.); 7/598–8/599, t. 499–ZH t. 120 (4 okł.); 9/600, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 500–ZH t. 121; 10/601, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 500–ZH t. 121; 11/602, 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 500–ZH t. 121; 12/603, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 500–ZH t. 121. 1998: 1/604–2/605, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 501–ZH t. 122 (4 okł.); 3/606, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 502–ZH t. 123 (4 okł.); 4/607, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 502–ZH t. 123 (4 okł.); 5/608, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 502–ZH t. 123 (4 okł.); 6/609, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 502–ZH t. 123 (s. 160), t. 503–ZH t. 124 (4 okł.); 7/610–8/611, t. 503–ZH t. 124 (4 okł.); 9/612, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 504–ZH t. 125 (4 okł.); 10/613, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 504–ZH t. 125 (4 okł.); 11/614, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Histo-

ryczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 504–ZH t. 125 (4 okł.); 12/615, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 505–ZH t. 126 (4 okł.). 1999: 1/616–2/617, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 505–ZH t. 126 (4 okł.); 3/618, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 506–ZH t. 127 (4 okł.); 4/619, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 506–ZH t. 127 (4 okł.); 5/620, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 506–ZH t. 127 (4 okł.); 6/621, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 507–ZH t. 128 (4 okł.); 7/622–8/623, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 507–ZH t. 128 (4 okł.); 9/624, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 508–ZH t. 129 (4 okł.); 10/625, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 508–ZH t. 129 (4 okł.); 11/626, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 508–ZH t. 129 (4 okł.); 12/627, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 509–ZH t. 130 (4 okł.). 2000: 1/628–2/629, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 509–ZH t. 130 (4 okł.); 3/630, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 509–ZH t. 130 (4 okł.); 4/631, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 510–ZH t. 131 (4 okł.); 5/632, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kul-

tura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 510–ZH t. 131 (4 okł.); 6/633, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 510–ZH t. 131 (4 okł.); 7/634–8/635, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 511–ZH t. 132 (4 okł.); 9/636, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 511–ZH t. 132 (4 okł.); 10/637, t. 498 – Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografia „Kultura”, „Zeszyty Historyczne” (1988–1996), działalność wydawnicza 1988–1996, t. 512–ZH t. 133 (4 okł.).

176. WYKAZ KSIĄŻEK „BIBLIOTEKI KULTURY”. 1997: 1/592–2/593, 220–222.

Spis książek, które można zamówić w Instytucie Literackim w Maisons-Laffitte.

Rocznice „Kultury”.

Wystawy poświęcone „Kulturze”.

Nagrody dla Redaktora Jerzego Giedroycia

177. [BYSTRYCKYJ, Jewhen]: Ukraińsko-polskie sympozjum „Intelektualiści, kultura i polityka”. 1997: 7/598–8/599, 150.

List przewodniczącego komitetu organizacyjnego Jewhena Bystryckiego dotyczący sympozjum (5–7 czerwca 1997).

178. ŁARIN, S.: Sekret „Kultury”. 1997: 9/600, 53–64.

Omówienie fenomenu pisma w związku z Jubileuszem 50-lecia.

Przedruk z: „Novyj Mir” nr 7/1997 S. 175–181.

REDAKCJA: Zapowiedź tekstu. 1997: 9/600, 2.

179. RODKIEWICZ, Witold: Jubileusz paryskiej „Kultury” w Kijowie. 1997: 10/601, 95–106.

Omówienie sympozjum zorganizowanego przez redakcję kijowskiego czasopisma „Polityczna Dumka” i Ukraiński Instytut Badawczy Uniwersytetu Harvarda w związku z 50-leciem „Kultury”, które odbyło się w dniach 5–7 czerwca 1997 roku.

180. UKRAIŃSKO-POLSKIE SYMPOZJUM. 1997: 5/596, 138–139.

Zapowiedź sympozjum przygotowanego z okazji 50-lecia paryskiej „Kultury” pt. „Intelektualiści, kultura, polityka: doświadczenie Polski i Ukrainy”, które odbędzie się w Kijowie w dniach 5–7 czerwca 1997 roku.

Pożegnanie Jerzego Giedroycia

181. HOSER, Henryk: Homilia na pogrzebie śp. Jerzego Giedroycia. 2000: 10/637, 10–14.

Wygłoszona 21 września 2000 roku w kościele w Le Mesnil-le-Roi.

182. MASKA POŚMIERTNA REDAKTORA GIEDROYCIA. 2000: 10/637, 14.

Informacja, że autorem maski jest Paweł Jocz, polski artysta zamieszkały w Paryżu.

183. MIŁOSZ, Czesław: Uwagi wdzięcznego współbiesiadnika. 2000: 10/637, 15–17.

Wspomnienie o Jerzym Giedroyciu.

184. NEKROLOG. Jerzy Giedroyc urodzony w Mińsku Litewskim 27 lipca 1906 r. zmarł w Maisons-Laffitte 14 września 2000 r. 2000: 10/637, 3.

185. OSADCZUK, Bohdan: Pożegnanie z Jerzym Giedroyciem. 2000: 10/637, 18–19.

186. POMIAN, Krzysztof: Jerzy Giedroyc w historii Polski. 2000: 10/637, 20–28.

187. ZBYSZEWSKI, Wacław: Niedoszły polski „Lawrence of Arabia...”. 2000: 10/637, 29–45.

Jerzy Giedroyc.

Nagrody „Kultury” (w porządku chronologicznym)

188. NAGRODY „KULTURY” ZA ROK 1996. 1997: 1/592–2/593, 184.

Dla pism: „Ziemia Kłódzka”, „Borussia” i „Krasnogruda”.

189. NAGRODY „KULTURY” ZA ROK 1997. 1998: 1/604–2/605, 1.

Nagroda literacka im. Zygmunta Herta – Mariusz Wilk.

Nagroda publicystyczna im. Juliusza Mieroszewskiego – Jerzy Pomianowski.

Nagroda Przyjaźni i Współpracy – Wojciech Sikora (ponownie).

190. NAGRODY „KULTURY” ZA ROK 1998. 1999: 1/616–2/617, 1.

Nagroda literacka im. Zygmunta Herta – Leszek Szaruga [Aleksander Wirpsza].

Nagroda publicystyczna im. Juliusza Mieroszewskiego – Andrzej Micewski.

Nagroda Przyjaźni i Współpracy – Henryk Ratajczak.

191. NAGRODY „KULTURY” ZA ROK 1999. 2000: 1/628–2/629, 198–200.

Nagroda literacka im. Zygmunta Herta – Tadeusz Różewicz.

Nagroda publicystyczna im. Juliusza Mieroszewskiego – Andrzej Koraszewski.

Nagroda Przyjaźni i Współpracy – Grażyna Pomian.

Kluby Przyjaciół „Kultury”. Towarzystwo Opieki Nad Archiwum Instytutu Literackiego

192. KLUB MYŚLI POLITYCZNEJ IM. J[ULIUSZA] MIEROSZEWSKIEGO. 2000: 1/628–2/629, 46–48.

Powstał w Krakowie 9 grudnia 1999 roku. Zamieszczono tekst deklaracji programowej Klubu.

193. LISTA CZŁONKÓW WSPIERAJĄCYCH TOWARZYSTWO OPIEKI NAD ARCHIWUM INSTYTUTU LITERACKIEGO W PARYŻU. 1997: 3/594, 149–150; 11/602, 99–101.

Czytelnicy. Odpowiedzi Redakcji „Kultury”

194. ODPOWIEDZI REDAKCJI. 1997: 1/592–2/593, 219; 3/594, 174–175; 5/596, 160; 6/597, 159; 9/600, 176; 10/601, 159; 12/603, 142. 1998: 1/604–2/605, 223; 3/606, 174; 4/607, 159–160; 6/609, 158; 7/610–8/611, 223; 10/613, 158; 12/615, 159–160. 1999: 1/616–2/617, 224; 3/618, 174–175; 4/619, 159; 5/620, 159; 6/621, 159; 7/622–8/623, 223; 10/625, 159–160; 11/626, 160; 12/627, 159. 2000: 3/630, 176; 5/632, 160; 6/633, 160; 7/634–8/635, 223.

195. TIMOSZEWICZ, Jerzy: LdR z uzupełnieniami i uwagami do artykułów: Marii Danilewicz Zielińskiej pt. „90-lecie urodzin Tymona Terleckiego” („Kultura” 1995: 10/577), Andrzeja S. Kowalczyka pt. „Nieznane utwory znanego (?) autora [Jerzego Stempowskiego]” („Kultura” 1996: 5/584), „Notatek Redaktora” („Kultura” 1996: 7/586–8/587) oraz Ziemowita Feddeckiego pt. „Symboliczny krzyż na grobie Dymitra Fiłosofowa” („Kultura” 1996: 3/582). 1997: 3/594, 172–174.

Wpłaty na Fundusz „Kultury”

196. WPLATY NA FUNDUSZ „KULTURY”. 1997: 1/592–2/593, 2, 223 (sprostowanie do 11/590); 3/594, 2, 176; 4/595, 2 (sprostowanie do 3/594); 5/596, 2; 6/597, 2; 7/598–8/599, 2; 9/600, 2; 10/601, 2; 11/602, 2; 12/603, 2. 1998: 1/604–2/605, 2; 3/606, 2, 175; 4/607, 2; 5/608, 2; 6/609, 2; 7/610–8/611, 2; 9/612, 2, 175; 10/613, 2; 11/614, 2; 12/615, 2, 160. 1999: 1/616–2/617, 2; 3/618, 2; 4/619, 2; 5/620, 2; 6/621, 2; 7/622–8/623, 2; 9/624, 2; 10/625, 2 (sprostowanie do 4/619); 11/626, 2; 12/627, 2. 2000: 1/628–2/629, 2, 223; 3/630, 2; 4/631, 2; 5/632, 2; 6/633, 2; 7/634–8/635, 2; 9/636, 2; 10/637, 240.

II

FILOZOFIA

FILOZOFIA

197. SIKORA, Adam: Oświecenie i zło. 1998: 3/606, 134–138.

Rec.: Bronisław Baczko: „Job, mon ami: promesses du bonheur et fatalité du mal”. Paris 1997.

198. [SKALMOWSKI, Wojciech] Broński, Maciej (ps.): „Imperium Dobra” kontratakuje. 2000: 6/633, 133–137.

Rec.: Jean-François Revel: „La grande parade: essai sur la survie de l’utopie socialiste”. Paris 2000.

Jean-François Revel (wł. Jean-François Ricard, 1924–2006), filozof, dziennikarz, publicysta, wydawca.

III

RELIGIA

Papież Jan Paweł II
Działalność Kościoła i organizacji katolickich
Kościół katolicki na Wschodzie
Kościół-Państwo w Polsce
Inne wyznania
Katolicyzm-Judaizm

RELIGIA

Zagadnienia ogólne, nauczanie religii

199. DŁUGOSZ, Dariusz: Rękopisy z Qumran: 2000: 7/634–8/635, 184–188.

Międzynarodowe kolokwium zorganizowane w Paryżu z okazji 50. rocznicy odkrycia rękopisów znad Morza Martwego oraz Jubileuszu 75-lecia urodzin i półwiecza pracy naukowej profesora Józefa Tadeusza Milika, wybitnego znawcy biblistyki i qumranologii.

200. KUROCZYCKI, Józef: LdR w sprawie publikacji Antoniego Pospieszalskiego pt. „O religii bez namaszczenia”. 1998: 9/612, 170–171.

201. POSPIESZALSKI, Antoni: Dramatyczna spowiedź Kościoła. 2000: 5/632, 107–113.

Wydarzenia, które rozegrały się w Bazylice św. Piotra w Rzymie w pierwszą niedzielę Wielkiego Postu 12 marca AD 2000. Wyznanie win popełnionych przez Kościół w II tysiącleciu.

202. –: Refleksje na czasie. 2000: 6/633, 98–106.

Wydawnictwo wydane w Lublinie pod nazwą „Kalendarz ekumeniczny 2000” oraz procesy kanonizacyjne i beatyfikacyjne w Kościele katolickim.

203. SZNARBACHOWSKI, Włodzimierz: „Dzienniczek” błogosławionej Faustyny Kowalskiej. 1998: 1/604–2/605, 215–216.

Fragment zapisu siostry Faustyny Kowalskiej z 12 maja 1935 roku dotyczący zgonu marszałka Józefa Piłsudskiego.

Przedruk z wydawnictwa: „La misericordia divina nella mia anima. Diario della beata suor Faustina Kowalska”. Vaticano 1996.

204. TISCHNER, Józef: Ewangelia – nadzieją czy wspomnieniem? 1998: 9/612, 13–25.

205. –: Ewangelia wedle Syna. 1998: 7/610–8/611, 193–201.

Rec.: Norman Mailer: „L’Évangile selon le fils”. Traduit de l’anglais par Rémy Lambrechts. Paris 1998.

206. VENULET, Jan: O skutecznym rad sposobie. 1998: 7/610–8/611, 213–218.

Rozważania na temat roli i znaczenia etyki i norm etycznych.

207. MIANOWICZ, Tomasz: LdR ze sprostowaniem błędów we własnym artykule pt. „Ściśle tajne z Watykanu” („Kultura” 1996: 12/591). 1997: 3/594, 170.

208. MORAWSKI, Dominik: Watykan a prawosławie. 1999: 5/620, 98–107.
LdRA. 1999: 6/621, 159 – errata.

209. –: Wyboista droga w stosunkach Watykan-Moskwa. 1998: 7/610–8/611, 109–111.
Spotkanie prezydenta Rosji Borysa Jelcyna z Janem Pawłem II w lutym 1998 roku oraz ministra spraw zagranicznych Rosji Jurija Primakova z arcybiskupem Jean-Louis Tauranem.

210. POSPIESZALSKI, Antoni: O wizycie Papieża w kraju – krytycznie. 1999: 9/624, 117–122.
Odbyła się od 5 do 17 czerwca 1999 roku.

211. WOLICKI, Krzysztof: Pielgrzymka Jana Pawła II do Ojczyzny. 1999: 7/622–8/623, 89–97.
W czerwcu 1999 roku.

*Działalność Kościoła i organizacji katolickich.
Kościół katolicki na Wschodzie*

212. [BALASURIYA, Tissa]: Alarmująca ekskomunika. Tłumaczył Antoni Pospieszalski. 1997: 5/596, 126–130.
Obłożenie ekskomuniką książki katolickiego teologa ze Sri Lanki księdza Tissa Balasuriya pt. „Mary and human liberation” [Maria i wyzwolenie człowieka], wydanej w 1990 roku. Zawiera: Inkryminowane zdania z książki ks. Tissa Balasuriya.
Przedruk z: „The Tablet” z 11 stycznia 1997 roku.

213. CZYŻEWSKI, Krzysztof: Głos innego. 1997: 4/595, 87–97.
Działalność polskiego kleru katolickiego na wschodniej granicy, mniejszości narodowych w północno-wschodniej Polsce oraz Wiktora Winikajtisa (1927–1994).

214. GOLAK, Julian: „Bądźmy rodziną!”. IX polsko-czeskie dni kultury chrześcijańskiej. 1999: 1/616–2/617, 158–159.
Odbyły się jesienią 1998 roku w Jaroměřu w Republice Czeskiej.

215. HOBAN, Brendan: Ostatni idealisci. [Tłumaczyła Maria Ow-sianka]. 1999: 9/624, 123–132.
Kościół katolicki w Irlandii.
Przekład artykułu z irlandzkiego katolickiego miesięcznika „The Forum” z czerwca 1998 roku.

216. POSPIESZALSKI, Antoni: Jak chory jest nasz Kościół? 2000: 10/637, 122–129.
Dialog między Kościołem rzymskokatolickim i Kościołem prawosławnym na marginesie artykułu Wacława Hryniewicza pt. „Jesteśmy bardziej chorzy niż myślimy” zamieszczonego w „Tygodniku Powszechnym” z 13 sierpnia 2000 roku.

217. –: O reformę papiestwa. 2000: 4/631, 78–86.
Rec.: John R. Quinn: „The Reform of the Papacy. The costly call to Christian unity”. New York 1999.
Zawiera: „Nie ma czasu do stracenia!” – fragmenty przemówienia Jana Pawła II wygłoszonego podczas spotkania ekumenicznego w katedrze katolickiego Kościoła koptyjskiego w Kairze.
Przedruk z: „Tygodnik Powszechny” z 5 marca 2000 roku.
LdR. Ryszard Cukiernik. 2000: 9/636, 169–170 – uzupełnienie nieścisłości dotyczących wzmianek o Szwajcarii.

218. –: O Synodzie europejskim, św. Augustynie i Leszku Kołakowskim. 1999: 12/627, 105–113.
Rozważania na marginesie książki L. Kołakowskiego pt. „Bóg nie jest nam nic dłużny: krótka uwaga o religii Pascala i o duchu jensenizmu”. Tłumaczył [z angielskiego] Ireneusz Kania. Kraków 1994.

219. –: Synod europejski i nowe tysiąclecie. 1999: 10/625, 105–111.
Odbył się w Rzymie w październiku 1999 roku.
LdR. Jerzy Boniecki. 1999: 12/627, 158 – z poparciem dla tego artykułu.

220. –: Watykan religijny i polityczny. 2000: 9/636, 105–113.
Goście Stolicy Apostolskiej oraz rola i stanowisko Kościoła w zapobieganiu i zwalczaniu AIDS.

221. –: Znowu odpusty. 1999: 11/626, 117–122.
O wznowieniu praktyk odpustowych i wydaniu 150-stronicowego podręcznika odpustowego pod nazwą „Enchiridion indulgentiarum”.

Kościół – państwo w Polsce

222. KORASZEWSKI, Andrzej: Kościelne pieniądze. 2000: 1/628–2/629, 114–126.
Systemy finansowania Kościoła w Polsce.

LdRA. 2000: 3/630, 175 – errata.

223. –: Polska wieś. 1999: 5/620, 3–14.

Etyka katolicka i mentalność mieszkańców wsi i małych miasteczek takich jak Rypin, Dobrzyń nad Wisłą i Lipno.

224. MORAWSKI, Dominik: Polskie błędne koło (spojrzenie z wiecznego miasta). 1997: 3/594, 107–114.

Zarzuty stawiane Kościołowi w Polsce w dziedzinie politycznej.

225. POMIAN, Grażyna: Cmentarz Powązkowski. 1998: 3/606, 93–99.

Historia cmentarza w czasach PRL-u.

226. SKWARNICKI, Marek: Nacjonalizm chrześcijański w Drugiej Rzeczypospolitej. 1999: 1/616–2/617, 214–217.

Rec.: Bogumił Grott: „Nacjonalizm chrześcijański: myśl społeczno-państwowa formacji narodowo-katolickiej w Drugiej Rzeczypospolitej”. Kraków 1991.

227. WISŁOCKI, Jerzy: Konkordat a polska racja stanu. 1997: 1/592–2/593, 114–122.

Refleksje na marginesie konkordatu podpisanego pomiędzy RP a Watykanem.

Kościół–judaizm

228. ŻUREK, Sławomir J.: Zbawienie pochodzi od Żydów. 2000: 9/636, 159–164.

Rec.: Romuald Jakub Weksler-Waszkinel: „Błogosławiony Bóg Izraela”. Lublin 2000.

Inne wyznania

229. LEM, Stanisław: Scjentologia. 1997: 10/601, 114–119.

Kościół scjentologiczny i jego wyznawcy.

230. LIST DO KARDYNAŁA ANGELO SODANO. 1998: 9/612, 135–137.

List wiernych Kościoła bizantyjsko-ukraińskiego w Polsce w sprawie wydalenia z metropolii przemysko-warszawskiej żonatych księży grekokatolickich z Ukrainy. Podpisany przez polityków i ludzi kultury: Mirosława Czecha, Stefana Kozaka, Stefana Zabrowarnego, Marię Szeptycką, Michała Łesiów, Olega Hnatiuka, Katarzynę Sirocką i Jerzego Rejta.

231. PACHOLSKI, Arkadiusz: Cmentarz ukraiński w Kaliszu-Szczypiornie. 1999: 5/620, 116–117.

O odbudowie cmentarza ukraińskiego w Szczypiornie.

232. ROSTRON, Magdalena: Islam i kultura. 2000: 6/633, 21–34.

233. –: Próba zrozumienia. 1998: 6/609, 145–150.

Dotyczy islamu.

234. –: Uwagi o terroryzmie i fundamentalizmie islamskim. 1999: 6/621, 31–45.

IV

**SOCJOLOGIA. DEMOGRAFIA
POLITYKA
EKONOMIA**

SOCJOLOGIA. DEMOGRAFIA

*(Zagadnienia ogólne.
Stosunki polsko-żydowskie)*

235. ABNER, Stefan (ps.): Problem z generacją. 1997: 12/603, 100–104.

Uwagi na marginesie ankiety omówionej w numerach 9 i 10/1997 „Kultury”, dotyczącej polskiej młodzieży ze szkół ponadpodstawowych.

236. BONIECKI, Jerzy: LdR w sprawie wypowiedzi antysemickich w Polsce. 1999: 5/620, 153.

237. CHRZANOWSKI, Tadeusz: Kazimierza Traciewicza podróż do kresu mroku. 1997: 6/597, 125–127.

Rec.: Kazimierz Traciewicz: „Jom Kipur”. Wyd. 2. Poznań 1996.

238. CZEKAJEWSKI, Jan: Bicie się w cudze piersi. 1999: 9/624, 112–115.

Stosunki polsko-żydowskie. Zawiera wyjątki wywiadu z Leonem Scherem (1921–1994), ocalonym z zagłady Żydem z Częstochowy, zob.: http://www.southerninstitute.info/holocaust_education/leo_scher.htm.

239. DROBISZEWSKI, Jerzy: Dobrzy ludzie z nie lubianych narodów. 1999: 11/626, 106–112.

Stereotypy formowane w XX wieku dla doraźnych celów politycznych. Na końcu artykułu zamieszczono spis publikacji wykorzystanych w pracy.

240. FEUERMAN, Eleasar J.: Przed odjazdem. 2000: 6/633, 41–48.
Żydzi w Warszawie w latach 1945–1949.

241. FICOWSKI, Stanisław: U progu XXI stulecia: nędza i bogactwo. 1998: 11/614, 3–11.

Zawiera notę biograficzną Autora.

242. GRUSZCZYŃSKI, Lesław: Polish jokes. 1999: 9/624, 116.
Antysemickie „dowcipy” w Internecie.

243. HALIKOWSKA-SMITH, Teresa: „Nie masz już, nie masz w Polsce żydowskich miasteczek...”. 1998: 6/609, 139–144.

Rec.: Eva Hoffman: „Shtetl: the history of a small town and an extinguished world”. London 1998.

Miasteczko Brańsk koło Białegostoku.

244. JASTRUN, Tomasz: Jednak nowa generacja (I). Ankieta. 1997: 9/600, 3–23.

Uczniowie o Polsce. Portret nowego, młodego pokolenia Polaków oparty na odpowiedziach na trzynaście pytań z ankiety przeprowadzonej w drugiej połowie 1996 roku, zadanych uczniom szkół średnich z Warszawy, Kielc, Nowego Miasta nad Pilicą i Pionek.

LdRA. 1997: 11/602, 159 – z nazwiskami osób, które pomogły w przeprowadzeniu ankiety wśród młodzieży.

245. [JASTRUN, Tomasz] Smecz (ps.): Z ukosa. 1997: 5/596, 90–105.
Wrażenia z podróży do Izraela – podobieństwa między Polską i Izraelem.

246. KARSKI, Jan: Oświadczenie. 1998: 9/612, 3–4.

W sprawie konfliktu wokół krzyży ustawianych na terenie żwirowiska w Auschwitz-Oświęcim.

247. KORASZEWSKI, Andrzej: Czy Polacy się lubią? 2000: 7/634–8/635, 3–11.

248. –: Finał konkursu Pamięci Polsko-Żydowskiej w Płońsku. 1999: 10/625, 94–96.

Sprawozdanie z finału konkursu o nagrodę im. Dawida Ben Guriona urodzonego w 1886 roku w Płońsku, który odbył się 7 września 1999 roku.

LdR. Marian Michniewicz. 2000: 3/630, 171–172 – sprostowanie burmistrza miasta Płońska na temat genezy konkursu.

LdRA. Tamże, 172–173 – odpowiedź.

249. –: Inteligencja na drodze do kapitalizmu. 1998: 3/606, 3–15.

Aktualność prognoz Józefa Chałasińskiego na temat inteligencji.

250. [KWAŚNIEWSKI, Aleksander]: Berlińskie przemówienie Prezydenta RP. 1998: 9/612, 5–12.

Laudacja na cześć laureata Nagrody im. dra Leo Baecka w roku 1998, Prezydenta Republiki Federalnej Niemiec, profesora Romana Herzoga dotycząca współistnienia polsko-niemiecko-żydowskiego.

251. MARCINIAK, Janusz: Co Żydzi zrobili? 1999: 3/618, 15–26.
Korzenie polskiego antysemityzmu na marginesie książki Rafaela Scharfa pt. „Co mnie i Tobie Polsko: eseje bez uprzedzeń...”. Kraków 1996.

Zawiera notę biograficzną J. Marciniaka.

LdR. Andrzej Walicki. 1999: 5/620, 156–157 – w sprawie rozmieszczenia obozów koncentracyjnych na terenie Polski.

LdR. Piotr S. Wandycz. 1999: 9/620, 175 – z poparciem stanowiska wyrażonego przez A. Walickiego.

252. MENCWEL, Andrzej: Czego Polacy potrzebują? 1998: 1/604–2/605, 167–185.

Wstęp do książki pt. „Przedwiośnie czy potop. Studium postaw polskich w XX wieku”, która ukaże się nakładem S. W. „Czytelnik”.

253. NAWROCKA, Klara: Imigracja rosyjska: trudny sukces. 1999: 7/622–8/623, 61–66.

Rosyjscy Żydzi w Izraelu.

254. PASTERNAK, Andrzej: Polskie patriotyzmy. 1998: 4/607, 151–153.

Rec.: Aleksander Hall: „Polskie patriotyzmy”. Gdańsk 1998.

255. STECKO, Samanta: Jednak nowa generacja (II). Ankieta „Kultury”. 1997: 10/601, 14–34.

Ciąg dalszy ankiety przeprowadzonej w drugiej połowie 1996 roku i przedstawiającej portret nowego młodego pokolenia Polaków, oparty na odpowiedziach na trzynaście pytań zadanych uczniom szkół średnich z Warszawy, Kielc, Nowego Miasta nad Pilicą i Pionek.

LdRA. 1997: 11/602, 159 – z nazwiskami osób, które pomogły w przeprowadzeniu ankiet wśród młodzieży.

256. STUDNICKI-GIZBERT, Konrad W.: Pamięć społeczeństw. 1997: 11/602, 3–14.

Zależność pamięci od zmiany pokoleń. Zawiera notę biograficzną Autora.

257. TRYBUSIEWICZ, Janusz: Kościuszko, Lennon i filet, czyli jak być dzisiaj polskim patriotą. 1997: 1/592–2/593, 32–43.

Świadomość narodowa. Zawiera notę biograficzną Autora.

258. UNGER, Leopold: Widziane z Brukseli. Brudne złoto. 1997: 4/595, 39–56.

Starania o odzyskanie ze szwajcarskich banków złota zrabowanego Żydom przez hitlerowskie Niemcy podczas II wojny światowej.

259. WIERZBICKI, Zbigniew T.: Sprawa niedokończona. 1999: 9/624, 175.

List w sprawie konfliktu na „Żwirowisku” w Auschwitz-Oświęcim.

260. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): Czy inteligent jeszcze istnieje? 1997: 12/603, 129–133.

Rec.: Marta Fik: „Autorytecie wróć? Szkice o postawach polskich intelektualistów po Październiku 1956”. Przedmowa Jerzy Turowicz. Warszawa 1997.

261. ZDZIARSKI, Przemysław: LdR refleksja nad losem polskiej inteligencji w kraju. 2000: 5/632, 158–159.

262. ŻUREK, Sławomir J.: Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach polskich. 1998: 1/604–2/605, 211–214.

Rec.: „Żydzi i judaizm we współczesnych badaniach polskich. Materiały z konferencji (Kraków 21–23 XI 1995)”. [T. 1]. Pod red. Krzysztofa Pilarczyka. Kraków 1997.

POLITYKA

Socjalizm. Komunizm. Marksizm. Pacyfizm. Polonocentryzm. Nacjonalizm

263. KORASZEWSKI, Andrzej: Niby rynek. 2000: 9/636, 20–37.

Na marginesie książek Mancura Olsona: „Power and prosperity outgrowing communist and capitalist dictatorships” (New York 2000) i Kazimierza Z. Poznańskiego: „Wielki przekręt: klęska polskich reform” (Warszawa 2000).

264. –: Nowe wcielenie eurolewicy. 1998: 6/609, 3–10.

Lewica w państwach Europy Zachodniej.

265. MICEWSKI, Andrzej: Dewaluacja słów. 1999: 12/627, 66–71.

Różnice poglądów a dialog polityczny.

266. [MICHNIK, Adam, UNGER, Leopold]: Widziane z Brukseli i Warszawy. Kwestia kata. Rozmawiali: Adam Michnik i Leopold Unger. 1999: 1/616–2/617, 97–110.

Sprawa generała Augusto Pinocheta Ugarte.

Jerzy Boniecki: Czy sądzić kata? 1999: 3/618, 164–168 – refleksje na marginesie wywiadu.

267. STANKIEWICZ, Władysław J.: Aforyzmy polityczne. [Wstęp i] przekład z angielskiego Bogdan Czaykowski. 1999: 6/621, 147–152.

268. UNGER, Leopold: Widziane z Brukseli. Księga czarna i... czerwona. 1998: 1/604–2/605, 91–109.

Rec.: „Czarna księga komunizmu: zbrodnie, terror, prześladowania”. Red. Stéphane Courtois [et al]. Wstęp do wydania polskiego Krystyna Kersten. [Przekład Krzysztof Wakar et al]. Warszawa 1999 [Le livre noir du communisme: crimes, terreur et répression. Ed. Stéphane Courtois. Paris 1997].

Zawiera rozmowę Leopolda Ungera ze Stéphanem Courtois, historykiem i redaktorem „Czarnej księgi komunizmu”.

269. WOLICKI, Krzysztof: Podsumowanie w antrakcie. 1999: 10/625, 142–150.

Rec.: Adam Schaff: „Próba podsumowania”. Warszawa 1999.

Polityka i gospodarka światowa

270. ABNER, Stefan (ps.): Czy Europę stać na własny przemysł zbrojeniowy? 1998: 10/613, 53–62.

Umowy zawarte pomiędzy koncernami zbrojeniowymi Europy Zachodniej; Próby stworzenia projektów ponadpaństwowych; Książka Egona Bahra: „Deutsche Interessen: Streitschrift zu Macht, Sicherheit und Aussenpolitik”. Berlin 1998.

271. –: Dylemat Unii: bezrobocie contra rozszerzenie. 1999: 1/616 – 2/617, 76–88.

272. –: Trzy kryzysy. 1999: 6/621, 46–55.

Kryzysy lat dziewięćdziesiątych: szwedzki, meksykański i azjatycki.

273. ALBRECHT, Andrzej: Cel uświęca środki. 1999: 5/620, 142–143.

Wojna domowa w Jugosławii.

274. BAUMGARTEN, Karol: Nagroda Nobla dla lewicowego ekonomisty. 1998: 12/615, 46–55.

W roku 1998 Nagrodę Nobla w dziedzinie ekonomii otrzymał Amartya Kumar Sen, autor książki „Poverty and famines: an essay on entitlement and deprivation”. New York 1981.

275. –: Równowaga strachu? 1998: 3/606, 51–61.

Koszty finansowe oraz konsekwencje polityczne i społeczne rozszerzenia Unii na Wschód.

276. CZYŻEWSKI, Krzysztof: Nasza Bośnia. 1999: 7/622–8/623, 3–17.

Rec.: Roger Cohen: „Hearts grown brutal: sagas of Sarajevo”. New York 1998.

277. DASZKIEWICZ, Piotr: „Końska” polityka Wspólnoty Europejskiej. 1997: 6/597, 97–99.

Rec.: Bernadette Lizet: „Champ de blé, champ de course”. Paris 1996.

278. –: Operacja Coldfeet. 2000: 10/637, 211–216.

Rec.: William M. Leary, Leonard A. Leschack: „Project Coldfeet, secret mission to a Soviet ice station”. New York 2000.

279. HRYNKIEWICZ, Andrzej: Energia – wyzwanie XXI wieku. 2000: 1/628–2/629, 40–45.

Rozwój energetyki jądrowej.

280. KACZMAREK, Robert: Wiedza i informacja. 1997: 4/595, 3–15.

Na marginesie wywiadu polityka i publicysty Rafała A. Ziemkiewicza, zamieszczonego w listopadowym numerze „Odry” z 1996 roku, na temat rozwoju nowych technik informatycznych.

281. KORASZEWSKI, Andrzej: Między zamożnością i biedą. 1999: 6/621, 19–30.

Na marginesie książki Davida S. Landesa pt. „The wealth and poverty of nations: why some are so rich and some so poor”. London 1999.

282. –: Nie ma chleba bez igrzysk [korespondencja z Londynu]. 1998: 1/604 – 2/605, 3–8.

Problemy mieszkańców Unii Europejskiej; Spotkanie polityków europejskich w listopadzie 1997 roku w Luksemburgu poświęcone bezrobociu.

283. –: Spory o państwo. 1998: 9/612, 59–71.

Ekonomia i państwo – interwencjonizm państwowy w gospodarce rynkowej.

284. –: Terror ekonomii. 1999: 4/619, 137–146.

Na marginesie książki: Matt Ridley: „The origins of virtue: human instincts and the evolution of cooperation”. London 1996 oraz Viviane Forrester: „L’horreur économique”. Paris 1997.

285. ŁĘTOWSKA, Ewa: „W imieniu prawa”. 1999: 3/618, 131–141.

Rec.: Alain Minc: „W imieniu prawa”. Paryż 1998.

286. MONDRY, Janusz: Do jakiej Europy zmierzamy? 1997: 12/603, 58–64.

Rozważania na temat przyszłego kształtu zjednoczonej Europy na marginesie książki Johna Laughlanda „The tainted source: the undemocratic origins of the European idea”. London 1998.

287. –: Militaryzacja przestrzeni kosmicznej. 2000: 5/632, 57–64.

Amerykański projekt tzw. narodowej obrony antybalistycznej (NMD – National Missile Defence).

288. –: Południowe perspektywy NATO. 2000: 9/636, 72–78.

289. –: Przyszłość sojuszu USA-Japonia NATO, Rosja a Japonia. 1997: 6/597, 31–46.

Deklaracja w sprawie bezpieczeństwa podpisana 17 kwietnia 1996 roku pomiędzy Japonią i USA oraz perspektywa rozszerzenia NATO na kraje Europy Środkowo-Wschodniej.

290. –: Wczoraj, dziś i jutro geopolityki. 2000: 6/633, 49–54.

Rec.: „Geopolitics, geography and strategy”. Ed. Colin S. Gray, Geoffrey R. Sloan. London 1999.

291. SZYŁEYKO, J. Zdzisław: Kryzys postępu. 1998: 3/606, 119–126.

Skutki rozwoju cywilizacyjnego i przeludnienia świata. Prognozy Roberta Thomasa Malthusa zawarte w „Essay on population”.

292. UNGER, Leopold: Imperialista bez kompleksów. (Widziane z Brukseli i Waszyngtonu). 1998: 4/607, 58–75.

Dotyczy książki Zbigniewa Brzezińskiego „Wielka szachownica: główne cele polityki amerykańskiej”. Z angielskiego przełożył Tomasz Wyżyński. [Przedmowa Kazimierz Dziewanowski]. Warszawa 1998.

Zawiera rozmowę Leopolda Ungera ze Zbigniewem Brzezińskim.

293. –: Widziane z Brukseli. Życie zaczyna się po pięćdziesiątce. 1997: 9/600, 24–52.

Pięćdziesięciolecie utworzenia NATO.

294. WRÓBLEWSKI, Andrzej Krzysztof: Mieszkanie, buty, telewizor. 1997: 4/595, 98–103.

Sprawa likwidacji Stoczni Gdańskiej.

EUROPA ZACHODNIA. BAŁKANY

Francja (stosunki polsko-francuskie)

295. CHYLIŃSKA, Kamila: Dwie książki – nieposłuszne. 1999: 7/622–8/623, 200–206.

Rec.: Christian Jelen: „La France éclatée ou les reculades de la République”. Paris 1996; Christian Jelen: „La guerre des rues”. Paris 1999.

296. DASZKIEWICZ, Piotr: Dar polskiego króla dla gabinetu przyrodniczego Ludwika XVI. 1998: 5/608, 135–137.

Zbiór minerałów przysłany przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

297. MARTON-DOMEYKO, Agnieszka: PRL w „Le Monde” 1945–1957. 1998: 1/604–2/605, 194–208.

LdR. J[erzy] Turowicz. 1998: 4/607, 158–159 – z propozycją rozszerzenia tematu na lata 1957–1989.

Kraje Jugosławii

298. CZYŻEWSKI, Krzysztof: Wariacje kosowskie (I). 1999: 12/627, 3–16.

Sytuacja w Kosowie w marcu 1999 roku.

299. –: Wariacje kosowskie (II). 2000: 1/628–2/629, 24–39.

300. –: Wariacje kosowskie (III). 2000: 3/630, 36–55.

301. STANISŁAWSKI, Wojciech: Bałkany Zachodnie: perspektywa wieloletniego chaosu. 1999: 10/625, 3–13.
Konflikty Albania-Jugosławia.

302. UNGER, Leopold: Tylko Luter może zbawić Savonarolę. 2000: 1/628–2/629, 3–23.

Muzułmańska enklawa o nazwie Srebrenica i wojna domowa w Jugosławii oraz interwencja ONZ w konfliktach międzynarodowych.

LdR. Krzysztof Wolicki. 2000: 3/630, 174 – na marginesie uwag zamieszczonych w artykule L. Ungera.

Niemcy (Kronika niemiecka)

303. CHYLIŃSKA, Kamila: Niespokojna jesień w Niemczech. 1997: 3/594, 49–59.

Gospodarka niemiecka jesienią 1996 roku.

304. –: Socjaldemokracja – który numer drogi? 2000: 4/631, 21–41.
Rządy SPD i Zielonych w Niemczech.

305. KERSKI, Basil: Koniec epoki [Helmuta] Kohla. 1999: 1/616–2/617, 65–76.

Wybory do Bundestagu we wrześniu 1998 roku i przejęcie władzy przez nowego kanclerza Gerharda Schrödera.

306. –: Przedwyborczy letarg Niemców. 1997: 12/603, 47–57.
Sytuacja w Niemczech przed wyborami do Bundestagu 27 września 1998 roku.

307. –: Widmo globalizacji. Kilka uwag na marginesie niemieckiej dyskusji o kapitalizmie. 1999: 4/619, 3–12.
Na marginesie dyskusji toczącej się w prasie niemieckiej.

308. –: Wschodząca gwiazda: Otto Schily. 1999: 3/618, 36–38.
Jeden z założycieli Partii Zielonych (Die Grünen), minister spraw wewnętrznych w rządzie kanclerza Gerharda Schrödera.

309. MIANOWICZ, Tomasz: NRD – sąsiad nieznany. 2000: 1/628–2/629, 181–188.

Rec.: Zenobiusz Kozik: „Niemcy w NRD a polskie kryzysy 1956 i 1980–1981”. Piotrków Trybunalski 1998.

LdR. Wacław S. Adamus. 2000: 3/630, 166–167 – na temat biografii Z. Kozika.

310. OSADCZUK, Bogdan: Między Niemcami a Rosją. 2000: 9/636, 133–146.
Niemieckie lato 2000.

311. STACH, Andrzej: Kronika niemiecka. 1997: 3/594, 134–137; 7/598–8/599, 151–155; 12/603, 111–114. 1998: 5/608, 113–116; 10/613, 89–94. 1999: 3/618, 76–83; 7/622–8/623, 147–151; 12/627, 114–120. 2000: 3/630, 121–128; 6/633, 110–115.

312. –: Powiew Weimaru? 1998: 6/609, 11–18.
Odradzanie się neofaszystów we współczesnych Niemczech.

Stosunki polsko-niemieckie

313. [CHLEBOWSKI, Władysław]: Komitet konsultacyjny PSL ds. ziem zachodnich i północnych. Forum obywatelskie przy PSL we Wrocławiu. 1998: 12/615, 109–113.

W sprawie Niemców wypędzonych z Polski. List z 26 października 1998 roku wysłany do redakcji „Kultury” w Paryżu i „Gazety Wyborczej” w Warszawie na temat Związku Przesiedleńców (BdV), podpisany przez koordynatora Komitetu Konsultacyjnego Władysława Chlebowskiego.

314. KERSKI, Basil: Niemiecki kapitał w Polsce. 1997: 6/597, 46–55.
Niemieckie inwestycje w Polsce od roku 1989.

315. LEM, Stanisław: Na marginesie powodzi. 1997: 9/600, 102–103.
Powódź w Niemczech latem 1997 roku.

316. MIANOWICZ, Tomasz: Szósty kanclerz. 1998: 11/614, 54–66.
Stosunki między Polską a Republiką Federalną Niemiec w historii.
Rec.: Dieter Bingen: „Polityka Republiki Bońskiej wobec Polski. Od Adenauera do Kohla 1949–1991”. [Przekład z niemieckiego Janusz Józef Węć]. Kraków 1997.
LdRA. 1999: 5/620, 155 – w sprawie Powstania Warszawskiego i Powstania w Getcie Warszawskim i wiadomości o nich wśród niemieckich studentów i społeczeństwa.

317. POLAK, Wanda: Stasi w oczach polskich historyków. 1997: 5/596, 148–153.

Rec.: Włodzimierz Borodziej, Jerzy Kochanowski: „PRL w oczach Stasi”. T.2: 1980–1981. Warszawa 1996.

318. REDAKCJA: Polska, Niemcy: co dalej? 1998: 9/612, 72–78.
Problem zwrotu niemieckiego mienia oraz stosunki polsko-niemieckie.
LdR. Włodzimierz Borodziej. 1998: 12/615, 114–115 – w sprawie dialogu z przedstawicielami Związku Wypędzonych (BdV), losów Niemców w Polsce w latach powojennych oraz książki „Kompleks wypędzenia”. Red. Włodzimierz Borodziej i Artur Hajnicz. Kraków 1998.
LdR. Bohdan Górski. Tamże, 115–116 – w sprawie Związku Wypędzonych i dialogu polsko-niemieckiego.
319. STACH, Andrzej: Dalekie drogi zbliżenia – polscy i niemieccy studenci „Viadriny”. 2000: 10/637, 199–206.
Dotyczy Uniwersytetu Europejskiego „Viadrina” we Frankfurcie nad Odrą i Collegium Polonicum w Ślubicach.
320. –: Monologi polsko-niemieckie. 1998: 12/615, 104–109.
Po objęciu urzędu kanclerza przez Gerharda Schrödera w końcu 1998 roku i działalności Związku Wypędzonych (BdV).
321. –: Niemieckie dziedzictwo kulturowe w Polsce. 2000: 7/634–8/635, 127–129.
Rec.: Marek Zybur: „Pomniki niemieckiej przeszłości: dziedzictwo kultury niemieckiej na Ziemiach Zachodnich i Północnych Polski”. Warszawa 1999.
322. –: O Polakach w Niemczech. 1998: 11/614, 148–150.
Na marginesie artykułu Zenona Tarnowskiego pt. „Gorzki bilans. Polacy w Niemczech”.
LdR. M[arian] K[amil] Dziewanowski. 1999: 5/620, 154–155 – na temat działalności Związku Polaków w Niemczech działającego w latach 1922–1939, kierowanego przez Jana Kaczmarka.
323. –: „Polenwitze”, czyli niemieckie „polish jokes”. 1997: 7/598–8/599, 133–137.
Obraz Polaków w społeczeństwie niemieckim. Protesty w związku z telewizyjnym programem rozrywkowym „Die Harald Schmidt Show”.
324. WIÓRKIEWICZ, Joanna: Czy zemsta ofiar? 1998: 6/609, 134–139.
Dotyczy książki Helgi Hirsch pt.: „Die Rache der Opfer: Deutsche in polnischen Lagern 1944–1950”. Berlin 1998.
2 kwietnia 1998 roku w Polskim Instytucie Kultury w Berlinie odbyło się spotkanie z udziałem: Helgi Hirsch, Kazimierza Wóycickiego, dr Wanji M. Ronge, Hartmuta Topfa, dr Gustava Bekkera.

Skandynawia (stosunki polsko-skandynawskie)

325. [ABNER, Stefan ps.] (S. A.): Dzień polski w Sztokholmie. 1997: 7/598–8/599, 131–133.
Zorganizowany w maju 1997 roku.
326. –: Efekt pajęczy. 1998: 5/608, 25–36.
Rozwój sieci www World Wide Web.
327. –: Inność rzeczywista czy imaginacyjna. 1998: 3/606, 160–166.
Rosja w oczach Szwedów.
328. –: Kabel, pierścień i polskie nadzieje. 1997: 9/600, 73–82.
Problemy energetyczne Szwecji oraz szwedzkie protesty przeciwko budowie podwodnego kabla prądu stałego mającego łączyć Karlshamn z polskim Dunowem.
329. –: Notatki nordyckie. 1997: 10/601, 61.
330. –: Trudne sąsiedztwo. 1999: 4/619, 43–51.
Szwedzko-polska współpraca ekonomiczna w roku 1998; Uwagi na temat Stefana Michnika.
331. –: Z nordyckiej perspektywy. 1997: 1/592–2/593, 59–78.
Sveriges Industriförbund (IF) czyli Szwedzkie Zrzeszenie Przemysłowców i projekt likwidacji 15 reaktorów atomowych w państwach regionu bałtyckiego; Szwedzi o polskiej gospodarce; Stosunki szwedzko-estońskie.
332. –: Z nordyckiej perspektywy. 1997: 5/596, 29–40.
Wizyta ministra Wiesława Kaczmarka w Szwecji w marcu 1997 roku; „Zapach Jałty” z Helsinek; Stanowisko Szwecji w sprawie przyjmowania nowych członków do Unii Europejskiej.
333. –: Z nordyckiej perspektywy. 1998: 9/612, 99–103.
Szwedzkie inwestycje na Ukrainie i w Rosji; Robert Jakobsson i jego awangardowy teatr „Albatross”.
334. –: Z nordyckiej perspektywy. 1998: 10/613, 108–114.
Szkolnictwo i Internet w Szwecji i innych krajach Basenu Morza Bałtyckiego.
335. –: Z nordyckiej perspektywy. 1998: 12/615, 29–35.
Zagrożenie katastrofy komputerowej dnia 1 stycznia 2000 roku; Szwedzkie samoloty dla polskiego lotnictwa.
Polemika: Jerzy Witold Solecki: Jeszcze o katastrofie komputerowej. 1999: 5/620, 139–140 – przygotowania Polski do zmiany daty.

[Karol Baumgarten] K. B.: Narastająca panika. 1999: 5/620, 140–142 – uzupełnienie dotyczące „milenijnej apokalipsy”.

336. –: Z nordyckiej perspektywy. 1999: 11/626, 37–46.
Szwedzka ekonomia i jej teoretycy; Powstanie Spółdzielni Arla Foods, największej firmy mleczarskiej Europy; Eksperyment w Wyższej Szkole Handlowej w Jönköping.

337. –: Z nordyckiej perspektywy. 1999: 12/627, 50–59.
Kłopoty z wykształconym personelem technicznym w krajach skandynawskich.

338. –: Z nordyckiej perspektywy. 2000: 4/631, 63–70.
Kształcenie polskich przedsiębiorców w Szwecji; Studia techniczne w Szwecji; Handel Estonii.

339. –: Z nordyckiej perspektywy. 2000: 10/637, 196–199.
Wyprowadzenie demobilu wartości 43 milionów dolarów przez Szwedów.

340. BAUMGARTEN, Karol: Polska w oczach Szwedów. 1999: 7/622–8/623, 128–132.

341. CENNE INFORMACJE DLA EKSPERTÓW. 2000: 7/634–8/635, 149–150.
Umowa o współpracy podpisana w początkach czerwca 2000 roku pomiędzy API Svenska AB i teleoperatorami Telemedia na Łotwie i Litwie.

342. DELICK, Anna: Cyberkawiarnie w Polsce. 1998: 9/612, 148–151.
Komputeryzacja szwedzkich szkół.

343. DRASTYCZNA ASEKURACJA. 1999: 11/626, 112–113.
Szwedzki koncern ubezpieczeniowy Skandia i problem Y2K zmiany daty w komputerach w dniu 1 stycznia 2000 roku.

Szwajcaria (stosunki polsko-szwajcarskie)

344. RAKOWSKI, Janusz: Pomoc kulturalna dla Polski – Szwajcaria 1945–1999. 2000: 6/633, 130–132.
Dotyczy działalności kulturalnej Zygmunta Kallenbacha (1901–1988), pod szyldem „Szwajcarskiej Sekcji Polskiej YMCA”, Fundacji im. Kościelskich (powstałej w październiku 1961 roku) oraz „Nagrody im. Anny Godlewskiej”.

Włochy (stosunki polsko-włoskie)

345. MORAWSKI, Dominik: Polacy w oczach Włochów [fragm.]. 1999: 12/627, 99–104.

Fragment prelekcji wygłoszonej 24 września 1999 roku w Domu Polskim Jana Pawła II w Rzymie podczas sesji Stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie.

EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA

Problemy Europy Środkowej i Wschodniej

346. CZYŻEWSKI, Krzysztof: Powrót Europy Środkowej. 1997: 10/601, 62–70.

347. KACZMAREK, Robert: Bicz. 1997: 1/592–2/593, 152–155.
Problemy otwarcia technologicznego w społeczeństwach pokomunistycznych.

348. MATYJA, Mirosław: Ekonomia równoległa w Europie Wschodniej. 1999: 10/625, 39–48.
Gospodarka w państwach Europy Środkowo-Wschodniej.

349. –: Integracja europejska krajów środkowoeuropejskich. 1999: 6/621, 62–74.
Europa Środkowo-Wschodnia i jej integracja z Unią Europejską.

350. OSADCZUK, Bohdan: Niemcy, Polska, Ukraina. 1999: 1/616–2/617, 151–157.
Stosunki niemiecko-polsko-ukraińskie.

351. PRZEŁOMIEC, Maria: Krynica – polski atut wschodni. 1999: 11/626, 98–102.
Krynicky spotkania ekonomiczne polityków i biznesmenów z Europy Wschodniej, odbywające się od roku 1991.

Białoruś
(*stosunki polsko-białoruskie*)

352. BIAŁORUSKA DEKLARACJA WOLNOŚCI. 1998: 1/604–2/605, 143–144.

Tekst deklaracji z podpisami kilkudziesięciu intelektualistów białoruskich oraz Polaków solidaryzujących się z deklaracją: Jerzego Giedroycia, Krzysztofa Pomiana, Jerzego Pomianowskiego, Andrzeja Wajdy i Władysława Żeleńskiego.

Nowe podpisy pod deklaracją: Ziemowit Fedecki, Jan Winczakiewicz i Bolesław Taborski. 1998: 3/606, 109.

Nowe podpisy pod deklaracją: Wiridianna Rey, Leszek Talko, Czesław Miłosz, Zygmunt Stankiewicz, Sokrat Janowicz i Józef Lewandowski. 1998: 5/608, 112.

353. ENGELKING, Anna: Polak-kołchoźnik. Uwagi etnografa na podstawie badań we wsiach Grodzieńszczyzny. 2000: 3/630, 107–118.

Badania prowadzone na Grodzieńszczyźnie od roku 1993 wspólnie ze studentami Uniwersytetu Warszawskiego.

354. JACKIEWICZ, Mieczysław: Przez Grodno do Witebska. 1997: 6/597, 100–106.

Wrażenia z podróży na Białoruś wiosną 1997 roku.

355. KRONIKA BIAŁORUSKA. 1999: 3/618, 88; 4/619, 106–107; 5/620, 118; 10/625, 121. 2000: 6/633, 116.

356. PAWLUCZUK, Włodzimierz: Białoruś a sprawa polska. 2000: 7/634–8/635, 106–116.

Sytuacja na Białorusi po roku 1990. Zawiera notę biograficzną Autora.

357. POLONICA BIAŁORUSKIE. 1998: 6/609, 113.

Książka wydana w Mińsku przez Białoruski Związek Pisarzy z okazji 200-lecia urodzin Adama Mickiewicza pt. „Filomaci i filareci”; Spotkanie w Borysowie nauczycieli języka polskiego z przedstawicielami Wydziału Konsularnego i Instytutu Polskiego oraz finał konkursu na temat twórczości A. Mickiewicza (w maju 1998 roku).

358. SZUSZKIEWICZ, Stanisław: Władza i społeczeństwo. 1997: 7/598–8/599, 210–211.

Recenzja rękopisu pracy Siergieja Owsianika i Jeleny Striełkowej: „Władza a społeczeństwo: Białoruś 1991–1996”. [Praca ukazała się drukiem w 1998 r. w tłumaczeniu Ewy Kornowskiej-Michalskiej].

359. WIADOMOŚCI Z BIAŁORUSI. 1997: 12/603, 114–118.

Dotyczące posiedzeń międzynarodowego, naukowo-praktycznego „okrągłego stołu” poświęconego przygotowaniom do obchodów 200. rocznicy urodzin Adama Mickiewicza, które odbyły się w dniach 8–9 października 1997 roku w Narodowym Centrum

Naukowo-Oświatowym im. Franciszka Skoryny przy Ministerstwie Edukacji Republiki Białoruś w Mińsku.

360. [ZHBANKOV, Rostislav G.]: O sytuacji nauki na Białorusi. Wywiad z akademikiem Rostislavem G. Zhbankovem. Rozmowę przeprowadził prof. Henryk Ratajczak. 1997: 11/602, 81–84.

Zawiera krótkie noty biograficzne Autorów.

Czechy
(*stosunki polsko-czeskie*)

361. PĘDZIWIOL, Aureliusz Marek: O murze, co udawał płot. 2000: 1/628–2/629, 127–131.

Problemy socjalne i etniczne z Romami w Usti nad Łabą (Czechy).

Litwa
(*stosunki polsko-litewskie*)

362. DEKLICK [wł. DELICK], Anna: Litwa ostatnim ogniem w integracji nordycko-bałtyckiej. 1999: 3/618, 83–86.

REDAKCJA: Sprostowanie. 1999: 5/620, 159 – nazwiska Autorki.

363. JACKIEWICZ, Aleksander [wł. Mieczysław]: Wileńszczyzna po wyborach do samorządów. 1997: 5/596, 19–27.

Wybory na Litwie odbyły się 23 marca 1997 roku.

364. WIDACKI, Jan: Litwa po wyborach. 1997: 3/594, 115–124.

Układ sił na Litwie po wyborach do parlamentu w roku 1996.

365. –: Stosunki polsko-litewskie (od końca lat 80-tych po dzień dzisiejszy). 1997: 11/602, 37–71.

LdR. Eugeniusz Kurzawa. 1998: 6/609, 155–156 – kilka uwag i uzupełnień na temat stosunków polsko-litewskich.

366. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): Wstęp do rozmowy. 1999: 3/618, 141–144.

Rec.: „Tematy polsko-litewskie: historia, literatura, edukacja”. Pod redakcją Roberta Traby. Olsztyn 1999.

367. ABNER, Stefan (ps.): Jelcyn w Szwecji. 1998: 1/604–2/605, 109–115.

Wizyta prezydenta Rosji Borysa Jelcyna w Szwecji w dniach 2–4 grudnia 1997 roku.

368. –: Trudna droga do Rygi. 1998: 4/607, 75–86.

Rola radzieckiego wywiadu w utrudnianiu zwołania spotkania na szczycie Rady Państw Morza Bałtyckiego (CBSS – Council of the Baltic Sea States), które odbyło się w dniach 22–23 stycznia 1998 roku w Rydze z udziałem szefów pięciu państw nordyckich, trzech bałtyckich, Niemiec, Polski i Rosji oraz przewodniczącego Komisji Europejskiej Jacquesa Santera.

369. BONIECKI, Jerzy: Inność Rosja. 1997: 11/602, 145–148.

Polemika: Mariusz Wilk: Na marginesie artykułu J. Bonieckiego. Tamże, 149–153.

LdR. Tadeusz Michel. 1998: 1/604–2/605, 221 – polemika z tekstem J. Bonieckiego.

370. DZIEWANOWSKI, Kazimierz: Wizje czasu i historii. 1997: 11/602, 117–131.

Rec.: Jerzy Pomianowski: „Ruski miesiąc z hakiem”. Wstęp Jerzy Giedroyc. Posłowie Janusz Drzewucki. Wrocław 1997.

LdR. Adam Bromke. 1998: 3/606, 167 – polemika z informacjami zawartymi w recenzji na temat Autora listu i artykułów publikowanych przez niego w roku 1968.

Kazimierz Dziewanowski: Wyjaśnienie. Tamże, 167–169 – w sprawie współpracy A. Bromke z władzami PRL-u.

371. [HELLER, Michał] Kruczek, Adam (ps.): Notatki rosyjskie. 1997: 1/592–2/593, 141–145.

Co robić z Czeczenią?: Podsumowanie roku 1996 w artykule Aleksandra Sołżenicyna pt. „Punkt widzenia”, który ukazał się w paryskim „Le Monde” 27-go listopada 1996 roku.

372. [JASTRUN, Tomasz] Smecz (ps.): Z ukosa... z Rosji. 1997: 11/602, 15–33.

Wrażenia z pobytu w Moskwie.

373. [LEBIED', Aleksander]: Generał Lebieď żąda decentralizacji Rosji. Rozmawiał Bohdan Osadczyk. 1998: 10/613, 24–26.

Aleksandr I. Lebieď (1950–2002), generał i polityk rosyjski.

374. LEWANDOWSKI, Józef: Podróż kształcą. 1997: 7/598–8/599, 67–80.

Podróż do Moskwy w roku 1996 i moskiewska konferencja o mniejszościach narodowych w Europie Wschodniej.

375. MARCINIAK, Włodzimierz: Federacja Rosyjska, spółka akcyjna z o.o. 1997: 9/600, 65–72.

Sytuacja w Federacji Rosyjskiej latem 1997 roku.

376. MENCWEL, Andrzej: Wobec Rosji – splot czy gwałt? 1998: 11/614, 23–35.

„Polsko-rosyjskie relacje w XX wieku. Między Żeromskim a «Kulturą»” – referat wygłoszony na rosyjsko-polskim seminarium, które odbyło się w Rosyjskim Państwowym Uniwersytecie Humanistycznym (Moskwa, 11–14 listopada 1997 roku).

377. MOŻEJKO, Edward: Moskwa-Krym. Wrażenia z podróży (I). 2000: 4/631, 42–51.

Październik-listopad 1999 roku

378. –: Moskwa-Krym. Wrażenia z podróży (II). 2000: 5/632, 31–40.

LdR. Tadeusz Kowzan. 2000: 7/634–8/635, 221 – uzupełnienie danych na temat twórczości Jana Ciechanowicza i jego czterech książek poświęconych wybitnym Rosjanom polskiego pochodzenia.

379. PIPES, Richard: Analiza imperium rosyjskiego. Z angielskiego tłumaczyła Olga Scherer. 1998: 12/615, 3–7.

Rec.: Michel Heller: „Histoire de la Russie et de son empire”. Paris 1997.

Polemika: Jerzy Pomianowski: Rozprawka o metodzie. Tamże, 1998: 12/615, 8–28 – polemika z recenzją.

Richard Pipes: Odpowiedź. 1999: 4/619, 52 – na uwagi J. Pomianowskiego.

Jerzy Pomianowski: Replika. 1999: 4/619, 53–58.

LdR. Jerzy Pomianowski. 1999: 5/620, 155–156 – errata.

380. POMIANOWSKI, Jerzy: Dwie Rosje. 1997: 1/592–2/593, 3–31.

Zmiana warty na stanowisku ambasadora RP w Rosji; Towarzystwo Przyjaźni Polsko-Radzieckiej zmienia nazwę na Stowarzyszenie „Polska-Wschód”; Obraz Polski w oczach Rosjan; Publicystyka Leopolda Ungera; Generał Aleksander Lebieď; Rosyjskie uprzedzenia; Rosja w polityce prawicy i lewicy w Polsce.

LdR. Kazimierz Karnkowski: Uwagi o artykułach „Kultury”. 1997: 6/597, 151–153 – uwagi na marginesie artykułu dotyczące polskiej polityki wschodniej.

381. ROSTAFIŃSKI, Wojciech: Kosztowna współpraca z Rosją. 1997: 7/598–8/599, 166–173.

Amerykańsko-rosyjski program badania kosmosu.

382. SIELSKI, Mariusz: Notatki rosyjskie. 1998: 4/607, 108–117.

Stan zdrowia prezydenta Rosji Borysa Jelcyna; Działalność Rady Szefów Rządów Państw Wspólnoty; Kontakty Rosji z państwami Zachodu.

383. STACH, Andrzej: Bałtyckie dylematy. 1998: 11/614, 36–47.

Refleksje z podróży do Gdańska, Kalinigradu (Królewc) i Kłajpedy.

384. TROJANOWICZOWA, Zofia: LdR w sprawie „Dni Kultury Rosyjskiej”, które odbyły się w Poznaniu w dniach od 7 marca do 24 kwietnia 1997 roku. 1997: 6/597, 158–159.

385. UNGER, Leopold: Widziane z Brukseli i Moskwy. 1999: 5/620, 40–64.

Mer Jurij Łużkow i jego reformy w Moskwie.

Zawiera rozmowę L. Ungera z Jurijem Lewadą, dyrektorem rosyjskiego centrum badania opinii publicznej.

386. –: Widziane z Brukseli. Wielki brat: czerwony i czarny. 1998: 9/612, 79–98.

Sytuacja w Afganistanie i stosunki z Rosją.

387. WILGA, Beata, PICHÓR, Tomasz: Kaliningrad [Królewiec]. 2000: 9/636, 54–61.

Obwód kaliningradzki – historia i przyszłość.

388. WILK, Mariusz: Bałamutna książka. 2000: 1/628–2/629, 174–180.

Rec.: Stefan Bratkowski: „Pan Nowogród Wielki. Prawdziwa historii Rosji”. Warszawa 1999.

389. –: „Bielomorkanał”, czyli apologia rabskiego trudu. 2000: 6/633, 35–40.

Wznowienie książki z roku 1933 „Bielomorsko-Bałtyjskij Kanał im. Stalina” (Moskwa 1998).

390. –: Demokracja po rusku (notatki na marginesie lektury). 2000: 3/630, 56–63.

Rec.: Vladlen G. Sirotkin: „Demokratija po-russki”. Moskwa 1999.

391. –: Glosariusz rosyjski (I). 1999: 5/620, 29–33.

392. –: Glosariusz rosyjski (II). 1999: 7/622–8/623, 18–25.

393. –: Glosariusz rosyjski (III). 1999: 9/624, 30–32.

394. –: Karelska tropa (I). 2000: 5/632, 3–20.

Podróż jeziorami i kanałami Karelii w czerwcu 1999 roku.

395. –: Karelska tropa (II). 2000: 7/634–8/635, 20–33.

396. –: Palimpsest. 1998: 1/604–2/605, 186–194.

Dzieje Rosji i rosyjska historiografia na marginesie trzytomowej „Istorii Rossijskoj Imperii” Michaila J. Hellera (Moskwa 1997), obejmującej dzieje Rosji od początku do roku 1917.

397. –: Zapiski sołowieckie. 1997: 3/594, 6–21.

Informacja, że Mariusz Wilk został akredytowanym korespondentem „Kultury” w Rosji.

398. –: Zapiski sołowieckie (II). 1997: 4/595, 16–34.

399. –: Zapiski sołowieckie (III). 1997: 5/596, 8–18.

400. –: Zapiski sołowieckie (IV). 1997: 6/597, 3–16.

LdR. Daniel Beauvois. 1997: 6/597, 157 – dotyczy użycia przymiotników „ruski” i „rosyjski”.

401. –: Zapiski sołowieckie (V). 1997: 7/598–8/599, 12–23.

LdR. Wiesław F. Toporowski. 1997: 9/600, 174–175 – na temat pobytu Johna Steinbecka w Rosji Sowieckiej i w Polsce w listopadzie 1963 roku.

402. –: Zapiski sołowieckie (VI). 1997: 10/601, 35–43.

403. –: Zapiski sołowieckie (VII). 1997: 12/603, 37–46.

404. –: Zapiski sołowieckie (VIII). 1998: 4/607, 3–14.

405. –: Zapiski sołowieckie (IX). 1998: 5/608, 37–46.

406. –: Zapiski sołowieckie (X). 1998: 6/609, 19–28.

407. –: Zapiski sołowieckie (XI). 1998: 7/610–8/611, 39–48.

Ruskie sekty w XVIII i XIX wieku w świetle pracy Aleksandra M. Etkinda „Chłyst. Sekty, literatura i rewolucja”. Polski zesłaniec Józef Jeleński (1756–1813), autor teokratyczno-rzezańczej utopii „Błagowiest” (Dobra nowina) oraz „Posłania”, czyli projektu przebudowy Rosyjskiego Imperium.

408. –: Zapiski sołowieckie. 1999: 4/619, 29–36.

409. [ZAGORSKI, Andriej]: Rozmowa z politologiem prof. Andriejem Zagorskim. [Rozmawiała] Krystyna Kurczab-Redlich. 1997: 9/600, 83–91.

Polityka zagraniczna prezydenta Rosji Borysa Jelcyna.

410. ZAJĄCZKOWSKI, Wojciech: Rosja regionów. 1997: 7/598–8/599, 155–159.

Omówienie konferencji zorganizowanej 14 czerwca 1997 roku w Warszawie przez Fundację im. Stefana Batorego pt. „Rosja regionów” z udziałem ekspertów i polityków z Rosji reprezentujących różne punkty widzenia tego problemu.

Rumunia
(stosunki polsko-rumuńskie)

411. CZYŻEWSKI, Krzysztof: *Pomiędzy Timisoarą a Tirgu Mures [wł. Târgu Mureș]. 1997: 6/597, 113–120.*
Mniejszość węgierska w Rumunii.

Ukraina. Emigracja ukraińska
(stosunki polsko-ukraińskie)

412. APEL W ROCZNICĘ „OPERACJI WISŁA”. 1997: 3/594, 3–5.
W związku z 50. rocznicą „Akcji Wisła” apel podpisany przez kilkudziesięciu parlamentarzystów RP.
Polemika: Kazimierz Karnkowski: Uwagi o artykułach „Kultury”. 1997: 6/597, 151–153 – dotyczy „Apelu w rocznicę «Operacji Wisła»”.

413. BERDYCHOWSKA, Bogumiła: *Polsko-ukraińskie spotkania. 1997: 12/603, 109–111.*
Konferencja przygotowana przez Katedrę Ukrainistyki Uniwersytetu Warszawskiego, Polskie Towarzystwo Ukrainoznawcze, Międzynarodową Asocjację Ukraińców i Naukowe Towarzystwo im. Tarasa Szewczenki odbyła się w Warszawie w dniach 4–5 listopada 1997 roku na temat „Polsko-ukraińskie kulturowe pogranicze”.

414. –: *Z ukrainoznawczych nowości. 2000: 7/634–8/635, 209–214.*
Rec.: Tomasz Stryjek: „Ukraińska idea narodowa okresu międzywojennego: analiza wybranych koncepcji”. Wrocław 2000; „Warszawskie Zeszyty Ukrainoznawcze”, nr 8/9: 1999; Mykoła Riabczuk: „Wid Małorosiji do Ukrainy: paradoksy zapizniłoho nacije-tworennia”. Kyjiw 2000; „Berezil” nr 11/12: 1999 (Charków).

415. –: *Zachęcający początek roku. 2000: 6/633, 138–144.*
Rec.: Grzegorz Motyka: „Tak było w Bieszczadach”. Warszawa 1999; Jan Jacek Bruski: „Petlurowcy. Centrum Państwowej Ukraińskiej Republiki Ludowej na wychodźstwie (1919–1924)”. Kraków 2000; Jarosław Hrycak: „Historia Ukrainy 1772–1999. Narodziny nowoczesnego narodu”. Tłumaczyła [z ukraińskiego] Katarzyna Kotyńska. Lublin 2000; Eugeniusz Mironowicz: „Polityka narodowościowa PRL”. Białystok 2000.

416. [DĄBROWSKI, Marek]: „Najpierw trzeba odrobić zadania domowe”. Rozmowa z prof. Markiem Dąbrowskim o transformacji ukra-

ińskiej gospodarki. Rozmawiał Aureliusz M. Pędziwol. 2000: 5/632, 65–73.

Rozmowa przeprowadzona przy okazji konferencji „Polska-Wschód 2000” zorganizowanej w dniach 7–9 kwietnia 2000 roku w Lublinie. Zawiera notę biograficzną M. Dąbrowskiego.

417. JAGIEŁŁO, Michał: W ukraińskim zwierciadle. 1999: 11/626, 102–104.
Nowe spojrzenie na Ukrainę – informacja o wystawie przygotowanej w Bibliotece Narodowej w Warszawie.

418. KOZAK, Stefan: Czy Polacy i Ukraińcy sprostają wyzwaniu współczesności? 1997: 6/597, 106–110.
Informacja o przygotowaniach do międzynarodowej sesji poświęconej sojuszowi Józef Piłsudski – Semen Petlura zawartemu 22 kwietnia 1920 roku.

419. [KUKHAR, Valery P.]: O sytuacji nauki na Ukrainie. Rozmowa z akademikiem Valerym P. Kukharem. Rozmowę przeprowadził Henryk Ratajczak. 1998: 10/613, 95–101.
Zawiera noty biograficzne rozmówców.

420. OSADCZUK, Bohdan: Bilans lata: od Lublina do Lwowa. 1997: 10/601, 107–113.
Spotkanie polsko-ukraińskie w Lublinie w roku 1997 w Instytucie Europy Środkowo-Wschodniej oraz sesja Szkoły Letniej Uniwersytetu Warszawskiego we Lwowie.

421. –: Dokąd zmierza [Leonid] Kuczma? 2000: 6/633, 107–110.
Prezydent Ukrainy.

422. –: Impresje wyborcze. 1998: 5/608, 107–112.
Kijów w przededniu wyborów parlamentarnych 1998 roku.

423. –: Między Nowym Jorkiem a Kijowem. 2000: 7/634–8/635, 117–126.
Ukraińcy w USA.

424. –: Między Warszawą, Wołyniem i Lwowem. 1999: 6/621, 134–140.
Nowy ambasador Ukrainy w Warszawie Dmytro Pawłyczko (1999–2001); Spotkanie we Lwowie prezydentów Europy Środkowo-Wschodniej.

425. –: Polityka zagraniczna Ukrainy. 1998: 7/610–8/611, 145–150.
Dotyczy m.in. nowego ministra spraw zagranicznych Ukrainy – Borysa Tarasiuka (1998–2000).

426. –: Ukraina – między reformą a mafią. 1997: 5/596, 106–112.
Pięciolecie niepodległości Ukrainy.

427. –: Ukraina: kryzys władzy i gospodarki. 1998: 9/612, 138–140.
Pozycja prezydenta Leonida Kuczmy i sytuacja polityczna na Ukrainie po wiosennych wyborach do Parlamentu.

428. –: Ukraina bez Czornowola. 1999: 5/620, 112–116.
Sytuacja na Ukrainie po śmierci Waczesława Czornowola, przywódcy „Ruchu”.

429. –: Ukraina na rozdrożu. 1997: 11/602, 85–92.
Polityka we współczesnej Ukrainie.

430. –: Ukraina na rozdrożu między Wschodem i Zachodem. 1999: 4/619, 101–106.
Rozważania o współpracy polsko-ukraińskiej na marginesie pierwszej wizyty na Ukrainie premiera Jerzego Buzka.

431. –: Ukraina po wyborach. 1998: 6/609, 110–113.
Parlamentarnych, które odbyły się w marcu 1998 roku.

432. –: Ukraina po zwycięstwie [Leonida] Kuczmy. 1999: 12/627, 120–123.
W wyborach prezydenckich, które odbyły się 14 listopada 1999 roku.

433. –: Ukraina przed wyborami prezydenta. 1999: 10/625, 116–120.

434. –: Ukraina w obliczu kryzysu rosyjskiego. 1998: 10/613, 102–103.
Relacje Kijów-Moskwa po odwołaniu premiera Rosji Wiktora Czernomyrdina.

435. –: Ukraina w opałach bałkańskiej wojny. 1999: 7/622–8/623, 139–146.
Stosunek Ukrainy do wojny na Bałkanach.

436. –: Ukraiński maj w polityce zagranicznej. 1997: 7/598–8/599, 138–149.
Dotyczy m.in. dwóch imprez, które odbyły się na Ukrainie i poświęcone były znaczeniu „Kultury” i Jerzego Giedroycia w przełamywaniu wrogości oraz nawiązywaniu dialogu między Polską i Ukrainą.

437. –: Ukraińskie kontrasty i konflikty. 1997: 9/600, 104–110.
Sytuacja na Ukrainie w latach 1993–1997.

438. –: Walka wyborcza na Ukrainie. 1997: 12/603, 105–108.
Przed wyborami parlamentarnymi w marcu 1998 roku.

439. –: Walka wyborcza po ukraińsku. 1998: 1/604–2/605, 145–147.
Sytuacja na Ukrainie przed wyborami parlamentarnymi zapowiedzianymi na marzec 1998 roku.

440. –: Ważna książka Daniela Beauvois. 1998: 1/604–2/605, 209–211.
Rec.: Daniel Beauvois: „Walka o ziemię: szlachta polska na Ukrainie prawobrzeżnej pomiędzy caratem a ludem ukraińskim 1863–1914”. Z francuskiego przełożył Krzysztof Rutkowski. Sejny 1996.

441. –: Wewnętrzne konflikty ukraińskie. 1998: 4/607, 118–124.
Ukraina przed wyborami.

442. –: Wyborcza mapa Ukrainy. 1998: 3/606, 105–109.
Sytuacja na Ukrainie przed wyborami parlamentarnymi.

443. [OSADCZUK, Bohdan] B. O.: Kronika ukraińska. 1999: 1/616–2/617, 157–158; 3/618, 87–88.

444. PASTERNAK, Andrzej: Stosunki polsko-ukraińskie 1939–1947. 1999: 10/625, 137–141.
Rec.: Andrzej L. Sowa: „Stosunki polsko-ukraińskie 1939–1947”. Kraków 1998.

445. SIRENKO, L.: Katastrofa czarnobylska – 10 lat później. 1998: 4/607, 124–126.
Wykład poświęcony analizie skutków katastrofy czarnobylskiej wygłoszony przez profesora L. Sirenko (Kijów) w Stacji Naukowej PAN w Paryżu.

446. STROŃSKA, Anna: Dopóki milczy Ukraina. 1998: 5/608, 3–24.
Ukraińskie realia w roku 1998.

447. –: LdR w sprawie pomysłu książki o Ukrainie i kłopotów z otrzymaniem na ten cel stypendium z Ministerstwa Kultury i Sztuki. 1997: 7/598–8/599, 222–223.

448. –: Pierwszy zjazd w Przemyślu. 1998: 11/614, 67–77.
Czwarty Światowy Kongres Kresowian Przemyśl’98 i antyukraińskie akcenty oraz obrady konferencji historyków polskich i ukraińskich w czerwcu 1996 roku. Zawiera fragment: „Z obrad konferencji historyków polskich i ukraińskich w czerwcu 1996”.

449. –: Pod tryzubem. 1998: 6/609, 95–110.
Przyszłość Ukrainy i stosunków polsko-ukraińskich.
LdRA. 1998: 9/612, 169 – sprostowanie.
LdR. Anna Ćwiakowska. 1998: 9/612, 173 oraz Felicja i Władysław Holcmanowie. Tamże, 173–174 – w sprawie obraźliwego określenia „chałaciarze” (pogardliwie: ortodoksyjni Żydzi).
LdRA. 1998: 9/612, 174 – wyjaśnienie i przeprosiny.

450. TYMA, Piotr: LdR w związku z informacjami zawartymi w artykule Anny Strońskiej pt. „Lachy i rezuny” („Kultura” 1996: 9/588). 1997: 1/592–2/593, 216–217.

Anna Strońska: Lachy i rezuny. 1997: 1/592–2/593, 217–218 – odpowiedź na zarzuty sekretarza Zarządu Głównego Związku Ukraińców w Polsce P. Tyma.

LdR. Jerzy Jestał. 1997: 5/596, 159–160 – na temat antagonizmu polsko-ukraińskiego.

451. WIERZBICKI, Zbigniew T.: List do Prezydenta Miasta Warszawy [Pawła Piskorskiego]. 2000: 5/632, 158.

Dotyczy lekceważącej wypowiedzi radnej Edyty Złotkowskiej wygłoszonej na posiedzeniu Komisji Rady miasta Warszawy na temat poety Tarasa Szewczenki.

452. ZIOŁA, Bronisław: Po latach – w pierwszej małej ojczyźnie. 1997: 3/594, 22–48.

Podróż na Ukrainę w roku 1996 po pięćdziesięciu latach nieobecności.

AMERYKA PÓŁNOCNA

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (stosunki polsko-amerykańskie)

453. SZYŁEYKO, J. Zdzisław: W drodze do następnego Milenium. 1997: 4/595, 57–63.

Sytuacja w Stanach Zjednoczonych w końcu lat 90. XX wieku.

Kanada (stosunki polsko-kanadyjskie)

454. [HEYDENKORN, Benedykt] B. H.: Kronika kanadyjska. 1997: 7/598–8/599, 218–219. 1999: 1/616–2/617, 222–223.

AZJA (Opracowania ogólne)

455. MONDRY, Janusz: Kryzys w Azji. 1999: 1/616–2/617, 88–96.
Gospodarczo-polityczne tło kryzysu w Azji południowo-wschodniej.

456. MORAWSKI, Dominik: Tajwan – przyczółek wolności i demokracji na Dalekim Wschodzie. 2000: 9/636, 49–53.

457. ROSTRON, Magdalena: Kłopoty nad Zatoką. 1998: 5/608, 65–72.

Współpraca Zachodu z regionem Zatoki Perskiej.

458. –: Na marginesie uznania Czeczenii przez Talibanów. 2000: 4/631, 58–62.

Przemyt opium z Afganistanu i Pakistanu.

459. –: O kielkowaniu (demokracji) na pustyni. 1999: 9/624, 33–37.
Pierwsze demokratyczne wybory do rad municypalnych, które odbyły się w połowie marca 1999 roku w Katarze.

460. –: Pakistańska junta. 2000: 9/636, 67–72.

Sytuacja w Pakistanie po przewrocie wojskowym jesienią 1999 roku i objęciu władzy przez generała Perveza Musharrafa.

461. –: Raport o prawach człowieka w Arabii Saudyjskiej. 2000: 10/637, 62–66.

Opublikowany w kwietniu 2000 roku przez Organizację Amnesty International.

462. –: Syria – ciąg dalszy dynastii. 2000: 9/636, 61–66.

Nowy prezydent Syrii Bashar al-Assad.

463. [SKALMOWSKI, Wojciech] Broński, Maciej (ps.): Odwilż w Iranie? 2000: 4/631, 52–58.

Irańskie wybory prezydenckie, które odbyły się 18 lutego 2000 roku i przyniosły zwycięstwo tzw. reformatorom, czyli ugrupowaniom popierającym prezydenta Mohammada Chatamiego urzędującego od roku 1997.

464. TWARDOWSKI, Tomasz: Polska-Chiny. 2000: 10/637, 54–61.

Stosunki gospodarcze polsko-chińskie.

465. UNGER, Leopold: Widziane z Brukseli i Taszkientu. Jedwabny szlak na bawełnianym zakręcie. 1997: 1/592–2/593, 79–101.

Sytuacja w Uzbekistanie. Zawiera rozmowę z prezydentem Uzbekistanu Islamem Abduganijewiczem Karimowem.

AUSTRALIA

466. GROT-KWAŚNIEWSKI, Jerzy: Kronika australijska i nowozelandzka. 1997: 11/602, 156–158. 1998: 11/614, 154–156. 2000: 1/628–2/629, 215–218.

KRAJ

Sytuacja polityczna (Ogólne oceny sytuacji. Polemiki. Wywiady. Prognozy)

467. BONIECKI, Jerzy: Polskie niespodzianki. 1999: 1/616–2/617, 160–167.

Sytuacja w Polsce w czerwcu 1998 roku w ocenie Polaka mieszkającego na Zachodzie i odwiedzającego Polskę. Zawiera krótkie wprowadzenie Redakcji.

468. ĆWIEKAŁA, Jerzy: Liberalizm nie sprawdza się. 1999: 5/620, 144–147.

Gospodarka w Polsce.

469. FICOWSKI, Stanisław: Polska: wczoraj, dziś i jutro. 2000: 7/634–8/635, 34–46.

470. KIEŻUN, Witold: Czterej jeźdźcy apokalipsy polskiej biurokracji. 2000: 3/630, 3–12.

Patologiczne zjawiska w biurokracji: korupcja, arogancja.

471. KORASZEWSKI, Andrzej: Bóle samorządności. 1999: 12/627, 90–99.

Na przykładzie gmin Kowal i Dobrzyń nad Wisłą położonych na Kujawach.

472. –: Prakseologia. 1998: 10/613, 27–31.

Reformy w Polsce i ich nieudolne wdrażanie.

473. MICEWSKI, Andrzej: Osobliwości polskie. 1998: 9/612, 122–127.
W polityce i kulturze politycznej.

LdR. Andrzej Albrecht. 1998: 11/614, 157 – list w sprawie uwag A. Micewskiego na temat stanu wojennego.

474. –: Po dziesięciu latach wolności. 2000: 1/628–2/629, 71–78.

Sytuacja społeczna w Polsce po roku 1989.

475. –: Postkomunizm. 1999: 6/621, 94–98.

Socjaldemokracja Rzeczypospolitej Polskiej.

476. –: Z geografii politycznej III Rzeczypospolitej. 1999: 4/619, 59–63.

Układ sił w polskim parlamencie.

477. PLUTA, Janusz Julian: Jak umierała formacja – rozważania o przegranej. 1997: 11/602, 102–116.

Polska i postkomunizm w latach 1989–1993 – obraz sceny politycznej. Zawiera notę biograficzną Autora.

478. STUDNICKI-GIZBERT, Konrad W.: Polska – kraj (prawie) normalny. 1997: 4/595, 78–86.

Sytuacja gospodarcza Polski w latach dziewięćdziesiątych XX wieku.

479. WOLICKI, Krzysztof: Czy diabeł ma czarny ogon? 1998: 1/604–2/605, 116–127.

Radio Maryja i ojciec Tadeusz Rydzyk; Lewica i prawica po wyborach parlamentarnych we wrześniu 1997 roku.

480. –: Czy za dwa lata coś zmieni? 1999: 9/624, 69–81.

Sytuacja polityczna w Polsce i układ sił w wyborach parlamentarnych w roku 2001.

481. –: Destabilizacja sterów. 1998: 6/609, 61–68.

Stosunki Unia Wolności (UW) – Akcja Wyborcza Solidarność (AWS).

482. –: Gorzki śmiech. 1999: 11/626, 61–70.

Sytuacja w Polsce po wrześniowej rekonstrukcji rządu Jerzego Buzka; Projekty ustaw: dekomunizacyjnej i około budżetowej.

LdR. Ewa Jastrzębska. 2000: 3/630, 169–170 – uzupełnienie na temat prof. Jana Szyski.

LdR. Józef Edward Kleszczyński. Tamże, 170–171 – polemika z artykułem K. Wolickiego w sprawie referendum na temat przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

483. –: Histerie i kryzysy. 1999: 1/616–2/617, 118–126.

Sytuacja w Polsce i rządu AWS.

484. –: Jak kłopoty, to na wojnę. 1998: 7/610–8/611, 77–86.

Nowy podział administracyjny kraju; Przyszłość AWS; Polska a NATO.

485. –: Pokrótce, w antrakcie. 1999: 10/625, 60–64.

Próba rekonstrukcji rządu i sytuacja w koalicji AWS-UW.

486. –: Przeciążenie. 1999: 3/618, 39–50.

Leszek Balcerowicz, Andrzej Lepper i reformy – przegląd wydarzeń politycznych w Polsce.

487. –: Rachunki i polityka. 1998: 12/615, 73–82.

Październikowe wybory samorządowe, reptrywatywacja i ustawa podatkowa.

488. –: Rząd na kolizyjnym kursie. 1998: 5/608, 73–81.

Dotyczy między innymi reformy administracyjnej kraju.

489. ABNER, Stefan (ps.): Wejście Do Unii Europejskiej. 1997: 10/601, 80.
Koszty wejścia do Unii Europejskiej.
490. ALBRECHT, Andrzej: Embarras de richesse. 1998: 7/610–8/611, 222.
Dotyczy rezygnacji Polski z części pomocy PHARE.
491. –: LdR na temat wystąpienia pełnomocnika rządu RP do spraw integracji europejskiej Ryszarda Czarneckiego na temat przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. 1998: 4/607, 158.
492. BAUMGARTEN, Karol: Test dla Polski? 1999: 5/620, 148–149.
Udział sił NATO w wojnie w Jugosławii oraz kwestia członkostwa Polski w NATO.
493. [CORRIE, John A.]: Polskie zabiegi o wejście do U[nii] E[uropejskiej]. 1998: 4/607, 106–107.
Kwestionariusz pytań Johna A. Corrie, przewodniczącego Komisji do spraw Rolnictwa w Parlamencie Europejskim, do polskiego ministra rolnictwa Jacka Janiszewskiego.
494. KORASZEWSKI, Andrzej: Uwagi o perspektywach integracji z Unią Europejską. 1997: 10/601, 47–60.
495. MONDRY, Janusz: NATO a bezpieczeństwo Polski. 1998: 10/613, 135–143.
„Polska-NATO: wprowadzenie i wybór dokumentów 1990–1997”. Pod redakcją Janusza Stefanowicza. Warszawa 1997.
LdR. Andrzej Krzeczunowicz. 1998: 12/615, 157–158 – dotyczy polityki NATO.
LdRA. 1999: 3/618, 173–174 – odpowiedź na list A. Krzeczunowicza.
496. –: Wojsko Polskie do NATO. 1999: 9/624, 64–68.
Rec.: Paul Latawski: „The transformation of the Polish armed forces: preparing for NATO”. London 1999.
497. SAFUTA, Jacek: Polska nie ma fachowego lobbingu w Unii Europejskiej. 1998: 12/615, 56–67.
498. UNGER, Leopold: Trylogia do NATO. Widziane z Brukseli, Waszyngtonu i Warszawy. 1999: 9/624, 45–63.
Rec.: Jan Nowak Jeziorański: „Polska wczoraj, dziś i jutro”. Warszawa 1999; Andrzej Krzeczunowicz: „Krok po kroku: polska droga do NATO 1989–1999”. Kraków 1999; Janusz Onyszkiewicz: „Ze szczytów do NATO: z ministrem Obrony Narodowej Januszem Onyszkiewiczem rozmawiają Witold Bereś i Krzysztof Burnetko”. Warszawa 1999.

499. –: Widziane z Brukseli (ostatni raz). 2000: 10/637, 46–54.
Stanowisko Rosji wobec ewentualności dalszego rozszerzenia NATO na tereny „powsowieckiej” Europy.
500. WOLICKI, Krzysztof: Pomiędzy NATO i papieżem. 1999: 4/619, 89–96.
Sytuacja w Polsce po przystąpieniu do NATO i przed wizytą papieża Jana Pawła II.
501. –: W przerwie. 1997: 1/592–2/593, 122–131.
Sytuacja w Polsce i stosunek do Unii Europejskiej.
502. –: Wojna i zmiany miejsc. 1999: 5/620, 15–22.
Sytuacja w Polsce po przystąpieniu do NATO i wojna w byłej Jugosławii.
503. WYCZAŃSKI, Andrzej: Sprawa Unii Europejskiej – z perspektywy historyka. 2000: 4/631, 12–20.
Miejsce Polski w Unii Europejskiej.
Andrzej Koraszewski: Na marginesie artykułu prof. Wyczańskiego. 2000: 5/632, 21–30.

Partie polityczne. Ruchy młodzieżowe

504. MICEWSKI, Andrzej: Główne orientacje prawicy. 2000: 10/637, 167–172.
Korzenie prawicy w Polsce.
505. –: System dwupartyjny? 1998: 12/615, 68–73.
Przegląd wydarzeń politycznych.
506. WOLICKI, Krzysztof: Co nam grozi od SLD? 2000: 7/634–8/635, 67–74.
Sytuacja w Sojuszu Lewicy Demokratycznej (SLD) po wyborach parlamentarnych 1997 roku.
507. –: Galimatias wokół AWS. 1997: 5/596, 83–90.
Kampania wyborcza prawicy przed wyborami parlamentarnymi we wrześniu 1997 roku.
508. –: O AWS, [Leszku] Balcerowiczu i politycznej poprawności. 1998: 9/612, 113–121.
Przegląd wydarzeń politycznych.
509. –: Przed meczem. 1997: 6/597, 61–70.
AWS-SLD – różnice i podobieństwa – układ sił przed wyborami parlamentarnymi.

510. WRÓBLEWSKI, Andrzej Krzysztof: Ręka milionopalca. 1999: 3/618, 3–14.
Dotyczy Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej (PZPR).
LdR. Andrzej Biernacki. 1999: 5/620, 154 – w sprawie przynależności do PZPR.
LdR. Mariusz J. Pieczara. 1999: 9/624, 173 – na temat liczby członków PZPR w PRL.

*Organizacje i związki zawodowe
pisarzy. Media. Propaganda*

511. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): Związek Zawodowy Literatów Polskich. 2000: 1/628–2/629, 151–154.
Historia Związku Zawodowego Literatów Polskich (ZZLP) założonego w roku 1920 m.in. z inicjatywy Stefana Żeromskiego.

*Wybory parlamentarne, prezydenckie i samorządowe
w Polsce: Aleksander Kwaśniewski*

512. KOŹMIŃSKI, Andrzej: Kto wygra następne wybory? 1997: 6/597, 136–150.
Sytuacja w Polsce przed wrześniowymi wyborami parlamentarnymi.

513. KWAŚNIEWSKI, Aleksander: Europa u progu XXI wieku. 1999: 12/627, 43–50.
Wystąpienie Prezydenta RP A. Kwaśniewskiego na międzynarodowej konferencji na forum Francuskiego Instytutu Stosunków Międzynarodowych (IFRI) w Paryżu 3 listopada 1999 roku (sesja pt. „Jednoczenie Europy”).

514. [KWAŚNIEWSKI, Aleksander]: Rozmowa z prezydentem Aleksandrem Kwaśniewskim. Rozmawiał Bohdan Osadczuk. 1997: 1/592–2/593, 105–113.

515. MICEWSKI, Andrzej: III Rzeczpospolita po trzech wyborach. 1997: 10/601, 151–157.
Ocena wrześniowych wyborów parlamentarnych.

516. WOLICKI, Krzysztof: Głosy i pieniądze. 1998: 11/614, 78–84.
Sytuacja po wyborach samorządowych w roku 1998.

517. —: Nic nie jest przesądzone. 1997: 3/594, 74–87.
Sondaże przedwyborcze, nastroje polityczne społeczeństwa przed wrześniowymi wyborami parlamentarnymi.

518. —: Ogary poszły w las. 2000: 4/631, 3–11.
Kampania prezydencka w Polsce w związku z październikowymi wyborami.

519. —: Ostatnie wybory tysiąclecia. 1997: 9/600, 92–101.
Wybory do parlamentu w roku 1997.

520. —: Referendum, pielgrzymka, lato i wybory. 1997: 7/598–8/599, 81–88.
Sytuacja w Polsce w połowie 1997 roku.

521. —: Świetnie, choć nie beznadziejnie. 2000: 9/636, 3–10.
Sytuacja w Polsce przed wyborami prezydenckimi.

522. —: Z przedwyborczego notatnika. 1997: 4/595, 64–69.
Układ sił przed wyborami do parlamentu.

523. —: Znikający etos. 1997: 12/603, 65–73.
Sytuacja w Polsce po wyborach parlamentarnych i układ sił w nowym parlamencie.

*Ustawodawstwo i zagadnienia prawne.
Obcokrajowcy i mniejszości narodowe.*

524. [BALCEROWICZ, Leszek]: Prof. Leszek Balcerowicz o Związku Ludności Narodowości Śląskiej. [Rozmawiał] Mariusz Kubik. 1997: 11/602, 79–80.

525. BORUTA (ps.): Polska polityka narodowościowa na kilku przykładach. 1997: 3/594, 95–104.
Powstanie w Polsce Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego i tygodnika w języku białoruskim „Niwa”, pięćdziesiąta rocznica akcji „Wisła” oraz sprawa mniejszości niemieckiej na Opolszczyźnie.

526. HEJNAR, Jacek: LdR w sprawie nieuczciwości policji i służb celnych w Polsce. 2000: 3/630, 167–169.

527. KARWAT, Krzysztof: Separatyzm po Śląsku. Brzydkie słowo: autonomia. 2000: 6/633, 55–64.
O programie i działalności Ruchu Autonomii Śląska (RAŚ).

528. KLESZCZYŃSKI, Józef Edward: Oświadczenie. 1998: 9/612, 169.
Oświadczenie Polskiego Związku Ziemian w Wielkiej Brytanii, Kanadzie i Stanach Zjednoczonych w sprawie repriwatywacji i przyjęcia ustawy repriwatywacyjnej w Polsce.

529. KORASZEWSKI, Andrzej: Czekać na urzędnika. 2000: 6/633, 84–97.

Korupcja w urzędach administracji publicznej w świetle raportu Najwyższej Izby Kontroli (NIK).

LdR. Wojciech Popławski. 2000: 9/636, 170–171 – w sprawie rozrzutności w wydawaniu partyjnych pieniędzy.

530. –: Ethos urzędnika. 1997: 6/597, 17–23.

Praca urzędników administracji państwowej w świetle raportu o kontroli działalności gmin Najwyższej Izby Kontroli (NIK).

531. ŁĘTOWSKA, Ewa: Być sędzią w trudnych czasach. Iskrzenia między judykaturą i politykami. 1998: 3/603, 16–26.

Fragment referatu przygotowanego na spotkanie sędziów Stowarzyszenia „Iustitia”, Łódź styczeń 1998 roku.

532. [OSZELDA, Władysław]: Przeciwno biurokracji. Rozmowa z red[aktorem] Władysławem Oszeldą, założycielem Klubu Propozycji w Cieszynie. [Rozmawiał] Janusz Mondry. 1998: 7/610–8/611, 138–144.

O Cieszyńskim Klubie Propozycji założonym w roku 1961.

533. STROŃSKA, Anna: Tłumokracja. 2000: 7/634–8/635, 12–19.

Działanie polskiego wymiaru sprawiedliwości i wojska.

534. SYTUACJA SĄDOWNICTWA W POLSCE (listopad 1997 – luty 1998). 1998: 5/608, 103–106.

Na podstawie materiałów dostarczonych przez Krajową Radę Sądownictwa i Stowarzyszenie Sędziów orzekających „Iustitia” (wyjątki). Zawiera fragmenty tekstu „Votum nieufności Stowarzyszenia Sędziów Orzekających IUSTITIA dla wiceministra Sprawiedliwości Leszka Piotrowskiego”.

535. WNUK, Mieczysław: Wielkie miasto Białystok. 1998: 9/612, 104–112.

Polacy, Litwini i Białorusini w Białymstoku.

536. [WOJCIECHOWSKI, Janusz]: Kontrola funduszy społecznych. Rozmowa z Januszem Wojciechowskim, prezesem Najwyższej Izby Kontroli. Rozmawiał Andrzej Koraszewski. 1999: 11/626, 47–60.

537. WOLICKI, Krzysztof: Trochę spokoju, ale niedużo. 2000: 1/628–2/629, 78–85.

Sytuacja polityczna w Polsce – ustawa podatkowa i budżet na rok 2000.

538. ABNER, Stefan (ps.): LdR w sprawie ewentualnego zakupu dla wojska polskiego szwedzkiego samolotu wielozadaniowego JAS 39 Gripen. 1997: 3/594, 167–168.

539. BAUMGARTEN, Karol: Czy Polska powinna kupić szwedzki samolot JAS 39? 1999: 11/626, 29–37.

LdR. Andrzej Krzczunowicz. 2000: 1/628–2/629, 219–220 – uzupełnienie.

Karol Baumgarten: Odpowiedź Andrzejowi Krzczunowiczowi. Tamże, 220–221.

540. [LATAWSKI, Paul]: W kierunku sprawnej armii... Rozmowa z dr. Paulem Latawskim, wykładowcą na królewskiej Akademii Wojskowej w Sandhurst. Rozmawiał Janusz Mondry. 1999: 12/627, 60–65.

Zamieszczono notę biograficzną P. Latawskiego.

541. PANEK, Zbigniew: LdR w sprawie wzrostu przestępczości w Polsce i sytuacji w polskiej policji. 1998: 6/609, 156–157.

542. SKÓRZYŃSKI, Piotr: Fala. 1997: 6/597, 89–92.

Sytuacja w wojsku polskim i problem tzw. fali.

Służba zdrowia. Akcja pomocy Polsce

543. KURYLUK, Ewa: Amici di Tworki w Paryżu. 1999: 11/626, 114–116.

Apel o wsparcie Towarzystwa „Amici di Tworki” i aukcja dzieł sztuki na rzecz szpitala w Tworkach zorganizowana 30 listopada 1999 roku w Instytucie Polskim w Paryżu.

544. POMOC DLA CHORYCH W POLSCE. 1998: 7/610–8/611, 107–108.

Pomoc charytatywna organizacji SOS Aide aux Malades Polonais założonej w Paryżu przez polsko-francuskich lekarzy w roku 1985.

545. SOS – AIDE AUX MALADES POLONAI. 1997: 5/596, 105.

Informacja o kierunkach pomocy charytatywnej organizacji SOS Aide aux Malades Polonais założonej w Paryżu przez polsko-francuskich lekarzy, podpisana przez dr Thomasa Biedzińskiego i dr Alinę Margolis-Edelman.

546. SOS – AIDE AUX MALADES POLONAI. 1997: 7/598–8/599, 185–186.

Prośba o wpłaty na operację dla sześciolatniej, chorej na serce Ani, podpisana przez przewodniczącego Stowarzyszenia SOS Aide aux Malades Polonais dr Thomasa Biedzińskiego.

Ekologia

547. ALBRECHT, Andrzej: LdR w sprawie powodzi w Polsce. 1997: 9/600, 173.

LdR. Bogdan Bartnikowski. 1997: 12/ 603, 141 – sprostowanie do listu A. Albrechta.

548. DASZKIEWICZ, Piotr: Cena ekologii czy cena głupoty? 1999: 5/620, 87–91.

Koszty ekonomiczne ochrony środowiska.

549. –: Jeszcze o Białowieży. 1997: 12/603, 86–88.

O konieczności zmiany polskiej polityki ekologicznej.

550. –: Park Potockich w Pilawinie. Ostatni zwierzyniec dawnej Rzeczypospolitej i pierwszy polski prywatny rezerwat przyrody. 1999: 12/627, 85–89.

Park założony w roku 1901 w dobrach piszczońskich przez Józefa Mikołaja Potockiego (1862–1922), hodowcę i przyrodnika. W roku 1917 zniszczony przez wojska sowieckie.

551. –: Przyszłość polskiej polityki ekologicznej. 1997: 7/598–8/599, 108–113.

Dyskusja na temat nowelizacji Ustawy o Ochronie i Kształtowaniu Środowiska.

552. KOMITET RATOWANIA BIAŁOWIEŻY. 1998: 10/613, 87–88.

Powstał w lipcu 1998 roku w Chicago. Zawiera „Komunikat prasowy” wysłany do premera rządu RP Jerzego Buzka podpisany przez przewodniczącą profesor Ewę Jastrzębską.

553. STROŃSKA, Anna: Czy rzecz cierpi? 1997: 6/597, 92–97.

Dotyczy ustawy o ochronie zwierząt.

554. ZWIERZĘTOM ZE SCHRONISKA W CELESTYNOWIE GROZI ŚMIERĆ. 1998: 5/608, 155.

Apel Izabelli Działak o pomoc dla Społecznego Schroniska dla Bezdomnych Zwierząt.

Gospodarka i finanse

555. ABNER, Stefan (ps.): Po dziesięciu latach. 1999: 9/624, 16–29.

Rynek pracy w Polsce.

556. HRYNKIEWICZ, Andrzej: Smutna historia energetyki jądrowej w Polsce. 1998: 1/604–2/605, 9–16.

Wstrzymanie budowy pierwszej polskiej elektrowni jądrowej w Żarnowcu w roku 1990. Zawiera notę biograficzną Autora.

557. KACZMAREK, Robert: Latem ósmego roku. 1997: 10/601, 3–13.

Refleksje o gospodarce polskiej w roku 1997.

LdRA. 1997: 11/602, 159 – errata.

558. –: Wychowanie do kapitalizmu. 1998: 11/614, 12–22.

559. –: Wychowanie do kapitalizmu (2). Ci fachowcy, którzy nami rządzą. 1998: 12/615, 36–45.

560. –: Wychowanie do kapitalizmu (3). 1999: 1/616–2/617, 111–117.

561. –: Złotówka. 1997: 7/598–8/599, 24–37.

Plany restrukturyzacji gospodarki polskiej.

562. KLESZCZYŃSKI, Józef Edward: LdR w sprawie ustawy reprivatyzacyjnej. 2000: 9/636, 170.

563. KOŁODKO, Grzegorz W.: Post scriptum. 1997: 11/602, 72–78.

Kondycja gospodarki polskiej.

564. KORASZEWSKI, Andrzej: Cierpienia młodego tygrysa. 2000: 10/637, 130–138.

Inflacja i rolnictwo w Polsce.

565. –: Czy warto ratować spółdzielczość? 1999: 10/625, 97–104.

566. –: Murowane środowisko człowieka. 2000: 4/631, 87–97.

Budownictwo mieszkalne i spółdzielczość w Polsce.

567. –: Na drodze do Europy. 1997: 1/592–2/593, 44–50.

Uwagi na marginesie artykułu Roberta Kaczmarka pt. „Polska w marszu do Europy” („Kultura” 1996: 11/590, 49–61).

568. –: Uwagi o dialogach i paktowaniu. 1999: 9/624, 3–15.

Stan polskiej wsi i rolnictwa oraz „Pakt dla wsi i obszarów wiejskich”.

569. [KORASZEWSKI, Andrzej] A. K.: Wyzwania XXI wieku. 2000: 3/630, 161–162.

Rec.: Zygmunt Królak: „Polska wobec wyzwań XXI wieku”. Warszawa 1999.

570. KRAKOWSKI, Jędrzej: Inwestycje zagraniczne w Polsce. 2000: 10/637, 66–72.

571. MICEWSKI, Andrzej: Chmury nad Polską. 1999: 9/624, 107–111.
Reformy ekonomiczne w Polsce.

572. NOWICKI, Jacek: Przeszłość i perspektywy idei Warszawskiej Spółdzielni Mieszkaniowej. 2000: 3/630, 13–22

573. PODKAMINER, Leon: „... lecz koniec żałosny”. 2000: 5/632, 41–52.
Polska waluta i konkurencja. Zawiera notę biograficzną Autora.
LdR. Grzegorz Mieszkala. 2000: 7/634–8/635, 221–222 – na temat gospodarki polskiej.

574. POLACZEK, Stanisław: O trzeźwą ocenę i skuteczną realizację reform gospodarczych. 2000: 9/636, 11–19.

575. POROZUMIENIE W OBRONIE PRAWA DO MIESZKANIA. 1998: 7/610–8/611, 87–88.
Podpisane w Warszawie 18 maja 1998 roku przez kilka partii i ugrupowań społecznych.

576. TOMASZEWSKI, Marek: Niderlandy pana Zagłoby. 2000: 1/628–2/629, 112–113.
Pomysł zatrudnienia polskich górników w kopalniach na Alasce.

577. WOLICKI, Krzysztof: „Business as usual” 2000: 5/632, 74–81.
Bezrobocie w Polsce.

578. –: Coraz ciekawiej... 1999: 6/621, 98–104.
Sytuacja polityczno-gospodarcza w Polsce.

579. –: Coraz mniej wiadomo. 2000: 6/633, 64–71.
Stan gospodarki w Polsce.

580. –: Wejście smoków. 2000: 3/630, 67–75.
Kapitalizm w Polsce w ostatnich dziesięciu latach – polityka finansowa państwa.

581. WRÓBLEWSKI, Andrzej Krzysztof: Tygrys bez zębów. 1997: 1/592–2/593, 101–104.
Publicystyka „Central European Economic Review”, comiesięcznego dodatku do „Wall Street Journal Europe”, na temat polskiej gospodarki (z listopada 1996 roku).

Szkolnictwo i oświata

582. KORASZEWSKI, Andrzej: „Krzywa dzwonowa”. 2000: 3/630, 23–35.

Problemy polskiego szkolnictwa. Rozważania na marginesie książki: Richard J. Herrnstein, Charles Murray: „The bell curve: intelligence and class structure in American life”. New York [1997].

583. –: Notatki z podróży. 1998: 7/610–8/611, 15–28.
Poziom szkolnictwa na polskiej prowincji.

584. KUŹNICKI, Leszek: Rola edukacji w kształtowaniu przyszłości Polski. 1998: 9/612, 54–58.
Streszczenie memoriału Komitetu Prognoz „Polska w XXI wieku” Polskiej Akademii Nauk (PAN).

585. WIATR, Jerzy J.: Spory o politykę oświatową w Polsce. 1999: 1/616–2/617, 14–24.

586. ŻUREK, Sławomir J.: Czytelnicy bez przesady. Ankieta „Kultury” i „Scriptores Scholarum”. 1999: 1/616–2/617, 39–64.
Podsumowanie ankiety o „Stanie czytelnictwa maturzystów w polskiej szkole w roku szkolnym 1997/1998”, przeprowadzonej w marcu 1998 roku w wybranych szkołach średnich w Polsce.

EMIGRACJA

Tematyka ogólna. Emigracja polityczna. Polonia

587. BOROWICZ, L. Bogusław (Bob): LdR w sprawie czytelnictwa na emigracji. 1998: 11/614, 157–158.

588. STUDNICKI-GIZBERT, Konrad W.: Emigracja i kultura polska w świecie. 2000: 3/630, 129–132.
Rec.: „Zasoby kultury polskiej w świecie”. Zeszyt [1]: „Europa Zachodnia”. Materiały do zeszytu zebrał i opracował Józef Fajkowski. Warszawa 1999.

Polacy w Australii

589. GROT-KWAŚNIEWSKI, Jerzy: Z ogniem wziętym od Prometeusza. 2000: 10/637, 223–226.

O Margo (Małgorzacie) Stanisławskiej-Birnberg (1943–), kolekcjonerce, znawczyni sztuki Aborygenów oraz jej działalności na rzecz pojednania różnych grup etnicznych w Australii.

Polacy w Kanadzie

590. GARLICKI, Andrzej M.: LdR w związku z artykułem Piotra Wandyczka pt. „Zapomniana książka” („Kultura” 1996: 12/591). 1997: 3/594, 169.

Dotyczy książki: „A search for knowledge and freedom: the Polish-Canadian perspective: proceedings of a symposium, 20.XI.1993”. Red. Andrzej H. Ruszkowski [et al]. Ottawa 1995.

591. HEYDENKORN, Benedykt: Ukraińcy w Kanadzie wobec Polaków i Polski (1914–1939). 1999: 3/618, 152–155.

Rec.: Andrzej A. Zięba: „Ukraińcy w Kanadzie wobec Polaków i Polski (1914–1939)”. Kraków 1998.

592. ŚMIEJA, Florian: Początki Kongresu Polonii Kanadyjskiej. 1997: 4/595, 154–157.

Rec.: Benedykt Heydenkorn: „Rodowód i pierwszy okres Kongresu Polonii Kanadyjskiej”. Toronto 1995.

Polacy w Kazachstanie

593. STACH, Andrzej: Patriotyzm a pragmatyzm. O planach repatriacji Polaków z Kazachstanu. 1998: 3/606, 84–92.

1998: 5/608, 116 – errata.

594. TUDEREK, Grzegorz: LdR w sprawie udziału Budimex-u przy budowie stolicy Kazachstanu Akmoły oraz współpracy z przedsiębiorstwami z Łotwy. 1997: 1/592–2/593, 214–215.

Akmoła (do 1998 r.), obecnie Astana.

Polacy na Litwie

595. GIEDROYC, Jerzy, NOWAK-JEZIORAŃSKI, Jan: W odpowiedzi p. Andrzejowi Stelmachowskiemu. 1999: 10/625, 112–115.

Ocena stosunków polsko-litewskich. Odpowiedź na list otwarty prezesa Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”.

596. [OKIŃCZYC, Czesław]: Rozmowa z Czesławem Okińczycem. Rozmawiał Andrzej Chrzanowski. 1997: 3/594, 124–133.

Na temat Polonii litewskiej. Autor jest prezesem polskiego radia „Znad Wilii”.

597. STROŃSKA, Anna: Polonez na pogorzelisku. 1997: 5/596, 79–82.

Sytuacja materialna Polaków na Litwie i Ukrainie.

598. –: „Rozbierz się i dokazuj”. 1999: 7/622–8/623, 39–56.

Sytuacja Polaków mieszkających na Wileńszczyźnie.

599. –: Wilno: coraz dalej. 2000: 10/637, 176–193.

Polacy w Rosji

600. JASIEWICZ, Krzysztof: Komunikat – Polscy więźniowie moskiewskiej Łubianki 1939–1941. 1998: 1/604–2/605, 221–222.

Apel o kontakt z osobami, które w latach 1939–1941 były więźniami (lub z członkami ich rodzin, kolegami) NKWD w moskiewskiej Łubiance.

601. REPRESJONOWANI W ZSSR – IMIENNIE. 2000: 7/634–8/635, 215.

Apel Ośrodka KARTA w sprawie „Indeksu Represjonowanych” – imiennego spisu obywateli polskich prześladowanych w ZSSR.

V

FILOLOGIA

(Semiotyka. Językoznawstwo)

FILOLOGIA

602. NASIELSKI, Adam: LdR z wyjaśnieniem skrótu ESQ (Esquire) użytego przez Leopolda Ungera w artykule pt. „Widziane z Brukseli. JCPCIKINS? Czyli: jak, czy, po co i którędy iść na skróty?” („Kultura” 1996: 11/590). 1997: 3/594, 170.

603. ROSTRON, Magdalena: Niech żyje angielski. 1999: 1/616–2/617, 192–198.

Hegemonia angielszczyzny we współczesnym świecie.

VI

KULTURA I SZTUKA

KULTURA

Zagadnienia ogólne

604. ABNER, Stefan (ps.): *Z nordyckiej perspektywy. Literacki Nobel 1997 – uwagi czytelnika*. 1997: 11/602, 93–99.

Uwagi o historii przyznawania literackiej Nagrody Nobla i Dario Fo, włoskim laureacie literackiej Nagrody Nobla w roku 1997.

605. BOREJSZA, Jerzy W.: *Wielka niemoc albo promocja*. 1997: 7/598–8/599, 3–11.

Promocja i szanse kultury polskiej na świecie. Zawiera notę biograficzną Autora.

606. CZYŻEWSKI, Krzysztof: *Za trudny dla nas ten Mickiewicz?* 1998: 11/614, 109–114.

Dziedzictwo geografii mickiewiczowskiej dzisiaj.

607. DASZKIEWICZ, Piotr: *Historia jednej restauracji*. 1997: 1/592–2/593, 203–205.

Rec.: Lu Wenfu: „Vie et passion d’un gastronome chinois: roman”. [Tłumaczenie francuskie] Annie Curien i Feng Chen. Paris 1996.

608. [FAŁKOWSKI, Wojciech]: *UNESCO – klub dialogu odmien-
nych kultur. Rozmowa z Wojciechem Fałkowskim, sekretarzem gene-
ralnym Polskiego Komitetu do spraw UNESCO. Rozmawiał Adam
Gałkowski*. 1999: 7/622–8/623, 76–88.

Organizacja Narodów Zjednoczonych do Spraw Wychowania, Nauki i Kultury (UNESCO).

609. FLORCZAK, Zbigniew (Pelikan ps.): *W kontekście polsko-
rosyjskim*. 1999: 7/622–8/623, 26–38.

Kontakty kulturalne i literackie.

610. —: *Przebudzenie wileńskie 1905–1915*. 2000: 1/628–2/629, 167–174.

Rec.: Andrzej Romanowski: „Młoda Polska Wileńska”. Kraków 1999.

Kultura polska w Wilnie w początkach XX wieku.

611. HAWTHORNDEN CASTLE. *Ogłoszenie*. 1997: 5/596, 138.

Ogłoszenie sygnowane przez Adama Czerniawskiego, administratora Międzynarodowego Domu Pracy Twórczej w Szkocji oferujące pisarzom miesięczną gościnę w zamku Hawthornden Castle.

612. KAJDAŃSKI, Jarosław: *Maruda polska*. 2000: 4/631, 140–142.

613. —: *Żaba po krakowsku*. 2000: 9/636, 38–48.

Europejski Miesiąc Kultury w Krakowie w roku 2000.

614. KUPPER, Eugeniusz: *Gdański zegar astronomiczny*. 1998: 11/614, 130.

Rec.: Andrzej Januszajtis: „Zegar astronomiczny w Kościele Mariackim w Gdańsku”. Gdańsk 1998.

615. —: *Kronika gdańska*. 1998: 5/608, 128–135.

Omówienie imprez związanych z obchodami milenijnymi w Gdańsku.

616. LABUDA, Gerard: *O naturze i strukturze kultury*. 1998: 7/610–8/611, 29–38.

Oddziaływanie kultury na cywilizacyjne przeobrażenia społeczeństwa.

617. ROSENBUSCH, Adam: *LdR w sprawie niechęci Polaków do odpisywania na listy*. 1999: 4/619, 158–159.

618. ROSTRON, Magdalena: *Z żywymi naprzód...* 1999: 11/626, 3–6.
„Histeria” roku 2000 – obawy i nadzieje.

619. [SKALMOWSKI, Wojciech] Broński, Maciej (ps.): *Krew i kurzydza*. 2000: 3/630, 142–146.

Rec.: Susana Osorio-Mrozek: „Meksyk od kuchni: książka niekucharska”. Przełożyła (z hiszpańskiego) Maria Raczkiewicz. Kraków 1999.

620. STANKIEWICZ, Zygmunt: *O naturze czasu*. 1999: 11/626, 123–124.

621. SZAWIR, P.: *Dialog: w poszukiwaniu Vinety*. 1998: 7/610–8/611, 179–181.

Spotkanie pisarzy z Francji, Niemiec i Polski w niemieckim Freiburgu w połowie maja 1998 roku. Vineta (czasem Wineta) – według legendy zatopiony port bałtycki, miasto tworzące przestrzeń harmonijnego współżycia różnych narodów.

622. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): *Faceci z antenkami*. 1997: 12/603, 123–129.

Priorytety polskiej polityki kulturalnej.

623. [ZAKRZEWSKI, Andrzej]: *Z Andrzejem Zakrzewskim, ministrem kultury i sztuki rozmawia Teresa Torańska*. 1999: 6/621, 75–87.

LdR. Bolesław Sulik. 1999: 9/624, 174 – sprostowanie w sprawie organizowania przez Polskę Konferencji Ministerialnej Rady Europy na temat polityki wobec mediów.

SZTUKA

Zbiory sztuki. Zabytki. Pomniki

624. GŁOWACKA, Renata: *O sztuce religijnej książka dla każdego*. 2000: 1/628–2/629, 194–195.

Rec.: Krystyna Kibish-Ozarowska: „Mały przewodnik po sztuce religijnej”. Warszawa 1999.

Architektura

625. CHRZANOWSKI, Tadeusz: *Co się dzieje z zabytkami w Polsce?* 1999: 9/624, 139–153.

O ochronie zabytków w Polsce.

Sztuki plastyczne (Malarstwo, rzeźba, grafika, fotografia)

626. BORKOWSKI, Andrzej: „Kozuchy w chmurach” czyli smakowanie sztuki. 1998: 11/614, 144–145.

Rec.: Stanisław Frenkiel: „Kozuchy w chmurach i inne eseje o sztuce”. Wstęp i wybór Jarosław Koźmiński. Toruń 1998.

627. IV [Czwarte] Warsztaty Artystyczne im. Józefa Czapskiego. 1998: 6/609, 126–127.

We wrześniu 1998 roku w Lailly-en-Val (Francja).

628. JOFE, Wieniamin: [Józef] Czapski – człowiek „Memoriału”. Tłumaczył [z rosyjskiego] Piotr Mitzner. 1997: 3/594, 146–147.

Tekst zamieszczony w katalogu wystawy poświęconej Józefowi Czapskiemu zorganizowanej w Muzeum Anny Achmatowej w Petersburgu (listopad-grudzień 1996 roku), której współorganizatorem był Naukowo-Informacyjny Ośrodek „Memorial”.

629. KAPER, Jan Kazimierz: *Jan Lebenstein – kronika amerykańska*. 1998: 11/614, 114–125.

Obecność twórczości Jana Lebensteina w Ameryce.

630. [KONOPKA, Bogdan]: Europejski konkurs fotografii. Rozmowa z Bogdanem Konopką. Rozmawiała Renata Głowacka. 1999: 3/618, 112–115.

Odbywa się od roku 1995 w szwajcarskim mieście Vevey. W roku 1998 laureatem Grand Prix de la Ville de Vevey został Bogdan Konopka.

631. ŁABACZEUSKA, Wolha: „Polesie, jakiego nie znamy”. Tłumaczyła Hanna Ciszuk. 1997: 9/600, 137–141.

Wystawa fotograficzno-etnograficzna pt. „Polesie, jakiego nie znamy” otwarta w kwietniu 1997 roku na Białorusi. Na wystawie przedstawiono 200 czarno-białych fotografii Polesia Zachodniego wykonanych w latach 1934–1937 przez wybitnego polskiego etnografa Józefa Obrębskiego oraz 200 kolorowych zdjęć zrobionych na Polesiu w latach 1986–1996 przez studentów Katedry Etnologii i Antropologii Kultury oraz Wydziału Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego pod kierownictwem mgr Anny Engelking.

632. V [Piąte] Warsztaty Artystyczne im. Józefa Czapskiego. 1999: 6/621, 154–155.

We wrześniu 1999 roku w Lailly-en-Val (Francja).

633. POMIAN, Krzysztof: [Jan] Lebenstein [1930–1999]: droga pod prąd. 1999: 11/626, 7–16.

Wspomnienie. Artysta zmarł 28 maja 1999 roku.

634. RODZIŃSKI, Stanisław: Józefa Czapskiego świadectwo prawdy. 2000: 6/633 125–130.

Omówienie wystawy obrazów i rysunków Józefa Czapskiego otwartej w marcu 2000 roku w Muzeum Narodowym w Gdańsku.

635. SKWARNICKI, Marek: „Wartości w sztuce w czasach zamętu”. 1999: 10/625, 150–152.

Rec.: Stanisław Rodziński: „Sztuka na co dzień i od święta”. Tarnów 1999.

636. [SZALONEK, Witold]: Nagroda Śląska 1999. Rozmawiał Andrzej Stach. 1999: 7/622–8/623, 160–164.

Witold Szalonek, kompozytor, laureat nagrody „Kulturpreis Schlesien” przyznawanej przez Land Dolnej Saksonii. Zamieszczono notę biograficzną W. Szalonka.

637. VI [Szóste] Warsztaty Artystyczne im. Józefa Czapskiego. 1999: 12/627, 134.

We wrześniu 2000 roku w Lailly-en-Val (Francja).

638. III [Trzecie] Warsztaty Artystyczne im. Józefa Czapskiego. 1997: 5/596, 28.

We wrześniu 1997 roku w Lailly-en-Val (Francja).

639. WERENICZ, Wacław: Sztuka Aleksandra Zubryckiego z Mińska. 1998: 10/613, 115–119.

Wystawa „Kościoły Białorusi” zorganizowana w Domu Przyjaźni z Krajami Zagranicznymi w Mińsku w listopadzie 1997 roku.

Teatr

640. KUPPER, Eugeniusz: Theatrum Gedanense. 1997: 12/603, 134–135.

Projekt odbudowy dawnej sceny szekspirowskiej oraz Festiwal Szekspirowski w Gdańsku w roku 1997.

641. TABORSKI, Bolesław: Edynburg – pół wieku megafestiwalu. 1997: 1/592–2/593, 163–179.

Międzynarodowy Festiwal Sztuki w Edynburgu odbywający się od roku 1947.

LdRA. 1997: 3/594, 172 – uzupełnienia do własnego artykułu.

642. –: Jubileuszowy Kontakt 2000. 2000: 7/634–8/635, 188–192.

Omówienie Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego KONTAKT, który odbył się w Toruniu od 20 do 26 maja 2000 roku.

643. –: Kontakt’97. 1997: 7/598–8/599, 160–165.

Od 24 do 31 maja 1997 roku.

644. –: Kontakt’98. 1998: 7/610–8/611, 172–179.

Od 23 do 30 maja 1998 roku.

645. –: Kontakt’99. 1999: 7/622–8/623, 153–160.

Od 22 do 28 maja 1999 roku.

646. WÓJTOWSKI, Michał: Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN”. 1999: 12/627, 127–133.

Działalność Alternatywnego Teatru Ośrodek „Brama Grodzka – Teatr NN” z Lublina powstałego w roku 1990 i kierowanego przez Tomasza Pietrasiewicza.

Radio. Telewizja. Film. Zachodnie rozgłośnie polskojęzyczne

647. [PIEKAREC, Kazimierz]: Radio spełnionych nadziei. (Rozmowa z Kazimierzem Piekarcem, kierownikiem Sekcji Polskiej Radia

France Internationale). Rozmowę przeprowadził Adam Gałkowski.
1998: 6/609, 47–60.
Działalność Sekcji Polskiej Radia France Internationale.

648. POMIAN, Grażyna: Chłopofobie i chłopomanie. 1997: 1/592 –
2/593, 189–194.
Rec.: Anna Tatarkiewicz: „Gra w inteligencję”. Białystok 1994.

649. STOWARZYSZENIE WARSZAWA-KIJÓW: LdR krytyczny
dotyczący projektu nakręcenia filmu na podstawie „Ogniem i mieczem”
Henryka Sienkiewicza. 1997: 9/600, 175.
List podpisany przez: Floriana Nieuważnego, Antoniego Serednickiego, Zbigniewa
T. Wierzbickiego i Ryszarda Milczarka.

650. [WAJDA, Andrzej]: Dziękując za Oskara. 2000: 4/631, 143.
Nagroda przyznana w marcu 2000 roku przez Amerykańską Akademię Filmową za
całokształt twórczości filmowej.

651. ZAMORSKI, Kazimierz: W przyjacielskim klimacie. 1997:
10/601, 134–143.
Rec.: Edward Mariusz Sokopp: „Pisane na kolanie. Pamiętnik bez patosu [1914–1997]”.
Warszawa 1997; Marek Łatyński: „Ogród Angielski”. [T.] 1: „Wspomnienia z Radia Wolna
Europa”. Lublin 1997.

VII

LITERATURA

I. Literatura polska

II. Literatura światowa

I. LITERATURA POLSKA

Problematyka współczesna. Ankiety. Syntezy

652. BOREJSZA, Jerzy W[o]ciech]: La Pologne reconnaissante. 1998: 7/610–8/611, 112–120.

Refleksje na temat Roku Mickiewiczowskiego oraz stosunku do polskich uchodźców we Francji po powstaniu 1830 roku.

653. DANILEWICZ ZIELIŃSKA, Maria: Literatura „ratunkowa”. 1997: 6/597, 121–124.

Ciąg dalszy omówienia książki Jerzego Świącha: „Literatura polska w latach II wojny światowej”. Warszawa 1997.

654. –: Rozdroże. 1997: 5/596, 140–145.

Rec.: Jerzy Świąch: „Literatura polska w latach II wojny światowej”. Warszawa 1997.

655. PISMA ZEBRANE WITOLDA GOMBROWICZA. 1998: 10/613, 120.

Apel Wydawnictwa Literackiego do osób posiadających materiały związane z życiem i twórczością W. Gombrowicza o udostępnienie ich Komitetowi Redakcyjnemu Wydawnictwa lub Ricie Gombrowicz w związku z nową edycją pism pisarza.

656. ŚMIEJA, Florian: Dwa spotkania. 1997: 10/601, 131–134.

Omówienie IV Międzynarodowej Konferencji Przekładowej „Literatura polska w przekładzie”, która odbyła się 17–19 kwietnia 1997 roku w Krakowie oraz spotkania na pograniczu, które miało miejsce od 18 do 21 maja 1997 roku w Sejnach pod hasłem „Odkrywanie Polski na nowo”.

657. WANDYCZ, Piotr: Szkoda. 1997: 11/602, 131–136.

Rec.: „Literatura emigracyjna 1939–1989”. Komitet red. Józef Garliński [et al]. T. 1–2. Katowice 1994–1996.

658. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): Być pisarzem. 1999: 5/620, 123–128.

Miejsce pisarza i literatury w Polsce po zmianie ustrojowej.

659. –: „Inaczej, niżście to sobie wyobrażali?” 1999: 5/620, 23–28.

Dziesięć lat niepodległości i brak literatury.

660. –: Literaturoznawczy horror. 1997: 9/600, 166–168.

Rec.: Mieczysław Dąbrowski: „Literatura polska 1945–1995. Główne zjawiska”. Warszawa 1997.

LdR. Mieczysław Dąbrowski. 1998: 1/604–2/605, 222–223 – polemika z recenzją.

Leszek Szaruga. Tamże, 223 – odpowiedź.

661. ALBRECHT, Andrzej: Czy utracimy Wieszcza? 1998: 12/615, 157

Polskość Adama Mickiewicza.

662. BIERNACKI, Andrzej: Rotmistrz [Karol Wiktor] Zawodziński [1890–1949]. 2000: 7/634–8/635, 151–163.

W 50. rocznicę śmierci. Krytyk, teoretyk i historyk literatury, profesor literatur słowiańskich na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu – zmarł w 1949 roku.

663. BYSTRZYCKI, Przemysław: LdR z polemiką w sprawie recenzji Tadeusza Chrzanowskiego pt. „Szabasy z Brandstaetterem” („Kultura” 1996: 6/585). 1997: 1/592–2/593, 212–214.

Dotyczy też noty Bohdana Osadczyka „Polska i Ukraina. Przemyskie zakłócenie przyjaźni” („Kultura” 1996: 6/585).

LdR. Edward Balcerzan, Bogusława Latawiec, Egon Naganowski, Ewa Najwer. 1997: 3/594, 168–169 – w związku nieprawdziwymi informacjami zawartymi w liście P. Bystrzyckiego.

664. [CHWIN, Stefan]: Dresy Wokulskiego. Ze Stefanem Chwinem rozmawia Remigiusz Grzela. 1999: 6/621, 87–93.

Współczesna proza polska.

665. CYBULSKA, Maja Elżbieta: „Wyspy cudownych przeobrażeń”. 2000: 7/634–8/635, 205–209.

Rec.: Janina Kościakowska: „Bih me!”. Wstęp, opracowanie i przypisy Waław Lewandowski. Warszawa 2000.

666. [CZAYKOWSKI, Bogdan, CZERNIAWSKI, Adam]: Bogdan Czaykowski i Adam Czerniawski rozmawiają. 1998: 4/607, 131–139.

Literatura polska na świecie. Rozmowa dotyczyła m.in. Wisławy Szymborskiej i literackiej Nagrody Nobla.

667. [CZERNIAWSKI, Adam]: Rozmowa z Adamem Czerniawskim. [Rozmawiała] Beata Tarnowska. 1998: 10/613, 63–78.

668. [DANILEWICZ ZIELIŃSKA, Maria]: W tym domu jest Polska. Z Marią Danilewicz Ziełińską rozmawia Stanisław Bereś. (Oprac. Maja Cichoracka). 2000: 10/637, 73–117.

669. DREWNOWSKI, Tadeusz: Parę refleksji na pożegnanie. 2000: 7/634–8/635, 130–134.

Wspomnienie pisarza Andrzeja Szczypiorskiego (ur. 1928) zmarłego 16 maja 2000 roku w Warszawie.

670. FILIPOWICZ, Halina: Czy Adam Czerniawski był kochankiem Stanisławy Przybyszewskiej? 1999: 10/625, 132–137.

Rec.: Adam Czerniawski: „Krótkopis 1986–1995”. Katowice 1998.

671. FRAJLICH-ZAJĄC, Anna: Polki w literaturze amerykańskiej. 1999: 3/618, 157–163.

Rec.: Thomas S. Gladsky, Rita Holmes Gladsky: „Something of my very own to say. American women writers of Polish descent”. New York 1997.

672. GÖMÖRI, George: Moi polscy poeci. 1998: 6/609, 114–126.

Spotkania Autora z polskimi poetami: Tadeuszem Różewiczem, Konstantym I. Gałczyńskim, Władysławem Broniewskim, Julianem Tuwimem, Antonim Słonimskim, Kazimierzem Wierzyńskim, Wiktorem Woroszyńskim, Zbigniewem Herbertem, Czesławem Miłoszem, Tadeuszem Nowakiem, Haliną Poświatowską, Ewą Lipską, Wisławą Szymborską i Stanisławem Barańczakiem. Tekst wygłoszony w Central European Society w Cambridge.

673. GRZELA, Remigiusz: Rozprawa z Krzywicką. 1999: 7/622–8/623, 214–218.

Rec.: Agata Tuszyńska: „Długie życie gorszytelki: losy i świat Ireny Krzywickiej”. Warszawa 1999.

674. HALIKOWSKA-SMITH, Teresa: Dzieciństwo ponownie odnalezione w obcym języku. 1997: 1/592–2/593, 195–198.

Zofia Ilińska: „Address of paradise”. [Wiersze] Padstow, Cornwall 1996.

Twórczość dwujęzycznej poetki Zofii Ilińskiej-Moseley (1921–1995).

675. –: Nowa książka Danuty Mostwin. 1997: 3/594, 157–158.

Rec.: Danuta Mostwin: „Nie ma domu”. Lublin 1996.

LdR. Marian Stępień. 1997: 6/597, 158 – sprostowanie błędów w artykule.

676. –: Wielka Niedźwiedzica... a sprawa polska, czyli spór o historię. 2000: 5/632, 149–151.

Rec.: Jerzy Limon: „Koncert Wielkiej Niedźwiedzicy: kantata na jedną ulicę, siedem gwiazd i dwa głosy”. Warszawa 1999.

677. –: Wieloryb na bałtyckich piaskach. 1999: 3/618, 149–152.

Rec.: Jerzy Limon: „Wieloryb: wypisy źródłowe”. Gdańsk 1998.

678. HARTWIG, Julia: Wspominając Zbigniewa Herberta [1924–1998]. 1998: 12/615, 142–150.

Zm. 28 lipca 1998 roku w Warszawie.

679. [JASTRUN, Tomasz]: Duchy przeszłości. Z Tomaszem Jastrunem rozmawia Stanisław Bereś. (Oprac. Marta Modzelewska-Kopel). 2000: 9/636, 81–104.

680. KOWALCZYK, Andrzej Stanisław: [Jerzy] Stempowski i teatr. 2000: 5/632, 144–148.

Rec.: Jerzy Stempowski: „Pamiętnik teatralny trzeciej klasy i inne szkice”. Wybór i opracowanie Jerzy Timoszewicz. Kraków 1999.

681. KRZYŻANOWSKI, Jerzy R.: Powieści pięciu pań. 1997: 6/597, 128–134.

Rec.: Krystyna Nepomucka: „Serafina i kochankowie”. Warszawa 1996; Adriana Szymańska: „Święty grzech”. Wrocław 1995; Krystyna Boglar: „Tango na bananowej skórze”. Wrocław 1995; Krystyna Boglar: „Całkiem przyzwoite piekło”. Wrocław 1995; Anna Bojarska: „Czego nauczył mnie August”. Warszawa 1995; Iwona Smolka: „Musiśz siebie zjeść”. Warszawa 1996.

682. –: „Zły” lat dziewięćdziesiątych. 1998: 10/613, 144–149.

Rec.: Joanna Chmielewska: „Krowa niebiańska”. Warszawa 1997.

683. MOSKAŁOWA, Alicja H[elena]: Autentyści w poezji. 1998: 5/608, 146–150.

Rec.: Kazimierz Świątkowski: „Światopogląd poetów Ziemi”. Siedlce 1996.

684. NETZ, Feliks: Błazen – wielki mąż. 1999: 4/619, 146–152.

Rec.: Józef Hen: „Błazen – wielki mąż: opowieść o Tadeuszu Boyu-Zeleńskim”. Wyd. 2. Warszawa 1998.

685. MUSZKOWSKI, Krzysztof: Pierwsze cztery lata... 1999: 7/622–8/623, 212–214.

Rec.: Anna Iwaszkiewicz, Jarosław Iwaszkiewicz: „Listy 1922–1926”. Opracowały Małgorzata Bojanowska i Ewa Cieślak. Wstępem poprzedził Tomasz Burek. Warszawa 1998.

686. PACHOLSKI, Arkadiusz: Kim jest [Adam] Mickiewicz? 1999: 4/619, 113–126.

Refleksje na marginesie obchodów Roku Mickiewicza.

687. [POSPIESZAŁSKI, Antoni]: A. P.: Mój prywatny święty. 1999: 12/627, 124–126.

W 25. rocznicę śmierci Michała Chmielowca – zmarł 19 maja 1974 roku w Londynie. Był redaktorem londyńskich „Wiadomości”, następcą Mieczysława Grydzewskiego.

688. [REICH-RANICKI, Marcel]: „Trzeba mówić jak najjaśniej”. Wywiad z Marcelem Reich-Ranickim. Rozmawiał Andrzej Stach. 1997: 5/596, 41–62.

Literatura polska widziana z perspektywy niemieckiej.

689. SCHLOTT, Wolfgang: „Księgozbiór przemysłników” Stempowskiego. Tłum. Leszek Szaruga. 1999: 5/620, 137–138.

Rec.: Jerzy Stempowski: „Bibliothek der Schmuggler”. Mit einer Vorbemerkungen von Jan Kott. Hrsg. von Basil Kerski. Aus dem Polnischen von Agnieszka Grzybewska. Hamburg 1998.

Powyższe omówienie napisane zostało dla magazynu „Osteuropa”.

690. [SKALMOWSKI, Wojciech] Broński, Maciej (ps.): Goście Lechonia. 2000: 7/634–8/635, 193–196.

Rec.: „Księga gości Jana Lechonia”. Opracowała Beata Dorosz. Toruń 1999.

691. –: Książka o Bronisławie Przyłuskim. 1997: 4/595, 152–154.

Rec.: Mirosław Adam Derdowski: „Przekleństwo mowie (o twórczości Bronisława Przyłuskiego)”. Bydgoszcz 1996.

692. –: Meksyk-Pietuszek (tzn. Kraków). 2000: 10/637, 207–211.

Rec.: Sławomir Mrożek: „Dziennik powrotu”. Warszawa 2000.

693. –: „Panorama” Karla Dedeciusa. 1998: 9/612, 159–162.

Rec.: „Panorama der polnischen Literatur des 20. Jahrhunderts”. Bergündet und herausgegeben von Karl Dedecius. 5 Abteilungen in 7 Bänden. [Wprowadzenie Ludwik B. Grzeniowski]. Zürich 1996–1999.

694. –: „Wyszalnia”: o „Dziennikach” Stefana Kisielewskiego. 1997: 9/600, 159–166.

Rec.: Stefan Kisielewski: „Dzienniki”. Warszawa 1996.

695. SKÓRZYŃSKI, Piotr: Trzydzieści lat po śmierci [Witolda] Gombrowicza. 1999: 9/624, 154–161.

Zm. 25 lipca 1969 roku w Vence.

696. SKRENDÓ, Andrzej: „Żebracze treny” Tadeusza Różewicza. 2000: 3/360, 146–152.

Rec.: Tadeusz Różewicz: „Matka odchodzi”. Wrocław 1999.

697. STACH, Andrzej: Lothar Herbst [1940–2000]. 2000: 6/633, 121–124.

Zm. 27 kwietnia 2000 roku we Wrocławiu – poeta, dyrektor Polskiego Radia Wrocław.

698. –: O Christianie Skrzyposzku [1943–1999]. 1999: 7/622–8/623, 196.

Zm. 10 maja 1999 roku w Berlinie – pisarz polski mieszkający w Niemczech.

699. –: W ojczyźnie dwóch języków. 1997: 3/594, 142–145.

Twórczość Lothara Herbsta.

700. STĘPIEŃ, Marian: Zakończenie sagi. 1998: 11/614, 139–143.

Rec.: Danuta Mostwin: „Słyszę jak śpiewa Ameryka”. Londyn 1998.

701. ŚMIEJA, Florian: Pamięć świadka. 1999: 9/624, 166–168.

Rec.: Stefania Kossowska: „Przyjaciele i znajomi”. Toruń 1998.

702. [ŚMIEJA, Florian, TABORSKI, Bolesław]: Inna wersja emigracji. Rozmawiali Florian Śmieja i Bolesław Taborski. 2000: 10/637, 117–121.

Omówienie konferencji naukowej poświęconej twórczości Jerzego Pietrkiewicza, która odbyła się w maju 2000 roku na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

703. TAŃSKI, Paweł: Misjonarz słów. 2000: 1/628–2/629, 189–193.

Wspomnienie o Bogumile W. Andrzejewskim (1922–1994), poecie, znawcy języków wschodniej Afryki.

704. WALCZAK-DELANOIS, Dorota: Podróżowanie – poszukiwanie – pamiętanie. O książkach Wojciecha Karpińskiego. 1999: 5/620, 129–136.

Dotyczy książek W. Karpińskiego: „W Central Parku” (Wrocław 1998), „Prawdziwa historia wolności” (Warszawa 1997), „Herb wygnania” (Warszawa 1998).

705. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): Fenomen [Tadeusza] Różewicza. 2000: 1/628–2/629, 139–142.

706. –: Język zmiany. 1999: 10/625, 128–131.

Rec.: Zbigniew Kruszyński: „Na ładach i morzach: opisy i opowiadania”. Warszawa 1999.

707. –: Konserwatyzm konserwatywny. 1999: 12/627, 141–145.

Rec.: Arkadiusz Pacholski: „Widok z okna na strychu. Eseje i gawędy wtóre”. Gdańsk 1999.

708. –: Między wierszami (1). 2000: 4/631, 135–139.

Rec.: Aleksandra Olędzka-Frybes: „Powiem tak: wiersze z lat 1963–1998”. Kraków 1998; Bogusława Latawiec: „Razem tu koncertujemy”. Poznań 1999; Adriana Szymańska: „Opowieści przestrzeni”. Wrocław 1999; Piotr Michałowski: „Za czarnym wielokropkiem...”. Szczecin 1999.

709. –: Między wierszami (2). 2000: 7/634–8/635, 170–175.

Wieczór autorski Tadeusza Różewicza na Międzynarodowych Targach Książki w Lipsku z okazji wydania dwujęzycznego tomu poezji poety „Niepokój – Formen der Unruhe” w tłumaczeniu Karla Dedeciusa (Wrocław 1999); Bogumił W. Andrzejewski: „Podróż do krajów legendarnych”. Czesław Miłosz i Jerzy Pietrkiewicz o Andrzejewskim. Warszawa 2000; Zbigniew Machaj: „Kraina wiecznych zer”. Legnica 2000; Krzysztof Ćwikliński: „Kropelka krwi i siedemnaście innych wierszy dla Anny”. Toruń 1999.

710. –: Nie napisana książka. 1997: 10/601, 144–147.

Rec.: Jan Józef Szczepański: „Jeszcze nie wszystko”. Kraków 1997.

711. –: „Nurt”: poezja i historia. 1997: 4/595, 133–145.

Refleksje na marginesie publikacji trylogii Wacława Berenta (1873–1940).

712. –: Odpowiedzialność. 1999: 6/621, 141–143.

Władysław Terlecki (ur. 1933) zmarł 3 maja 1999 roku w Warszawie – pisarz.

713. –: Polska poezja w Niemczech. 1998: 1/604–2/605, 148–151.

Rec.: „Polnische Lyrik aus hundert Jahren”. Herausgegeben von Sergiusz Sterna-Wachowiak. Gifkendorf 1997.

714. –: Recycling – metamorfozy. 1998: 7/610–8/611, 181–189.

Rec.: Tadeusz Różewicz: „Zawsze fragment * recycling”. Wrocław 1998.

715. –: Samotnik z Wałbrzycha. 2000: 4/631, 131–134.

Twórczość Mariana Jachimowicza (1906–1999).

716. –: Świadectwo liryki. 1999: 1/616–2/617, 210–213.

Rec.: „Das unsichtbare lieben / Kochać to, co niewidzialne. Neue polnische Lyrik/ Nowa Poezja polska. Anthologie”. Hrsg. von Dorota Danielewicz-Kerski. Mit einem Vorwort von Adam Zagajewski. Aus dem Polnischen von Henryk Bereska [et al]. Köln 1998.

717. –: Trzyczęściowa panorama. 1997: 9/600, 134–137.

Rec.: „Das Buch der Ränder. Prosa”. Hrsg. von Karl-Markus Gauss. Salzburg 1992; „Das Buch der Ränder. Lyrik”. Hrsg. von Karl-Markus Gauss, Ludwig Hartinger. Salzburg 1995; „Ich trage das Land. Das Frauenbuch der Ränder”. Hrsg. von Barbara Neuwirth. Klagenfurt 1996.

718. –: Uwikłany w historię. 1999: 11/626, 147–150.

Rec.: Bolesław Taborski: „Poezje wybrane”. Warszawa 1999.

719. –: Wiersze mniejszości niemieckiej. 1998: 10/613, 150–153.

Rec.: „Gedichtet in der Heimat – wiersze stron rodzinnych. Wiersze poetyckie mniejszości niemieckiej w Polsce”. Hrsg. von der Gesellschaft Deutscher Autoren in Polen Ausgew., bearb., übers. und Titels. von Erhard Bastek. Bytom-Beuthen 1998.

720. –: Wykorzenienie i powrót. 1998: 3/606, 139–141.

Rec.: Maria Danilewicz Zielińska: „Opowiadania: wybór”. Włocławek 1997; Maria Danilewicz Zielińska: „Dom. Powieść”. Włocławek 1997.

721. ZIARKOWSKA, Justyna: Tłumacz prawdziwy: o translatorskiej twórczości Floriana Śmiei. 1998: 11/614, 135–139.

722. ZIELIŃSKI, Jan: Listy odśrodkowe. 2000: 6/633, 144–147.

Rec.: Jerzy Stempowski: „Listy. Listy do różnych adresatów: do Marii i Józefa Czap-skich, Jana Kotta, Czesława Miłosza, Marii i Stanisława Stempowskich, Wiktora Wein-trauba, Józefa Wittlina”. Słowo wstępne Jan Kott [et al]. Posłowie Andrzej S. Kowalczyk. Wybór i redakcja Barbara Toruńczyk. Warszawa 2000.

723. ŻONGOŁOWICZ, Bogumiła: Antidotum na tęsknotę. 1998: 7/610–8/611, 209–212.

W dwudziestą rocznicę śmierci pisarza Andrzeja Chciuka, zmarłego 15 maja 1978 roku w Melbourne.

724. ŻUREK, Sławomir J.: Głos odchodzącego pokolenia. 1998: 11/614, 126–128.

W 85. rocznicę urodzin Łucji Pinczewskiej-Gliksman. Zawiera wiersz Łucji Gliksman „Łąka” z tomu „Na aryjskich papierach”.

POEZJA

725. BĄKOWSKI, Adam Tadeusz: Arrhythmistól. 1998: 7/610–8/611, 71.

726. –: Naczynie, natchnienie. 1998: 11/614, 48.

727. –: Nienormalna. 1997: 4/594, 35.

728. –: W oknie kuchni. 2000: 1/628–2/629, 67–68.

729. BUCZKÓWNA, Mieczysława: Aby podnieść różę. 1999: 9/624, 38–40.

Zawiera notę biograficzną Andrzeja Trzebińskiego (1922–1943), publicysty.

730. BRODA, Marzena: Czterocalowy pejzaż. – Ogień kochania. 1997: 7/598–8/599, 61–62.

731. BYLIŃSKI, Mariusz: Mapa i pustynia. – Poniżej Akropolu. 1999: 10/625, 35–36.

732. CHABROWSKI, Tadeusz: Eremita. 1998: 7/610–8/611, 72.

733. –: Oset. 1998: 11/614, 49.

734. –: Muzy na mojej ulicy. – Złotousty. – Savonarola. – Rozmowa z Bogiem. 2000: 5/632, 53–56.

735. –: Tatarak. 1999: 6/621, 56.

736. –: Zanurzył rękę w słońcu. – O dysputach. 1997: 1/592–2/593, 53–54.

737. CZĘSTOCHOWSKI, Ryszard: Nigdy nas nie było. 1998: 7/610–8/611, 72–73.

738. DŁUSKI, Stanisław: Podwórza. 1999: 5/620, 37–38.

739. –: Psalm dla Franciszka Witko. 1998: 7/610–8/611, 73–74.

740. –: Syzma. 1997: 7/598–8/599, 62–63.

741. DMITROCA, Zbigniew: Niewielka elegia dla Josifa Brodskiego. 1997: 1/592–2/593, 54.

742. DOBIECKI, Grzegorz: Okularnik. 1997: 7/598–8/599, 63.

743. DOMINIAK, Zbigniew: Łyczakowska 55. 2000: 3/630, 64.

744. –: Nicpoń. 1997: 1/592–2/593, 55.

745. DZIENI, Mirosław: Anatomia dorastania: wierność. – Powie-działość. 1998: 11/614, 49–50.

746. FLOREK, Stefan: *** [Nie czuję wdzięczności]. 1997: 7/598–8/599, 64.

747. FRAJLICH-ZAJĄC, Anna: Sonante. 1999: 10/625, 37.

748. FROŁOW, Sylwia: Moja dusza nie moja. 1999: 5/620, 38–39.

749. GIZELLA, Jerzy: A co teraz z Nową Hutą? – W dziwnym czasie. 1998: 10/613, 46–48.

750. GRZELA, Remigiusz: *** [idziesz gdzie bramy]. – *** [dwoje na ławeczce]. 2000: 1/628–2/629, 68–69.
Toż ponownie: 2000: 7/634–8/635, 47.

751. HEMAR, Marian: Prezydent Władysław Raczkiewicz. 1997: 9/600, 152–154.

Niepublikowany wiersz M. Hemara przesłany w roku 1947 na ręce wdowy Jadwigi Raczkiewiczowej. Tytuł nadany przez Redakcję. Wiersz poprzedza nota biograficzna W. Raczkiewicza (zm. 6 czerwca 1947 roku w Londynie).

752. HRYNACZ, Tomasz: Rebelie. – Zakończenie. 1998: 7/610–8/611, 74–75.

753. IWANIUK, Wacław: Sonet dla Markizy. 1998: 1/604–2/605, 85.

754. JASICKI, Aleksander: Krupnicza 22 – pożegnanie z legendą. 1998: 1/604–2/605, 86.

755. JASTRUN, Tomasz: Samotna. – Westchnienie. – Stół. 1997: 4/595, 36–37.

756. JEDLICZKO, Marta: *** [my nie kochamy mężczyzn]. – *** [ładnie nam w poezji]. 1998: 4/607, 51–52.

757. KAWIŃSKI, Wojciech: Duchy na jawie. – Wersy bez tytułu. 2000: 7/634–8/635, 48–49.

758. –: Mały pastisz z aluzjami. – 35 lat temu. 1999: 6/621, 56–58.

759. –: Paradoksalnie. – Skurcz. 2000: 1/628–2/629, 69–70.

760. –: Po długiej rozmowie. 1998: 11/614, 51–52.

761. –: Prawie zmierzch, fragment obrazu. 1997: 6/597, 24.

762. –: Syn marnotrawny (Chagall). 1998: 3/606, 46.

763. KLEJNOCKI, Jarosław: Epigramat pokorny. 1998: 4/607, 53.

764. –: Łabędzia wyspa. 1998: 1/604–2/605, 86–87.

765. KOWAL (ps.): Marcowe tłumaczenie Powstania Warszawskiego w Kanadzie w 1999 roku. 1999: 6/621, 58–59.

766. KOZŁOWSKI, Grzegorz: *** [noc wykradła nasz uśmiech]. – Zimowa opowieść. 1997: 1/592–2/593, 56.

767. KUROWSKA-MŁYNARCZYK, Joanna: Joseph Conrad. 1999: 7/622–8/623, 60.

768. KUŚ, Mira: O czym to... – Trawa. 1998: 10/613, 48–49.

769. –: Prawda. 1998: 4/607, 53–54.

770. –: Wahanie. 1997: 6/597, 25.

771. –: Wierzba. – Lilie rosną wysoko. 2000: 7/634–8/635, 50–51.

772. LISAK, Agnieszka: Dla zwyczajnych. – Żołnierzom kampanii wrześniowej. 1998: 10/613, 49–50.

773. –: Ruiny klasztoru. – Drzewo genealogiczne. 1997: 7/598–8/599, 64–65.

774. LIZAKOWSKI, Adam: Chicago miasto nadziei. – Chicago. – Maxwell Street. 1998: 6/609, 43–46.

775. –: Dolny Śląsk. – Powrót do Pieszyc. 1998: 10/613, 50–52.

776. –: Krótka historia Kalifornii. 1997: 7/598–8/599, 65–66.

777. –: Na odejście hippisów. – Drobnostki. 1999: 7/622–8/623, 58–60.

778. –: Prezes. – Wydawca Polonijnego pisma. 1998: 3/606, 48–50.

779. ŁOBODOWSKI, Józef: Duma o atamanie Petlurze. 1998: 5/608, 62–63.

Fragment poematu „Złota hramota”. Paryż 1954.

780. MANC, Joanna: *** [Czasem gdy pada pytanie]. – *** [Przed spotkaniem już]. 1998: 4/607, 54.

781. –: Klezmer. 1997: 1/592–2/593, 57.

782. MENCNAROWSKI, Adam: Nicość. 1997: 6/597, 25–26.

783. MICHAŁSKA, Elżbieta: Jacewicz. – Czerwony goździk. 1999: 4/619, 41–42.

784. OLSIŃSKA, Halszka: *** [sztychem bomby]. 2000: 7/634–8/635, 49.

785. OSIECKA, Agnieszka: *** [Przywilejem polityka jest nadzieja]. 2000: 10/637, 7–8.

786. PAWLAK, Antoni: Powązki Travel (list do Andrzeja Saramonowicza). – *** [zmarłego trudno poklepać po plecach]. – *** [to lekkie pukanie w okno]. 1997: 10/601, 44–45.

787. PĘKSA, Stefan: *** [Jeszcze wczoraj]. 1998: 1/604–2/605, 87–88.

788. PIENCZEWSKA, Aldona: Antrakt. 1997: 6/597, 26.

789. RŻANY, Rafał: Granat. 1997: 1/592–2/593, 57–58.

790. SŁOWACKI, Juliusz: Pan Tadeusz. 1998: 7/610–8/611, 120–124.
Wiersz pochodzący ze zbioru: Juliusz Słowacki: „Dzieła wszystkie”. Pod red. Juliusza Kleinera. T. 13 cz. 2. Wrocław 1963.

791. SZŁOSAREK, Artur: Kolęda. – Wyciszenie. 1998: 4/607, 56–57.

792. SZUBER, Janusz: Morza Sargassowe. 1999: 4/619, 37.

793. –: Krahla. 2000: 3/630, 66.

794. –: Pierwszy wers. 1998: 7/610–8/611, 75–76.

795. ŚMIEJA, Florian: Niepamiętanie. 1999: 10/625, 38.

796. TABORSKI, Bolesław: Do Krzysztofa po latach. – Ten plac. 1999: 9/624, 40–41.

797. –: Haust. – Jak Ifigenia. – Metamorfozy. – W teatrze. 1997: 6/597, 28–30.

798. TOMSIA, Teresa: *** [Urodziłam się w miasteczku przesiedleńców]. – *** [Jeśli są jasne noce, mimo ciemnych dni]. 1999: 4/619, 38–39.

799. –: Z zapisków nie – pewnego wyborcy. 1997: 11/602, 35.

800. TUTAK, Tadeusz: Murawy dobromierskie. – Wielka sowa. 1999: 6/621, 61.

801. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): Auschwitz 1998. 1998: 10/613, 52.

802. –: Erotyk. – Sonet z różą. 1998: 5/608, 64.

803. –: Już idzie. – Przeinaczenie. 1997: 11/602, 34.

804. –: Ostatnie tchnienie. 1998: 11/614, 52.

805. –: Trzynastogłoskowiec dla Jarosława Marka Rymkiewicza. – Ciało księgi: zadanie. 1999: 7/622–8/623, 57–58.

806. –: Umarli mówią. – Wzrok. 2000: 3/630, 65.

807. –: Wieniec czasu nowego z wątków dawnych gawiedzi ku ucieśze a i ku możliwym przestrodze w ronda przez postronnego rymopisa upleciony. 1997: 1/592–2/593, 51–53.

808. WRÓBLEWSKI, Grzegorz: Robespierre (1758–1794). – Ostatnie kuszenie. 1997: 11/602, 36.

809. –: Propozycja na czerwiec. – Ptaki nadlatujące dzisiaj od strony morza. – Wieloletnia znajomość. 1998: 11/614, 53.

810. –: Ważna wiadomość. 1999: 5/620, 39.

811. –: (Za chwilę stanie się coś niedobrego). – Już niedługo się znowu zobaczymy. 1998: 3/606, 47.

FRAGMENTY POWIEŚCI. NOWELE.
OPOWIADANIA. DZIENNIKI I NOTATKI.
KORRESPONDENCJE PISARZY ITP.

812. BRANDYS, Kazimierz: Broussais. 1998: 10/613, 32–45.

813. –: Ciało i pamięć. 1998: 5/608, 47–61.
LdRA. 1998: 6/609, 158 – sprostowanie.

814. IWAŃSKA, Alicja: Szpitale. 1997: 4/595, 129–132.
Pisane we wrześniu 1996 roku w Trinity Hospice w Londynie.

815. KLONOWSKA, Zofia: Grudziądz. 1999: 10/625, 14–34.
Dotyczy likwidacji teatru w Grudziądzu.

816. KRASZEWSKICIĄGLE AKTUALNY. 1997: 12/603, 99–100.
Poszukiwania Wołodymyra Wasylenki w archiwach ukraińskich i odnalezienie przez niego nieznanych materiałów dotyczących życia i twórczości polskich literatów związanych z Ukrainą, m.in. korespondencji Józefa Ignacego Kraszewskiego. Zawiera fragment listu J.I. Kraszewskiego do Wincentego Pola z 17 czerwca 1867 roku na temat stanu oświaty w Galicji. Materiały poszukiwań W. Wasylenko przedstawił w książce: „Ukraińskim tropem polskich pisarzy XIX i XX wieku”. Poznań 1996.

817. LIPSKI, Leo: Ela. – O szczurach. 1999: 12/627, 38–42.
Z papierów pośmiertnych L. Lipskiego do druku przygotowała Łucja Gliksmán.

818. –: Jak powstawał „Piotruś”. 1998: 9/612, 143–146.
Publikacja tekstu odnalezionego przez Łucję Gliksmán w archiwum pisarza. Zawiera notę Redakcji.

819. NOWAKOWSKI, Marek: Reda. 1998: 3/606, 27–45.
Fragmenty książki M. Nowakowskiego, która pod tym samym tytułem ukaże się w Wydawnictwie ABC.

820. ODOJEWSKI, Włodzimierz: W drodze. 1998: 6/609, 29–42.
Fragment przygotowywanej do publikacji powieści pt. „Oksana”.

821. SIEWIERSKI, Henryk: Dialog ponad przestrzenią. 1998: 11/614, 133–135.
Rec.: Maria Danilewicz Zielińska, Stanisław Pigoń: „Dialog korespondencyjny (1958–1968)”. Do druku przygotował, wstępem i komentarzem opatrzył Czesław Kłak. Rzeszów 1996.

822. [SKALMOWSKI, Wojciech] Broński, Maciej (ps.): Sól ziemi. 1998: 3/606, 142–145.
Rec.: Jerzy Giedroyc, Andrzej Bobkowski: „Listy 1946–1961”. Wybrał, opracował i wstępem opatrzył Jan Zieliński. Warszawa 1997 (Archiwum „Kultury” T.4).

ESEJE

823. CZERNIAWSKI, Adam: Na odejście kasztelana-poety. 2000: 1/628–2/629, 143–148.

824. KERSKI, Basil: Lornetka Gombrowicza. 1999: 3/618, 107–112.
O pobycie pisarza w Berlinie w latach 1963–1964.

825. MENCWEL, Andrzej: Obecność w prawdach i celach. 2000: 1/628–2/629, 49–64.
Wstęp do nowego wydania „Pamiętnika” Stanisława Brzozowskiego.

826. PACHOLSKI, Arkadiusz: Brulion paryski. 2000: 1/628–2/629, 159–167.
Fragment książki „Brulion paryski”. Kalisz 2000.

II. LITERATURA ŚWIATOWA

Literatury anglosaskie. Literatura amerykańska

827. BAKOWSKI, Peter: Wiersz dla zranionych (poem for the wounded). Spolszczył Adam Tadeusz Bąkowski. 2000: 1/628–2/629, 66–67.

828. BARRETT BROWNING, Elizabeth: Drogi miłości (the ways of love). Przetłumaczył [z angielskiego] Jerzy Pietrkiewicz. 1997: 10/601, 46.
Fragment z: „Antologii liryki angielskiej, 1300–1950”. Wybór [i tłumaczenie z angielskiego] Jerzy Pietrkiewicz. Wyd. 2. Warszawa 1997.

829. LAYTON, Irving: Dla 7515 – 03296 (Twoje oczy są ciemne...). Tłumaczył [z angielskiego] Kowal. 1999: 6/621, 60.

Literatura hiszpańska

830. DRUMMOND DE ANDRADE, Carlos: Złudzenie emigranta. Przetłumaczył Henryk Siewierski. 1998: 4/607, 50–51.

831. ŚMIEJA, Florian: Don Pedro Calderon w polskim kontuszu. 2000: 4/631, 151–156.
Z okazji 400-lecia urodzin jednego z największych dramaturgów – Hiszpana Pedro Calderona de la Barca (1600–1681).

Literatura niemiecka i niemieckojęzyczna

832. GOETHE, Johann Wolfgang: Wandrers Nachtlied („über allen Gipfeln”). Przetłumaczył [z niemieckiego] Jerzy Pietrkiewicz. 1998: 1/604–2/605, 88.

Literatura żydowska

833. HEINE, Heinrich: Tausend Jahre schon und länger (Tysiące lat znosimy siebie...). Przełożył [z niemieckiego] Jerzy Pietrkiewicz. 1998: 1/604–2/605, 88.

834. ŁUKASIEWICZ, Małgorzata: Poza miejscem i czasem. 1998: 5/608, 117–127.

Twórczość Ernsta Jüngera (1895–1998), jednego z najważniejszych pisarzy niemieckich XX wieku.

835. RILKE, Rainer (Maria): Was wirst du tun Gott, wenn ich sterbe? (A gdy ja umrę, Boże...). Przełożył Jerzy Pietrkiewicz. 1998: 1/604–2/605, 89.

836. [WIRPSZA, Aleksander] Szaruga, Leszek (ps.): Oblicze ojczyzny. 1997: 7/598–8/599, 200–203.

Rec.: „Meiner Heimat Gesicht. Ostpreussen im Spiegel der Literatur”. Mit Vorworten von Klaus Bednarz [et al]. Hrsg. von Winfried Lipscher und Kazimierz Brakoniecki. München 1996.

Literatura rosyjska

837. BABEL, Isaak E.: Dziewięciu ich było. Przekład Jerzego Pomianowskiego. 1998: 4/607, 42–45.

Zawiera wstęp Jerzego Pomianowskiego. Pierwodruk: „Ogoniok” nr 4/1989.
LdR. Jerzy Pomianowski. 1998: 6/609, 157–158 – errata.

838. GORBANIEWSKA, Natalia: Dwa wiersze na zgon Jerzego Giedroycia. Spolszczył Jerzy Pomianowski. 2000: 10/637, 9–10.

Zawiera również rosyjskojęzyczną wersję wiersza.

Literatura szwedzka

839. KATZ-HEWETSON, Janina: Jak było... 1999: 3/618, 145–149.

Rec.: Richard Swartz: „Room Service. Berättelser från det östra Europa”. Z oryginału szwedzkiego przetłumaczył na duński Knud Michelsen. København 1997.

Literatura ukraińska

840. HNATIUK, Ola: Dedal i Ikar. 2000: 3/630, 155–160.

Rec.: Bogusław Bakula: „Skrzydło Dedala: szkice, rozmowy o poezji i kulturze ukraińskiej lat 50. –90. XX wieku”. Poznań 1999.

841. AMICHAJ, Jehuda: Powrót byka. Z angielskiego przetłumaczyła Janina Katz[–Hewetson]. 2000: 1/628–2/629, 65.

842. AMIEL, Irit: Daniel. 1999: 5/620, 34–36.

843. –: Z izraelskiego tygla. 1999: 11/626, 17–28.

Opowiadanie „Z izraelskiego tygla” jest fragmentem książki „Osmałeni”, która ukazała się w Polsce nakładem wydawnictwa „Świat Literacki”. Zawiera notę biograficzną Autorki.

VIII

**PODRÓŻE. KORESPONDENCJE
Z POLSKI**

KORESPONDENCJE I PODRÓŻE

844. A TO POLSKA WŁAŚNIE... 1999: 5/620, 91–97.

Ocena artykułów Ewy Berberyusz i Smecza w ankiecie Redakcji „Kultury”. Zamieszczono wypowiedzi: Jerzego Patryka Bieszczada, Stanisław Likiernika, Zbigniewa Małeckiego, Tadeusza Michel’a, Wojciecha Popławskiego, Michała Skrzypczaka, Jerzego Szygiela.

845. ABNER, Stefan (ps.): Wizyta w Warszawie. 1997: 12/603, 82–86.

Stan telekomunikacji w Polsce w roku 1997.

846. BERBERYUSZ, Ewa: Kartki ze skażonej strefy. 1997: 1/592–2/593, 131–140.

847. –: Kartki ze skażonej strefy. 1997: 3/594, 88–94.

848. –: Kartki ze skażonej strefy. 1997: 4/595, 104–110.

LdR. Anna Frajlich-Zajac. 1997: 7/598–8/599, 220 – w związku z pominięciem nazwiska Jerzego Szczygła, redaktora naczelnego pisma „Niewidomy Spółdzielca”, wydawanego od 1966 roku przez Związek Spółdzielni Niewidomych.

Ewa Berberyusz: Nie sposób sprostac... Tamże, 221 – w odpowiedzi Annie Frajlich-Zajac.

849. –: Kartki ze skażonej strefy. 1997: 5/596, 71–79.

850. –: Kartki ze skażonej strefy. 1997: 6/597, 79–88.

LdR. Janusz Odrowąż-Pieniążek. 1997: 9/600, 173–174 – sprostowanie dotyczące dworu w podwarszawskich Pęcicach.

LdR. Dariusz Wesołowski. 1998: 1/604–2/605, 222 – uzupełnienie w sprawie dworu w Pęcicach.

851. –: Kartki ze skażonej strefy. 1997: 7/598–8/599, 99–108.

852. –: Kartki ze skażonej strefy. 1997: 10/601, 71–79.

Polemika: Aureliusz M. Pędziwol: Na marginesie „Skażonych kartek”. 1998: 3/606, 100–104 – dotyczy Ziemi Kłodzkiej.

853. –: Kartki ze skażonej strefy. 1997: 12/603, 73–81.

854. –: Kartki ze skażonej strefy. 1998: 3/606, 78–83.

855. –: Kartki ze skażonej strefy. 1998: 4/607, 100–105.

856. –: Kartki ze skażonej strefy. 1998: 5/608, 81–87.

857. –: Kartki ze skażonej strefy. 1998: 6/609, 69–75.

858. –: Kartki ze skażonej strefy. 1998: 7/610–8/611, 88–95.

LdR. Andrzej S. Ehrenkreutz. 1998: 9/612, 170 – ze sprostowaniem dotyczącym federalnego Senatu Australii.

859. –: Kartki ze skażonej strefy. 1998: 9/612, 127–134.

860. –: Kartki ze skażonej strefy. 1998: 10/613, 79–86.

861. –: Kartki ze skażonej strefy. 1998: 11/614, 98–108.

862. –: Kartki ze skażonej strefy. 1998: 12/615, 96–103.

LdR. Marian Hrabiec. 1999: 5/620, 157–158 – polemika z uwagami Autorki na temat Zakopanego.

LdRA. Ciąg las? Tamże, 158–159 – odpowiedź.

863. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 1/616–2/617, 140–150.

Redakcja. 1999: 3/618, 175 – sprostowanie.

864. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 3/618, 50–59.

865. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 4/619, 79–88.

866. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 5/620, 78–86.

867. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 6/621, 125–133.

868. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 7/622–8/623, 116–127.

869. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 9/624, 98–107.

870. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 10/625, 83–94.

871. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 11/626, 86–97.

872. –: Kartki ze skażonej strefy. 1999: 12/627, 71–81.

873. –: Kartki ze skażonej strefy. 2000: 1/628–2/629, 101–112.

LdR. Adam Nasielski. 2000: 4/631, 160 – na temat używania obcych słów.

874. –: Kartki ze skażonej strefy. 2000: 3/630, 96–106.

875. –: Kartki ze skażonej strefy. 2000: 4/631, 111–120.

876. –: Kartki ze skażonej strefy. 2000: 5/632, 97–106.

877. –: Kartki ze skażonej strefy. 2000: 6/633, 72–83.

878. –: Kartki ze skażonej strefy. 2000: 7/634–8/635, 94–105.

LdR. Andrzej Skupiński. 2000: 9/636, 171–172 – sprostowania dotyczące budowy Zalewu Żegrzyńskiego.

879. –: Kartki ze skażonej strefy. 2000: 9/636, 114–127.

880. –: Kartki ze skażonej strefy. 2000: 10/637, 158–166.

881. CZYŻEWSKI, Krzysztof: Jechać do Gdańska, Stanisławowa... 1997: 5/596, 63–70.

Refleksje z podróży do Gdańska i Wilna oraz spotkania pisarzy z Europy Środkowej.

882. DOMAŃSKI, Walerian: Po szesnastu latach. 1999: 1/616–2/617, 176–180.

Wrażenia z pobytu w Polsce w sierpniu 1998 roku.

883. JASTRUN, Tomasz: Wiosna i blizny. 2000: 6/633, 3–20.

Przegląd wydarzeń.

884. –: Tour d'horizon. 1998: 10/613, 3–23.

Przegląd wydarzeń.

885. [JASTRUN, Tomasz] Smecz (ps.): Z ukosa. 1997: 3/594, 60–73.

886. –: Z ukosa. 1997: 4/595, 69–78.

887. –: Z ukosa. 1997: 6/597, 71–79.

888. –: Z ukosa. 1997: 7/598–8/599, 88–98.

889. –: Z ukosa. 1997: 10/601, 81–94.

890. –: Z ukosa. 1997: 12/603, 3–17.

891. –: Z ukosa. 1998: 1/604–2/605, 127–142.

892. –: Z ukosa. 1998: 3/606, 62–78.

893. –: Z ukosa. 1998: 4/607, 87–100.

894. –: Z ukosa. 1998: 5/608, 88–102.

895. –: Z ukosa. 1998: 6/609, 76–89.

LdR. J. Tomaszewski. 1998: 9/612, 171–173 – w sprawie błędów w korespondencjach Smecza.

896. –: Z ukosa. 1998: 7/610–8/611, 96–107.

897. –: Z ukosa. 1998: 11/614, 85–98.

LdR. Henryk Grynberg. 1999: 3/618, 172–173 – na temat twórczości H. Grynberga.

898. –: Z ukosa. 1998: 12/615, 83–95.

899. –: Z ukosa. 1999: 1/616–2/617, 127–140.

Zawiera wiersz „Ostrzeżenie”.

900. –: Z ukosa. 1999: 3/618, 59–75.

901. –: Z ukosa. 1999: 4/619, 64–79.

902. –: Z ukosa. 1999: 5/620, 65–78.

903. –: Z ukosa. 1999: 6/621, 105–125.

LdR. Ewa Gierat. 1999: 10/625, 158–159 – sprostowanie dotyczące skautingu i harcerstwa polskiego.

904. –: Z ukosa. 1999: 7/622–8/623, 98–116.

905. –: Z ukosa. 1999: 9/624, 81–97.

906. –: Z ukosa. 1999: 10/625, 65–83.

907. –: Z ukosa. 1999: 11/626, 70–86.

908. –: Z ukosa. 1999: 12/627, 17–37.

909. –: Z ukosa. 2000: 1/628–2/629, 85–100.

910. –: Z ukosa. 2000: 3/630, 76–96.

911. –: Z ukosa. 2000: 4/631, 97–111.

912. –: Z ukosa. 2000: 5/632, 82–97.

913. –: Z ukosa. 2000: 7/634–8/635, 75–94.

914. –: Z ukosa. 2000: 9/636, 127–132.

915. –: Z ukosa. 2000: 10/637, 138–157.

916. KORASZEWSKI, Andrzej: O. K. Dobrzyń. 1999: 3/618, 27–35.
Życie codzienne w Dobrzyniu nad Wisłą.

917. LEITGEBER, Witold: Jules Huret: „De Hambourg aux marches de Pologne”. 1999: 12/627, 148–150.

Jules Huret (1863–1915), dziennikarz. W roku 1907 odbył podróż z Kolonii do Królewca. Wrażenia z podróży opublikował w książce: „En Allemagne: de Hambourg aux marches de Pologne”. Paris 1908.

918. RUDZKI, Marek: Przygoda na Starym Mieście [w Warszawie]. 2000: 10/637, 173–175.

Z kieszonkowcami.

919. ŚWIDERSKA, Hanna: Wizyta w Polsce. 1999: 12/627, 81–84.
We wrześniu 1999 roku.

IX

WSPOMNIENIA BIOGRAFIE

**Wspomnienia. Materiały biograficzne.
Sylwetki zmarłych. Nekrologi. Pamiątniki**

WSPOMNIENIA

920. CZERWIAKOWSKA, Ewa: O UFO, jedynym garnku i metafizyce pamięci. 2000: 7/634–8/635, 197–205.

Rec.: Maria Kurecka: „Niedokończona gawęda”. Gdańsk 2000.

921. KACZMAREK, Robert: Na święto pracy. 1998: 7/610–8/611, 3–14.

Pierwsze lata emigracji Autora we Francji w latach 80. – warunki i czas pracy.

922. KALININ, Andrzej: Obrazki ze starych klisz. 1998: 1/604–2/605, 57–84.

Lata wojny i powojenne w Małogoszczy. Fragment książki przygotowywanej do druku pod tym samym tytułem.

923. KARPIŃSKI, Wojciech: Prywatna historia wolności. 1997: 9/600, 111–122.

Fragmenty książki W. Karpińskiego „Prywatna historia wolności”, mającej się ukazać jesienią 1997 roku.

924. [MIEROSZEWSKI, Juliusz]: Z zapisków oficera czasów wojny (V). 1997: 9/600, 123–134.

Poprzedzone wstępem Redaktora „Nieznane wspomnienia Juliusza Mieroszewskiego”. Cykl wspomnień pod tym tytułem ukazał się w: „Kultura” 1967: 7/237–8/238, 1967: 10/240, 1970: 6/273.

925. POMIAN, Grażyna: Łódź – miasto nieznane. „Psiego pola” ciąg dalszy. 1998: 4/607, 15–23.

Rec.: Andrzej Braun: „Psie pole”. Warszawa 1997.

Stosunki narodowościowe w Łodzi.

926. POMIAN-SAATDJIAN, Joanna: „Bo u nas w Polsce...”. 1999: 1/616–2/617, 167–176.

Wspomnienia z wakacji spędzonych w Polsce w roku 1998.

927. REYKOWSKI, Janusz: Sens porozumień Okrągłego Stołu. 1999: 4/619, 13–28.

Wspomnienia uczestnika Okrągłego Stołu w roku 1989. Zawiera notę biograficzną Autora.

928. [SKALMOWSKI, Wojciech] Broński, Maciej (ps.): „Wspomnienia” J[ean]-F[rançois] Revela. 1997: 7/598–8/599, 193–200.

Rec.: Jean-François Revel: „Mémoires”. Paris 1996.

929. SKWARNICKI, Marek: Kronika rodzinna. 1998: 7/610–8/611, 49–70.
Wspomnienia z pracy w Bibliotece Narodowej w Warszawie w latach 50. XX wieku.

930. STUDNICKI-GIZBERT, Konrad W.: Polska widziana z Nieświeża. 1999: 4/619, 152–155.
Rec.: Genadiusz Szymanowski: „Dwanaście lat – wspomnienia z lat 1927–1939”. Toruń 1998.

931. WILCZEK, Piotr: Z punktu widzenia małego chłopca. 1997: 7/598/8/599, 207–210.
Rec.: Adam Czerniawski: „Fragmenty niespokojnego dzieciństwa”. Londyn 1995.

932. WINECKA, Christine (Wilder, Irena ps.): Mój Stanisławów (1). 1997: 7/598–8/599, 38–60.
Lata międzywojenne w Stanisławowie i wspomnienia o społeczności żydowskiej z lat 1899–1941.

933. –: Mój Stanisławów (2). 1998: 1/604–2/605, 43–56.
Pobyt w Stanisławowie w roku 1997.

ŻYCIORYSY. PRZYCZYNNKI BIOGRAFICZNE. NEKROLOGI

934. (BELL, Weronika). 2000: 1/628–2/629, 209–210.
Zm. 26 listopada 1999 roku na Ibiza – pieśniarka, pracownik Radia Wolna Europa. Z domu Ignatowicz, żona Jacka Machniewicza (1921–2009), pracownika Sekcji Polskiej RWE.

935. BIELECKI, Czesław: Niedobre obyczaje. 1998: 6/609, 90–94.
Dotyczy manipulacji informacjami o Czesławie Bieleckim.

936. (BYRSKI, Zbigniew 1913–1998). 1998: 6/609, 130.
Zm. 28 marca 1998 roku w Nowym Jorku – dziennikarz, publicysta polityczny, stały współpracownik paryskiej „Kultury”.

937. CHRZANOWSKI, Tadeusz: Pochwała pracowitości i umiłowania. 2000: 7/634–8/635, 164–169.
Roman Aftanazy i jego wielotomowe dzieło „Dzieje rezydencji na dawnych kresach Rzeczypospolitej”. T. 1–12. Wrocław 1991–1997.

938. –: Ron. 2000: 4/631, 127–130.

Ronald Strom zmarł 21 stycznia 2000 roku w Rzymie – tłumacz dzieł polskich na język angielski.

939. CHYLIŃSKA, Kamila: Szymon Jakubowicz [1914–2000]. 2000: 7/634–8/635, 144–145.
Zm. 11 marca 2000 roku w Warszawie – ekonomista, autor książki „Bitwa o samorząd 1980–1981”. Londyn 1988.

940. DANILEWICZ ZIELIŃSKA, Maria: O Karolinie Lanckorońskiej – w setną rocznicę urodzin – 1998. 1998: 9/612, 141–142.
Historyk sztuki, wydawca źródeł, założycielka Fundacji z Brzezia Lanckorońskich. Zmarła w 2002 roku w Rzymie.

941. DASZKIEWICZ, Piotr: Kazimierz Wodzicki [1900–1988]. 1998: 1/604–2/605, 159–162.
W dziesiątą rocznicę śmierci jednego z najwybitniejszych zoologów XX wieku.

942. –: Peruwiańska biografia Ernesta Malinowskiego. 1999: 11/626, 151–153.
Rec.: José Ignacio López Soria, Isaac Cazorla Moquillaza: „Malinowski el ingeniero de los ferrocarriles: homenaje a Ernesto Malinowski (1818–1899) en el primer centenario de su muerte”. Lima 1999.

943. (DUNIN-KARWICKI, Jan 1910–1999). 2000: 1/628–2/629, 211.
Zm. 9 października 1999 roku w Sydney – wydawca i długoletni redaktor „Wiadomości Polskich”.

944. FRAJLICH [–ZAJĄC], Anna: Zoja Juriewa [Zoya Yurieff 1923–2000]. 2000: 4/631, 130.
Zm. 26 stycznia 2000 roku w Nowym Jorku – autorka wielu prac o literaturze polskiej i rosyjskiej, w tym monografii o Józefie Wittlinie.

945. GIEDROYC, Jerzy: Michał Heller [1922–1997]. 1997: 3/594, 151–152.
Zm. 1 marca 1997 roku w Paryżu – historyk, eseista, dziennikarz, przyjaciel i współpracownik paryskiej „Kultury”.
LdR. Endre Bojtár. 1998: 1/604–2/605, 220 – na temat węgierskiego wydania książki „Historia Imperium Rosyjskiego” Michała Hellera.

946. –: Śmierć Przyjaciela – Benedykt Heydenkorn [1906–1999]. 1999: 11/626, 132–133.
Zm. 10 października 1999 roku w Toronto – współpracownik i korespondent paryskiej „Kultury”, dziennikarz, redaktor naczelny „Związkowca”.
LdR. Jerzy Ślubicki. 2000: 3/630, 173–174 – sprostowanie na temat katedry języka polskiego działającej na Uniwersytecie w Toronto.

947. (GUILLEY-CHMIEŁOWSKA, Halszka 1915–1999). 2000: 1/628–2/629, 210–211.

Zm. 27 sierpnia 1999 roku w Argelès-Gazost w Pirenejach (Francja) – pisarka.

948. HIŻ, Danuta: Wspomnienie o Alicji Iwańskiej [1918–1996]. 1997: 4/595, 123–127.

Zm. 26 września 1996 roku w Londynie – pisarka, filozof, socjolog. Zawiera wiersz Alicji Iwańskiej pt. „Śmierć” (Warszawa 1940) oraz spis książek Jej autorstwa.

949. KAŻMIERCZAK, Dorota: Marian Zdziechowski [1861–1938]. 2000: 1/628–2/629, 148–151.

Ślawista, filozof, historyk kultury, rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie (1925–1927). Zawiera bibliografię prac M. Zdziechowskiego i opracowań na jego temat.

950. KERSKI, Basil: Gabriel Laub – uczeń Leca. 1998: 4/607, 129–130.

Urodzony w roku 1928 w Bochni – niemiecki pisarz, satyryk, dziennikarz i tłumacz. Zm. 3 lutego 1998 roku w Hamburgu.

951. KOMAR, Michał: Włodzimierz Sokorski [1908–1999]. 1999: 7/622–8/623, 192–195.

Zm. 2 maja 1999 roku w Warszawie – działacz PZPR, redaktor „Miesięcznika Literackiego”, pisarz.

952. KOŁAKOWSKI, Leszek: Jerzy Turowicz [1912–1999]. 1999: 3/618, 95–97.

Zm. 27 stycznia 1999 roku w Krakowie – dziennikarz, redaktor naczelny „Tygodnika Powszechnego”.

953. KOSSOWSKA, Stefania: Aniela. 1998: 11/614, 131–132.

Aniela Mieczysławska Raczyńska (z domu Lilpop, ur. 1910) zmarła 14 października 1998 roku w Londynie.

954. –: Nie zamierzona autobiografia. 1997: 7/598–8/599, 203–207.

Rec.: Wojciech Wasiutyński: „Prawą stroną labiryntu: fragmenty wspomnień”. Opracowanie i redakcja Wojciech Turek; wstęp Wiesław Walendziak. Gdańsk 1996.

Wojciech Wasiutyński (1910–1994) – polityk, publicysta.

955. –: Pani Maria. 1997: 5/596, 3–7.

Marii Danilewicz Zielińskiej w 90. rocznicę urodzin.

956. KOTT, Jan: [Jerzy] Grotowski [1933–1999] i jego wiek. 1999: 4/619, 127–131.

Zm. 14 stycznia 1999 roku w Pontederze we Włoszech – reżyser teatralny.

957. KOWALSKA, Anna: Dziwadło. 1999: 4/619, 39–40.

Elżbieta Michalska – młoda 28-letnia poetka ze Złotoryi.

958. (KRASIŃSKI, Józef de 1914–1998). 1998: 6/609, 131.

Zm. 3 kwietnia 1998 roku w Calgary (Kanada) – profesor Wydziału Mechaniki Uniwersytetu w Calgary, specjalista w dziedzinach aeronautyki i hydrodynamiki.

959. KRAWCZYK, Marek: Andrzej Zakrzewski [1941–2000]. 2000: 4/631, 125–127.

Zm. 10 lutego 2000 roku w Warszawie – historyk, polityk, minister kultury i sztuki w rządzie premiera Jerzego Buzka.

960. MACIEJOWSKA, Agnieszka: Wspomnienie o Leo Lipskim [1917–1997]. 1997: 9/600, 155–158.

Zm. 7 lipca 1997 roku w Tel Awiwie – pisarz.

961. MALICKI, Jan: Paweł Czartoryski (21 V 1924–11 VIII 1999). 1999: 10/625, 122–123.

Historyk nauki, członek wielu krajowych i zagranicznych towarzystw naukowych, w tym Medieval Academy of America.

962. MAZUR, Grzegorz, KWIECIEŃ, Marcin: Andrzej Grzywacz (1967–1999). 2000: 1/628–2/629, 201–203.

Zm. 13 grudnia 1999 roku w Krakowie – historyk dziejów najnowszych.

963. MICIŃSKA, Anna: „...Z wielką walizką rozpacz”. O Janie Ulatowskim (1907–1997). 1998: 4/607, 24–41.

Zm. 13 stycznia 1997 roku w Mentonie (we Francji) – historyk sztuki, eseista, publicysta.

964. MIŁOSZ, Czesław: Filozof odchodzi. 2000: 7/634–8/635, 135–140.

Jeanne Hersch urodzona w roku 1910, zmarła 5 czerwca 2000 roku w Genewie – uczennica Karla Jaspersa.

965. NEKROLOG: Herling-Grudziński Gustaw [1919–2000]. 2000: 7/634–8/635, 146.

Zm. 4 lipca 2000 roku w Neapolu – pisarz.

966. OSADCZUK, Bohdan: Iwan Koszeliweć [1907–2000]. 1998: 1/604–2/605, 151–152.

Dziewięćdziesiąta rocznica urodzin Iwana Koszeliweceja, redaktora „Suczasnisti”, emigracyjnego ukraińskiego pisma.

967. PIETRKIEWICZ, Jerzy: Okruch opłatka. 1998: 4/607, 46–49.

Dotyczy Liudasa Gira (1884–1946) i Vytautasa Sirijos-Gira (1911–1997) oraz epizodu z biografii Tamary Karren-Zagórskiej (1913–1997). Zawiera wiersz Vytautasa Giry.

968. PIPES, Richard: Adam [Bruno] Ulam [1922–2000]. [Z angielskiego przełożyła Olga Scherer]. 2000: 7/634–8/735, 141–144.
Zm. 28 marca 2000 roku w USA – specjalista od spraw rosyjskich, historyk.

969. POMIAN, Krzysztof: Jerzy Milewski [1935–1997]. 1997: 3/594, 152–155.

Zm. 11 lutego 1997 roku w Warszawie – współorganizator Biura Zagranicznego „Solidarności” w Brukseli, współpracownik Lecha Wałęsy.

970. –: O Arturze Międzyrzeckim: wspomnienie [1922–1996]. 1997: 5/596, 113–122.

Zm. 2 listopada 1996 roku w Warszawie – poeta. Zawiera fragmenty wierszy A. Międzyrzeckiego.

971. POMIANOWSKI, Jerzy: Irina Aleksiejewna Iłowajskaja 5 XII 1924–4 IV 2000. 2000: 5/632, 124–128.

Od roku 1979 kierowała redakcją wychodzącego od roku 1947 w Paryżu tygodnika „Russkaja Mysl”, wcześniej była sekretarką Aleksandra Sołżenicyna.

972. POSPIESZALSKI, Antoni: Zbigniew Jerzy Błażyński [1914–1996]. 1997: 1/592–2/593, 160–162.

Zm. 25 października 1996 roku w Londynie – dziennikarz, szef Sekcji Polskiej BBC, autor biografii Jana Pawła II „Pope John Paul II: a man from Kraków” (London 1979).

973. ROMANOWICZOWA, Zofia: Czy istnieje życie poobozowe (o Piotrze Rawiczu). 1999: 1/616–2/617, 25–38.

Pisarz urodzony w 1919 roku we Lwowie, zmarł w maju 1982 roku w Paryżu.

974. SIEDLAR KOŁYSZKO, Teresa: Jerzy Szwede [1913–1999]. 1999: 6/621, 143–144.

Zm. 14 marca 1999 roku w Palo Alto (USA) – księgarz, właściciel księgarni „Szwede Slavic Books”.

975. SIEMASZKO, Z[bigniew] S[ebastian]: Ojciec Jerzy Mirewicz, SJ [1909–1996]. 1997: 7/598–8/599, 190–192.

Zm. 20 września 1996 roku w Gdyni – jezuita, redaktor „Przeglądu Powszechnego”.

976. SKALMOWSKI, Wojciech: Jerzy Turowicz, 1912–1999. 1999: 3/618, 89–95.

Zm. 27 stycznia 1999 roku w Krakowie – redaktor „Tygodnika Powszechnego”.

977. SOCHA, Ryszarda: Urzędnik Rzeczypospolitej. 1998: 10/613, 125–134.

Jerzy Milewski (1935–1997), zmarł 11 lutego 1997 roku w Warszawie – szef prezydenckiego Biura Bezpieczeństwa Narodowego.

978. STACH, Andrzej: Autobiografia Marcela Reicha-Ranickiego. 1999: 11/626, 134–146.

Rec.: Marcel Reich-Ranicki: „Mein Leben”. Stuttgart 1999 (wyd. polskie: „Moje życie”. Warszawa 2000).

Pisarz niemiecki urodzony w 1920 roku we Włocławku.

979. STROŃSKA, Anna: Nie lubię takich znaków. 1999: 1/616–2/617, 206–209.

Marian Brandys (ur. 1912) zmarł 20 listopada 1998 roku w Warszawie – pisarz.

980. SUPRUNIUK, Anna: Kazimierz Jasiński [1920–1997]. 1998: 1/604–2/605, 165–166.

Zm. 8 sierpnia 1997 roku w Toruniu – historyk-mediewista, badacz genealogii Piastów.

981. –: Zenon H. Nowak (1934–1999). 2000: 1/628–2/629, 204–206.

Zm. 3 grudnia 1999 roku w Toruniu – historyk-mediewista, badacz dziejów Europy Północnej i Środkowej oraz państwa zakonu krzyżackiego w Prusach.

982. SUPRUNIUK, Mirosław Adam: Andrzej Kłossowski [1938–1997]. 1997: 3/594, 155–156.

Zm. 30 stycznia 1997 roku w Warszawie – profesor Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, badacz dziejów książki polskiej na Obczyźnie.

983. (SZABELSKA, Eugenia 1902–2000). 2000: 6/633, 124.

Zm. w Orleanie – działaczka polonijna, radca prawny Towarzystwa Historyczno-Literackiego przy Bibliotece Polskiej w Paryżu.

984. TALKO, Leszko: Marc de Montfort (1923–1998). 2000: 1/628–2/629, 206–208.

Zm. 27 listopada 1998 roku w Paryżu – prawnik.

985. TIMOSZEWICZ, Jerzy: Filozofow – Czapski – Stempowski. 1998: 4/607, 139–149.

Spotkania i rozmowy z dr Zofią Dobrowolską (1899–1993), w której domu w Otwocku Dymitr Filozofow spędził ostatnie lata życia i zmarł 5 sierpnia 1940 roku. Artykuł postuluje wydanie pism D. Filozofowa. Zawiera fragment artykułu Marii Dąbrowskiej „O dobre obyczaje polemiczne” („Wiadomości Literackie”, 1934 nr 13) oraz listy: Józefa Czapskiego do Jerzego Timoszewicza dotyczący Filozofowa z 27 lipca 1986 roku i Jerzego Stempowskiego do Wacława Lednickiego z 22 stycznia 1932 roku.

986. UNGER, Leopold: Christian Jelen [1938–1998]. 1998: 12/615, 151–153.

Zm. 23 października 1998 roku w Paryżu – pisarz, dziennikarz między innymi „Nouvel Observateur”, „Express”, „Le Point”.

987. –: Ireny Szymańskiej śmierć bez frazesów [1921–1999]. 1999: 7/622–8/623, 187–191.

Zm. 8 maja 1999 roku w Warszawie – wydawca, tłumacz, krytyk, kierowała wydawnictwami „Czytelnik” i Państwowy Instytut Wydawniczy.

988. URBĄCZYK, Andrzej: LdR z apelem w sprawie uzupełnienia biografii Leonida Teligi. 1998: 12/615, 159.

Leonid Teliga (1917–1970), żeglarz., lotnik, dziennikarz, pierwszy Polak, który w latach 1967–1969 samotnie odbył rejs żeglarski dookoła świata na drewnianym jachcie „SY Opty”.

989. WANDYCZ, Piotr: Rowmund Piłsudski [1903–1988]. 1998: 9/612, 156–158.

W dziesiątą rocznicę śmierci. Przedwojenny działacz „Myśli Mocarstwowej” oraz prezes ruchu „Niepodległość i Demokracja” (NiD).

990. WIERZBICKI, Zbigniew T.: „Wypominki” do wypomnienia. 1998: 11/614, 146–147.

Uzupełnienia dotyczące biografii Konstantego A. Jeleńskiego (1922–1987) na marginesie książki Joanny Siedleckiej pt. „Wypominki”. (Warszawa 1996).

991. WILK, Mariusz: Bestseller o Stalinie. 1997: 10/601, 126–130.

Rec.: Edvard S. Radzinskij: „Stalin”. Moskwa 1997.

992. WOLICKI, Krzysztof: Jerzy Grotowski 11 VIII 1933–14 I 1999. 1999: 3/618, 98–102.

Reżyser teatralny, inscenizator i dyrektor Teatru 13 Rzędów w Opolu oraz Instytutu Badań Metody Aktorskiej „Laboratorium” we Wrocławiu.

993. ZAMORSKI, Kazimierz: Śmierć komunistki. 1997: 7/598–8/599, 114–130.

Losy i śmierć Ligii Żółkiewskiej-Żołądkowskiej (1907–1944). W czasie II wojny była w pomocniczej Służbie Kobiet, zginęła w niewyjaśnionych okolicznościach w pobliżu Ankony. Zawiera listy: Idy Poznańskiej-Hagari, Elżbiety Piekarskiej, Ireny Roseveare oraz wspomnienia Niki Kłosowskiej dotyczące Ligii i okoliczności jej śmierci. Materiały zebrane dzięki apelowi Autora do żołnierzy II. Korpusu, a przede wszystkim do pań byłych Ochotniczek APW („Kultura” 1996: 10/589).

LdR. Witold Żółkiewski. 1998: 5/608, 159 – podziękowanie brata L. Żółkiewskiej-Żołądkowskiej za wyjaśnienie okoliczności jej tragicznej śmierci.

994. (ŻELEŃSKA, Maria Adela, 1897–1997). 1998: 1/604–2/605, 162–163.

Zm. 23 listopada 1997 roku w Paryżu – tłumaczka literatury polskiej na język francuski.

LdR. Władysław Żeleński: Sprostowanie. 1998: 11/614, 159–160 – dotyczące Anny Bohomolec mylnie zidentyfikowanej z Adelą Żeleńską (née Bohomolec, 1 voto Dziadulska).

995. ŻONGOŁOWICZ, Bogumiła: Leżeć wśród wrzosów... 1998: 1/604–2/605, 163–165.

Andrzej Gawroński (ur. 1916) zmarł 23 listopada 1997 roku w Melbourne – pisarz, tłumacz, wykładowca. Zawiera wiersz A. Gawrońskiego „Wierzyby nad rzeką Yarra”.

996. ŻUREK, Sławomir J.: Szagalewa ostatni spadkobierca. W 25. rocznicę śmierci Arnolda Słuckiego [1920–1972]. 1997: 5/596, 135–138.

Zm. 15 listopada 1972 roku w Berlinie Zachodnim – poeta, publicysta, tłumacz.

LdR. Róża Nowotarska. 1997: 7/598–8/599, 221–222 – zawiera wiersz Ryszarda Kapuścińskiego znajdujący się w zbiorze „Notes” (Warszawa 1996), poświęcony A. Słuckiemu.

X

HISTORIA

HISTORIA

997. KRÓTKI, Karol J.: LdR w sprawie zbiorowego grobu lotników z polskich eskadr w Anglii znajdującego się w połowie drogi ze wsi Banica do wsi Krzywa w kotlinie bieszczadzkiej. 1998: 3/606, 171.

LdR. Kajetan Bieniecki. 1998: 5/608, 156–157 – wyjaśnienia dotyczące załogi samolotu Liberator EW-275 „R” z polskiej eskadry 1586, strąconej 17 sierpnia 1944 roku w rejonie Nowego Sącza oraz tablicy pamiątkowej jej poświęconej.

998. MIANOWICZ, Tomasz: Bojówki [Stanisława] Kociołka. 1997: 6/597, 56–60.

Warszawska Organizacja Partyjna w końcu 1981 roku. Zawiera: „Dane dotyczące 1. Sekretarza Komitetu Wojewódzkiego PZPR Warszawa Stanisława Kociołka” z 29 września 1981 roku.

999. MUSZKOWSKI, Krzysztof: Tysiąclecie w skrócie. 1999: 12/627, 139–141.

Rec.: Jan Krok-Paszkowski: „1000 lat – 100 dat w historii Polski i świata”. Londyn 1999.

1000. NOWOSIELSKI, Napoleon: Reduta Ordona w legendzie i rzeczywistości. 1998: 7/610–8/611, 124–137.

Dotyczy Juliana Konstantego Ordona (1810–1886), komendanta reduty na Woli.

1001. POMIANOWSKI, Jerzy: Historia spuszczonej z łańcucha. 1997: 12/603, 19–36.

Skrócona wersja szkicu, który ukazał się jako wstęp do „Konarmii” Isaaka E. Babla (przekład Jerzy Pomianowski. Wrocław 1999).

Wojna polsko-bolszewicka 1920 roku oraz udział w niej intelektualistów.

LdRA. 1998: 3/606, 172 – errata.

1002. UNGER, Leopold: „Lista Sugihary”. 2000: 4/631, 147–151.

Epizod z czasów II wojny światowej i ucieczka Żydów z Niemiec przez Japonię oraz udział japońskiego dyplomaty Sugihary Chiune, konsula w Kownie, Pradze i Królewcu w latach 1939–1942. Na marginesie książki: Ewa Pałasz-Rutkowska, Andrzej Romer: „Historia stosunków polsko-japońskich 1904–1945”. Warszawa 1996.

Andrzej Miłosz: Japoński szlak z litewskiej pułapki. 2000: 6/633, 153–156 – uzupełnienie na temat roli ambasady japońskiej na Litwie.

Andrzej Romer: O kolonii polskiej. Tamże, 156–158 – rola Polaków w Japonii.

Andrzej Krzeczunowicz. LdR. Tamże, 158–159 – uzupełnienie na temat zainteresowania Japończyków Polską.

1003. WYRWA, Tadeusz: Wielka Brytania i Francja wobec granic Polski w latach 1920–1940. 1997: 1/592–2/593, 198–202.

Rec.: Henryk Batowski: „Zachód wobec granic Polski 1920–1940: niektóre fakty mniej znane”. Łódź 1995.

WYDARZENIA MIESIĄCA

1004. WYDARZENIA MIESIĄCA. Opracował Redaktor „Kultury”. Kraj – Blok Wschodni; Zachód-Emigracja.

1997: 1/592–2/593, 208–210 (zm.: Maria Zagórska, Edmund Urbański; Wystawa „W kręgu «Kultury»” zorganizowana przez Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Katowicach; Międzynarodowa konferencja poświęcona 125-tej rocznicy urodzin wybitnego uczonego i etnografa Bronisława Piłsudskiego; Wystawa poświęcona malarstwu i twórczości Józefa Czapskiego otwarta w Pradze); 3/594, 163–166 (zm.: Konrad Sieniewicz, Janina Kotarbińska, Edward Osóbka-Morawski, Mira Zimińska-Sygetyńska, Irena Byrska, Juliusz Eska, Eugeniusz Kusielewicz, Jerzy Ursyn-Niemcewicz, Mieczysław Sas-Skowroński, Jadwiga Domańska, Donald Pirie, Jan Ulatowski, Zbigniew Racięski); 4/595, 159–160 (zm.: Witold Kulerski, Mieczysław Jagielski, Jan Meysztowicz, Janusz Trybusiewicz, Tadeusz Łada-Zabłocki; Nagroda Wayne S. Vucinich Book Prize za rok 1996 dla Andrzeja Walickiego); 5/596, 156–158 (zm.: Jerzy Nomarski, Tamara Karren-Zagórska; Prezesem „Forum Polonii w Austrii” został Józef S. Tomaszewski); 6/597, 154–156 (zm.: Jolanta Rokoszowa, Piotr Skrzynecki, Andrzej Drawicz, Stanisław Swianiewicz; Nagroda im. Adolfa Bocheńskiego dla Wolfganga Pailera; Nagroda im. Jana Strzeleckiego dla Krystyny Kersten; Wystawa Jana Lebensteina w Galerii Opus we Wrocławiu; Nagroda Związku Pisarzy Polskich dla prof. Jerzego R. Krzyżanowskiego); 7/598–8/599, 214–218 (Wystawa „Kultury” w Kijowie; Nagroda im. Herdera dla Lecha Kalinowskiego; Nagroda im. Jerzego Łojka dla Wojciecha Ziemińskiego i Jacka Trznadla; zm.: Jean Wetz, Bułat Okudźawa); 9/600, 169–172 (zm.: Robert Satanowski, Jerzy Pańciewicz, Lew Kopelew, Jean-Marie Domenach, Zbigniew M. Fallenbuchl, Stanisława z Korolkiewiczów Mikiciukowa; W Schondorf (Bawaria) odsłonięto pomnik prof. Tadeusza Zielińskiego; Przewodniczącym Fundacji Kulturalnej i dyrektorem „Dziennika Polskiego i Tygodnia” został Tadeusz Walczak); 10/601, 149–150 (Powołanie Fundacji „Archivum Helveto-Polonicum” we Fryburgu przez Jacka Sygnarskiego; 50-lecie Fundacji i Katolickiego Ośrodka Wydawniczego «Veritas» w Londynie); 11/602, 154–156 (Tytuł honorowego obywatela miasta Aleksandrowa Kujawskiego dla Marii Danilewicz Zielińskiej; Nagrody Kościelskich za rok 1997 dla Olgi Tokarczuk i Andrzeja Sosnowskiego; Doktorat *honoris causa* Uniwersytetu Gdańskiego dla Leszka Kołakowskiego; nagrody Instytutu

Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku otrzymali: William J. Bresnan, Ryszard Kapuściński, Bohdan Paczyński i Janusz K. Zawodny; zm.: Maria Skolimowska); 12/603, 137–140 (zm.: Józef Warszawski, Andrzej Gawroński, Adela-Maria z Bohomolców Żeleńska; Algirdas Brasauskas wręczył dyplom honorowego obywatela Litwy Jerzemu Giedroyciowi; Nagrody Fundacji im. Alfreda Jurzykowskiego za rok 1997; Dziesięciolecie działalności edytorskiej wydawnictwa „Noir sur Blanc” Very i Jana Michalskich; „Dyplom za Wybitne Zasługi dla Kultury Polskiej” przyznany przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych dla Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. W. Sikorskiego w Londynie; Wieczór z okazji jubileuszu „Kultury” w Centre du Dialogue w Paryżu).

1998: 1/604–2/605, 217219 (zm.: abp Bronisław Dąbrowski, David Rousset; Ryszard Badoń został mianowany dyrektorem Instytutu Polskiego w Wilnie i radcą kulturalnym ambasady RP; Spotkanie „Pół wieku «Kultury»” zorganizowane przez Oddział Stowarzyszenia Pisarzy Polskich w Warszawie i Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Nagrody Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej otrzymali: Andrzej Paczkowski, Ryszard Drygalski, Tomasz Łuczak, Antoni Rogalski; 3/606, 150–152 (zm.: Grzegorz Nawrocki, Adam Berger, Branko Lazitch; Witold Sulimirski został prezesem Fundacji Kościuszkowskiej; Krzysztof Pomian został oficerem Ordre des Arts et des Lettres); 4/607, 155–157 (zm.: Wanda Jakubowska, Adam Bień, Maciej Słomczyński, Wacław Hilary Bień, Tadeusz Sypniewski, Andrzej Brycht; Jan Kott laureatem nagrody im. Tadeusza Kantora; Promocja książki o Libelli i Galerii Lambert w Centre du Dialogue w Paryżu); 5/608, 153–155 (zm.: Ryszard Łużny; Andrzej Kempfi, Zdzisław Libera, Franciszek Ryszka, Zdzisław Pręgowski, Róża z Zamoyskich Juliuszowa Tarnowska, Keith Sword); 6/609, 151–154 (zm.: Józef Werle, Donat Tylman, Halina Czarnocka, Stefan Soboniewski; Międzynarodowa konferencja naukowa w Lublinie w 10. rocznicę śmierci Józefa Łobodowskiego; Order Orła Białego dla Leszka Kołakowskiego; Wystawa prac Władysława Szomańskiego zorganizowana w Instytucie Kultury Polskiej w Londynie); 7/610–8/611, 219–221 (nagroda ufundowana przez prof. Jana Karskiego dla dr Ruty Sakowskiej; Szkoła Podstawowa we wsi Fabianki w Ziemi Dobrzyńskiej nazwana imieniem Jerzego Pietrkiewicza; XIV Społeczne LO w Warszawie nazwane im. Józefa Czapskiego; zm.: Jerzy Hordyński); 9/612, 166–168 (zm.: Jacek Kalabiński, Zbigniew Herbert, Hanna Gordziałkowska-Weynerowska, Halina Sukiennicka, Halina Zielińska, Kazimierz Dziewanowski, Adam Podgórecki; Andrzej Suchcitz wybrany do Rady Powierników „Polonia Aid Founda-

tion Trust” w Londynie); 10/613, 157–158 (Volodymyr Malynovych przewodniczącym Towarzystwa Polsko-Ukraińskiego; Jerzy Giedroyc i Władysław Zeleński członkami honorowymi Towarzystwa Polsko-Ukraińskiego; Andrzej Walicki laureatem nagrody Fundacji Balzana); 11/614, 151–154 (zm.: Janina Kulczycka-Saloni, Urszula Czartoryska, Robert Bielecki, Tadeusz Wittlin, Aniela Maria Raczyńska; Zygmunt Szkopiak nowym prezesem Rady Wspólnot Polonijnych; Dieter Bingen dyrektorem Niemieckiego Instytutu Polskiego w Darmstadt; Edmund Neustein, księgarz i antykwariusz z Tel Awiwu otrzymał wyróżnienie Księgarskiego IKARA’98); 12/615, 154–156 (zm.: Gustaw Gottesman, Marian Brandys, Mikołaj Kozakiewicz; Nagroda Ośrodka Polskiego Stowarzyszenia Kultury Europejskiej SEC dla Bolesława Taborskiego; Jerzy Giedroyc doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Warszawskiego; Otwarcie wystawy prac Jana Lebensteina w Instytucie Polskim w Paryżu).

1999: 1/616–2/617, 220–222 (zm.: Dienneke Tzaut; Nagroda Duńskiej Akademii Literatury dla Janiny Katz-Hewetson; Wystawa prac Jana Lebensteina „Etapes” w Instytucie Polskim w Paryżu); 3/618, 169–171 (zm.: Janusz Łętowski, Jean Malaquais (wł. Włodzimierz Malacki), Hanna Klicka; Wystawa Jana Lebensteina „Etapy” w Lublinie; Praca doktorska obroniona przez Bogusława Bielę na Université Paris III pt. „La revue «Kultura»: intermédiaire entre les littératures slaves et occidentales (1947–1970)”; Wystawa prac Józefa Czapskiego otwarta w Maisons-Laffitte; Nowy Zarząd Powierników Polskiej Fundacji Kulturalnej w Londynie: Tadeusz Walczak, Czesław Zychowicz, Eugenia Maresch, Wiktor Moszczyński, Bogdan Szwagrzak, Ryszard Dembiński, Feliks Laski i Mieczysław Stachiewicz); 4/619, 156–157 (zm.: Stanisław Żochowski, Edward Bończa-Tomaszewski, Stanisław Maria Rey, Jerzy Szwece; Nagrodę Polskiej Fundacji Kulturalnej im. Edwarda Raczyńskiego za najlepszą książkę historyczną w roku 1997 przyznano Januszowi Zuziakowi i Albinowi Głowackiemu); 5/620, 150–152 (Nagroda im. Jerzego Milewskiego dla Jerzego Rejta; Nagrody Fundacji im. Jerzego Łojka przy Instytucie Józefa Piłsudskiego w Nowym Jorku za rok 1999 – Jan Malicki, Andrzej Nowak; Prezydium Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii – prezes dr Jan Mokrzycki, wiceprezesi Paweł Nowak, Edward Hryniewicz); 6/621, 156–158 (Sprostowanie informacji dotyczącej kolokwium w Instytucie Polskim w Paryżu – 1999: 7/622–8/623, s. 222; zm.: Jan Lebenstein; Jadwiga z Wolskich Nowak-Jeziorańska; W ambasadzie polskiej w Londynie wieczór poświęcony Jerzemu Pietrkiewiczowi; Przewodniczącym Polskiego

Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie został Artur Rynkiewicz; Sesja naukowa na Uniwersytecie w Sztokholmie na temat „«Kultura» a literatura”; Jerzy Kłoczowski doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Paris-Sorbonne); 7/622–8/623, 221–222 (zm.: Stefan du Château; Nagroda na festiwalu filmowym w Nantucket (USA) dla Janusza Głowackiego); 9/624, 171–172 (zm.: Jerzy Harasymowicz, Regina Kowalewska, Lane Kirkland; Honorowe obywatelstwo Włocławka dla Marii Danilewicz Zielińskiej); 10/625, 156–157 (zm.: Aleksander Matejko, Baltazar Krasuski; Wystawa Jana Lebensteina pt. „Studium bestii (w 40-lecie pierwszej wystawy)” otwarta w Galerii Tumult w Toruniu; Wystawa w londyńskiej „Air Galery” malarstwa i rzeźby Izabelli Godlewskiej de Aranda); 11/626, 156–158 (zm.: Waław Soroka, Jan Dunin-Karwicki; Daniel Beauvois doktorem *honoris causa* Uniwersytetu Warszawskiego; Bolesław Wierzbiański odznaczony Orderem Orła Białego); 12/627, 154–157 (zm.: Alfred Schütz, Edward Mariusz Sokopp; Tydzień Polski w Mińsku; Likwidacja kwartalnika „Duszpasterz polski za granicą”; Wystawa Zofii Szalowskiej w Galerie Michelle Boulet).

2000: 1/628–2/629, 212–214 (Wystawa „Twarze emigracji. Wierzyński – Hłasko – Gombrowicz – Stempowski – Grydzewski” w Bibliotece UMK w Toruniu; Nagroda im. Kościelskich dla Arkadiusza Pacholskiego i Adama Wiedmanna); 3/630, 163–165 (zm.: Irena Rymowicz, Ewa Fiszer, Egon Naganowski, Andrzej Zakrzewski, Stanisław Mikiciuk, Antoni Czułowski; Wieczór autorski Bolesława Taborskiego w Domu Literatury w Warszawie; Wystawa Mariana Kościakowskiego w Państwowej Galerii Sztuki w Toruniu); 4/631, 157–159 (zm.: Jerzy Marendziak, Jan Nielubowicz, Antoni Sobczak, Halina Auderska, Zofia Libiszowska, Kazimierz Brandys; Nagrodę Polskiej Fundacji Kulturalnej im. Edwarda Raczyńskiego za najlepszą książkę historyczną w roku 1998 przyznano Tadeuszowi Wyrwie i Marii Nowak-Kiełbikowskiej; Wystawa „Józef Czapski – widzenie życia” otwarta w pałacu opatów w Oliwie przez Muzeum Narodowe w Gdańsku); 5/632, 154–156 (zm.: Lothar Herbst, Aleksander Florkowski, Adam Bruno Ulam, Irina Howajskaja-Giorgi Alberti; Otwarcie wystawy w Muzeum Literatury w Warszawie „Zbigniew Herbert – epilog burzy”; „Zniewolony umysł” Czesława Miłosza ukazał się we fragmentach po białorusku; Okrągły stół ukraińsko-polski w Kijowie na temat „Rola «Kultury» paryskiej w kształtowaniu ukraińsko-polskiego wzajemnego zrozumienia”; Wystawa prac Jana Lebensteina w Instytucie Polskim w Rzymie); 6/633, 150–152 (zm.: Johann Kroll, Andrzej Szczypiorski, Kazimierz Leski, Gabriel Meretik; Konferencja naukowa na UMK w Toruniu pt. „Jerzy

Pietrkiewicz – inna wersja emigracji”; Spotkanie z dramaturgiem Tymoteuszem Karpowiczem w Warszawie; Nagrody miesięcznika „Odra”; Wystawa poświęcona paryskiej „Kulturze” w Klubie Nauczycielskim w Łobzie); 7/634–8/635, 217–220 (zm.: Władysław Szynakiewicz, Vincentas Sladkevičius; Nagroda „Archiwum Emigracji” Tadeusza Walczaka za pracę magisterską i doktorską na temat emigracji polskiej po 1939 r.); Praca doktorska obroniona przez Mirosława A. Supruniuka na UMK w Toruniu pt. „«Kultura» – Kraj: pomoc paryskiego Instytutu Literackiego dla Polski w latach 1946–1990. Koncepcja i realizacja”; 9/636, 167–168 (zm.: Włodzimierz Bączkowski, Lidia ze Steinhausów-Kott, Jerzy Mond, Jan Karski; Agnieszka Maciejowska dyrektorem Instytutu Polskiego w Tel Awiwie).

1005. Z OSTATNIEJ CHWILI. 1998: 9/612, 168.

Uzupełnia „Wydarzenia miesiąca” (zm.: Kazimierz Dziewanowski, Adam Podgórecki).

LISTY DO REDAKCJI À PROPOS „WYDARZEŃ MIESIĄCA”

1006. *re* 1997: 5/596, 157: Krystyna Orłowska-Wojczulanis – sprostowanie „Wydarzeń” na temat obiadu czwartkowego poświęconego Józefowi Czapskiemu organizowanego przez Bibliotekę Publiczną w Lidzbarku Warmińskim. 1997: 10/601, 158.

re 1997: 9/600, 171: Stanisław T. i Krystyna Orłowscy – sprostowanie informacji na temat wieku zmarłego prof. Zbigniewa Mariana Fallenbuchla. 1998: 3/606, 172.

re 1998: 3/606, 151: Juliusz A. Chrościcki – uzupełnienie informacji na temat odczytu prof. Macieja Serwańskiego z UAM w Poznaniu zorganizowanego przez Centre de Civilisation Polonaise Paris IV-Sorbonne. 1998: 5/608, 157.

re 1999: 12/627, 156: Krzysztof Żaboklicki – uzupełnienie informacji na temat włosko-polsko-ukraińskiego „table ronde” poświęconego twórczości Juliusza Słowackiego. 2000: 3/630, 175.

CZĘŚĆ DRUGA

„ZESZYTY HISTORYCZNE”

1997–2010

T. 119–171

I

BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI

BIBLIOGRAFIA

Informacje o nowych książkach, zwięzłe recenzje

ZH 1. FRISZKE, Andrzej: LdR. Sprostowanie. ZH 136, 2001, 236–237.

Dotyczy pominięcia autorów opracowania książek wydanych przez Stowarzyszenie „Archiwum Solidarności”.

ZH 2. NADEŚLANE nowości wydawnicze – Książki nadesłane. ZH 120, 1997, 221–223; ZH 121, 1997, 163–164; ZH 122, 1997, 205–206; ZH 124, 1998, 214–215; ZH 125, 1998, 197–198; ZH 126, 1998, 202–205; ZH 127, 1999, 232; ZH 128, 1999, 161–166; ZH 130, 1999, 199–201; ZH 131, 2000, 197–198; ZH 139, 2002, 231–234.

ZH 3. NICMAN, Zdzisław: Książka o Brześciu nad Bugiem. ZH 124, 1998, 204–206.

Rec.: Jerzy Sroka: „Brześć nad Bugiem – dzieje miasta i twierdzy”. Biała Podlaska 1997.

ZH 4. SUPRUNIUK, Mirosław Adam: Bibliografie emigracyjne. ZH 119, 1997, 68–99.

Badania bibliograficzne prowadzone na emigracji i bibliografie dotyczące emigracji wydane w Polsce. Zawiera list Marii Danilewicz Zielińskiej do Autora z 1 maja 1996 roku na temat jej prac nad bibliografią „Kultury”.

LdR. Jadwiga Czachowska. ZH 123, 1998, 234–236 – uzupełnienia i sprostowania do artykułu.

ZH 5. TYRCHAN, Mikołaj: Przegląd krajowych publikacji historycznych. ZH 164, 2008, 162–170.

Wydane w latach 2006–2007.

ZH 6. WANDYCZ, Piotr: LdR [w sprawie nowej książki]. ZH 168, 2009, 284–285.

Dotyczy: Piotr Wandycz: „O czasach dawniejszych i bliższych. Studia z dziejów Polski i Europy Środkowo-Wschodniej”. Poznań 2009.

ZH 7. –: Nowe książki. ZH 122, 1997, 194–197.

Przegląd publikacji historycznych.

ZH 8. –: Nowe książki. ZH 125, 1998, 155–161.
Przegląd publikacji historycznych.

ZH 9. –: O książkach nowych i starych. ZH 162, 2007, 197–208.
Przegląd literatury historycznej dotyczącej Polski z lat 2005–2007.

ZH 10. –: O nowych książkach. ZH 156, 2006, 205–220.
Przegląd literatury historycznej dotyczącej najnowszych dziejów Polski z lat 2003–2005.

ZH 11. ZAPOWIEDŹ WYDAWNICZA. Tadeusz Wyrwa: Krytyczne eseje z historii Polski XX wieku. ZH 134, 2000, 227; ZH 135, 2001, 40.

BIBLIOTEKI I ARCHIWA

ZH 12. SIEKIERSKI, Maciej: Polskie zbiory Instytutu Hoovera [przy Uniwersytecie Stanforda]. ZH 124, 1998, 216–219.

ZH 13. WYRWA, Tadeusz: Przewodnik pod zespołach rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu. ZH 138, 2001, 218–221.

Rec.: „Przewodnik po zespołach rękopisów Towarzystwa Historyczno-Literackiego i Biblioteki Polskiej w Paryżu”. Opracowali Maria Wrede, Marek P. Prokop, Janusz Pezda. Warszawa 2000.

ZH 14. –: Studium Polski Podziemnej w Londynie. ZH 121, 1997, 31–40.

Rec.: Andrzej Suchcitz: „Informator Studium Polski Podziemnej 1947–1997”. Londyn 1997.

INSTYTUT LITERACKI W PARYŻU

*(Pamięci Jerzego Giedroycia, Zofii Hertz,
Zygmunta Hertza, Henryka Giedroycia)*

ZH 15. CHRUSLIŃSKA, Iza: Zosia [Hertz]. ZH 145, 2003, 7–11.
Wspomnienie o zmarłej w czerwcu 2003 roku Zofii Hertz.

ZH 16. CICHOCKA, Anna Zofia: „Na zimno kalkulowana rewolucja”. „Kultura” i Kraj 1957–1958. ZH 167, 2009, 3–72.

Fragment rozprawy doktorskiej „Relacje między paryską «Kulturą» a krajem (1947–1973)” obronionej w listopadzie 2008 roku na Wydziale Nauk Historycznych i Pedagogicznych Uniwersytetu Wrocławskiego.

ZH 17. –: „Trzeba wytworzyć iskrę...” Kraj w dyskusji Giedroyc-Mieroszewski, 1959–1973. ZH 169, 2009, 3–63.

Fragment rozprawy doktorskiej obronionej w 2008 roku.

ZH 18. CIECHANOWSKI, Jan: Czym były dla mnie „Kultura” i „Zeszyty Historyczne”? ZH 171, 2010, 195–202.

ZH 19. DASZKIEWICZ, Piotr: Emigracyjne spotkanie przyrodnika z humanistami. ZH 171, 2010, 232–239.

O współpracy Autora z „Kulturą” i „Zeszytami Historycznymi”.

ZH 20. DOBROWOLSKI, Andrzej: „Wot tam diadia Wyszynski...”. List T[eodora] Parnickiego do J[erzego] Giedroycia z 2 XII 1954. ZH 148, 2004, 130–139.

Andrzej Wyszynski (1883–1954), sowiecki prokurator i dyplomata, minister spraw zagranicznych ZSSR (1949–1953). Zmarł nagle w listopadzie 1954 roku w czasie pobytu delegacji sowieckiej w Nowym Jorku. Korespondencja dotyczyła znajomości ojca T. Parnickiego – Bronisława z A. Wyszynskim.

ZH 21. GIEDROYC, Henryk: Notatnik maturzysty, Rumunia 1939–1940. ZH 171, 2010, 8–25.

ZH 22. –: Oświadczenie. ZH 170, 2009, 239.

Na temat rozstania Instytutu Literackiego z Jackiem Krawczykiem 4 grudnia 2009 roku.

ZH 23. GIEDROYC, Jerzy: Kalendarzyk moich podopiecznych. ZH 171, 2010, 289–292.

Dwa listy z 1976 roku do Andrzeja Brzeskiego (1925–), ekonomisty, jednego ze współzałożycieli Klubu Krzywego Koła, emerytowanego profesora University of California.

ZH 24. –: Mam nadzieję, że uda się. Jerzy Giedroyc do prof. Edwarda Lipińskiego bez daty [1976]. ZH 171, 2010, 293–296.

ZH 25. GIEDROYC, Jerzy, CAT-MACKIEWICZ, Stanisław: Nie jestem pisarzem słodkim. ZH 171, 2010, 252–269.

Korespondencja z lat 1950–1952.

ZH 26. GIEDROYC, Jerzy, GLIKSMAN, Łucja, HERTZ, Zofia: Tak czy inaczej – praca ta się urwie. ZH 171, 2010, 297–300.

Korespondencja pomiędzy Jerzym Giedroyciem, Zofią Hertz i Łucją Gliksman z roku 2000. Zawiera wiersz Łucji Gliksman „Hetman”.

ZH 27. GIEDROYC, Jerzy, WITTLIN, Józef: Niezrażony długim milczeniem... ZH 171, 2010, 270–284.

Korespondencja z lat 1949–1950.

ZH 28. GIEDROYC, Jerzy, ŻELEŃSKI, Władysław, KUDELSKI Tadeusz: Genialny magnetofon. ZH 171, 2010, 285–288.

Korespondencja pomiędzy J. Giedroyciem, W. Żeleńskim i T. Kudelskim z roku 1967 dotycząca magnetofonu „Nagra”, wynalazku Stefana Kudelskiego (1929–2013) ze Szwajcarii. Żeleński zwracał się w sprawie magnetofonu do Tadeusza Kudelskiego, ojca Stefana.

ZH 29. GIEDROYC, Michał: Przekazanie Litwie odlewów maski pośmiertnej Jerzego Giedroycia (23–25.5.2001). ZH 137, 2001, 169–172.

Wykonano trzy odlewy maski pośmiertnej – dwa przekazano na Litwę, jeden pozostał w Maisons-Laffitte.

ZH 30. GORCZYŃSKA, Renata: Wybór Zofii [Hertz]. ZH 145, 2003, 23–32.

Wspomnienie.

ZH 31. HENRYK MARIA GIEDROYC [Nekrolog]. ZH 171, 2010, [3].

Urodzony w Warszawie 12 stycznia 1922 roku, zmarł w Maisons-Laffitte 21 marca 2010 roku.

ZH 32. HERTZ, Zofia, GIEDROYC, Henryk: Do Czytelników i Przyjaciół. ZH 142, 2002, 3–4.

Informacja o przekształceniu Instytutu Literackiego w Association Institut Littéraire Kultura.

ZH 33. HERTZ, Zofia, GIEDROYC, Henryk: Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego. ZH 138, 2001, 224–238.

ZH 34. HOLZER, Jerzy: „To se ne vráti”. ZH 171, 2010, 246–251.

O współpracy Autora z „Zeszytami Historycznymi”.

ZH 35. JAKA POLSKA? – przesłanie „Kultury”. ZH 132, 2000, 52–108.

Konferencja zorganizowana przez Instytut Polski i Stację Naukową Polskiej Akademii Nauk w Paryżu 18 grudnia 1999 roku, z okazji ukazania się antologii „Wizja Polski na łamach «Kultury»” opracowanej przez Grażynę Pomian. W pierwszej części sesji odbyła się dyskusja na temat „Inteligencja wobec przeszłości i wobec przyszłości” z udziałem:

Krzysztofa Pomiana, Aleksandra Smolara, Czesława Miłosza, Leszka Kołakowskiego, Bohdana Osadczyka, Mariana Harasimiuka, Hanny Malewskiej, Bożeny Puchalskiej, Andreja Nakova, Henryka Hosera, Adama Maldzisa, Algisa Kalėdy, Michała Tymowskiego. W drugiej części zatytułowanej „Polacy i inni” udział wzięli: Daniel Beauvois, Tomasz Stróżyński, Aleksander Ancipienka, Adam Maldzis, Algis Kalėda, Leopold Unger, Marian Harasimiuk, Krzysztof Pomian, Michał Tymowski.

ZH 36. KARPIŃSKI, Cezary: Konkurs im. Jerzego Giedroycia za rok 2002. ZH 143, 2003, 237.

III edycja konkursu zorganizowanego przez Instytut Polski w Mińsku. Laureatami zostali: Teresa Komonowa, Galina Tyczka, Olga Galperowicz, Dymitr Podbiarecki, Ała Kozakowa, Natalia Bardziłowska, Lubow Gawryluk, Siergiej Pietrow. Nagrody otrzymują autorzy najlepszych prac naukowych poświęconym stosunkom między Polską i Ukrainą.

ZH 37. –: LdR [w sprawie II edycji konkursu im. Jerzego Giedroycia za rok 2001]. ZH 139, 2002, 235.

Konkurs zorganizował Instytut Polski w Mińsku. Laureatami zostali: Wacław Werenicz, Julia Andriejewa, Alek Łukasiewicz, Siarhiej Kawalou, Aleksander Łasminski, Ała Kazakowa, Aleksandra Boboryko.

ZH 38. KARPIŃSKI, Wojciech: Jerzy Giedroyc, kustosz pamięci. ZH 171, 2010, 50–57.

Wspomnienie.

ZH 39. KASPRZYK, Krzysztof: Akadymcy. ZH 135, 2001, 132–152.

Esej dedykowany pamięci Jerzego Giedroycia.

ZH 40. KORBOŃSKI, Andrzej: Kilka słów. ZH 171, 2010, 244–245.

Wspomnienie o Jerzym Giedroyciu i pierwszym spotkaniu w grudniu 1968 roku.

ZH 41. KORNAT, Marek: Jerzy Giedroyc a Polska myśl polityczna XX stulecia. ZH 171, 2010, 58–69.

ZH 42. –: Między literaturą a polityką. Korespondencja Jerzego Giedroycia z Czesławem Miłoszem. ZH 150, 2004, 3–54.

Omówienie korespondencji Jerzego Giedroycia z Czesławem Miłoszem przygotowanej do wydania w wydawnictwie „Czytelnik” w serii „Archiwum Kultury”.

ZH 43. KOSSOY, Edward: Tematyka polsko-żydowska [w „Zeszytach Historycznych”]. ZH 171, 2010, 218–219.

ZH 44. KOWALCZYK, Andrzej Stanisław: Jerzy Giedroyc w Bukareszcie (1939–1940). ZH 136, 2001, 3–41.

ZH 45. KRAWCZYK, Marek: Dar Instytutu Literackiego dla Biblioteki Narodowej Białorusi. ZH 136, 2001, 225.

Dotyczy przekazanego w maju 2001 roku do Mińska kompletu „Kultury”, „Zeszytów Historycznych” oraz wydawnictw Instytutu Literackiego, które pochodziły z osobistego księgozbioru Jerzego Giedroycia. Uroczystość zorganizował Instytut Polski w Mińsku oraz Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu.

ZH 46. KRZYŻANOWSKI, Jerzy R.: Przekraczanie granic. ZH 171, 2010, 239–244.

O współpracy autorskiej z „Zeszytami Historycznymi”.

ZH 47. KURTYKA, Janusz: Nagroda „Kustosz Pamięci Narodowej 2009”. ZH 168, 2009, 286.

Nagroda dla Redakcji „Zeszytów Historycznych” przyznana przez Instytut Pamięci Narodowej. Zawiera: Henryk Giedroyc: „Oświadczenie” – informacja, że po śmierci Jerzego Giedroycia kwatermistrz redagowany był przez Zofię Hertz i Jacka Krawczyka (od nr 134), a później przez samego Jacka Krawczyka (od 2003, nr 143).

ZH 48. LIBERA, Paweł: Ocena polityczna grupy „Polityki” przez Oddział II Sztabu Głównego w 1938 r. ZH 171, 2010, 142–147.

Ocena grupy współpracowników Jerzego Giedroycia z „Polityki” i „Buntu Młodych”. Zawiera notatki Oddziału II Sztabu Głównego.

ZH 49. MAZUR, Grzegorz: Kronika „Zeszytów Historycznych” [1962–2010]. ZH 171, 2010, 81–105.

ZH 50. MIŁOSZ, Czesław: [Dwa listy]. ZH 149, 2004, 3–9.

List „Drodzy Rodacy!” z maja 1951 roku – wydrukowany w formie facsimile i rozsyłany do kilkuset dziennikarzy i literatów w Polsce. Był drukowany w „Kulturze” nr 5/53 z 1951; Drugi list pisany do Jerzego Giedroycia pochodził ze stycznia 1952 roku.

ZH 51. –: Przyczynek do dziejów literatury na emigracji. ZH 152, 2005, 127–136.

Niepublikowany tekst napisany dla „Kultury” na przełomie 1964 i 1965 roku. Zawiera dokumentację okoliczności odwołania druku – listy: Roberta D. Platta, Jana Nowaka, Czesława Miłosza, Zygmunta Hertza, Jerzego Giedroycia.

ZH 52. NAGRODA imienia Jerzego GIEDROYCIA za rok 2002. ZH 142, 2002, 231.

Przyznawana przez Senat UMCS w Lublinie. Laureatami w 2001 roku zostali: Andrzej Friszke, Paweł Machcewicz i Rafał Habielski. Nagrodę za rok 2002 otrzymał Tadeusz Wyrwa.

ZH 53. OLSZEWSKA, Anna: Dokumenty Zofii Hertz (1910/1911–2003). ZH 156, 2006, 3–39.

Zawiera notę biograficzną A. Olszewskiej.

ZH 54. –: Zygmunt Hertz (1908–1979) absolwent Szkoły Zgromadzenia Kupców w Łodzi. ZH 162, 2007, 168–196.

Zawiera dwa listy Zygmunta Hertza do Antoniego Idźkowskiego z 1960 roku.

ZH 55. OSADCZUK, Bohdan: Wspomnienie [o Zofii Hertz]. ZH 145, 2003, 3–6.

ZH 56. POMIAN, Grażyna, POMIAN, Krzysztof: Wspomnienia jako źródło historyczne. ZH 171, 2010, 120–129.

Znaczenie periodyków wydawanych przez Jerzego Giedroycia w badaniach naukowych.

ZH 57. PTASIŃSKA, Małgorzata: Czapski-Anders-Giedroyc. Trzy listy w sprawie [Aleksandra] Janty. ZH 138, 2001, 78–97.

Dotyczy reportażu Aleksandra Janty „Wracam z Polski”, opublikowanego w „Kulturze” nr 12/1948, 9–24.

ZH 58. –: Jerzego Giedroycia „Hôtel Lambert”. ZH 141, 2002, 3–36.

Działalność Instytutu Literackiego w latach 1947–1955.

ZH 59. –: Jerzy Giedroyc-Jerzy Zawieyski. Z listów 1956–1957. ZH 144, 2003, 19–49.

ZH 60. PTASIŃSKA-WÓJCIK, Małgorzata: Jerzy Giedroyc i „odzyskiwanie pamięci narodowej”. ZH 171, 2010, 130–141.

W „Zeszytach Historycznych”.

ZH 61. PTASIŃSKA, Małgorzata: Kryptonim „Rable”. O próbach „werbunku” Zygmunta Hertza. ZH 147, 2004, 79–106.

Przez Wydział III Departamentu I Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

ZH 62. PTASIŃSKA-WÓJCIK, Małgorzata: „Kultura” w notatce służbowej porucznika [Zbigniewa] Pudysza z 1961 r. ZH 158, 2006, 136–147.

LdR. Piotr Wandycz. ZH 159, 2007, 253–254 – uzupełnienia.

ZH 63. –: „Merime”, „Pascal”, „Camus”. Trzy sprawy operacyjne SB wobec „Kultury”. ZH 154, 2005, 153–176.

Dotyczy operacyjnego rozpracowania Juliusza Mieroszewskiego, Konstantego A. Jeleńskiego i Józefa Czapskiego.

ZH 64. –: Podręcznik „na łapsów”. ZH 160, 2007, 192–194.

Pomysł Jerzego Giedroycia przygotowania broszury na temat możliwości technicznych UB.

ZH 65. PTASIŃSKA, Małgorzata: Rzymskie lata Instytutu Literackiego. ZH 137, 2001, 3–34.

Fragment pracy doktorskiej „Wydawnictwa książkowe Instytutu Literackiego z Maisons-Laffitte w latach 1947–1976”.

ZH 66. –: Strażniczka „zniczu”... ZH 145, 2003, 11–22.

O Zofii Hertz. Zawiera fragmenty listów do Jerzego Giedroycia.

ZH 67. –: W cieniu Października. Listy: Jerzy Giedroyc-Zdzisław Broncel, styczeń 1958. ZH 151, 2005, 136–180.

Fragment korespondencji J. Giedroycia i Z. Broncla z lat 1946–1989 znajdującej się w Archiwum Instytutu Literackiego. Zdzisław Broncel (1909–1998), poeta, publicysta, autor sztuk teatralnych.

ZH 68. –: Z listów wydawcy do autora. Giedroyc-Korboński 1948–1987. ZH 139, 2002, 199–216.

Korespondencja pomiędzy Jerzym Giedroyciem i Stefanem Korbońskim. Zmieniona wersja referatu wygłoszonego 13 września 2001 roku podczas sesji otwierającej wystawę „Ruch ludowy w służbie Rzeczypospolitej 1939–1989” zorganizowanej przez krakowski Oddział IPN.

ZH 69. RUDZKI, Marek: Pierwsze spotkanie... [z Jerzym Giedroyciem w 1961 r.]. ZH 171, 2010, 226–229.

ZH 70. SĘDŁAK, Monika: Zygmunt Hertz [1908–1979]. (W dwudziestą piątą rocznicę śmierci). ZH 149, 2004, 163–173.

Zmarł 5 października 1979 roku w Maisons-Laffitte.

ZH 71. SIEMASZKO, Zbigniew S[ebastian]: Pożegnanie [z „Zeszytami Historycznymi”]. ZH 171, 2010, 203–217.

ZH 72. SIEMASZKO, Zdzisław Antoni: Od wytrwałego czytelnika i stronnika. ZH 171, 2010, 192–195.

ZH 73. SIKORA, Wojciech: [W końcu ubiegłego roku...]. ZH 171, 2010, 4.

Informacja o zakończeniu wydawania „Zeszytów Historycznych”.

ZH 74. STOBIECKI, Rafał: Emigracyjne periodyki historyczne jako forum dialogu („Teki Historyczne”, „The Polish Review”, „Zeszyty Historyczne”). ZH 171, 2010, 106–119.

ZH 75. SUCHCITZ, Andrzej: Trudno o lepszy pomnik. ZH 171, 2010, 229–231.

Dotyczy „Zeszytów Historycznych”.

ZH 76. ŚLESZYŃSKI, Wojciech: Dziedzictwo paryskiej „Kultury” i „Zeszytów Historycznych” a współczesne wyzwania badawcze na pograniczu polsko-białorusko-litewskim. ZH 171, 2010, 184–191.

ZH 77. TARKA, Krzysztof: Cenzura wobec „Kultury”. Migawki archiwalne. ZH 158, 2006, 148–151.

LdR. Andrzej Czyżewski. ZH 159, 2007, 252–253 – uzupełnienia dotyczące Marka Hłasko.

ZH 78. TYRCHAN, Mikołaj: „Kultura” a stan wojenny w Polsce. ZH 162, 2007, 127–148.

ZH 79. –: Marek Hłasko i „Kultura”. ZH 168, 2009, 191–199.

ZH 80. –: Początki opozycji demokratycznej w Polsce na łamach „Kultury”. ZH 160, 2007, 104–130.

Fragment pracy doktorskiej „Paryska «Kultura» i «Zeszyty Historyczne» wobec konfliktów politycznych w Polsce Ludowej (1976–1989)”.

ZH 81. –: Recenzje krajowych publikacji historycznych na łamach „Zeszytów Historycznych” do 1989 roku. ZH 151, 2005, 47–78.

Zawiera notę biograficzną Autora.

LdR. Piotr S. Wandycz. ZH 152, 2005, 236–237 – uzupełnienia.

ZH 82. WANDYCZ, Piotr: Cztery listy Juliusza Mieroszewskiego. ZH 139, 2002, 188–199.

Listy do Piotra Wandycza dotyczące współpracy Mieroszewskiego z „Kulturą” z 1954 roku.

ZH 83. –: O „Zeszytach Historycznych”. ZH 171, 2010, 70–80.

ZH 84. WESOŁY, Szczepan abp: Wspomnienie jednego spotkania [z Jerzym Giedroyciem w 1970 r.]. ZH 171, 2010, 219–226.

ZH 85. WIADERNY, Bernard: Jerzy Giedroyc i Józef Czapski na berlińskim Kongresie Wolności Kultury w świetle nowych źródeł. ZH 171, 2010, 148–161.

Zawiera: „Aide-mémoire Giedroyc-Czapski [Berlin, 25.06.1950]”; „Nasza ocena sytuacji [Berlin, koniec czerwca 1950]” oraz „Wywiad Jerzego Giedroycia i Józefa Czapskiego dla «Ukrajńskich Wistej» 3.08.1950” przeprowadzony przez Jurija Czarnomorskiego [Bohdana Osadcuka].

ZH 86. –: Krąg „Kultury” wobec Niemiec, Niemcy wobec „Kultury” (1947–1956). ZH 167, 2009, 98–126.

ZH 87. –: Świadectwo Józefa Czapskiego. ZH 168, 2009, 240–243.

Dotyczy niemieckiego filmu dokumentalnego o Józefie Czapskim „Das Zeugnis des Joseph Czapski. Ein Pole im Pariser Exil” nakręconego w 1981 roku przez reżysera Lore Ditzena.

ZH 88. WPLATY na Fundusz Instytutu Literackiego. ZH 142, 2002, 234–238; ZH 146, 2003, 231–237; ZH 150, 2004, 248–251; ZH 154, 2005, 228–230; ZH 158, 2006, 245–246; ZH 162, 2007, 251–252; ZH 166, 2008, 251; ZH 170, 2009, 236; ZH 171, 2010, 301.

ZH 89. ŻEBROWSKI, Marek: Bukareszt – w Ambasadzie. ZH 171, 2010, 26–49.

Jerzy Giedroyc i Henryk Giedroyc w Ambasadzie RP w Bukareszcie. Fragment przygotowywanej książki pt. „Jerzy Giedroyc – życie przed «Kulturą»”. Zamieszczono ważniejsze źródła i publikacje. [Książka ukazała się w 2012 r.].

ZH 90. –: Pan Henryk [Giedroyc, wspomnienie]. ZH 171, 2010, 5–7.

NAUKA

Instytuty i towarzystwa naukowe, Szkoły wyższe, Kongresy i sesje naukowe, Nagrody

ZH 91. BARTNIKOWSKI, Bogdan: „Batory” po wojnie. ZH 126, 1998, 221–230.

Gimnazjum im. Stefana Batorego w Warszawie w latach 1945–1951.

ZH 92. BŁAŻEJOWSKA, Justyna: Polscy uczeni i intelektualiści za granicą – Francja 1956–1970. ZH 163, 2008, 3–43.

Rozwinięcie badań na marginesie artykułu Patryka Pleskota „Niecodzienne życie polskich uczonych podczas wizyt w krajach Zachodu w latach pięćdziesiątych i sześćdziesiątych XX wieku”, zamieszczonego w: „Przegląd Historyczny” 2007 z. 2 s. 197–214. Zawiera notę biograficzną Autorki.

ZH 93. DASZKIEWICZ, Piotr: Głos Józefa Czapskiego w dyskusji na temat łysenkizmu we Francji w 1948 r. ZH 166, 2008, 130–136.

Zawiera: Józef Czapski: „List do Redakcji «Combat»”, w którym poruszył m.in. sprawę śmierci jednego z najwybitniejszych genetyków XX wieku Mikołaja Wawilowa (1887–1943).

ZH 94. –: Kolaboracja uczonych. Kilka pytań i wątpliwości. ZH 144, 2003, 203–216.

Na marginesie artykułów w tygodniku „Wprost”: „Instytut kolaboracji” (30 III 2003); „Instytut kolaboracji w UJ Kraków” (6 IV 2003); „Instytut kolaboracji. Pole-

mika” (13 IV 2003). Zob. też: Anetta Rybicka: „Instytut Niemieckiej Pracy Wschodniej. Institut für Deutsche Ostarbeit, Kraków 1940–1945”. Warszawa 2002.

ZH 95. –: Niezwykła historia paryskiego mamuta. ZH 135, 2001, 123–131.

Dotyczy szkieletu syberyjskiego mamuta, który w roku 1912 Muzeum Historii Naturalnej w Paryżu podarował rosyjski arystokrata Aleksander Stenbock-Fermor. Mamuta zbadał i wydobyl podczas ekspedycji w latach 1909–1910 znakomity polski badacz Syberii Konstanty Wołosowicz (1866–1919), geolog i paleontolog. Jego nazwisko nosi przylądek i wyspa u północno-wschodniego wybrzeża Wyspy Rewolucji Październikowej w Archipelagu Ziemi Północnej.

ZH 96. –: Przyrodnicza kolekcja króla Augusta II Mocnego. ZH 137, 2001, 191–201.

Dotyczy jednej z największych kolekcji przyrodniczych w XVIII-wiecznej Europie znajdującej się w Dreźnie.

ZH 97. –: Rzeczpospolita w korespondencji Sir Josepha Banksa. ZH 124, 1998, 229–233.

Związki J. Banksa (1743–1820), przyrodnika, współodkrywcę Australii, twórcy królewskiego ogrodu botanicznego w Kew pod Londynem, prezydenta Royal Society (1778–1820) z uniwersytetami w Rzeczypospolitej oraz jego polscy korespondenci, m.in. Antoni Pantaleon Hove.

ZH 98. –: Sprawa Marcela Prenanta. ZH 150, 2004, 188–199.

Nauka francuska wobec „nowej biologii” Trofima D. Łysenki (1898–1976). Marcel Prenant (1893–1983) – francuski biolog i działacz komunistyczny, usunięty z partii za krytyczne wypowiedzi na temat T. Łysenki.

ZH 99. FONDAZIONE GIOVANNI PAOLO II. FUNDACJA JANA PAWŁA II. Komunikat prasowy. ZH 159, 2007, 250–251.

Uniwersytet Letni Kultury Polskiej, Rzym 2007 – program.

ZH 100. JUNKIEWICZ, Monika: Starania Kazimierza Sembrata i Akademii Umiejętności o restytucję polskich kolekcji przyrodniczych ze Lwowa [w 1945 r.]. ZH 163, 2008, 128–137.

Zawiera: Kazimierz Sembrat: „Uwagi w sprawie rewindykacji zbiorów i bibliotek przyrodniczych ze Lwowa”.

Kazimierz Sembrat (1902–1988), zoolog, profesor Uniwersytetu Wrocławskiego. Zawiera notę biograficzną M. Junkiewicz.

ZH 101. KARPIŃSKI, Wojciech, POMIAN, Krzysztof, SIKORA, Wojciech: Komunikat Funduszu Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej [14 września 2002 r.]. ZH 142, 2002, 232–234.

Informacja o zakończeniu działalności i podsumowanie lat 1982–2002.

ZH 102. KOMUNIKAT KOMISJI STYPENDIALNEJ Funduszu im. Jana i Suzanne Brzękowskich. ZH 136, 2001, 229–230; ZH 145, 2003, 236; ZH 150, 2004, 246–247; ZH 156, 2006, 254; ZH 160, 2007, 250–251.

ZH 103. KOMUNIKAT KOMISJI STYPENDIALNEJ Funduszu im. Stanisława Lama. ZH 136, 2001, 230; ZH 145, 2003, 237; ZH 150, 2004, 247; ZH 152, 2005, 232; ZH 156, 2006, 255; ZH 160, 2007, 251; ZH 169, 2009, 250.

ZH 104. KOMUNIKATY KOMISJI STYPENDIALNYCH Funduszy im. Stanisława Lama oraz im. Jana i Suzanne Brzękowskich. ZH 141, 2002, 237–238.

ZH 105. KOMUNIKAT O STYPENDIACH Fundacji Bankowej im. Leopolda Kronenberga (Warszawa) i Funduszu Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej (Paryż). ZH 122, 1997, 238.
Stypendia na rok 1998 – warunki uczestnictwa i terminy.

ZH 106. KORNAT, Marek: Początki sowietologii w II Rzeczypospolitej. Geneza, dzieje i dorobek Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej w Wilnie (1930–1939). ZH 134, 2000, 3–119.

Dotyczy m.in. działalności w Instytucie Wiktora Sukiennickiego, Stanisława Świaniewicza, Bogumiła Jasinowskiego.
LdRA. ZH 136, 2001, 233–235 – sprostowanie pomyłek i nieścisłości.

ZH 107. –: Sowietologia i studia wschodnioznawcze w Polsce międzywojennej. ZH 140, 2002, 39–101.

Dotyczy Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej w Wilnie; Instytutu Gospodarstwa Społecznego w Warszawie; Instytutu Wschodniego w Warszawie; Instytutu Badań Spraw Narodowościowych w Warszawie; ks. Antoniego Kwiatkowskiego i Instytutu Naukowego Badania Komunizmu w Warszawie; Wacława Lednickiego i Polskiego Towarzystwa dla Badań Europy Wschodniej i Bliskiego Wschodu; Wydziału Wschodniego MSZ; II Oddziału Sztabu Głównego; Stanisława Glassa i biuletynu „Rosja Sowiecka”; Włodzimierza Bączkowskiego i kwartalnika „Wschód”; Włodzimierza Wakara i „Przeglądu Wschodniego”; ks. Jana Urbana i miesięcznika „Oriens”; Jana Stanisława Bersona; Leopolda Caro; Grupy Lubelskiej.

LdRA. ZH 141, 2002, 233 – sprostowania.

ZH 108. KRZYŻANOWSKI, Jerzy R.: Jak robiliśmy encyklopedię. ZH 124, 1998, 179–195.

Prace prowadzone w latach 1956–1959 nad „Małą Encyklopedią Powszechną PWN”.

ZH 109. MALICKI, Jan: XI Wschodnia Szkoła Letnia Studium Europy Wschodniej. ZH 136, 2001, 226–229.
Warszawa 1–21 lipca 2001 roku – program i zaproszenie.

ZH 110. MAZUR, Grzegorz: Konferencja w Archangielsku. ZH 143, 2003, 210–214.

Konferencja: „Katorga i zsyłka w północnej Rosji od XII do XX wieku” zorganizowana przez Uniwersytet w Archangielsku przy wsparciu Fundacji Konrada Adenauera odbyła się 2–5 września 2002 r.

ZH 111. MAZUR, Grzegorz, TYSZKIEWICZ, Adrian: Z dziejów organizacji studenckich na lwowskich wyższych uczelniach w II Rzeczypospolitej. ZH 137, 2001, 95–116.

Zawiera wykaz Stowarzyszeń Akademickich uczelni lwowskich.

ZH 112. RUTKOWSKI, Krzysztof: W stronę poezji czynnej: Adam Mickiewicz w Collège de France. ZH 123, 1998, 49–200.

Zawiera: Adam Mickiewicz: „Literatura słowiańska”. Tamże, 66–200 – wykłady poety w Collège de France z lat 1841–1844 w wyborze i z komentarzami K. Rutkowskiego. Wybór z: Adam Mickiewicz: „Dzieła”. T. 10–11. Warszawa 1955.

ZH 113. SIKORA, Wojciech: Komunikat Funduszu Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej. ZH 135, 2001, 218.

Rozliczenie roku 2000.

ZH 114. SŁUBICKI, Jerzy: Katedra historii polskiej na Kanadyjskim Uniwersytecie [w Toronto]. ZH 121, 1997, 215–217.

Działalność od roku 1993.

ZH 115. WANDYCZ, Piotr: Zapoznany Instytut. ZH 133, 2000, 58–68.

Działalność Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce powstałego w roku 1942 w Nowym Jorku.

ZH 116. XIII WSCHODNIA SZKOŁA LETNIA 2003. Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego, Warszawa 1–21 lipca 2003. ZH 144, 2003, 235–237.

Program i podsumowanie lat 1992–2002.

ZH 117. ZAJEWSKI, Władysław: Czy historycy piszą prawdę? ZH 138, 2001, 115–123.

Błąd w druku – brak s. 116. W ZH 139 (2002) zamieszczono erratę do tekstu w postaci dodatkowej karty s. 115–116.

Errata. ZH 139, 2002, 238.

PRASA I WYDAWNICTWA

ZH 118. BERDYCHOWSKA, Bogumiła: Sojusz Piłsudski-Petlura. ZH 120, 1997, 215–218.

Omówienie zawartości tomu trzeciego „Warszawskich Zeszytów Ukrainoznawczych” z roku 1996.

ZH 119. BIULETYN CZESKIEJ AKADEMII NAUK. ZH 129, 1999, 231–232.

Fragment artykułu Rudolfa Zahradnika „Stan badań w Akademii Nauk”, który ukazał się w wychodzącym w USA biuletynie Czechosłowackiego Towarzystwa Historycznego „Czechoslovak History Newsletter” T. 22 nr 1/1999.

ZH 120. BRZOZA, Czesław: Prasa Polskich Oddziałów Wartowniczych przy Armii Amerykańskiej w Europie. ZH 141, 2002, 37–70.

ZH 121. CZAPSKI, Józef: Relacja o pracy Biura Propagandy i Kultury w 1942 r. ZH 138, 2001, 152–158.

Dotyczy głównie wydawania „Orla Białego” i innych czasopism APW.

ZH 122. CZEKAJ, Katarzyna: „Niepodległość” (1929–1939). Pismo, twórca, środowisko. ZH 163, 2008, 159–165.

Na marginesie pracy: „Niepodległość” (1929–1939). Pismo, twórca, środowisko”. Red. Paweł Samuś. Płock 2007.

ZH 123. DASZKIEWICZ, Piotr: „Jeniec Polak” w osiemdziesiąt rocznicę zakończenia działalności. ZH 130, 1999, 217–224.

Dotyczy tygodnika „Jeniec Polak” wydawanego w latach 1917–1919 w Le Puy przez Centralną Bratnią Pomoc Jeńców, głównie Wielkopolan, Pomorzan i Ślązaków, żołnierzy armii niemieckiej oraz francuskich jeńców wojennych. Ostatni, 75 numer pisma ukazał się 10 czerwca 1919 r.

ZH 124. –: Moskiewskie „Zagadnienia Historii Przyrodoznawstwa i Techniki”. ZH 126, 1998, 196–201.

Kwartalnik „Voprosy istorii jestestvoznaniia i tekhniki” wydawany przez Instytut Historii Przyrodoznawstwa i Techniki Rosyjskiej Akademii Nauk poświęcony problematyce historii nauki.

ZH 125. GRZYWACZ, Andrzej: „Studia Rzeszowskie”. ZH 125, 1998, 191–197.

Rec.: „Studia Rzeszowskie”, T. 1–4, (Rzeszów) 1995–1997 – redaktor Jan Draus.

ZH 126. HERTZ, Zofia: 60 lat „Orla Białego”. ZH 138, 2001, 146.

ZH 127. MARTON-DOMEYKO, Agnieszka: 1945–1948: „ustanowienie władzy” w Polsce na łamach prasy francuskiej. ZH 133, 2000, 214–226.

Obraz Polski na łamach „Le Monde” i „Le Figaro”.

ZH 128. MILEWSKI, Jan Jerzy: Biuletyn Historii Pogranicza. ZH 132, 2000, 208–209.

Informacja o planowanym nowym czasopiśmie historycznym pt. „Biuletyn Historii Pogranicza”, które wydawane będzie przez historyków skupionych w Oddziale Polskiego Towarzystwa Historycznego w Białymstoku i współpracujących z nimi historyków z Białorusi i Litwy.

ZH 129. MITZNER, Piotr: Mój ojciec konspirator. ZH 125, 1998, 17–66.

Zdzisław Mitzner (1910–1968), założyciel przedwojennego tygodnika satyrycznego „Szpilki” oraz działalność prowadzonego przez niego Wydawnictwa „Wisła” (1943–1944). Zawiera fragmenty listów Zofii Nałkowskiej, Tadeusza Brezy, Antoniego Bohdziewicz, Stanisława Wohla, Marii Dąbrowskiej, Czesława Miłosza oraz listę dzieł literackich zakupionych w latach 1943–1944 dla „Wisły”.

ZH 130. RACIĘSKI, Zbigniew: Piskłące lata „Orla Białego”. ZH 138, 2001, 146–152.

Pismo „Orzeł Biały” powstało w początkach grudnia 1941 roku w Buzułuku. Jego pierwszym redaktorem był Stanisław Strumph-Wojtkiewicz.

ZH 131. SAWICKI, Jacek Zygmunt: Pazur cenzury. ZH 151, 2005, 192–195.

Cenzura w polskich wydawnictwach w okresie PRL.

ZH 132. ŚWIDERSKA, Hanna: Z dziejów polskiej prasy w Anglii. Likwidacja prasy 2. Korpusu. ZH 126, 1998, 55–64.

Artykuł oparty na materiałach Foreign Office dotyczy likwidacji prasy 2. Korpusu. Nawiązuje do wcześniejszych opracowań Autorki zamieszczonych w ZH nr 101/1992 oraz ZH nr 115/1996.

ZH 133. –: Z dziejów polskiej prasy w Anglii. Formowanie się prasy emigracyjnej, 1946–1947. ZH 128, 1999, 75–81.

ZH 134. WYRWA, Tadeusz: Londyńskie „Teki Historyczne” po raz czwarty. ZH 152, 2005, 156–166.

Rec.: „Teki Historyczne”, t. XXIII wydany w 2004 roku.

ZH 135. –: Miscellanea tomu XXI londyńskich „Tek Historycznych”. ZH 120, 1997, 202–215.

Rec.: „Teki Historyczne”, T. XXI, Londyn 1994–1995.

ZH 136. –: Polacy o powojennej Europie na łamach „La France Libre”. ZH 125, 1998, 178–188.

Pierwszy numer miesięcznika „La France Libre”, którego redaktorem naczelnym był André Labarthe (1902–1967), ukazał się w listopadzie 1940 roku w Londynie. Pismo ukazywało się do końca 1945 r.

ZH 137. –: Tom XXII londyńskich „Tek Historycznych”. ZH 133, 2000, 165–177.

Rec.: „Teki Historyczne”, T. XXII, Londyn 1999.

RADIO

ZH 138. FRAZIK, Wojciech: Usunięcie Władysława Pobóg-Malinowskiego z Sekcji Polskiej Radia Francuskiego. ZH 140, 2002, 226–232.

Dotyczy roli i udziału we wspomnianym wydarzeniu Witolda Nowosada (1913–1998), redaktora sekcji polskiej i André Moosmanna (1910–), kierownika sekcji polskiej. Raport spisany w 1945 roku na podstawie relacji Witolda Nowosada.

ZH 139. GAWLIKOWSKI, Lechosław: Radio Wolna Europa 1982–1987. Spojrzenie z dystansu. ZH 158, 2006, 101–129.

Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 140. MACHNIEWICZ, Jacek K.: Dwanaście lat w paryskim biurze RWE [1956–1968]. ZH 157, 2006, 234–239.

ZH 141. NAJDER, Zdzisław: RWE 1982–1987. Zapiski dyrektora. ZH 153, 2005, 200–225.

LdR. Tomasz Mianowicz. ZH 154, 2005, 235–237 – na temat współpracy Z. Najdera z SB i wiedzy Jerzego Giedroycia na ten temat.

ZH 142. RUDZKI, Marek: Polska Sekcja Radia Wolna Europa w Nowym Jorku. ZH 133, 2000, 185–190.

Dzieje rozgłośni od roku 1950.

LdRA. ZH 136, 2001, 231–232 – sprostowanie.

ZH 143. SZYŁEYKO, J. Zdzisław: Dziennik radiowy Rozgłośni Polskiej RWE 1952–1972 (fakty, wspomnienia, refleksje). ZH 126, 1998, 118–133.

LdR. Roman Stefanowski. ZH 127, 1999, 233–234 – uzupełnienia dotyczące osoby Jana Krok-Paszkowskiego.

LdR. Jacek K. Machniewicz. ZH 128, 1999, 220–221 – sprostowania i uzupełnienia do artykułu dotyczące dziennika radiowego Rozgłośni Polskiej RWE.

ZH 144. ŻEBROWSKI, Marek: Rozgłośnia spec[jalnego] znaczenia. (Wypisy z propagandy PRL). ZH 142, 2002, 198–230.
Dotyczy rozgłośni radiowej „Kraj” (1955–1957) i jej roli wśród emigracji.

RELIGIA

ZH 145. POSPIESZALSKI, Antoni: Tło naszego dwutysiąclecia. ZH 125, 1998, 3–16.

Cywilizacja a chrześcijaństwo. Rozważania na marginesie książki Jareda Masona Diamonda „Guns, germs and steel: the Fates of Human Societies”. London 1997.

ZH 146. SZNARBACHOWSKI, Włodzimierz: „Dzienniczek” błogosławionej Faustyny Kowalskiej. ZH 132, 2000, 213–214.

Fragment z 12 maja 1935 roku dotyczył śmierci marszałka Józefa Piłsudskiego („La misericordia divina nella mia anima. Diario della beata suor Faustina Kowalska”. Vaticano 1996).

Przedruk z: „Kultura” nr 1/604–2/605: 1998, 215–216.

POLITYKA (ZACHÓD)

Finlandia (*stosunki polsko-fińskie*)

ZH 147. BIAŁOKUR, Marek: Mannerheim a Polska. Przyczynek do biografii marszałka Finlandii. ZH 136, 2001, 42–58.

Dotyczy Carla Gustafa Emila barona Mannerheim (1867–1951), marszałka Finlandii i jego współpracy z Józefem Piłsudskim.

ZH 148. WYRWA, Tadeusz: Stosunki polsko-fińskie w latach 1939–1941. ZH 128, 1999, 152–161.

Francja (*stosunki polsko-francuskie*)

ZH 149. DASZKIEWICZ, Piotr: Francuska książka o Białowieży. ZH 127, 1999, 227–230.

Rec.: Christian Kempf: „Białowieża forêt vierge d'Europe”. Białystok 1998.

ZH 150. —: Kolaboranci, bohaterowie i... milcząca większość. Francuscy naukowcy w okresie okupacji. ZH 148, 2004, 177–181.

Rec.: Nicolas Chevassus-au-Louis: „Savants sous l'occupation: enquête sur la vie scientifique française entre 1940 et 1944”. Paris 2004.

ZH 151. JAROSZ, Dariusz, PASZTOR, Maria: Wizyta Edwarda Gierka we Francji w październiku 1972 roku. ZH 153, 2005, 79–130.

ZH 152. MARTON-DOMEYKO, Agnieszka: Prasa francuska o życiu [Józefa] Piłsudskiego w Paryżu w 1921 r[oku]. ZH 129, 1999, 216–225.

ZH 153. NOWAK, Andrzej: Czy [Józef] Piłsudski był narzędziem Paryża? Francja i Polska – polityka wschodnia (styczeń-kwiecień 1920 roku). ZH 171, 2010, 162–183.

ZH 154. PASZTOR, Maria: Zmarnowana szansa. Na marginesie lektury najnowszej pracy o stosunkach polsko-francuskich w latach 1938–1944. ZH 148, 2004, 140–176.

Rec.: Małgorzata Gmurczyk-Wrońska: „Polska – niepotrzebny aliant Francji? (Francja wobec Polski w latach 1938–1944)”. Warszawa 2003.

ZH 155. WYRWA, Tadeusz: Francuzi o emigracji polskiej. ZH 138, 2001, 158–174.

Na podstawie francuskich dokumentów dyplomatycznych z lat 1956–1970 znajdujących się w archiwum francuskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych oraz Prefektury Policji w Paryżu.

ZH 156. —: Od Napoleona do de Gaulle'a. ZH 121, 1997, 149–158.

Omówienie kolokwium „Od Bonapartego do de Gaulle'a. Historia stosunków wojskowych polsko-francuskich”, które odbyło się 6 maja 1997 roku w paryskiej Stacji Naukowej PAN.

ZH 157. —: Wizyta generała de Gaulle'a w Polsce we wrześniu 1967 roku. ZH 137, 2001, 175–191.

ZH 158. —: Z emigracyjno-kombatanckich dziejów we Francji w latach 1945–1960. ZH 139, 2002, 38–81.

Japonia (stosunki polsko-japońskie)

ZH 159. KUROMIYA, Hiroaki, LIBERA, Paweł: Notatka Włodzimierza Bączkowskiego na temat współpracy polsko-japońskiej wobec ruchu prometejskiego (1938). ZH 169, 2009, 114–135.

Zawiera: Włodzimierz Bączkowski: „Luźne uwagi o pracy prometejskiej na Dalekim Wschodzie”

ZH 160. KUROMIYA, Hiroaki, LIBERA, Paweł, PEPLŃSKI, Andrzej: O współpracy polsko-japońskiej wobec ruchu prometejskiego raz jeszcze. ZH 170, 2009, 230–236.

Zawiera dwa dokumenty ze spotkania sekretarza ambasady japońskiej Masutarō Inoue z wicedyrektorem Departamentu Politycznego i Naczelnikiem Wydziału Wschodniego MSZ, Tadeuszem Kobyłańskim z listopada 1938 roku.

Państwo Kościelne w Watykanie (stosunki polsko-watykańskie)

ZH 161. KORAT, Marek: Ambasador Kazimierz Papée – piętnaście rozmów z papieżem Piusem XII. ZH 156, 2006, 124–178.

Zawiera notatki z rozmów.

ZH 162. —: Watykan i Polska (1939–1944) w świetle dokumentów. ZH 157, 2006, 168–228.

Zawiera: Raporty, listy, noty i wyjątki „Diariusza” ambasadora Kazimierza Papée.

LdRA. ZH 158, 2006, 253 – korekta błędów.

LdRA. ZH 160, 2007, 253 – uzupełnienia.

Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (stosunki polsko-amerykańskie)

ZH 163. CISEK, Janusz: Amerykański legion dla Polski? ZH 130, 1999, 209–217.

Projekty utworzenia w roku 1919–1920 amerykańskiego legionu złożonego z ochotników, który miał brać udział w wojnie polsko-sowieckiej.

ZH 164. FATALSKI, Marcin: Podsekretarz stanu Sumner Welles a sprawy polskie w latach II wojny światowej. ZH 148, 2004, 65–98.

Zawiera: „Memoriał na temat wojny europejskiej” przekazany S. Wellesowi w 1940 roku.

ZH 165. KORNAT, Marek: Działania prezydenta [Franklina] Roosevelta i dyplomacji amerykańskiej na rzecz uwolnienia Józefa Becka (1940–1941). ZH 164, 2008, 121–159.

Zawiera: dokumenty strony amerykańskiej w sprawie uwolnienia Józefa Becka (1894–1944), wywiad J. Becka dla dziennika „Nowy Świat” z 9 marca 1940 roku, „Pismo byłego wiceministra komunikacji inżyniera [Aleksandra] Bobkowskiego do ambasadora Stanów Zjednoczonych” z marca 1941 roku oraz „Notatka podsekretarza stanu [Sumnera] Wellesa z rozmowy z ambasadorem [sowieckim w USA Maksymem] Litwinowem 5 X 1942 r.”.

ZH 166. ROMER, Andrzej T.: Nieznany rozdział w kontaktach polsko-amerykańskich. ZH 144, 2003, 153–159.

Dotyczy wizyty Williama Millera, Sekretarza Skarbu USA, w Warszawie w lipcu 1982 roku na zaproszenie władz PRL.

ZH 167. WANDYCZ, Piotr: LdR w sprawie telegramu Laurence’a Steinhardta zamieszczonego w artykule pt. „Telegram ambasadora Steinhardta” (ZH 84, 1988). ZH 131, 2000, 236–237.

LdR. Jacek Tebinka. ZH 134, 2000, 237 – odpowiedź na uwagi Piotra Wandycza dotyczące telegramu L. Steinhardta.

Wielka Brytania (*stosunki polsko-brytyjskie*)

ZH 168. CIECHANOWSKI, Jan M.: Brytyjskie służby wywiadowcze i specjalne. ZH 143, 2003, 3–40.

Dotyczy wywiadu, radiowywiadu i połączonego komitetu wywiadu brytyjskiego. Zawiera również personalia dowództwa brytyjskich służb wywiadowczych: Sir Stewarta Menziesa, komandora Wilfreda A. Dunderdale i Williama Cavendish-Bentinck’a.

ZH 169. TARKA, Krzysztof: Z dziejów Polonii brytyjskiej: liczba i rozmieszczenie Polaków w Wielkiej Brytanii 1918–1939. ZH 148, 2004, 3–17.

ZH 170. WYRWA, Tadeusz: Stosunki polsko-brytyjskie od Wersalu do Jałty. ZH 166, 2008, 146–161.

Rec.: Jan M. Ciechanowski: „Wielka Brytania i Polska. Od Wersalu do Jałty. Wybór artykułów, dokumentów i recenzji”. Przedmowa Adam Koseski. Pułtusk 2008.

STOSUNKI POLSKI Z KRAJAMI I NARODAMI OŚCIENNymi

Białoruś (*stosunki polsko-białoruskie*)

ZH 171. JACKIEWICZ, Mieczysław: Impresje białoruskie. ZH 119, 1997, 17–33.

Wrażenia z podróży na Białoruś w październiku 1996 roku.

ZH 172. MALDZIS, Adam: Białoruś i jej sąsiedzi. Tłum. H[anna] Ciszuk. ZH 122, 1997, 3–8.

Wystąpienie na Międzynarodowej Konferencji Prezydentów w Wilnie w roku 1997.

ZH 173. MILEWSKI, Jan Jerzy: Białoruskie formacje wojskowe 1917–1923. ZH 119, 1997, 209–212.

Rec.: Oleg Łatyszonek: „Białoruskie formacje wojskowe 1917–1923”. Białystok 1995.

ZH 174. —: Białoruś w XX wieku. ZH 135, 2001, 224–228.

Rec.: Eugeniusz Mironowicz: „Białoruś”. Warszawa 1999.

ZH 175. MOŻEJKO, Edward: Dwie książki o Białorusinach. ZH 133, 2000, 177–184.

Rec.: Vitaut Kipel: „Belarusans in the United States”. Boston 1999; Rainer Lindner: „Historiker und Herrschaft: Nationsbildung und Geschichtspolitik in Weissrussland im 19. und 20. Jahrhundert”. München 1999.

ZH 176. ŚLESZYŃSKI, Wojciech: Walka instytucji państwowych z białoruską działalnością dywersyjną na ziemiach północno-wschodnich II Rzeczypospolitej (1920–1925). ZH 154, 2005, 3–51.

Czechy, Słowacja (*stosunki polsko-czeskie, polsko-słowackie*)

ZH 177. PAŁYS, Piotr: Łużyce w czeskiej i polskiej myśli politycznej w latach 1918–1948. ZH 158, 2006, 3–34.

Jugosławia
(*stosunki polsko-jugosłowiańskie*)

ZH 178. MAZUR, Grzegorz: Kontakty polsko-jugosłowiańskie w czasie II wojny światowej. ZH 132, 2000, 25–51.

Litwa
(*stosunki polsko-litewskie*)

ZH 179. BUCHOWSKI, Krzysztof: Tadeusz Katelbach a Litwa. ZH 148, 2004, 35–64.

Tadeusz Katelbach (1897–1977), działacz polityczny, dziennikarz i publicysta związany z obozem piłsudczykowskim, pracownik RWE. Zawiera notę biograficzną K. Buchowskiego.

LdR. Sławomir Cenckiewicz. ZH 150, 2004, 252–254 – uwagi i sprostowania.

LdRA. ZH 151, 2005, 232–236 – odpowiedź na uwagi S. Cenckiewicza.

ZH 180. BUJNICKI, Teodor: Wilno: tradycje historyczne, kulturowe i literackie jako czynniki formujące świadomość narodową polskiej mniejszości na Litwie. ZH 120, 1997, 3–19.

W latach 1990–1995.

ZH 181. CHARWAT, Franciszek: Rok stosunków polsko-litewskich 1938–1939. ZH 125, 1998, 121–135.

Franciszek Chorwat (1881–1943), dyplomata, poseł na Łotwie i Litwie. Zawiera notę biograficzną Autora napisaną przez Macieja Siekierskiego.

ZH 182. DUNIN-HORKAWICZ, Janusz: Jak szanować Litwę?: nurty wileńskiego myślenia. ZH 128, 1999, 82–88.
Mniejszość polska na Litwie.

ZH 183. GAŁĘZOWSKI, Marek: Nieznane listy Aleksandra Prystora [z 1940 r.]. ZH 140, 2002, 172–182.

Cztery listy do ppłk. doc. Wacława Lipińskiego (1896–1949), dyrektora Instytutu Józefa Piłsudskiego, działacza antykomunistycznego podziemia niepodległościowego.

ZH 184. KWIECIEŃ, Marcin, MAZUR, Grzegorz: Sprawa pobicia docenta Stanisława Cywińskiego. ZH 141, 2002, 113–160.

Stanisław Cywiński (1887–1941), publicysta, historyk literatury polskiej, pobity 14 lutego 1938 roku przez grupę oficerów garnizonu wileńskiego. Zawiera protokoły z przesłuchań zebrane przez funkcjonariuszy Biura Rejestracyjnego i tzw. Komisji Bohdana Winiarskiego z lat 1939–1943: Stanisława Mackiewicza, Tadeusza Rudnickiego, Mariana Jasińskiego, Władysława Żeleńskiego, Jerzego Jaczynowskiego, Kazimierza Słowikow-

skiego, Stanisława Kodzia, Arnolda Jaśkowskiego, Jana Niedenthala, Czesława Mierzejewskiego, Bohdana Szeligowskiego, Stefana Glasera, Kazimierza Kwiatkowskiego.

ZH 185. STROŃSKA, Anna: Litwo, ojczyzno wasza. ZH 132, 2000, 3–24.

Sytuacja na Litwie po roku 1989 i stosunki polsko-litewskie.

ZH 186. TARKA, Krzysztof: Rozmowy z Budrysami. Rząd RP na Uchodźstwie i Litwini (1945–1990). ZH 143, 2003, 41–56.

Współpraca między Rządem RP na Uchodźstwie z Najwyższym Komitetem Wyzwolenia Litwy.

Łotwa, Estonia
(*stosunki polsko-łotewskie;*
stosunki polsko-estońskie)

ZH 187. STUDNICKI-GIZBERT, Konrad W.: Łotwa – wrażenia i statystyki. ZH 126, 1998, 65–81.

Łotwa w latach 1993–1996.

ZH 188. WYRWA, Tadeusz: Stosunki estońsko-polskie w dwudziestoleciu międzywojennym. ZH 149, 2004, 151–157.

Rec.: Raimo Pullat: „Od Wersalu do Westerplatte. Stosunki estońsko-polskie w okresie międzywojennym”. Przekład z estońskiego Aarne Puu. Kraków 2003.

Niemcy
(*stosunki polsko-niemieckie*)

ZH 189. CIENCIAŁA, Anna M.: Między Berlinem a Moskwą. ZH 150, 2004, 154–170.

Rec.: Sławomir Dębski: „Między Berlinem a Moskwą. Stosunki niemiecko-sowieckie 1939–1941”. Warszawa 2003.

DĘBSKI, Sławomir: Kilka uwag w związku z recenzją Anny M. Cienciały. ZH 152, 2005, 103–114.

CIENCIAŁA, Anna M.: Replika. ZH 152, 2005, 114–116.

ZH 190. DZIEWANOWSKI, Marian K.: U Polaków w Niemczech. ZH 146, 2003, 206–220.

Sytuacja w latach 1936/1937.

ZH 191. HALICZ, Emanuel: Niemcy w Polsce. ZH 143, 2003, 187–190.

Rec.: Marek Zybur: „Niemcy w Polsce”. Wrocław 2001.

ZH 192. —: Polska w oczach Niemców. ZH 124, 1998, 195–199.
Rec.: Arnon Gill: „Freiheitskämpfe der Polen im 19. Jahrhundert. Erhebungen-Aufstände-Revolutionen”. Frankfurt am Main 1997.

ZH 193. —: Problem Niemcy-Polska. ZH 121, 1997, 159–162.
Rec.: Arnon Gill: „Eine tragische Staatsgrenze: Geschichte der deutsch-polnischen Grenze von 1918–1945”. Frankfurt am Main 1997.

ZH 194. HŁADKIEWICZ, Wiesław, KOTELUK, Daniel: Stan badań nad polską emigracją polityczną w zachodnich strefach okupacyjnych Niemiec, 1945–1949. ZH 167, 2009, 73–97.
Zawiera noty biograficzne Autorów.

ZH 195. KORNAT, Marek: Dyplomacja polska wobec zbliżenia niemiecko-sowieckiego w roku 1939 w świetle nie publikowanych dokumentów. ZH 138, 2001, 3–77.

Zawiera raporty dyplomatyczne: Henryka Sokolnickiego, Mirosława Arciszewskiego, Tadeusza Kobylańskiego, Juliusza Łukasiewicza, Wacława Grzybowski, Jana Szembeka, Michała Lubińskiego, Kazimierza Papęgo, Jerzego Kłopotowskiego, Franciszka Charwata, Edwarda Raczyńskiego.

LdRA. ZH 139, 2002, 236 – sprostowania nieścisłości.

ZH 196. —: Józef Beck o stosunkach polsko-niemieckich. (Wystąpienie na konferencji u ministra spraw wewnętrznych 5 czerwca 1935 r.). ZH 137, 2001, 116–126.

ZH 197. MAZUR, Grzegorz: Niemiecka „Piąta Kolumna” we Lwowie 1938–1939. ZH 147, 2004, 175–188.

ZH 198. MIANOWICZ, Tomasz: Ostatnia rocznica – rozmowa W[o]jciecha Jaruzelskiego z W[il]ly Stophem (6 X 1989). ZH 144, 2003, 159–166.

Zawiera: „Notatka z rozmowy członka Biura Politycznego KC SED i przewodniczącego Rady Ministrów NRD Willi Stophy z prezydentem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej W. Jaruzelskim 6.10.1989”.

ZH 199. —: Retusze historii. ZH 134, 2000, 228–236.

Rozważania na marginesie artykułu Evy Schwarze: „... die Bolschewiken werden kommen, aber ihr werdet sie nicht mehr erleben!” zamieszczonego w czasopiśmie „Beiträge zur nationalsozialistischen Gesundheits-und Sozialpolitik” (Oldenburg) nr 14/1997, s. 171–177.

Współudział Polaków w holocauście według prasy niemieckiej.

ZH 200. NITSCHKE, Bernadetta: Polacy wobec Niemców – odpowiedzialność Niemców za zbrodnie wojenne. ZH 123, 1998, 3–26.
W latach 1946–1949.

ZH 201. PRUSZYŃSKI, Mieczysław: Tomasz Serwatka o [Józefie] Piłsudskim. ZH 126, 1998, 159–166.
Rec.: Tomasz Serwatka: „Józef Piłsudski a Niemcy”. Wrocław 1997.
LdRA. ZH 127, 1999, 237 – sprostowanie.

ZH 202. SOLECKI, Jerzy Witold: Unia, własność, sprawiedliwość. ZH 130, 1999, 96–114.
Dialog polsko-niemiecki w perspektywie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej.

ZH 203. STĘPNIAK, Henryk: Wolne Miasto Gdańsk (1920–1939) w literaturze proveniencji niemieckiej. ZH 152, 2005, 175–191.

ZH 204. STRZAŁKA, Krzysztof: Niemcy i „sprawa polska” w dwóch raportach płk. Jana Kowalewskiego z Lizbony z 1941 roku. ZH 145, 2003, 33–51.

Zawiera: Jan Kowalewski: „Raport ogólny: relacja z opinii niemieckich o sytuacji” z 13 czerwca 1941r.; Jan Kowalewski: „Opinie niemieckie o sytuacji” z 21 października 1941 r.
Zawiera notę biograficzną K. Strzałki.

ZH 205. TARKA, Krzysztof: Opolszczyzna po II wojnie. ZH 122, 1997, 201–204.

Rec.: Piotr Madajczyk: „Przylączenie Śląska Opolskiego do Polski 1945–1948”. Warszawa 1996.

Rumunia (*stosunki polsko-rumuńskie*)

ZH 206. ROJEK, Wojciech: Konspiracja polska w Rumunii 1939–1945. ZH 144, 2003, 194–203.

Rec.: Tadeusz Dubicki: „Konspiracja polska w Rumunii 1939–1945. T. I: 1939–1940”. Warszawa 2002.

Ukraina (*stosunki polsko-ukraińskie*)

ZH 207. BERDYCHOWSKA, Bogumiła: Polityka władz PRL wobec Ukraińców. ZH 138, 2001, 207–217.

Rec.: Roman Drozd: „Polityka władz wobec ludności ukraińskiej w Polsce w latach 1944–1989”. Warszawa 2001.

ZH 208. —: Prezydenckie wyznania. ZH 163, 2008, 189–218.

Rec.: Leonid Kuczma: „Posle Majdana. Zapiski przyzidenta 2005–2006”. Kijew 2007.

ZH 209. –: Ukraińcy wobec Wołynia. ZH 146, 2003, 65–104.
Dotyczy antypolskiej akcji Ukraińskiej Powstańczej Armii na Wołyniu w 1943 r.

ZH 210. DEKLARACJA POLSKO-UKRAIŃSKA Z 1979 R. NA TLE HISTORYCZNYM. ZH 121, 1997, 97–99.

Deklaracja o współpracy pomiędzy oboma państwami podpisana w Londynie 28 listopada 1979 roku przez rządy Rzeczypospolitej Polskiej i Ukraińskiej Republiki Narodowej na Obczyźnie.

ZH 211. HALICZ, Emanuel: Trójkąt ukraiński Daniela Beauvois. ZH 154, 2005, 195–199.

Rec.: Daniel Beauvois: „Trójkąt ukraiński. Szlachta, carat i lud na Wołyniu, Podolu i Kijowszczyźnie 1793–1914”. Przekład z francuskiego Krzysztof Rutkowski. Lublin 2005.

ZH 212. HORBAL Mykoła: Łemkowskie losy. (Rozmowa z Mykołą Horbalem). [Rozmawiali] Iza Chruślińska, Piotr Tyma. ZH 139, 2002, 26–37.

Zawiera notę biograficzną Mykoły Horbala.

ZH 213. ILJUSZYN, Ihor, MAZUR, Grzegorz: Utworzenie i działalność czekistowskich grup operacyjnych NKWD w zachodnich obwodach Ukrainy w latach 1939–1940. (Na podstawie materiałów Państwowego Archiwum Służby Bezpieczeństwa Ukrainy). ZH 135, 2001, 49–74.

LdRA. ZH 136, 2001, 232–233 – korekta błędów.

ZH 214. JANKIEWICZ, Justyn: Kijowskie impresje. ZH 128, 1999, 204–219.

Wrażenia z pobytu na Ukrainie w roku 1989.

ZH 215. KOLAŃCZUK, Aleksander: Generałowie polscy w armii Ukraińskiej Republiki Ludowej 1917–1920. ZH 124, 1998, 22–32.

Zawiera noty biograficzne generałów: Aleksandra Bilińskiego, Zygmunta Brynka, Wiktora Mieczysława Gawrońskiego, Wacława Kłoczkowskiego, Stefana Mokrzeckiego, Jana (Iwana) Emanuela S. Morawskiego, Wincentego Odyńca, Wacława Suchodolskiego, Jerzego Włodzimierza Świrskiego, Pawła Wierzbickiego oraz spis generałów Ukraińskiej Republiki Ludowej internowanych i przebywających w Polsce w latach 1920–1939.

LdR. M[arian] K[amil] Dziewanowski. ZH 126, 1998, 235 – uzupełnienia do biografii majora Piotra Diaczenki.

SZOSTAKIEWICZ, Hubert: Obywatele ukraińscy w Polsce i wojsku polskim, glosa do publikacji A[leksandra] Kolańczuka. ZH 129, 1999, 193–198.

ZH 216. KWIECIEŃ, Marcin, MAZUR, Grzegorz: Memoriał profesora Olgierda Górki w kwestii ukraińskiej z 4 stycznia 1940 roku. ZH 139, 2002, 164–187.

Zawiera: Olgierd Górka: „Obecny stan spraw ukraińskich. (Promemoriał dla p[ana] Ministra S[ł]anisława] Strońskiego)”.

Olgierd Górka (1887–1955), historyk epoki nowożytnej, dyplomata i polityk.

ZH 217. MAZUR, Grzegorz: Problem pacyfikacji Małopolski Wschodniej w 1930 r. ZH 135, 2001, 3–39.

ZH 218. MAZUR, Grzegorz, TYSZKIEWICZ, Adrian: Obóz Narodowo-Radykalny we Lwowie. ZH 144, 2003, 124–152.

ZH 219. MOTYKA, Grzegorz: Ostro tak, ale czy zawsze prawdziwie? ZH 128, 1999, 89–97.

Stosunki polsko-ukraińskie w XX wieku i akcja „Wisła” – na marginesie wywiadu Włodzimierza Odojewskiego „Widzę ostro, nie do zniesienia”, opublikowanego w „Przeglądzie Tygodniowym” z 10 marca 1999 roku.

Polemika: Wiktor Poliszczuk: Młodym nie wszystko wolno (odpowiedź na artykuł Grzegorza Motyki z nr 128/1999 „Zeszytów Historycznych”). ZH 130, 1999, 234–237.

LdRA. Doktorowi W. Poliszczukowi w odpowiedzi. ZH 131, 2000, 231–233.

ZH 220. –: Polski Lwów. ZH 135, 2001, 229–232.

Rec.: Grzegorz Hryciuk: „Polacy we Lwowie 1939–1944: życie codzienne”. Warszawa 2000.

ZH 221. –: Rany Wołynia. ZH 138, 2001, 198–207.

Rec.: Władysław Siemaszko, Ewa Siemaszko: „Ludobójstwo dokonane przez nacjonalistów ukraińskich na ludności polskiej Wołynia 1939–1945”, t. 1–2. Warszawa 2000.

ZH 222. NICMAN, Zdzisław: LdR z uzupełnieniem informacji o losach rodziny Szeptyckich, zawartych w liście do redakcji Joachima Getzla (ZH 104, 1993). ZH 123, 1998, 236–237.

ZH 223. NIWIŃSKI, Piotr: „Pany i rezuny”. ZH 125, 1998, 161–171.

Rec.: Grzegorz Motyka, Rafał Wnuk: „Pany i rezuny: współpraca AK-WiN i UPA 1945–1947”. Warszawa 1997.

ZH 224. PISULIŃSKI, Jan: Nieznany list brytyjskiego historyka. ZH 141, 2002, 225–232.

List Lewisa Bernsteina Namiera (wł. Ludwik Niemierowski, 1888–1960), wybitnego angielskiego historyka, w sprawie konfliktu polsko-ukraińskiego o Galicję Wschodnią z października 1919 roku pisany do ojca Józefa.

ZH 225. –: Pacyfikacja w Małopolsce Wschodniej na forum Ligi Narodów. ZH 144, 2003, 109–124.

Pacyfikację przeprowadzono w 1930 roku. Dyskusje dotyczące tej kwestii toczyły się na forum Ligi Narodów w latach 1930–1931.

ZH 226. RADOMSKI, Marek: Sprawa pozbawienia prawa wykładu docenta UJ, dra Włodzimierza Kubijowicza w czerwcu 1939 roku. ZH 123, 1998, 27–48.

Włodzimierz Kubijowicz (1900–1981), ukraiński etnograf, geograf, pracownik Instytutu Geograficznego Uniwersytetu Jagiellońskiego.

ZH 227. ROZMOWY POLSKO-UKRAIŃSKIE W RUMUNII W 1940 R. [Opracował] Grzegorz Mazur. ZH 131, 2000, 106–118.

Zawiera dwa dokumenty: „Depesza Poselstwa RP w Bukareszcie do Prezesa Rady Ministrów z 13 stycznia 1940 roku” oraz „List ambasadora RP Rogera Raczyńskiego do Prezesa Rady Ministrów z 13 stycznia 1940 roku” – dotyczące prowadzonych rozmów.

LdR. Robert Potocki: Rozmowy polsko-ukraińskie w Rumunii (1940). Dylematy i wątpliwości historyka. ZH 135, 2001, 233–238 – uwagi i uzupełnienia.

ZH 228. [SZANDRUK, Pawło]: Nieznany list gen. Pawła Szandruka. [Opracował] Grzegorz Mazur. ZH 126, 1998, 112–117.

Odpis listu gen. P. Szandruka do mjr Jerzego Ponikiewskiego z 20 lutego 1947 roku. Zawiera również list Stanisława J. Paprockiego (1895–1975) do gen. Stanisława Kopańskiego z 6 lipca 1947 roku. Materiały znajdują się w Instytucie gen. Sikorskiego – spuścizna po Stanisławie J. Paprockim (kolekcja 30/I, teczka 6).

Pawło Szandruk (1889–1979), generał, po 1945 roku przewodniczący Ukraińskiego Komitetu Narodowego.

ZH 229. SZYMAŃSKI, Jan: Polsko-ukraiński batalion sił pokojowych ONZ. ZH 131, 2000, 213–215.

Utworzony we wrześniu 1998 roku.

ZH 230. TARKA, Krzysztof: Trudny dialog. Rząd RP na uchodźstwie i Ukraińcy (1945–1990). ZH 139, 2002, 82–98.

ZH 231 –: Przesiedlić i spolonizować. ZH 147, 2004, 212–215.

Rec.: Igor Hałagida: „Ukraińcy na zachodnich i północnych ziemiach Polski 1947–1957”. Warszawa 2003.

ZH 232. TORBAKOW, Igor: Swój czy obcy? Stereotyp Ukraińca w Rosji XVII–XVIII wieku. Tłum[aczył] Roman Mazurkiewicz. ZH 125, 1998, 101–120.

ZH 233. WISZKA, Emilian: Bezdroża niepodległości. ZH 140, 2002, 197–208.

Rec.: Jeremiasz Ślipiec: „Drogi niepodległości – Polska i Ukraina 1918–1921”. Warszawa 1999.

ZH 234. –: Dwa lata działalności Dyktoriiatu URL. ZH 138, 2001, 193–197.

Rec.: Wasyl Jabłonskyj: „Wid władzy p'jatoch do dyktatury odnoho: istoryko-politycznyj analiz Dyktoriiaty UNR”. Kyjiw 2001. Dotyczy historyczno-politycznej analizy Dyktoriiatu Ukraińskiej Republiki Ludowej w latach 1918–1920.

ZH 235. –: Nieudana próba. ZH 136, 2001, 206–217.

Rec.: Robert Potocki: „Idea restytucji Ukraińskiej Republiki Ludowej (1920–1939)”. Lublin 1999.

LdRA. ZH 137, 2001, 220 – korekta błędów.

ZH 236. –: Nowa próba. ZH 156, 2006, 195–200.

Rec.: Sebastian Szajdak: „Polsko-ukraiński sojusz polityczno-wojskowy w 1920 roku”. Warszawa 2005.

ZH 237. –: O Ukraińcach pod Wawelem. ZH 153, 2005, 160–163.

Rec.: Tadeusz Filar: „U stóp Królewskiego Wawelu. Społeczność ukraińska w Krakowie w latach 1918–1939”. Kraków 2004.

ZH 238. WYRWA, Tadeusz: Z dziejów polsko-ukraińskich stosunków. ZH 135, 2001, 41–48.

Zawiera: Henryk Józewski: „W przededniu Nowego Jutra. Z dziejów polsko-ukraińskiej doli (1939–1942)”. Warszawa 1943.

Związek Sowiecki, Rosja (stosunki polsko-rosyjskie, sowietologia)

ZH 239. BIENIECKI, Kajetan: Współpraca SOE z NKWD i Polacy. ZH 121, 1997, 23–30.

Special Operations Executive (SOE), tajna organizacja sabotażowo-dywersyjna utworzona w lipcu 1940 roku na polecenie Winstona Churchilla, której celem było wywoływanie działań wywrotowych w krajach zajętych przez państwa Osi. Opracowano na podstawie materiałów Public Record Office w Londynie.

ZH 240. DESSBERG, Frédéric, WOŁOS, Mariusz: Francusko-sowieckie i polsko-sowieckie negocjacje w sprawie zawarcia paktów o nieagresji w latach 1925–1927. ZH 161, 2007, 57–96.

Zawiera noty biograficzne Autorów.

ZH 241. DOBROWOLSKI, Andrzej: „Inżynierowie dusz”. Uwagi [Teodora] Parnickiego do wspomnień [Michała] Borwicza. ZH 144, 2003, 3–18.

Dotyczy Polaków we Lwowie w latach 1939–1941, tj. pierwszej okupacji sowieckiej. Wspomnienia M. Borwicza (1911–1987) opublikowano w „Zeszytach Historycznych” nr 3/1963. Zawiera notę biograficzną A. Dąbrowskiego oraz: T[eodor] P[arnicki]: „Uwagi do stron 10–11 i 38–40” (tekst odnaleziony w 2002 roku w Archiwum Instytutu Literackiego).

ZH 242. KORNAT, Marek: Ambasador Wacław Grzybowski i jego misja w Związku Sowieckim (1936–1939). ZH 142, 2002, 5–80.

Wacław Grzybowski (1887–1959), ostatni ambasador II Rzeczypospolitej w Moskwie.

LdR. Sławomir M. Nowinowski. ZH 144, 2003, 228–229 – na temat przyszłej edycji wspomnień, relacji i dokumentów W. Grzybowskiego.

ZH 243. –: Stanisław Patek i początki jego misji w Moskwie w r. 1927 (w świetle nowych dokumentów). ZH 160, 2007, 131–170.

Zawiera: „Instrukcja ministra [Augusta] Zaleskiego do posła Patka w Moskwie 31 stycznia 1927” oraz „Raporty” S. Patka dla A. Zaleskiego. Stanisław Patek (1866–1944), polityk, poseł w Tokio, Moskwie i Waszyngtonie.

ZH 244. KWIECIEN, Marcin, MAZUR Grzegorz: Działalność prometejska i dywersja na wschodzie. (Relacja mjr. Włodzimierza Dąbrowskiego). ZH 140, 2002, 102–116.

Włodzimierz Dąbrowski (1896–1962), legionista, oficer. Relacja spisana 2 marca 1940 r. przechowywana jest w Instytucie Polskim i Muzeum im. gen. W. Sikorskiego w Londynie (sygn. B.1.6d).

Sprostowanie do relacji majora W. Dąbrowskiego. ZH 141, 2002, 236 – korekta.

ZH 245. –: Przyczynek do dziejów Ruchu Prometejskiego w Polsce. ZH 136, 2001, 87–109.

Zawiera: Roman Smal-Stocki: „Walka o niepodległość narodów ujarzmionych przez Rosję Sowiecką” odczyt wygłoszony w warszawskim klubie „Prometeusz” w 1932 roku. Roman Smal-Stocki (1893–1969), wykładowca na Uniwersytecie w Pradze, później w Warszawie, prezydent Prometejskiej Ligi Narodów Zniewolonych przez Moskwę.

ZH 246. LEINWAND, Aleksandra J.: Jacques’a Rossi pożegnanie z utopią. ZH 142, 2002, 150–166.

Dotyczy książek: Žak Rossi: „Spravočnik po GULAGu: v dvuch častjach”. Tekst proveren Natal’ej Gorbanevskoj. Č. 1–2. Izd. 2, dop. (Moskva 1991); J. Rossi: „Qu’elle était belle cette utopie! Chroniques du Goulag. Illustrées par l’auteur” (Paris 2000); J. Rossi, Michèle Sarde: „Jacques, le Français: pour mémoire du Goulag” (Paris 2002).

Jacques (Jacek) F. Rossi (wł. Franz Xaver Heyman, 1909–2004), francusko-polski językoznawca, lektor języka francuskiego na Uniwersytecie Warszawskim, wcześniej więzień Gułagu, spędził 19 lat w obozach w Związku Sowieckim, wrócił do Polski w 1961 roku.

ZH 247. LEWANDOWSKI, Józef: Rosjanie o Europie Wschodniej i Polsce. ZH 126, 1998, 175–190.

Omówienie trzech różnych prac historycznych wydanych w Rosji po roku 1995.

ZH 248. –: Teczka Stalina. ZH 129, 1999, 198–204.

Polskie wydanie książki: „Teczka specjalna J[ózefa] W. Stalina. Raporty NKWD z Polski 1944–1946”. Wybór i opracowanie Tatiana Cariewskaja [et al.]. Przekład Ewa Rosowska. Warszawa 1998.

ZH 249. MIANOWICZ, Tomasz: Instrukcje dla bratniej partii: rozmowy Andrieja Gromyki w Warszawie przed IX Zjazdem PZPR. ZH 120, 1997, 194–201.

Zwiera: „Informacja o rozmowach członka Biura Politycznego KC KPZS, Ministra Spraw Zagranicznych ZSSR tow. A[ndrieja] A. Gromyki z kierownictwem PZPR w Warszawie 3–5 lipca 1981 roku”.

ZH 250. MIRKES-RADZIWON, Anna: Nie przerzucaj tej karty! Wskrzęś mnie! ZH 159, 2007, 233–241.

Dotyczy rodu Filozofów w Rosji i spotkania w 2004 roku, które odbyło się pod tytułem „Dziedzictwo kulturalne Filozofów. Od epoki Puszkina do «Mira Isskustwa»” w Bieżanicach i Pskowie.

ZH 251. NOWAK, Andrzej: Polityka „rosyjska” obozu [Józefa] Piłsudskiego w latach 1914–1918. ZH 130, 1999, 3–67.

ZH 252. PICHOKA, Rudolf G.: Dwie Solidarności: socjalistyczna i Polska. Tłumaczył Bohdan Osadczuk. ZH 132, 2000, 192–207.

Fragment książki R. Pichoka pt. „Sovetskij Sojuz: istorija vlasti – 1945–1991”. Moskva 1998.

Sytuacja w Polsce i stosunki polsko-radzieckie od powstania „Solidarności” w sierpniu 1980 roku do wprowadzenia stanu wojennego w grudniu 1981 roku.

LdR. Michał Sadykiewicz. ZH 134, 2000, 237–239 – sprostowanie informacji na temat sowieckiej interwencji w grudniu 1981 roku.

ZH 253. WAINGERTNER, Przemysław: „Czerwona Rosja” w oczach Józefa Piłsudskiego. Z polskich interpretacji rosyjskiego komunizmu. ZH 154, 2005, 209–218.

ZH 254. WANDYCZ, Piotr: Polska-Rosja-Europa Wschodnia. Re-fleksje historiograficzne. ZH 152, 2005, 137–143.

Omówienie kilkunastu książek wydanych w latach 2003–2004 dotyczących stosunków polsko-rosyjskich, polsko-ukraińskich i polsko-niemieckich.

ZH 255. –: Znakomita książka. ZH 139, 2002, 217–229.

Rec.: Andrzej Nowak: „Polska i trzy Rosje. Studium polityki wschodniej Józefa Piłsudskiego (do kwietnia 1920 roku)”. Kraków 2001.

ZH 256. WANDYCZ, Piotr, BORZĘCKI, Jerzy: Rozmowy [Józefa] Piłsudskiego z [Piotrem Ł.] Wojkowem. Fragmenty raportów [z 1926 r.]. ZH 149, 2004, 10–22.

Raport odnaleziony podczas pobytu Jerzego Borzęckiego w Archiwum Polityki Zagranicznej Federacji Rosyjskiej w Moskwie latem 2004 roku.

Piotr Ł. Wojkow (1888–1927), dyplomata sowiecki; od roku 1924 poseł w Warszawie. Zamordowany przez rosyjskiego emigranta.

ZH 257. WOŁOS, Mariusz: *Zarys dziejów I Armii Konnej* (1919–1923). ZH 151, 2005, 181–188.

Rec.: Aleksander Smoliński: „Zarys dziejów I Armii Konnej (1919–1923)”. Grajewo 2003. Zawiera notę biograficzną M. Wołosa.

Żydzi (stosunki polsko-żydowskie)

ZH 258. ANDRUSZKIEWICZ, Witold: *Holocaust w Ejszyszkach*. ZH 120, 1997, 83–96.

Uwagi do publikacji prasowych, m.in. artykułu profesor Yaffa Eliach pt. „Pogrom w Ejszyszkach”, który ukazał się w „New York Times” 6 sierpnia 1996 roku.

Przedruk z: „Głos Polski” (Toronto), nr 5/1997 z 21 lutego 1997.

ZH 259. FRISZKE, Andrzej: „Widziane z góry” Tomasza Stalińskiego. ZH 157, 2006, 113–130.

Powieść T. Stalińskiego (Stefana Kisielewskiego) wydana w 1967 roku w Instytucie Literackim w Paryżu opisująca najwyższe sfery KC PZPR oraz próba identyfikacji Autora i dochodzenie prowadzone przez MSW. Zawiera: „Notatka dotycząca książki T. Stalińskiego «Widziane z góry»” z 7 lutego 1968 roku.

LdRA. ZH 170, 2009, 238–239 – uzupełnienia.

ZH 260. GRABOWSKI, Jan: *Szmalcownicy warszawscy, 1939–1942*. ZH 143, 2003, 85–117.

Część przygotowywanego studium poświęconego marginesowi społecznemu okupowanej Warszawy. Zawiera notę biograficzną Autora.

Wierzbicki, Marek: W kwestii szmalcownictwa w Warszawie w czasie II wojny światowej. ZH 148, 2004, 120–126 – polemika.

Grabowski, Jan: Replika. ZH 148, 2004, 127–129 – odpowiedź.

ZH 261. KOSSOY, Edward: *Chybiona parada. Dzieje pewnej fotografii*. ZH 149, 2004, 87–98.

Dotyczy likwidacji powstania w warszawskim getcie – i fotografii wykonanej 13 maja 1943 roku z polecenia gen. SS Jürgena Stroopa.

ZH 262. –: *Groteska? Na marginesie książki M[arka] J[ana] Chodakiewicza „Po Zagładzie”*. ZH 166, 2008, 137–146.

Rec.: Marek Jan Chodakiewicz: „Po Zagładzie. Stosunki polsko-żydowskie 1944–1947”. Warszawa 2008.

ZH 263. –: *Żydowskie podziemie zbrojne w Palestynie i jego polskie powiązania*. ZH 157, 2006, 62–100.

W latach przed powstaniem państwa Izrael.

LdR. Anna Olszewska. ZH 164, 2008, 251–252 – polemika.

ZH 264. KRZYŻANOWSKI, Jerzy R.: *Wątki żydowskie w twórczości W[iesława] S[tanislawa] Kuniczaka [1930–2000]*. ZH 168, 2009, 243–254.

Pisarz, tłumacz literatury polskiej na angielski.

ZH 265. LEWANDOWSKI, Józef: *Gen[erał] Sikorski a Zagłada*. ZH 123, 1998, 226–233.

Przemówienie premiera RP gen. Władysława Sikorskiego wygłoszone 9 czerwca 1942 roku na temat zagłady Żydów.

ZH 266. SIEMASZKO, Z[bigniew] S[ebastian]: *Polacy i Żydzi w ujęciu Sarnera*. ZH 131, 2000, 190–197.

Rec.: Harvey Sarnier: „General Anders and the soldiers of the Second Polish Corps”. Cathedral City 1997.

ZH 267. SMOGORZEWSKA, Janina: *Nieznany utwór Artura Szyka*. ZH 153, 2005, 169–173.

Zawiera niepublikowaną wypowiedź A. Szyka: „Serce Żyda polskiego”, napisaną dla dwutygodnika „Free Europe” z grudnia 1939 roku. Zawiera notę biograficzną Artura Szyka.

ZH 268. WŁODEK, Tomasz: *Tel-Akzib, zapomniane państwo. List otwarty do Pana Ministra Spraw Zagranicznych*. ZH 126, 1998, 231–234.

Akzib, enklawa leżąca kilkanaście kilometrów na północ od Akko w dzisiejszym Izraelu, niedaleko granicy izraelsko-libańskiej.

ZH 269. WNUK, Rafał: *„Po Zagładzie” M[arka] J[ana] Chodakiewicza*. ZH 163, 2008, 175–188.

Rec.: Marek Jan Chodakiewicz: „Po Zagładzie. Stosunki polsko-żydowskie 1944–1947”. Warszawa 2008. Zawiera notę biograficzną R. Wnuka.

WSPOMNIENIA. KRONIKI. PODRÓŻE

ZH 270. ALBRECHT, Andrzej: *Noc, jak czarna rozpacz*. ZH 126, 1998, 134–136.

Wspomnienia redaktora dyżurnego „Dziennika Krajowego” Polskiego Radia dotyczące wkroczenia wojsk Układu Warszawskiego do Czechosłowacji w sierpniu 1968 roku.

ZH 271. BORNET, Mieczysław: *Pierwsi żołnierze polscy w Rzymie w 1944 roku*. ZH 130, 1999, 228–233.

Wspomnienia z czerwca 1944 roku.

ZH 272. –: Spotkanie z płk. Zygmuntem Berlingiem w Krasnowodzku latem 1942 roku. ZH 158, 2006, 224–229.

ZH 273. –: Wspomnienia z bazy likwidacyjnej WP – Aszhabad (Sowiety) 1942 i Meszhed (Persja) 1942–1943. ZH 164, 2008, 171–186.

ZH 274. [CHRUSZCZOW, Nikita S.]: Fragmenty wspomnień N. S. Chruszczowa: początek drugiej wojny światowej. Tłumaczył Michał Jagiełło. ZH 132, 2000, 109–192.

Dotyczą początku II wojny światowej, stosunków polsko-sowieckich i paktu Ribbentrop-Mołotow. Zawiera uwagi Redakcji do tekstu.

Fragmenty książki N. S. Chruszczowa: „Vospominaniâ: vremâ – lûdi – vlast’”. T. 4. Moskva 1999.

ZH 275. CHWEDORUK, Rafał: Anarchista polski w cieniu totalitaryzmów. ZH 159, 2007, 241–249.

Rec.: Paweł Lew Marek: „Na krawędzi życia. Wspomnienia anarchisty 1943–1944”. Kraków 2006.

ZH 276. CZARTORYSKI, Roman Jacek: Wspomnienia z lat wojny 1918–1920. ZH 135, 2001, 175–213.

Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 277. –: Wspomnienia z lat wojny 1918–1920. [Dokończenie]. ZH 136, 2001, 151–173.

ZH 278. CZERMIŃSKA-ŻELAŻNIEWICZOWA, Halina (ps. Urszula): Ludzie z „Zagajnika” 1942–1944. ZH 120, 1997, 158–193.

Wspomnienia na temat konspiracji w AK. Zawiera noty biograficzne Autorki oraz Waleriana Ryszarda Żelaźniewicza ps. „Żubr” i Ryszarda Żelaźniewicza ps. „Łoś”.

ZH 279. CZYŻEWSKI, Romuald: Obóz pracy „Dora” [fragment pamiętnika]. ZH 120, 1997, 125–158.

Pobyt w hitlerowskim obozie „Dora” w latach 1944–1945. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 280. DASZKIEWICZ, Piotr: Nieznany opis podróży Józefa Maksymiliana Kajetana Wiklińskiego do Indii. ZH 152, 2005, 192–197.

Józef Maksymilian Kajetan Wikliński (1750 – po 1783), syn polskich emigrantów, urodzony na dworze Stanisława Leszczyńskiego w Lunéville (Lotaryngia). Na marginesie książki „Les voyages de Joseph Maximilien Cajetan, Baron de Wikliński. Manuscrit en français retranscrit, annoté et introduit par Anne-Marie Nida”. Port-Louis 2004.

ZH 281. –: Wojenne wspomnienia Władysława Szafera. ZH 147, 2004, 201–211.

Władysław Szafer (1886–1970), polski przyrodnik, w czasie drugiej wojny rektor tajnego UJ. Przypomnienie książki W. Szafera: „Botanika w Krakowie w okresie wojny 1939–1945”. Kraków 1949.

ZH 282. DMUCHOWSKA, Alicja: Polska droga przez mękę. ZH 125, 1998, 136–154.

Wspomnienia Autorki z okresu II wojny światowej z pobytu w kołchozie w Semi-pałatyńsku, więzieniu w Archangielsku, łagrze oraz podróży do polskiego wojska.

ZH 283. DROZDOWSKI, Marian Marek: Dziennik doktoranta z 1956 r. ZH 119, 1997, 175–208.

W Instytucie Nauk Społecznych w Warszawie.

ZH 284. DZIEWANOWSKI, M[arian] K[amil]: Jak szkolono oficerów kawalerii w Polsce przedwojennej. ZH 131, 2000, 135–155.

Wspomnienia z Centrum Wyszkożenia Kawalerii C. K.W. w Grudziądzu.

ZH 285. –: Moje studia sowietologiczne w Harvardzie. ZH 148, 2004, 201–221.

W latach 1947–1951 pod opieką Michała Karpowicza.

ZH 286. –: Obraz pokolenia. ZH 132, 2000, 210–212.

Rec.: Tadeusz Pawłowicz: „Obraz pokolenia”. Kraków 1999.

Pokolenie ludzi urodzonych około 1918 roku.

ZH 287. –: Rodowód. ZH 150, 2004, 200–208.

Rodziny Dziewanowskich.

ZH 288. –: Wybitni ludzie, o jakich się otarłem. ZH 128, 1999, 189–203.

Wspomnienia dotyczące Józefa Piłsudskiego, Józefa Becka, Bolesława Wieniawy-Długoszowskiego, Adolfa Hitlera, Hendrika Houthakera i Karola Wojtyły.

ZH 289. GAJDZICA, Stanisław: O internowaniu inaczej. ZH 126, 1998, 206–212.

Wspomnienia Autora dotyczące internowania w końcu września 1939 roku przez wojska sowieckie oraz krótkiego pobytu w obozie w Starobielsku.

ZH 290. GAJOS, Leszek: Pamiętnik Konstantego Skirmunta. ZH 122, 1997, 197–200.

Rec.: Konstanty Skirmunt: „Moje wspomnienia 1866–1945”. Wstęp i opracowanie Ewa Orlof i Andrzej Pasternak. Rzeszów 1997.

ZH 291. GŁUCHOWSKI, Krzysztof: W polskim Londynie 1947–1970 [wspomnienia]. ZH 122, 1997, 54–172.

Zawiera wprowadzenie Marii Danilewicz Zielińskiej oraz list gen. Kazimierza Sosnkowskiego do Janusza Głuchowskiego z 4 listopada 1951 roku.

ZH 292. [HERZEN, Aleksander, MICKIEWICZ, Władysław]: Spotkanie z Adamem Mickiewiczem. ZH 119, 1997, 55–67.

Relacja A. Herzena [Hercena] przedrukowana z książki: „Rzeczy minione i rozmyślenia”. T. 2. Warszawa 1952; Relacja W. Mickiewicza zaczerpnięta z książki: „Żywoć Adama Mickiewicza”. Poznań 1895.

ZH 293. [HIBNER, Juliusz]: Było to tak... Rozmowy z Juliuszem Hibnerem. Rozm. Bożena Puchalska [– Hibner]. ZH 124, 1998, 33–178.

Zawiera również rozmowę B. Puchalskiej z prof. Jerzym Gawinem oraz noty biograficzne osób występujących w rozmowach. Juliusz Hibner (własc. Dawid Szwarc, 1912–1994), działacz komunistyczny, generał, uczestnik wojny domowej w Hiszpanii, bitwy pod Lenino, w latach 1951–1956 dowódca wojsk wewnętrznych, miał wystąpić przeciwko Związkowi Sowieckiemu, gdy w październiku 1956 roku groziła Polsce interwencja zbrojna. Zawiera wprowadzenia Redakcji.

LdR. Henryk Dunajewski. ZH 125, 1998, 233–236 – uwagi do artykułu dotyczące I. Dywizji im. Tadeusza Kościuszki i bitwy pod Lenino.

LdR. Bożena Puchalska-Hibner. Tamże, 236–237 – sprostowanie do noty biograficznej Eugeniusza Szyra.

LdR. Michał Sadykiewicz. ZH 126, 1998, 235–236 – sprostowanie do wspomnień.

LdR. Wacław Szklarski. ZH 128, 1999, 221–222 – uwagi do wywiadu dotyczące kapelana księdza Wilhelma Franciszka Kubsza.

LdR. Bożena Puchalska-Hibner, „Kultura” 1998: 11/614, 158 – errata.

ZH 294. HNATIUK, Ola: Wspomnienie o Piotrze Borkowskim Stanisława Vincenza. ZH 154, 2005, 177–194.

Zawiera: Stanisław Vincenz: „Borkowski”. Piotr Dunin-Borkowski (1890–1949), polityk konserwatywny i publicysta polityczny. Zawiera notę biograficzną O. Hnatiuk.

ZH 295. [HURWIC Józef]: „Vivere est cogitare”. Adam Zamojski – rozmowa z profesorem Józefem Hurwiczem. ZH 140, 2002, 183–196.

Na marginesie książki: Józef Hurwic: „Wspomnienia i refleksje”. Łódź 2001.

J. Hurwic (1911–), polski fizykochemik, popularyzator nauki, w czerwcu 1969 roku wyjechał z Polski i osiadł we Francji.

ZH 296. IŁOWIECKI, Maciej: „Misja specjalna”. ZH 153, 2005, 240–250.

Wspomnienie z wizyt w USA w latach 80. XX w. i spotkań z amerykańskimi politykami.

LdRA. ZH 154, 2005, 235 – sprostowanie.

ZH 297. JASTRUN, Mieczysław: Pamiętnik. Lwów (grudzień 1939 – grudzień 1941). ZH 127, 1999, 128–180.

Wstęp Andrzeja Lama.

ZH 298. JEŻEWSKI, Janusz: Gorycz wolności. ZH 166, 2008, 179–195.

Koniec II wojny światowej. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 299. KACZMAREK, Robert: Ballada walutowa. ZH 147, 2004, 222–233.

Wspomnienia z lat 70. XX wieku.

ZH 300. –: Bez programu. ZH 166, 2008, 202–210.
Wspomnienia z podziemnych struktur „Solidarności”.

ZH 301. –: Ciszta to potęga. ZH 148, 2004, 222–231.
Wspomnienia z okresu pierwszej „Solidarności” z 1981 roku.

ZH 302. –: Clown i milcząca reszta. ZH 154, 2005, 219–228.
Wspomnienia z PRL lata 60. XX wieku.

ZH 303. –: Korzenie. ZH 162, 2007, 246–250.
Wspomnienia z lat studiów w latach 70. XX wieku.

ZH 304. –: Nosem w kamień. ZH 163, 2008, 246–251.
Marzec 1968 roku.

ZH 305. –: Okna w murze. ZH 149, 2004, 219–235.
Zmagania z partią wydawcy podziemnego czasopisma „Merkuryusz Krakowski i Światowy” w końcu lat 70. XX wieku.

ZH 306. KEMPFI, Władysław: Moje lata uniwersyteckie. [Przygotował do druku Andrzej Kempfi]. ZH 119, 1997, 152–174.
Wspomnienia z lat 1922–1929. Inny fragment wspomnień wydrukowany był w: ZH 113, 1995, 90–109.

ZH 307. [KOCIUBYŃSKA, Mychajłyna]: Zaznałam w życiu tyle dobroci... Z Mychajłyną Kociubyńską rozmawiają Bogumiła Berdychowska i Aleksandra Hnatiuk. ZH 121, 1997, 102–141.
Opozycyjna działalność na Ukrainie w latach 60. i 70. XX wieku.

ZH 308. KORASZEWSKI, Andrzej: Zapiski londyńskie 1988–1989. ZH 136, 2001, 117–150.

ZH 309. KOSSOY, Edward: Pieczorąg. (Na marginesie konferencji w Archangielsku). ZH 145, 2003, 156–169.
Wspomnienia z Pieczorągu i budowy linii kolejowej w latach 1940–1941. Zawiera notę biograficzną E. Kossoya.

ZH 310. KOZŁOWSKI, Henryk: LdR z dodatkowymi informacjami do artykułu Marka Rudzkiego dotyczącymi osoby Jana Pętkowskiego (ZH 117, 1996). ZH 119, 1997, 231–233.

ZH 311. KRAIŃSKI, Jerzy: Afryka, wojna i morze. ZH 169, 2009, 212–249.

Wspomnienia z lat wojny: Anglia, Francja, Afryka.

ZH 312. KRZYŻANOWSKI, Jerzy R.: Russkij dymok i angijskij dymok... ZH 166, 2008, 196–200.

Pobyt w Obozie Specjalnym Informacji Wojskowej w Skrobowie k. Lubartowa w 1944 roku.

ZH 313. KUPPER, Eugeniusz: Wspomnienia gdańskiego bówki. ZH 127, 1999, 230–231.

Rec.: Brunon Zwarra: „Wspomnienia gdańskiego bówki”. T. 1–5. Gdańsk 1984–1997.

ZH 313A. MUSZKOWSKI, Krzysztof: Angielski parasol, ZH 131, 2000, s. 218–221.

Fragment większej całości.

ZH 314. OLSZEWSKA, Anna: Na marginesie wspomnień Edwarda Kossoya. ZH 163, 2008, 166–174.

Rec.: Edward Kossoy: „Na marginesie...”. Wstęp Tomasz Szarota. Gdańsk 2006.

LdR. Adam J. Mercik. ZH 164, 2008, 251 – sprostowanie.

ZH 315. OWCARZ, Piotr: Jeszcze raz Oświęcim. ZH 130, 1999, 225–228.

Rec.: Jerzy Bielecki: „Kto ratuje jedno życie...”. Wyd. 2. Oświęcim 1999.

ZH 316. [POSPIESZALSKI, Antoni] CURRIE, A. N. kpt. (ps.): Z misją brytyjską w Polsce. ZH 133, 2000, 227–236.

Wspomnienia z udziału w misji brytyjskiej wysłanej do Polski w grudniu 1944 roku.

LdR. Kajetan Bieniecki. ZH 135, 2001, 238 – uzupełnienie bibliograficzne.

ZH 317. PRZYBOROWSKA-ORŁOWSKA, Krystyna: Historia listka figowego i więcej. ZH 166, 2008, 201–202.

Lata II wojny światowej w Warszawie.

ZH 318. RUDZIŃSKA, Anna: Mój KOR: czerwiec 1976 – styczeń 1980. ZH 130, 1999, 127–152.

Wspomnienia.

ZH 319. RUDZIŃSKA, Hanna: Rozmowy z Pawłem Jasenicą. ZH 134, 2000, 176–187.

Wspomnienia dotyczące działalności Pawła Jasienicy w Klubie Krzywego Koła i ostatnich lat jego życia. Zmarł 19 sierpnia 1970 roku w Warszawie.

ZH 320. –: Wspomnienia lwowskie 1939–1940. ZH 137, 2001, 127–168.

ZH 321. RUDZKI, Marek: LdR ze sprostowaniem do własnego artykułu pt. „Winiетки wyzwolenia i drugiej okupacji” (ZH 118, 1996). ZH 120, 1997, 233–234.

ZH 322. –: Winiетки drugiej okupacji i emigracji; Warszawa w początkach drugiej okupacji. ZH 121, 1997, 172–214.

Dotyczy między innymi: Stanisława Nowickiego, Czesława Bobrowskiego, Tadeusza Łychowskiego. Zawiera sprostowanie do: „Winiетки wyzwolenia i drugiej okupacji”. ZH 118, 1996.

LdRA. ZH 121, 1997, 218–221 – uzupełnienia do artykułów zamieszczonych w ZH 118 i 120.

LdR. Bogdan Bartnikowski. „Kultura” 1997: 12/603, 141 – list z uwagami w związku z artykułem Marka Rudzkiego pt. „Winiетки drugiej okupacji i emigracji” (ZH 118).

ZH 323. –: Winiетки z przedwojennego Gdańska i Wybrzeża. ZH 150, 2004, 208–218.

ZH 324. –: Winiетки z września 1939 roku i pierwszych miesięcy niemieckiej okupacji. ZH 153, 2005, 174–187.

ZH 325. STADNICKI, Jerzy: Mój pamięciowy obraz Oświęcimia. ZH 128, 1999, 3–18.

Wspomnienia z pobytu w Oświęcimiu od października 1943 do stycznia 1945 roku.

LdR. Bogdan Bartnikowski. ZH 129, 1999, 233–235 – uwagi do artykułu dotyczące pobytu w Oświęcimiu.

ZH 326. STĘPIEŃ, Marian: Z notatnika. ZH 127, 1999, 180–189.

Kontakty z białoruską Polonią – wspomnienia z kwietnia, maja i lipca 1989 roku. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 327. TAMOWICZ, Stanisław: Pluton łączności kanałami. ZH 128, 1999, 127–136.

Wspomnienia członka plutonu z okresu Powstania Warszawskiego.

ZH 328. TARKA, Krzysztof: Wspomnienia Mieczysława Sokołowskiego z pracy w UNRRA w latach 1943–1945. ZH 145, 2003, 169–185.

Zawiera: Mieczysław Sokołowski: „Pobyt w Ameryce i praca w UNRRA” – fragment wspomnień „List do dzieci” z lat 1974/1975. Mieczysław Sokołowski (1889–1981), radca handlowy poselstwa w Berlinie, podsekretarz stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, doradca finansowy dyrektora generalnego UNRRA.

ZH 329. TURLEJSKA, Maria: Moje rozmowy z „Wiesławem” – Władysławem Gomułą (1980–1981). ZH 135, 2001, 153–174.

ŻYCIORYSY PRZYCZYNNKI BIOGRAFICZNE

ZH 330. UZIEMBŁO, Adam O.: 8 marca [1968]. ZH 137, 2001, 201–205.

Wspomnienia z pracy w Radzie Wyższej Szkolnictwa Wojskowego w Warszawie w latach 1957–1968 oraz o antysemityzmie w Ludowym Wojsku Polskim.

ZH 331. –: Wspomnienia z Ministerstwa Oświaty (rozmowy z Aleksandrem [wł. Arturem] Leinwandem). ZH 137, 2001, 76–94.

Do druku przygotowała Aniela Uziembło.

LdR. Aniela Uziembło. ZH 138, 2001, 223 – sprostowanie.

ZH 332. –: Po wojnie. Wspomnienia. ZH 149, 2004, 174–218.

Opracowała Aniela Uziembło. Zawiera rozmowę Adama Uziembła z Arturem Leinwandem. Autor – Adam O. Uziembło (1906–1990) członek KPP, generał i komendant Wojskowej Akademii Politycznej (od 1956), prezes Wolnej Wszechnicy Polskiej, członek „Solidarności”. Był synem Adama Uziembła (1885–1971), działacza socjalistycznego, publicysty i krytyka literackiego.

ZH 333. UZIEMBŁO, Aniela: Okruszki. ZH 158, 2006, 218–224.
Wspomnienia z Wileńszczyzny z 1937 r.

ZH 334. WEŁYKANOWICZ, Jadwiga: Retirada. ZH 156, 2006, 229–253.

Wspomnienia z Brygad Międzynarodowych w Hiszpanii.

ZH 335. WUJASTYK, Stanisław: „Droga do...” – Wspomnienia 1939–1942. ZH 163, 2008, 219–229.

ZH 336. –: „Droga do...” – Wspomnienia 1939–1942 (II). ZH 164, 2008, 187–240.

ZH 337. WYRWA, Tadeusz: Migawki wspomnień Mieczysława Pruszyńskiego. ZH 142, 2002, 180–191.

Rec.: Mieczysław Pruszyński: „Migawki wspomnień”. Warszawa 2002.

LdR. Mieczysław Pruszyński. Jeszcze o „Migawkach wspomnień”. ZH 144, 2003, 229–230 – wyjaśnienia.

ZH 338. –: Wspólna droga Kajetana Morawskiego z Rogerem Raczynskim. Wspomnienia. ZH 127, 1999, 214–222.

Rec.: Kajetan Morawski: „Wspólna droga z Rogerem Raczynskim: wspomnienia”. Wstęp Janusz Pajewski. Przedmowa Marcin Libicki. Przygotowanie do druku i objaśnienia Przemysław Matusik. Poznań 1998.

ZH 339. ZABOKRZECKI, Tadeusz: Moje wspomnienia. ZH 122, 1997, 207–222.

Z lat 1939–1941.

ZH 340. ANDERS-NOWAKOWSKA, Hanka: Dwa listy do brata. ZH 128, 1999, 176–179.

Dwa listy z Moskwy gen. Władysława Andersa do brata Tadeusza Andersa (z 14 sierpnia i 6 września 1941 roku).

ZH 341. BARAN, Adam F.: W stulecie urodzin Adama Bienia. ZH 131, 2000, 199–202.

Adam Bień (1899–1998), prawnik, polityk, jeden z przywódców Polski Podziemnej.

ZH 342. BERDYCHOWSKA, Bogumiła: Burzliwe życie Nadii Surowcowej. ZH 126, 1998, 149–159.

Na marginesie książki: Nadiya V. Surovtsova: „Spohady”. Kyiv 1996.

Zm. w 1985 roku N. Surowcowa (ur. 1896) była historykiem i znawczynią historii Ukrainy w XVII i XVIII wieku.

ZH 343. –: Od nacjonalisty do lewicowca. (Przypadek Borysa Łewyckiego). ZH 145, 2003, 214–230.

Zmieniona wersja wstępu do: Borys Łewyckij: „Terror i rewolucja”. Warszawa 2004. Borys Łewyckij (1915–1984), działacz ukraiński, dziennikarz, redaktor naczelny lwowskiego tygodnika „Nowe Selo” („Nowa Wieś”), wykładowca w Ukraińskim Wolnym Uniwersytecie w Monachium, współpracownik „Kultury”.

ZH 344. –: Odejście Szewelowa. ZH 141, 2002, 214–223.

Jurij Szerech-Szewelow (1908–2000), emigracyjny ukraiński sławista i językoznawca, krytyk teatralny i literacki.

ZH 345. BOCHENSKI, Aleksander, WERNER, Andrzej: Jan Bloch (1836–1902). ZH 127, 1999, 205–213.

Warszawski bankier, przemysłowiec, ekonomista i pionier statystyki, pod koniec życia czołowy działacz na rzecz europejskiego pokoju, organizator i fundator pierwszego Muzeum Wojny i Pokoju w Lucernie.

ZH 346. BUCHOWSKI, Krzysztof: Uwagi na marginesie biografii Tadeusza Katelbacha. ZH 152, 2005, 149–156.

Rec.: Sławomir Cenckiewicz: „Tadeusz Katelbach. Biografia polityczna (1897–1977)”. Warszawa 2005.

ZH 347. CHODAKOWSKI, Jan: Niezłomna z Londynu. ZH 142, 2002, 141–144.

Lidia Ciołkoszowa (1902–2002), działaczka socjalistyczna, publicystka, historyk.

ZH 348. CIECHANOWSKI, Jan Stanisław: Pułkownik Jan Kowalewski – kontakty z władzami niemieckimi w czasie wojny. ZH 144, 2003, 50–88.

Jan Kowalewski (1892–1965), dyplomowany podpułkownik piechoty Wojska Polskiego, kryptolog, matematyk. Jeden z najwybitniejszych polskich wywiadowców II wojny światowej. Po roku 1945 osiadł w Wielkiej Brytanii, gdzie wydawał periodyk „East Europe and Soviet Russia”.

Zawiera notę biograficzną J. S. Ciechanowskiego.

ZH 349. CZARNIAWSKI, Marek: Biografia generała Składkowskiego. ZH 141, 2002, 193–202.

Rec.: Arkadiusz Adamczyk: „Generał dywizji Sławoj Felician Składkowski (1885–1962). Zarys biografii politycznej”. Toruń 2001.

ZH 350. CZARNIK, Oskar Stanisław: Leszek Czarnik – jeden z „Argonautów”. (Z dziejów konspiracji na ziemiach wschodnich, 1939–1941). ZH 141, 2002, 177–192.

Leszek Czarnik (1905–1940), doktor medycyny, działacz harcerski, członek zastępu instruktorskiego „Argonautów”, aresztowany przez NKWD.

ZH 351. CZESŁAW MIŁOSZ (1911–2004) – nekrolog. ZH 149, 2004, 3.

ZH 352. DASZKIEWICZ, Piotr: Autobiografia Piotra Słonimskiego. ZH 168, 2009, 262–271.

Piotr Słonimski (1922–2009), biolog, jeden z twórców biologii molekularnej, pionier francuskiej genetyki. Na marginesie autobiografii „Mutant résistant”.

ZH 353. –: Robert Hainard [1906–1999], malarz i filozof przyrody. ZH 162, 2007, 231–235.

Rec.: Roland de Miller: „Robert Hainard, peintre et philosophe de la nature”. Paris 2000.

ZH 354. –: Tajemnica Dionizego Miklera. ZH 140, 2002, 233–237.

Dionizy Mikler (wł. Denis McClair, 1762–1853), irlandzki biolog, botanik i ogrodnik działający w Polsce w XVIII/XIX w. Został sprowadzony do Rzeczypospolitej przez Izabelę Czartoryską w 1790 roku. Stworzył m.in. ogród angielski w Warszawie przy ul. Długiej i ogród botaniczny przy gimnazjum w Krzemieńcu.

ZH 355. –: Wiesław A[ntoni] Lasocki [1913–1996] – niedoceniony biograf „Wojtki”, niedźwiedzia 2. Korpusu. ZH 143, 2003, 194–199.

Publicysta i prozaik, uczestnik bitwy pod Monte Cassino.

ZH 356. –: Z archiwum profesora Tadeusza Vetulaniego. ZH 146, 2003, 167–192.

Tadeusz Vetulani (1897–1952), biolog, zootechnik, odtworzył konika polskiego tarpana.

ZH 357. DASZKIEWICZ, Piotr, TARKOWSKI, Radosław: LdR. [W sprawie informacji o pobycie w Polsce Williama Bucklanda, wybitnego przyrodnika XIX w.]. ZH 154, 2005, 234–235.

William Buckland (1784–1856), profesor mineralogii i geologii Uniwersytetu w Oksfordzie, paleontolog, jeden z twórców Geological Society.

ZH 358. DHOMBRES, JEAN, DHOMBRES, Nicole: Lazare Carnot w Polsce. Tłumaczyła Stefania Kossowska. ZH 129, 1999, 225–231.

Fragment książki Jean i Nicole Dhombres: „Lazare Carnot”, która ukazała się w Paryżu w roku 1997.

Lazare Carnote (1753–1825), polityk, matematyk, generał, członek dyrektoriatu (1795–1797).

ZH 359. DOBROWOLSKI, Andrzej: [Teodor] Parnicki i [Jerzy] Stempowski. ZH 151, 2005, 189–191.

Zawiera list Jerzego Stempowskiego z 18 stycznia 1969 roku.

ZH 360. –: „Clara pacta”. O korespondencji Aleksandra Wata. ZH 158, 2006, 190–207.

Rec.: Aleksander Wat: „Pisma zebrane, t. 4: Korespondencja”. Warszawa 2005.

ZH 361. DYJA, Andrzej: Artyści polscy we Francji 1890–1918. ZH 164, 2008, 160–162.

Rec.: Ewa Bobrowska-Jakubowska: „Artyści polscy we Francji w latach 1890–1918. Wspólnoty i indywidualności”. Warszawa 2004. Zawiera notę biograficzną A. Dyji.

ZH 362. –: Jerzy Kujawski (1921–1998). ZH 166, 2008, 211–216.

Malarz, prowadził z żoną Suzanne pracownię dla dzieci w dzielnicy Marais w Paryżu.

ZH 363. GAŁĘZOWSKI, Marek: Henryk Józewski „Olgierd”. ZH 150, 2004, 97–128.

Henryk Józewski (1892–1981), polityk, wojewoda wołyński (1928–1929, 1930–1938) i łódzki (1938–1939). Fragment opracowania „Ludzie politycznej konspiracji piśsudczykowskiej w Polsce i na Węgrzech w latach 1939–1947”. Zawiera wykaz źródeł i literatury dotyczącej H. Józewskiego.

Zawiera notę biograficzną M. Gałęzowskiego.

ZH 364. –: „Po trzykroć pierwszy”. Biografia generała Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza. ZH 158, 2006, 152–179.

Zawiera notę biograficzną M. Gałęzowskiego.

ZH 365. GAŁKOWSKI, Adam: Leszek Talko (1916–2003). O Bibliotece Polskiej w Paryżu. ZH 146, 2003, 120–136.

Zawiera rozmowę Autora z Leszkiem Talko.

ZH 366. GŁUCHOWSKA, Lidia: Wspomnienie i historia – sztuka i polityka. O wojennych losach kuriera polskiego podziemia – artyści – Stanisława Kubickiego [1889–1942]. ZH 168, 2009, 98–118.

Przedstawiciel ekspresjonizmu i pierwszy konsekwentny abstrakcjonista w sztuce polskiej.

ZH 367. GŁUCHOWSKI, Krzysztof: Czarodziej polskiego słowa. Maria Danilewicz Zielińska (1907–2003). ZH 146, 2003, 105–120.

ZH 368. GÖMÖRI, George: Świadection bujnego życia. Tłum[a-czyła] Stefania Kossowska. ZH 128, 1999, 147–151.

Na marginesie wspomnień Camilli Mondral: „Bieg przez stulecie”. Warszawa 1998. Camilla Mondral (1911–2002) – córka artysty malarza i grafika Karola Mondrała.

ZH 369. GORBANIEWSKA, Natalia: Pamięci Jacques’a Rossi [1909–2004]. ZH 149, 2004, 160–163.

Polak, więzień łagrów, lektor języka francuskiego na Uniwersytecie Warszawskim, autor przewodnika po Gułagu. Zmarł w Paryżu 30 czerwca 2004 roku.

ZH 370. GRACZYK, Roman: „Monsieur enigme” – Bernard Margueritte. ZH 168, 2009, 172–190.

Bernard Margueritte (1938–), francuski dziennikarz, publicysta, korespondent w Polsce. Zawiera notę biograficzną R. Graczyka.

ZH 371. GRZYWACZ, Andrzej, MAZUR, Grzegorz: Tragiczne losy ppłk. dypl. Stanisława Pstrokońskiego [1897–1952]. Z dziejów ZWZ we Lwowie. ZH 133, 2000, 17–57.

ZH 372. GUZ, Eugeniusz: Niemieckie zabiegi wokół internowanego ministra J[ózefa] Becka. ZH 146, 2003, 193–205.

LdR. Anna M. Cienciąła. ZH 147, 2004, 234–236 – sprostowania i uzupełnienia.

ZH 373. HABIELSKI, Rafał: Świadection obecności. Stefania Kossowska (1909–2003). ZH 146, 2003, 157–166.

Ostatni redaktor „Wiadomości” londyńskich, które redagowała w latach 1974–1981.

ZH 374. HERBERT, Katarzyna: Wprowadzenie. ZH 153, 2005, 3–4. O teczkach Zbigniewa Herberta zachowanych w IPN.

ZH 375. HERLING, Marta: Z archiwum mojego Ojca. [Tłumaczył z włoskiego Jacek Moskwa]. ZH 157, 2006, 3–13.

Dotyczy Gustawa Herlinga-Grudzińskiego.

LdR. Adam J. Mercik. ZH 158, 2006, 252–253 – uzupełnienia dotyczące G. Herlinga w II Korpusie.

ZH 376. HŁADKIEWICZ, Wiesław, KOTELUK, Daniel: Zapomniani legalista. Jerzy August Gawenda (1917–2000). ZH 168, 2009, 153–171.

LdR. Sławomir Łukasiewicz. ZH 169, 2009, 251 – sprostowanie pomyłek.

ZH 377. HNATIUK, Ola: Piotr Dunin-Borkowski [1890–1949]. ZH 155, 2006, 188–225.

Wojewoda łwowski. Zawiera listy i fragmenty listów: Stanisława Vincenza i Jerzego Giedroycia; szkic Jerzego Stempowskiego „Straty kultury polskiej. Wspomnienie o Piotrze Borkowskim”; Bibliografia publikacji Piotra Dunin-Borkowskiego.

ZH 378. JAK NIEMCY OCENIALI W 1920 R. POLSKICH DO-WÓDCÓW? Tłumaczenie: Stanisław Horoszko. ZH 128, 1999, 167–174.

Dokument z 7 kwietnia 1920 roku zawiera charakterystykę marszałka Polski Józefa Piłsudskiego oraz generałów: Józefa Hallera, Józefa Dowbor-Muśnickiego, Stanisława Szeptyckiego, Józefa Leńskiego, Wacława Iwaszkiewicza, Kazimierza Sosnkowskiego, Lucjana Żeligowskiego, Zygmunta Zielińskiego, Edwarda Rydz-Śmigłego, Leona Berbeckiego, Władysława Sikorskiego, Bolesława Roja, Antoniego Listowskiego, Gustawa Zygadłowicza i Stefana Majewskiego.

ZH 379. JASIEWICZ, Krzysztof: Relacja Marii Korytowskiej o ks[iędzu] Franciszku Paulińskim, przewodniczącym Komisji Duchowienstwa przy Delegaturze Rządu RP na Kraj. ZH 166, 2008, 97–107.

Zawiera: Maria Korytowska: „Relacja” z lat 60. XX wieku”. Franciszek Pauliński (1901–1943), pallotyn, prowadził działalność konspiracyjną, był przewodniczącym Frontu Odrodzenia Polski. Zawiera notę biograficzną K. Jasiewicza.

ZH 380. KACZMAREK, Robert: Ten cień przeszłości. ZH 153, 2005, 226–240.

Dotyczy Mirosława Dzielskiego (1941–1989), filozofa, niezależnego publicyty i wydawcy, działacza „Solidarności”.

ZH 381. –: W oczach [Mirosława] Dzielskiego. ZH 146, 2003, 223–229.

ZH 382. KAMIENIECKI, A.: Pomnik Stanisława Mikołajczyka. ZH 124, 1998, 206–209.

Odsłonięcie pomnika S. Mikołajczyka w Poznaniu w roku 1998.

ZH 383. KARKOWSKI, Czesław: „Holender”. ZH 131, 2000, 169–175.

Biografia prezydenta USA Rolanda Reagana napisana przez Edmunda Morrisa „Dutch. A memoir of Ronald Reagan”. New York 1999.

ZH 384. KARPIŃSKI, Jakub: [Kiedy pisałem tę książkę...]. ZH 144, 2003, 167–181.

Szkic autobiograficzny zamieszczony w nowym wydaniu książki „Taternictwo nizinne” (Lublin 2002). Zawiera: Redakcja: Jakub Karpiński (17 VI 1940 – 22 III 2003) [wspomnienie].

ZH 385. KERSKI, Basil: Pisać i zachęcać do pisania. François Bondy (1915–2003). ZH 145, 2003, 202–213.

François Bondy, redaktor, tłumacz, eseista, krytyk literacki, redaktor naczelny „Preuves”.

ZH 386. KOCHAŃSKI, Aleksander: Dwie autobiografie Bolesława Bieruta z 1940 i 1941 roku. ZH 163, 2008, 100–127.

Zawiera: „Autobiografię” i „Ankiety kandydata partii”.

ZH 387. KORNAT, Marek: Paweł Wieczorkiewicz (1948–2009). ZH 169, 2009, 203–207.

Historyk dziejów najnowszych, autor książek poświęconych dziejom Związku Socjalistycznego i Polski Odrodzonej.

ZH 388. –: Rafał Lemkin (1900–1959) – studium biograficzne. ZH 147, 2004, 107–157.

Polski prawnik i karnista, twórca terminu „ludobójstwo”.

ZH 389. –: Wiktor Sukiennicki (1901–1983) – prawnik, sowietolog, historyk. ZH 137, 2001, 35–75.

Zawiera obszerną bibliografię ważniejszych prac W. Sukiennickiego.

LdR. Maciej Siekierski. ZH 138, 2001, 222–223 – sprostowanie.

ZH 390. –: Wybór pism Włodzimierza Bączkowskiego. ZH 136, 2001, 217–224.

Rec.: Włodzimierz Bączkowski: „O wschodnich problemach Polski”. Wybór pism, wstęp i opracowanie: Jacek Kloczkowski i Paweł Kowal. Kraków 2000.

Włodzimierz Bączkowski (1905–2000), polityk, publicysta, znawca zagadnień polsko-ukraińskich, pisarz polityczny, sowietolog, jeden z działaczy ruchu prometejskiego.

ZH 391. KOSSOY, Edward: Wacław Micuta 1915–2008. Bohater, Don Kiszot i „Łamedwownik”. ZH 166, 2008, 217–250.

Zawiera: „Aneks: listy J[erzego] Giedroycia, J[ana] Nowaka-Jeziorańskiego i J[erzego] Stempowskiego do W[acława] Micuty” z lat 1951–1954, 1961, 1963, 1997–1998, 2001.

ZH 392. KOZŁOWSKA, Nina: Wspomnienie o Kazimierzu Zamorskim. ZH 135, 2001, 214–217.

Kazimierz Zamorski (1914–2000), historyk, dziennikarz RWE.

ZH 393. [KOZŁOWSKI, M., KRÓL, Wacław]: Marszałek Rydz-Śmigły a Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. ZH 121, 1997, 67–88.

Notatka na temat Edwarda Rydza-Śmigłego sporządzona w maju 1967 roku przez kpt. M. Kozłowskiego i porucznika W. Króla, oficerów Biura Historycznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, powołanego na początek lat 60. XX wieku. Zawiera wprowadzenie Redaktora.

Notatka ukazała się też w: „Karcie” nr 4/1994.

ZH 394. KRZYŻANOWSKI, Jerzy R.: Alfred Paczkowski „Wania” [1909–1983]. ZH 153, 2005, 187–199.

Lekarz, żołnierz, bohater września 1939 roku, AK; później więzień sowieckich obozów.

ZH 395. –: Dwie książki o minionym świecie. ZH 162, 2007, 209–220.

Rec.: Andrew Tarnowski: „The Last Mazurka. A Family's Tale of War, Passion, and Loss”. New York 2007; Konstanty Rostworowski: „Zmierch Gałęzowa”. Lublin 2007.

ZH 396. –: Powieść o Krystynie Skarbek. ZH 130, 1999, 188–194.

Rec.: Maria Nurowska: „Miłośnica”. Londyn 1988.

Krystyna Skarbek-Giżycka ps. Christine Granville (1909–1952), agentka brytyjskiej tajnej SOE.

LdR. Kajetan Bieniecki. ZH 131, 2000, 230 – uzupełnienie do artykułu dotyczące misji brytyjskich w Polsce w końcu 1944 roku.

LdR. Z[bigniew] S[ebastian] Siemaszko. ZH 131, 2000, 236 – uzupełnienie do artykułu dotyczące miejsca pochówku K. Skarbek.

ZH 397. –: Powrót „Zapory”. ZH 134, 2000, 137–161.

Życie i działalność majora „Zapory” – Hieronima Kazimierza Dekutowskiego (1918–1949) oraz jego rehabilitacja po roku 1989.

ZH 398. –: Trudna sztuka autobiografii. ZH 158, 2006, 208–217.

Elementy autobiograficzne w powieściach Janusza Kosińskiego.

ZH 399. KUCZYŃSKI, Krzysztof A.: Rumuńskie lata płk. Józefa Becka. ZH 125, 1998, 189–191.

Rec.: Tadeusz Dubicki: „Internowanie płk. Józefa Becka w Rumunii (IX 1939 – VI 1944)”. Opole 1997.

ZH 400. KULCZYCKI, Jerzy: Andrzej Micewski [1926–2004], przyjaciel którego nie znałem. ZH 158, 2006, 240–244.

ZH 401. KURYLUK, Ewa: Hłasko a Kurylukowie. ZH 164, 2008, 241–249.

Zawiera: Karol Kuryluk: „Notatka w sprawie wyjazdu do Paryża M[arka] Hłaski” z 1958 roku.

ZH 402. LIBERA, Antoni: Maria Twardowska (1945–2004). ZH 151, 2005, 196–198.

Absolwentka ASP w Warszawie, architekt wnętrz, w latach 1981–1985 współzałożycielka, organizatorka działalności wydawniczej, projektantka okładek książek i ka-set w wydawnictwie CDN, współorganizatorka działalności wydawniczej „Reduty” i „Obozu”.

ZH 403. LIBERA, Paweł: Aresztowanie i „paryski okres” w życiu Józefa Łobodowskiego w 1940 roku. ZH 161, 2007, 196–235.

LdR. Ewa Łoś. ZH 165, 2008, 253–254 – uwagi i uzupełnienia.

ZH 404. –: Józef Łobodowski (1909–1988). Szkic do biografii politycznej pisarza zaangażowanego. ZH 160, 2007, 3–34.

Fragment rozprawy doktorskiej. Zawiera notę biograficzną P. Libery.

ZH 405. –: Józefa Łobodowskiego wędrówki na południu Francji, 1940–1941. ZH 165, 2008, 71–100.

ZH 406. –: Marcel Reich-Ranicki przed Centralną Komisją Kontroli Partyjnej (1950–1957). ZH 167, 2009, 182–283.

Zawiera życiorysy M. Reich-Ranickiego pisane w latach 1950–1957, tj. w okresie kiedy mieszkał w PRL.

LdRA. ZH 168, 2009, 285–286 – errata dotycząca opuszczonego fragmentu tekstu.

ZH 407. –: Niedoszła współpraca Jerzego Stempowskiego z BBC w 1942 r. ZH 165, 2008, 208–214.

Zawiera list J. Stempowskiego do Stanisława Strońskiego z 13 marca 1942 roku.

ZH 408. [LIKIERNIK, Stanisław]: „Kolumb – rocznik 23” Stanisława Likiernika. Ze Stanisławem Likiernikiem rozmawiał Andrzej Zamojski. ZH 133, 2000, 190–198.

Stanisław Likiernik (1923–), żołnierz Armii Krajowej. Jeden z pierwowzorów literackich „Kolumba”, tytułowego bohatera powieści Romana Bratnego pt. „Kolumbowie – rocznik 20”.

ZH 409. LÖW, Ryszard: Pani Łucja. ZH 148, 2004, 182–192.

Łucja Pinczewska-Gliksman (1913–2002), poetka, wydawca twórczości Leo Lipskiego. Zawiera informacje o zawartości archiwum Ł. Gliksman przekazanego do Archiwum Emigracji w Toruniu.

ZH 410. ŁAWRINIEC, Paweł: Listy Dymitra Fiłosofowa do Mariana Zdziechowskiego. [Tłumaczyła Hałyna Dubyk]. ZH 165, 2008, 176–190.

Sześć listów z lat 1912–1931 przechowywanych w dziale rękopisów Biblioteki Uniwersytetu Wileńskiego – sygn. F 33–408 i F 33–780. Dymitr Fiłosofow (1872–1940), rosyjski publicysta, krytyk literacki, emigrant polityczny.

Zawiera notę biograficzną P. Ławrinca.

ZH 411. ŁUKASIEWICZ, Sławomir: Marian Kamil Dziewanowski (1913–2005). Szkic do biografii intelektualnej. ZH 155, 2006, 226–244.

ZH 412. –: Osobista historia Zygmunta Nagórskiego juniora [1912–2011]. ZH 160, 2007, 195–223.

Zygmunt Nagórski, jr. (1912–2011), pisarz, publicysta i naukowiec.

ZH 413. MACHNIEWICZ, Jacek K.: Jan Nowak (1913–2005). ZH 151, 2005, 199–202.

LdR. Maciej Morawski. ZH 152, 2005, 233–236 – polemika i sprostowanie.

LdRA. ZH 153, 2005, 251–252 – odpowiedź na polemikę.

LdR. Jerzy S. Brzeziński. ZH 153, 2005, 254 – uwagi dotyczące Józefa Ptaczka.

ZH 414. MAZUR, Grzegorz: Jerzy Kazimierz Polaczek (1919–1997). ZH 142, 2002, 145–149.

Jerzy K. Polaczek, członek i historyk lwowskiej AK.

ZH 415. –: Wojewoda Piotr Dunin-Borkowski (1890–1949). ZH 155, 2006, 164–187.

ZH 416. MAZURKIEWICZ, Stanisław: Czy „Radosław” był postacią kontrowersyjną? ZH 129, 1999, 126–146.

Major Jan Mazurkiewicz ps. „Radosław” (1896–1988), dowódca Tajnej Organizacji Wojskowej w roku 1943 wcielonej do AK. Zawiera życiorys J. Mazurkiewicza.

LdR. Hanna Rybicka. ZH 131, 2000, 235 – polemika z tekstem dotyczącą osoby Józefa Rybickiego.

ZH 417. MICEWSKI, Andrzej: Bolesław Piasecki w 1968 roku. ZH 125, 1998, 228–232.

ZH 418. MITZNER, Piotr: Tajemnice „Wolności”. ZH 159, 2007, 19–33.

Dotyczy działalności konspiracyjnej Zbigniewa Mitznera (1910–1968), dziennikarza, założyciela tygodnika „Szpilki”.

ZH 419. –: [Marian] Zdziechowski do [Dymitra] Fiłosofowa. ZH 165, 2008, 191–192.

List z 8 czerwca 1936 roku.

ZH 420. MORAWSKI, Maciej: LdR [w sprawie Andrzeja Micewskiego]. ZH 158, 2006, 250–252.

ZH 421. NOWAKOWSKI, Marek: Nekropolis. Saska Kępa. ZH 158, 2006, 229–239.

Wspomnienie o Ludwiku Zimmererze (1924–1987), pierwszym akredytowanym w Polsce dziennikarzu z Niemiec Zachodnich.

ZH 422. OSADCZUK, Bohdan: Melvin Lasky [1920–2004] – pierwszy strzelec w okopach zimnej wojny. ZH 149, 2004, 158–160.

Amerykański antykomunistyczny dziennikarz, wydawca i wybitny intelektualista. Twórca i redaktor „Der Monat” oraz „Encounter’a”. Zmarł 19 maja 2004 roku w Berlinie.

ZH 423. —: Mykoła Łebed’ [1910–1998] – od terrorysty do politycznego pragmatyka. ZH 126, 1998, 143–148.

Zmarły w USA ukraiński działacz polityczny, przed II wojną światową członek krajowego kierownictwa Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów przygotowujący zamach na ministra spraw wewnętrznych R. P. Bronisława Pierackiego.

ZH 424. —: Pożegnanie zmarłych przyjaciół. ZH 147, 2004, 219–221.

Zmarli: Mychajło Demkowycz Dobrianskyj (1905–2003), ukraiński dziennikarz; Ryszard Torzecki (1925–2003), historyk.

ZH 425. PACZKOWSKI, Andrzej: Adam Michnik, czyli cudowne dziecko Kuronia i Kołakowskiego. Szkic do portretu z czasów komunizmu. ZH 155, 2006, 110–122.

Polska wersja artykułu opublikowanego w pracy zbiorowej „Dissidences” red. Chantal Delsol, Michał Masłowski, Joanna Nowicka. Paris 2005 (s. 257–271).

LdR. Teresa Bochwic. ZH 158, 2006, 247 – uzupełnienie dotyczące Heleny Michnik.

LdRA. ZH 158, 2006, 247 – odpowiedź.

ZH 426. PAŁKA, Jarosław: Memoriały [generała] Stefana Mossora [1896–1957]. ZH 147, 2004, 157–174.

Do władz niemieckich z 1941 i 1942 roku. S. Mossor był dowódcą wojskowym, teoretykiem sztuki wojennej i twórcą jednego z planów wojny obronnej Polski z Niemcami.

ZH 427. PATELSKI, Mariusz: Kornel Krzeczunowicz [1894–1988] – żołnierz, ziemianin i pisarz. ZH 138, 2001, 98–114.

ZH 428. PĘDZIWOL, Aureliusz M.: „Nestor” – Pavel Tigrid (1917–2003). ZH 146, 2003, 137–156.

Pavel Tigrid (wł. Pavel Schönhof), dziennikarz, publicysta, redaktor czeskiego kwartalnika „Svědectví” (Świadectwa), który ukazywał się w Paryżu w latach 1956–1990.

ZH 429. POL, Krzysztof: Aleksander Lednicki (1866–1934). ZH 129, 1999, 3–43.

Prawnik, działacz społeczny i polityczny.

LdR. Zenowiusz Ponarski. ZH 131, 2000, 234 – komentarz bibliograficzny do szkicu.

ZH 430. POMIAN, Grażyna: Od rewolucjonizmu do sowieckiego nacjonalizmu. ZH 155, 2006, 128–163.

Rec.: Jean-François Fayet: „Karl Radek (1885–1939). Biographie politique”. Berne 2004.

ZH 431. POSTĘPOWA ORGANIZACJA POLSKA POP. Opracował Tadeusz Wyrwa. ZH 131, 2000, 216–217.

Memoriał dotyczący Zygmunta Balickiego, współzałożyciela „Postępowej Organizacji Polskiej” (POP) w roku 1951, aresztowanego w roku 1952 i skazanego na 15 lat więzienia.

ZH 432. PRENTKI, Marc: Dla Piotra [Słonimskiego]. [Tł. z francuskiego Ika Walc]. ZH 168, 2009, 258–261.

Piotr Słonimski (1922–2009), lekarz, biolog, pionier francuskiej genetyki.

ZH 433. PRUSZYŃSKI, Mieczysław: Czy [Jerzy] Klimkowski był agentem? ZH 136, 2001, 191–197.

Dotyczy rotmistrza Jerzego Klimkowskiego (1909–1991), adiutanta gen. Władysława Andersa. Zawiera urywek raportu L. Berii do Stalina z 24 lipca 1942 roku – informacje o rozmowie gen. Georgija K. Żukowa z J. Klimkowskim.

ZH 434. —: W dziewięćdziesiąt rocznicę urodzin Aleksandra Bocheńskiego. ZH 134, 2000, 162–175.

Urodzony w roku 1904, eseista i publicysta, brat Adolfa Marii i Józefa Marii Bocheńskich. Zm. 12 stycznia 2001 roku.

ZH 435. PRZEWŁOCKI, Józef: Wolski-Piwowarczyk. W Kujbyszewskiej Ambasadzie R.P. Na marginesie „Listów z Rosji” prof. S[tanislawa] Kota. ZH 153, 2005, 138–146.

Antoni Jan Piwowarczyk (1901–1976), polski komunista, używający pseudonimu Władysław Wolski.

ZH 436. PTASIŃSKA-WÓJCIK, Małgorzata, MAJCHRZAK, Grzegorz: Kryptonim „Bem”. Sprawa operacyjnego rozpracowania Zbigniewa Herberta 1967–1970. ZH 153, 2005, 5–60.

LdR. Peter Raina. ZH 154, 2005, 231–232 – uzupełnienia.

LdR. Henryk Citko. ZH 154, 2005, 237–238 – na temat reakcji prasy w Polsce na tekst zamieszczony w „ZH”.

ZH 437. PUKSZTO, Andrzej: Ostatnie chwile Rektora Stefana Ehrenkreutza i USB. ZH 120, 1997, 20–34.

Ostatni Rektor Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie od czerwca do 15 grudnia 1939 roku. Zm. 21 lipca 1945 roku w więzieniu na Łukiszkach.

ZH 438. REDAKCJA: [Informacja o śmierci Lidii Ciołkoszowej i zapowiedź wspomnienia w następnym zeszycie ZH]. ZH 141, 2002, 224.

ZH 439. REDAKCJA „WŁÓCZĘGI”: Jubileusz pięćdziesięciolecia działalności prof[esora] [Mariana] Zdziechowskiego. ZH 165, 2008, 169–176.

Zawiera: Marian Zdziechowski: „Mowa Jubileuszowa – Wilno, 15 II 1933”. Przedruk z czasopisma studenckiego wydawanego na USB w Wilnie (1933 nr 6). Mowa została wygłoszona 15 lutego 1933 roku podczas uroczystości jubileuszowych profesora. Materiały drukowane w związku z 70. rocznicą śmierci Mariana Zdziechowskiego, która minęła 5 października 2008 roku.

ZH 440. [ROGOYSKI, Doman]: List Domana Rogoyskiego do Władysława Pobóg-Malinowskiego z 31 marca 1945 roku: relacja o losach ministra Józefa Becka w Rumunii (1939–1944). [Podał do druku Marek Kornat]. ZH 131, 2000, 119–134.

REDAKCJA. ZH 132, 2000, 237 – sprostowanie.

ZH 441. RUDZKI, Marek: Bolesław Wierzbiański (1913–2003). ZH 144, 2003, 181–187.

Bolesław Wierzbiański, polityk, działacz społeczny, dziennikarz, wydawca, założyciel nowojorskiego „Nowego Dziennika”. Jego prochy złożono na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

LdRA. ZH 149, 2004, 237 – dotyczy pogrzebu B. Wierzbiańskiego.

ZH 442. –: Jerzy Krzywicki (1917–2005). ZH 157, 2006, 229–233.

Filozof, dziennikarz, pracownik Sekcji Polskiej RWE w Ameryce, członek Rady Polskiego Instytutu Naukowego (1964–1984).

ZH 443. –: O Janie Nowaku-Jeziorańskim raz jeszcze. ZH 152, 2005, 117–126.

LdRA. ZH 154, 2005, 232–233 – dotyczy słów Jerzego Krzywickiego.

ZH 444. RUTKOWSKI, Tadeusz P.: Sprawa Antoniego Piwowarczyka – Władysława Wolskiego. ZH 153, 2005, 131–137.

ZH 445. SAWICKI, Jacek Z.: Franciszek Niepokólczycki w „grze operacyjnej” SB. ZH 155, 2006, 249–253.

Franciszek Niepokólczycki (1902–1974), żołnierz AK, prezes WiN, więzień polityczny w okresie stalinizmu.

ZH 446. [SIENKIEWICZ, Henryk]: Nieznane listy Henryka Sienkiewicza do Adama Stefana Sapiehy. [Wstęp i opracowanie] Adrian Tyszkiewicz. ZH 131, 2000, 221–229.

Trzy listy H. Sienkiewicza do biskupa A. S. Sapiehy ze stycznia i kwietnia 1915 oraz października 1916 roku.

ZH 447. SMOGORZEWSKA, Janina: Dyplomata brytyjski o wojewodzie wołyńskim Henryku Józewskim. ZH 152, 2005, 45–58.

Na marginesie: GAŁĘZOWSKI, Marek: Henryk Józewski „Olgierd”. ZH 150, 2004, 97–128. Zawiera raporty Franka Savery (1883–1965), długoletniego konsula brytyjskiego w Warszawie z lat 1928, 1930 i 1932.

ZH 448. STACHIEWICZ, Bogdan: Wspomnienie o generale [Wacławie] Stachiewiczu [1894–1973]. ZH 126, 1998, 137–142.

W związku z 25. rocznicą śmierci generała Wacława Stachiewicza w listopadzie 1998 roku.

ZH 449. STOBNIAK-SMOGORZEWSKA, Janina: Tadeusz Walczak (1924–2003), przedsiębiorca i społecznik. (W rocznicę śmierci). ZH 148, 2004, 192–198.

ZH 450. STRZAŁKA, Krzysztof: Sto dni Mussoliniego. ZH 145, 2003, 231–235.

Rec.: Roman Dąbrowski: „Sto dni Mussoliniego”. Warszawa 2002.

ZH 451. SUCHCITZ, Andrzej: Jeszcze o ochotniczce PWSK Ligii Żółkiewskiej. ZH 123, 1998, 220–225.

Na marginesie artykułu Kazimierza Zamorskiego „Śmierć komunistki”. „Kultura”, nr 7–8/1997.

ZH 452. [SZANDRUK, Pawło]: Wojenne losy gen. Pawła Szandruka. [Opracował] Andrzej Grzywacz, Adam Jończyk. ZH 134, 2000, 120–136.

Udział Autora w kampanii wrześniowej 1939 roku i aktywność wojskowo-polityczna w ruchu ukraińskim pod koniec II wojny światowej. Zawiera list gen. Pawła Szandruka do gen. Tadeusza Pełczyńskiego z końca grudnia 1947 i początków stycznia 1948 roku.

ZH 453. TARKA, Krzysztof: Antykomunistyczny rusofil. Jędrzej Giertych [1903–1992] o opozycji politycznej i polityce polskiej. ZH 159, 2007, 135–169.

ZH 454. –: „Bankrut” i „kapitulant” czy „wybitny publicysta”? O powrocie S[tanisława] Mackiewicza do Polski [w 1956 r.]. ZH 151, 2005, 24–46.

ZH 455. –: „Casus” Leszka Florczyka. ZH 161, 2007, 122–145.

Leszek Florczyk (1918–1996), działacz emigracyjnej PPS-WRN.

ZH 456. –: Germanofil, kapitulant i oszczerca? Stanisław Mackiewicz przed sądem honorowym Rady Narodowej RP [w 1941 r.]. ZH 153, 2005, 61–78.

ZH 457. –: Hugo Hanke [1904–1964], premier-agent. ZH 152, 2005, 26–44.

ZH 458. –: Jak pozyskać „Mostka”? Wywiad PRL wobec Wojciecha Wasiutyńskiego. ZH 163, 2008, 44–49.

ZH 459. –: „KaŹda Polska jest Polsk naszą”. Spotkanie Tadeusza Borowicza z ojczyzn [w 1965 r.]. ZH 165, 2008, 101–117.

Tadeusz Borowicz (1913–), były redaktor „Gazety Niedzielnej”, „Przemian” i „Narodowca”.

ZH 460. –: Między emigracj a krajem. Witold Olszewski i paryskie „Horyzonty”. ZH 154, 2005, 102–152.

Witold Olszewski (1912–1991), dziennikarz, wydawca.

ZH 461. –: Pawła Zaremby „gra” z wywiadem PRL. ZH 168, 2009, 140–152.

Paweł Zaremba (1915–1979), historyk, pisarz, dziennikarz, redaktor polityczny w Radiu Wolna Europa, redaktor londyńskiego „Orła Bialego”.

LdR. Joanna Zaremba. ZH 169, 2009, 252–254 – sprostowanie nieścisłości dotyczących Pawła Zaremby.

ZH 462. –: „Polska jest Polsk”. Powrót Stanisława Mackiewicza do kraju w czerwcu 1956 roku. ZH 150, 2004, 55–96.

ZH 463. –: Powrót ojca. „Kombinacja operacyjna” z udziałem Andrzeja Szczypiorskiego (1955 rok). ZH 156, 2006, 103–123.

Dotyczy roli pisarza, Andrzeja Szczypiorskiego, w akcji ściągnięcia do kraju z emigracji działacza PPS Adama Szczypiorskiego (1895–1979).

ZH 464. –: Prowokator „Mikron” – Juliusz Sokolnicki. ZH 157, 2006, 101–112.

Juliusz Nowina Sokolnicki (1920–2009), polityk, prezydent RP na Uchodźstwie (1972–1990).

ZH 465. –: Próba „zwerbowania agenta perspektywicznego”. Jan Mieczysaw Ciechanowski a wywiad PRL. ZH 167, 2009, 147–167.

Jan M. Ciechanowski (1930–), historyk, onierz Armii Krajowej.

CIECHANOWSKI, Jan M.: Moje utarczki z bezpieczeń. ZH 168, 2009, 228–239 – polemika.

ZH 466. –: „Społeczeństwo polskie powinno ic na ugod...”. Kore-spondencja S[tanisława] Mackiewicza i J[erzego] Putramenta z kwietnia i maja 1956. ZH 147, 2004, 189–200.

Dotyczy powrotu Stanisława Mackiewicza do Polski. Zawiera dwa listy S. Mackiewicza i J. Putramenta z 27 kwietnia i 12 maja 1956 roku.

LdR. Jerzy Jaruzelski. ZH 148, 2004, 234–237 – uwagi na temat Stanisława Mackiewicza i archiwaliów jego dotyczących zgromadzonych w IPN.

ZH 467. –: Stanisław Olszewski „Olcha”: donosiciel-samobójca. ZH 162, 2007, 78–126.

Stanisław Olszewski (1902–1961), adwokat, wiceprezes Stronnictwa Demokratycznego, redaktor dwutygodnika „Głos Polski” (1942–1943), od 1945 roku na emigracji, prezes Komitetu Zagranicznego SD.

LdR. Andrzej Suchcitz. ZH 164, 2008, 250 – dotyczy spuszczy S. Olszewskiego w Instytucie Polskim i Muzeum im. gen. W. Sikorskiego w Londynie.

ZH 468. –: „Watażka” na celowniku. „Rozpracowanie operacyjne” generała [Władysława] Andersa przez wywiad PRL. ZH 164, 2008, 61–74.

ZH 469. –: Zneutralizowac „Arbuza”. Rozpracowanie operacyjne prezydenta Augusta Zaleskiego przez wywiad PRL. ZH 160, 2007, 78–83.

August Zaleski (1883–1972), polityk, dyplomata, Prezydent RP na Uchodźstwie (1947–1972).

ZH 470. –: „yc zyciem kraju”. „Casus” Bolesława Taborskiego [1927–2010]. ZH 166, 2008, 3–57.

TABORSKI, Bolesław: Nie będąc ofiar mitomanw! ZH 167, 2009, 168–181 – polemika.

TARKA, Krzysztof: Sprawa Taborskiego jednak jest. ZH 168, 2009, 223–227 – odpowiedź na polemik.

LdR. Magdalena Czajkowska. ZH 168, 2009, 284 – obrona B. Taborskiego.

TABORSKI, Bolesław: Zacharski, James Bond czy fikcje? ZH 169, 2009, 154–158 – odpowiedź na polemik.

ZH 471. TIMOSZEWICZ, Jerzy: Leon Gomolicki o Dimitrze Fiosofowie. ZH 159, 2007, 3–18.

Leon Gomolicki (w. Lew Gomolickij, 1903–1988), prozaik, tłumacz literatury rosyjskiej. Zawiera: Leon Gomolicki: „Do horoskopu”.

LdRA. ZH 160, 2007, 252 – uzuelnienia.

ZH 472. UJAZDOWSKI, Kazimierz M.: Piotr Dunin-Borkowski o Adolfie Bocheńskim. ZH 157, 2006, 14–24.

Adolf Maria Bocheński (1909–1944), pisarz, publicysta polityczny, wsppracownik pism „Bunt Młodych” i „Polityka”. Zawiera: Piotr Dunin-Borkowski: „O zyciu i śmierci Adolfa Bocheńskiego”. Zawiera notę biograficzną K. M. Ujazdowskiego.

ZH 473. UZIEMBŁO, Aniela: Katarzyna Uziembło [1855–1914] – matka nie Polka. ZH 152, 2005, 205–211.
Z domu Gołowaczow, z pochodzenia Rosjanka.

ZH 474. –: LdR. [Szczegół z biografii Czesława Miłosza z 1974 r.]. ZH 149, 2004, 237–238.

ZH 475. VENULET, Jan: Spór o ekshumację zwłok prezydenta Ignacego Mościckiego. ZH 136, 2001, 187–191.

Omówienie przebiegu starań o ekshumację zwłok prezydenta Mościckiego, które były prowadzone od roku 1990. Zwłoki przeniesiono ze Szwajcarii do Polski 10 września 1993 roku.

ZH 476. WAINGERTNER, Przemysław: Z drugiego szeregu. Karol Lilienfeld-Krzewski, czyli zwykłego piśsudczyka żywot pocziwy. ZH 169, 2009, 196–202.

Rec.: Katarzyna Czekaj: „Karol Lilienfeld-Krzewski (1893–1944). Biografia”. Warszawa 2008.

ZH 477. WANDYCZ, Piotr: Dwaj historycy: Antoni Mączak i Zděnek Sládek. ZH 145, 2003, 198–202.

Antoni Mączak (1928–2003), historyk, badał historię gospodarczą i społeczną; Zděnek Sládek (1926–2003), historyk, badacz dziejów Rosji i jej stosunków z Czechami.

ZH 478. –: Janusz Pajewski (1907–2003) in memoriam. ZH 147, 2004, 216–219.

ZH 479. –: Jaroslav Valenta. ZH 148, 2004, 199–200.
Jaroslav Valenta (1930–2004), czeski historyk, znawca polsko-czesko-słowackiej tematyki w Czechach.

ZH 480. –: Jörg K. Hoensch (1935–2001). ZH 137, 2001, 173–174.
Historyk niemiecki zajmujący się dziejami Europy Środkowo-Wschodniej.

ZH 481. –: Józef Andrzej Gierowski (1922–2006). ZH 156, 2006, 227–228.

Historyk, specjalista dziejów XVIII stulecia i tematyki żydowskiej, rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego.

ZH 482. –: Pożegnanie Aleksandra Gieysztora [1916–1999]. ZH 128, 1999, 137–142.
Wybitny polski historyk-mediewista, Kawaler Orderu Orła Białego.

ZH 483. –: Robert Roswell Palmer (1909–2002). ZH 141, 2002, 224.
Historyk amerykański, specjalista od XVIII wieku i rewolucji francuskiej.

ZH 484. –: Spotkanie z Markiem Hłaską [w 1958 r.]. ZH 169, 2009, 208–210.

ZH 485. WIADERNY, Bernard: Pułkownik [Jan] Kowalewski w Lizbonie: dwa epizdy. ZH 144, 2003, 88–102.

Zawiera: „Poseł węgierski w Lizbonie Andreas Wodianer von Maglód do premiera Węgier, pełniącego jednocześnie funkcję ministra spraw zagranicznych, Ladislausa von Bárdossy, Lizbona, 2 lutego 1942. Przedmiot rozmowy: wymiana poglądów z pułkownikiem Kowalewskim o konieczności i ewentualnej możliwości zbliżenia polsko-niemieckiego” oraz „Korespondencja między pracownikami MSZ w Berlinie a posłem niemieckim w Lizbonie – Oswaldem von Hoyningen-Huene, wywołana odkryciem grobów katyńskich” (18 kwietnia–1 lipca 1943 roku).

LdRA. ZH 158, 2006, 248–249 – uzupełnienia wraz z odniesieniami do innych tekstów o J. Kowalewskim, publikowanych w „ZH”.

ZH 486. WIERZBICKI, Zbigniew T.: Antoni Peretiatkowicz 1884–1956. ZH 121, 1997, 142–148.

Wspomnienie o profesorze związanym z Uniwersytetem Poznańskim i Wyższą Szkołą Handlową – Akademią Handlową w Poznaniu.

ZH 487. WITKOWSKA, Janina: LdR. ZH 136, 2001, 235–236.

Dotyczy rozróżnienia dwóch osób o tym samym nazwisku w indeksie „Autobiografii na cztery ręce” Jerzego Giedroycia: Stanisława Skwarczyńskiego (1888–1981), generała i jego brata stryjecznego: Stanisława Skwarczyńskiego (1904–1941), inżyniera rolnika, ekonomisty, współpracownika „Buntu Młodych” i „Polityki”.

Sprostowanie. ZH 138, 2001, 223.

ZH 488. WUJASTYK, Stanisław: Świat Wacława Micuty. ZH 160, 2007, 223–249.

Wacław Micuta (1915–2008), ekonomista, pracownik ONZ.

ZH 489. WYRWA, Tadeusz: Monografia o Pawle Edmundzie Strzeleckim. ZH 130, 1999, 184–188.

Rec.: Lech Paszkowski: „Sir Paul Edmund de Strzelecki: reflections on his life”. Melbourne 1997.

ZH 490. –: Profesor Henryk Batowski – nestor historyków polskich [1907–1999, nekrolog]. ZH 129, 1999, 208–212.

Ślawista, historyk i znawca stosunków międzynarodowych oraz dziejów dyplomacji XX wieku.

ZH 491. –: Korespondencja z emigracyjno-australijskich antypodów. ZH 154, 2005, 200–208.

Rec.: „Listy z Australii Romana Gronowskiego”. Wstęp, wybór i opracowanie Bogumiła Żongołłowicz. Toruń 2005.

Roman Gronowski (1913–1974), dziennikarz, wydawca czasopism.

ZH 492. –: Przewrotna działalność gen. [Stanisława] Tatara. ZH 131, 2000, 175–190.

Rec.: Z[bigniew] S[ebastian] Siemaszko: „Działalność generała Tatara (1943–1949)”. Londyn 1999.

LdR. Z[bigniew] S[ebastian] Siemaszko. ZH 133, 2000, 237–238 – dotyczący FON-u oraz losów żony płk. Ryszarda Dorotycz-Malewicz ps. „Hańcza” – Alwiny.

ZH 493. –: Rosa Bailly. ZH 144, 2003, 188–194.

Rec.: Tadeusz E. Domański: „Rosa Bailly. Wielka Francuzka o polskim sercu”. Lublin 2003.

Rosa Bailly (z domu Dufour, 1890–1976), poetka francuska, propagatorka kultury i literatury polskiej we Francji, współpracowniczka londyńskich „Wiadomości” Mieczysława Grydzewskiego, autorka książek o Polsce.

ZH 494. WYSŁOUCH, Zenon: Pożegnanie ojca. ZH 128, 1999, 142–146.

Seweryn Wysłouch (1900–1968), socjolog i historyk prawa, docent Uniwersytetu Stefana Batorego w Wilnie, po wojnie kierownik Katedr Historii Państwa i Prawa na Uniwersytecie Łódzkim i Wrocławskim.

ZH 495. [WYSZYŃSKI, Stefan]: Relacja o śmierci Marszałka [Józefa] Piłsudskiego. [Podał do druku] Zbigniew S[ebastian] Siemaszko. ZH 121, 1997, 99–101.

List Prymasa do Jana Gałdźickiego z 6 czerwca 1977 roku.

ZH 496. ZARZĄD KOŁA PUŁKU 4. PANCERNEGO „SKORPION”: LdR polemika z wypowiedziami inż. Zdzisława Juliana Starosteckiego w rozmowie z Aleksandrą Ziółkowską-Boehm (ZH 117/1996). ZH 120, 1997, 224–225.

Dotyczy uwag Z. J. Starosteckiego na temat ppor. Jana Kochanowskiego.

LdR. Zdzisław J. Starostecki. Tamże, 225–227 – odpowiedź na zarzuty.

LdR. Edward Głowacki. Tamże, 227–228 – sprostowanie błędów w wywiadzie. List wydrukowano we fragmentach. (Przedruk w całości: ZH 127, 1999, 234–237).

LdR. Zdzisław J. Starostecki. Tamże, 229–231 – polemika z E. Głowackim.

LdR. Aleksandra Ziółkowska-Boehm. Tamże, 231 – podsumowanie dyskusji.

LdR. Tadeusz Trejdosiewicz. ZH 130, 1999, 237 – na marginesie polemiki wywołanej wywiadem ze Z. J. Starosteckim, potwierdzający relacje dotyczące ataku na „Widmo”.

Od Redakcji. ZH 139, 2002, 237–238 – list wdowy po Janie Kochanowskim.

ZH 497. ZEZNANIA Bolesława Piaseckiego. [Opracował] Andrzej Garlicki. ZH 126, 1998, 82–112.

Zawiera: „Protokoły dochodzeń” z 14, 15 i 16 listopada 1944 roku; „Protokoły przesłuchania-oskarżonego” z 19 maja 1945 roku; „Postanowienie o pociągnięciu do odpowiedzialności karnej” z dnia 19 maja 1945 roku oraz „Akt oskarżenia przeciwko Bolesławowi Piaseckiemu” z dnia 21 maja 1945 roku.

ZH 498. ZIĘTARA, Paweł: Emigracyjne lata Stefana Korbońskiego. ZH 170, 2009, 3–65.

ZH 499. –: Inwigilacja emigracji – wypełnianie luki. ZH 162, 2007, 236–245.

Rec.: Krzysztof Tarka: „Mackiewicz i inni. Wywiad PRL wobec emigrantów”. Łomianki 2007. Omawiana książka składa się z 13 tekstów, z których dziesięć w latach 2001–2007 było pierwotnie publikowanych w „ZH” i dotyczyło dziewięciu postaci emigracyjnych.

ZH 500. –: Katelbach jako pretekst. ZH 152, 2005, 143–149.

Rec.: Sławomir Cenckiewicz: „Tadeusz Katelbach. Biografia polityczna (1897–1977)”. Warszawa 2005. Zawiera notę biograficzną P. Ziętary.

ZH 501. –: Seweryna Eustachiewicza przypadki. ZH 158, 2006, 35–71.

Seweryn Eustachiewicz (1910–1963), jeden z przywódców Stronnictwa Pracy.

ZH 502. ŻUKOWSKI, Przemysław M.: Pracownicy i absolwenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w polskiej służbie zagranicznej 1918–1945. ZH 165, 2008, 34–70.

Zamieszczono biogramy 37 dyplomatów.

LdR. Jan Stanisław Ciechanowski. ZH 169, 2009, 251–252 – sprostowanie.

ZH 503. [ŻURAKOWSKI, Janusz]: „Złamana strzała”. Rozmowa z Januszem Żurakowskim legendarnym „Żurą”, pilotem Bitwy o Anglię i Arrow. Rozmawiała Aleksandra Ziółkowska-Boehm. ZH 121, 1997, 41–54.

Wspomnienia wojenne i powojenne na emigracji.

Janusz Żurkowski (1914–2004), podpułkownik WP, pilot, dowódca 316. Dywizjonu Myśliwskiego Warszawskiego. Avro Canada CF-105 Arrow – kanadyjski ponaddźwiękowy myśliwiec przechwytyjący, opracowany w latach 50. XX wieku.

ZH 504. ŻUREK, Robert: „Najlepszy burmistrz, jakiego mieliśmy”. O powojennej karierze zbrodniarza wojennego. ZH 152, 2005, 166–174.

Dotyczy Heinza Reinefahra (1903–1979), burmistrza miasta Westerland na wyspie Sylt (1951–1962). Zawiera rozmowę R. Żurka ze szwedzkim dziennikarzem Niclasem Sennerteg, autorem biografii Reinefahra. Zawiera notę biograficzną R. Żurka.

HISTORIA

Rozważania teoretyczne. Kongresy historyków. Zarys historii Polski. Podręczniki szkolne

ZH 505. BACZKO, Bronisław: Niepokój historyka: François Furet i problemy Rewolucji Francuskiej. ZH 124, 1998, 3–21.

François Furet (1927–1997), historyk francuski. Założyciel i przewodniczący The Saint-Simon Foundation.

ZH 506. DZIEWANOWSKI, M[arian] K[amil]: Nowe spojrzenie na historię Europy. ZH 125, 1998, 171–178.

Rec.: Norman Davies: „Europe: a history”. Oxford 1996.

ZH 507. GRUSZCZYŃSKI, Lesław: Zjazd historyków we Wrocławiu. ZH 130, 1999, 202–209.

XVI Powszechny Zjazd Historyków Polskich odbył się od 15–18 września 1999 roku.

ZH 508. KARPÍŃSKI, Wojciech: Polski Prometeusz. ZH 147, 2004, 3–15.

Rozważania na temat ruchu prometejskiego w polityce i literaturze polskiej.

ZH 509. KORNAT, Marek: Interpretacje bolszewizmu i systemów totalitarnych w Polsce (1918–1939). ZH 146, 2003, 3–45.

ZH 510. MODZELEWSKI, Karol: Cyrylica w polskim zwierciadle. ZH 122, 1997, 48–53.

Rec.: Wojciech Stanisławski: „Obraz Polski w rosyjskich podręcznikach historii”. Warszawa 1996.

ZH 511. MILEWSKI, Jan Jerzy: Polsko-białoruskie komisje podręcznikowe. ZH 123, 1998, 215–219.

Polsko-białoruska komisja podręcznikowa, której przewodniczył profesor Jerzy Kłoczowski, powołana w roku 1992 po podpisaniu porozumienia o współpracy między Ministerstwem Edukacji Narodowej Rzeczypospolitej Polskiej, a jego odpowiednikiem na Białorusi.

ZH 512. TYRCHAN, Mikołaj: Badania nad historią historiografii PRL. ZH 170, 2009, 120–136.

ZH 513. WANDYCZ, Piotr: Krytyka i pochwała. ZH 126, 1998, 171–175.

Rec.: Piotr Wróbel: „Historical dictionary of Poland, 1945–1996”. Westport, Connecticut 1998.

ZH 514. —: Na kanwie „polityki historycznej”. Refleksje. ZH 165, 2008, 193–207.

Rec.: „Pamięć i polityka historyczna. Doświadczenia Polski i jej sąsiadów”. Pod red. Sławomira M. Nowinowskiego, Jana Pomorskiego i Rafała Stobieckiego. Łódź 2008.

ZH 515. —: Nowa książka Jana Kieniewicz. ZH 166, 2008, 171–178.

Rec.: Jan Kieniewicz: „Ekspansja, Kolonializm, Cywilizacja”. Warszawa 2008.

ZH 516. —: Nowe dzieje Polski. ZH 137, 2001, 206–219.

Rec.: Jerzy Kłoczowski: „Historia Polski od czasów najdawniejszych do końca XV wieku”. Lublin 2000; Andrzej S. Kamiński: „Historia Rzeczypospolitej Wielu Narodów 1505–1795: obywatele, ich państwa, społeczeństwo, kultura”. Lublin 2000; Hanna Dylągowa: „Historia Polski, 1795–1990”. Lublin 2000.

Wszystkie opracowania ukazały się w serii „Dzieje krajów Europy Środkowo-Wschodniej”.

HISTORIA POLSKI OD POCZĄTKÓW DO ROKU 1914

ZH 517. DASZKIEWICZ, Piotr: Plagi szarańczy w dawnej Rzeczypospolitej. ZH 136, 2001, 198–202.

Relacje kłęski szarańczy w Rzeczypospolitej opisane i opublikowane przez Guillaume’a le Vasseur de Beauplan (1600–1675), francuskiego inżyniera wojskowego, pisarza i kartografa, który w latach 1630–1648 pracował dla hetmana Stanisława Koniecpolskiego i królów polskich: Zygmunta III Wazy i Władysława IV. Był jednym z pierwszych twórców szczegółowych map południowowschodnich ziem Rzeczypospolitej.

ZH 518. DOMAŃSKI, Tadeusz Edward: Jeszcze o powstaniu 1830 r. ZH 139, 2002, 230–231.

Rec.: Henryk Kocój: „Prusy i Niemcy wobec powstania listopadowego”. Kraków 2001.

ZH 519. HALICZ, Emanuel: „Polska na zakrętach dziejów”. ZH 126, 1998, 190–196.

Rec.: Janusz Tazbir: „Polska na zakrętach dziejów”. Warszawa 1997.

ZH 520. [KOŚCIUSZKO, Tadeusz]: Apel Kościuszkowski. ZH 128, 1999, 175.

Dokument z 24 marca 1794 roku.

ZH 521. LENCZEWSKI, Tomasz: Album zaprzepaszczonej szansy. ZH 169, 2009, 169–182.

Kolekcja Janusza Przewłockiego (1927–2007) składająca się z tysięcy fotografii, które przedstawiały arystokrację, ziemiaństwo, dwory i pałace. Recenzja wydawnictwa „Wokół parku i dworu. Z kolekcji Janusza Przewłockiego”, Warszawa 2009 – opublikowanego przez Ośrodek KARTA.

ZH 522. POTKAŃSKI, Waldemar: Laboratoria pirotechniczne Organizacji Bojowej PPS w rewolucji 1905 r. ZH 155, 2006, 3–28.

Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 523. –: Postulat niepodległości Polski w programie PPS oraz innych ugrupowań socjalistycznych. ZH 161, 2007, 3–26.

ZH 524. SEHN Arthur: Król Polski Abraham Prochownik. ZH 124, 1998, 220–228.

Legenda o domniemanym królu, legendarnym następcy Popiela i poprzedniku Piasta.

ZH 525. STROŃSKA, Anna: U Prusów. ZH 136, 2001, 174–187.

Esej na temat pogaństwa Litwy.

ZH 526. TORBAKOW Igor: IV rozbiór Polski w końcu XIX wieku. ZH 122, 1997, 230–236.

Przygotowywany w roku 1885 przez gabinet Ministra Spraw Wojskowych i gen. Mikołaja Mikołajewicza Obruczewa (1830–1904), wybitnego rosyjskiego badacza wojskowości i profesora Akademii Sztabu Głównego.

ZH 527. TYSZKIEWICZ, Adrian: O „Historii Ligi Narodowej” Stanisława Kozickiego słów kilka. ZH 135, 2001, 75–85.

Zawiera: Stanisław Kozicki: „VII. Liga Narodowa i Wolnomularstwo” (s. 78–85), z maszynopisu zachowanego w Oddziale Rękopisów i Starych Druków BJ w Krakowie.

Stanisław Kozicki (1876–1958), polityk, publicysta, członek Ligi Narodowej, Obozu Wielkiej Polski, Stronnictwa Narodowego.

ZH 528. WŁODEK, Tomasz: Krzyżacy. ZH 125, 1998, 199–227.

Krótką historią Zakonu Szpitala Niemieckiego Najświętszej Marii Panny od roku 1118 do chwili obecnej.

ZH 529. WOLFS, Gilles: Czy należało utworzyć Królestwo Polskie w listopadzie 1916 roku? ZH 129, 1999, 147–158.

ZH 530. WYRWA, Tadeusz: Epoka powstania listopadowego w nowym opracowaniu. ZH 136, 2001, 203–206.

Rec.: Edward Tadeusz Domański: „Epoka Powstania Listopadowego”. Lublin 2000.

HISTORIA POLSKI PIERWSZA WOJNA ŚWIATOWA. OKRES MIĘDZY WOJNAMI, 1918–1939

ZH 531. [AJNENKIEL, Andrzej]: Wojna przeciw wojnie, czyli legenda wojny przewencyjnej. (Rozmowa z Andrzejem Ajnenkielelem). Rozmawiali: Janusz Osica i Andrzej Sowa. ZH 119, 1997, 143–151.

Zamysł Józefa Piłsudskiego wspólnego z Francją ataku na Niemcy.

ZH 532. BORZĘCKI, Jerzy: Rozpoznanie zamiarów i działań wojsk sowieckich w bitwie warszawskiej 1920 r. ZH 169, 2009, 104–113.

Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 533. DURKA, Jarosław: Rokowania Janusza Radziwiłła z dworami cesarskimi w sprawie polskiej w 1918 r. ZH 151, 2005, 3–23.

Janusz Radziwiłł (1880–1967), jeden z przywódców polskiego nurtu konserwatywnego, skupionego wokół Stronnictwa Prawicy Narodowej.

Zawiera notę biograficzną J. Durki.

ZH 534. GAŁĘZOWSKI, Marek: Raport specjalny. Sanacja. ZH 143, 2003, 150–169.

Raport powstał 15 grudnia 1942 roku i był omówieniem dziejów piłsudczyków w kraju, w okresie okupacji niemieckiej (ugrupowania, ich skład, zasięg terytorialny, stosunek do AK, władz polskich na uchodźstwie i w kraju, stronnictw politycznych). Opracowany przez Oddział Polityczno-Społeczny Wydziału Bezpieczeństwa Departamentu Spraw Wewnętrznych Delegatury Rządu RP na Kraj.

ZH 535. JONCA, Karol: Postawa Niemiec w czasie wojny polsko-sowieckiej 1920 r[oku]. ZH 127, 1999, 3–25.

ZH 536. KOCÓJ, Henryk: Bitwa pod Skoczowem. ZH 129, 1999, 213–215.

Rec.: Wojciech Janik: „Bitwa pod Skoczowem 28–30 stycznia 1919 roku. Geneza, przebieg, skutki”. Cieszyn 1999.

ZH 537. KOŁAKOWSKI, Piotr: Instrukcja ogólna dla attachés wojskowych z 10 listopada 1920 r. ZH 151, 2005, 79–94.

ZH 538. KORNAT, Marek: Ambasador Edward Raczyński i jego ocena „polityki równowagi”. (Zeznanie z 21 kwietnia 1941 r. przed Komisją [Bohdana] Winiarskiego). ZH 135, 2001, 86–113.

Zawiera obszerny biogram E. Raczyńskiego oraz: Edward Raczyński: „Zeznanie” (s. 94–113). Dotyczy zeznań przed komisją badającą przyczyny klęski wrześniowej 1939 r.

Bohdan Winiarski (1884–1969), prawnik, sędzia i przewodniczący Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości w Hadze.

ZH 539. —: August Zaleski a Józef Beck. Zeznanie przed Komisją [Bohdana] Winiarskiego, 24 II 1941. ZH 170, 2009, 183–204.

Zawiera: August Zaleski: „Zeznanie przed Komisją Winiarskiego, 24 II 1941”.

ZH 540. —: Memorandum programowe polskiego MSZ z 1925 r. (w związku z rokowaniami lokarnieńskimi). ZH 168, 2009, 200–222.

Zawiera: „Aide-mémoire w przedmiocie obecnego położenia Polski na tle tzw. Sprawy granic”, Warszawa 28 marca 1925 roku.

ZH 541. —: Nieznany list Adolfa Bocheńskiego o polskiej polityce zagranicznej z roku 1939. ZH 158, 2006, 130–135.

ZH 542. —: Nowe kłamstwa o Polsce międzywojennej. W sprawie książki Roberta Michulca. ZH 169, 2009, 182–196.

Rec.: Robert Michulec: „Ku wrześniowi 1939”. Gdynia 2008.

ZH 543. KOSSEWSKA, Elżbieta: Cele i wartości Związku Legionistów Polskich w latach 1926–1939. ZH 147, 2004, 16–42.

Zawiera notę biograficzną Autorki.

ZH 544. KOZUB-CIEMBRONIEWICZ, Wiesław: Republika Weimarska wobec polsko-bolszewickiej wojny z 1920 roku. ZH 143, 2003, 191–194.

Rec.: Karol Jonca: „Wojna polsko-sowiecka 1920 w dokumentach niemieckiej dyplomacji”. Wrocław 2002.

ZH 545. KRZYŻANOWSKI, Jerzy R.: Złota księga rycerstwa. ZH 143, 2003, 200–209.

Rec.: „Księga pamięci Kadetów II Rzeczypospolitej”. Warszawa 2001.

ZH 546. KWIECIEN, Marcin, MAZUR, Grzegorz: Nieznane źródło do dziejów Obozu Zjednoczenia Narodowego. ZH 138, 2001, 174–192.

Zawiera: Stanisław Skwarczyński: „Relacja o «Obozie Zjednoczenia Narodowego» i mojej w nim pracy”. Rękopis relacji powstał ok. 1968 lub 1969 roku, przechowywany w zbiorach Instytutu Józefa Piłsudskiego w Londynie (kolekcja 104 – Stanisława Skwarczyńskiego). Stanisław Skwarczyński (1888–1981), generał, w latach 1938–1939 szef Obozu Zjednoczenia Narodowego (OZN).

LdRA. ZH 139, 2002, 237 – sprostowanie dotyczące Leopolda Tomaszewicza (1892–1944), szefa VII Oddziału Sztabu Obozu Zjednoczenia Narodowego, posła (1928–1938) i senatora (1938–1939).

LdRA. ZH 141, 2002, 233–234 – uzupełnienia.

ZH 547. —: Wykłady pułkownika Stefana Mayera [1895–1981] o wywiadzie polskim w okresie II RP. ZH 142, 2002, 81–130.

Zawiera tekst dwóch wykładów znajdujących się w jego spuściźnie w Instytucie Józefa Piłsudskiego w Londynie (kolekcja S. Mayera – Kol. 100/12/16). Stefan Mayer, w 1939 roku szef Biura Wywiadowczego II rzutu Oddziału II Sztabu Naczelnego Wodza; od 1940 r. dyrektor Szkoły Oficerów Wywiadu w Londynie i Glasgow (do 1945).

ZH 548. LEŚNIEWSKI, Andrzej: Kulisy pewnego dekretu. Z dziejów establishmentu II Rzeczypospolitej. ZH 140, 2002, 214–226.

Dotyczy projektu dekretu Prezydenta RP o sprawowaniu dowództwa nad siłami zbrojnymi w czasie pokoju i o ustanowieniu Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych z 5 sierpnia 1926 roku. Autorem projektu był Wiktor Adam Leśniewski (1886–1963), wiceminister rolnictwa.

ZH 549. LIBERA, Paweł: Paryska misja Stanisława Hempla (1918–1919). ZH 170, 2009, 137–183.

Zawiera: Stanisław Hempel: „Okno do Europy. Moja pierwsza misja dyplomatyczna (dostać się do Europy)”.

Stanisław Hempel (1891/1893–1968), adiutant Józefa Piłsudskiego, dyplomata w Budapeszcie i Pradze, poseł.

ZH 550. MAJZNER, Robert: Instrukcje ogólne dla attachés wojskowych II Rzeczypospolitej. ZH 157, 2006, 25–61.

Fragment rozprawy habilitacyjnej poświęconej strukturalno-organizacyjnemu aspektowi funkcjonowania ataszatów wojskowych II RP w latach 1919–1945. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 551. [MIEDZIŃSKI, Bogusław]: Relacja Bogusława Miedzińskiego z wydarzeń majowych 1926 r. [Opracował] Arkadiusz Adameczyk. ZH 132, 2000, 226–234.

Zawiera: „Relacja Bogusława Miedzińskiego z dnia 1 czerwca 1957 r. sporządzona przez Tadeusza Schaetzla podczas tzw. wieczoru relacyjnego w obecności około trzydziestu osób i marszałkowej Aleksandry Piłsudskiej”. Relacja znajduje się w zbiorach Archiwum Instytutu Józefa Piłsudskiego w Londynie (sygn. 24, teczk. 24).

ZH 552. PAŁYS, Piotr: Morawscy w Raciborskiem i Głubczyckiem w dokumentach polskiej służby dyplomatycznej z lat 1929–1939. ZH 157, 2006, 131–168.

Mniejszość polska na terenie Niemiec i Czechosłowacji. Zawiera dokumenty z lat 1929–1939, które są częścią zespołu akt Konstulatu Rzeczypospolitej w Opolu przechowanego w Archiwum Akt Nowych w Warszawie. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 553. PATELSKI, Mariusz: Ochotnicy amerykańscy w wojnie polsko-bolszewickiej: z działalności dyplomatycznej gen. Tadeusza Jordana Rozwadowskiego [1866–1928]. ZH 132, 2000, 215–225.

ZH 554. PONARSKI, Zenowiusz: Sowiecki agent o wystąpieniu Petera Kleista w maju 1939 r. w Warszawie. ZH 135, 2001, 113–122.

Zawiera raport Iwana Proskurowa: „Dalsze plany agresji faszyzmu niemieckiego w ocenie współpracownika niemieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych – Kleista”.

ZH 555. –: Za kulisami wielkiej polityki. ZH 131, 2000, 203–213.

Tajne rokowania prowadzone w Mikaszewiczach pod Łuckiem między Julianem Marchlewskim i Ignacym Boernerem, wysłannikiem Józefa Piłsudskiego, w październiku-listopadzie 1919 roku w sprawie wymiany zakładników i jeńców.

ZH 556. PRZEGIĘTKA, Marcin: Inwestycje komunikacyjne na Bałkanach w polskiej polityce zagranicznej okresu międzywojennego. ZH 162, 2007, 26–55.

Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 557. –: Włoski projekt niemieckiej autostrady przez polskie Pomorze. ZH 170, 2009, 66–88.

ZH 558. SIEMASZKO, Z[bigniew] S[ebastian]: Mieczysław Pruszyński o 1920 roku. ZH 124, 1998, 209–213.

Rec.: Mieczysław Pruszyński: „Dramat Piłsudskiego – wojna 1920”. Wyd. 2. Warszawa 1995.

Mieczysław Pruszyński: Wojna 1920 r. (Uzupełnienie do recenzji). ZH 126, 1998, 166–171 – plan i znaczenie bitwy warszawskiej.

LdR. Stanisław Bóbr-Tylingo. ZH 127, 1999, 233 – uwagi do artykułu M. Pruszyńskiego dotyczące planu bitwy warszawskiej.

ZH 559. SZOSTAKIEWICZ, Hubert: Wschodni sojusznicy Polski w wojnie 1920 roku. ZH 129, 1999, 185–192.

Rec.: Zbigniew Karpus: „Wschodni sojusznicy Polski w wojnie 1920 roku. Oddziały wojskowe ukraińskie, rosyjskie, kozackie i białoruskie w Polsce w latach 1919–1920”. Toruń 1999.

ZH 560. ŚLESZYŃSKI, Wojciech: Analiza struktury osadzonych w obozie odosobnienia w Berezie Kartuskiej (1934–1939). ZH 143, 2003, 170–186.

Fragment większej całości. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 561. –: Koncepcje przesiedlenia ludności polskiej na ziemię północno-wschodnie II Rzeczypospolitej. ZH 148, 2004, 18–34.

ZH 562. WAINGERTNER, Przemysław: Dekompozycja środowiska „Naprawy” (1935–1937). ZH 128, 1999, 19–37.

Związek Naprawy Rzeczypospolitej (ZNR), powstały po przewrocie majowym w roku 1926.

ZH 563. –: Mniejszości narodowe polskich Kresów Wschodnich w myśli politycznej ruchu zetowego. ZH 161, 2007, 27–56.

ZH 564. –: Nowa synteza dziejów Drugiej Rzeczypospolitej. ZH 162, 2007, 221–227.

Rec.: Czesław Brzoza, Andrzej Leon Sowa: „Historia Polski 1914–1945”. Kraków 2006.

ZH 565. –: „Polskie Termopile”. Bitwa pod Łowczówkiem (22–25 XII 1914 r.). ZH 165, 2008, 3–33.

Bitwa pomiędzy I Brygadą Legionów Polskich i wspierającymi ją jednostkami armii austro-węgierskiej a XXI Korpusem rosyjskim.

ZH 566. –: W złowrogim cieniu Piłsudskiego, czyli o narodzinach II Rzeczypospolitej inaczej. ZH 155, 2006, 123–128.

Rec.: Kazimierz Badziak: „W oczekiwaniu na przełom. Na drodze od odrodzenia do załamania się państwa polskiego: listopad 1908 – czerwiec 1920”. Łódź 2004.

ZH 567. –: Zaolzie i Ruś Zakarpacka. ZH 127, 1999, 223–227.

Rec.: Kazimierz Badziak, Giennadij F. Matwiejew, Paweł Samuś: „«Powstanie» na Zaolziu w 1938 r. Polska akcja specjalna w świetle dokumentów Oddziału II Sztabu Głównego WP”. Warszawa 1997; Paweł Samuś: „Akcja «Łom»: polskie działania dywersyjne na Rusi Zakarpackiej w świetle dokumentów Oddziału II”. Warszawa 1998.

Zawiera notę biograficzną P. Waingertnera.

ZH 568. –: Zetowcy Drugiej Rzeczypospolitej wobec Sowietów. ZH 160, 2007, 35–65.

Dotyczy Związku Młodzieży Polskiej „Zet” (ZMP).

ZH 569. WANDYCZ, Piotr: LdR [w sprawie błędów we własnym artykule w książce „Sortir de la Grande Guerre. Le Monde et l’après 1918”, pod red. Stéphane Audouin-Rouzeau i Christophe Prochasson. Paris 2008]. ZH 166, 2008, 252–253.

ZH 570. –: W przeddzień wojny. Próba nowego spojrzenia. ZH 142, 2002, 167–180.

Rec.: Marek Kornat: „Polska 1939 roku wobec paktu Ribbentrop-Mołotow: problem zbliżenia niemiecko-sowieckiego w polityce zagranicznej II Rzeczypospolitej”. Warszawa 2002.

ZH 571. WĄDOŁOWSKI, Klemens: Moje wspomnienia z I wojny światowej. ZH 165, 2008, 221–252.

Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 572. WYRWA, Tadeusz: Wojskowe przysposobienie kobiet w Polsce międzywojennej. ZH 141, 2002, 202–213.

Rec.: Elżbieta Zawacka: „Czekając na rozkaz. Pogotowie Społeczne Organizacji Przy-sposobienia Wojskowego Kobiet w przededniu II wojny światowej”. Lublin 1992. Dotyczy m.in. gen. Marii Witek i Elżbiety Zawackiej.

NAJNOWSZA HISTORIA POLSKI

Wybuch II wojny światowej i kampania wrześniowa

ZH 573. [MARECKI, Andrzej]: Relacja płk. dypl. Andrzeja Mareckiego dla komisji badawczej do spraw przyczyn klęski wrześniowej. [Podał do druku] Andrzej Grzywacz. ZH 123, 1998, 201–214.

Zawiera: „Protokół przesłuchania płk. dypl. Andrzeja Mareckiego. Londyn 2 września 1942 roku”. Tekst znajduje się w zbiorach Archiwum Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie (sygn. – B.I.7c/20).

Andrzej Marecki (1898–1943), szef Oddziału Operacyjnego Sztabu Naczelnego Wodza, zginął w katastrofie gibraltarskiej.

LdR. Bogdan Stachiewicz. ZH 125, 1998, 237–238 – sprostowania do artykułu.

ZH 574. –: Wojna obronna Polski 1939 roku w relacji polskiego sztabowca. [Podał do druku] Andrzej Grzywacz. ZH 121, 1997, 3–22.

Zawiera: „Materiały do przebiegu działań polsko-niemieckich – opracowane przez ppłk. dypl. Andrzeja Mareckiego dla celów powstałego we Francji Biura Rejestracyjnego M[inisterstwa] S[praw] Wojsk[owych] kierowanego przez płk. dypl. Fryderyka Malły z kwietnia 1940 roku”. Maszynopis relacji znajduje się w zbiorach Archiwum Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie (sygn. – B.I.7c/2).

ZH 575. NOWINOWSKI, Sławomir M.: Zakończenie działalności Ambasady i Konsulatów RP w Związku Sowieckim jesienią 1939 r. ZH 164, 2008, 3–60.

Dotyczy Ambasadora Wacława Grzybowskiego w Moskwie. Zawiera notę biograficzną S. M. Nowinowskiego.

LdR. Marek Kornat. ZH 166, 2008, 253 – uzupełnienie.

ZH 576. [SMOLEŃSKI, Marian Józef]: Funkcjonowanie Oddziału II Sztabu Głównego w 1939 roku. [Opracował i podał do druku Andrzej Grzywacz]. ZH 125, 1998, 67–100.

Zawiera: „Sprawozdanie płk. dypl. Mariana Józefa Smoleńskiego” napisane w Paryżu 1 listopada 1939 roku. Zawiera notę biograficzną M. J. Smoleńskiego (1894–1978).

ZH 577. ŻUKOWSKI, Przemysław M.: Relacje z kampanii wrześniowej podpułkownika Romana Umiastowskiego. ZH 161, 2007, 163–196.

Roman Umiastowski (1893–1982), historyk wojskowości, pułkownik.

DRUGA WOJNA ŚWIATOWA. KRAJ

Polskie Państwo Podziemne. Okupacja. Armia Krajowa. Narodowe Siły Zbrojne. Powstanie Warszawskie. Obozy

ZH 578. BALIŃSKA, Maria Aleksandra: Choroba jako ideologia: tyfus plamisty w okupowanej Polsce (1939–1944). ZH 126, 1998, 212–221.

Niemieckie badania nad tyfusem prowadzone podczas II wojny światowej, opracowane na podstawie wywiadu przeprowadzonego w lutym 1995 roku z doktorem Rudolfem Wohlrabem.

ZH 579. BIENIECKI, Kajetan: Raporty brytyjskich lotników o Polsce. ZH 120, 1997, 35–58.

Zamieszczono kwestionariusz odpowiedzi trzech oficerów RAF: Philipa Jamesa Andersona, Johna Georga Ward’a i Huberta Brooksa. Artykuł oparty na materiałach Public Record Office w Londynie.

ZH 580. BÓR-KOMOROWSKI, Tadeusz (ps. Znicz): Wytyczne społeczno-polityczne na okres powstania. [Do druku podał Kazimierz Styś]. ZH 119, 1997, 3–16.

Dotyczy Powstania Warszawskiego.

ZH 581. BUŁHAK, Władysław: Wokół misji Józefa H. Retingera do kraju, kwiecień-lipiec 1944 r. ZH 168, 2009, 3–80.

Zawiera: „Aneks – protokół przesłuchania podejrzanego Rysia Stefana, Warszawa 11 września 1950 roku”. Zawiera notę biograficzną W. Bułhaka.

GRABOWSKI, Franciszek: W obronie pułkownika pilota Romana Rudkowskiego (1898–1954). ZH 169, 2009, 159–168 – polemika.

SIEMASZKO, Zbigniew S[ebastian]: Retinger – wysłannik Foreign Office i [Stanisława] Mikołajczyka. ZH 170, 2009, 205–229 – polemika.

ZH 582. CHWEDORUK, Rafał: Polscy syndykaliści lat II wojny światowej. Działalność i myśl polityczna. ZH 154, 2005, 52–101.

Dotyczy Związku Syndykalistów Polskich. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 583. CIECHANOWSKI, Jan M.: Powstanie warszawskie w oczach poety. ZH 129, 1999, 204–208.

Rec.: Bolesław Taborski: „Moje Powstanie: wtedy i teraz”. Warszawa 1998.

ZH 584. –: Zmarnowana szansa. (Uwagi i refleksje nad polskim wydaniem książki Normana Daviesa „Powstanie’44”). ZH 149, 2004, 99–117.

ZH 585. CZAPSKI, Józef: List otwarty do Jacques'a Maritaina i François'a Mauriac. ZH 149, 2004, 140–147.

Dotyczy Powstania Warszawskiego. List z 5 października 1944 roku opublikowany po francusku oraz w polskim przekładzie w „Orle Białym” nr 34/124 z 15 października 1944 roku.

ZH 586. CZYŻEWSKI, Krzysztof: Studium zniewolenia. ZH 130, 1999, 194–198.

Rec.: Jan Tomasz Gross: „Studium zniewolenia. Wybory październikowe 22 X 1939”. Kraków 1999.

Wybory w Zachodniej Ukrainie i Zachodniej Białorusi przeprowadzone przez władze sowieckie.

ZH 587. DURACZYŃSKI, Eugeniusz: Gorzkie prawdy o Powstaniu Warszawskim. ZH 150, 2004, 180–187.

Literatura dotycząca Powstania Warszawskiego na marginesie szkiców Tomasza Łubińskiego „Ani triumf, ani zgon” wydanych w 2004 roku.

ZH 588. DURKA, Jarosław: „Freston” – brytyjska misja wojskowa SOE w Polsce. Przygotowanie – przebieg – fiasko. ZH 161, 2007, 97–121.

Działająca od 26 grudnia 1944 do stycznia 1945 r. na wschodnich ziemiach Polski grupa sześciu obserwatorów wojskowych pod dowództwem płk Duane T. Hudsona, zbierała informacje na temat stosunków między AK i Armią Czerwoną. Uczestnicy jej zostali aresztowani i przetransportowani do Moskwy. Wrócili do Anglii dopiero 21 marca 1945 roku. Jednym z uczestników był Antoni Pospieszalski zakonspirowany pod imieniem i nazwiskiem Anthony N. Currie.

ZH 589. GAŁĘZOWSKI, Marek: LdR. „Zeszytów Historycznych”. ZH 144, 2003, 233–234.

Apel w sprawie przygotowywanego słownika biograficznego uczestników konspiracji piłsudczykowskiej w Polsce i na Węgrzech w latach 1939–1947.

ZH 590. –: Piłsudczycy z konwentu organizacji niepodległościowych w przededniu powstania warszawskiego. List Zygmunta Hempla „Łukasza” do gen. [Kazimierza] Sosnkowskiego z 20 VII 1944 r. ZH 156, 2006, 179–194.

Zygmunt Hempel (1894–1944), żołnierz legionów, oficer WP.

ZH 591. GRABOWSKI, Waldemar: Biuro Wojskowe Sprawiedliwości („Rada”, „Pałac”, „Hipoteka”). ZH 166, 2008, 88–96.

Działające od 1941 roku przy Departamencie Sprawiedliwości Związku Walki Zbrojnej (potem AK).

ZH 592. GRZYBOWSKI, Ryszard, STOBNIAK-SMOGORZEWSKA, Janina: Apel Ogniska Rodzin Osadników Kresowych w Wielkiej Brytanii. ZH 146, 2003, 230.

W sprawie gromadzenia informacji o wojennych stratach osobowych osadnictwa wojskowego 1939–1946.

ZH 593. HALICZ, Emanuel: Cenny wkład. ZH 149, 2004, 118–120.

Dotyczy: Norman Davies: „Powstanie'44”. Warszawa 2004.

ZH 594. ILJUSZYN, Ihor, MAZUR, Grzegorz: Epilog akcji „Burza” oraz losy Armii Krajowej we Lwowie w 1944 roku w świetle sowieckich dokumentów. ZH 138, 2001, 124–145.

Zawiera: Raport Iwana Gruszeckija dla Nikity Chruszczowa: „Szczegółowa notatka. O działaniach grupy polskich oficerów «Armii Krajowej» we Lwowie” z 10 września 1944 roku. I. Gruszeckij (1904–1982), sekretarz lwowskiego Komitetu Obwodowego Komunistycznej Partii (bolszewików) Ukrainy.

ZH 595. JACKIEWICZ, Mieczysław: Tragedia getta wileńskiego. ZH 122, 1997, 222–230.

Getto istniało od lipca 1941 roku do września 1943 roku.

ZH 596. KLESZCZYŃSKI, Józef: Zrzut pod Wierzbnem [w maju 1944 r.]. ZH 146, 2003, 220–223.

ZH 597. KOŁAKOWSKI, Piotr: NKWD-KGB a podziemie polskie. Kresy wschodnie 1944–1945. ZH 136, 2001, 59–86.

ZH 598. KOSSOY, Edward: Żydzi w Powstaniu Warszawskim. ZH 147, 2004, 43–78.

LdR. Jan Kurdwanowski. ZH 148, 2004, 232–233 – uzupełnienia.

LdR. Marek Gałęzowski. ZH 148, 2004, 233–234 – informacje na temat Stanisława Napiórkowskiego ps. „Staszek” i „Żółt” i Henryka Szmigła ps. „Henio”.

LdR. Stanisław Likiernik. ZH 149, 2004, 236–237 – uzupełnienia.

LdR. Władysław Findeisen. ZH 155, 2006, 254 – sprostowanie dotyczący Stanisława Romana Findeisena ps. „Olszyna” (1924–1944).

LdRA. ZH 155, 2006, 254 – odpowiedź.

ZH 599. LEWANDOWSKI, Józef: NKWD o polskim podziemiu. ZH 122, 1997, 173–193.

Rec.: „NKWD i pol'skoje podpole 1944–1945: po «osobym papkam» J. W. Stalina”. Red. Al'bina F. Noskova. Moskwa 1994.

Książka ukazała się po polsku: „NKWD i polskie podziemie 1944–1945. Z «teczek specjalnych» Józefa W. Stalina”. Red. Albina F. Noskova. Kraków 1998.

ZH 600. ŁUKASIEWICZ, Juliusz: Powstanie, które nie powinno było wybuchnąć. ZH 149, 2004, 121–139.
Dotyczy Powstania Warszawskiego.
LdRA. ZH 151, 2005, 231–232 – sprostowanie.

ZH 601. MACHNIEWICZ, Jacek K.: Na marginesie „Zapisków konspiratora”. ZH 142, 2002, 192–198.
Dotyczy: Aleksander Klotz: „Zapiski konspiratora 1939–1945”. Opracowanie, wstęp i przypisy Grzegorz Mazur. Kraków 2001.

ZH 602. MAZUR, Grzegorz: Polityka sowiecka na „Zachodniej Ukrainie” 1939–1941 (zarys problematyki). ZH 130, 1999, 68–95.

ZH 603. NOWAK-JEZIORAŃSKI, Zdzisław: Zrabowane zasługi. ZH 128, 1999, 54–74.

Dotyczy Enigmy i osiągnięć polskiego wywiadu. Na str. 68–74 zamieszczono wyjątki z przemówienia Josepha Jedd’a, wygłoszonego na konferencji w San Francisco w roku 1998, zorganizowanej przez 6-tą Armię Amerykańską w Rocznicę D-DAY.

LdR. Maciej Siekierski. ZH 129, 1999, 238 – komentarz do artykułu dotyczący osoby Josepha Jedd’a (wł. Józefa Jędrzykiewicza 1919–2005).

ZH 604. NOWINOWSKI, Sławomir M.: Ewakuacja poselstwa RP z Belgradu w 1941 roku. ZH 148, 2004, 99–119.
Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 605. OVEN, Wilfred von: Powstanie warszawskie w oczach Goebbelsa. [Podał do druku Andrzej M. Kobos]. Tłumaczył Jacek Arkuszewski. ZH 122, 1997, 236–237.

Fragment z książki: Wilfred von Oven: „Mit Goebbels bis zum Ende”. Bd. II. Buenos Aires 1950.

ZH 606. PACZKOWSKI, Andrzej: Polska ofiarą dwóch totalitaryzmów 1939–1945. ZH 140, 2002, 3–38.

Polska wersja referatu wygłoszonego na konferencji „L’Apogée des régimes totalitaires en Europe, 1935–1953”, Paryż 10–12 października 2001 roku.

ZH 607. PRZYBOROWSKA-ORŁOWSKA, Krystyna J.: LdR [w sprawie książki Józefa Kisielewskiego „Ziemia gromadzi prochy”, wydanej i kolportowanej w czasie wojny]. ZH 163, 2008, 252–254.

ZH 608. –: Pomnikowe zabawy, czyli astronom zawinił a szewc za to siedzi. ZH 167, 2009, 284–286.
O zdejmowaniu tablic z pomników w Warszawie w 1942 roku.

ZH 609. –: „Verboten, verboten”. Nie wolno, to trzeba szybko. ZH 169, 2009, 210–211.
Ucieczka z obozu w Oberlangen w 1945 roku.

ZH 610. RUDZKI, Marek: Architekci Juliusz Nagórski [1878–1944] i Jan Łukasik [1899–1942] w latach okupacji niemieckiej: przebudowa prezydium Rady Ministrów. ZH 128, 1999, 180–189.

LdR. Tomasz Szarota. ZH 132, 2000, 236–237 – komentarz do artykułu M. Rudzkiego dotyczący losów: Jana Emila Skińskiego, Ferdynanda Goetla i Juliusza Nagórskiego.

ZH 611. SOLECKI, Mariusz: Poczet niezłomnych. ZH 168, 2009, 254–257.

Rec.: „Zaplute karły reakcji... Polskie podziemie niepodległościowe 1944–1956”. Red. Agnieszka Jaczyńska, Magdalena Śladecka, Rafał Wnuk. Lublin 2008.

ZH 612. SROCZYŃSKI, Zbigniew: Konspiracja krakowska 1939–1945. ZH 128, 1999, 98–127.

Związek Odbudowy Rzeczypospolitej (ZOR) powstał w październiku 1939, w roku 1943 scalił się z AK. Artykuł opracowany na podstawie wspomnień i relacji członków Krakowskiego Okręgu ZOR spisanych w 1971 roku, zawierających program ideowy Organizacji oraz jej działalność. Zamieszczono fragmenty relacji członków ZOR: Kazimierza Ostrowskiego, Stanisława Jamroza, Jadwigi Biernakiewicz, Janiny Kropaczkowej, Jadwigi Beaupré, Zbigniewa Madeyskiego, Adama Żeleńskiego, Wacława Bnińskiego.

ZH 613. STYŚ, Kazimierz: „Burza” i „Deszcz” na terenie obwodu AK Kozienice. ZH 120, 1997, 59–82.

Od lipca 1944 do połowy stycznia 1945 roku.

LdRA. ZH 121, 1997, 221 – errata.

ZH 614. –: LdR polemika z tekstem Grzegorza Mazura „Uzbrojenie Armii Krajowej. Stan faktyczny”. (ZH 117, 1996). ZH 119, 1997, 233–237.

Grzegorz Mazur: Do listu dra Kazimierza Stysia komentarza słów kilka. ZH 119, 1997, 237–238 – odpowiedź.

LdR. Kazimierz Styś. ZH 120, 1997, 232 – polemika z listem G. Mazura.

ZH 615. SWORZEŃ, Marian: Sędziowie w podbitym kraju. Oficjalne sądownictwo polskie w Generalnym Gubernatorstwie 1939–1945. ZH 128, 1999, 38–53.

Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 616. SZAROTA, Tomasz: Zacieranie śladów zbrodni. Zapomniana karta dziejów II wojny światowej. ZH 160, 2007, 66–77.

Dotyczy niemieckich działań zmierzających do zatarcia śladów zbrodni hitlerowskich.

ZH 617. TOMASZEWSKI, Longin: Kedyw w okręgu wileńskim Armii Krajowej. ZH 120, 1997, 97–124.
LdRA. ZH 121, 1997, 222 – errata.

ZH 618. WAGNER, Wieńczysław J.: Czy Polska walczyła z faszyzmem? ZH 155, 2006, 245–249.

ZH 619. WIADERNY, Bernard: Niechciana kolaboracja: polscy politycy i nazistowskie Niemcy w lipcu 1940. ZH 142, 2002, 131–140.

Zawiera: „Aide-mémoire grupy polityków polskich z 24 lipca 1940 roku złożone na ręce pośła niemieckiego w Lizbonie barona Oswalda von Hoyningen-Huene dotyczące współpracy z III Rzeszą”. Memorandum podpisali: płk. Jan Kowalewski, Stanisław Mackiewicz, Tadeusz Bielecki, Jerzy Zdziechowski, Stanisław Strzetelski, Emeryk Hutten-Czapski, Jerzy Kurcusz, Ignacy Matuszewski.

Wolna trubuna: Iwona Drag Korga, Marek Kornat, Marek Rudzki, Maria Sapięha, Krzysztof Strzałka, Piotr Wandycz – uwagi i uzupełnienia; Bernard Wiaderny – powiedział. ZH 143, 2003, 215–234.

LdR. Maciej Morawski. ZH 143, 2003, 235–236.

LdR. Eugeniusz Guz: Jeszcze o niedosłej kolaboracji. ZH 144, 2003, 217–224.

LdR. Jerzy Jaruzelski. ZH 144, 2003, 225–228 – sprawa kolaboracji Stanisława Mackiewicza.

LdR. Piotr Wandycz. ZH 144, 2003, 230–232 – uwagi do odpowiedzi w dyskusji z ZH 143.

LdR. Piotr Wandycz. ZH 162, 2007 – uzupełnienie.

LdRA. ZH 164, 2008, 252–254 – odpowiedź.

ZH 620. –: Odwaga, wiedza i współodpowiedzialność. Okupacja z perspektywy niemieckiego oficera. ZH 150, 2004, 170–179.

Na marginesie książki: Wilm Hosenfeld: „Ich versuche jeden zu retten. Das Leben eines deutschen Offiziers in Briefen und Tagebüchern”. Hrsg. von Thomas Vogel. München 2004.

Listy Wila Hosenfelda (1895–1952), niemieckiego oficera, do żony i dzieci z lat 1917–1952. W listopadzie 1945 roku Hosenfeld odnalazł ukrywającego się w Warszawie Władysława Szpilmana. W latach 1945–1952 przebywał w niewoli sowieckiej, gdzie zmarł w szpitalu obozowym w Stalingradzie. Zawiera notę biograficzną B. Wiadernego.

LdR. Marek Rudzki. ZH 151, 2005, 229–231 – uzupełnienia na podstawie rozmów z Władysławem Szpilmanem w kwietniu 1945 roku.

LdRA. ZH 152, 2005, 237–238 – odpowiedź.

ZH 621. WNUK, Rafał: „Powstanie czortkowskie” 21 I 1940. ZH 149, 2004, 23–43.

Dotyczy ataku ludności Czortkowa na wojska sowieckie.

ZH 622. WYRWA, Tadeusz: Na tyłach Armii Krajowej. ZH 140, 2002, 209–213.

Rec.: Piotr Sierant: „Działalność służb pułkowych w 2. Pułku Piechoty Legionów Armii Krajowej w zarysie”. Lublin 2002; Piotr Sierant: „2. Pułk Piechoty Legionów Armii Krajowej”. Warszawa 1996.

ZH 623. –: Sandomierski pułk Armii Krajowej. ZH 124, 1998, 199–204.

Na marginesie monografii Piotra Sieranta pt. „2. Pułk Piechoty Legionów Armii Krajowej”. Warszawa 1996.

ZH 624. –: Szwedka o Powstaniu Warszawskim. ZH 134, 2000, 224–227.

Wywiad ze Szwedką Elną Gistedt (1895–1982) przeprowadzony w grudniu 1944 roku w Sztokholmie przez przedstawiciela Ministerstwa Spraw Wewnętrznych polskiego Rządu w Londynie, znajduje się w archiwach Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie (sygn. – Prezydium Rady Ministrów. Raporty o sytuacji w Kraju 161, s. 2–9).

LdR. Marek Rudzki: „Elna Gistedt – komentarz do artykułu Tadeusza Wyrwy. ZH 136, 2001, 237–238 – uzupełnienia biograficzne.

DRUGA WOJNA ŚWIATOWA. EMIGRACJA

Rząd RP we Francji i w Londynie. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie. Lotnictwo polskie. Łączność z Krajem (Cichociemni, emisariusze, kurierzy). Emigracja polityczna

ZH 625. BARAN, Adam F.: Harcerskie relacje Warszawa-Londyn (grudzień 1956 – marzec 1957 roku). ZH 133, 2000, 199–214.

Zawiera: „Notatka dla p. gen. Władysława Andersa w sprawach krajowych”. Londyn 18 marca 1957 roku. Notatka przygotowana przez harcmistrza Zygmunta Szatkowskiego, przewodniczącego ZHP poza granicami Kraju. Zamieszczono również list z 14 marca 1957 roku Związku Harcerstwa Polskiego podpisany przez harcmistrza Jacka Węgrzynowicza skierowany do ZHP poza Krajem.

ZH 626. DUBICKI, Tadeusz: Raport Władysława Wolskiego z Rumunii. ZH 143, 2003, 118–149.

Zawiera: Władysław Wolski: „Sytuacja w Rumunii” raport z odręcznymi poprawkami z 10 stycznia 1946 roku.

Władysław Wolski (1904–1977), dziennikarz, współpracował z „Buntem Młodych”, „Polityką” oraz „Kulturą”.

ZH 627. GRABOWSKA-LIPIŃSKA, Iwona: LdR w sprawie wydania książki „Monte Cassino – historia, ludzie, pamięć” w wydawnictwie ASKON. ZH 131, 2000, 231.

Książka ukazała się w 2001 roku.

ZH 628. GRABOWSKI, Waldemar: Konspiracja polska we Francji – część 2. ZH 170, 2009, 89–119.

Zawiera nazwiska polskich spadochroniarzy skaczących do Francji. Część pierwsza opracowania ukazała się w: ZH 168: 2009.

ZH 629. —: Polacy we Francji – Akcja Kontynentalna – Zrzuty dla „Moniki” – Przyczynki do tematu. ZH 168, 2009, 81–97.

LdR. Teresa M. Mysko. ZH 170, 2009, 237–238 – uzupełnienia dotyczące ojca Konrada Stolarka (1913–2007).

ZH 630. —: Sprawozdanie Jerzego Stempowskiego o Akcji Kontynentalnej. ZH 165, 2008, 215–220.

Dotyczy organizowania do walki skupisk Polaków w różnych krajach Europy. Zawiera: Jerzy Stempowski: „Sprawozdanie z Akcji Kontynentalnej w Szwajcarii w okresie 1942–1945 r.”, Brno 24 czerwca 1945 roku.

Zawiera notę biograficzną W. Grabowskiego.

ZH 631. GRZYWACZ, Andrzej, KWIECIEŃ, Marcin: Rada Narodowa Rzeczypospolitej Polskiej w walce z sanatorami 1939–1941. ZH 131, 2000, 3–84.

ZH 632. — —: Sikorszczycy kontra Sanatorzy 1939–1940: (z dziejów konfliktów politycznych uchodźstwa polskiego). ZH 127, 1999, 63–127.

ZH 633. — —: Sikorszczycy kontra Sanatorzy (ciąg dalszy). ZH 129, 1999, 44–125.

LdRA. ZH 129, 1999, 235–237 – odpowiedź na polemikę dra Tadeusza Pawła Rutkowskiego, która ukazała się w druku dopiero w ZH 131.

LdR. Tadeusz P. Rutkowski. ZH 131, 2000, 235 – uwagi do artykułu i listu polemicznego.

ZH 634. JANKOWIAK, Stanisław: Sprawa ekstradycji dowódcy Brygady Świętokrzyskiej płk. A[ntoniego] Dąbrowskiego [wł. Szacki] – „Bohuna”. ZH 119, 1997, 213–225.

Naciski zmierzające do ekstradycji żołnierzy Brygady wywierane przez władze komunistyczne i ZSSR na amerykańskie władze okupacyjne w Niemczech w latach 1946–1949.

Antoni Szacki (1902–1992, ps. Dąbrowski, Bohun), pułkownik WP.

ZH 635. KOWALCZYK, Andrzej Stanisław: Jerzy Stempowski i Akcja Kontynentalna. ZH 144, 2003, 103–108.

Zawiera list J. Stempowskiego z 8 kwietnia 1945 roku do płka Jana Kowalewskiego, kierującego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych RP na Uchodźstwie Akcją Kontynentalną.

ZH 636. LIBERA, Paweł: Interwencja Konstantego A. Jeleńskiego w sprawie żołnierzy II Korpusu. ZH 166, 2008, 122–129.

Dotyczy żołnierzy żonatyh z Włoszkami. Zawiera listy K. A. Jeleńskiego i Jana M. Ciechanowskiego z lat 1948/1949.

ZH 637. ŁUKASIEWICZ, Sławomir: Dzieje Związku Polskich Federalistów w Stanach Zjednoczonych. ZH 143, 2003, 57–84.

Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 638. —: Młodzi polscy chadecy na emigracji. ZH 163, 2008, 50–99.

ZH 639. MAJZNER, Robert: Echa „buntu” przeciwko dowódcy Polskich Sił Powietrznych gen. [Stanisławowi] Ujejskiemu. ZH 159, 2007, 170–188.

Zawiera: List „W obronie kolegów”, napisany między 25 a 28 kwietnia 1943 roku i skierowany przeciwko polityce prosowieckiej premiera rządu RP gen. Władysława Sikorskiego.

Stanisław Ujejski (1891–1981), generał, od sierpnia 1939 roku szef sztabu Naczelnego Dowódcy Lotnictwa i Obrony Przeciwlotniczej.

LdR. Bohdan Ejlich. ZH 161, 2007, 236–240 – polemika.

LdR. Jerzy B. Cynk. ZH 161, 2007, 240–245 – polemika.

MAJZNER, Robert: W odpowiedzi panom Bohdanowi Ejlichowi oraz Jerzemu B. Cynkowi. ZH 161, 2007, 245–254.

ZH 640. —: Koncepcje wysłania jednostek Polskich Sił Powietrznych na Daleki Wschód. ZH 168, 2009, 119–139.

Od roku 1941.

ZH 641. MAZUR, Grzegorz: Między Stambulem a Lwovem. Z dziejów bazy łączności „Bey” w Stambule 1940–1941. ZH 127, 1999, 26–47.

Zawiera obszerne fragmenty dokumentu Szalawa Beriszwili *ve*/ Karola Berika, wystawionego w Stambule 6 grudnia 1940 roku, raporty ppłk. Stanisława Sulmy ps. „Selim”, kierownika bazy „Bey”, depesze płk. dypl. Mariana Józefa Smoleńskiego oraz instrukcję gen. Kazimierza Sosnkowskiego dla płk. dypl. Alfreda Krajewskiego ps. „Polesiński”. Artykuł oparty na materiałach archiwalnych znajdujących się w Studium Polski Podziemnej w Londynie.

ZH 642. MERCIK, Walerian S.: Próby zorganizowania oddziałów polskich na Bałkanach. (Relacja osobista – Londyn, wrzesień 1948). Część I-II. Wprowadzenie Grzegorza Mazura. ZH 139, 2002, 99–164.

Zawiera notę biograficzną Waleriana S. Mercika (1893–1957).

ZH 643. —: Próby zorganizowania oddziałów polskich na Bałkanach. Część III. ZH 140, 2002, 117–172.

ZH 644. —: Próby zorganizowania oddziałów polskich na Bałkanach. Część IV. [Dokończenie]. ZH 141, 2002, 161–176.

ZH 645. MIANOWICZ, Tomasz: Ku pokrzepieniu umysłów. ZH 131, 2000, 156–168.

Rec.: Tadeusz Wyrra: „Bezdroża dziejów Polski: Kraj i emigracja po 1 września 1939 roku”. Lublin 1998.

ZH 646. MODELSKI, Izidor: Dwa listy do gen. [Władysława] Sikorskiego. ZH 127, 1999, 190–204.

List do Naczelnego Wodza i Premiera gen. Władysława Sikorskiego z 20 kwietnia 1941 roku na temat akcji prowadzonej przeciwko Naczelnemu Wodzowi w Armii, na emigracji i w Kraju.

ZH 647. ROJEK, Wojciech: Obraz konspiracji polskiej w Rumunii 1939–1945. ZH 158, 2006, 180–189.

Rec.: Tadeusz Dubicki: „Konspiracja polska w Rumunii 1939–1945”. T. 2: 1941–1945. Warszawa 2005.

ZH 648. RUDZKI, Marek: Akcja masowych przekazów książek do Polski w latach 1956–1994. ZH 134, 2000, 217–224.

Akcja przetrzutów książek kierowana przez Adama Rudzkiego (1901–1987) w ramach International Literary Centre. W ciągu 38 lat przekazano do Polski, Węgier, Czechosłowacji, Rumunii, Bułgarii, Rosji i krajów bałtyckich ogółem około 10 milionów egzemplarzy książek i czasopism.

LdR. Joanna Zaremba. ZH 137, 2001, 220–221 – nazwiska osób, które brały udział w akcji: Andrzej Chilecki, Piotr Jegliński, Andrzej Stypułkowski, Witold Zahorski.

LdRA. ZH 141, 2002, 234–236 – uwagi i uzupełnienia.

LdRA. ZH 147, 2004, 236–238 – uzupełnienia dotyczące roli RWE w masowym przekazywaniu książek i czasopism do krajów za Żelazną Kurtyną na marginesie artykułu Johna P. C. Matthews.

ZH 649. RUTKOWSKI, Tadeusz P.: Przyczynki do sprawy „Klimkowszczyzny”. ZH 152, 2005, 58–85.

Dotyczy konspiracji rotmistrza Jerzego Klimkowskiego w wojsku. Zawiera: „Pismo” Józefa Czapskiego do gen. Władysława Andersa oraz „Raport” płk. dypl. Antoniego Szymańskiego do gen. Andersa, oba z 1943 roku.

ZH 650. SOLECKI, Jerzy Witold: Sen o spadochronach. ZH 131, 2000, 85–105.

Dotyczy 7. Pułku Piechoty Legionów AK Garłuch” oraz tzw. bazy lotniczej „Łużyce” i ich udziału w operacji „Burza”.

ZH 651. –: Andersowcy – wojsko niechciane. ZH 162, 2007, 228–231.

Rec.: Maryna Miklaszewska: „Wojtek z armii Andersa”. Warszawa 2007.

ZH 652. TARKA, Krzysztof: Pobór do wojska na terenie Wielkiej Brytanii w okresie II wojny światowej. Raport konsula generalnego RP w Londynie Karola Poznańskiego. ZH 155, 2006, 29–51.

Zawiera: Karol Poznański: „Notatka o poborze wojskowym na terenie W[ielkiej] Brytanii 1939–1945”.

ZH 653. WALASZCZYK, Krzysztof: Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Bagdadzie, 1 IX 1939–1 III 1940 r. ZH 162, 2007, 56–77.

Konsulat RP w Bagdadzie utworzono we wrześniu 1939 roku. Konsulem Generalnym mianowano Zygmunta Vetulaniego (1894–1941). Do roku 1941 siedzibą Poselstwa Polskiego był Teheran. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 654. WANDYCZ, Piotr: Na bezdrożach. ZH 129, 1999, 172–184.

Rec.: Tadeusz Wyrwa: „Bezdroża dziejów Polski: Kraj i emigracja po 1939 roku”. Lublin 1998.

ZH 655. WNUK, Rafał: Dwie prowokacje – piąta komenda Zrzeszenia „WiN” i Berg. ZH 141, 2002, 71–112.

Dotyczy współpracy Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość” z CIA oraz tzw. sprawy Bergu.

ZH 656. WUJASTYK, Stanisław: Polscy lotnicy. ZH 168, 2009, 280–283.

Zawiera dwa listy Edwarda T. Brennana z 5 kwietnia i 21 czerwca 1978 roku do Autora. Dotyczy Oddziału Polish American Immigration and Relief Committee (PAIRC) na Europę w Monachium oraz Edwarda T. Brennana.

ZH 657. WYRWA, Tadeusz: Dzieje emigracji w londyńskim wydaniu. ZH 122, 1997, 9–47.

Rec.: „Materiały do dziejów polskiego uchodźstwa niepodległościowego 1939–1991”. T. I–VIII. Londyn 1994–1997.

LdRA. ZH 123, 1998, 237 – sprostowanie.

LdR. Józef Jasnowski: Komentarz do recenzji. ZH 124, 1998, 234–235.

LdRA. Komentarz do komentarza. Tamże, 236–237.

ZH 658. –: „Ułani, ułani, malowane dzieci...”. ZH 156, 2006, 200–204.

Rec.: Andrzej Sucheitz: „Dzieje I. Pułku Ułanów Krechowieckich 1941–1947”. Londyn 2002.

ZH 659. ZAMORSKI, Kazimierz: Epilog dwóch tajnych biur 2. Korpusu. ZH 119, 1997, 225–230.

Zawiera: „Notatkę sporządzoną przez Kierownika Biura Studiów rtm. Zdzisława Stahla na odprawę zarządzoną przez gen. [Władysława] Andersa” z dnia 15 maja 1947 roku oraz list Bohdana Podoskiego do gen. W. Andersa z 30 stycznia 1948 roku.

*Deportacje, więzienia. Obozy jenieckie
w ZSSR. Ambasada RP w Kujbyszewie*

ZH 660. [AMBASADA RP W MOSKWIE]: Sprawa Żydów – obywateli polskich w świetle oficjalnych dokumentów oraz praktyki władz radzieckich. [Przygotował i podał do druku Kazimierz Zamorski]. ZH 119, 1997, 100–124.

Raport z 11 sierpnia 1942 roku przygotowany dla Ministerstwa Spraw Zagranicznych RP przez Ambasadę Polską w Moskwie. Ambasadorem RP do jesieni 1942 roku był Stanisław Kot. Zamieszczono komentarz Redakcji.

ZH 661. CZYŻEWSKI, Andrzej: Spór o PRL na łamach „Pamięci i Sprawiedliwości”. Główne stanowiska. ZH 162, 2007, 149–167.
Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 662. DASZKIEWICZ, Piotr: Z Syberii do Indii. Wyprawa francuskiego podróżnika śladami Sławomira Rawicza [1915–2004]. ZH 153, 2005, 164–168.

W pięćdziesięciolecie ukazania się po angielsku książki Sławomira Rawicza: „The Long Walk”. London 1956, opowiadającej o ucieczce z Gułagu w 1941 roku. Po polsku wydana jako: „Długa droga”. Kraków 2001.

Prawdziwym uciekinierem w Syberii miał być Witold Gliński (1926–2013), zesłaniec, żołnierz.

ZH 663. DYJA, Andrzej: Katyńskie rozmyślania. ZH 168, 2009, 272–279.

Na marginesie filmu Andrzeja Wajdy: „Katyń”.

ZH 664. [KOT, Stanisław]: Stosunki Ambasady RP w ZSRR z wojskiem. [Przygotował i podał do druku Kazimierz Zamorski]. ZH 119, 1997, 124–139.

Szkic sporządzony dla gen. Władysława Andersa latem lub jesienią 1942 roku. Następca Stanisława Kota w ambasadzie RP w Moskwie był od jesieni 1942 do wiosny 1943 Tadeusz Romer.

ZH 665. KRZYŻANOWSKI, Jerzy R.: Niezłomny major [Kazimierz] Kawecki [1902–1976]. (W 60-lecie sowieckiej niewoli). ZH 150, 2004, 218–237.

Zawiera bibliografię.

ZH 666. –: Ucieczka z sowieckiego Griazowca. ZH 146, 2003, 46–64.
Ucieczka oficerów AK w sierpniu 1947 roku.

ZH 667. RUTKOWSKI, Tadeusz Paweł: „Pan Ambasador mija się z prawdą!”. Odpowiedź na „Memoriał” Stanisława Kota do gen. [Władysława] Andersa z lutego 1943 r. ZH 151, 2005, 95–135.

Dotyczy memoriału Stanisława Kota pt. „Stosunki Ambasady RP w ZSRR z wojskiem”. ZH 119, 1997, 124–139. Zawiera listy: gen. Zygmunta Bohusza-Szyszko, gen. Romualda Wolikowskiego, płk. Wincentego Bąkiewicza, płk. Leopolda Okulickiego z 1943 roku.

ZH 668. SIEMASZKO Z[bigniew] S[ebastian]: Poprawki i uzupełnienia do opracowania „Jeńcy z Pawliszczew Boru” (ZH 118). ZH 120, 1997, 234–237.

ZH 669. [SZESKIN, Miron, KAHAN, Marek]: Memoriał. Do JW. Pana Generała [Władysława] Andersa Głównodowodzącego Armii Polskiej w ZSRR [Przygotował i podał do druku Kazimierz Zamorski]. ZH 119, 1997, 139–142.

Memoriał przygotowany 10 października 1941 roku w Buzuluku dotyczył sytuacji Żydów w armii gen. Władysława Andersa oraz projektu utworzenia Legionu Żydowskiego przy Armii Polskiej. M. Szeskin i M. Kahan byli przedwojennymi działaczami syjonistycznej Partii Rewizjonistycznej.

*POLSKA RZECZPOSPOLITA
LUDOWA 1945–1989 (PRL)*

ZH 670. BERNHARDT, Maciej: Byłem przymusowym ochotnikiem. ZH 130, 1999, 153–183.

Wspomnienia z pobytu w Oficerskiej Szkole Samochodowej w Pile w latach 1950–1953.

ZH 671. BUŁHAK, Władysław, PACZKOWSKI, Andrzej: „Przyjaciele radzieccy”. Współpraca wywiadów polskiego i sowieckiego, 1944–1990. ZH 167, 2009, 127–146.

ZH 672. CERANKA, Paweł: Ludzie Klubu Krzywego Koła. ZH 159, 2007, 89–134.

Zawiera: „Lista 389 członków i referentów KKK” z lat 1955–1962.

ZH 673. –: Sprawa o kryptonimie „Kwadrat”. ZH 152, 2005, 86–100.
Rozpracowanie agenturalne Klubu Krzywego Koła. Na marginesie: FRISZKE, Andrzej: Początki Klubu Krzywego Koła. ZH 149, 2004, 44–86.

FRISZKE, Andrzej: Replika. ZH 152, 2005, 100–102.

LdR. Juliusz Wilczur-Garztecki. ZH 153, 2005, 252–254 – polemika w sprawie wiarygodności materiałów IPN.

ZH 674. –: Zamknięcie Klubu Krzywego Koła [w 1962 r.]. ZH 158, 2006, 72–100.
Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 675. CHRISTIAN, Maria: Urząd bezpieczeństwa w Nowej Hucie w latach 1951–1952. ZH 127, 1999, 48–62.

Opracowano na podstawie ściśle tajnych sprawozdań Powiatowego Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w Nowej Hucie.

ZH 676. FILIP, Magdalena: Pozorna odwilż u literatów. Wokół XVIII Walnego Zjazdu Delegatów ZLP w Łodzi (4–5 II 1972 r.). ZH 160, 2007, 84–103.

Zawiera notę biograficzną Autorki.

ZH 677. FRISZKE, Andrzej: Początki Klubu Krzywego Koła. ZH 149, 2004, 44–86.

Zawiera: „Wykaz spotkań czwartkowych Klubu Krzywego Koła sporządzony przez Jana Józefa Lipskiego” z lat 1956–1962.

LdR. Juliusz Wilczur-Garztecki, ZH 151, 2005, 236–238 – sprostowania.

ZH 678. KOPKA, Bogusław: Reemigranci pod nadzorem. ZH 159, 2007, 188–201.

Dotyczy roku 1955 i nowej polityki „polonijnej” władz PRL. Zawiera: „Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego – instrukcja nr 0105/55”. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 679. KRÓL, Stefan: LdR [z zapowiedzią tekstu na temat Klubu Krzywego Koła]. ZH 162, 2007, 253.

Tekst ukazał się w ZH 163: 2008.

ZH 680. –: Prawda o początkach Klubu Krzywego Koła i Krajowego Ośrodka Współpracy Klubów Inteligencji. ZH 163, 2008, 230–245.

Zawiera: „Spis klubów, grup, kół, zespołów i stowarzyszeń współpracujących z Krajowym Ośrodkiem Współpracy Klubów Inteligencji” z 1956 roku.

ZH 681. MITZNER, Piotr: Pytania do Radia Warszawa – 1956. ZH 160, 2007, 180–191.

Listy w sprawach „odwilży” w PRL.

ZH 682. NOSZCZAK, Bartłomiej: Memoriał ks[iędza] [Stanisława] Hueta ws. walki z rewizjonizmem na ziemiach odzyskanych (1954 r.). ZH 166, 2008, 108–121.

Zawiera: Stanisław Huet: „Sprawa ziem odzyskanych”, Warszawa 11 stycznia 1954 roku.

S. Huet (1904–1961), moralista, pastoralista, działacz ruchu „społecznie postępowego” katolików.

ZH 683. –: Spotkanie kierownika Urzędu do Spraw Wyznań Kazimierza Kąkola z prymasem [Stefanem] Wyszyńskim (Choszczówka, 12 X 1979 r.). ZH 169, 2009, 136–153.

Zawiera: „Informacja o przebiegu spotkania kierownika Urzędu do Spraw Wyznań z kardynałem Wyszyńskim (12 X 79)”.

ZH 684. NOTATKA Z PRZEBIEGU ROZMOWY I SEKRETARZA KC TOW. WŁADYSŁAWA GOMUŁKI Z PREZYDIUM ZARZĄDU GŁÓWNEGO ZWIĄZKU LITERATÓW POLSKICH. ZH 153, 2005, 147–159.

Rozmowa pomiędzy: Jarosławem Iwaszkiewiczem, Władysławem Gomułką, Jerzym Putramentem i Czesławem Centkiewiczem przeprowadzona 4 maja 1964 roku.

ZH 685. OSTASZ, Grzegorz: UB kontra PSL w 1947 r. Rzeszowska instrukcja specjalna. ZH 136, 2001, 109–116.

Zawiera: „Instrukcja specjalna dotycząca PSL”.

ZH 686. PACZKOWSKI, Andrzej: Co zrobić z komunistyczną przeszłością? – przykład Polski. ZH 139, 2002, 3–25.

Polska wersja referatu wygłoszonego na konferencji „The Memory of Communism in the Czech Republic”, Praga 19–20 października 2001 roku.

ZH 687. –: Komitet Obrony Kraju w latach 1959–1991. ZH 166, 2008, 58–65.

Polska wersja artykułu „Das Komitee für Landesverteidigung (Komitet Obrony Kraju) in den Jahren 1959–1991”.

ZH 688. –: Utworzenie X Departamentu MBP. ZH 145, 2003, 51–65.

Zawiera: „Projekt scalenia i reorganizacji Biura Specjalnego Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego” z 4 października 1951 roku, podpisany przez Anatola Fejgina (1909–2002), działacza komunistycznego żydowskiego pochodzenia, zbrodniarza stalinowskiego.

ZH 689. –: Wojsko Polskie w Układzie Warszawskim. Od marzeń o „polskim froncie” do rzeczywistości stanu wojennego. ZH 161, 2007, 146–162.

ZH 690. –: Wywiad (cywilny) PRL w 1955 r. ZH 150, 2004, 129–153.

Zawiera dwa teksty: „Zakres działania i struktura Departamentu I (wywiadowczego)”, ok. 1955 r. oraz „Informacja o pracy Departamentu I Kom[itetu] ds. BP za okres od dnia 1 I do 1 XI 1955 r.”, Warszawa 10 XI 1955 roku.

ZH 691. –: Wywiad cywilny Polski komunistycznej, 1945–1989. Próba ogólnego zarysu. ZH 152, 2005, 3–25.

ZH 692. PASTERNAK, Andrzej: 3 Maja 1946 roku w Krakowie. ZH 120, 1997, 219–221.

Rec.: Czesław Brzoza: „Wydarzenia 3 Maja 1946 roku w Krakowie”. Kraków 1996.

ZH 693. PLESKOT, Patryk: Molier w defensywie. Regres znajomości języka francuskiego w Polsce Ludowej. ZH 166, 2008, 66–87.

Fragment doktoratu poświęconego kontaktom polskiej i francuskiej humanistyki w latach 1956–1989. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 694. POMIAN, Grażyna: Ostatnie lata rządów [Bolesława] Bieruta 1954–1956. ZH 159, 2007, 34–88.

ZH 694. –: Śmierć Bolesława Bieruta. [Fragment większej całości]. ZH 134, 2000, 188–217.

Bolesław Bierut zmarł 12 marca 1956 roku w Moskwie.

ZH 696. PROCES TATERNIKÓW. ZH 121, 1997, 89–97.

Zawiera dwa teksty: „Informacja z drugiego dnia procesu w sprawie Macieja Kozłowskiego i innych”. Przygotowana przez Sektor Informacji KW PZPR w Warszawie 11 lutego 1970 roku i „Informacja o przebiegu procesu grupy osób współdziałających z paryską «Kulturą»”. Opracowana przez Wydział Administracyjny KC PZPR, Warszawa 18 lutego 1970 roku.

ZH 697. SAWICKI, Jacek Z.: Wojna z bigbitem. ZH 152, 2005, 198–204.

Zawiera dokumenty ukazujące stosunek władz PRL do muzyki młodzieżowej i kultury z lat 1961–1962, 1969, 1971.

ZH 698. SKOBELSKI, Robert: Gomułka wobec rozbieżności sowiecko-chińskich w latach 1956–1970. ZH 164, 2008, 75–120.

Zawiera notę biograficzną R. Skobelskiego.

ZH 699. –: Polska wobec Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. ZH 166, 2008, 161–171.

Rec.: Wanda Jarząbek: „Polska wobec Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie. Plany i rzeczywistość 1964–1975”. Warszawa 2008.

ZH 700. SKÓRZYŃSKI, Jan: Jesień 1988 – gra na przeczekanie. ZH 165, 2008, 118–168.

Fragment książki o genezie porozumienia Okrągłego Stołu – dotyczy porozumienia władz PRL z opozycją.

ZH 701. TARKA, Krzysztof: Tak było. ZH 149, 2004, 148–150.

Dotyczy: „PRL. Trwanie i zmiana”. Pod red. Dariusza Stoli i Marcina Zaremby. Warszawa 2003.

ZH 702. TYSZKIEWICZ, Barbara: Dokumenty „czasów oniemiałych”. Rok 1956 w dziennikach Marii Dąbrowskiej i Jerzego Zawieyskiego. ZH 162, 2007, 3–25.

ZH 703. –: Naiwny i heroiczny. Jerzy Zawieyski jako mediator pomiędzy kardynałem [Stefanem] Wyszyńskim a Władysławem Gomułką. ZH 156, 40–102.

Fragment rozprawy doktorskiej poświęconej życiu i działalności Jerzego Zawieyskiego. Zawiera notę biograficzną B. Tyszkiewicz.

ZH 704. WANDY CZ, Piotr: Zagłada Drugiej Rzeczypospolitej 1945–1947. ZH 129, 1999, 159–172.

Rec.: Aleksander Gella: „Zagłada Drugiej Rzeczypospolitej 1945–1947”. Warszawa 1998.

LdR. Aleksander Gella. ZH 132, 2000, 235–236 – polemika z recenzją.

LdR. Aleksander Gella. ZH 133, 2000, 238 – uwagi na marginesie artykułu P. Wandycza i LdR.

ZH 705. WOJCIECHOWSKI, Adam F.: Memoriał o stanie więzienia PRL. ZH 159, 2007, 201–232.

Dotyczy „Memoriału” Emila Morgiewicza z 1975 roku przygotowanego dla Amnesty International.

E. Morgiewicz (1940–), jeden z twórców podziemnej organizacji „Ruch”, członek KOR.

ZH 706. ZIĘTARA, Paweł: Fragment większej całości. ZH 156, 2006, 220–226.

Rec.: „Aparat bezpieczeństwa wobec emigracji politycznej i Polonii”. Red. Ryszard Terlecki. Warszawa 2005.

OPOZYCJA POLITYCZNA. STAN WOJENNY

NSZZ „Solidarność”, 1976–1981. NZS.
Opozycja polityczna po 13 grudnia 1981.
Więźniowie polityczni

ZH 707. CHOJECKI, Mirosław: Moje teczki. ZH 152, 2005, 211–231.
Raporty z inwigilacji w latach 70. i 80. XX wieku.

ZH 708. FRISZKE, Andrzej: Powstanie Tymczasowej Komisji Kordynacyjnej NSZZ „Solidarność” w 1982 r[oku]. ZH 155, 2006, 52–109.

ZH 709. JARUZELSKI, Wojciech: O stanie wojennym raz jeszcze. ZH 126, 1998, 3–54.

Zawiera: „Meldunki sytuacyjne Służby Operacyjnej Rządu” oraz ekspertyzy i oceny sytuacji.

ZH 710. KACZMAREK, Robert: Do trzech razy sztuka. ZH 151, 2005, 203–228.

Dotyczy „Solidarności” w Małopolsce w latach 1981/1982.

ZH 711. –: Jaka jest ta muzyka. ZH 150, 2004, 237–245.

Nagrania muzyczne realizowane poza cenzurą.

ZH 712. MAJCHRZAK, Grzegorz: Informacje sytuacyjne MSW z sierpnia 1980 roku. ZH 145, 2003, 65–155.

Charakterystyka opozycji politycznej opisanej w „Informacjach sytuacyjnych”. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 713. MIANOWICZ, Tomasz: Oceny i zalecenia: wizyta Michaiła Susłowa w Warszawie w kwietniu 1981 r. ZH 121, 1997, 165–171.

Zawiera: „Informacja na temat rozmów delegacji KPZS z kierownictwem PZPR w Warszawie” z 6 maja 1981 roku.

ZH 714. –: Rok 1981: mity i rzeczywistość. ZH 119, 1997, 34–54.

Spotkanie niemieckich i radzieckich wojskowych w kwietniu 1981 roku.

Zawiera: „Sprawozdanie z poufnej rozmowy z Naczelnym Dowódcą Zjednoczonych Sił Zbrojnych Państw-Członków Układu Warszawskiego dn. 07.04.1981 w Legnicy (PRL) po dokonaniu oceny wspólnych operatywno-strategicznych ćwiczeń dowództwa «SO-JUZ-81»”.

ZH 715. SKÓRZYŃSKI, Jan: Dojrzewanie. U źródeł opozycji demokratycznej. ZH 169, 2009, 64–103.

ZH 716. –: „List 59” i narodziny opozycji demokratycznej w Polsce. ZH 163, 2008, 137–158.

Zawiera: „List 59” z 1975 roku, jego projekt oraz wersję roboczą. Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 717. WAINGERTNER, Przemysław: Dekada buntu, czyli o NZZS-ie lat osiemdziesiątych. ZH 133, 2000, 3–16.

Niezależne Zrzeszenie Studentów (NZZS) powstało 22 września 1980 roku.

ZH 718. WOJCIECHOWSKI, Adam F.: Powstanie i działalność NSZZ Pracowników Nauki, Techniki i Oświaty. ZH 145, 2003, 185–197.

Zawiera notę biograficzną Autora.

ZH 719. ZAPOWIEDŹ SIERPNIOWEGO PRZEŁOMU. Meldunki MSW o sytuacji w kraju w okresie 1 lipca – 16 sierpnia 1980 r[oku]. [Opracował] Krzysztof Dubiński. ZH 133, 2000, 69–164.

TRZECIA RZECZPOSPOLITA (OD 1989 R.)

Okrągły Stół. Wybory do parlamentu.

Wybory prezydenckie 1990 r. i 1995 r.

ZH 720. KORASZEWSKI, Andrzej: Spór w operetce. ZH 135, 2001, 219–223.

Rec.: „Spór o Polskę 1989–99”. Wybór tekstów prasowych. Wstęp, wybór i układ Paweł Śpiewak. Warszawa 2000.

ZH 721. MIANOWICZ, Tomasz: Mniejsze zło: taktyka PZPR w 1989 r[oku]. ZH 130, 1999, 115–126.

Zawiera: „Notatka z nieoficjalnej rozmowy członka Biura Politycznego i sekretarza KC SED towarzysza Hermanna Axena z członkiem KC PZPR, ministrem stanu przy urzędzie Prezydenta PRL, towarzyszem Józefem Czyrkiem, dnia 31 sierpnia 1989 roku”.

ZH 722. SOCHA, Ryszarda: Wszystkie teczki „Bolka”. ZH 121, 1997, 55–66.

Losy dokumentów Służby Bezpieczeństwa (SB) i Urzędu Ochrony Państwa (UOP) w Gdańsku dotyczące Lecha Wałęsy i opozycji.

ZH 723. WIADERNY, Bernard: Polska wobec Wschodniej Europy. ZH 160, 2007, 171–179.

Rec.: Sebastian Gerhardt: „Die Aussenpolitik der polnischen Regierung von 1989 bis 2004 gegenüber den östlichen Nachbarstaaten Polens (Russland, Litauen, Weissrussland, Ukraine)”. Marburg 2007.

II

ZESZYTY HISTORYCZNE

Spis zawartości

1. Zeszyt *sto dziewiętnasty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 497). Paryż 1997, 240 s.

„Znicz” (Gen. T. Bór-Komorowski): Wytoczne społeczno-polityczne na okres powstania; Mieczysław Jackiewicz: Impresje białoruskie; Tomasz Mianowicz: Rok 1981: mity i rzeczywistość; Spotkanie z Adamem Mickiewiczem; Mirosław Adam Supruniuk: Bibliografie emigracyjne. *Dokumenty*. Ambasada RP w Moskwie: Sprawa Żydów – obywateli polskich w świetle oficjalnych dokumentów oraz praktyki władz radziec-

kich; Prof. Stanisław Kot: Stosunki ambasady RP w ZSRR z wojskiem; M. Szeskin, M. Kahan: Memoriał do generała Andersa. *Wywiady*. Janusz Osica, Andrzej Sowa: Wojna przeciw wojnie, czyli legenda wojny prewencyjnej (rozmowa z Andrzejem Ajnenkilem). *Wspomnienia*. Władysław Kempfi: Moje lata uniwersyteckie; Marian Marek Drozdowski: Dziennik doktoranta z 1956 r. *Recenzje*. Jan Jerzy Milewski: Białoruskie formacje wojskowe 1917–1923. *Okruchy historii*. Stanisław Jankowiak: Sprawa ekstradycji dowódcy Brygady Światokrzyskiej płk. A[ntoniego] Dąbrowskiego – „Bohuna”; Kazimierz Zamorski: Epilog dwóch tajnych biur 2. Korpusu. *Listy do redakcji*. Henryk Kozłowski: Dodatkowe informacje do artykułu Marka Rudzkiego (ZH 117); Kazimierz Styś: Polemika z Grzegorzem Mazurem, autorem artykułu „Uzbrojenie Armii Krajowej. Stan faktyczny” (ZH 117); Grzegorz Mazur: Wyjaśnienie w odpowiedzi p. Stysiowi.

2. Zeszyt *sto dwudziesty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 498). Paryż 1997, 239 s.

Teodor Bujnicki: Wilno: tradycje historyczne, kulturowe i literackie jako czynniki formujące świadomość narodową polskiej mniejszości na Litwie; Andrzej Pukszo: Ostatnie chwile Rektora Stefana Ehrenkreutzta i USB; Kajetan Bieniecki: Raporty brytyjskich lotników o Polsce; Kazimierz Styś: „Burza” i „Deszcz” na terenie obwodu AK Kozienice; Witold Andruszkiewicz: Holocaust w Ejszyszkach; Longin Tomaszewski: Kedyw w okręgu wileńskim Armii Krajowej. *Wspomnienia*. Romuald Czyżewski: Obóz pracy „Dora”; Halina Czermińska-Żeleźniakowa „Urszula”: Ludzie z „Zagajnika” 1942–1944. *Dokumenty*. Tomasz Mianowicz: Instrukcje dla bratniej partii: Rozmowy Andrieja Gromyki w Warszawie przez IX Zjazd PZPR. *Recenzje*. Tadeusz Wyrwa: Miscellanea tomu XXI londyńskich „Tek Historycznych”; Bogumiła Berdychowska: Sojusz Piłsudski-Petlura; Andrzej Pasternak: 3 Maja 1946 roku w Krakowie; Książki nadesłane. *Polemiki*. Zarząd Koła Pułku 4. „Skorpion”, Zdzisław Julian Starostecki, Edward Głowacki i Aleksandra Ziółkowska-Boehm: Listy dotyczące wywiadu przeprowadzonego przez p. A. Ziółkowską-Boehm z Z. J. Starosteckim (ZH 117). *Listy do redakcji*. K[azimierz] Styś: Polemika z Grzegorzem Mazurem w związku z jego artykułem (ZH 119) dotyczącym Armii Krajowej. *Sprostowania*. Marek Rudzki: Sprostowania i uzupełnienia do jego artykułu pt. Winiетки wyzwolenia i drugiej okupacji (ZH 118); Z[bigniew] S[ebastian] Siemaszko: Poprawki i uzupełnienia do jego artykułu „Jeńcy z Pawliszczew Boru” (ZH 118).

3. Zeszyt *sto dwudziesty pierwszy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 500). Paryż 1997, 224 s.

Andrzej Grzywacz: Wojna obronna Polski 1939 roku w relacji polskiego sztabowca; Kajetan Bieniecki: Współpraca SOE z NKWD i Polacy; Tadeusz Wyrwa: Studium Polski Podziemnej w Londynie; Aleksandra Ziółkowska-Boehm: „Złamana strzała”. (Rozmowa z Januszem Żurakowskim, legendarnym „Żurą”, pilotem Bitwy o Anglię i Arrow); Ryszarda Socha: Wszystkie teczki „Bolka”. *Dokumenty*. Marszałek Rydz-Śmigły a Ministerstwo Spraw Wewnętrznych; Proces Taterników; Deklaracja polsko-ukraińska z 1989 r. na tle historycznym; Relacja o śmierci marszałka Piłsudskiego. *Wspomnienia*. Zaznałam w życiu tyle dobroci. (Z Mychajłyną Kociubynską rozmawiają Bogumiła Berdychowska i Aleksandra Hnatiuk). *Straty kultury polskiej*. Zbigniew T. Wierzbicki: Antoni Peretiatkowicz 1884–1956. *Książki*. Tadeusz Wyrwa: Od Napoleona do de Gaulle’a; Emanuel Halicz: Problem Niemcy-Polska; Nadesłane nowości wydawnicze. *Okruchy historii*. Tomasz Mianowicz: Oceny i zalecenia: wizyta Michaiła Susłowa w Warszawie w kwietniu 1981 r.; Marek Rudzki: Winiетки drugiej okupacji i emigracji; Jerzy Słubicki: Katedra historii Polski na Kanadyjskim Uniwersytecie. *Listy do redakcji*. Marek Rudzki: Uzupełnienia i sprostowania dotyczące jego artykułów (ZH 120); Kazimierz Styś: Sprostowania dotyczące jego artykułu „Burza” i „Deszcz” zamieszczonego w ZH 120; Longin Tomaszewski: Sprostowania pomyłek popełnionych w jego artykule pt. „Kedyw w Okręgu Wileńskim AK” (ZH 120).

4. Zeszyt *sto dwudziesty drugi*. (Biblioteka „Kultury”, t. 501). Paryż 1997, 240 s.

Adam Maldzis: Białoruś i jej sąsiedzi; Tadeusz Wyrwa: Dzieje emigracji w londyńskim wydaniu; Karol Modzelewski: Cyrylica w polskim zwierciadle. *Wspomnienia*. Krzysztof Głuchowski: W polskim Londynie 1947–1970 – z wprowadzeniem Marii Danilewicz Zielińskiej. *Recenzje*. Józef Lewandowski: NKWD o polskim podziemiu; Piotr Wandycz: Nowe książki; Leszek Gajos: Pamiętnik Konstantego Skirmunta; Krzysztof Tarka: Opolszczyzna po II wojnie; Nadesłane nowości wydawnicze. *Okruchy historii*. Tadeusz Zabokrzecki: Moje wspomnienia; Mieczysław Jackiewicz: Tragedia wileńskiego getta; Igor Torbakow: IV rozbiór Polski w końcu XIX wieku; Andrzej A. Kobos: Powstanie warszawskie w oczach Goebbelsa. *Komunikat o stypendiach*.

5. Zeszyt *sto dwudziesty trzeci*. (Biblioteka „Kultury”, t. 502). Paryż 1998, 240 s.

Bernadetta Nitschke: Polacy wobec Niemców. Odpowiedzialność Niemców za zbrodnie wojenne; Marek Radomski: Sprawa pozbawienia prawa wykładu docenta UJ, dra Włodzimierza Kubijowicza w czerwcu 1939 roku. *Rok Mickiewiczowski*. Krzysztof Rutkowski: W stronę poezji czynnej. Adam Mickiewicz w Collège de France; Adam Mickiewicz: Literatura słowiańska. Wykłady. *Dokumenty*. Andrzej Grzywacz: Relacja płk. dypl. Andrzeja Mareckiego dla Komisji Badawczej do spraw przyczyn klęski wrześniowej. *Okruchy historii*. Andrzej Suchcitz: Jeszcze o ochotnicze PWSK Ligii Żółkiewskiej; Józef Lewandowski: Gen. Sikorski a Zagłada. *Listy do redakcji*. Jadwiga Czachowska: Sprostowania i uzupełnienia do artykułu Mirosława A. Supruniuka „Bibliografie emigracyjne” (ZH 119); Zdzisław Nieman: Uzupełnienie informacji o losach rodziny Szeptyckich, zawartych w liście do redakcji Joachima Getzla; Tadeusz Wyrwa: Sprostowanie do własnego artykułu (ZH 122).

6. Zeszyt *sto dwudziesty czwarty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 503). Paryż 1998, 240 s.

Bronisław Baczko: Niepokój historyka; Aleksander Kolańczuk: Generałowie polscy w Armii Ukraińskiej Republiki Ludowej 1917–1920; Aleksander Kolańczuk: Generałowie Ukraińskiej Republiki Ludowej internowani w Polsce. *Wspomnienia*. Bożena Puchalska: Było to tak... (Rozmowa z Juliuszem Hibnerem). *Książki*. Jerzy R. Krzyżanowski: Jak robiliśmy encyklopedię; Emanuel Halicz: Polska w oczach Niemców; Tadeusz Wyrwa: Sandomierski pułk Armii Krajowej; Zdzisław Nieman: Książka o Brześciu nad Bugiem; A. Kamieniecki: Pomnik Stanisława Mikołajczyka; Z[bigniew] S[ebastian] Siemaszko: Mieczysław Pruszyński o roku 1920; Nadesłane nowości wydawnicze. *Okruchy historii*. Maciej Siekierski: Polskie zbiory Instytutu Hoovera; Arthur Sehn: Król Polski Abraham Prohownik; Piotr Daszkiewicz: Rzeczpospolita w korespondencji sir Josepha Banksa. *Listy do redakcji*. Józef Jasnowski: Komentarz do recenzji (ZH 122); Tadeusz Wyrwa: Komentarz do komentarza.

7. Zeszyt *sto dwudziesty piąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 504). Paryż 1998, 240 s.

Antoni Pospieszalski: Tło naszego dwutysiąclecia; Piotr Mitzner: Mój ojciec konspirator; Andrzej Grzywacz: Funkcjonowanie Oddziału II Sztabu Głównego w 1939 roku; Igor Torbakow: Swoi czy obcy? Ste-

reotyp Ukraińca w Rosji XVII-XVIII wieku. *Dokumenty*. Franciszek Charwat: Rok stosunków polsko-litewskich 1938–1939; Maciej Siekierski: Franciszek Charwat – nota biograficzna. *Wspomnienia*. Alicja Dmuchowska: Polska droga przez mękę. *Książki*. Piotr Wandycz: Nowe książki; Piotr Niwiński: „Pani i rezuny”; M[arian] K[amil] Dziewanowski: Nowe spojrzenie na historię Europy; Tadeusz Wyrwa: Polacy o powojennej Europie na łamach „La France Libre”; Krzysztof A. Kuczyński: Rumuńskie lata płk. Józefa Becka; A[ndrzej] Grzywacz: „Studia Rzeszowskie”; Nadesłane nowości wydawnicze. *Okruchy historii*. Tomasz Włodek: Krzyżacy; Andrzej Micewski: Bolesław Piasecki w 1968 roku. *Listy do redakcji*. Henryk Dunajewski: Uwagi na marginesie pracy Bożeny Puchalskiej (ZH 124); Bożena Puchalska-Hibner: Sprostowanie do noty biograficznej Eugeniusza Szyra (ZH 124); Bogdan Stachiewicz: Sprostowanie do artykułów Andrzeja Grzywacza z ZH 121 i 123 dotyczących relacji ppłk. Andrzeja Mareckiego.

8. Zeszyt *sto dwudziesty szósty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 505). Paryż 1998, 238 s.

Wojciech Jaruzelski: O stanie wojennym raz jeszcze; Hanna Świńska: Z dziejów polskiej prasy w Anglii; Konrad W. Studnicki-Gizbert: Lotwa: wrażenia i statystyki. *Dokumenty*. Andrzej Garlicki: Zeznania Bolesława Piaseckiego; Grzegorz Mazur: Nieznany list gen. Pawła Szandruka. *Wspomnienia*. J. Zdzisław Szyłeyko: Dziennik radiowy Rozgłośni Polskiej RWE 1952–1972; Andrzej Albrecht: Noc, jak czarna rozpacz. *Ci, co odeszli*. Bohdan Stachiewicz: Wspomnienie o generale [Wacławie] Stachiewicz; Bohdan Osadczyk: Mykoła Lebed’ – od terrorysty do politycznego pragmatyka. *Książki*. Bogumiła Berdychowska: Burzliwe życie Nadii Surowcowej; Mieczysław Pruszyński: Tomasz Serwatka o Piłsudskim; Mieczysław Pruszyński: Wojna 1920 roku. (Uzupełnienie recenzji ZH 124); Piotr Wandycz: Krytyka i pochwała; Józef Lewandowski: Rosjanie o Europie Wschodniej i Polsce; Emanuel Halicz: „Polska na zakrętach dziejów”; Piotr Daszkiewicz: Moskiewskie „Zagadnienia historii przyrodoznawstwa i techniki”; Nadesłane nowości wydawnicze. *Okruchy historii*. Stanisław Gajdzica: O internowaniu inaczej; Maria Aleksandra Balińska: Choroba jako ideologia: tyfus płamisty w okupowanej Polsce (1939–1944); Bogdan Bartnikowski: „Batory” po wojnie; Tomasz Włodek: Tel-Akzib. Zapomniane państwo. (List otwarty do Pana Ministra Spraw Zagranicznych). *Listy do redakcji*. M[arian] K[amil] Dziewanowski: Uwagi do artykułów o tematyce uk-

raińskiej (ZH 124); Michał Sadykiewicz: Sprostowanie do wspomnień Bożeny Puchalskiej o generale Hibnerze (ZH 124).

9. Zeszyt *sto dwudziesty siódmy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 506). Paryż 1999, 239 s.

Karol Jońca: Postawa Niemiec w czasie wojny polsko-sowieckiej 1920 roku; Grzegorz Mazur: Między Stambułem a Lwowem. Z dziejów Bazy Łączności „Bey” w Stambule 1940–1941; Maria Christian: Urząd Bezpieczeństwa w Nowej Hucie w latach 1951–1952; Andrzej Grzywacz, Marcin Kwiecień: Sikorszczycy kontra Sanatorzy 1939–1940. (Z dziejów konfliktów politycznych uchodźstwa polskiego). *Wspomnienia*. Mieczysław Jastrun: Pamiętnik. Lwów (grudzień 1939 – grudzień 1940); Marian Stępień: Z notatnika. *Dokumenty*. Izidor Modelski: List do gen. Sikorskiego. *Zapomniana rocznica*. Aleksander Bocheński, Andrzej Werner: Jan Bloch (1836–1902). *Książki*. Tadeusz Wyrwa: Wspólna droga Kajetana Morawskiego z Rogerem Raczynskim: wspomnienia; Przemysław Waingertner: Zaolzie i Ruś Zakarpacka; Piotr Daszkiewicz: Francuska książka o Białowieży; Eugeniusz Kupper: Wspomnienia gdańskiego bówki; Nadesłane nowości wydawnicze. *Listy do redakcji*. Stanisław Bóbr-Tylingo: Uwagi na marginesie artykułu „Wojna 1920 r.” (ZH 126); Roman Stefanowski: Uwagi na marginesie artykułu „Fakty, wspomnienia, refleksje o Dzienniku Radiowym RWE” (J. Zdzisław Szyleyko, ZH 126); Edward Głowacki: Sprostowanie do wywiadu Aleksandry Ziółkowskiej-Boehm ze Zdzisławem J. Starosteckim (ZH 117).

10. Zeszyt *sto dwudziesty ósmy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 507). Paryż 1999, 224 s.

Jerzy Stadnicki: Mój pamięciowy obraz Oświęcimia; Przemysław Waingertner: Dekompozycja środowiska „Naprawy” (1935–1937); Marian Sworzeń: Sędziowie w podbitym kraju; Jan Nowak-Jeziorański: Zrabowane zasługi; Joseph Jedd: Wyjątki z przemówienia; Hanna Świdorska: Z dziejów prasy polskiej w Anglii; Janusz Dunin-Horkawicz: Jak szanować Litwę?; Grzegorz Motyka: Ostro tak, ale czy zawsze prawdziwie? *Wspomnienia*. Zbigniew Sroczyński: Konspiracja krakowska 1939–1945; Stanisław Tamowicz: Pluton łączności kanałami. *Ci, co odeszli*. Piotr Wandycz: Pożegnanie Aleksandra Gieysztor; Zenon Wysłouch: Pożegnanie ojca. *Książki*. Grzegorz Gömöri: Świadek bujnego życia; Tadeusz Wyrwa: Stosunki polsko-fińskie w latach 1939–1941; Nadesłane nowości wydawnicze. *Dokumenty*. Jak Niemcy oceniali w 1920 r. polskich dowódców? *Okruchy historii*. Apel Ko-

ściuszkowski; Hanka Anders-Nowakowska: Dwa listy do brata; Marek Rudzki: Architekci Juliusz Nagórski i Jan Łukasik w latach okupacji niemieckiej; M[arian] K[amil] Dziewanowski: Wybitni ludzie o jakich otarłem się; Justyn Jankiewicz: Kijowskie impresje. *Listy do redakcji*. Jacek K. Machniewicz: Uwagi na marginesie artykułu J. Zdzisława Szyleyki (ZH 126); Waclaw Szklarski: Uwagi do wywiadu z Juliuszem Hibnerem (ZH 124).

11. Zeszyt *sto dwudziesty dziewiąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 508). Paryż 1999, 240 s.

Krzysztof Pol: Aleksander Lednicki (1866–1934); Andrzej Grzywacz, Marcin Kwiecień: Sikorszczycy kontra Sanatorzy (ciąg dalszy); Stanisław Mazurkiewicz: Czy „Radosław” był postacią kontrowersyjną? *Dokumenty*. Gilles Wolfs: Czy należało utworzyć Królestwo Polskie w listopadzie 1916 roku? *Książki*. Piotr Wandycz: Zagłada Drugiej Rzeczypospolitej 1945–1947; Piotr Wandycz: Na bezdrożach; Hubert Szostakiewicz: Obywatele ukraińscy w Polsce i w wojsku polskim. Głosa do publikacji A. Kolańczuka (ZH 124); Józef Lewandowski: Teczka Stalina; Jan Ciechanowski: Powstanie warszawskie w oczach poety; Tadeusz Wyrwa: Profesor Henryk Batowski – nestor historyków polskich; Henryk Kocój: Bitwa pod Skoczowem. *Okruchy historii*. Agnieszka Marton-Domeyko: Prasa francuska o wizycie Piłsudskiego w Paryżu w 1921 roku; Jean i Nicole Dhombres: Lazare Carnot w Polsce; Biuletyn Czeskiej Akademii Nauk. *Listy do redakcji*. Bogdan Bartnickowski: Uwagi do artykułu Jerzego Stadnickiego „Mój pamięciowy obraz Oświęcimia” (ZH 128); Andrzej Grzywacz, Marcin Kwiecień: Uwagi na marginesie polemiki Tadeusza Pawła Rutkowskiego z autorem tekstu „Sikorszczycy kontra Sanatorzy” (ZH 127); Maciej Siekierski: Komentarz do artykułu Jana Nowaka-Jeziorańskiego „Zrabowane zasługi” (ZH 128).

12. Zeszyt *sto trzydziesty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 509). Paryż 1999, 240 s.

Andrzej Nowak: Polityka „rosyjska” obozu Piłsudskiego w latach 1914–1918; Grzegorz Mazur: Polityka sowiecka na „Zachodniej Ukrainie” 1939–1941 (zarys problematyki); Jerzy Witold Solecki: Unia, własność, sprawiedliwość. *Dokumenty*. Tomasz Mianowicz: Mniejsze zło. Taktyka PZPR w 1989 r. *Wspomnienia*. Anna Rudzińska: Mój KOR. Czerwiec 1976 – styczeń 1980; Maciej Bernhardt: Byłem przymusowym ochotnikiem. *Książki*. Tadeusz Wyrwa: Monografia o Pawle Edmundzie

Strzeleckim; Jerzy R. Krzyżanowski: Powieść o Krystynie Skarbek; Krzysztof Czyżewski: Studium zniewolenia; Książki nadesłane. *Okruchy historii*. Lesław Gruszczyński: Zjazd historyków we Wrocławiu; Janusz Cisek: Amerykański Legion dla Polski?; Piotr Daszkiewicz: „Jeniec Polak” w osiemdziesiątą rocznicę zakończenia działalności; Piotr Owcarz: Jeszcze raz Oświęcim; Mieczysław Bornet: Pierwsi żołnierze polscy w Rzymie w 1944 roku. *Listy do redakcji*. Wiktor Poliszczuk: Młodym nie wszystko wolno (Odpowiedź na artykuł Grzegorza Motyki z ZH 128); Tadeusz Trejdosiewicz: Na marginesie polemiki wywołanej wywiadem ze Zdzisławem J. Starosteckim (ZH 117).

13. Zeszyt sto trzydziesty pierwszy. (Biblioteka „Kultury”, t. 510). Paryż 2000, 239 s.

Andrzej Grzywacz, Marcin Kwiecień: Rada Narodowa Rzeczypospolitej Polskiej w walce z Sanatorami 1939–1941; Jerzy Witold Solecki: Sen o spadochronach. *Dokumenty*. Grzegorz Mazur: Rozmowy polsko-ukraińskie w Rumunii 1940 r.; Doman Rogoyski: List Domana Rogoyskiego do Władysława Pobóg-Malinowskiego z 31.03.45. *Wspomnienia*. Marian K. Dziewanowski: Jak szkolono oficerów kawalerii w Polsce przedwojennej. *Wolna trybuna*. Tomasz Mianowicz: Ku pokrzepieniu serc. *Książki*. Czesław Karkowski: „Holender”; Tadeusz Wyrwa: Przewrotna działalność gen. Tatara; Z[bigniew] S[ebastian] Siemaszko: Polacy i Żydzi w ujęciu [Harvey’a] Sarnera; Książki nadesłane. *Ci, co odeszli*. Adam F. Baran: W stulecie urodzin Adama Bienia. *Okruchy historii*. Zenowiusz Ponarski: Za kulisami wielkiej polityki; Jan Szymański: Polsko-ukraiński batalion sił pokojowych ONZ; Postępowa Organizacja Polska POP; Krzysztof Muszkowski: Angielski parasol; Adrian Tyszkiewicz: Nieznane listy Henryka Sienkiewicza do Adama Stefana Sapiehy. *Listy do redakcji*. Kajetan Bieniecki: Na marginesie artykułu J[erzego] R. Krzyżanowskiego „Powieść o Krystynie Skarbek” (ZH 130); Iwona Grabowska-Lipińska: Zapowiedź wydania książki „Monte Cassino – historia, ludzie pamięć”; Grzegorz Motyka: „Doktorowi W. Poliszczukowi w odpowiedzi” (ZH 130); Zenowiusz Ponarski: A[leksander] Lednicki – komentarz bibliograficzny (ZH 129); Tadeusz P[aweł] Rutkowski: Uwagi do artykułu A[ndrzeja] Grzywacza i M[arcina] Kwietnia: „Sikorszczyce kontra Sanatorzy”(ZH 127, 129); Hanna Rybicka: Polemika z tekstem S[tanisława] Mazurkiewicza: Czy „Radosław” był postacią kontrowersyjną? (ZH 129); Z[bigniew] S[ebastian] Siemaszko: Uzupełnienie artykułu o Krystynie Skarbek (ZH 130); Piotr Wandycz: Komentarz do własnego artykułu „Telegram

ambasadora Steinhardta” (ZH 84/1989) na marginesie książki Jacka Tebinki „Polityka brytyjska wobec problemu granicy polsko-niemieckiej 1939–1945”.

14. Zeszyt sto trzydziesty drugi. (Biblioteka „Kultury”, t. 511). Paryż 2000, 239 s.

Anna Strońska: Litwo, ojczyzna Wasza; Grzegorz Mazur: kontakty polsko-jugosłowiańskie w czasie II wojny światowej; Jaka Polska? Przesłanie „Kultury”. *Dokumenty*. Fragment wspomnień N[ikity] S. Chruszczowa; Rudolf G. Pichoja: Dwie solidarności: socjalistyczna i polska. *Książki*. Jan Andrzej Milewski: Biuletyn historii pogranicza; M[arian] K[amil] Dziewanowski: Obraz pokolenia. *Okruchy historii*. Tadeusz Szarnbachowski: „Dzienniczek” błogosławionej Faustyny Kowalskiej; Mariusz Patelski: Ochotnicy amerykańscy w wojnie polsko-bolszewickiej. Z działalności dyplomatycznej gen. Tadeusza Jordan-Rozwadowskiego; Relacja Bogusława Miedzińskiego z wydarzeń majowych 1926 r. *Listy do redakcji*. Aleksander Gella: Polemika z recenzją prof. Piotra Wandycza (ZH 129); Tadeusz Szarota: Komentarz do artykułu Marka Rudzkiego (ZH 128); Redakcja: Sprostowanie.

15. Zeszyt sto trzydziesty trzeci. (Biblioteka „Kultury”, t. 512). Paryż 2000, 240 s.

Przemysław Waingertner: Dekada buntu, czyli o NZS-ie lat osiemdziesiątych; Andrzej Grzywacz, Grzegorz Mazur: Tragiczne losy ppłk. dypl. Stanisława Pstrokońskiego. Z dziejów ZWZ we Lwowie; Piotr Wandycz: Zapoznany Instytut. *Dokumenty*. Krzysztof Dubiński: Zapowiedź sierpniowego przełomu. Meldunki MSW o sytuacji w kraju w okresie 1 lipca – 16 sierpnia 1980. *Książki*. Tadeusz Wyrwa: Tom XXII londyńskich „Tek Historycznych”; Edward Możejko: Dwie książki o Białorusinach. *Okruchy historii*. Marek Rudzki: Polska Sekcja Radia Wolna Europa w Nowym Jorku; Andrzej Zamojski: „Kolumb – rocznik 23” Stanisława Likiernika; Adam F. Baran: Harcerskie relacje Warszawa – Londyn (grudzień 1956 – marzec 1957 r.); Agnieszka Marton-Domeyko: 1945–1948: „ustanowienie władzy” w Polsce na łamach prasy francuskiej; Kpt. A. N. Currie [Antoni Pospieszalski]: Z misją brytyjską w Polsce. *Listy do redakcji*. Z[bigniew] S[ebastian] Siemaszko: O książce „Działalność gen. Tatara 1943–1949” omówionej w ZH 131; Aleksander Gella: Jeszcze uwagi na marginesie artykułu P[iotra] Wandycza (ZH 129) i listu do Redakcji A[leksandra] Gelli (ZH 132).

16. *Zeszyt sto trzydziesty czwarty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 513). Paryż 2000, 240 s.

Marek Kornat: Początki sowietologii w II Rzeczypospolitej. Geneza, dzieje i dorobek Instytutu Naukowo-Badawczego Europy Wschodniej w Wilnie (1930–1939); Andrzej Grzywacz, Andrzej Jończyk: Wojenne losy gen. Pawła Szandruka; Jerzy K. Krzyżanowski: Powrót „Zapory”. *Wspomnienia*. Mieczysław Pruszyński: W dziewięćdziesiąt rocznicę urodzin Aleksandra Bocheńskiego; Hanna Rudzińska: Rozmowy z Pawłem Jasienicą. *Okruchy historii*. Grażyna Pomian: Śmierć Bolesława Bieruta; Marek Rudzki: Akcja masowych przekazów książek do Polski w latach 1956–1994; Tadeusz Wyrwa: Szwedka o powstaniu warszawskim. *Wolna trybuna*. Tomasz Mianowicz: Retusze historii. *Listy do Redakcji*. Jacek Tebinka: Polemika z P[iotrem] Wandyczem (ZH 131); Michał Sadykiewicz: Uwagi do artykułu R[udolfa] Pichoja (ZH 132).

17. *Zeszyt sto trzydziesty piąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 514). Paryż 2001, 240 s.

Grzegorz Mazur: Problem pacyfikacji Małopolski Wschodniej w 1930 r.; Tadeusz Wyrwa (oprac.): Z dziejów polsko-ukraińskich stosunków; Ihor Iljuszyn, Grzegorz Mazur: Utworzenie i działalność czekistowskich grup operacyjnych NKWD w zachodnich obwodach Ukrainy w latach 1939–1940. *Dokumenty*. Adrian Tyszkiewicz: O „Historii Ligi Narodowej” Stanisława Kozickiego słów kilka; Stanisław Kozicki: Liga Narodowa i Wolnomularstwo; Marek Kornat: Ambasadorka Edward Raczyński i jego ocena „polityki równowagi”; Zenowiusz Ponarski: Sowietki agent o wystąpieniu Petera Kleista w maju 1939 r. w Warszawie. *Okruchy historii*. Piotr Daszkiewicz: Niezwykła historia paryskiego mamuta; Krzysztof Kasprzyk: Akadycyści. *Wspomnienia*. Maria Turlejska: Moje rozmowy z „Wiesławem” – Władysławem Gomułą; Roman Jacek Czartoryski: Wspomnienia z wojny 1918–1920. *Ci, co odeszli*. Nina Kozłowska: Wspomnienie o Kazimierzu Zamorskim; Komunikat Funduszu Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej. *Książki*. Andrzej Koraszewski: Spór w operetce; Jan Jerzy Milewski: Białoruś w XX wieku; Grzegorz Motyka: Polski Lwów. *Listy do Redakcji*. Robert Potocki: Rozmowy polsko-ukraińskie w Rumunii (1940). (Uwagi do artykułu Grzegorza Mazura – ZH nr 131); Kajetan Bieniecki: Uwagi do artykułu Antoniego Pospieszalskiego (ZH nr 133).

18. *Zeszyt sto trzydziesty szósty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 515). Paryż 2001, 240 s.

Andrzej Stanisław Kowalczyk: Jerzy Giedroyc w Bukareszcie (1939–1940); Marek Białokur: Mannerheim a Polska. Przyczynek do biografii marszałka Finlandii; Piotr Kołakowski: NKWD-NKGB a podziemie polskie. Kresy wschodnie 1944–1945. *Dokumenty*. Marcin Kwiecień, Grzegorz Mazur: Przyczynek do dziejów ruchu prometejskiego w Polsce; Grzegorz Ostasz: UB kontra PSL w 1947 r. Rzeszowska instrukcja specjalna. *Wspomnienia*. Andrzej Koraszewski: Zapiski londyńskie 1988–1989; Jacek Roman Czartoryski: Wspomnienia z wojny 1918–1920 (dokończenie). *Okruchy historii*. Anna Strońska: U Prusów; Jan Venulet: Spór o ekshumację zwłok Prezydenta Ignacego Mościckiego; Mieczysław Pruszyński: Czy Klimkowski był agentem?; Piotr Daszkiewicz: Plagi szrańczy w dawnej Rzeczypospolitej. *Książki*. Tadeusz Wyrwa: Epoka Powstania Listopadowego w nowym opracowaniu; Emilian Wiszka: Nieudana próba; Marek Kornat: Wybór pism Włodzimierza Bączkowskiego. *Komunikaty*. Dar Instytutu Literackiego dla Biblioteki Narodowej Białorusi; XI Wschodnia Szkoła Letnia; Komunikat Funduszu im. J. i S. Brzękowskich; Komunikat Funduszu im. S. Lama; *Listy do Redakcji*. Marek Rudzki: List do Redakcji w związku z artykułem o polskiej sekcji RWE w Nowym Jorku w ZH 133; Grzegorz Mazur: Sprostowanie do ZH 135; Marek Kornat: Sprostowanie do ZH 134; Janina Witkowska (Skwarczyńska): List do Redakcji w sprawie „Autobiografii na cztery ręce”; Andrzej Friszke: Sprostowanie Stowarzyszenia „Archiwum Solidarności”; Marek Rudzki: O Elnie Gistedt, na marginesie artykułu Tadeusza Wyrwy z ZH 134.

19. *Zeszyt sto trzydziesty siódmy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 516). Paryż 2001, 223 s.

Małgorzata Ptańska: Rzymskie lata Instytutu Literackiego; Marek Kornat: Wiktor Sukiennicki (1901–1983); Adam Uziębło: Wspomnienia z Ministerstwa Oświaty (Rozmowy z Aleksandrem Leinwandem). *Dokumenty*. Grzegorz Mazur, Adrian Tyszkiewicz: Z dziejów organizacji studenckich na lwowskich wyższych uczelniach w II Rzeczypospolitej; Marek Kornat: Józef Beck o stosunkach polsko-niemieckich. (Wystąpienie na konferencji u ministra spraw wewnętrznych 5 czerwca 1935 r.). *Wspomnienia*. Anna Rudzińska: Wspomnienia lwowskie 1939–1940. *Ci, co odeszli*. Michał Giedroyc: Przekazanie Litwie odlewów maski pośmiertnej Jerzego Giedroycia (23–25.5.2001); Piotr Wandycz: Jörg K. Hoensch (1935–2001). *Okruchy historii*. Tadeusz Wyrwa: Wizyta generała de Gaulle’a w Polsce we wrześniu 1967 roku; Piotr Daszkiewicz: Przyrodnicza kolekcja króla Augusta II Mocnego;

Adam Uziembło: 8 marca. *Książki*. Piotr Wandycz: Nowe dzieje Polski. *Listy do Redakcji*. Emilian Wiszka: List do Redakcji; Joanna Zaremba: List do Redakcji.

20. Zeszyt *sto trzydziesty ósmy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 517). Paryż 2001, 240 s.

Marek Kornat: Dyplomacja polska wobec zbliżenia niemiecko-sowieckiego w roku 1939 w świetle niepublikowanych dokumentów; Małgorzata Ptasińska: Czapski-Anders-Giedroyc. Trzy listy w sprawie Janty; Mariusz Patelski: Kornel Krzczunowicz – żołnierz, ziemianin i pisarz; Władysław Zajewski: Czy historycy piszą prawdę? *Dokumenty*. Ihor Iljuszyn, Grzegorz Mazur: Epilog akcji „Burza” oraz losy AK we Lwowie w 1944 roku w świetle sowieckich dokumentów. *Okruchy historii*. Zofia Hertz: 60 lat „Orla Białego”; Zbigniew Raciński: Piskłęce lata „Orla Białego”; Józef Czapski: Relacja o początkach pracy Biura Propagandy i Kultury w 1942 roku; Tadeusz Wyrwa: Francuzi o emigracji polskiej; Marcin Kwiecień, Grzegorz Mazur: Nieznane źródło do dziejów Obozu Zjednoczenia Narodowego. *Książki*. Emilian Wiszka: Dwa lata działalności Dyrektoriatu URL; Grzegorz Motyka: Rany Wołynia; Bogumiła Berdychowska: Polityka władz PRL wobec Ukraińców; Tadeusz Wyrwa: Przewodnik po zespołach rękopisów Biblioteki Polskiej w Paryżu. *Listy do Redakcji*. Maciej Siekierski: Sprostowania do artykułu Marka Kornata (ZH 137); Aniela Uziembło: Sprostowania do wspomnień Adama Uziembły (ZH 137); Sprostowania do „Listu do Redakcji” Janiny Witkowskiej (ZH 136). Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego.

21. Zeszyt *sto trzydziesty dziewiąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 518). Paryż 2001, 240 s.

Andrzej Paczkowski: Co zrobić z komunistyczną przeszłością? – przykład Polski; Iza Chruślińska, Piotr Tyma: Lemkowskie losy. (Rozmowa z Mykołą Horbałem); Tadeusz Wyrwa: Z emigracyjno-kombatancich dziejów we Francji w latach 1945–1960; Krzysztof Tarka: Trudny dialog. Rząd RP na uchodźstwie i Ukraińcy (1945–1990). *Dokumenty*. Walerian S. Mercik: Próby zorganizowania oddziałów polskich na Bałkanach. (Relacja osobista) – z wprowadzeniem Grzegorza Mazura; Marcin Kwiecień, Grzegorz Mazur: Memoriał prof. Olgierda Górki w kwestii ukraińskiej z 4 stycznia 1940 roku. *Okruchy historii*. Piotr Wandycz: Cztery listy Juliusza Mieroszewskiego; Małgorzata Ptasińska: Z listów wydawcy do autora. Giedroyc-Korboński 1948–1987. *Książki*.

Piotr Wandycz: Znakomita książka; Tadeusz E. Domański: Jeszcze o powstaniu 1830 r.; Książki nadesłane. *Listy do Redakcji*. Cezary Karpiński: Laureaci konkursu im. Jerzego Giedroycia; Marek Kornat: Sprostowania i uzupełnienia do artykułów (ZH 137 i 138); Grzegorz Mazur: Uzupełnienia do biogramu Leopolda Tomaszewicza (ZH 138); Od Redakcji – vide Lettre de Madame Kochanowski; Errata – ZH 138.

22. Zeszyt *sto czterdzisty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 519). Paryż 2002, 240 s.

Andrzej Paczkowski: Polska ofiarą dwóch totalitaryzmów 1939–1945; Marek Kornat: Sowieologia i studia wschodnioznawcze w Polsce międzywojennej; Marcin Kwiecień, Grzegorz Mazur: Działalność prometejska i dywersja na Wschodzie. (Relacja majora Włodzimierza Dąbrowskiego). *Dokumenty*. Walerian S. Mercik: Próby zorganizowania oddziałów polskich na Bałkanach (ciąg dalszy); Marek Gałęzowski: Nieznane listy Aleksandra Prystora. *Wspomnienia*. Andrzej Zamojski: „Vivere est cogitare”. Rozmowa z profesorem Józefem Hurwiczem. *Książki*. Emilian Wiszka: Bezdroża niepodległości; Tadeusz Wyrwa: Na tyłach Armii Krajowej. *Okruchy historii*. Andrzej Leśniewski: Kulisy pewnego dekretu. Z dziejów establishmentu II Rzeczypospolitej; Wojciech Frazik: Usunięcie Władysława Pobóg-Malinowskiego z sekcji polskiej Radia Francuskiego; Piotr Daszkiewicz: Tajemnica Dionizego Miklera.

23. Zeszyt *sto czterdziesty pierwszy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 520). Paryż 2001, 240 s.

Małgorzata Ptasińska: Jerzego Giedroycia „Hôtel Lambert”; Czesław Brzoza: Prasa Polskich Oddziałów Wartowniczych przy Armii Amerykańskiej w Europie; Rafał Wnuk: Dwie prowokacje – Piąta Komenda Zrzeszenia „WiN” i Berg. *Dokumenty*. Marcin Kwiecień, Grzegorz Mazur: Sprawa pobicia docenta Stanisława Cywińskiego; Walerian S. Mercik: Próby zorganizowania oddziałów polskich na Bałkanach (dokończenie). *Wspomnienia*. Oskar Stanisław Czernik: Leszek Czarnik – jeden z „Argonautów”. (Z dziejów konspiracji na Ziemiach Wschodnich, 1939–1941). *Książki*. Marek Czarniawski: Biografia generała Składkowskiego; Tadeusz Wyrwa: Wojskowe przysposobienie kobiet w Polsce międzywojennej. *Ci, co odeszli*. Bogumiła Berdychowska: Odejście Szewelowa; Piotr Wandycz: Robert Roswell Palmer (1909–2002). *Okruchy historii*. Jan Pisuliński: Nieznany list brytyjskiego historyka. *Listy do Redakcji*. Marek Kornat: Sprostowania do artykułu o studiach sowieckich i wschodnioznawczych (ZH 140); Grzegorz Mazur:

Uzupełnienia do relacji gen. Stanisława Skwarczyńskiego (ZH 138); Andrzej Rudzki: Uzupełnienia do artykułu o akcji przerzutu książek do Polski (ZH 134); Sprostowanie do relacji majora Dąbrowskiego (ZH 140); Komunikaty Komisji Stypendialnych Funduszków im. S. Lama oraz J. i S. Brzękowskich.

24. *Zeszyt sto czterdziesty drugi*. (Biblioteka „Kultury”, t. 521). Paryż 2002, 240 s.

Do Czytelników i Przyjaciół; Marek Kornat: Ambasador Wacław Grzybowski i jego misja w Związku Sowieckim (1936–1939). *Dokumenty*. Marcin Kwiecień, Grzegorz Mazur: Wykłady pułkownika Stefana Mayera o wywiadzie polskim w okresie II RP; Bernard Wiaderny: Niechciana kolaboracja. Polscy politycy i nazistowskie Niemcy w lipcu 1940. *Ci, co odeszli*. Jan Chodakowski: Niezlomna z Londynu. *Sylwetki*. Grzegorz Mazur: Jerzy Kazimierz Polaczek (1919–1997); Aleksandra J. Leinwand: Jacques’a Rossi pożegnanie z utopią. *Książki*. Piotr Wandycz: W przeddzień wojny. Próba nowego spojrzenia; Tadeusz Wyrwa: Migawki wspomnień Mieczysława Pruszyńskiego. *Okruchy historii*. Jacek K. Machniewicz: Na marginesie „Zapisków konspiratora”; Marek Żebrowski: Rozgłośnia spec. znaczenia. (Wypisy z propagandy PRL); Nagroda imienia Jerzego Giedroycia; Komunikat Funduszu Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej; Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego.

25. *Zeszyt sto czterdziesty trzeci*. (Biblioteka „Kultury”, t. 522). Paryż 2002, 240 s.

Jan M. Ciechanowski: Brytyjskie służby wywiadowcze i specjalne; Krzysztof Tarka: Rozmowy z Budrysami. Rząd RP na Uchodźstwie i Litwini (1945–1990); Sławomir Łukasiewicz: Dzieje Związku Polskich Federalistów w Stanach Zjednoczonych. *Dokumenty*. Jan Grabowski: Szmalcownicy warszawscy, 1939–1942; Tadeusz Dubicki: Raport Władysława Wolskiego z Rumunii; Marek Gałęzowski: Raport specjalny. Sanacja. *Okruchy historii*. Wojciech Śleszyński: Analiza struktury osadzonych w obozie odosobnienia w Berezie Kartuskiej (1934–1939). *Książki*. Emanuel Halicz: Niemcy w Polsce; Wiesław Kozub-Ciembrowicz: Republika Weimarska wobec polsko-bolszewickiej wojny z 1920 roku; Piotr Daszkiewicz: Wiesław A. Lasocki – niedoceniony biograf „Wojtka”, niedźwiedzia 2. Korpusu; Jerzy R. Krzyżanowski: Złota księga rycerstwa. *Kronika*. Grzegorz Mazur: Konferencja w Archangielsku. *Wolna trybuna*. W związku z artykułem B. Wiadernego

„Niechciana kolaboracja: Polscy politycy i nazistowskie Niemcy w lipcu 1940 roku” (*Zeszyty Historyczne*, nr 142); Iwona Drag Korga, Marek Kornat, Marek Rudzki, Maria Sapieha, Krzysztof Strzałka, Piotr Wandycz, Bernard Wiaderny. *Listy do Redakcji*. Maciej Morawski. Konkurs imienia Jerzego Giedroycia za rok 2002.

26. *Zeszyt sto czterdziesty czwarty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 523). Paryż 2003, 239, [1] s.

Andrzej Dobrowolski: „Inżynierowie dusz”. Uwagi Parnickiego do wspomnień Borwicza; Małgorzata Ptasieńska: Jerzy Giedroyc – Jerzy Zawieyski. Z listów 1956–1957. *Pułkownik Kowalewski*. Jan Stanisław Ciechanowski: Pułkownik Jan Kowalewski – kontakty z władzami niemieckimi w czasie wojny; Bernard Wiaderny: Pułkownik Kowalewski w Lizbonie: dwa epizody; Andrzej St. Kowalczyk: Jerzy Stempowski i Akcja Kontynentalna. *Dokumenty*. Jan Pisuliński: Pacyfikacja w Małopolsce Wschodniej na forum Ligi Narodów; Grzegorz Mazur, Adrian Tyszkiewicz: Obóz Narodowo-Radykalny we Lwowie. *Okruchy historii*. Andrzej T. Romer: Nieznany rozdział w kontaktach polsko-amerykańskich; Tomasz Mianowicz: Ostatnia rocznica – Rozmowa W. Jaruzelskiego z W. Stophem (6 X 1989). *Ci, co odeszli*. Jakub Karpiński (17 VI 1940–22 III 2003); Marek Rudzki: Bolesław Wierzbiański (1913–2003). *Książki*. Tadeusz Wyrwa: Rosa Bailly; Wojciech Rojek: Konspiracja polska w Rumunii 1939–1945; Piotr Daszkiewicz: Kolaboracja uczonych. Kilka pytań i wątpliwości. *Listy do Redakcji*. Eugeniusz Guz; Jerzy Jaruzelski; Sławomir M. Nowinowski; Mieczysław Pruszyński; Piotr Wandycz; Marek Gałęzowski. XIII Wschodnia Szkoła Letnia.

27. *Zeszyt sto czterdziesty piąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 524). Paryż 2003, 239, [1] s.

Zofia Hertz (1911–2003). Bohdan Osadczyk: Wspomnienie; Iza Chruślińska: Zosia; Małgorzata Ptasieńska: Strażniczka „zniczu”; Renata Gorczyńska: Wybór Zofii. *Dokumenty*. Krzysztof Strzałka: Niemcy i „sprawa polska” w dwóch raportach płk. Kowalewskiego z Lizbony z 1941 roku; Andrzej Paczkowski: Utworzenie X Departamentu MBP; Grzegorz Mazur: Informacja sytuacyjna MSW z sierpnia 1980 roku. *Wspomnienia*. Edward Kossoy: Pieczorąg. Na marginesie konferencji w Archangielsku; Krzysztof Tarka: Wspomnienia M. Sokołowskiego z pracy w UNRRA w latach 1943–1945; Adam F. Wojciechowski: Powstanie i działalność NSZZ Pracowników Nauki, Techniki i Oświaty. *Ci, co odeszli*. Piotr Wandycz: Dwaj historycy: Antoni Mączak i Zdėnek

Slądek; Basil Kerski: Pisać i zachęcać do pisania. François Bondy (1915–2003). *Sylwetki*. Bogumiła Berdychowska: Od nacjonalisty do lewicowca. (Przypadek B. Lewyckiego). *Książki*. Krzysztof Strzałka: Sto dni Mussoliniego. Komunikat Funduszu im. Jana i Suzanne Brzękowskich; Komunikat Funduszu im. Stanisława Lama.

28. Zeszyt *sto czterdziesty szósty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 525). Paryż 2003, 239, [1] s.

Marek Kornat: Interpretacje bolszewizmu i systemów totalitarnych w Polsce (1918–1939); Jerzy R. Krzyżanowski: Ucieczka z sowieckiego Gruzowca. *Wołyń 1943*. Bogumiła Berdychowska: Ukraińcy wobec Wołynia. *Ci, co odeszli*. Krzysztof Głuchowski: Czarodziej polskiego słowa. Maria Danilewicz Zielińska (1907–2003); Adam Gałkowski: Leszek Talko (1916–2003). O Bibliotece Polskiej w Paryżu; Aureliusz M. Pędziwol: „Nestor”. Pavel Tigris (1917–2003); Rafał Habielski: Świadełstwo obecności. Stefania Kossowska (1909–2003). *Sylwetki*. Piotr Daszkiewicz: Z archiwum profesora Tadeusza Vetulaniego. *Okruchy historii*. Eugeniusz Guz: Niemieckie zabiegi wokół internowanego ministra J. Becka. *Wspomnienia*. Marian K. Dziewanowski: U Polaków w Niemczech; Józef Kleszczyński: Zrzut pod Wierzbnem; Robert Kaczmarek: W oczach Dzińskiego. Apel Ogniska Rodzin Osadników Kresowych w Wielkiej Brytanii w sprawie wojennych strat osobowych osadnictwa wojskowego 1939–1946. Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego.

29. Zeszyt *sto czterdziesty siódmy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 526). Paryż 2004, 240 s.

Wojciech Karpiński: Polski Prometeusz; Elżbieta Kossewska: Cele i wartości Związku Legionistów Polskich w latach 1926–1939; Edward Kossoy: Żydzi w Powstaniu Warszawskim; Małgorzata Ptasieńska: Kryptonim „Rable”. O próbach „werbunku” Zygmunta Hertza. *Sylwetki*. Marek Kornat: Rafał Lemkin (1900–1959). Studium biograficzne; Jarosław Pałka: Memoriały Stefana Mossora. *Okruchy historii*. Grzegorz Mazur: Niemiecka „Pięta Kolumna” we Lwowie 1938–1939; Krzysztof Tarka: „Społeczeństwo polskie powinno iść na ugodę...”. Korespondencja S. Mackiewicz i J. Putramenta z kwietnia i maja 1956. *Książki*. Piotr Daszkiewicz: Wojenne wspomnienia Władysława Szafera; Krzysztof Tarka: Przesiedlić i spolonizować. *Ci, co odeszli*. Piotr Wandycz: Janusz Pajewski (1907–2003); Bohdan Osadczyk: Pożegnanie zmarłych

przyjaciół. *Wspomnienia*. Robert Kaczmarek: Ballada walutowa. *Listy do Redakcji*. Anna M. Cienciała; Marek Rudzki.

30. Zeszyt *sto czterdziesty ósmy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 527). Paryż 2004, 239, [1] s.

Krzysztof Tarka: Z dziejów Polonii brytyjskiej. Liczba i rozmieszczenie Polaków w Wielkiej Brytanii 1918–1939; Wojciech Śleszyński: Koncepcje przesiedlenia ludności polskiej na ziemię północno-wschodnie II Rzeczypospolitej; Krzysztof Buchowski: Tadeusz Katelbach a Litwa; Marian Fatalski: Podsekretarz Stanu Sumner Welles a sprawy polskie w latach II wojny światowej; Sławomir M. Nowinowski: Ewakuacja Poselstwa RP z Belgradu w 1941 roku. *Polemiki*. Marek Wierzbicki: W kwestii szmalcownictwa w Warszawie w czasie II wojny światowej; Jan Grabowski: Replika. *Archiwum „Kultury”*. Andrzej Dobrowolski: „Wot tam diadla Wyszyński...”. List T. Parnickiego do J. Giedroycia z 2 XII 1954. *Książki*. Maria Pasztor: Zmarnowana szansa. Na marginesie lektury najnowszej pracy o stosunkach polsko-francuskich w latach 1938–1944; Piotr Daszkiewicz: Kolaboranci, bohaterowie i... milcząca większość. Francuscy naukowcy w okresie okupacji. *Ci, co odeszli*. Ryszard Löw: Pani Łucja; Janina Stobniak-Smogorzewska: Tadeusz Walczak (1924–2003). Przedsiębiorca i społecznik (w rocznicę śmierci); Piotr Wandycz: Jaroslav Valenta. *Wspomnienia*. Marian K. Dziewanowski: Moje studia sowietologiczne w Harvardzie; Robert Kaczmarek: Ciska to potęga. *Listy do Redakcji*. Jan Kurdwanowski; Marek Gałęzowski; Jerzy Jaruzelski.

31. Zeszyt *sto czterdziesty dziewiąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 528). Paryż 2004, 240 s.

Czesław Miłosz (1911–2004). Piotr Wandycz, Jerzy Borzęcki: Rozmowy Piłsudskiego z Wojkowem. Fragmenty raportów; Rafał Wnuk: „Powstanie Czortkowskie” 21 I 1940; Andrzej Friszke: Początki Klubu Krzywego Koła. *Okruchy historii*. Edward Kossoy: Chybiona parada. Dzieje pewnej fotografii. *Powstanie’44*. Jan M. Ciechanowski: Zmarnowana szansa. Uwagi i refleksje nad polskim wydaniem książki Normana Daviesa „Powstanie’44”; Emanuel Halicz: Cenny wkład; Juliusz Łukasiewicz: Powstanie, które nie powinno było wybuchnąć. Józef Czapski: List otwarty do Jacques’a Maritaina i François Mauriac. *Książki*. Krzysztof Tarka: Tak było; Tadeusz Wyrwa: Stosunki estońsko-polskie w dwudziestolecu międzywojennym. *Ci, co odeszli*. Bohdan Osadczyk: Melvin Lasky – pierwszy strzelec w okopach zimnej wojny; Natalia

Gorbaniewska: Pamięci Jacques'a Rossi (1909–2004); Monika Sędlak: Zygmunt Hertz. W dwudziestą piątą rocznicę śmierci. *Wspomnienia*. Adam O. Uziembło: Po wojnie. Wspomnienia; Robert Kaczmarek: Okna w murze. *List do Redakcji*. Stanisław Likiernik; Marek Rudzki; Aniela Uziembło.

32. *Zeszyt sto pięćdziesiąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 529). Paryż 2004, 256 s.

Marek Kornat: Między literaturą a polityką. Korespondencja Jerzego Giedroycia z Czesławem Miłoszem; Krzysztof Tarka: „Polska jest Polską”. Powrót Stanisława Mackiewicza do kraju w czerwcu 1956 roku; Marek Gałęzowski: Henryk Józewski „Olgierd”. *Dokumenty*. Andrzej Paczkowski: Wywiad (cywilny) PRL w 1955 r. *Książki*. Anna A. Cienciała: Między Berlinem a Moskwą; Bernard Wiaderny: Odwaga, wiedza i współodpowiedzialność. Okupacja z perspektywy niemieckiego oficera; Eugeniusz Duraczyński: Gorzkie prawdy o Powstaniu Warszawskim. *Okruchy historii*. Piotr Daszkiewicz: Sprawa Marcela Prenanta. *Wspomnienia*. Marian K. Dziewanowski: Rodowód; Marek Rudzki: Winiетки z przedwojennego Gdańska i Wybrzeża; Jerzy R. Krzyżanowski: Niezlomny major Kawecki. (W 60-lecie sowieckiej niewoli); Robert Kaczmarek: Jaka jest ta muzyka. Komunikat Komisji Stypendialnej Funduszu im. Jana i Suzanne Brzękowskich; Komunikat Komisji Stypendialnej Funduszu im. Stanisława Lama. Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego. *Listy do Redakcji*. Sławomir Cenckiewicz.

33. *Zeszyt sto pięćdziesiąty pierwszy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 530). Paryż 2005, 240 s.

Jarosław Durka: Rokowania Janusza Radziwiłła z dworami cesarskimi w sprawie polskiej w 1918 r.; Krzysztof Tarka: „Bankrut” i „kapitulantom” czy „wybitny publicysta”? O powrocie S. Mackiewicza do Polski; Mikołaj Tyrchan: Recenzje krajowych publikacji historycznych na łamach „Zeszytów Historycznych”. *Dokumenty*. Piotr Kołakowski: Instrukcja ogólna dla attachés wojskowych z 10 listopada 1920 r.; Tadeusz Paweł Rutkowski: – „Pan Ambasador mija się z prawdą!” Odpowiedź na „memoriał” Stanisława Kota do gen. Andersa z lutego 1943 r. *Archiwum „Kultury”*. Małgorzata Ptasńska: W cieniu Października. Listy Jerzego Giedroyc – Zdzisław Broncel, styczeń 1958. *Książki*. Mariusz Wołos: Zarys dziejów I Armii Konnej (1919–1923). *Okruchy historii*. Andrzej Dobrowolski: Parnicki i Stempowski; Jacek Zygmunt Sawicki: Pazur cenzury. *Ci, co odeszli*. Antoni Libera: Maria Twardowska (1945–2004);

Jacek K. Machniewicz: Jan Nowak (1913–2004). *Wspomnienia*. Robert Kaczmarek: Do trzech razy sztuka. *Listy do Redakcji*. Marek Rudzki; Juliusz Łukasiewicz; Krzysztof Buchowski; Juliusz Wilczur-Garztecki.

34. *Zeszyt sto pięćdziesiąty drugi*. (Biblioteka „Kultury”, t. 531). Paryż 2005, 240 s.

Andrzej Paczkowski: Wywiad cywilny Polski komunistycznej, 1945–1989. Próba ogólnego zarysu; Krzysztof Tarka: Hugo Hanke premier-agent. *Dokumenty*. Janina Smogorzewska: Dyplomata brytyjski o wojewodzie wołyńskim Henryku Józewskim; Tadeusz P. Rutkowski: Przyczynki do sprawy „Klimkowszczyzny”. *Polemiki*. Paweł Cyranka: Sprawa o kryptonimie „Kwadrat”; Andrzej Friszke: Replika; Sławomir Dębski: Kilka uwag w związku z recenzją Anny M. Cienciały; Anna M. Cienciała: Replika; Marek Rudzki: O Janie Nowaku-Jeziorańskim raz jeszcze. *Archiwum „Kultury”*. Czesław Miłosz: Przyczynek do dziejów literatury na emigracji. *Książki*. Piotr S. Wandycz: Polska-Rosja-Europa Wschodnia. Refleksje historiograficzne; Paweł Ziętara: Katelbach jako pretekst; Krzysztof Buchowski: Uwagi na marginesie biografii Tadeusza Katelbacha; Tadeusz Wyrwa: Londyńskie „Teki Historyczne” po raz czwarty; Robert Żurek: „Najlepszy burmistrz, jakiego mieliśmy”. O powojennej karierze zbrodniarza wojennego; Henryk Stępnia: Wolne Miasto Gdańsk (1920–1939) w literaturze proweniencji niemieckiej; Piotr Daszkiewicz: Nieznany opis podróży Józefa Maksymiliana Kajetana Wiklińskiego do Indii. *Okruchy historii*. Jacek Z. Sawicki: Wojna z bigbitem. *Wspomnienia*. Aniela Uziembło: Katarzyna Uziembło – matka nie Polka; Mirosław Chojceki: Moje teczki. Komunikat Komisji Stypendialnej Funduszu im. Stanisława Lama. *Listy do Redakcji*. Maciej Morawski; Piotr S. Wandycz; Bernard Wiaderny.

35. *Zeszyt sto pięćdziesiąty trzeci*. (Biblioteka „Kultury”, t. 532). Paryż 2005, 256 s.

Katarzyna Herbert: Wprowadzenie; Małgorzata Ptasńska-Wójcik, Grzegorz Majchrzak: Kryptonim „Bem”. Sprawa operacyjnego rozpracowania Zbigniewa Herberta w latach 1967–1970; Krzysztof Tarka: Germanofil, kapitulantom i oszczerca? Stanisław Mackiewicz przed Sądem Honorowym Rady Narodowej RP; Dariusz Jarosz, Maria Pasztor: Wizyta Edwarda Gierka we Francji w październiku 1972 roku. *Archiwum „Kultury”*. Tadeusz P. Rutkowski: Sprawa Antoniego Piwowarskiego – Władysława Wolskiego. *Dokumenty*. Notatka o przebiegu rozmowy I sekretarza KC tow. Władysława Gomułki z Prezydium Zarządu

Głównego Związku Literatów Polskich 4 V 1964 r. *Książki*. Emilian Wiszka: O Ukraińcach pod Wawelem; Piotr Daszkiewicz: Z Syberii do Indii. Wyprawa francuskiego podróżnika śladami Sławomira Rawicza. *Okruchy historii*. Janina Smogorzewska: Nieznany utwór Artura Szyka. *Wspomnienia*. Marek Rudzki: Winietki z września 1939 roku i pierwszych miesięcy niemieckiej okupacji; Jerzy R. Krzyżanowski: Alfred Paczkowski „Wania”; Zdzisław Najder: RWE 1982–1987. Zapiski dyrektora; Robert Kaczmarek: Ten cień przeszłości; Maciej Howiecki: „Misja specjalna”. *Listy do Redakcji*. Jacek M. Machniewicz; Juliusz Wilczur-Garztecki; Jerzy S. Brzeziński.

36. Zeszyt *sto pięćdziesiąty czwarty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 533). Paryż 2005, 240 s.

Wojciech Śleszyński: Walka instytucji państwowych z białoruską działalnością dywersyjną na ziemiach północno-wschodnich II Rzeczypospolitej (1920–1925); Rafał Chwedoruk: Polscy syndykaliści lat II wojny światowej. Działalność i myśl polityczna; Krzysztof Tarka: Między emigracją a krajem. Witold Olszewski i paryskie „Horyzonty”; Małgorzata Ptaszińska-Wójcik: „Merime”, „Pascal”, „Camus”. Trzy sprawy operacyjne SB wobec „Kultury”. *Sylwetki*. Ola Hnatiuk: Wspomnienie o Piotrze Borkowskim Stanisława Vincenza. *Książki*. Emanuel Halicz: Trójkąt ukraiński Daniela Beauvois; Tadeusz Wyrwa: Korespondencja z emigracyjno-australijskich antypodów. *Rosja*. Przemysław Waingertner: „Czerwona Rosja” w oczach Józefa Piłsudskiego. Z polskich interpretacji rosyjskiego komunizmu. *Wspomnienie*. Robert Kaczmarek: Clown i milcząca reszta. Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego. *Listy do Redakcji*. Peter Raina; Marek Rudzki; Piotr Daszkiewicz, Radosław Tarkowski; Maciej Howiecki; Tomasz Mianowicz; Henryk Citko.

37. Zeszyt *sto pięćdziesiąty piąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 534). Paryż 2006, 255, [1] s.

Waldemar Potkański: Laboratoria pirotechniczne Organizacji Bojowej PPS w rewolucji 1905 r.; Krzysztof Tarka: Pobór do wojska na terenie Wielkiej Brytanii w okresie II wojny światowej. Raport konsula RP w Londynie Karola Poznańskiego; Andrzej Friszke: Powstanie Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność”; Andrzej Paczkowski: Adam Michnik, czyli cudowne dziecko Kuronia i Kołakowskiego. Szkic do portretu z czasów komunizmu. *Książki*. Przemysław Waingertner: W złowrogim cieniu Piłsudskiego, czyli o narodzinach II Rzeczypospolitej inaczej; Grażyna Pomian: Od rewolucjonizmu do

sowieckiego nacjonalizmu. *Sylwetki*. Grzegorz Mazur: Wojewoda Piotr Dunin-Borkowski (1890–1949); Ola Hnatiuk: Piotr Dunin-Borkowski. *Ci, co odeszli*. Sławomir Łukasiewicz: Marian Kamil Dziewanowski (1913–2005). Szkic do biografii intelektualnej. *Okruchy historii*. Wieńczysław J. Wagner: Czy Polska walczyła z faszyzmem?; Jacek Z. Sawicki: Franciszek Niepokólczycki w „grze operacyjnej” SB. *Listy do Redakcji*. Władysław Findeisen; Edward Kossoy.

38. Zeszyt *sto pięćdziesiąty szósty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 535). Paryż 2006, 256 s.

Anna Olszewska: Dokumenty Zofii Hertz (1910/1911–2003); Barbara Tyszkiewicz: Naiwny i heroiczny. Jerzy Zawieyski jako mediator pomiędzy kardynałem Wyszyńskim a Władysławem Gomułą; Krzysztof Tarka: Powrót ojca. „Kombinacje operacyjne” z udziałem Andrzeja Szczypiorskiego (1955 rok). *Dokumenty*. Marek Kornat: Ambasador Kazimierz Papée. Piętnaście rozmów z papieżem Piusem XII; Marek Gałęzowski: Piłsudczycy z Konwentu Organizacji Niepodległościowych w przededniu Powstania Warszawskiego. List Zygmunta Hempla „Łukasza” do gen. Sosnkowskiego z 20 VII 1944 r. *Książki*. Emilian Wiszka: Nowa próba; Tadeusz Wyrwa: „Ułani, ułani, malowane dzieci...”; Piotr Wandycz: O nowych książkach; Paweł Ziętara: Fragment większej całości. *Ci, co odeszli*. Piotr Wandycz: Józef Andrzej Gierowski (1922–2006). *Wspomnienia*. Jadwiga Węlykanowicz: Retirada. Komunikat Funduszu im. Jana i Suzanne Brzękowskich. Komunikat Funduszu im. Stanisława Lama.

39. Zeszyt *sto pięćdziesiąty siódmy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 536). Paryż 2006, 240 s.

Marta Herling: Z archiwum mojego Ojca; Kazimierz M. Ujazdowski: Piotr Dunin-Borkowski o Adolfie Bocheńskim; Robert Majzner: Instrukcje ogólne dla attachés wojskowych II Rzeczypospolitej; Edward Kossoy: Żydowskie podziemie zbrojne w Palestynie i jego polskie powiązania; Krzysztof Tarka: Prowokator „Mikron” – Juliusz Sokolnicki; Andrzej Friszke: „Widziane z góry” Tomasza Stalińskiego. *Dokumenty*. Piotr Pałys: Morawscy w Raciborskiem i Głubczyckiem w dokumentach polskiej służby dyplomatycznej z lat 1929–1939; Marek Kornat: Watykan i Polska (1939–1944) w świetle dokumentów. *Ci, co odeszli*. Marek Rudzki: Jerzy Krzywicki (1917–2005). *Wspomnienia*. Jacek K. Machniewicz: Dwanaście lat w paryskim biurze RWE.

40. Zeszyt *sto pięćdziesiąty ósmy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 537). Paryż 2006, 255, [1] s.

Piotr Pałys: Łużyce w czeskiej i polskiej myśli politycznej w latach 1918–1948; Paweł Ziętara: Seweryna Eustachiewiczza przypadki; Paweł Ceranka: Zamknięcie Klubu Krzywego Koła; Lechosław Gawlikowski: Radio Wolna Europa 1982–1987. Spojrzenie z dystansu. *Dokumenty*. Marek Kornat: Nieznany list Adolfa Bocheńskiego o polskiej polityce zagranicznej z roku 1939; Małgorzata Ptasieńska-Wójcik: „Kultura” w notatce służbowej porucznika Pudysza z 1961 r. *Okruchy historii*. Krzysztof Tarka: Cenzura wobec „Kultury”. Migawki archiwalne. *Książki*. Marek Gałęzowski: „Po trzykroć pierwszy”. Biografia Michała Tokarzewskiego-Karaszewicza; Wojciech Rojek: Obraz konspiracji polskiej w Rumunii 1939–1945; Andrzej Dobrowolski: „Clara pacta”. O korespondencji Aleksandra Wata; Jerzy R. Krzyżanowski: Trudna sztuka autobiografii. *Wspomnienia*. Aniela Uziembło: Okruszki; Mieczysław Borner: Spotkanie z płk. Zygmunt Berlingiem w Krasnowodzku latem 1942 roku; Marek Nowakowski: Nekropolis. Saska Kępa; Jerzy Kulczycki: Andrzej Micewski, przyjaciel, którego nie znałem. Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego. *Listy do Redakcji*. Teresa Bochwic; Andrzej Paczkowski; Bernard Wiaderny; Maciej Morawski; Adam J. Mercik; Marek Kornat.

41. Zeszyt *sto pięćdziesiąty dziewiąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 538). Paryż 2007, 255, [1] s.

Jerzy Timoszewicz: Leon Gomolicki o Dymitrze Filosofowie; Piotr Mitzner: Tajemnice „Wolności”; Grażyna Pomian: Ostatnie lata rządów Bieruta 1954–1956; Paweł Ceranka: Ludzie Klubu Krzywego Koła; Krzysztof Tarka: Antykomunistyczny rusofil. Jędrzej Giertych o opozycji politycznej i polityce polskiej. *Dokumenty*. Robert Majzner: Echa „buntu” przeciwko dowódcy Polskich Sił Powietrznych gen. Ujejskiemu; Bogusław Kopka: Reemigranci pod nadzorem; Adam F. Wojciechowski: Memoriał o stanie więziennictwa w PRL. *Książki*. Anna Mirkes-Radziwon: Nie przerzucaj tej karty! Wskrześ mnie!; Rafał Chwedoruk: Anarchista polski w cieniu totalitaryzmów. Komunikat Fundacji Jana Pawła II. *Listy do Redakcji*. Andrzej Czyżewski; Piotr Wandycz.

42. Zeszyt *sto sześćdziesiąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 539). Paryż 2007, 255, [1] s.

Paweł Libera: Józef Łobodowski (1909–1988). Szkic do biografii politycznej pisarza zaangażowanego; Przemysław Waingertner: Zetowcy

Drugiej Rzeczypospolitej wobec Sowietów; Tomasz Szarota: Zacieśnianie śladów zbrodni. Zapomniana karta dziejów II wojny światowej; Krzysztof Tarka: Zneutralizować „Arbuza”. Rozpracowanie operacyjne Prezydenta Augusta Zaleskiego przez wywiad PRL; Magdalena Filip: Pozorna odwilż u literatów. Wokół XVIII Walnego Zjazdu Delegatów ZLP w Łodzi (4–5 II 1972 r.); Mikołaj Tyrchan: Początki opozycji demokratycznej w Polsce na łamach „Kultury”. *Dokumenty*. Marek Kornat: Stanisław Patek i początki jego misji w Moskwie w r. 1927 (w świetle nowych dokumentów). *Książki*. Bernard Wiaderny: Polska wobec Wschodniej Europy. *Okruchy historii*. Piotr Mitzner: Pytania do Radia Warszawa – 1956; Małgorzata Ptasieńska-Wójcik: Podręcznik „na łapsów”. *Sylwetki*. Sławomir Łukasiewicz: Osobista historia Zygmunta Nagórskiego; Stanisław Wujastyk: Świat Wacława Micuty. Komunikat Funduszu im. Jana i Suzanne Brzękowskich. Komunikat Funduszu im. Stanisława Lama. *Listy do Redakcji*. Jerzy Timoszewicz; Marek Kornat.

43. Zeszyt *sto sześćdziesiąty pierwszy*. (Biblioteka „Kultury”, t. 540). Paryż 2007, 255, [1] s.

Waldemar Potkański: postulat niepodległości Polski w programie PPS oraz innych ugrupowań socjalistycznych; Przemysław Waingertner: Mniejszości narodowe polskich Kresów Wschodnich w myśli politycznej ruchu zetowego; Frédéric Dessberg, Mariusz Wołos: Francusko-sowieckie i polsko-sowieckie negocjacje w sprawie zawarcia paktów o nieagresji w latach 1925–1927; Jarosław Durka: „Freston” – brytyjska misja wojskowa SOE w Polsce. Przygotowania – przebieg – fiasko; Krzysztof Tarka: „Casus” Leszka Florczyka; Andrzej Paczkowski: Wojsko Polskie w Układzie Warszawskim. Od marzeń o „polskim froncie” do rzeczywistości stanu wojennego. *Dokumenty*. Przemysław M. Żukowski: Relacje z kampanii wrześniowej podpułkownika Romana Umiastowskiego; Paweł Libera: Aresztowanie i „paryski okres” w życiu Józefa Łobodowskiego w 1940 roku. *Polemiki*. Bohdan Ejlich, Jerzy B. Cynk: Dwa listy w związku z artykułem R. Majznera w „Zeszytach Historycznych” nr 159; Robert Majzner: W odpowiedzi panom Bohdanowi Ejlichowi oraz Jerzemu B. Cynkowi.

44. Zeszyt *sto sześćdziesiąty drugi*. (Biblioteka „Kultury”, t. 541). Paryż 2007, 256 s.

Barbara Tyszkiewicz: Dokumenty „czasów oniemiałych”. Rok 1956 w dziennikach Marii Dąbrowskiej i Jerzego Zawieyskiego; Marcin

Przegiętka: Inwestycje komunikacyjne na Bałkanach w polskiej polityce zagranicznej okresu międzywojennego; Krzysztof Walaszczyk: Konsulat Generalny Rzeczypospolitej Polskiej w Bagdadzie, 1 IX 1939–1 III 1940 r.; Krzysztof Tarka: Stanisław Olszewski „Olcha”: donosiciel-samobójca; Mikołaj Tyrchan: „Kultura” a stan wojenny w Polsce; Andrzej Czyżewski: Spór o PRL na łamach „Pamięci i Sprawiedliwości”. Główne stanowiska. *Dokumenty*. Anna Olszewska: Zygmunt Hertz (1908–1979) – absolwent Szkoły Zgromadzenia Kupców w Łodzi. *Książki*. Piotr Wandycz: O książkach nowych i starszych; Jerzy R. Krzyżanowski: Dwie książki o minionym świecie; Przemysław Waingertner: Nowa synteza dziejów Drugiej Rzeczypospolitej; Mariusz Solecki: Andersowcy – wojsko niechciane; Piotr Daszkiewicz: Robert Hainard, malarz i filozof przyrody; Paweł Ziętara: Inwigilacja emigracji – wypełnianie luki. *Wspomnienia*. Robert Kaczmarek: Korzenie. Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego. *Listy do Redakcji*. Stefan Król; Piotr Wandycz.

45. Zeszyt sto sześćdziesiąty trzeci. (Biblioteka „Kultury”, t. 542). Paryż 2008, 256 s.

Justyna Błażejowska: Polscy uczeni i intelektualiści za granicą – Francja 1956–1970; Krzysztof Tarka: Jak pozyskać „Mostka”? Wywiad PRL wobec Wojciecha Wasiutyńskiego; Sławomir Łukasiewicz: Młodzi polscy chadecy na emigracji. *Dokumenty*. Aleksander Kochański: Dwie autobiografie Bolesława Bieruta z 1940 i 1941 roku; Monika Junkiewicz: Starania Kazimierza Sembrata i Akademii Umiejętności o restytucję polskich kolekcji przyrodniczych ze Lwowa; Jan Skórzyński: „List 59” i narodziny opozycji demokratycznej w Polsce. *Książki*. Katarzyna Czekaj: „Niepodległość” (1929–1939). Pismo, twórca, środowisko; Anna Olszewska: Na marginesie wspomnień Edwarda Kossoya; Rafał Wnuk: „Po Zagładzie” M. J. Chodakiewicza; Bogumiła Berdychowska: Prezydenckie wyznania. *Wspomnienia*. Stanisław Wujastyk: „Droga do...” – Wspomnienia 1939–1942; Stefan Król: Prawda o początkach Klubu Krzywego Koła i Krajowego Ośrodka Współpracy Klubów Inteligencji; Robert Kaczmarek: Nosem w kamień. *List do Redakcji*. Krystyna J. Przyborowska-Orłowska.

46. Zeszyt sto sześćdziesiąty czwarty. (Biblioteka „Kultury”, t. 543). Paryż 2008, 256 s.

Sławomir M. Nowinowski: Zakończenie działalności Ambasady i Konsulatów RP w Związku Sowieckim jesienią 1939; Krzysztof

Tarka: „Watażka” na celowniku. „Rozpracowanie operacyjne” generała Andersa przez wywiad PRL; Robert Skobelski: Gomułka wobec rozbieżności sowiecko-chińskich w latach 1956–1970. *Dokumenty*. Marek Kornat: Działania prezydenta Roosevelta i dyplomacji amerykańskiej na rzecz uwolnienia Józefa Becka (1940–1941). *Książki*. Andrzej Dyja: Artyści polscy we Francji 1890–1918; Mikołaj Tyrchan: Przegląd krajowych publikacji historycznych. *Wspomnienia*. Mieczysław Bornet: Wspomnienia z Bazy Likwidacyjnej WP – Aszhabad (Sowiety) 1942 i Meszhed (Persja) 1942–1943; Stanisław Wujastyk: „Droga do...” – Wspomnienia 1939–1942 (II). *Okruchy historii*. Ewa Kuryluk: Hłasko a Kurylukowie. *Listy do Redakcji*. Andrzej Suchcitz; Adam J. Mercik; Anna Olszewska; Bernard Wiaderny.

47. Zeszyt sto sześćdziesiąty piąty. (Biblioteka „Kultury”, t. 544). Paryż 2008, 256 s.

Przemysław Waingertner: „Polskie Termopile”. Bitwa pod Łowczówkiem (22–25 XII 1914 r.); Przemysław M. Żukowski: Pracownicy i absolwenci Uniwersytetu Jagiellońskiego w polskiej służbie zagranicznej, 1918–1945; Paweł Libera: Józefa Łobodowskiego wędrowni na południu Francji, 1940–1941; Krzysztof Tarka: „Każda Polska jest Polską naszą”. Spotkanie Tadeusza Borowicza z ojczyzną; Jan Skórzyński: Jesień 1988 – gra na przeczekanie. *Rocznice Zdziechowskiego*. Redakcja „Wędrowca”: Jubileusz pięćdziesięciolecia działalności profesora Zdziechowskiego; Marian Zdziechowski: Mowa jubileuszowa – Wilno 15 lutego 1933 r.; Paweł Ławriniec: Listy Dymitra Filosofowa do Mariana Zdziechowskiego; Piotr Mitzner: Zdziechowski do Filosofowa. *Książki*. Piotr Wandycz: Na kanwie „polityki historycznej”. Refleksje. *Okruchy historii*. Paweł Libera: Niesoszła współpraca Jerzego Stempowskiego z BBC w 1942 r.; Waldemar Grabowski: Sprawozdanie Jerzego Stempowskiego o Akcji Kontynentalnej. *Wspomnienia*. Klemens Wądołowski: Moje wspomnienia z I wojny światowej. *List do Redakcji*. Ewa Łoś.

48. Zeszyt sto sześćdziesiąty szósty. (Biblioteka „Kultury”, t. 545). Paryż 2008, 256 s.

Krzysztof Tarka: „Żyć życiem kraju”. „Casus” Bolesława Taborzkiego; Andrzej Paczkowski: Komitet Obrony Kraju w latach 1959–1991; Patryk Pleskot: Molier w defensywie. Regres znajomości języka francuskiego w Polsce Ludowej; Waldemar Grabowski: Biuro Wojskowe Sprawiedliwości („Rada”, „Pałac”, Hipoteka”). *Dokumenty*. Krzysztof Jasiewicz: Relacja Marii Korytowskiej o ks. Franciszku Paulińskim,

przewodniczącym Komisji Duchowieństwa przy Delegaturze Rządu RP na Kraj; Bartłomiej Noszczak: Memoriał ks. Hueta ws. walki z rewizjonizmem na Ziemiach Odzyskanych (1954 r.). *Okruchy historii*. Paweł Libera: Interwencja Konstantego A. Jeleńskiego w sprawie żołnierzy II Korpusu; Piotr Daszkiewicz: Głos Józefa Czapskiego w dyskusji na temat łysenkizmu we Francji w 1948 r. *Książki*. Edward Kossoy: Groteska? Na marginesie książki M. J. Chodakiewicza „Po Zagładzie”; Tadeusz Wyrwa: Stosunki polsko-brytyjskie od Wersalu do Jałty; Robert Skobelski: Polska wobec Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie; Piotr Wandycz: Nowa książka Jana Kieniewicza. *Wspomnienia*. Janusz Jeżewski: Gorycz wolności; Jerzy R. Krzyżanowski: Russkij dymok i angielski dymok; Krystyna Przyborska-Orłowska: Historia listka figowego i więcej; Robert Kaczmarek: Bez programu. *Ci, co odeszli*. Andrzej Dyja: Jerzy Kujawski (1921–1998); Edward Kossoy: Waław Micuta (1915–2008). Bohater, Don Kiszot i „łamedownik”; Listy do Waława Micuty. Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego. *Listy do Redakcji*. Piotr Wandycz; Marek Kornat.

49. Zeszyt sto sześćdziesiąty siódmy. (Biblioteka „Kultury”, t. 546). Paryż 2009, 287, [1] s.

Anna Zofia Cichocka: „Na zimno kalkulowana rewolucja”. „Kultura” i kraj 1957–1958; Wiesław Hładkiewicz, Daniel Koteluk: Stan badań nad polską emigracją polityczną w zachodnich strefach okupacyjnych Niemiec, 1945–1949; Bernard Wiaderny: Krąg „Kultury” wobec Niemiec, Niemcy wobec „Kultury” (1947–1956); Władysław Bułhak, Andrzej Paczkowski: „Przyjaciele radzieccy”. Współpraca wywiadów polskiego i sowieckiego, 1944–1990; Krzysztof Tarka: Próba „zwerbowania agenta perspektywicznego”. Jan M. Ciechanowski a wywiad PRL. *Polemiki*. Bolesław Taborski: Nie będę ofiarą mitomanów! *Dokumenty*. Paweł Libera: Marcel Reich-Ranicki przed Centralną Komisją Kontroli Partyjnej (1950–1957). *Okruchy historii*. Krystyna Przyborska-Orłowska: Pomnikowe zabawy, czyli astronom zawinił a szewc za to siedzi.

50. Zeszyt sto sześćdziesiąty ósmy. (Biblioteka „Kultury”, t. 547). Paryż 2009, 288 s.

Władysław Bułhak: Wokół misji Józefa H. Retingera do kraju. Kwiecień-lipiec 1944 r.; Waldemar Grabowski: Polacy we Francji – Akcja Kontynentalna – Zrzuty dla „Moniki” – Przyczynki do tematu; Lidia Głuchowska: Wspomnienia i historia – sztuka i polityka. O wojennych losach kuriera polskiego podziemia – artyści – Stanisława Kubickiego;

Robert Majzner: Koncepcje wysłania jednostek Polskich Sił Powietrznych na Daleki Wschód; Krzysztof Tarka: Pawła Zaremby „gra” z wywiadem PRL; Wiesław Hładkiewicz, Daniel Koteluk: Zapomniany legalista. Jerzy August Gawenda (1917–2000); Roman Graczyk: „Monsieur enigme” – Bernard Margueritte; Mikołaj Tyrchan: Marek Hłasko i „Kultura”. *Dokumenty*. Marek Kornat: Memorandum programowe polskiego MSZ z 1925 r. (w związku z rokowaniami lokarneńskimi). *Polemiki*. Krzysztof Tarka: Sprawa Taborskiego jednak jest; Jan M. Ciechanowski: Moje utarczki z bezpieką. *Recenzje*. Bernard Wiaderny: Świadeństwo Józefa Czapskiego; Jerzy R. Krzyżanowski: Wątki żydowskie w twórczości W. S. Kuniczaka; Mariusz Solecki: Poczet niezłomnych. *Piotr Słonimski (1922–2009)*. Marc Prentki: Dla Piotra; Piotr Daszkiewicz: Autobiografia Piotra Słonimskiego. *Okruchy historii*. Andrzej Dyja: Katyńskie rozmyślanie; Stanisław Wujastyk: Polscy lotnicy. *Listy do Redakcji*. Magdalena Czajkowska; Piotr Wandycz; Paweł Libera. Nagroda „Kustosz Pamięci Narodowej 2009” dla „Zeszytów Historycznych”; Oświadczenie Henryka Giedroycia.

51. Zeszyt sto sześćdziesiąty dziewięty. (Biblioteka „Kultury”, t. 548). Paryż 2009, 256 s.

Anna Zofia Cichocka: „Trzeba wytworzyć iskrę...”. Kraj w dyskusji Giedroyc – Mieroszewski, 1959–1973; Jan Skórzyński: Dojrzwianie. U źródeł opozycji demokratycznej; Jerzy Borzęcki: Rozpoznanie zamiarów i działań wojsk sowieckich w bitwie warszawskiej 1920 r. *Dokumenty*. Hiroaki Kuromiya, Paweł Libera: Notatka Włodzimierza Bączkowskiego na temat współpracy polsko-japońskiej wobec ruchu prometejskiego (1938); Bartłomiej Noszczak: Spotkanie Kierownika Urzędu do Spraw Wyznań Kazimierza Kąkola z Prymasem Wyszyńskim (Choszczówka, 12 X 1979 r.). *Polemiki*. Bolesław Taborski: Zacharski, James Bond czy fikcja? Franciszek Grabowski: W obronie pułkownika pilota Romana Rudkowskiego (1898–1954). *Książki*. Tomasz Lenczewski: Album zaprzepaszczonej szansy; Marek Kornat: Nowe kłamstwa o Polsce międzywojennej. W sprawie książki Roberta Michulca; Przemysław Waingertner: Z drugiego szeregu. Karol Lilienfeld-Krzewski, czyli zwykłego piłsudczyka żywot pocziwy. *Ci, co odeszli*. Marek Kornat: Paweł Wiczorkiewicz (1948–2009). *Okruchy historii*. Piotr Wandycz: Spotkanie z Markiem Hłaską; Krystyna J. Przyborska-Orłowska: „Verboten, verboten”. Nie wolno, to trzeba szybko. *Wspomnienia*. Jerzy Kraiński: Afryka, wojna i morze. Komu-

nikat Komisji Stypendialnej Funduszu im Stanisława Lama. *Listy do Redakcji*. Sławomir Łukasiewicz; Jan S. Ciechanowski; Joanna Zaremba.

52. *Zeszyt sto siedemdziesiąty*. (Biblioteka „Kultury”, t. 549). Paryż 2009, 240 s.

Paweł Ziętara: Emigracyjne lata Stefana Korbońskiego; Marcin Przegiętka: Włoski projekt niemieckiej autostrady przez polskie Pomorze; Waldemar Grabowski: Konspiracja polska we Francji – część 2; Mikołaj Tyrchan: Badania nad historiografią PRL. *Dokumenty*. Paweł Libera: Paryska misja Stanisława Hempla (1918–1919); Marek Kornat: August Zaleski a Józef Beck. Zeznanie przed komisją Winiarskiego, 24 II 1941. *Polemiki*. Zbigniew S[ebastian] Siemaszko: Retinger – wysłannik Foreign Office i Mikołajczyka. *Okruchy historii*. Hiroaki Kuromiya, Paweł Libera, Andrzej Pepłoński: O współpracy polsko-japońskiej wobec ruchu prometejskiego raz jeszcze. Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego. *Listy do Redakcji*. Teresa M. Mysko; Andrzej Friszke; Henryk Giedroyc: Oświadczenie.

53. *Zeszyt sto siedemdziesiąty pierwszy. Numer ostatni*. (Biblioteka „Kultury”, t. 550). Paryż 2010, 304 s.

Wojciech Sikora: Wstęp; Marek Żebrowski: Pan Henryk; Henryk Giedroyc: Notatnik maturzysty. Rumunia 1939–1940; Marek Żebrowski: Bukareszt – w Ambasadzie. *Kustosz pamięci*. Wojciech Karpiński: Jerzy Giedroyc, kustosz pamięci; Marek Kornat: Jerzy Giedroyc a polska myśl polityczna XX stulecia; Piotr Wandycz: O „Zeszytach Historycznych”; Grzegorz Mazur: Kronika „Zeszytów Historycznych”; Rafał Stobiecki: Emigracyjne periodyki historyczne jako forum dialogu („Teki Historyczne”, „The Polish Review”, „Zeszyty Historyczne”); Grażyna i Krzysztof Pomianowie: Wspomnienia jako źródło historyczne; Małgorzata Ptasieńska-Wójcik: Jerzy Giedroyc i „odzyskiwanie pamięci narodowej”. *Dokumenty*. Paweł Libera: Ocena polityczna grupy „Polityki” przez Oddział II Sztabu Głównego w 1938 r.; Bernard Wiaderny: Jerzy Giedroyc i Józef Czapski na berlińskim Kongresie Wolności Kultury w świetle nowych źródeł. *Śladami Redaktora*. Andrzej Nowak: Czy Piłsudski był narzędziem Paryża? Francja i Polska – polityka wschodnia (styczeń-kwiecień 1920 roku); Wojciech Śleszyński: Dziedzictwo paryskiej „Kultury” i „Zeszytów Historycznych” a współczesne wyzwania badawcze na pograniczu polsko-białorusko-litewskim. *Pożegnania*. Zdzisław Antoni Siemaszko: Od wytrawnego czytelnika i stronnika; Jan Ciechanowski: Czym były dla mnie „Kultura” i „Ze-

sztyty Historyczne”; Zbigniew S[ebastian] Siemaszko: Pożegnanie; Edward Kossoy: Tematyka polsko-żydowska; Abp Szczepan Wesoły: Wspomnienie jednego spotkania; Marek Rudzki: Pierwsze spotkanie; Andrzej Suchcitz: Trudno o lepszy pomnik; Piotr Daszkiewicz: Emigracyjne spotkanie przyrodnika z humanistami; Jerzy R. Krzyżanowski: Przekraczanie granic; Andrzej Korboński: Kilka słów; Jerzy Holzer: „To se ne vráti...”. *Z archiwum „Kultury”*. Jerzy Giedroyc – Stanisław Cat-Mackiewicz: Nie jestem pisarzem słodkim; Jerzy Giedroyc – Józef Wittlin: Niezrażony długim milczeniem...; Jerzy Giedroyc – Władysław Żeleński – Tadeusz Kudelski: Genialny magnetofon; Jerzy Giedroyc – Andrzej Brzeski: Kalendarzyk moich podopiecznych; Jerzy Giedroyc do prof. Edwarda Lipińskiego, bez daty [1976]: Mam nadzieję, że uda się; Jerzy Giedroyc – Łucja Gliksman – Zofia Hertz: Tak czy inaczej – praca ta się urwie. Wpłaty na Fundusz Instytutu Literackiego.

CZĘŚĆ TRZECIA

WYDAWNICTWA KSIĄŻKOWE

Seria: Biblioteka „Kultury” (Instytut Literacki)
Tomy nr 435–550

Seria: Archiwum „Kultury”

Seria: W kręgu paryskiej „Kultury”

Seria: Konstelacja „Kultury”

WYDAWNICTWA KSIĄŻKOWE

Seria „Biblioteka *Kultury*”
(W porządku chronologicznym)

497. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 119. Paryż 1997, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 497).

498. SUPRUNIUK, Anna, SUPRUNIUK, Mirosław Adam: Bibliografia. „Kultura” (1988–1996), „Zeszyty Historyczne (1988–1996), działalność wydawnicza (1988–1996). Paryż 1997, 463 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 498).

Spis treści: Wstęp; Bibliografie „Kultury” i „Zeszytów Historycznych”; Działalność wydawnicza; Indeks osobowy; Wykaz pseudonimów i kryptonimów; Objąsnienie skrótów.

499. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 120. Paryż 1997, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 499).

500. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 121. Paryż 1997, 224 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 500).

501. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 122. Paryż 1997, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 501).

502. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 123. Paryż 1998, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 502).

503. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 124. Paryż 1998, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 503).

504. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 125. Paryż 1998, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 504).

505. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 126. Paryż 1998, 238 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 505).

506. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 127. Paryż 1999, 239 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 506).

507. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 128. Paryż 1999, 224 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 507).

508. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 129. Paryż 1999, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 508).

509. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 130. Paryż 1999, 239 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 509).

510. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 131. Paryż 2000, 239 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 510).

511. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 132. Paryż 2000, 239 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 511).

512. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 133. Paryż 2000, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 512).

513. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 134. Paryż 2000, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 513).

514. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 135. Paryż 2001, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 514).

515. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 136. Paryż 2001, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 515).

516. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 137. Paryż 2001, 223 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 516).

517. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 138. Paryż 2001, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 517).

518. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 139. Paryż 2002, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 518).

519. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 140. Paryż 2002, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 519).

520. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 141. Paryż 2002, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 520).

521. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 142. Paryż 2002, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 521).

522. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 143. Paryż 2003, 239, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 522).

523. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 144. Paryż 2003, 239, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 523).

524. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 145. Paryż 2003, 239, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 524).

525. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 146. Paryż 2003, 239, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 525).

526. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 147. Paryż 2004, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 526).

527. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 148. Paryż 2004, 239, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 527).

528. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 149. Paryż 2004, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 528).

529. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 150. Paryż 2004, 256 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 529).

530. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 151. Paryż 2005, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 530).

531. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 152. Paryż 2005, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 531).

532. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 153. Paryż 2005, 256 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 532).

533. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 154. Paryż 2005, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 533).

534. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 155. Paryż 2006, 256 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 534).

535. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 156. Paryż 2006, 256 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 535).

536. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 157. Paryż 2006, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 536).

537. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 158. Paryż 2006, 255, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 537).

538. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 159. Paryż 2007, 255, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 538).

539. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 160. Paryż 2007, 255, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 539).

540. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 161. Paryż 2007, 255, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 540).

541. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 162. Paryż 2007, 256 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 541).

542. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 163. Paryż 2008, 256 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 542).

543. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 164. Paryż 2008, 256 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 543).

544. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 165. Paryż 2008, 256 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 544).

545. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 166. Paryż 2008, 255, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 545).

546. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 167. Paryż 2009, 287, [1] s. (Biblioteka „Kultury”, t. 546).

547. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 168. Paryż 2009, 288 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 547).

548. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 169. Paryż 2009, 256 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 548).

549. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 170. Paryż 2009, 240 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 549).

550. ZESZYTY HISTORYCZNE, Zeszyt 171. Paryż 2010, 304 s. (Biblioteka „Kultury”, t. 550).

Antologie „Kultury”.

Publikacje i wydawnictwa okolicznościowe

Towarzystwa Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu
(w układzie chronologicznym)

1. BOBKOWSKI, Andrzej: *Szkice piórkiem*. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, Wydawnictwo CiS, 1995, 552 s. – Biblioteka Polska XX Wieku, t. 2.

2. KUDELSKI, Zdzisław: *Spotkania z paryską „Kulturą”*. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Oficyna Wydawnicza POMOST, 1995, 150, [1] s.

3. SUPRUNIUK, Mirosław Adam: *„Kultura”. Bibliografia przedruków wydawnictw Instytutu Literackiego w Paryżu w niezależnych oficynach wydawniczych w Polsce w latach 1977–1990*. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, Oficyna Wydawnicza POMOST, 1995, 229, [2] s.

4. BOBKOWSKI, Andrzej: *Szkice piórkiem*, Wyd. 2 poprawione, Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo CiS, 1997, 559 s. – Biblioteka Polska XX Wieku, t. 2.

5. MIEROSZEWSKI, Juliusz: *Final klasycznej Europy*. Wybrał, opracował i wstępem opatrzył Rafał Habielski. Lublin: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1997, 386 s.

6. BOBKOWSKI, Andrzej: *Coco de Oro. Szkice i opowiadania*. Lublin: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo UMCS, 1998, 256, [3] s.

7. *„KULTURA” paryska na warszawskim bruku*. Impreza uliczna 24 maja 1998 roku. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, 1998, 30 s.

Jerzy Giedroyc; „Kultura”; Krzysztof Rutkowski: Literatura bez granic i cenzora; Józef Czapski: Dwadzieścia pięć lat; Juliusz Mieroszewski: Budujemy dom; Stefan Ki-

sielewski: Abecadło Kisiela; Wojciech Karpiński: Swobodne głosy; Andrzej Bobkowski: Szkice piórkem (fragment); Jerzy Turowicz: Święto kultury polskiej; Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Zbiory materiałów archiwalnych w Maisons-Laffitte.

8. *TOWARZYSTWO Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu*. [Opracowała Agnieszka Mitkowska]. Warszawa [1999], [16] s.

Uchwała Programowa Towarzystwa Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Trochę historii... Towarzystwa Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Członkowie wspierający; Prace Towarzystwa Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Statut Towarzystwa.

9. *WIZJA POLSKI na łamach „Kultury” 1947–1976*. Do druku przygotowała, wstępem, przypisami i indeksem opatrzyła Grażyna Pomian. Lublin: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1999, T. 1, 441 s.; T. 2, 455 s.

T. 1 – Grażyna Pomian: Między legendą a historią. I. *Polska z bliska i z daleka*. Grażyna Pomian: Wstęp; Józef Łobodowski: Sytuacja w kraju poprzez korespondencję; Witold Kostrzyński: Rozmowa z „pozytywistą” krajowym; Londyńczyk: Na trasie Wschód-Zachód, czyli nasi za granicą; Janusz Matiasiak: Newroza na Śląsku; Benedykt Heydenkorn: Refleksje i obserwacje; Ewa Karpińska: Zieloność i pajęczyna; Gaston de Cerizay: Klasa najbardziej niezadowolona; George J. Flemming: Z polskiej rzeczywistości; Bogdan Adamski: Z pamiętnika architekta powiatowego; Pelikan: Koniec Małej Stabilizacji; Mieczysław Lurczyński: Notatnik z podróży po Polsce; Lucjan Perzanowski: List do M. Lurczyńskiego; Bolesław Sulik: Robotnicy; Sally Boss: Jankeska na dworze króla Gierka. II. *Oceny i prognozy*. Grażyna Pomian: Wstęp; Józef Czapski: Katyń i odwilż; Zdzisław Broncel: Polska „rewolucja październikowa”; Zbigniew Jordan: Odwrót od Października; Juliusz Mieroszewski: „Rewizjoniści”, których popiera Moskwa; Gaston de Cereyay: Polska Gomułka i „List 34”; Jan Matis: Dżuma; Juliusz Mieroszewski: Refleksje grudniowe; polityczna opozycja w Polsce; Zdzisław Madziarski: Konstytucja i totalizm. III. *Inteligent w Polsce Ludowej*. Grażyna Pomian: Wstęp; Józef Czapski: „Spowiedź dziecięcia wieku”; Londyńczyk: „Nasza ojczyzna – parafianiszczyna...”; Bogdan Zaporowski: Młoda inteligencja Polski i jej stosunek do Zachodu; Januarey Grzędziński: Konserwatyzm i kłamstwo; Aleksander Zabrzecki: Technika a polityka; Wojciech Rysak: Inteligencja polska: rzeczywistość czy mit; Juliusz Mieroszewski: Kordian i Cham; Kazimierz Dziewanowski: Naród jak ława. Pamflet na Spuchłokarkich; Leszek Kołakowski: O nas samych; Jerzy Klewiński: Kiedy rozum śpi – budzą się potwory.

T. 2 – IV. *Kościół a współczesność*. Grażyna Pomian: Wstęp; Z-R [Ryszard Wraga i Stanisław Zadrozny]; Droga krzyżowa; Józef Maria Bocheński: List do Redakcji; Juliusz Mieroszewski: Religia i polityka; Antoni Pospieszalski: Dyskusje z Mieroszewskim; Józef Mackiewicz: Dla „Dobra Kościoła”?; Stanisław Mackiewicz: Zapiski z kraju niewoli; Dominik Morawski: Kościół po rewolucji grudniowej; Józef Kwaśny: *Divide et impera*. V. *Swoi i obcy*. Grażyna Pomian: Wstęp; Ankieta „Kultury”; Miriam Hochberg-Mariańska: List do Redakcji; Konstanty A. Jeleński: Od endeków do stalinistów; Problem antysemityzmu. Ankieta „Kultury”; Marian Pankowski: Kto ty jesteś? Polak mały...; Konstanty A. Jeleński: „Hańba” czy wstyd?; Joachim Georg Görlich: Autochtoni; K. Zielonogórski: Sprawa Mazurów, Kaszubów, Ślązaków; Maria Hirsztowicz: Śladami mitu (W odpo-

dzi Panu Stefanowi Kisielowskiemu). VI. *Polska – sąsiedzi – Europa*. Grażyna Pomian: Wstęp; Józef Łobodowski: Przeciw upiorom przeszłości; Dyskusja o wschodniej granicy Rzeczypospolitej. Listy do Redakcji; Tadeusz Katelbach: Dialog polsko-litewski; Józef Mackiewicz: Niemiecki kompleks; Józef Czapski: Narodowość czy wyłączność; Rosja i Rosjanie; Zachodnia granica PRL; Juliusz Mieroszewski: Rosyjski „kompleks Polski” i obszar ULB. VII. *Emigracja i Kraj o PRL*. Grażyna Pomian: Wstęp; Sprawa Miłosza – Czesław Miłosz: Nie; Zygmunt Zaremba: Wobec nowego uchodźcy; Juliusz Mieroszewski: List z Wyspy; Czesław Miłosz: Odpowiedź; Oświadczenie; Literatura emigracyjna a Kraj. Ankieta „Kultury”; Juliusz Mieroszewski: Uchwała „Terlecki-Kisielowski”. Podsumowanie ankiety. Stefan Kisielski i „Kultura” – Stefan Kisielski: Mój testament; Oprotestowany Testament Kisielskiego. Dyskusje o PRL – Leszek Kołakowski: Tezy o nadziei i beznadziejności; Sławomir Mrozek: Słowo; Leszek Kołakowski: Odpowiedź na Słowo; Jeszcze Jeden Krajowiec: Czy w Polsce jest możliwa opozycja?; Michał Ross: Kilka uwag do programu. Indeks.

10. KOREK, Janusz: *Paradoksy paryskiej „Kultury”*. Styl i tradycje myślenia politycznego. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej; Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, 2000, 534 s.

11. *KULTURA: SZKICE, OPOWIADANIA, SPRAWOZDANIA. Paryż: październik/octobre 2000. Instytut Literacki. Kultura numer ostatni*. Warszawa-Lublin: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2000, 240 s.

12. *JERZY GIEDROYC: REDAKTOR, POLITYK, CZŁOWIEK*. Zebrał, do druku przygotował i wstępem poprzedził Krzysztof Pomian. Lublin: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2001, 302 s., [12] s.

Krzysztof Pomian: Słowo wstępne; Jacek Krawczyk: Jerzy Giedroyc 1906–2000; Ewa Berberyusz: Dwóch szefów; Czesław Bielecki: Książę Witold w podziemiu; Maria Danilewicz Zielińska: Wspomnienie o Jerzym Giedroyciu; Renata Gorczyńska: Giedroyc literacki; Tomasz Jastrun: Zbieranie okruszków; Wojciech Karpiński: Czwarta polszczyzna; Andrzej Koraszewski: Osobisty interwencjonizm; Adam Michnik: Spotkania z Giedroyciem; Dominik Morawski: Redaktor Giedroyc i Kościół w Polsce; Bohdan Osadczuk: Rola Jerzego Giedroycia w stosunkach polsko-ukraińskich; Grażyna Pomian: Lata „Solidarności”; Jerzy Pomianowski: Człowiek z antypodów; Antoni Pospieszalski: O religii bez namaszczenia; Wojciech Skalmowski: Prywatne lektury Jerzego Giedroycia; Anna Strońska: Piłsudczyk, którego pokochała Litwa; Leszek Szaruga: „Kultura” i „przyszłe stosunki polsko-niemieckie”; Leopold Unger: Widziane z Brukseli. Dwaj panowie z legendy; Piotr Wandycz: „Zeszyty Historyczne”; Książki do przeczytania; Indeks nazwisk; Fotografie.

13. SZARUGA, Leszek: *Przestrzeń spotkania. Eseje o Kulturze paryskiej*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej; Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, 2001, 141 s.

14. BOBKOWSKI, Andrzej: *Szkice piórkem*. Wyd. 4. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo CiS, 2001, 559 s. – Biblioteka Polska XX Wieku, t. 2.
Zawiera: Roman Zimand: Wojna i spokój.

15. BOBKOWSKI, Andrzej: *Szkice piórkem*. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo CiS, 2003, 559 s. – Biblioteka Polska XX Wieku, t. 2.
Zawiera: Roman Zimand: Wojna i spokój.

16. KARPIŃSKI, Jakub: *Taternictwo nizinne*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej; Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, 2002, 135, [24] s.

17. BOBKOWSKI, Andrzej: *Potłuczona mozaika. Andrzeja Bobkowskiego myśli o epoce*. Wybór, opracowanie i wstęp Joanna Podolska. [Warszawa] – Lublin: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2002, [2], 85 s.

18. CHRUŚLIŃSKA, Iza: *Była raz „Kultura”... Rozmowy z Zofią Hertz*. Ze wstępem Czesława Miłosza. Wyd. 2 poprawione i rozszerzone. Lublin-Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej; Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, 2003, 169 s., [32] s.

Słowo wstępne; Rozmowy z Zofią Hertz; Listy Zofii Hertz i Jerzego Giedroycia.

19. BOBKOWSKI, Andrzej: *Szkice piórkem*. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo CiS, 2003, 559, [1] s.

Zawiera: Roman Zimand: Wojna i spokój.

20. JERZEGO GIEDROYCIA DOKTORATY HONORIS CAUSA. *Przyznane przez Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet we Fryburgu, Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Białostocki, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie*. [Redakcja: Halina Kosienkowska, Jacek Krawczyk,

Andrzej Peciak]. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej; Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, 2005, 70, [6] s.

21. UNGER, Leopold: *Wypędzanie szatana*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej; [Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu], 2005, 440 s.

22. JERZY GIEDROYC I DZIUPŁA „KULTURY”. [Katalog wystawy]. [Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Biblioteka Narodowa; Miłosz Institute, 2006], [32] s.

23. JERZY GIEDROYC KSIĄŻĘ EMIGRANTÓW. [Katalog wystawy przygotowanej w 60. rocznicę powstania „Kultury”]. [Scenariusz Agnieszka Mitkowska]. [Warszawa – Lublin: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2006], [16] s.

24. GIEDROYC, Jerzy: *Autobiografia na cztery ręce*. Opracował i posłowiem opatrzył Krzysztof Pomian. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, 2006, 388, [1] s., [28] k.

25. ŻEBROWSKI, Marek: *Dzieje sporu. „Kultura” w emigracyjnej debacie publicznej lat 1947–1956*. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, 2007, 302 s., [5] k.

26. BOBKOWSKI, Andrzej: *Szkice piórkem*. Warszawa: Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu; Wydawnictwo CiS, 2007, 559, [1] s.

Zawiera: Roman Zimand: „Wojna i spokój”.

27. REALIŚCI Z WYOBRAŻNIĄ. „Kultura” 1976 – 2000: wybór tekstów, [t.] 1–2. Wybrali i wstępem opatrzyli Basil Kerski, Andrzej S. Kowalczyk. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej; Towarzystwo Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu, 2007, 511 + 633 s.

T. 1 – Basil Kerski, Andrzej Stanisław Kowalczyk: Wstęp. Redaktor: Czesław Miłosz: Uwagi wdzięcznego współbiesiadnika; Krzysztof Pomian: Jerzy Giedroyc w historii Polski; Bohdan Osadczuk: Pożegnanie z Jerzym Giedroyciem; ks. Henryk Hoser SAC: Homila na pogrzebie śp. Jerzego Giedroycia. *Trzecia Rzeczypospolita*. Alain Besançon: Adamowi Michnikowi w odpowiedzi; Jan Prokop: Czemu jest tak źle, skoro jest tak dobrze? Robert Kaczmarek: Pierwszy stracony rok; Redakcja: Prezydent RP; Barbara

T. 2 – *Świat przed i po upadku bloku sowieckiego*. Gustaw Herling-Grudziński, Adam Michnik: Dwugłos o eurokomunizmie; Redaktor [Jerzy Giedroyc]: Niemcy; George Gömöri: Dylemat „giętkiego” reżimu; Zbigniew Byrski: Na progu ósmej dekady; Redakcja: Kraj Sacharowa i świat; Zbigniew Byrski: O kontrrewolucji Ronalda Reagana; Adam Kruczek: Zmiana warty; Maciej Broński: Sytuacja w Afganistanie; Jiří Lederer: Karta 77 i chrześcijaństwo; P. Zławca: Stan rzeczy; P. Zławca: Czy mamy życzyć Gorbaczowowi powodzenia? Gorbaczow z perspektywy polskiej; Robert Kostrzewa. Eugene V. Rostow: Pax sovietica, pax americana; Adam Kruczek: W sowieckiej prasie; Adam Kruczek: W sowieckiej prasie; Konrad W. Tatarowski: Biedna Bośnia, czyli o samotności ginących; Krzysztof Czyżewski: Pomiedzy Timisoarą a Tirgu Mures; Leopold Unger: Księga czarna i czerwona; Redakcja: Polska, Niemcy: co dalej? Magdalena Rostron: Islam i kultura. ULB. *Ukraina – Litwa – Białoruś*. Deklaracja w sprawie ukraińskiej; Józef Łobodowski: Dzieje osiemnastowiecznej; Czesław Miłosz, Tomas Venclova: Dialog o Wilnie; Józef Łobodowski: Fałszywa legenda; P. Lida: Polacy, Litwini, Białorusini; Bohdan Strumiński: Dawne obciążenia i nowe perspektywy; Czesław Miłosz: O konflikcie polsko-litewskim; Bohdan Osadczuk: Podróż do Kijowa; Ihor Szewczenko: Ukraina między Wschodem a Zachodem; Adam W. Kulik: Widmo Perejśławia; Bohdan Osadczuk: Ukraina sam na sam; Andrzej Nowak: Tradycje polskiej polityki wschodniej; Anna Stronka: Lachy i rezuny; Apel w rocznicę Operacji „Wisła”. *Żydzi – Antysemityzm – Zagłada*. Włodzimierz Odojewski: Niewiedza czy świadomy fałsz; Leopold Unger: Mój ostatni samolot; Rafael F. Scharf: Polacy i Żydzi – podsumowanie dyskusji; Michał Borwicz, Józef Lichten i in.: Sprawa stosunków polsko-żydowskich; Władysław Bartoszewski: List; Jan Józef Lipski: Polscy Żydzi; M. Broński: Shoah (Zagłada); Rafael F. Scharf: Z otchłani. *O religii i o Kościele bez namaszczenia*. Redakcja: Papież Jan Paweł II; Leszek Kołakowski: Pomyślnie prorocтва

Zawiera: Roman Zimand: Wojna i spokój.

1. GIEDROYC, Jerzy, BOBKOWSKI, Andrzej: *Listy 1946–1961*. Wybrał, opracował i wstępem opatrzył Jan Zieliński. Warszawa 1997, 728, [3] s. (Archiwum „Kultury”, 4).

Jan Zieliński: Kronika walki; Jerzy Giedroyc: Andrzej Bobkowski; Listy 1946–1961; Andrzej Bobkowski: Sinopsis zyciorysu; Andrzej Bobkowski, Zbigniew Koziański: Sprawozdanie z działalności Biura Polskiego; List Barbary Bobkowskiej do Jerzego Giedroycia; Telegram Barbary Bobkowskiej do Jerzego Giedroycia; Fragment listu Barbary Bobkowskiej do Aleksandra Bobkowskiego; List Barbary Bobkowskiej do Jerzego Giedroycia; Fragment notatnika Andrzeja Bobkowskiego z ostatnich lat życia; J.Z.: Nota wydawcy; Indeks osób.

2. GIEDROYC, Jerzy, STEMPOWSKI, Jerzy: *Listy 1946–1969*. Wybrał, wstępem i przypisami opatrzył Andrzej Stanisław Kowalczyk. Warszawa 1998. Cz. 1, 466, [3] s.; Cz. 2, 502, [3] s. (Archiwum „Kultury”, 5)

Część 1 – Andrzej Stanisław Kowalczyk: Rzeczpospolita epistolarna; Listy 1946–1957.

Część 2 – Spis treści: Listy 1958–1969; Aneks: Paweł Hostowiec: Notatnik niespiesznego przechodnia później; A.S.K.: Nota wydawcy; Indeks osób.

3. GIEDROYC, Jerzy, MIEROSZEWSKI, Juliusz: *Listy 1949–1956*. Wybrał i wstępem poprzedził Krzysztof Pomian. Przypisami i indeksami opatrzyli Jacek Krawczyk i Krzysztof Pomian. Szkicem o Mieroszewskich i Mieroszewskim uzupełnił Piotr Wandycz. Warszawa 1999. Cz. 1, 468, [3] s.; Cz. 2, 609, [2] s. (Archiwum „Kultury”, 6)

Część 1 – Krzysztof Pomian: Aktualność Mieroszewskiego; Piotr Wandycz: O Mieroszewskim i Mieroszewskich; Listy 1950–1954

Część 2 – Listy 1955–1956; K.P.: Nota wydawcy; Jacek Krawczyk, Krzysztof Pomian: Podziękowania; Indeks osób; Indeks czasopism; Indeks instytucji; Wykaz skrótów.

4. GIEDROYC, Jerzy, WAŃKOWICZ, Melchior: *Listy 1945–1963*. Wyboru dokonała i wstępem opatrzyła Aleksandra Ziółkowska-Boehm. Przypisy opracowali Aleksandra Ziółkowska-Boehm i Jacek Krawczyk. Warszawa 2000, 546, [5] s. (Archiwum „Kultury”, 7)

Aleksandra Ziółkowska-Boehm: Wokół Wańkowicza i „Kultury”; Jerzy Giedroyc: Melchior Wańkowicz; Listy 1945–1963; Aneks: Melchior Wańkowicz: Klub Trzeciego Miejsca; Nota wydawcy; Indeks osób.

5. GIEDROYC, Jerzy: *Emigracja ukraińska. Listy 1950–1982*. Wybrała, wstępem i przypisami opatrzyła Bogumiła Berdychowska. Listy autorów ukraińskich przełożyła Ola Hnatiuk. Warszawa 2004, 829, [3] s. (Archiwum „Kultury”, 8)

Bogumiła Berdychowska: Giedroyc i Ukraińcy; Bohdan Osadczuk: [Słowo wstępne]; Jerzy Giedroyc – Bohdan Osadczuk; Jerzy Giedroyc – Borys Lewycki; Jerzy Giedroyc – Iwan Łysiak-Rudnycki; Jerzy Giedroyc – Jurij Szerech-Szewelow; Jerzy Giedroyc – Jurij Ławrinienko; Jerzy Giedroyc – Iwan Koszeliwek; Jerzy Giedroyc – Iwan Kedryn-Rudnycki; Nota wydawnicza; Indeks osób.

6. GIEDROYC, Jerzy, GOMBROWICZ, Witold: *Listy 1950–1969*. Wybrał, wstępem i przypisami opatrzył Andrzej Stanisław Kowalczyk. [Wyd. 2 rozszerzone] Warszawa 2006, 737, [3] s. (Archiwum „Kultury”, 9)

Andrzej Stanisław Kowalczyk, „Za niedyskreję matka biła mnie po łapach”; Jerzy Giedroyc – Witold Gombrowicz: Listy 1950–1969; Aneks: Witold Gombrowicz, Dwa fragmenty z „Dziennika”; Witold Gombrowicz: Przedmowa; Nota wydawcy; Indeks osób.

7. GIEDROYC, Jerzy, MIŁOSZ, Czesław: *Listy 1952–1963*. Opracował i wstępem opatrzył Marek Kornat. Warszawa 2008, 790, [3] s. (Archiwum „Kultury”, 10)

Marek Kornat: Między literaturą a polityką. Korespondencja Jerzego Giedroycia z Czesławem Miłoszem (1952–2000); Listy 1952–1963; Aneks: Czesław Miłosz: Nie; Odpowiedź Czesława Miłosza na komentarze do jego artykułu „Nie”; List „Droży Rodacy!”; List ambasadora Kajetana Morawskiego z 9 lipca 1951 o Czesławie Miłoszu; Opinie Jerzego Giedroycia i Józefa Czapskiego o Czesławie Miłoszu w związku z jego staraniami o wizę do Stanów Zjednoczonych w roku 1951; Oświadczenie pisarzy w obronie Czesława Miłosza w związku z kampanią przeciwko niemu w prasie polskiej emigracji; List Czesława Miłosza do Redaktora; Oświadczenie redakcji „Kultury” w sprawie apelu 48 intelektualistów; List Ireny Szymańskiej, redaktor naczelnej Państwowego Instytutu Wydawniczego, do Czesława Miłosza w sprawie publikacji jego utworów w kraju; Czesław Miłosz: List do polskich intelektualistów; Nota wydawcy; Indeks osób.

8. GIEDROYC, Jerzy, MIŁOSZ, Czesław: *Listy 1964–1972*. Opracował i wstępem opatrzył Marek Konrat. Warszawa 2011, 641, [1] s. (Archiwum „Kultury”, 11)

Listy 1964–1972. Aneks: „List 34” 14 Marca 1964 roku; List dziesięciu sygnatariuszy „Listu 34” do redaktora dziennika „Times”; Protest pisarzy w kraju w związku z „Listem 34”; Artykuł „Na dwudziestolecie „Kultury”; Protest uczonych amerykańskich przeciwko kampanii antysemitkiej w Polsce: Apel „Kultury” w sprawie wydarzeń Marca 1968; List Jerzego Andrzejewskiego do Eduarda Goldstückera, Prezesa Związku Pisarzy Czechosłowackich; List otwarty Zygmunta Mycielskiego, Prezesa Związku Kompozytorów Polskich, do muzyków czeskich i słowackich zrzeszonych w Związku Kompozytorów Czechosłowacji; Oświadczenie „Kultury” w związku z wydarzeniami 1968 roku w Polsce; Informacja o planowanym na wrzesień 1970 roku Kongresie Współczesnej Nauki i Kultury Polskiej na Obczyźnie; List Czesława Miłosza do redaktora „Kultury”; Artykuł po procesie „taterników”; Przemówienie Jerzego Andrzejewskiego na pogrzebie Pawła Jasienicy 22 sierpnia 1970 roku w Warszawie; List Giedroycia do Redakcji „Informations Catholiques Internationales”, polemizujący z zarzutami Jeana Offredo, iż „Kultura” prowadzi niesprawiedliwą krytykę Kościoła; Oświadczenie historyków polskich na uchodźstwie w „Kulturze” w związku ze śmiercią prof. Tadeusza Manteuffla; Oświad-

czenie „Kultury” w sprawie wydarzeń Grudnia 1970 roku; Artykuł redakcyjny „Kultury” o potrzebie współdziałania inteligencji i robotników; Protest intelektualistów polskich przeciwko represjom wobec ludzi nauki i kultury w Czechosłowacji po zdławieniu „Praskiej Wiosny”; Nota wydawcy; Indeks nazwisk.

9. GIEDROYC, Jerzy, MIŁOSZ, Czesław: *Listy 1973–2000*. Opracował Marek Kornat. Warszawa 2012, 614, [1] s. (Archiwum „Kultury”, 12)

Listy 1973–2000. Aneks: List otwarty Witolda Wirpsy do Związku Literatów Polskich; List Czesława Miłosza do Sekretarza Generalnego Sekcji Pen Clubu Władysława Bartoszewskiego; List Jerzego Giedroycia do Juliusza Mieroszewskiego o spotkaniu z Sołżenicynem w Zurychu 20 listopada 1974 r.; List Czesława Miłosza do Antoniego Słonimskiego w związku z jego wywiadem dla „Les Nouvelles Litteraires” z 22 stycznia 1976 r.; List otwarty prof. Edwarda Lipińskiego do I Sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka; Wypowiedź Antoniego Słonimskiego w sprawie oskarżeń Artura Sandauera pod adresem Czesława Miłosza (maj 1976, fragment felietonu); Deklaracja intelektualistów emigracyjnych z Europy Środkowej i Wschodniej w sprawie prawa narodu ukraińskiego do niepodległości, maj 1977 r.; Komunikat „Kultury” o Nagrodzie Literackiej im. Neustadta dla Miłosza, kwiecień 1978 r.; List Czesława Miłosza do prymasa Polski kardynała Stefana Wyszyńskiego z 22 lutego 1979 r.; Oświadczenie Józefa Czapskiego w sprawie Rudolfa Hessa, wrzesień 1980 r.; Uwagi Redakcji „Kultury” o znaczeniu wydarzeń „Sierpnia 1980”, wrzesień 1980 r.; Apel do narodu niemieckiego; Deklaracja założycielska i apel Funduszu Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej; Apel Redakcji „Kultury” o Nagrodę Pokojową Nobla dla Lecha Wałęsy, sierpień 1982 r.; Esej Czesława Miłosza o stosunkach polsko-żydowskich, *Oby inaczej*, na marginesie książki Henryka Grynberga, *Prawda nieartystyczna* (1984), złożony do „Kultury”, niedrukowany, luty 1985 r.; Oświadczenie Redaktora „Kultury” w sprawie przyszłości pisma i Instytutu Literackiego; Artykuł Konstantego A. Jeleńskiego, *PRL-owskie reguły „Gry o Gombrowicza”*; List Czesława Miłosza do Redaktora „Kultury” w związku z wywiadem udzielonym Guy Sormanowi dla „Le Figaro Magazine” z 9 lipca 1988; Polemiczny list Jana Venuleta do Redakcji „Kultury” w związku z artykułem o Ksawerym Pruszyńskim i odpowiedź Czesława Miłosza; List Czesława Miłosza do Fundacji Pomocy Niezależnej Literaturze i Nauce Polskiej z 27 lutego 1990 r.; Pismo (faks) Jerzego Giedroycia do Przewodniczącego Rady Najwyższej Republiki Litewskiej Vytautasa Landsbergisa w związku z Aktem Przywrócenia Niepodległości z 11 marca 1990 r.; Gustaw Herling-Grudziński o „ciągłościach marksistowskich” Czesława Miłosza; Artykuł Czesława Miłosza w „New York Times” i „Gazecie Wyborczej” w związku z sowiecką interwencją zbrojną w Wilnie w styczniu 1991 r.; Apel trzech poetów: Tomasza Venclovy, Josifa Brodskiego i Czesława Miłosza w sprawie niepodległości Litwy, styczeń 1991 r.; Artykuł Czesława Miłosza o Litwie, styczeń 1991 r.; Stefan Kisielewski, *Czy laureat Nobla pisze prawdę?*, marzec 1991 r.; List Czesława Miłosza do Jerzego Giedroycia w związku z artykułem Marka Zielińskiego w „Zeszytach Historycznych”; Odpowiedź Marka Zielińskiego na list Czesława Miłosza do Redaktora „Zeszytów Historycznych”; Notatka Jerzego Giedroycia do dyplomacie litewskim Petrasie Klimasiu w związku ze staraniami o przekazanie jego księgozbioru do Wilna, sierpień 1991; Czesław Miłosz – rekomendacja dla Jerzego Giedroycia dwóch kandydatur do stypendium Funduszu Pomocy Niezależnej Nauce i Literaturze Polskiej; Krystyczne uwagi Jerzego Giedroycia o *Dzienniku pisanym nocą* Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, lipiec 1994 r.; List prof. Adama Bromke do Redakcji „Polityki” w sprawie tzw. akcji balonowej Radia „Wolna Europa”, styczeń 1995 r.; List pomysłodawców utworzenia Akademii Przemyskiej do Czesława Miłosza z 31 lipca 1996 r.; List Czesława Miłosza do

premiera rządu RP Jerzego Buzka w sprawie konfliktu o strażnicę graniczną w Puńsku z 21 lutego 1999 r.; Pismo Jerzego Buzka do Czesława Miłosza w odpowiedzi na jego list w związku z konfliktem o strażnicę graniczną w Puńsku z 27 kwietnia 1999 r.; Notatka Jerzego Giedroycia dla Czesława Miłosza o twórczości literackiej Wasila Bykaua w związku z pomysłem wystąpienia o literacką Nagrodę Nobla dla niego, listopad 1999 r.; List Ihara Babkova, redaktora naczelnego czasopisma „Fragmenty” w Mińsku, do Jerzego Giedroycia, 13 stycznia 2000; Nota wydawcy; O zasadach wydania; Errata; Indeks nazwisk.

W KRĘGU PARYSKIEJ „KULTURY”

1. MIEROSZEWSKI, Juliusz: *Listy z Wyspy. ABC polityki „Kultury”*. Wybór, opracowanie i posłowie Rafał Habielski. Paryż-Kraków: Instytut Literacki Kultura – Instytut Książki, 2012, 463 s.

Słowo wstępne; Finał klasycznej Europy; List z Wyspy; List z Wyspy. Czarne słowa; List z Wyspy. Sprawa Miłosza; Psychologia Przełomu; Literatura „oblężonego miasta”; O reformę „zakonu polskości”; List z Wyspy. Problem „habsburskiego przedmurza”; List z Wyspy. Prywatne inicjatywy polityczne; Nad grobem słońca ze „Sprawy Polskiej”; Czerwone drzewa i polski las; Niemcy; Polacy i... poganie; Bilans emigracyjny. Rozważania noworoczne; Polityka narodów zdeklasowanych; Dramat „wyzwolenia”; Dramat polskich „klerków”; Karty na stół; Lekcja węgierska; Ewolucjoniści i „wyzwoleńcy”; Dialektyczne medytacje na trasie W–Z; Na ruinach „przedmurza”; Refleksje ćwierćwiecza; Strona bierna; Geoideologia; Koń przed wozem; ABC polityki „Kultury”; Tysiąc lat i co dalej?; Ustrój – geopolityka – niepodległość; Rozprawa o metodzie. Jak należy postępować z Rosją?; Stare wino w nowych beczkach; Może zdarzyć się i tak; Futurologia Polski; Refleksje grudniowe; O żydach, Kosmopolakach i wschodniakach; Kordian i cham; Polska „Ostpolitik”; Polska „Westpolitik”; Rosyjski „kompleks polski” i obszar ULB; Utracone sprawy – Utopie – Wizje – Gigantomachia – Dewolucja; Materiały do refleksji i zadumy. Nota edytorska; Juliusz Mieroszewski i jego piśmarstwo; Źródła druku; Bibliografia; Wykaz osób.

2. JANTA-POŁCZYŃSKI, Aleksander, *Wracam z Polski*. Wstęp i opracowanie Grażyna Pomian. Paryż-Kraków: Instytut Literacki Kultura – Instytut Książki, 2013, 195 s.

Awantura emigracyjna (Grażyna Pomian); Uwagi edytorskie; Zamiast wstępu; Cmentarze powstańców; Obraz Warszawy; Warszawskie codzienność; Podróż koleją; Analiza podejść politycznych; Wrocław i Ossolineum; Wystawa i zagadnienia Ziemi Odzyskanych; Pielgrzymka do Oświęcimia; Ciało śpią, duchy czuwają; Pracownia Wita Stwosza; *Wgląd w Rzqd*; W Poznaniu; Sytuacja Kościoła; U kardynała Hłonda; Pokrzywno; Stosunek do Rosjan; Paradoks sił i słabości; Człowiek i system; Gospodarstwo i plany; Dwie inicjatywy i robotnik; Wobec wsi; Niedyskrete trochę literackie; Muzyka i Picasso; Spojrzenie na zagranicę; *Jądro ciemności*. Wykaz osób.

Konstelacja „Kultury”:

bibliografie pisarzy w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu
(Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską)

1. CZESŁAW MIŁOSZ w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. *Bibliografia*. Pod kierunkiem Jadwigi Czachowskiej, opracował Adam Szlendak. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XXI, [1], 159, [2] s. – Konstelacja „Kultury”, 1.

2. WITOLD GOMBROWICZ w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. *Bibliografia*. Opracowała Alicja Szałagan. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XVII, [1], 69 s. – Konstelacja „Kultury”, 2.

3. JERZY STEMPOWSKI w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. *Bibliografia*. Opracował Jerzy Timoszewicz. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XI, [1], 51, [2] s. – Konstelacja „Kultury”, 3.

4. KONSTANTY ALEKSANDER JELEŃSKI w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. *Bibliografia*. Opracował Jerzy Kandziora. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XXV, [1], 91 s. – Konstelacja „Kultury”, 4.

5. JÓZEF CZAPSKI w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. *Bibliografia*. Opracowała Alicja Szałagan. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2007, XVII, [1], 81, [2] s. – Konstelacja „Kultury”, 5.

6. GUSTAW HERLING-GRUDZIŃSKI w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu. *Bibliografia*. Opracował Zdzisław Kudelski. Warszawa: Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską, Oddział Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie, 2008, XXXIII, [1], 128, [1] s. – Konstelacja „Kultury”, 6.

Korespondencje i rozmowy z Redaktorami Instytutu Literackiego
wydane poza seriami
(W porządku chronologicznym)

1. NOWAK-JEZIORAŃSKI, Jan, GIEDROYC, Jerzy: *Listy 1952–1998*. Wybór, opracowanie i wstęp Dobrosława Platt. Wrocław: Towarzystwo Przyjaciół Ossolineum, 2002, 774 s. – Archiwum Jana Nowaka-Jeziorańskiego w Zakładzie Naukowym im. Ossolińskich, 1.
Dobrosława Platt: Dyktatorzy polskiej sprawy; Nota wydawcy; Listy 1952–1998; Aneksy: 1. Listy z roku 2000; 2. [L. Perzanowski]; Jerzemu Giedroycowi w odpowiedzi; Indeks osób; Indeks instytucji; Indeks czasopism; Wykaz skrótów.

2. GIEDROYC, Jerzy, GOMBROWICZ, Witold: *Correspondance 1950–1969*. Trad. du pol., préf. et annoté par Jean-Claude Famulicki. Paris: Fayard, 2004, 445, [3] s.

3. TORUŃCZYK, Barbara: *Rozmowy w Maisons-Laffitte, 1981*. Warszawa: Zeszyty Literackie, 2006, 207, [2] s.

Adam Michnik: Jego wiek; I. „Kultura” – oddziaływanie słowem. Mówi Jerzy Giedroyc. Pod tym namiotem ciągle żyjemy; II. „Kultura” od środka. Opowiada Zofia Hertz. Dzień w Maisons-Laffitte; III. Rozmowy z Jerzym Giedroyciem. Myśleć o polityce; Zawsze za kulisami; Siła słowa; Korekta historii: Inna strategia. Pomysły polityczne; IV. Aneks. Skrawki rozmów. Mówi Jerzy Giedroyc: Podróżować z Jerzym Giedroyciem; O ludziach; Skrawki listów: Barbara Toruńczyk do Aleksandra Smolara, 1981; Jerzy Giedroyc – Barbara Toruńczyk, 1981–1982; V. Fotografie; Przypisy; Nota wydawcy; Spis fotografii; Indeks nazwisk.

4. *OSTATNIE LATO W MAISONS-LAFFITTE: Jerzy Giedroyc, Zofia Hertz, Henryk Giedroyc, Sierpień 2000 r. – listopad 2001 r.* Rozmawiała i opracowała Hanna Maria Giza. Wrocław: Kolegium Europy Wschodniej, 2007, 212 s., [24] s.

„Marzenia więcej niż skromne”. Rozmowy z Jerzym Giedroyciem, 11–15 sierpnia 2000 r.; „Mnie interesowało, czy to się może udać, czy nie”. Rozmowy z Zofią Hertz, 12–13 sierpnia 2000 r.; „Ja myślałem, że my jesteśmy nieśmiertelni...”. Rozmowy z Henrykiem Giedroyciem, listopad 2001 r. Aneksy: 1. Czat internetowy z Jerzym Giedroyciem, 11 sierpnia 2000 r.; 2. List Zofii Hertz do Hanny Marii Gizy; Noty biograficzne: Od Autorki; Od Wydawcy; Indeks nazwisk.

5. SIEMASZKO, Zbigniew S.: *Korespondencja z Jerzym Giedroyciem (1959–2000)*. Lublin: Norbertinum, 2008, 403, [2] s.

Skróty, nazwy, słownictwo; Wprowadzenie; Korespondencja; Aneks A: Zbigniew S. Siemaszko: Jerzy Giedroyc (1906–2000). Człowiek wielkiej kultury; Aneks B: Zbigniew S. Siemaszko: Polska sytuacja widziana przez Jerzego Giedroycia i przez polski Londyn; Rejestr listów zamieszczonych; Rejestr listów pominiętych; Zestawienie ilości listów; Indeks nazwisk.

6. GIEDROYC, Jerzy, JANTA-POLCZYŃSKI, Aleksander: *Korespondencja 1947–1974*. Opracował, przedmową i przypisami opatrzył Paweł Kądziera. Warszawa: Biblioteka Narodowa, 2009, 518, [2] s., [32] s.

Paweł Kądziera: Przedmowa; Wykaz akronimów; Korespondencja 1947–1974; Nota edytorska; Indeks; Spis ilustracji.

7. *TECZKI GIEDROYCIA*. Opracowanie Iwona Hofman, Leopold Unger. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej; Instytut Literacki Paryż, 2010, 352 s.

Leopold Unger: Dlaczego i po co ta książka?; Iwona Hofman: „To słowo zostaje, to słowo oddziałuje”; Wojciech Sikora: Już 10 lat. *Z teczek*. Historia czy mitomania; Ciężki poród; Jak cegła na głowę; Elity: stołki zamiast wizji; Folwarki zamiast państwa; Nie grzebać w przeszłości; Na przeciągu historii; Wschodni sąsiedzi; Litwa; Ukraina; Historia, a nie histeria; Nie bać się; Zjawia skansenu; Siła, ale i głowa; Drążyć do końca; „Kultura” bez lukru; Notatki Redaktora; Bibliografia.

8. GIEDROYC, Jerzy, MIŁOSZ, Czesław: *Laiškai 1952–1963. Le idinio reng ėjas, įžangos ir komentatų autorius Marek Kornat. Iš lenkų kalbos vertė Kazys Uscila*. Vilnius: Mintis, 2010, XI, 723, [4] s.

9. SUPRUNIUK, Mirosław Adam: *Uporządkować wspomnienia. Nieautoryzowane rozmowy z Jerzym Giedroyciem*. Toruń: Towarzystwo Przyjaciół Archiwum Emigracji, 2011, 235, [3] s. – Archiwum Emigracji, t. 38.

Mirosław A. Supruniuk: Słowo wstępne; [Części] I-VIII; Indeks nazwisk; Wykaz skrótów.

CZĘŚĆ CZWARTA

FRAGMENTS (1973–1979)

Bibliografia zawartości

Mirosław A. SUPRUNIUK

**„KULTURA” W AMERYCE:
„FRAGMENTS” (1973–1979)**

„Nieomal jedyna celowa akcja na rzecz niepodległości, stojąca do dyspozycji emigracji politycznej i Polonii, to naświetlenie sytuacji panującej w kraju – w prasie państw naszego osiedlenia, oddziaływanie na opinię publiczną społeczeństw, wśród których żyjemy, przedstawianie rzeczywistości Polski obecnej, dementowanie kłamstw reżymu, prostowanie mylnych reportaży dziennikarzy obcych”¹. Zdanie to, wydrukowane w liście Henryka Czajkowskiego do redakcji „Kultury”, najpełniej oddaje jedną z najważniejszych w polityce Instytutu Literackiego koncepcji niesienia pomocy Polsce.

Pomysły i próby zorganizowania podobnej akcji na szeroką skalę w prasie amerykańskiej czy któregoś z krajów Europy Zachodniej pojawiały się na łamach prasy i publikacji emigracyjnych, w tym również w „Kulturze”, od końca lat 50., ale nie dały pozytywnych wyników. Ukazywały się, co prawda, sporadyczne artykuły, sprostowania czy listy do redakcji nawet głównych pism w niektórych krajach osiedlenia Polaków, ale dotyczyły najczęściej korygowania fałszów propagandy komunistycznej w telewizji czy radiu we Francji i Anglii (rzadziej w Niemczech), wydarzeń politycznych głośnych i spektakularnych np. „poznańskiego czerwca”, czy października 1956, lub akcji prowadzonych na emigracji, np. różne wydarzenia związane z rozliczeniem zbrodni katyńskiej, a później akcją niesienia pomocy emigrantom z 1968 i 1981 roku. Do tego typu programów zaliczyć można również audycję o powstaniu warszawskim w radio Canberra, czy głosy polskie na temat wizyty Edwarda Gierka w prasie w Stanach Zjednoczonych. Polacy pojawiali się też w prasie zachodniej przy okazji wydarzeń politycznych w krajach bloku sowieckiego – najczęściej jako sygnatariusze apeli lub memoriałów, rzadziej jako komentatorzy – oraz w roli udziałowców organizacji zrzeszających emigracje narodów spod supremacji sowieckiej, np. memoriały składane w Genewie, Helsinkach, udział w Komitecie „Przesłuchania im. Sacharowa” lub sporadycznych akcji antysowieckich np. proces Davida Rousseta, protest z okazji wizyty Chruszczowa w Londynie czy akcje poparcia dla walczących Węgrów.

¹ H. Czajkowski, *Akcja propagandowa na własnym odcinku*, *Kultura* 1977 nr 1/2, s. 224–225.

Jednak – przytoczmy raz jeszcze słowa listu H. Czajkowskiego z 1977 roku – „rezultaty tych poczynąń na przestrzeni 30 lat – jak na wielkość naszej emigracji i ilość ośrodków polskich w świecie zachodnim – nie są zadawalające”.

Emigracji polskiej, poza wydarzeniami lat 80., nie udało się dotrzeć do społeczeństw krajów osiedlenia, ani ukształtować ich opinii. Powodów takiego stanu rzeczy dopatrywał się Czajkowski w swoistej ksenofobii emigracyjnej i braku pomysłów: „Naszych zorganizowanych skupisk jest w wielu krajach dużo. Na ogół tkwią one w polskich gettach, obchodzą rocznice narodowe, na których są wygłaszane bardzo podniosłe przemówienia, i to jest właściwie wszystko. A mogłoby więcej: w każdej większej miejscowości wychodzi miejscowy dziennik. Czy były próby umieszczania jakiegś wzmianki w formie krótkiego artykułu, czy listu do redakcji o tym czy innym wypadku zaistniałym w Kraju? [...]. Ukazują się czasem w prasie obcej wypowiedzi nam przychylne, jak ostatnio w londyńskim Times’ie Bernarda Levina, w lutym, na temat zmian konstytucji PRL, w lecie tegoż autora o Pomniku Katyńskim i o zajęciach grudniowych w roku 1970 w Szczecinie. Publicystów «swoich» prawdopodobnie umieszczają z mniejszymi oporami – należy się starać o przedruk”. W dalszej części listu Czajkowski postulował, by w akcji propagandowej współpracować z innymi narodowościami bloku sowieckiego i wykorzystywać ich możliwości wejścia na łamy prasy. Uważał ponadto, że działania prowadzone wspólnie powinny być sygnowane wspólnym „szyldem” np. polsko-ukraińsko-litewskim i dotyczyć powinny też obszarów pozornie odległych od polityki, tj. propagować polski dorobek kulturalny. Jednym ze sposobów miałyby akcja, w której Polacy domagaliby się w publicznych bibliotekach w miejscu zamieszkania książek i prasy w językach obcych o polskiej tematyce. Kończąc list Czajkowski zauważył: „Ofiarowanie miejscowej radiostacji kompletu płyt naszych kompozytorów też spełni swoje zadanie”².

Jakkolwiek możliwości bezpośredniego docierania do opinii publicznej Europy Zachodniej, Stanów Zjednoczonych, Kanady, Brazylii czy Australii (wymieńmy jedynie kraje największego osiedlenia Polaków) były ograniczone choćby ze względów finansowych, „Kultura” – samodzielnie oraz we współpracy z innymi organizacjami i instytucjami emigracyjnymi – wielokrotnie podejmowała próby informowania obywateli państw odgrywających kluczową rolę w polityce światowej o sytuacji politycznej, społecznej i kulturalnej Europy Środkowo-Wschodniej.

² Tamże.

Dotyczyło to również emigracji z państw zza „żelaznej kurtyny”: rosyjskiej, ukraińskiej czy czeskiej.

Wydawanie na Zachodzie czasopisma i książek objętych zakazem debitu w Polsce, w mało znanym języku kraju Europy Środkowo-Wschodniej, ograniczało znacznie zasięg odbioru do wąskiego kręgu osób władających tym językiem na świecie. Dodatkowo, ważnym ograniczeniem była też cena pisma, niewielki zasięg sprzedaży bezpośredniej zawężony do polskich księgarni i klubów, oraz konieczność prenumeraty. Czasopismo wysyłane było co prawda do najważniejszych bibliotek i instytutów naukowych na świecie, ale ani redaktor, ani autorzy „Kultury” nie mieli wpływu na liczbę wypożyczeń czy zainteresowanie. W kwietniu 1948 roku Jerzy Giedroyc nosił się z zamiarem wydawania „Kultury” w języku francuskim. Miała to być edycja skompilowana z najważniejszych artykułów literackich miesięcznika, choć Jerzy Stempowski sugerował, by redakcja omówiła politykę rządu francuskiego wobec Europy Środkowej³. Krótko, w latach 1950–1955, „Kultura” zamieszczała streszczenie najważniejszych artykułów w języku francuskim, a od 1953 roku również w angielskim, których autorem był Konstanty A. Jeleński. *Resumé* robione były pod naciskiem czytelników ze Stanów Zjednoczonych: „Masę instytucji czy ośrodków wykorzystuje «Kulturę» i takie resume ułatwia im orientację” – pisał Giedroyc do Jeleńskiego⁴. Z pomysłu tego z czasem zrezygnowano, gdy okazało się, że nie wpływa to ani na zwiększenie sprzedaży, ani na wzrost liczby niepolskich czytelników.

Najważniejsi autorzy i publicyści „Kultury” (J. Mieroszewski, K. A. Jeleński, G. Herling-Grudziński, Cz. Miłosz, B. Osadczyk, L. Unger czy M. Heller) pisali i publikowali w czasopismach niepolskich, głównie w elitarniej prasie Kongresu Wolności Kultury, czasopismach Free Europe Committee i periodykach emigracji wschodnioeuropejskich; wielu uczestniczyło ponadto w międzynarodowych konferencjach i seminariach z udziałem najwybitniejszych intelektualistów europejskich. Wymiana doświadczeń, rozmowy oraz możliwość przekazywania tą drogą, wąskiej najczęściej publiczności, poglądów „Kultury” na bieżące wydarzenia na świecie, tylko w niewielkim stopniu zaspokajała ambicje redaktora Jerzego Giedroycia. Dzięki bliskiej współpracy z głównym czasopismem Kongresu – „Preuves”, którego redaktorem naczelnym

³ J. Giedroyc, J. Stempowski, *Listy 1946–1969*, wybrał, wstępem i przypisami opatrzył A. S. Kowalczyk, Cz. 1, Warszawa 1994, s. 44, 50.

⁴ J. Giedroyc, K. A. Jeleński, *Listy 1950–1987*, wybrał, oprac. i wstępem opatrzył W. Karpiński, Warszawa 1995, s. 184–185.

był François Bondy, wielki przyjaciel „Kultury”, a w redakcji zasiadał K. A. Jeleński, „Kultura” zawsze mogła opublikować po francusku tekst, który wydawał się mieć znaczenie dla propagowania „sprawy polskiej”. Dotyczyło to zarówno literatury (teksty W. Gombrowicza, J. Stempowskiego, G. Herlinga-Grudzińskiego, Cz. Miłosza), sztuki (J. Czapski) czy polityki (np. pierwodruk obszernych fragmentów *Zniewolonego umysłu*, czy teksty Jeleńskiego o polskim Październiku). W latach 50., na prośbę Bondy’ego, Jeleński robił w „Preuves” co jakiś czas streszczenie „Kultury”⁵. I, jakkolwiek zarówno Jerzy Giedroyc, jak i inni współpracownicy „Kultury” nie wykorzystywali tego środka przekazu zbyt często, wydaje się, że taki stan rzeczy sprawił, że po roku 1950 jedynie sporadycznie pojawiał się w korespondencji redaktora „Kultury” pomysł wydawania książek czy pisma po francusku. Dostęp do innych czasopism Kongresu, angielskich („Encounter”, „Soviet Survey”, „Survey”), niemieckich („Der Monat”), amerykańskich („Minerva”), włoskich („Tempo Presente”) czy innych, wydawanych na całym świecie, był już mniej komfortowy i znacznie trudniejszy, stąd przekonanie wśród głównych współpracowników „Kultury”, że chęć dotarcia do czytelników anglo-, czy niemieckojęzycznych musi być poparta własnym pismem w języku angielskim czy niemieckim. Podobne opinie dotyczyły ogromnej prasy wschodnioeuropejskich emigracji (rosyjskiej, ukraińskiej, czeskiej, słowackiej, litewskiej i rumuńskiej), która z reguły aż do lat 70., z wielką ostrożnością odnosiła się do inicjatyw „Kultury”⁶. Co prawda, wprowadzenie w środowisko rosyjskie – tzn. rosyjskiej emigracji – zawdzięczała „Kultura” Józefowi Czapskiemu i jego, sięgającym lat międzywojennych, znajomościom, jednak przyjaźń Czapskiego z Romanem Gulem – wydawcą „Nowego Żurnala” w USA, i stosunki z Iriną Ilowajską oraz jej gazetą „Russkaja Mysl”, dawały jedynie szansę na sporadyczne kontakty z czytelnikami rosyjskimi. Stosunki te ułożyły się naprawdę dobrze dopiero, gdy w redakcji „Russkoj Mysli” pojawiła się Natalia Gorbaniewska i kiedy w 1974 roku Władimir Maksimow założył „Kontinent”, czasopismo emigracji rosyjskiej wzorowane na „Kulturze”, w którego redakcji znaleźli się m.in. Jerzy Giedroyc, Gustaw Herling-Grudziński i Józef Czapski.

⁵ Tamże, s. 120.

⁶ Jednym z nielicznych przejawów zainteresowania poprawą np. stosunków polsko-ukraińskich ze strony ukraińskiej było wydawane w Kanadzie czasopismo „The Ukrainian Quarterly”. Por. *For a durable understanding between Ukraine and its neighbours*, The Ukrainian Quarterly 1977 vol. 33 no 3, s. 229–235 – który odnosi się do *Deklaracji w sprawie ukraińskiej*, Kultura 1977 nr 5.

Wspierając starania Rosjan o dotację z Fundacji Forda, K. A. Jeleński pisał do Giedroycia: „Rola tego pisma jest przemawianie do Rosjan. Nawet jeśli trudności przenikania pisma do Rosji będą jeszcze większe niż w wypadku «Kultury», jest radio, które będzie trąbić jego artykuły, jest wciąż rosnąca liczba obywateli sowieckich wyjeżdżających za granicę. Modelem tego nowego pisma powinna być «Kultura». Pan sam wie najlepiej, że inaczej przemawia się do rodaków, inaczej do cudzoziemców. Różnica tonu, różnica argumentów jest jeszcze większa w wypadku Związku Sowieckiego niż Polski. Poza tym wiemy dobrze, że nikt już na Zachodzie nie ma na temat Rosji żadnej iluzji (nawet sami zachodni komuniści). [...] Pismo wydawane w języku rosyjskim j e d y n i e jest o wiele poważniejszym instrumentem niż «propaganda» na zagranicę. Ostatecznie wiemy dobrze, że cokolwiek się w tym piśmie ukaże ciekawego i nowego – dostanie się i tak zaraz do zachodniej prasy w większej jeszcze mierze niż w wypadku «Kultury», po prostu dlatego, że Rosja jest innej miarą stawki niż Polska”⁷.

Inicjatywa wydania tekstów „Kultury” po rosyjsku, przy całkowitej obojętności środowisk polskiego wychodźstwa⁸, związana była jednak nie tyle z zamiarem dotarcia do rosyjskiej emigracji (choć liczone, że kupi ona część nakładu), co z rosnącą po 1956 roku pewnością, że „Kultura” znajdzie czytelników w Związku Sowieckim. „«Kultura» ma niezwykłą pozycję i wyjątkowe możliwości oddziaływania na intelektualistów zarówno w Polsce jak w Związku Sowieckim” – napisał Jerzy Giedroyc w 1964 roku w projekcie serii „Archiwum Rewolucji”. Projekt ten zakładał pozyskanie funduszy z amerykańskiej Fundacji Forda na druk przekładów kilkunastu pozycji ze światowej literatury politycznej, w tym m.in. prac A. Weissberga, M. Sperbera, A. Koestlera, czy B. Lewitzkiego. Ponadto, w obliczu możliwości dotarcia do czytelników w Sowietach, „Kultura” wyszła z pomysłem przełożenia na język rosyjski czterech książek wydanych wcześniej w Instytucie: *Ferdynurke* W. Gombrowicza, *Cmentarze* oraz *Pierwszy krok w chmurach* M. Hłasko, opowiadania L. Lipskiego i *Dziennik podróży* P. Hostowca⁹. Starania o przemycanie „Kultury” do Związku Sowieckiego przynosiły rezultaty. Dowodem była np. dyskusja na Plenum Związku Literatów

⁷ J. Giedroyc, K. A. Jeleński, *Listy*, s. 406.

⁸ J. Giedroyc, J. Stempowski, *Listy*, Cz. 2, s. 42.

⁹ „Kultura” and its influence in Eastern Europe, [w:] M. A. Supruniuk, „Kultura”: materiały do dziejów Instytutu Literackiego w Paryżu. Bibliografia działalności wydawniczej 1946–1990 (*Uzupełnienia*), [T. 1], Toruń 1994, s. 91. Pomysł ten nie został nigdy zrealizowany.

Ukraińskich w Kijowie w 1956 roku, gdzie atakowano stanowisko „Kultury” w sprawie węgierskiej i wpływ „Kultury” wywierany na społeczeństwo w Polsce. Również Instytut w Tübingen w Niemczech zbierał relacje, przesyłane później do Maisons-Laffitte, od jeńców niemieckich, że stykali się oni w łagrach w Potmie z krążącymi odpisami ważniejszych artykułów „Kultury”¹⁰.

Ze wszystkich pomysłów wydawania miesięcznika w językach obcych udało się Jerzemu Giedroycowi zrealizować jedynie okazjonalne zeszyty: niemiecki i czeski, oraz trzy, świadczące o pewnej systematyczności, zeszyty rosyjskie.

*

Projekt wydawania „czegoś” z „Kultury” w języku angielskim pojawił się po raz pierwszy wkrótce po roku 1950 i był bez wątpienia pomysłem Juliusza Mieroszewskiego, który znalazłszy zainteresowanie u redaktora Giedroycia wracał do niego uparcie co kilka miesięcy. W „Kulturze” od jakiegoś czasu zdawano sobie sprawę z tego, że ponieważ pismo krytykuje wschodnią politykę Stanów Zjednoczonych, szczególnie zaś działania Free Europe Committee w Nowym Jorku, każdy zeszyt „Kultury” był streszczany dla potrzeb szeregu instytucji amerykańskich. Już wcześniej szczególnie ważne, z punktu widzenia polityki Maisons-Laffitte, teksty z „Kultury” były tłumaczone na język francuski, angielski lub niemiecki i rozsyłane do niektórych osób i instytucji. Zasięg odbioru był jednak niewielki¹¹. W koncepcji Mieroszewskiego, pierwotnie mowa była o biuletynie pisanym, tłumaczonym i przygotowywanym na woskówkach w Londynie, a następnie przesyłanym do Paryża, gdzie wykonany miał być druk: „Po odbiciu wysyłałoby się z Paryża – do Anglii na adresy, które bym Panu podał. Najważniejsze jednak byłoby mieć kogoś w Ameryce, który by wprowadził nasz biuletyn do Głosu Ameryki i do pism amerykańskich. Można by posyłać bezpośrednio, ale byłoby lepiej mieć na miejscu swojego przedstawiciela. Nie wiem, jakie szanse miałaby wersja francuska w Paryżu, bo nie znam zupełnie tamtejszych warunków. Co do rynku amerykańskiego, nie mam najmniejszych wątpliwości, że rzecz by poszła. Agencję można rozpocząć dosłownie z 10 funtami. Więcej Pan nie ryzykuje. Gdyby taka rzecz się rozwinęła, można by robić serwis

¹⁰ Notatka Juliusza Mieroszewskiego pt. „Działalność Kultury” – Archiwum Instytutu Literackiego (dalej: AIL). Por. też: J. Giedroyc, J. Stempowski, *Listy*, Cz. 1, s. 405.

¹¹ J. Giedroyc, J. Mieroszewski, *Listy 1949–1956*, wybrał i wstępem opatrzył K. Pomian, Cz. 2, Warszawa 1999, s. 57 p. 2.

co dwa tygodnie”¹². Z czasem, wobec trudności finansowych „Kultury”, Mieroszewski i Giedroyc wpadli na pomysł, by wydawaniem biuletynu, czy raczej angielskiej wersji czasopisma, zainteresować władze amerykańskie. Projekt pt. „Możliwości zużytkowania «Kultury» jako narzędzia akcji antysowieckiej” zakładał, że „Kultura” spełniałaby swe zadanie jako pismo antysowieckie dopiero wtedy, gdyby posiadała drugą edycję w języku angielskim. Edycja ta byłaby propagandą materiałów informacyjnych, studiów i tez, drukowanych w „Kulturze” w stosunku do narodów bloku sowieckiego, których emigracje opierały się na narodach anglosaskich, a przede wszystkim na Stanach Zjednoczonych. Projektodawcy przyjęli, że tylko pismo, poświęcone wspólnemu celowi, na którego łamach mogłoby się wypowiedzieć w sposób nieskrępowany pisarze, publicyści i politycy poszczególnych narodów, może się stać łącznikiem, wiążącym przedstawicieli poszczególnych narodów i wprowadzającym wspólnotę myśli politycznej ich emigracji. W „Kulturze” zdawano sobie sprawę, że edycja angielska mogłaby służyć doskonale jako materiał studiów nastroju kierunków politycznych i źródło informacji dla USA. Dałaby ona rzeczowe materiały do wyciągnięcia wniosków odnośnie konkretnych możliwości poszczególnych ugrupowań emigracyjnych, realności oddzielnych programów politycznych, a także konkretnych możliwości pracy politycznej na terenach okupowanych. Angielska „Kultura” byłaby sama przez się materiałem informacyjnym dla społeczeństw anglosaskich i inteligencji francuskiej, niemieckiej, włoskiej i hiszpańskiej, odnośnie do sytuacji na poszczególnych terenach okupowanych i wśród poszczególnych emigracji politycznych. Tylko obie edycje razem, polska i angielska, byłyby w stanie wspólnie, skutecznie realizować program propagowania antykomunizmu na terenie Polski, emigracji polskiej, emigracji innych narodów okupowanych.

Propagowany w tym czasie przez Mieroszewskiego, niezależnie od pomysłu angielskiej „Kultury”, zamysł utworzenia w Londynie agencji prasowej i informacyjnej o Europie Środkowej na bazie autorów „Kultury”, jako rodzaju konkurencji dla serwisów sowieckich czy amerykańskich, kompilowanych przez instytucje zajmujące się Europą, był nowatorski i niezwykle kuszący, lecz w roku 1950 trudny do zrealizowania. Przyczyną powołania agencji Mieroszewski motywował faktem, że wielkie międzynarodowe serwisy prasowe odwołały swoich korespondentów w stolicach państw wschodniej Europy i zdobywanie informacji o wydarzeniach za „żelazną kurtyną” odbywa się drogą pozadziennic-

¹² J. Giedroyc, J. Mieroszewski, *Listy*, Cz. 1, s. 96–97.

karską. Sytuacja ta stworzyła specjalną koniunkturę, którą „Kultura” mogłaby wykorzystać z punktu widzenia politycznego, zwłaszcza że niewielka rola emigracji spychała ją na margines życia politycznego. Poza tym zaistniała potrzeba stałego komentowania i analizy informacji nadchodzących oficjalnie zza „żelaznej kurtyny” nastawionych wyłącznie na propagandę. Celem agencji i ambicją Mieroszewskiego było stworzenie ośrodka zbierającego informacje o Polsce oraz, w miarę możliwości, w innych krajach bloku sowieckiego, w państwach leżących najbliżej Polski: Niemczech, Austrii, Szwecji, i wydawanie biuletynu, który mógłby służyć prasie anglojęzycznej. Z zebranych informacji, trzy razy w miesiącu, pisany byłby 4–5 stronicowy serwis wydawany na papierze „Kultury”, firmowany przez Giedroycia i Czapskiego (z tytułami). „Istnieje w chwili obecnej wielkie zapotrzebowanie na informacje dotyczące wydarzeń w krajach za «żelazną kurtyną»” – napisał w liście do redaktora „Kultury” Mieroszewski¹³.

Pomimo daleko zaawansowanych prac nad treścią nie udało się też zrealizować ani pomysłu wydania szesnastostronicowego dodatku do „Kultury” w języku angielskim, który miał być finansowany przez Polskie Kluby Artystyczne w Stanach Zjednoczonych, ani amerykańskiego numeru specjalnego „Kultury”, którego konspekt redaktor i londyński korespondent omawiali w latach 1950–1952, szukając jednocześnie źródła finansowania w fundacjach amerykańskich.

W 1952 roku Konstanty A. Jeleński, zostawszy kierownikiem sekcji wschodnioeuropejskiej KWK, przedstawił redaktorowi „Kultury” projekt działalności sekcji, którego jednym z punktów było utworzenie jakiegoś międzynarodowego biuletynu w języku angielskim na wzór wydawanych przez Kongres „Kontakte” (niemiecki) czy „Amis de la Liberté” (francuski)¹⁴. W tym samym czasie, być może za namową Giedroycia, który dostrzegł możliwość pomocy finansowej Kongresu, Mieroszewski opracował na nowo koncepcję czasopisma wydawanego w języku angielskim¹⁵. Czasopismo miało nosić tytuł „Culture”. We wstępie do pierwszego projektowanego numeru Mieroszewski pisał, że „Culture” ma być anglojęzycznym bliźniaczym wydawnictwem

„Kultury”. „Interesują nas współczesne poglądy polityczne, społeczne i kulturalne – natomiast nie interesuje nas propaganda. W pierwszym rzędzie pragniemy służyć sprawie ujarzmionych przez Sowiety narodów Europy środkowowschodniej. [...] piszemy i drukujemy przeważnie w językach, które są znane jedynie garstce specjalistów. Sądzymy również, że ci z pośród Amerykanów, którzy interesują się Europą wschodnią poszerzą swój pogląd i wiedzę przez bezpośredni kontakt z niezależną opinią, która nie ma nic wspólnego ani z frazeologią propagandzistów”. Szansę „Culture” dopatrywano w fakcie, że pismo nie będzie związane z żadną partią czy emigracyjnym ugrupowaniem politycznym i reprezentować będzie poglądy wszystkich wolnych ludzi¹⁶. Mieroszewski zakładał, że pismo wydawane dla Amerykanów, których ani historia Polski, ani „Kultura” nic nie obchodzą, musi mieć wyraźne ramy tematyczne, których najważniejszym elementem powinno być konsekwentne zajmowanie się Europą Środkowowschodnią. Wszelkie podejrzenie o propagandę propolską natychmiast zniweczyłoby starania i ograniczyło zasięg czytelników do minimum. Zauważał też, że „Culture” nie spodoba się w RWE, która nie ma żadnej polityki ani własnej myśli, prócz tej „by na pierwszego wziąć pensję”. Wierzył, że pismo może przekonać Amerykanów, że prócz amerykanofobów i „yes-manów” istnieje grupa emigrantów z Europy Środkowej, którzy nadają się na przyjaciół i sojuszników, ale nie na satelitów¹⁷.

W początkach 1953 roku opracowana została przez Juliusza Mieroszewskiego szczegółowa „Notatka w sprawie kwartalnika KULTURY po angielsku”. Mieroszewski napisał, iż doszedł do przekonania, że angielskie wydanie „Kultury” w formie kwartalnika nie mogłoby liczyć ani na szeroki krąg czytelników, ani na zbyt. Czytelnik anglosaski podchodziłby do takiego kwartalnika jako do propagandy i łatwo dostrzegłby emigrancki stempel na tej inicjatywie. Jego zdaniem, zamiast robić jeszcze jeden polski emigrancki kwartalnik po angielsku, „Kultura” powinna zrobić prawdziwy międzynarodowy periodyk, który byłby atrakcyjny dla każdego, który umie po angielsku. Bez cienia „emigranckości” i bez cienia „propagandy”. W tytule byłoby to zaznaczone pod słowem „Culture – International Review”. Pismo to miałoby poruszać sprawy w taki sposób, w jaki nie mogą ich poruszać periodyki angielskie i amerykańskie, które są „narodowe” i ich punkt widzenia jest zdeterminowany polityką takiej czy innej grupy finansowej. „Pie-

¹³ Tamże, s. 100–102 – tam pełny „Projekt agencji prasowej przy «Kulturze»” oraz koncepcja biuletynu (list J. Mieroszewskiego z 18.10.1950).

¹⁴ J. Giedroyc, K. A. Jeleński, *Listy*, s. 110.

¹⁵ Por. też: J. Korek, *Paradoksy paryskiej «Kultury»*. Ewolucja myśli politycznej w latach 1947–1980, Stockholm 1998, s. 73–74. Korek dostrzegł tu jednak szerszy aspekt, który tłumaczy koncepcję stworzenia w Ameryce przez Zygmunta Nagórskiego jra ośrodka politycznego skupiającego wszystkich Polaków – emigrantów w Ameryce.

¹⁶ „Co to jest Culture?” – maszynopis – AIL.

¹⁷ J. Giedroyc, J. Mieroszewski, *Listy*, Cz. 1, s. 247–250.

przem naszego pisma, któryby się uwypukliło, byłby fakt, że byłibyśmy miejscem spotkań autorów reprezentujących różne narodowości, a którzy nie tworzyliby Free Europe i nie byłiby drylowani przez p. Nowaka. (Myślę, że w podtytule dalibyśmy: Independent International Review.) Ta niewątpliwa potrzeba internacjonalizmu została może i bez zlej woli — pogrzebana przez Free Europe. W Anglii Free Europe i jej sub-twory są uważane za agencje propagandy amerykańskiej, którą nikt z olejem w głowie się nie interesuje. My bylibyśmy autentycznie międzynarodowi i niezależni. [...] Zdaję sobie sprawę, że to jest zamierzenie niezmierznie ambitne. Ale w moim rozumieniu tylko ambitne zamierzenia mają w ogóle sens. Gdyby taka impreza się powiodła — byłoby to wspaniałe osiągnięcie i prawdziwe wyjście z ghetta. Z wszystkich polskich redaktorów wydaje mi się, że Pan jeden ma dane do realizacji tego projektu. Bo jeżeli chodzi o forszę, to wykonanie polskiej emigranckiej propagandówki po angielsku kosztowałoby tyle samo co wydanie pierwszego numeru międzynarodowego pisma”.

Nie sposób na podstawie samych korespondencji stwierdzić, czy Juliusz Mieroszewski rzeczywiście nie zdawał sobie sprawy z niewielkich możliwości finansowych Instytutu Literackiego, zwłaszcza w obliczu wydatków na Dom „Kultury”, czy też liczył, lub był przekonany, że „Culture” będzie w całości finansowana przez Kongres Wolności Kultury lub jakąś fundację? Plany i projekty, jakie rozpościerał w „Notatce” zakładały nie tyle wydawanie „Culture” w miejsce „Kultury”, ile wydawanie dwóch pism jednocześnie, dla różnych odbiorców. Kto miałby to robić? – tego Mieroszewski nie wyjaśnił, jakkolwiek zamierzenia były bardzo ambitne i zakładały szybką realizację pomysłu.

Szukając własnego miejsca w „Kulturze” i mając świadomość niewielkiego znaczenia miesięcznika poza emigracją oraz izolacji w emigracyjnych sferach politycznych i „Kulturalnych”, w 1955 roku Mieroszewski raz jeszcze powrócił do pomysłu drukowania „Kultury” po angielsku, tym razem tylko dla Anglii. Proponował by pismo wydawane było nie periodycznie (tylko wtedy, gdy zjawi się tekst istotny dla odbiorcy brytyjskiego) na cienkim biblijnym papierze w nakładzie 200 egz. (format „Kultury”, a wygląd zbliżony do „biblijnych” nadbitek robionych „na kraj”), a następnie rozsyłane lotniczo i bezpłatnie, według wcześniej ustalonych adresów, czołowym czasopismom angielskim i francuskim oraz pewnej grupie osobistości w zachodnim świecie polityki. Publikowane teksty miałyby być anonimowe, a biuletyn, poza możliwością prezentowania poglądów „Kultury”, dawałby szansę prostowania fałszów i polemizowania błędnych twierdzeń w prasie i me-

diach na Zachodzie. W sensie propagandowym, miałby to być „bilet wizytowy” „Kultury” w świecie¹⁸.

W październiku 1956 roku, na fali wydarzeń w Polsce, wydawanie „Kultury” po angielsku zaproponowały amerykańskie związki zawodowe. Pismo miało się nazywać „Culture Syndicale” i ukazywać w regularnych odstępach miesięcznych. Plany były bardzo konkretne, ale wymagały zwiększenia nakładu pracy i liczby osób zatrudnionych w redakcji, na co „Kultura” nie mogła sobie pozwolić.

Jerzy Giedroyc zawsze doceniał rolę i znaczenie Ameryki, uważając ponadto, że jest ona gwarantem jakichkolwiek poważnych działań w „sprawie Europy Środkowej”. Wydaje się jednak, że wskutek niemożności najluźniejszego choćby skoordynowania działań całej emigracji w Stanach Zjednoczonych, a tym samym stworzenia politycznego gremium skutecznie oddziałującego na rząd amerykański, zależało mu przede wszystkim na akceptacji amerykańskich środowisk literackich i uniwersyteckich¹⁹. Przez pewien okres wydawało się, że nawiązane dzięki Jamesowi Burnhamowi kontakty z amerykańską antykomunistyczną lewicą, tą samą która współtworzyła Kongres Wolności Kultury, pozwolą „Kulturze” docierać ze swymi koncepcjami czy raczej ocenami i prognozami do amerykańskiej opinii publicznej, lub choćby tylko do kręgów intelektualnych i elit politycznych. Tymczasem, jednym z nielicznych efektów tych prób stała się antologia *What Europa thinks of America* (New York 1953), opracowana przez Burnhama, w której zamieszczone zostały teksty Czapskiego i Mieroszewskiego.

W latach 60. „Kultura” podjęła udane, lecz niezwykle trudne do oceny w sferze propagandowej, próby opublikowania antologii tekstów literackich i politycznych reprezentatywnych dla „Kultury” po angielsku, przeznaczone dla czytelnika amerykańskiego. Janusz Korek zwrócił uwagę na związek antologii z powstałym przy State University of New York amerykańskim Komitetem „Kultury”, którego inicjatorem była Alicja Iwańska. Pierwsze spotkanie organizacyjne Komitetu odbyło się 25 listopada 1966 roku, a w skład jego władz weszli, prócz wspomnianej Iwańskiej, Leopold Tyrmand, Janusz Zawodny i Stanisław Mroczkowski. „Celem tych zamierzeń jest poparcie interesów «Kultury» na terenie

¹⁸ Tamże, Cz. 2, s. 84–85.

¹⁹ Wypadnie przypomnieć tu koncepcję, lansowaną zwłaszcza przez Zygmunta Nagórskiego jra, utworzenia w USA „centrali ideologicznej dla Polaków – emigrantów w Ameryce”. Por.: Z. Nagórski jr, *Sprawa polska*, Kultura 1952 nr 11(61), s. 4.

Stanów Zjednoczonych” – napisał L. Tyrmand w liście do Giedroycia²⁰. Wśród pomysłów i projektów Komitetu była publikacja amerykańskiej wersji miesięcznika oraz utworzenie wydawnictwa i uruchomienie „Programu Badań nad Europą Wschodnią”. Jerzy Giedroyc – co wynika z listów redaktora „Kultury” z Leopoldem Tyrmandem – przyjął inicjatywę Alicji Iwańskiej z zadowoleniem, obawiając się jednak, że Uniwersytet w Albany nie będzie w stanie pogodzić własnego profilu z koncepcjami politycznymi „Kultury”. „[Pismo to] musi mieć bardzo wyraźne oblicze polityczne, chociażby dzisiaj popieranie wszystkich tendencji rewizjonistyczno-rewolucyjnych w Europie Wschodniej, jak Siniawski, Daniel, Mihajlov, Kuroń, Modzelewski i Kołakowski. Nie wiem, czy Uniwersytet zdecydowałby się na wydawanie pisma o tak wyraźnym obliczu, tym bardziej, że mogłoby to kolidować z polityką Stanów Zjednoczonych” – artykułował Giedroyc zastrzeżenia w listach do Komitetu „Kultury”²¹.

Ze wszystkich pomysłów udało się zrealizować wydanie dwóch tomów amerykańskiej antologii, głównie dzięki staraniom Alicji Iwańskiej i pomocy finansowej Uniwersytetu Stanowego w Albany. W lipcu 1967 roku doszło do podpisania umowy, w której strona amerykańska zobowiązywała się zapewnić Leopoldowi Tyrmandowi, autorowi opracowania, warunki niezbędne do pracy²². Dla Tyrmanda miała to być pomoc finansowa w pierwszych miesiącach adaptacji w Stanach Zjednoczonych. Jednak pisarz pracę zaniedbał i ostatecznie autorem wyboru został Jerzy Giedroyc²³: „Nie zrobił nawet planu antologii. Skończyło się na tym, że choć nie znam publiczności amerykańskiej, musiałem sam zrobić wybór. A rzecz została wykonana tak niechlujnie, że są tam rażące błędy” – napisał we wspomnieniach redaktor „Kultury”²⁴.

Głównym autorem układu oraz pomysłodawcą wydania pierwszej antologii w dwóch osobnych tomach był jednak najpewniej Jerzy Stempowski. List Stempowskiego do Giedroycia z 17 sierpnia 1967 roku tłumaczy też wspólne oczekiwania związane z edycją antologii: „Wydaje mi się, że należałoby podzielić ją na dwie części, zaopatrzone jednostronnym wstępem. Bez pewnego wprowadzenia antologia byłaby dla

obcego czytelnika niezrozumiała. Jedna z tych części miałaby tytuł: «Kultura» jako pismo polityczne. [...] W myśli politycznej «Kultury» na uwagę zasługują dwa punkty. Pierwszym z nich jest stosunek do Ukrainy, Białorusi i krajów bałtyckich. «Kultura» propagowała myśl pogodzenia się z utratą wschodniej części kraju na rzecz Ukrainy, Białorusi i Litwy, poszukujących również dróg do niepodległości, i nawiązania z nimi, przynajmniej na emigracji, ścisłej współpracy. [...] Część literacką poprzedziłbym notatką o roli literatury w krajach, gdzie obywatele nie mają głosu. W Ameryce nikt nie może sobie wyobrazić, aby literatura posiadała jakieś znaczenie polityczne. To jest nawet podstawą wolności słowa, która byłaby zagrożona bez tych wariackich papierów. [...] Do tego wstępu dodałbym wyliczenie kilku nazwisk pisarzy, którzy wyszli z «Kultury» na szerokie wody, Gombrowicz, Miłosz, Hłasko, Grudziński... Być może warto by odróżnić dział wspomnień. [...] Im dłużej myślę o antologii, tym lepiej widzę trudności jej przygotowania. Trzeba by całą «Kulturę» na nowo przeczytać, z nowego punktu widzenia, o którym pewnie nikt z nas nie myślał”²⁵.

Dodajmy jeszcze uwagę Jerzego Giedroycia z listu z 2 marca 1968 roku: „Muszę pamiętać, że to jest dla Amerykanów, że musi ona być reprezentatywna nie tylko dla Polski, ale w pierwszym rzędzie dla wschodniej Europy, bo to Amerykanów najbardziej interesuje”²⁶.

Tom zatytułowany *Kultura Essays* zawierał siedemnaście szkiców napisanych przez emigrantów i pisarzy z krajów zza „żelaznej kurtyny”, w tym m.in. Jerzego Stempowskiego, Aleksandra Wata, George Gömöri, Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Jurija Ławrynenko, Juliusza Mieroszewskiego, Konstantego A. Jeleńskiego i Józefa Czapskiego. Wszystkie poświęcone były analizie społecznych, kulturalnych i politycznych wydarzeń w krajach komunistycznych. Tom drugi, noszący tytuł *Explorations in Freedom. Prose, Narrative, and Poetry from Kultura*, zawierał teksty literackie wszystkich najważniejszych autorów Instytutu Literackiego, w tym również dysydentów i emigrantów z innych krajów bloku sowieckiego: Aleksandra Remizova, Josifa Brodskiego czy Istvána Örkény. Obie książki zawierały identyczną *Przedmowę*, napisaną przez Leopolda Tyrmanda, która w zwięzły sposób przedstawiała historię Instytutu Literackiego i główne poglądy jego twórców.

Nie sposób powiedzieć, jaką rolę odegrały obie antologie w promowaniu „Kultury” i „sprawy polskiej” na rynku amerykańskim. Giedroyc

²⁰ Cyt. za: J. Korek, *Paradoksy*, s. 238.

²¹ Tamże, s. 239.

²² J. Giedroyc, J. Stempowski, *Listy*, Cz. 2, s. 400–403.

²³ Píše o tym również J. Korek, *Paradoksy*, s. 282.

²⁴ J. Giedroyc, *Autobiografia na cztery ręce*, oprac. i posłowiem opatrzył K. Pomian, Warszawa 1994, s. 197. O tym, że antologie są źle zrobione pisał szczegółowo m.in. K. A. Jeleński w liście do J. Giedroycia w kwietniu 1970 roku: J. Giedroyc, K. A. Jeleński, *Listy*, s. 401–403.

²⁵ J. Giedroyc, J. Stempowski, *Listy*, Cz. 2, s. 406–408.

²⁶ Tamże, s. 432.

uznał – w autobiografii – realizację pomysłu za chybioną i przez dwadzieścia lat jej nie ponawiał. Do pomysłu wrócił dopiero w roku 1990, za namową Roberta Kostrzewy. *Between East and West* było zbiorem piętnastu artykułów z lat 1971–1990 i zawierało teksty autorów takich jak Czesław Miłosz, Leszek Kołakowski, Sławomir Mrożek, Gustaw Herling-Grudziński, Juliusz Mieroszewski czy Marek Nowakowski²⁷. Układ szkiców odpowiadał na pytania o program „Kultury”, jej usytuowanie na mapie politycznej oraz realne możliwości oddziaływania na kulturę i społeczeństwo w Polsce. Był podsumowaniem działalności, która doprowadziła do odzyskania przez Polskę niepodległości.

„FRAGMENTS”

Jedyna udana inicjatywa „wydawania «Kultury» po angielsku” została zrealizowana poza Instytutem Literackim, poza Juliuszem Mieroszewskim i – w gruncie rzeczy – poza Jerzym Giedroyciem

Pierwszy numer pierwszego woluminu „Fragments” ukazał się w grudniu 1973 roku. Wydawcą zaznaczonym na karcie redakcyjnej periodyku było Correspondence Home Study of Languages w Sutter Creek w Kalifornii. W rzeczywistości za nazwą tą kryła się prywatna inicjatywa Józefa Lubańskiego, byłego żołnierza Brygady Podhalańskiej, uczestnika walk o Narwik i Monte Cassino, który pod pseudonimem Charles Joel zaczął tłumaczyć i wydawać czasopismo bez pomocy i bez dotacji zewnętrznych. Przyjęcie pseudonimu wynikało z jednej strony z przekonania, że ułatwi to dostęp do czytelnika amerykańskiego, z drugiej – z obawy o losy rodziny mieszkającej w Polsce²⁸. „Fragments”, w odróżnieniu od licznych czasopism Kongresu Wolności Kultury, w których pojawiały się teksty zaczerpnięte z wydawnictw Instytutu Literackiego, zawierały wyłącznie przekłady tekstów publikowanych wcześniej w „Kulturze” Jerzego Giedroycia. Lubański założył, że prze-

drukowywane będą teksty najświeższe, możliwie najbardziej aktualne, dlatego, z powodu trudności z regularnym dopływem „Kultury” do Stanów Zjednoczonych, zmuszony był drukować jedynie 10 zeszytów rocznie. Tylko raz wydany został numer podwójny (9–10 z 1976 roku). Zeszyty „Fragments” zawierały średnio 1–3 teksty, co dawało około 24–26 stron, bez ilustracji. Każdy zaopatrzony był w kartonową okładkę, co miesiąc w innym kolorze (podobnie jak „Kultura”). Lubański unikał wszelkich ozdób, dodatków i komentarzy do tekstów, zaledwie w kilku wypadkach zamieścił notę edytorską i niewielkie przypisy, które wyjaśniały treść pominiętą w przedrukowanym fragmencie. Każdorazowo podpisywane były inicjałami J.C. Niewielka objętość czasopisma spowodowała, że wiele tekstów, np. „W prasie sowieckiej” czy „Dziennik pisany nocą” zamieszczonych zostało z dużymi skrótami. Wydaje się, że sam tytuł zakładał, iż mają to być fragmenty – wstęp do pełniejszej lektury lub (być może) kolejnych tłumaczeń, albo przedruków. Zamykający działalność numer czasopisma nosił datę: grudzień 1979, lecz z powodów finansowych ostatnie trzy zeszyty z vol. 6 wysyłane były do czytelników już w początkach roku 1980.

Lubański był zarówno wydawcą, ponoszącym koszty edycji, redaktorem czasopisma, jak i tłumaczem wszystkich zamieszczanych w nim tekstów. Nie było żadnego „zespołu”, jedynie najbliższy przyjaciel – Amerykanin Robert Miller, który drukował pismo we własnej drukarni. Przy okazji pożegnania z „Fragments” w „Kulturze” – Lubański napisał jednak: „Pragnę w tym miejscu podziękować tym kilku osobom, aktywnym i znanym w życiu emigracji: p. Alicji Iwańskiej, p. Zbigniewowi Byrskiemu, p. Jerzemu Bonieckiemu (z dalekiej Australii), p. Halszce Vincenz, red. Jackowi Przygodzie, p. Jabłońskiemu z Union of Poles in America, a nade wszystko tym zwykłym prenumeratorom [...]. Już specjalne dzięki należą się p. A. Jaskiewiczowi z Ann Arbor, który (pisząc po angielsku) przesłał mi małą donację w uznaniu mojej *noble work!* Oraz p. George Bajorowi z Kongmeadow, Mass., który (również pisząc po angielsku) wyraża głęboki żal z powodu zakończenia mojej działalności, dodając, że nie ma ważniejszej publikacji do przekazania amerykańskim współobywatelom jak ta, którą usiłowałem wydawać, i kończy, że jeżeli jest jakaś szansa na kontynuowanie mojej pracy, to będzie się starał pomóc mi w granicach 50–100 dolarów rocznie. Wymieniam te nazwiska, bo są to nazwiska ludzi, o których nie słyszy się na wielkich uroczystościach, zjazdach czy w wielkich instytucjach. Ponadto chciałbym wyrazić podziękowanie nieznanym mi z nazwisk ludziom, którzy spowodowali subskrypcję zagranicznych bibliotek, jak

²⁷ „Between East and West: writings from «Kultura»”. Ed. Robert Kostrzewa. New York 1990.

²⁸ J. Lubański, „Materiały dla profesora Brzeskiego”, maszynopis, wrzesień 1980, 11 k. – AIL. W 1980 roku, po likwidacji czasopisma, Andrzej Brzeski na prośbę Giedroycia zwrócił się do Lubańskiego z prośbą o informacje na temat „Fragments” i Charlesa Joela. W odpowiedzi otrzymał tekst pt. „Materiały...”, w którym Lubański nie krył żalu, że musiał zarzucić wydawanie i rozgoryczenia, że podobny artykuł nie ukazał się w „Kulturze” wcześniej, w czasie gdy, pomimo trudności finansowych, wydawał czasopismo. „Pański artykuł mógł być bardzo pożyteczny w akcji przedłużenia życia «Fragments»”. Tekst Brzeskiego, bardzo słaby, znajduje się w archiwum I.L. Nigdy się nie ukazał. Na temat „Fragments” pisała Alicja Iwańska.

The British Library, Biblioteka w Göteborgu (Szwecja) i in. oraz tym rdzennym Amerykanom, dla których «Fragments» stały się ważną lekturą»²⁹.

Ujmując działalność „Fragments” statystycznie: w ciągu sześciu lat wydanych zostało 60 numerów, co daje ponad 1200 stron druku. Lubański przetłumaczył i przedrukował prawie 100 tekstów ponad 30 autorów: Polaków, Rosjan i Ukraińców. Najczęściej drukowanymi autorami byli: Michał Heller (Adam Kruczek – 21 razy), Leopold Unger (Brukselczyk – 16), Zbigniew Byrski (9), Juliusz Mieroszewski i Gustaw Herling-Grudziński (po 6), Stefan Kisielewski (Kisiel – 5) i Dominik Morawski (4). Inni autorzy, w tym Bohdan Osadczyk, Jan Nowak-Jeziorański, Tymon Terlecki, Józef Czapski czy Leszek Kołakowski, zamieścili we „Fragments” 1–3 teksty.

„Fragments” ukazywały się początkowo w 500 egzemplarzach, choć pierwszy zeszyt (z artykułem Brukselczyka o potajemnych sowieckich zakupach zboża w USA) wydrukowany został w nakładzie 2000 egzemplarzy. Było to uwarunkowane koniecznością darmowego rozsyłania okazowych zeszytów do kilkuset osobistości, głównie w Stanach Zjednoczonych i Kanadzie: polityków, dziennikarzy i publicystów politycznych, ale też redakcji czasopism i przede wszystkim inteligencji uniwersyteckiej. Tak wysoki nakład był niezwykłym osiągnięciem dla pisma wydawanego bez jakichkolwiek subsydiów, a jedynie dzięki ofiarności wydawcy żyjącego z minimalnej amerykańskiej emerytury³⁰. Później liczba drukowanych egzemplarzy zmalała do 300 i stan ten utrzymywał się do końca. „Fragments” rozsyłane były głównie w Ameryce, ale docierały również do czytelników w Europie (głównie w Skandynawii), Afryce Zachodniej i Australii. Liczba stałych prenumeratorów pisma nigdy nie przekroczyła 200, reszta była sprzedawana lub rozsyłana darmo. Prenumerata była stosunkowo droga³¹: \$ 8–11 i zawierała wydawany w latach 1974–1977, pod koniec roku, zbiorczy indeks treści, wysyłany również w celach reklamowych i na zamówienie. Ze względów finansowych i z braku zainteresowania działalność ta została przerwana. Po likwidacji czasopisma Józef Lubański sprzedał pewną

liczbę kompletów (po \$ 40,00) do bibliotek i instytucji naukowych na świecie. „Fragments” nigdy jednak nie dotarły do Polski.

O wartości „Fragments” decydowała jednak nie forma graficzna (nie odbiegająca specjalnie od podobnych amerykańskich czasopism paronaukowych, lecz daleka od atrakcyjnych pism zajmujących się podobną tematyką, np. „Newsweek”, „The Reporter”, czy „The New Yorker”), lecz zamieszczane teksty: ich jakość merytoryczna, oryginalność ujęcia tematu, głośnie (na ile było to możliwe) nazwiska, oraz przekład. Pomysłodawcą wydawania przedruków w angielskim przekładzie był Józef Lubański, on też wymyślił tytuł – „Fragments”. Inicjatywa została natychmiast „entuzjastycznie przyjęta przez Giedroycia”. Jednak czasopismo było całkowicie niezależne od „Kultury”, a jedynym wsparciem było zakupienie przez Instytut Literacki 12 prenumerat dla sympatyków paryskiego miesięcznika oraz reklama w „Kulturze” i w korespondencji z autorami i czytelnikami³². Wybór tekstów do druku odbywał się najpewniej za wiedzą i zgodą Jerzego Giedroycia, choć wydaje się, że Józef Lubański, lepiej orientując się w możliwościach rynku amerykańskiego i korzystając z pomocy publicystów „Kultury”, np. mieszkających w USA Zbigniewa Byrskiego i Alicji Iwańskiej, samodzielnie decydował o układzie poszczególnych numerów. Notatka na marginesie maszynopisu indeksu omawianego czasopisma, którego egzemplarz znajduje się w archiwum Instytutu Literackiego: „Niekłóre – przekłady poematów Galicza były recytowane przeze mnie na zebraniu lokalnych «intellectuals»” – sugeruje także inne, niezależne od druku, życie przekładów dokonanych przez Lubańskiego.

„Fragments” zamieszczały przede wszystkim publicystykę sowietologiczną oraz teksty literackie i filozoficzne autorów z krajów Związku Sowieckiego: dysydentów i emigrantów. Podstawę przedruków stanowiła rubryka Adama Kruczka „W sowieckiej prasie”, w której autor, 10 razy w roku, przygotowywał przegląd bieżących zagadnień politycznych, społecznych, ekonomicznych i kulturalnych na temat ZSSR, bloku sowieckiego i wydarzeń znajdujących się w obszarze zainteresowań Moskwy na całym świecie. Rządziej Lubański korzystał z innej rubryki Kruczka – „Krótko o książkach”. W obu rubrykach Heller pisał m.in. o sowieckiej kulturze i prasie, o poezji Jewtuszenki, pamiętnikach Nikity Chruszczowa, książce Lidii Czukowskiej, kłopotach Władimira Wojnowicza w ZSSR, Nagrodzie Nobla dla A. Sacharowa, o A. Sołżenicynie, ale też o wojnie ideologicznej między Wschodem

²⁹ [J. Lubański] Charles Joel, „Fragments” zakończyły swą 6-letnią działalność, *Kultura* 1980 nr 4(391), s. 98–99.

³⁰ A. Iwańska, „Fragments” Józefa Lubańskiego, *Kultura* 1981 nr 5(404), s. 60.

³¹ Zob.: A. Iwańska, „Fragments”, s. 62 p. 5 – „Fragments” kosztowały 75 centów, drożej od „Time Magazine”, czy „Newsweek” i ten argument wysuwali potencjalni polscy abonenci.

³² J. Lubański, „Materiały”, k. 1–2.

a Zachodem, konferencji w Banff w Kanadzie, paszportach sowieckich, szefie KGB Andropowie, locie kosmicznym Sojuz-Apollo, alkoholizmie w Sowietach, rosyjskim pilocie, który porwał MIGa-25 do Japonii, nowej konstytucji sowieckiej czy wizycie Breżniewa we Francji. We „Fragments” ukazywały się też inne, samodzielne teksty Hellera z „Kultury”, np. omówienie „Archipelagu GUŁ-ag” A. Sołżenicyna, szkic z pogranicza lingwistyki i polityki „Język sowiecki a język rosyjski”, czy „Rok życia – rok walki” o Andrieju Sacharowie.

Tekstami sowietologicznymi były też artykuły Leopolda Ungera (Brukselczyka), zarówno w cyklu „Widziane z Brukseli”, jak i liczne inne pisane poza cyklem. Unger pisał o kubańskiej „interwencji pokojowej” w Angoli, o trudnościach z emigracją Żydów z ZSSR, o nieoficjalnych zakupach amerykańskiego zboża przez Moskwę, o XI Zjeździe KP Chin oraz przede wszystkim o wynikach Konferencji Pokojowej w Helsinkach i echach Konferencji w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Teksty Brukselczyka dotyczyły ponadto ekonomicznych i politycznych aspektów sowieckiego imperializmu i szczególnie oznak słabości Zachodu wobec ZSSR. Również praw człowieka na Zachodzie i w bloku sowieckim.

W kontekst sowietologiczny wpisują się także wszystkie przedrukowane we „Fragments” teksty Zbigniewa Byrskiego, Bohdana Brodzińskiego, Leszka Kołakowskiego, Edwarda Możejki, Dominika Morawskiego, Wojciecha Skalmowskiego, Bohdana Osadczyka, Lucjana Perzanowskiego oraz przede wszystkim artykuły Juliusza Mieroszewskiego. Tych samych zagadnień dotyczą apele, protesty i teksty literackie pisarzy i dysydentów sowieckich, np. Jefima Etkinda, Aleksandra Galicza, Helija Snjehirova czy Aleksandra Zinowiewa. Nawet artykuły, noty i fragmenty opracowań dotyczące kondycji społecznej i politycznej świata zachodniego (USA, Afryki czy krajów Europy Zachodniej), np. Zbigniewa Byrskiego „O amerykańskim neoegalitaryzmie”, czy tegoż teksty o polityce prezydenta Cartera; Włodzimierza Ledóchowskiego o afrykańskich perspektywach, Tymona Terleckiego na temat „Amerykańskiego eksperymentu wielokulturowego” czy wreszcie krytyczna ocena działalności amerykańskiego ambasadora przy ONZ, wyraźnie wskazują na sowieckie implikacje opisywanych wydarzeń.

Nie inny charakter mają też fragmenty „Dziennika pisanego nocą” Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, przedrukowane we „Fragments” sześć razy. Dokonany przez Lubańskiego wybór zawiera niemal wyłącznie tematy „sowieckie”.

Drugim tematem szkiców publikowanych w czasopiśmie Józefa Lubańskiego, obok ogólnie i szeroko rozumianej sowietologii, była teraźniejszość historii Polski ostatniego wieku, życie polityczne w PRL lat 70. oraz perspektywy zmian społeczno-politycznych w Polsce, postrzegane w globalnym systemie polityki światowej i współzależność pomiędzy wydarzeniami w ZSSR i na Zachodzie. Tym zagadnieniom poświęcony jest np. apel „Kultury” w sprawie wolności Europy Wschodniej, relacja Józefa Czapskiego z uroczystości odsłonięcia pomnika katyńskiego na londyńskim cmentarzu oraz zainicjowana przez Jerzego Giedroycia wspólna deklaracja dysydentów rosyjskich w sprawie sowieckiej odpowiedzialności za Katyń. „Fragments” informowały też czytelnika amerykańskiego o poszerzaniu się obszaru wolności w Polsce drugiej połowy lat 70. Widoczne to jest w tekście Adama Michnika „Vive la Pologne” (jedynym przedrukowanym nie z „Kultury” lecz z wydawnictwa książkowego Instytutu Literackiego) na temat sytuacji politycznej w PRL, prawie wszystkich tekstach Stefana Kisielewskiego (Kisiela) opisujących codzienność życia w Polsce na granicy oficjalności i nielegalności, a także szkicach: Aleksandra Wirpszy „Życie codzienne w PRL”, Antoniego Powolnego „List z Warszawy” oraz Andrzeja Micewskiego „Optymizm pesymizmu”. Swoistym „łącznikiem” pomiędzy Polską a Związkiem Sowieckim są teksty Jana Nowaka-Jeziorańskiego pt. „Trzecia Wojna Światowa” (w trzech częściach) na temat wojny ideologicznej i udziału w niej stacji radiowych: Radio Wolna Europa i Voice of America. Podobny charakter mają też wszystkie opracowania na temat Konferencji w Helsinkach i jej znaczenia dla Polski.

Jedynie kilka tekstów wykracza poza określone wyżej ramy tematyczne, są to Józefa Czapskiego wspomnienie o Malraux oraz wiersze Henryka Grynberga z Ameryki. Oba jednak mają wyraźne polskie konotacje.

Lektura spisu treści „Fragments” nie ułatwia odpowiedzi na podstawowe pytanie: jaki był cel lub cele powołania i wydawania tego bardzo specyficznego periodyku? Wybór zamieszczonych w czasopiśmie szkiców, artykułów, not i fragmentów literackich nie może być traktowany jako angielskojęzyczna antologia tekstów „Kultury”, na równi z wyborami, których dokonali Leopold Tyrmand w 1970 roku czy Robert Kostrzewa w 1990. Darmo by szukać w indeksie nazwisk autorów tak ważnych dla miesięcznika w latach 70., jak: Konstanty A. Jeleński, Jakub Karpiński, Stefan Korboński, Zdzisław Najder, Jacek Kuroń, Józef Lewandowski, Czesław Miłosz, Wiktor Sukiennicki czy Witold Wirpsza.

Ale też drobne fragmenty tekstów Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, Aleksandra Wirpsy, Wojciecha Skalmowskiego, Leszka Kołakowskiego czy Stefana Kisielewskiego, zamieszczone we „Fragments” nie oddają roli i znaczenia tych autorów dla „Kultury”. Czasopismo Józefa Lubańskiego nie spełnia też podstawowych reguł reprezentatywnej antologii tekstów politycznych. Z wielu tematów poruszanych w latach 70. przez Juliusza Mieroszewskiego, szczególnie istotnego dla „Kultury”, Lubański wybrał zaledwie sześć, wszystkie poświęcone tematyce sowieckiej lub eurokomunizmowi, jakkolwiek zawarte w nich problemy dotyczyły również komunizmu w Polsce lub moralności w polityce światowej bez specjalnych odniesień do „sprawy polskiej”.

„Fragments”, adresowane przede wszystkim do czytelnika amerykańskiego, miały przynajmniej dwa zadania do spełnienia. Pierwsze, oczywiste, to konieczność informowania o wydarzeniach w Polsce, Europie Środkowo-Wschodniej i ogólnie – bloku komunistycznym. Informacje zawierać miały rzetelne i aktualne dane o zakresie wolności człowieka, poziomie i stanie nauki, oświaty i gospodarki, powstawaniu i poglądach organizacji opozycyjnych, emigracji i dysydentów, miały przedstawiać opinie krajów bloku komunistycznego o inicjatywach pokojowych Moskwy (w tym głównie bardzo głośnej Konferencji w Helsinkach – jednego z najważniejszych wydarzeń w polityce międzynarodowej połowy lat 70.). Czytelnik amerykański miał otrzymać materiały trudno dostępne w Stanach Zjednoczonych, opinie rzadko artykułowane i poglądy często sprzeczne z polityką rządu amerykańskiego.

W kontekście postawionej wyżej tezy zastanawiać musi jednak dobór przedrukowanych we „Fragments” artykułów, mało reprezentatywnych dla całej publicystyki politycznej „Kultury”, przede wszystkim zaś dla publicystyki polskiej i dotyczącej polskich zagadnień. „Kultura”, od końca roku 1976, zamieszczała na swoich łamach oryginalne i prawie nieznanne w Stanach Zjednoczonych dokumenty rodzącej się opozycji demokratycznej w Polsce, w tym niemal *in extenso* treść pierwszych biuletynów i komunikatów Komitetu Obrony Robotników (KOR) i KSS „KOR”, Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela (ROPCiO), Konfederacji Polski Niepodległej (KPN) oraz szczegółowy przegląd czasopism: „Robotnik”, „Droga”, „Bratniak”, „Głos”, „Krytyka”, „Zapis”, „Placówka” i innych. Instytut Literacki, w miesięczniku i wydawnictwach książkowych, drukował też opracowania Polskiego Porozumienia Niepodległościowego (PPN), rezolucje, dokumenty, deklaracje, apele, listy otwarte i oświadczenia polityczne różnych klubów dyskusyjnych, stowarzyszeń, grup studenckich i samokształceniowych (np. Ruchu

Młodej Polski, Towarzystwa Kursów Naukowych) oraz teksty literackie (poezję i prozę) pisarzy, których utwory ukazywały się w podziemnych oficynach wydawniczych, np. Kazimierza Brandysa, Stanisława Barańczaka, Wiktora Woroszyńskiego i Ryszarda Krynickiego. Wiedza o tych wydarzeniach, a zwłaszcza znajomość źródeł była – poza prasą polonijną i emigracyjną – w Stanach Zjednoczonych niemal niedostępna. Jedyna publikacja książkowa na ten temat: *Polish dissident publications: an annotated bibliography* za lata 1976–1980, wydana przez Joannę M. Preibisz, autorkę artykułów na temat inteligencji polskiej w latach 1979–1981, wydana została dopiero w 1982 roku.

Żaden z tych tekstów nie został jednak przedrukowany we „Fragments”, żaden nie został nawet streszczony. Czytelnik czasopisma w Stanach Zjednoczonych otrzymał w zamian interesujące, lecz wtórne w porównaniu z dokumentami, felietony Stefana Kisielewskiego. Poza może wypowiedzią Adama Michnika (pierwotnie drukowaną w prasie francuskiej, zatem znaną w USA). Tymczasem, wykorzystując jedynie teksty stałych autorów „Kultury” na temat opozycji w Polsce, Lubański mógł przedrukować znacznie istotniejsze i ciekawsze artykuły Zdzisława Najdera (Socjusza), Zbigniewa Florczaka (Pelikana) czy choćby Jana Nowaka „Trzy lata ruchu oporu w Polsce” (K 3/1979).

Jednocześnie, teksty poświęcone zagadnieniom ogólnie nazwanym „sowieologicznymi”, przedrukowane we „Fragments”, są daleko bardziej interesujące i różnorodne. Wydawca wykorzystał tu zarówno publicystykę dysydentów i emigrantów sowieckich czy ukraińskich: Michała Hellera, Bohdana Osadcuka, Andrieja Sacharowa, Aleksandra Sołżenicyna i Aleksandra Zinowiewa, jak i teksty autorów polskich – głównych publicystów „Kultury”: Juliusza Mieroszewskiego, Leopolda Ungera, Dominika Morawskiego, Zbigniewa Byrskiego czy Leszka Kołakowskiego i Wojciecha Skalmowskiego.

Wróćmy do postawionego wyżej pytania o cel wydawania „Fragments”. Lubański motywował to przekonaniem, że każdy z czytelników „Kultury” żyjących w społeczeństwie obcojęzycznym odczuwał nieraz potrzebę przekazywania myśli „polskich” otoczeniu. Szczególnie odczuwane to było na amerykańskiej prowincji: „Kiedy o Pasternaku zaczęto nieśmiało pisać, kiedy *Dr. Zhivago* został potraktowany jako materiał do filmu (zresztą całkiem dobrego jako entertainment i propaganda dla Sowietów), wtedy to lokalni «intellectuals» zaczęli zadawać mi pytania. Doszło do tego, że miałem 2 odczyty o Pasternaku (na materiale z «Kultury»), i zacząłem uczyć języka rosyjskiego. [...] Czasu jednak na jakieś

plany publicystyczne nie było. Dopiero w 1973 (a było to już w kilka lat po śmierci mojej żony, po moim przejściu na emeryturę) [...] kiedy zająłem się [...] prywatną szkołą języka (stąd Correspondence Home Study of Languages – oficjalny publisher of «Fragments»), tak sobie «na próbę» przetłumaczyłem Brukselczyka artykuł o aferze zbożowej, i w kilkunastu odbitkach rozesłałem go moim okolicznym znajomym amerykańskim. Wrażenie było ogromne [...]. Artykuł Brukselczyka ukazał się jako 1-wszy numer «Fragments»³³.

Periodyk miał spełnić dwa zadania, oba jak się wydaje równie istotne: informować oraz zainteresować. Zwrócić uwagę nie tylko na zagadnienia i wydarzenia polityczne w Polsce lub ZSSR czy problemy Europy Środkowo-Wschodniej, ale też na „Kulturę”. A dokładniej – na środowisko polityczne miesięcznika. Czytelnik amerykański, bardzo szczególnie – bo przecież czasopismo adresowane było do środowisk inteligencji akademickiej, do kręgów w pewnym sensie opiniotwórczych oraz mediów – miał otrzymać różnorodne materiały na tematy interesujące Zachód, których wspólnym mianownikiem było zarówno to, że naświetlały inaczej niż prasa amerykańska aktualne, palące wydarzenia międzynarodowe, związane pośrednio lub bezpośrednio z sowiecką ekspansją i sowieckim zagrożeniem na świecie, jak i fakt, że zostały przygotowane w Paryżu, wśród polskich, rosyjskich i ukraińskich emigrantów. „Jakże lepiej – napisała po zamknięciu pisma Alicja Iwańska – można było pomóc Polsce w Ameryce, niż zwracając uwagę opinii publicznej w Stanach Zjednoczonych na wciąż niesłabnące zagrożenie sowieckie?”³⁴ A jednak cel ten osiągnięty został jedynie połowicznie i tu, obok najważniejszych problemów finansowych, szukać należy przyczyn zamknięcia pisma, chociaż we wspomnianych „Materiałach” z 1980 roku Lubański zaznaczał, że dopiero po upływie kilku lat od druku tekstów, „Fragments” zaczynają być odkrywane przez amerykańskich komentatorów, pisarzy i polityków.

Początek lat 70. zaznaczył się marginalizacją, malejącego wkrótce po sowieckiej interwencji w Czechosłowacji, znaczenia emigracji z krajów Europy Środkowo-Wschodniej w polityce międzynarodowej³⁵. Promocja „Fragments” skierowana była głównie do uniwersyteckich środowisk w Ameryce Północnej, poza Ameryką prenumeratorami byli głównie Polacy lub osoby pochodzenia polskiego bez znajomości języka starego

kraju, najprawdopodobniej niezwiązani z uniwersytetami. Wśród prenumeratorów amerykańskich również przeważali Polacy (wielu z nich nie miało jednak związku z ośrodkami akademickimi), ale poważną część stanowili tak zwani „przeciętni Amerykanie” – urzędnicy, mali przedsiębiorcy, dla których „Fragments” były jedynym źródłem informacji o Polsce i krajach bloku sowieckiego. Przez tych właśnie „przeciętnych Amerykanów” – ich związki zawodowe, polityczne i towarzyskie, często o ogólnopaństwowym, a nawet międzynarodowym zasięgu – myśl polityczna „Kultury” przenikała do środowisk amerykańskich, a tym samym do elit ekonomicznych i politycznych. Z drugiej jednak strony, stosunek amerykańskich elit uniwersyteckich do czasopisma Józefa Lubańskiego, był – zdaniem Alicji Iwańskiej – „podejrzliwie-pobłażliwy”. To, co w założeniu powinno było podnieść wartość poznawczą i dokumentacyjną tekstów, tzn. ich emigracyjne, środkowoeuropejskie pochodzenie, dla lewicowych studentów i profesorów oznaczało „reakcję” i asocjacje z Białymi Rosjanami. Świadectwo Alicji Iwańskiej, socjologa pracującego na amerykańskim uniwersytecie, ma tu szczególne znaczenie. Jej zarzut, iż Lubański nazbyt zabiegał o akceptację inteligencji akademickiej, miał poświęcić więcej uwagi organizacjom i środowiskom pozauniwersyteckim, wydaje się wart uwagi. Pisała: „dla ludzi, którzy Stanów Zjednoczonych nie znają [...] Stany Zjednoczone są krajem-gigantem, w którym wszystko to, co się liczy, robione jest na wielką skalę: fachowo, efektywnie, zbiorowo. [...] Równie ważnym jednak aspektem tej kultury i tego społeczeństwa jest odwrotność tej gigantyczności. Istnieją tu tysiące mikro-grupek najróżniejszego typu, do których społeczeństwo odnosi się poważnie, a często z uznaniem i podziwem dla inicjatywy i odwagi ich założycieli i współpracowników. Obok ogromnych wydawniczych koncernów i pism-gigantów ofiarowujących abonentom nie tylko tanie, grube i świecące *magazines* [...] istnieją tu liczne jedno-pokojowe wydawnictwa i setki, o ile nie tysiące najróżniejszych pism i pisemek powstaje, znika, odradza się, znowu znika. [...] «Fragments» należą naturalnie do kategorii tych bardzo tu licznych, ciągle powstających, znikających, czasem odradzających się pisemek. Na ich tle wyglądają naprawdę bardzo dobrze [...] przede wszystkim dzięki solidności i rozwadze, z jaką ich wydawca umiał wybierać z «Kultury» te artykuły krajowych i emigracyjnych pisarzy, które najszerzej i najostrzej naświetlały aktualne problemy polityki zagranicznej, omawiane w prasie amerykańskiej”³⁶.

³³ Tamże, k. 3.

³⁴ A. Iwańska, „Fragments”, s. 59.

³⁵ Pisze o tym m.in. P. Machcewicz, *Emigracja w polityce międzynarodowej*, Warszawa 1999, s. 223.

³⁶ A. Iwańska, „Fragments”, s. 59–60.

Józef Lubański zdecydował o zamknięciu „Fragments” mając 74 lata i w obliczu rosnących kosztów opieki lekarskiej. Zdawał sobie sprawę, że nikt po nim wydawania czasopisma nie podejmie. Piszząc o powodach likwidacji „Fragments” po sześciu latach, wyznał z żalem: „Przyczyny: 1) inicjatywa jednego człowieka – praktycznie bez żadnego zaplecza finansowego – nie wytrzymała presji obecnych warunków ekonomicznych w USA; 2) ta inicjatywa nie znalazła poparcia finansowego i zrozumienia olbrzymiej rzeszy polskiej emigracyjnej inteligencji, zajętej «zbawianiem ojczyzny» wewnątrz polskiej diaspory, żyjącej ciągle na pożywcze *Polish joke*, Koperników, Pułaskich, polskiego Papieża etc. i ciągle omalże ślepej na fakt, że cokolwiek (bez względu na polski polityczny odcień) z twórczości i publicystyki polskiej emigracji ukazuje się w językach społeczeństw, w których emigracja żyje, jest *budowaniem zrozumienia dla Sprawy Polskiej na Świecie*”³⁷.

„Fragments” przestały wychodzić głównie dlatego, że inicjatywa Lubańskiego nie znalazła zrozumienia ani poparcia wśród polskiej inteligencji emigracyjnej, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych. Wydawca czasopisma liczył na pomoc nie tyle finansową (choć to przecież największy polski „rynek zbytu” na Zachodzie), ile na wsparcie działań i pomoc promocyjną. Inteligencja zawiodła nie dlatego, że nie rozumiała i nie aprobowwała misji wydawniczej wśród Amerykanów, ale wskutek niezrozumienia amerykańskiej kultury i struktury społecznej oraz szansy, jaką daje prowadzenie takiej misji poza dużymi mediami i wielkimi strukturami opiniotwórczymi. Jednakże, we wspomnianych wyżej „Materiałach dla profesora Brzeskiego”, Lubański konstatował: „Eksperyment «Fragments» dowodzi, moim zdaniem, że cała idea jest całkiem możliwa do urzeczywistnienia, i to pomimo fiaska zainteresowania i poparcia patriotów polskich”.

Zauważał dalej, że w wypadku podjęcia kiedykolwiek podobnej inicjatywy, konieczna jest solidna baza finansowa. Poza tym – dodawał – „Fragments”, a faktycznie „Kultura”, stały się ważnym „kursem nauk politycznych” – różnym od stereotypów myślenia amerykańskich *intellectuals*. Ponadto, przetarły szlaki i wytworzyła się grupa ludzi, którzy podzielają myśl o konieczności wydawania przekładów artykułów z „Kultury”.

Likwidacja „Fragments” odbyła się niemal równie niedostrzegalnie, jak ich powstanie. Lubański do pomysłu wydawania przekładów z „Kultury” nigdy później nie wrócił, nie została też zrealizowana –

najpewniej z powodów finansowych – sugestia Alicji Iwańskiej, by zużytkować doświadczenia „Fragments” oraz umiejętności i kontakty Lubańskiego na amerykańskim rynku dla rozpoczęcia „jeszcze jednej partyzantki wydawniczej” lub opublikowania tekstów z pisma w wydaniu książkowym. Pomysłem tym nie była zainteresowana żadna polska, polonijna czy emigracyjna instytucja naukowa, żaden dom wydawniczy czy czasopismo. Wydaje się, że również redaktor „Kultury” nie zabiegał o prolongatę inicjatywy Charlesa Joela, zwłaszcza że rok 1980 przyniósł w Polsce wydarzenia, dzięki którym wzrosła rola i znaczenie emigracji polskiej w polityce międzynarodowej.

Józef Lubański zmarł w Kalifornii 12 stycznia 1993 roku. Zapowiedziany w „Kulturze” (3/1999 s. 159) większy artykuł wspomnieniowy na jego temat nigdy się nie ukazał.

³⁷ [J. Lubański] Charles Joel, „*Fragments*”, s. 98.

FRAGMENTS (1973–1979)

Bibliografia zawartości
(w nawiasie źródło przedruku)

F 1. BONIECKI, Jerzy: The ball on the „Titanic” still goes on..., 1975: 2/6, 1–22 (K 3/1975)

Dotyczy raportów Klubu Rzymskiego na temat perspektyw rozwoju ludzkości. Zawiera podstawową bibliografię. Pogląd różny od opinii Antoniego Gutowskiego.

F 2. BONIECKI, Jerzy: What’s going to fill the void? 1977: 4/7, 3–13 (K 7–8/1977)

Eurokomunizm; Problemy i atrakcyjność lewicy europejskiej.

F 3. BRODZIŃSKI, Bohdan: In search for bread, 1975: 2/10, 3–8 (K 9/1975)

Dotyczy braku zboża w Związku Sowieckim.

F 4. BYRSKI, Zbigniew: About détente, 1974: 1/9–10, 3–33 (K 9/1974)

Dotyczy problemu zjednoczenia Niemiec.

F 5. BYRSKI, Zbigniew: About the American neo-egalitarianism (excerpt), 1976: 3/3, 1–22 (K 1–2/1976)

Zmiany społeczne w USA.

F 6. BYRSKI, Zbigniew: The nuclear fears of America (slightly abridged), 1979: 6/7, 3–13 (K 7–8/1979)

F 7. BYRSKI, Zbigniew: The Sino-American rapprochement, 1978: 5/9, 3–11 (K 9/1978)

Dotyczy zbliżenia chińsko-amerykańskiego.

F 8. BYRSKI, Zbigniew: The Soviet imperialism and transmutations in the international communist movement, 1976: 3/6, 1–19 (K 6/1976)

F 9. BYRSKI, Zbigniew: Technological revolution and ethico-cultural changes, 1977: 4/7, 13–21 (K 7–8/1977)

Etyczne i moralne bariery rewolucji technologicznej i ich znaczenie w polityce sowieckiej.

F 10. BYRSKI, Zbigniew: Technological revolution and ethico-cultural changes (continuation), 1977: 4/8, 1–21 (K 7–8/1977)

Rewolucja technologiczna i przemiany etyczno-obyczajowe.

F 11. BYRSKI, Zbigniew: The USA Today, 1975: 2/8, 3–12 (K 7–8/1975)

F 12. BYRSKI, Zbigniew: A year of Carter and what next? 1978: 5/4, 3–16 (K 3/1978)

F 13. COMMISSION on Helsinki Control (A communique from „Kultura”), 1977: 4/6, 3–4 (K 6/1977)
Raport komisji Kongresu USA w sprawie konferencji w Helsinkach.

F 14. CZAPSKI, Józef: Just a strip of a foreign soil, 1976: 3/9–10, 5–9 (K 11/1976)
Pomnik katyński w Londynie.

F 15. CZAPSKI, Józef: Malraux, 1977: 4/2, 3–9 (K 1–2/1977)
Wspomnienie pośmiertne o André Malraux (1901–1976). Zawiera list A. Malraux do „Kultury” z 1954 roku.

F 16. EASTERN Europe „Free”, 1976: 3/9–10, 3–5 (K 11/1976)
Dotyczy wypowiedzi prezydenta Geralda Forda: „Nie ma dominacji sowieckiej w Europie Wschodniej”. Protest z podpisami przedstawicieli narodów ujarzmionych (Jerzego Giedroycia, Vincasa Mincevičiusa, Pavla Tigrida, Władimira E. Maksimowa, Eugène’a Ionesco, Iwana Koszeliwecia, Tibora Merai).

F 17. ETKIND, Efim: „Notes of non-conspirator” and „Digression on immigration” (excerpts), 1976: 3/9–10, 9–14 (K 10/1976)
Dotyczy życia codziennego w Związku Radzieckim i rosyjskiej emigracji.

F 18. FEDOTOV, Sergey: The politics of Radio Liberty management, 1978: 5/10, 3–18 (K 10/1978)
Dotyczy Radia Swoboda.

F 19. G. H.: From the Czechoslovakian chronicle, 1975: 2/8, 16–19 (K 7–8/1975)
Pogląd Czechów na konferencję pokojową w Helsinkach.

F 20. [GIEDROYC, Jerzy] Editor (ps.): The Seal, 1975: 2/9, 3–8 (K 9/1975)
Oświadczenie dotyczące Konferencji w Sprawie Bezpieczeństwa i Współpracy w Helsinkach.

F 21. THE GHOST OF KATYN, 1978: 5/9, 11–16 (K 9/1978)

F 22. GRYNBERG, Henryk: Verses from America, 1979: 6/9, 16–20 (K 11/1979)
Wiersze.

F 23. GUTOWSKI, Antoni: Mankind at the turning point, 1975: 2/5, 3–11 (K 1–2/1975)
Dotyczy „Drugiego Raportu” opracowanego dla Klubu Rzymskiego przez prof. Eduarda Pesela (z Uniwersytetu w Hanowerze) i Mihajlo Mesarovicę (z Uniwersytetu w Cleveland) na temat perspektyw rozwoju ludzkości.

F 24. HELLER, Michał: Are the Russian and the Soviet languages identical? 1979: 6/10, 3–10 (K 12/1979)

F 25. HELLER, Michał: „The GULAG Archipelago” of Aleksandr Solzhenitsyn, 1974: 1/3, 5–22 (K 3/1974)
Dotyczy książki „The Gulag Archipelago 1918–1956” wydanej przez YMCA-Press w Paryżu.

F 26. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): Briefly about books, 1976: 3/2, 13–20 (K 12/1975)
Recenzja kilku książek dotyczących stosunków polsko-rosyjskich.

F 27. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In and around Soviet Press, 1974: 1/4, 5–18 (K 9/1973–3/1974 – wybór)
Powieść Władimira Maksimowa „Kwarantanna” wydana na Zachodzie; Wybuch czwartej wojny arabsko-izraelskiej w prasie sowieckiej; Artykuł Andrieja Samochina „Dlaczego potrzebna jest wojna z Chinami”; Sowiecki komentarz do wyroku sądu w Bolonii dotyczący Marlona Brando i Marii Schneider i ich kreacji w filmie „Ostatnie tango w Paryżu”; Przemówienie Leonida Breżniewa na Wszechświatowym Kongresie Pokoju; „Archipelag Gulag” Aleksandra Solżenicyna.

F 28. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In and around Soviet Press (2), 1975: 2/2, 3–24 (K 9–11/1974 – wybór)
Płyty z przemówieniami Leonida Breżniewa; Sowieckie ataki na Zbigniewa Brzezińskiego; Amerykańskie wydanie drugiego tomu wspomnień Nikity Chruszczowa; Sowieckie dyskusje na temat walki z alkoholizmem; Prześladowanie malarzy nonkonformistów (*à propos* wystawy w Czernuszkach).

F 29. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press, 1975: 2/9, 10–21 (K 9/1975) [wł. K 7–8/1975]
Artykuł Aleksandra Solżenicyna pt. „Trzecia wojna światowa”; Podstawy socjalistycznego porządku według przywódcy KGB Jurija Andropowa; Artykuł N. Pawłowa pt. „Osąd przed sądem” zamieszczony 21 maja 1975 r. w „Literaturnoj Gazecie”; Jewgienij Jewtuszenko o Chinach; Paszkwil Władimira Bieguna „Pełzająca kontrrewolucja” na temat „walki z syjonizmem”.

F 30. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press, 1975: 2/10, 9–23 (K 9/1975)
Lot „Sojuz-Apollo” w prasie sowieckiej; Sukcesy polityki Leonida Breżniewa; Przemówienie Aleksandra Solżenicyna na bankiecie wydanym na jego cześć przez amerykańskie związki zawodowe; Wywiad z Royem Miedwiediewem zamieszczony 15 czerwca 1975 r. w „The Observer”; List otwarty Władimira Wojnowicza do Jurija Andropowa.

F 31. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press, 1976: 3/2, 3–13 (K 12/75)

Przyznanie pokojowej Nagrody Nobla Andrejowi Sacharowowi; Alkoholizm w Związku Sowieckim; Recenzja kilku książek.

F 32. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press, 1976: 3/9–10, 14–26 (K 11/1976)

MIG-25 w Japonii; Ataki na Chiny i maoizm; Artykuł prof. Jurija Krasina pt. „Odprężenie a walka klasowa” zamieszczony 27 września 1976 r. w „Prawdzie”.

F 33. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press, 1978: 5/2, 3–13 (K 1–2/1978)

Przegląd wydarzeń z 1977 r.

F 34. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (an excerpt), 1978: 5/4, 16–18 (K 3/1978)

Stenogram konferencji instytutów humanistycznych Akademii Nauk ZSSR ogłoszony w piśmie samizdatowym „Żydzi w ZSSR”, nr 14; Problem zmiany warty na Kremlu.

F 35. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (excerpt), 1974: 1/6, 19–22 (K 4/1974)

Deportacja Aleksandra Sołżenicyna ze Związku Sowieckiego; Stosunek Jewgienija Jewtuszenki do Sołżenicyna.

F 36. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (excerpt), 1974: 1/7, 18–20 (K 6/1974)

Odwołanie obchodów 250-lecia rosyjskiej Akademii Nauk.

F 37. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (excerpts), 1975: 2/4, 20–26 (K 1–2/1975)

Działalność Wszechzwiązkowej Agencji do Praw Autorskich.

F 38. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (excerpts), 1975: 2/5, 11–23 (K 1–2/1975)

Konferencja w Banff (Kanada) i udział w niej uczonych sowieckich.

F 39. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (excerpts), 1977: 4/2, 12–22 (K 1–2/1977)

70. urodziny Leonida Breżniewa (1907–1982); Śmierć Trofima Łysenki (zm. 20 listopada 1976); Książka Lidii Czukowskiej „Zapiski o Annie Achmatowej 1938–1941, 1952–1962” wydana w YMCA-Press w Paryżu.

F 40. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (excerpts), 1977: 4/10, 1–20 (K 7–10/1977 – wybór)

Leonid Breżniew w telewizji sowieckiej i francuskiej; Wizyta Breżniewa we Francji; Światowy kongres psychiatrów w Honolulu i potępienie „systematycznego nadużywania psychiatrii w ZSSR do celów politycznych; Międzynarodowe Targi Książki w Moskwie.

F 41. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (excerpts), 1978: 5/1, 10–17 (K 9/1977–11/1977 – wybór)

F 42. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (excerpts), 1979: 6/1, 3–12 (K 10/1978)

F 43. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): In the Soviet Press (excerpts), 1979: 6/7, 13–19 (K 7–8/1979)

F 44. [HELLER, Michał] Kruczek Adam (ps.): One year of life – one year of fight, 1978: 5/2, 13–19 (K 1–2/1978)

Dotyczy Andrieja Sacharowa.

F 45. HERLING-GRUDZIŃSKI, Gustaw: Diary written at night (an excerpt), 1978: 5/6, 15–18 (K 4/1978)

Dotyczy m.in. Vincenzo Mario Palmieri (1899–1994), profesora medycyny sądowej i członka Międzynarodowej Komisji Medycznej w Katyniu w 1943 roku, która dokonywała sekcji zwłok polskich oficerów i ustalała czas popełnienia zbrodni.

F 46. HERLING-GRUDZIŃSKI, Gustaw: Diary written at night (an excerpt), 1978: 5/10, 18–20 (K 10/1978)

Dotyczy m.in. Aleksandra Zinowiewa i Aleksandra Sołżenicyna.

F 47. HERLING-GRUDZIŃSKI, Gustaw: Diary written at night (excerpts), 1976: 3/1, 17–19 (K 11/1975)

Dotyczy m.in. żony Andreja Sacharowa – Jeleny (Eleny) Bonner we Włoszech; A. Sacharowa i George’a Orwella.

F 48. HERLING-GRUDZIŃSKI, Gustaw: Diary written at night (excerpts), 1978: 5/8, 9–10 (K 7–8/1978)

Dotyczy m.in. książki „Tajny agent” Josepha Conrada.

F 49. HERLING-GRUDZIŃSKI, Gustaw: Diary written at night (excerpts), 1979: 6/2, 17–20 (K 1–2/1979)

Dotyczy m.in. Karola Wojtyły.

F 50. HERLING-GRUDZIŃSKI, Gustaw: Diary written at night (excerpts), 1979: 6/4, 13–16 (K 1–2/1979)

Dotyczy m.in. pisarza Jana Józefa Szczepańskiego (1912–2003).

F 51. [JEZIORAŃSKI, Zdzisław] Nowak, Jan (ps.): The Third World War I (Excerpts), 1977: 4/3, 1–19 (K 3/1977)

Globalna wojna ideologiczna i rola rozgłośni radiowych RWE i Głosu Ameryki.

F 52. [JEZIORAŃSKI, Zdzisław] Nowak, Jan (ps.): The Third World War (Conclusion), 1977: 4/4, 1–18 (K 4/1977)

F 53. [JEZIORAŃSKI, Zdzisław] Nowak, Jan (ps.): Third World War – a continuation, 1979: 6/9, 3–16 (K 11/1979)

F 54. [KISIELEWSKI, Stefan] Kisiel (ps.): A cry in the wilderness (an excerpt), 1979: 6/2, 15–17 (K 12/1978)

F 55. [KISIELEWSKI, Stefan] Kisiel (ps.): A cry in the wilderness (excerpt), 1979: 6/4, 16–20 (K 1–2/1979)

F 56. [KISIELEWSKI, Stefan] Kisiel (ps.): A cry in the wilderness (an excerpt), 1979: 6/8, 13–18 (K 9/1979)

F 57. [KISIELEWSKI, Stefan] Kisiel (ps.): Cry in the wilderness (magic words of the New Middle Ages), 1979: 6/10, 11–17 (K 12/1979)

F 58. [KISIELEWSKI, Stefan] Kisiel (ps.): My prophecy, 1978: 5/1, 3–10 (K 11/1977)

Losy Europy Wschodniej za 30–50 lat; Odpowiedź na artykuł S. T. Cohena zamieszczony w „Der Stern”.

F 59. KOŁAKOWSKI, Leszek: On the margin of the latest A[ndrej] Sakharov's book, 1976: 3/1, 3–14 (K 12/1975)

Posłowie do książki Andrieja Sacharowa pt. „Mój kraj i świat” (Instytut Literacki, Paryż 1975).

F 60. LEDÓCHOWSKI, Włodzimierz: African perspectives, 1976: 3/8, 3–15 (K 7–8/1976)

F 61. LEDÓCHOWSKI, Włodzimierz: A light at the end of a tunnel, 1979: 6/5, 3–20 (K 5/1979)

Sytuacja światowa pod kątem zbrojeń.

F 62. LICHTEN, Józef: A letter to Gerald Green, 1978: 5/9, 16–20 (K 9/1978)

W sprawie filmu „Holokaust” Geralda Greena wyświetlonego w telewizji amerykańskiej w kwietniu 1978 roku.

F 63. ŁOBODOWSKI, Józef: Alexandr Galicz, 1978: 5/7, 4–9 (K 5/1978)

Zawiera fragmenty tekstów poetyckich Aleksandra Galicza (1918–1977).

F 64. The measure of responsibility, 1975: 2/9, 8–10 (K 9/1975)

Oświadczenie rosyjskich dysydentów z 21 sierpnia 1975 r. na temat odpowiedzialności sowieckiej za 17 września 1939 roku i Katyń, podpisane przez: Josifa Brodskiego, Andrieja Wołkonskiego, Aleksandra Galicza, Nauma Korzawina, Władimira Maksimowa, Wiktora Niekrasowa, Andrieja Siniawskiego i Andrieja Sacharowa.

F 65. [MICEWSKI, Andrzej] Jagła Ryszard (ps.): Optimism of a pessimist (excerpt), 1979: 6/2, 3–15 (K 12/1978)

Sytuacja polityczna w Polsce.

F 66. MICHNIK, Adam: „Vive la Pologne!”, 1977: 4/6, 4–13 („Ruch oporu”, Paryż 1977, Biblioteka Kultury, t. 276)

Artykuł opublikowany w „Le Monde” (Paris) 16 grudnia 1976 r. dotyczący powstania opozycji w Polsce i oczekiwań wobec Zachodu.

F 67. MIEROSZEWSKI, Juliusz: Bygones & expectations, 1975: 2/4, 3–20 (K 1–2/1975)

Perspektywy wojny nuklearnej.

F 68. MIEROSZEWSKI, Juliusz: Clausewitz or „Big Brother”?, 1976: 3/7, 1–21 (K 4/1955¹)

Artykuł sprzed 21 lat przewidujący przyszły świat w konfrontacji nuklearnej.

F 69. MIEROSZEWSKI, Juliusz: Food for thought, 1974: 1/8, 3–22 (K 6/1974)

Chrześcijaństwo-socjalizm; Problemy sprawiedliwości społecznej; Sowiecka odmiana komunizmu.

F 70. MIEROSZEWSKI, Juliusz: Food for thought (2), 1975: 2/1, 3–21 (K 10/1974)

Kryzys naftowy; Stosunki amerykańsko-sowieckie; Moralność w polityce – afera Watergate.

F 71. MIEROSZEWSKI, Juliusz: Food for thought (3) (excerpts), 1975: 2/7, 1–25 (K 5–6/1975)

Sowiecka ekonomia; Perspektywy rozwoju gospodarczego Europy Środkowo-Wschodniej; Wietnam, USA, Chiny.

F 72. MIEROSZEWSKI, Juliusz: Silence is not always golden, 1974: 1/5, 5–21 (K 11/1973)

Stanowisko świata zachodniego wobec problemu praw człowieka w Związku Sowieckim.

¹ Jedyny tekst sprzed roku 1973 zamieszczony we „Fragments”. Warto zauważyć, że tłumaczenie na angielski tego właśnie artykułu Mieroszewskiego postulował Jerzy Giedroyc już w 1955 roku – patrz: J. Giedroyc, J. Mieroszewski, *Listy*, Cz. 2, s. 57.

F 73. MORAWSKI, Dominik: Correspondence from Rome (an excerpt), 1978: 5/8, 3–8 (K 7–8/1978)

Dotyczy przepowiedni Włodzimierza Lenina z roku 1924 na temat katolicyzmu.

F 74. MORAWSKI, Dominik: Correspondence from Rome (excerpt), 1976: 3/2, 20–22 (K 1–2/1976)

Dotyczy m.in. Jeleny (Eleny) Sacharow i wyrzutów sumienia zachodnich demokratów.

F 75. MORAWSKI, Dominik: Correspondence from Rome (excerpts), 1977: 4/2, 9–12 (K 1–2/1977)

Przygoda na Okęciu w Warszawie.

F 76. [MORAWSKI, Dominik] D. M.: America and Balts, 1975: 2/8, 14–16 (K 7–8/1975)

Amerykańska polityka wobec krajów bałtyckich.

F 77. MOŻEJKO, Edward: Sketches relating to the physiology of contemporary despotism, 1978: 5/7, 10–18 (K 5/1978)

Książka Efima Etkinda: „Zapiski niezagoworszczika”. London 1977 (Overseas Publications Interchange).

F 78. OSADCZUK, Bohdan: A letter from Shanghai (slightly abridged), 1979: 6/1, 3–12 (K 12/1978)

F 79. OSADCZUK, Bohdan: News from the Ukraina, 1976: 3/8, 15–20 (K 7–8/1976)

F 80. OSADCZUK, Bohdan: What’s happening in Germany, 1978: 5/6, 3–15 (K 3/1978)

F 81. PERZANOWSKI, Lucjan: The Cuban Phenomenon, 1977: 4/6, 14–23 (K 6/1977)

Kontrowersyjna ocena perspektyw normalizacji w stosunkach USA-Kuba.

F 82. POWOLNY, Antoni (ps.): A letter from Warsaw (an excerpt), 1979: 6/10, 18–20 (K 12/1979)

F 83. [SKALMOWSKI, Wojciech] Broński Maciej: The travel of de Custine to Russia, 1976: 3/5, 3–10 (K 3/1976)

Podróż markiza Astolphe’a de Custine’a w 1839 roku do Rosji i najnowsza reedycja jego książki „Podróż do Rosji”.

F 84. SNIEHIROV, Helij: An Open letter to the USSR Government, 1978: 5/1, 17–20 (K 9/1977)

Zrzeczenie się obywatelstwa sowieckiego przez pisarza ukraińskiego (Kijów 1977).

F 85. TERLECKI, Tymon: American experiment of „multiculture”, 1979: 6/3, 3–20 (K 1–2/1979)

Dyskusja na temat „Cultural Pluralism and Education” zorganizowana przez The Center for the Study of Democratic Institutions w Chicago.

F 86. TERLECKI, Tymon: American experiment of „multiculture” (conclusion), 1979: 6/4, 3–13 (K 1–2/1979)

F 87. [UNGER, Leopold] B[rukselczyk] (ps.): From Malthus to Man-sholt, 1974: 1/7, 3–17 (K 6/1974)

Problemy przeludnienia i nędzy w skali światowej.

F 88. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): Angola, 1976: 3/4, 1–22 (K 3/1976)

Obecność Kubańczyków w Angoli.

F 89. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): As seen from Brussels, 1976: 3/5, 10–20 (K 4/1976)

Dotyczy m.in. premiera Francji Jacques’a Chiraca.

F 90. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): As seen from Brussels, 1977: 4/5, 1–22 (K 4/1977)

Stosunek Zachodu do Związku Sowieckiego; Henry Kissinger i Zbigniew Brzezinski.

F 91. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): As seen from Brussels (excerpts), 1978: 5/8, 11–20 (K 7–8/1978)

Dotyczy Argentyny.

F 92. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): As seen from Brussels and from... Belgrade, 1978: 5/5, 3–22 (K 4/1978)

Dotyczy konferencji belgradzkiej, która odbywała się od października 1977 do marca 1978 r.

F 93. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): As seen from Brussels and Washington, 1978: 5/3, 3–20 (K 1–2/1978)

Stosunki sowiecko-amerykańskie.

F 94. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): Bitter corn, 1973: 1/1, 1–15 (K 12/1972)

M.in. sowieckie zakupy zboża w USA.

F 95. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): An episode from... „Kissynin and Dobrynsinger”, 1975: 2/8, 13 (K 3/1975)

Stosunki polityczne ZSSR-USA.

INDEKS OSOBOWY

F 96. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): The hundred first flower, 1977: 4/1, 1–25 (K 11/1976)

Omówienie XI. Zjazdu Komunistycznej Partii Chin.

F 97. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): The orphans of Helsinki (an excerpt from Brukselczyk's „As seen from Brussels”), 1979: 6/8, 18–20 (K 9/1979)

Europa po konferencji w Helsinkach.

F 98. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): Mirages and phantoms, 1974: 1/6, 5–18 (K 4/1974)

Dotyczy m.in. handlu bronią.

F 99. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): S–2620 and SU–1974, 1975: 2/3, 3–21 (K 1–2/1975)

Dotyczy m.in. emigracji Żydów z ZSSR.

F 100. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): Tête a tête with a mummy (excerpts), 1976: 3/1, 14–17 (K 12/1975)

M.in. konferencja w Helsinkach i wizyta prezydenta Francji Valéry'ego Giscard d'E-staing w Moskwie.

F 101. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): White nights in Hel-sinki, 1974: 1/2, 1–20, I–III (K 9/1973)

Białe noce w Helsinkach (tragikomedia w 35 przemówieniach z mottem, prologiem, epilogiem i morałem) – dotyczy konferencji 35 ministrów Spraw Zagranicznych w sprawie Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie.

F 102. [UNGER, Leopold] Brukselczyk (ps.): White, black and red, 1977: 4/9, 1–18 (K 7–8/1977)

Krytyczna ocena działalności amerykańskiego ambasadora USA przy ONZ Andrew Jacksona Younga.

F 103. [WIRPSZA, Aleksander] Kwiatkowska Jadwiga (ps.): Daily life in the Polish People's Republic, 1979: 6/8, 3–13 (K 9/1979)

F 104. [WIRPSZA, Aleksander] WK [SPECTATOR] (ps.): From diplomatic circles, 1978: 5/6, 18–20 (K 4/1978)

Odwołanie z Warszawy ambasadora USA Richarda T. Daviesa (1920–2005).

Obejmuje nazwiska, pseudonimy i kryptonimy autorów, redaktorów, tłumaczy i wszystkich osób wymienionych w opisach bibliograficznych i adnotacjach. Liczba oznacza numer bieżący w bibliografii; jeśli jest poprzedzona literą s. – oznacza stronę książki.

ZH przed numerem oznacza „Zeszyty Historyczne”, F przed numerem oznacza „Fragments”.

A. B. C. (ps.) s. 300

Abner Stefan (ps.) 101, 235,
270–72, 325–339, 367 368,
489, 538, 555, 604, 845

Achmatowa Anna 628, F 39

Adamczyk Arkadiusz ZH 349, ZH 551

Adamkus Valdas 141

Adamski Bogdan (ps.) s. 296

Adamus Waclaw s. 309

Adenauer Konrad 316, ZH 110

Aftanazy Roman 937

Ajnenkiel Andrzej ZH 531

Al-Assad Bashar 462

Albrecht Andrzej 273, 473, 490,
491, 547, 661, ZH 269

Ambroziejewicz Bohdan 80

Amichai Jehuda 841

Amiel Irit 842, 843

Ampukajew Ramzan 148

Amsterdamski Piotr 82

Ancipienka Aleksander (Aleś) ZH 35

Anders Tadeusz ZH 340

Anders Władysław, gen. ZH 57,

ZH 265, ZH 340, ZH 431, ZH 468,
ZH 625, ZH 649, ZH 651, ZH 659,
ZH 664, ZH 667, ZH 669

Anders-Nowakowska Hanka ZH 340

Anderson Philip James ZH 579

Andriejewa Julia ZH 37

Andropow Jurij Władimirowicz
F 29, F 30, s. 328

Andruszkiewicz Witold ZH 258

Andrzejewski Bogumił W. 703, 709

Andrzejewski Jerzy s. 303

Anonim z Bydgoszczy (ps.) 118

Anusz Andrzej 137

Arciszewski Mirosław ZH 195

Arkuszewski Jacek ZH 605

Armata Jerzy 83

Auderska Halina 1004

Audouin-Rouzeau Stéphane ZH 569

August II Mocny, król Polski ZH 96

Augustyn z Hippony, św. 218

Augustynowicz Anna 83

Axen Hermann ZH 721

B. H., *patrz*: Heydenkorn Benedykt

B. O., *patrz*: Osadczuk Bohdan

Babel Isaak E. 837, 1001

Babkou Ihar s. 305

Baczko Bronisław 197, ZH 505

Badoń Ryszard 1004

Badziak Kazimierz ZH 566, ZH 567

Baeck Leo 250

Bahr Egon 270

Bailly Rosa (z d. Dudour) ZH 493

Bajor George s. 325

Bakowski Peter 827

Bakuła Bogusław 840

Balasuriya Tissa 212

Balcerowicz Leszek 486,
508, 524, s. 300

Balcerzan Edward 663

Balicki Zygmunt ZH 430

Balińska Maria Aleksandra ZH 578

Banks Joseph ZH 97

Bar Adam 10

Baran Adam F. ZH 341, ZH 625

Barańczak Stanisław 82, 672, s. 331

Bárdossy Ladislaus (László)
von ZH 485

Bardziłowska Natalia ZH 36

Barrett Browning Elisabeth 828

Bartnikowski Bogdan 547,

ZH 91, ZH 322, ZH 325

Bartoszewski Władysław 118, s. 300, 304

Barycz Henryk 122

Bastek Erhard 719

- Batowski Henryk 1003, ZH 490
 Baumgarten Karol 274, 275, 335, 340, 492, 539
 Bączkowski Włodzimierz 1004, ZH 106, ZH 159, ZH 390
 Bąkiewicz Wincenty, płk ZH 667
 Bąkowski Adam Tadeusz 725–28, 827
 Beaupré Jadwiga ZH 612
 Beauvois Daniel 1, 125, 400 440, 1004, ZH 35, ZH 212, s. 301
 Beck Józef ZH 165, ZH 196, ZH 288, ZH 372, ZH 399, ZH 440, ZH 539
 Bednarczyk Czesław s. 16
 Bednarczyk Krystyna (z d. Brzozowska) s. 16
 Bednarz Klaus 836
 Bekker Gustav 324
 Bell-Machniewicz Weronika (z d. Ignatowicz) 934
 Bender Ryszard 146
 Berbecki Leon Piotr, gen. ZH 378
 Berberyusz Ewa 844, 846–80, s. 297
 Berdychowska-Szostakowska Bogumiła 102, 413–15, ZH 118, ZH 207–9, ZH 307, ZH 342–44, s. 302
 Berent Waclaw 711
 Bereś Stanisław 668, 679
 Bereś Witold 498
 Bereska Henryk 716
 Berger Adam 1004
 Beria Lavrentij P. ZH 433
 Beriszwili Szalaw/Szaław (wł. Berik Karol) ZH 641
 Berling Zygmunt, płk ZH 272
 Bernhardt Maciej ZH 670
 Berson Jan Stanisław ZH 107
 Besançon Alain s. 299, 301
 Best Paul J. s. 16
 Bezruczko Marek, gen. 123
 Białokur Marek ZH 147
 Biedziński Tomasz (Thomas) 545, 546
 Biegun Władimir F 29
 Biela Bogusław 1004
 Bielatowicz Jan s. 11
 Bielecki Czesław 935, s. 297, 300
 Bielecki Jerzy ZH 315
 Bielecki Robert 1004
 Bielecki Tadeusz ZH 619
 Bień Adam 1004, ZH 342
 Bień Waclaw Hilary 1004
 Bieniecki Kajetan 997, ZH 239, ZH 316, ZH 396, ZH 579
 Biernacki Andrzej 57, 510, 662
 Biernakiewicz Jadwiga ZH 612
 Bierut Bolesław ZH 386, ZH 694, ZH 695
 Bieszczad Jerzy Patryk 844
 Biliński Aleksander, gen. ZH 216
 Bingen Dieter 316, 1004
 Bitel Piotr 5
 Bloch Jan Gotlib 49, ZH 345
 Błażejowska Justyna ZH 92
 Błażyński Zbigniew J. 972
 Bniński Waclaw ZH 612
 Bobkowska Barbara (z d. Birtus) s. 302
 Bobkowski Aleksander ZH 165
 Bobkowski Andrzej 164, 822, s. 295, 296, 298, 301, 302
 Boboryko Aleksandra ZH 37
 Bobrowska-Jakubowska Ewa ZH 361
 Bobrowski Czesław ZH 322
 Bocheński Adolf 81, 83, 91, 1004, ZH 434, ZH 472, ZH 541
 Bocheński Aleksander ZH 345, ZH 434
 Bocheński Józef Maria (Innocenty) 123, ZH 434, s. 296, 301
 Bochwic Teresa 172, ZH 425
 Bodegard Anders 83
 Bodin Per-Arne 171
 Bodson Liliane 29
 Boerner Ignacy August ZH 555
 Boglar Krystyna 681
 Bogucka Maria 81
 Bohdziewicz Antoni ZH 129
 Bohomolec Anna 994
 Bohun-Dąbrowski Antoni (ps.), *patrz:* Szacki Antoni
 Bohusz-Szyszko Zygmunt, gen. ZH 667
 Bojanowska Małgorzata 685
 Bojarska Anna 681
 Bojtár Endre 945
 Bondy François ZH 385, s. 314
 Bonner-Sacharow Jelena (Elena) F 47, F 74
 Boniecki Jerzy 219, 236, 266, 369, 467, F 1, F 2, s. 325
 Bończa-Tomaszewski Edward 1004
 Borejsza Jerzy [Wojciech] 605, 652
 Borkowski Andrzej 626
 Borkowski Piotr ZH 294
 Bornet Mieczysław ZH 271–73
 Borodziej Włodzimierz 317, 318
 Borowicz L. Bogusław (Bob) 587
 Borowicz Tadeusz ZH 459
 Borowski Tadeusz 15
 Borusewicz Bogdan 46
 Boruta (ps.) 525
 Borwicz Michał Maksymilian ZH 241, s. 300
 Borzęcki Jerzy ZH 257, ZH 532
 Bosch Robert 95
 Boss Sally (ps.), *patrz:* Thompson Ewa M.
 Boulet Michelle 1004
 Boyle Jean E. 84
 Bóbr-Tylingo Stanisław ZH 558
 Bór-Komorowski Tadeusz (ps. „Znicz”), gen. ZH 580
 Brakoniecki Kazimierz 116, 836
 Brando Marlon F 27
 Brandstaetter Roman 663
 Brandys Jan ks., s. 14
 Brandys Kazimierz 812, 813, 1004, s. 331
 Brandys Marian 979, 1004
 Brasauskas Algirdas 124, 1004
 Bratkowski Stefan 388
 Bratny Roman ZH 408
 Braun Andrzej 925
 Brauns Heinrich 118
 Brennan Edward T. ZH 656
 Bresnan William J. 83, 1004
 Breza Tadeusz ZH 129
 Bricmont Jean 34
 Breźniew Leonid Iljicz F 27, F 28, F 30, F 39, F 40, s. 328
 Broda Marzena 730
 Brodski Josif 741, F 64, s. 304, 323
 Brodziński Bohdan F 3, s. 328
 Bromke Adam 370, s. 304
 Broncel Zdzisław ZH 67, s. 296
 Broniewski Władysław 672
 Broński Maciej (ps.), *patrz:* Skalmowski Wojciech
 Brooks Hubert ZH 579
 Brożek Mieczysław 83
 Brukselczyk (ps.) *patrz:* Unger Leopold
 Brus Włodzimierz s. 300
 Bruski Jan Jacek 415
 Brycht Andrzej 1004
 Brynk Zygmunt, gen. ZH 216
 Brzeski Andrzej ZH 23, s. 324
 Brzeziński Jerzy S. ZH 413
 Brzeziński Zbigniew 46, 83, 292, F 28, F 90
 Brzękowski Jan 70, ZH 102, ZH 104
 Brzękowski Susanne 70, ZH 102, ZH 104
 Brzoza Czesław ZH 120, ZH 564, ZH 692
 Brzozowski Stanisław 825
 Buchowski Krzysztof ZH 179, ZH 346
 Buckland William ZH 358
 Buczkówna Mieczysława 729
 Budzyński Andrzej Z. 83
 Bugaj Ryszard 46
 Bujak Zbigniew 46
 Bujnicki Teodor ZH 180
 Bułhak Władysław ZH 581, ZH 671
 Burek Tomasz 685
 Burnetko Krzysztof 498
 Burnham James s. 321
 Buzek Jerzy 83, 138, 148, 430, 482, 552, 959, s. 305
 Bykau Wasil s. 305
 Byliński Mariusz 731
 Byrska Irena 1004
 Byrski Zbigniew 936, F 4–12, s. 300, 325–327, 328, 331
 Bystryckij Jewhen 177
 Bystrycki Przemysław 663
 Calderon de la Barca Pedro 831
 Camus Albert ZH 63
 Cariwskaja Tatiana (Carevskaja Tatjana) ZH 248
 Carnot Lazare, gen. ZH 358
 Caro Leopold ZH 107
 Carter James (Jimmy) 46, F 12, s. 328
 Cavendish-Bentinck William ZH 168
 Cazorla Moquillaza Isaak 942
 Cegielska Franciszka 140
 Cenckiewicz Sławomir ZH 179, ZH 346, ZH 500
 Centkiewicz Czesław ZH 684
 Ceranka Paweł ZH 672–74
 Cerizay Gaston de (ps.), *patrz:* Mackiewicz Stanisław Cat
 Chabrowski Tadeusz 733–37
 Chagall Marc 762
 Chałasiński Józef 249

- Charwat Franciszek ZH 181, ZH 195
 Chatami Mohammed 463
 Château Stefan du 1004
 Chciuk Andrzej 723
 Chelkowski Piotr 83
 Chen Feng 607
 Chevassus-au-Louis Nicolas ZH 150
 Chilecki Andrzej ZH 648
 Chirac Jacques René F 89
 Chiune Sugihara 1002
 Chlebowski Cezary 81
 Chlebowski Władysław 313
 Chmielewska Joanna 682
 Chmielowiec Michał 687
 Chmielowski Adam (Brat Albert), św. 81, 83
 Chodakiewicz Marek Jan ZH 262, ZH 269
 Chodakowski Jan 165, ZH 347
 Chojecki Mirosław ZH 707
 Chorzempa Rosemary A. s. 16
 Christian Maria ZH 209, ZH 675
 Chrościcki Juliusz A. 1006
 Chruślińska Iza ZH 15, ZH 212, s. 298
 Chruszczow Nikita S. (Chruščev Nikita S.) ZH 274, ZH 595, F 28, s. 311, 327
 Chrzanowski Andrzej 3, 596
 Chrzanowski Tadeusz 237, 625, 663, 937, 938
 Chrzanowski Wiesław 46
 Churchill Winston S. ZH 239
 Chwedoruk Rafał ZH 275, ZH 582
 Chwin Stefan 84, 664
 Chylińska Kamila 295, 303, 304, 939
 Chylińska Teresa 82
 Cichocka Anna Zofia ZH 16, ZH 17
 Cichopek Anna 88
 Cichoracka Maja 668
 Ciechanowicz Jan 379
 Ciechanowski Jan Mieczysław ZH 18, ZH 168, ZH 170, ZH 465, ZH 502, ZH 583, ZH 584, ZH 636
 Ciechanowski Jan Stanisław ZH 348
 Cienciała Anna Maria ZH 189, ZH 372
 Cieślak Ewa 685
 Ciołkosz Adam s. 14
 Ciołkoszowa Lidia (z d. Kahan) 118, ZH 347, ZH 438
 Cisek Janusz ZH 163
 Ciszuk Hanna 631, ZH 172
- Citko Henryk ZH 436
 Clark Noel 86
 Clausewitz Carl Phillip Gottlieb von F 68
 Cohen Roger 276
 Cohen S. T. F 58
 Conrad Joseph (wł. Korzeniowski Teodor Józef Konrad) 86, 767, F 48
 Corrie John A. 493
 Courtois Stéphane 268
 Cukiernik Ryszard 217
 Currie Anthony. N., kpt. (ps.), *patrz:* Pospieszalski Antoni
 Curien Annie 607
 Curie–Skłodowska Maria 23
 Custine Astolphe–Louis–Léonor de F 83
 Cybis Jan 84
 Cybulska Maja Elżbieta 665
 Cynk Jerzy B. ZH 639
 Cywiński Stanisław ZH 184
 Czachowska Jadwiga ZH 4, s. 306
 Czajkowska Magdalena ZH 470
 Czajkowski Henryk s. 311, 312
 Czapliński Przemysław 84
 Czapska Maria 722
 Czapski Józef 627, 628, 632, 634, 637, 638, 722, 985, 1004, 1006, ZH 57, ZH 63, ZH 85, ZH 87, ZH 93, ZH 121, ZH 585, ZH 649, F 14, F 15, s. 10, 15, 295, 296, 297, 301, 303, 304, 306, 314, 318, 321, 323, 326, 329
 Czarnecka Barbara s. 16
 Czarnecki Ryszard 130, 491
 Czarnocka Halina 301
 Czarniawski Marek ZH 349
 Czarnik Leszek ZH 350
 Czarnik Oskar Stanisław ZH 350
 Czarnocka Halina 1004
 Czarnomorski Jurij (ps.), *patrz:* Osadczyk Bohdan
 Czartoryska Izabela ZH 354
 Czartoryska Urszula 1004
 Czartoryski Paweł 961
 Czartoryski Roman Jacek ZH 276, ZH 277
 Czartoryscy, rodzina 22
 Czaykowski Bogdan 267, 666
 Czech Mirosław 230
 Czekał Katarzyna ZH 122, ZH 476
 Czekałewski Jan A. 238
- Czermińska–Żelaźniewiczowa Halina (ps. „Urszula”) ZH 278
 Czerniawski Adam 104, 611, 666, 667, 670, 823, 931
 Czernomyrdin Wiktor 434
 Czerwiakowska Ewa 920
 Częstochowski Ryszard 737
 Czornowół Wiacesław 428
 Czukowska Lidia Korniejewiczowa F 39, s. 327
 Czułowski Antoni 1004
 Czyrek Józef ZH 720
 Czyżewski Andrzej ZH 77, ZH 661
 Czyżewski Krzysztof 116, 213, 276, 298–300, 346, 411, 606, 881, ZH 585, s. 300
 Czyżewski Romuald ZH 279
- Ćwiakowska Anna 449
 Ćwiękała Jerzy 468
 Ćwikliński Krzysztof 709
- D. M., *patrz:* Morawski Dominik
 Dąbrowska Maria 985, ZH 129, ZH 702
 Dąbrowski Bronisław, abp 1004
 Dąbrowski Jan Henryk 143
 Dąbrowski Marek 416
 Dąbrowski Marian 81
 Dąbrowski Mieczysław 660
 Dąbrowski Roman ZH 450
 Dąbrowski Włodzimierz ZH 244
 Daniel Julij M. (ps. Arzak Nikołaj) s. 322
 Danielewicz-Kerski Dorota 716
 Danilewicz Zelińska Maria 4, 12, 195, 653, 654, 668, 720, 821, 940, 955, 1004, ZH 4, ZH 88, ZH 291, ZH 367, s. 7–9, 12–15, 297
 Daszkiewicz Piotr 29, 103, 277, 278, 296, 548–51, 607, 941, 942, ZH 19, ZH 33, ZH 93–98, ZH 123, ZH 124, ZH 149, ZH 150, ZH 280, ZH 281, ZH 352–57, ZH 517, ZH 662
 Davies Laurence 86
 Davies Norman 87, ZH 506, ZH 584, ZH 593
 Davies Richard Townsend F 104
 Dedecius Karl 693, 709
 Dekutowski Hieronim Kazimierz (ps. „Zapora”), mjr ZH 397
 Delick Anna 342, 362, 867
 Delsol Chantal 84, ZH 425
- Dembińska Wanda 141
 Dembiński Ryszard 1004
 Demkowycz Dobrianskyj Mychajło ZH 424
 Derdowski Mirosław A. 691
 Dessberg Frédéric ZH 240
 Dewey Melvil s. 9
 Dębski Sławomir ZH 189
 Dhombres Jean ZH 358
 Dhombres Nicole ZH 358
 Diaczenko Piotr, mjr ZH 215
 Diamond Jared Mason ZH 145
 Ditzgen Lore ZH 87
 Długosz Dariusz 199
 Dłuski Stanisław 104, 738–40
 Dmitroca Zbigniew 741
 Dmuchowska Alicja ZH 282
 Dobek Czesław s. 15
 Dobiecki Grzegorz 742
 Dobosz Andrzej 25
 Dobrowolska Zofia 985
 Dobrowolski Andrzej ZH 20, ZH 241, ZH 359, ZH 360
 Domańska Jadwiga 1004
 Domański Tadeusz Edward ZH 493, ZH 518, ZH 530
 Domański Walerian 882
 Domenach Jean-Marie 1004
 Dominiak Zbigniew 743, 744
 Dorosz Beata 690
 Dorotycz-Malewicz Alwina ZH 492
 Dorotycz-Malewicz Ryszard (ps. „Hańcza”), płk ZH 492
 Dostojewski Fiodor s. 301
 Dowbor-Muśnicki Józef, gen. ZH 378
 Dowgiałło Jan 50, 53, 58, 66
 Drag Korga Iwona ZH 619
 Draus Jan ZH 125
 Drawicz Andrzej 1004
 Drewnowski Tadeusz 15, 669
 Drobiszewski Jerzy 239
 Drozd Roman ZH 206
 Drozdowski Marian Marek ZH 283
 Drummond Andrade Carlos de 830
 Dryglewski Ryszard 1004
 Drzewucki Janusz 371
 Dubicki Tadeusz ZH 206, ZH 399, ZH 626, ZH 647
 Dubiński Krzysztof ZH 719
 Dubyk Hałyna ZH 410

- Dunajewski Henryk ZH 293
Dunderdale Wilfred A. ZH 168
Dunin-Borkowski Piotr ZH 294, ZH 377, ZH 415, ZH 472
Dunin-Horkawicz Janusz ZH 182
Dunin-Karwicki Jan 943, 1004
Duraczyński Eugeniusz ZH 587
Durka Jarosław ZH 533, ZH 588
Dużyk Józef 20
Dybciak Krzysztof 28
Dyja Andrzej ZH 361, ZH 362, ZH 663
Dylągowa Hanna ZH 516
Działak Izabela 554
Działak Jerzy s. 296
Dzielski Mirosław ZH 380, ZH 381
Dzień Mirosław 745
Dziewanowscy, rodzina ZH 287
Dziewanowski Kazimierz 292, 370, 1004, 1005, s. 296
Dziewanowski Marian K[amil] 84, 322, ZH 190, ZH 215, ZH 284–88, ZH 411, ZH 506
Dzwonkowski Roman 86, 87, s. 300
- Ehrenkreutz Andrzej S. 858
Ehrenkreutz Stefan ZH 437
Ejbiach Bohdan ZH 639
Eliach Yaffa (z d. Sonenson) ZH 258
Engelking Anna 353, 631
Eska Juliusz 1004
Etkind Aleksander M. 407
Etkind Efim (Jefim) Grigoriejewicz F 17, F 77, s. 328
Eustachiewicz Seweryn ZH 501
- Fajkowski Józef 588
Fałkowski Wojciech 608
Fallenbuchl Zbigniew M. 1004, 1006
Famulicki Jean-Claude s. 307
Fatalski Marcin ZH 164
Fayet Jean-François ZH 430
Fedeki Ziemowit 195, 352
Fejgin Anatol ZH 688
Feurman Eleasar J. 240
Ficowski Stanisław 241, 469
Fiedotow Siergiej (Fedotov Sergey) F 18
Fik Marta 260
Fikus Dariusz 82
Filar Tadeusz ZH 238
- Filip Magdalena ZH 676
Filipowicz Halina 670
Filosofow Dimitr 195, 985, ZH 410, ZH 419, ZH 471, s. 301
Filosofowów, ród ZH 250
Findeisen Stanisław Roman (ps. „Olszyna”) ZH 598
Findeisen Władysław ZH 598
Fischer Ewa 1004
Fischer-Malinowska Zofia 145
Flemming George J. (ps.), *patrz*: Działak Jerzy
Florczak Zbigniew 609, 610, s. 296, 331
Florczyk Leszek ZH 455
Florek Stefan 746
Florkowski Aleksander 1004
Fo Dario 604
Ford Gerald F 16
Forrester Viviane 284
Frajlich [-Zajac] Anna 67, 671, 747, 848, 944
Frazik Wojciech ZH 138
Frenkiel Stanisław 626
Friszke Andrzej 43, ZH 1, ZH 52, ZH 259, ZH 673, ZH 677, ZH 708
Frołow Sylwia 749
Furet François ZH 505
- G. H. F 19
Gajdzica Stanisław ZH 289
Gajlewicz Adam 82
Gajlewicz Joanna 82
Gajos Leszek ZH 290
Galicz Aleksander Arkadiewicz (wł. Ginzburg Aleksander Aronowicz) F 63, F 64, s. 328
Gałczyński Konstanty Ildefons 672
Gałęzowski Marek ZH 183, ZH 363, ZH 364, ZH 447, ZH 534, ZH 589, ZH 590, ZH 598
Gałkowski Adam 608, 647, ZH 365
Galperowicz Dymitr ZH 36
Gamdyk-Kłuźniak Maria 22
Gardziałkowska-Weynerowska Hanna 1004
Garewicz Jan 81
Garlicki Andrzej M. 590, ZH 497
Garliński Józef 657
Gaulle Charles de ZH 156, ZH 157
Gauss Karl Markus 717
Gawenda Jerzy August ZH 376
- Gawin Jerzy ZH 90, ZH 293
Gawlikowski Lechosław ZH 139
Gawroński Andrzej R. 995, 1004
Gawroński Wiktor Mieczysław, gen. ZH 215
Gawryluk Lubow ZH 36
Gaździcki Jan ZH 495
Gella Aleksander ZH 704
Gerhardt Sebastian ZH 723
Getzel Joachim ZH 223
Giedroyc Henryk 152, 153, ZH 21, ZH 22, ZH 32, ZH 33, ZH 47, ZH 89, ZH 90, s. 307
Giedroyc Jerzy 3, 85, 92, 109, 118–151, 153, 164, 181–87, 195, 352, 371, 436, 595, 822, 838, 924, 945, 946, 1004, ZH 17, ZH 20, ZH 23–9, ZH 36, ZH 37, ZH 38–42, ZH 44, ZH 45, ZH 47, ZH 48, ZH 50–2, ZH 56–60, ZH 64, ZH 66–9, ZH 85, ZH 89, ZH 141, ZH 377, ZH 391, ZH 487, F 16, F 20, s. 11, 295, 297–300, 302, 303–305, 307, 308, 313–319, 321–324, 327, 329
Giedroyc Michał ZH 29
Gierat Ewa 903
Gierek Edward ZH 151, s. 296, 304, 311
Gierowski Józef Andrzej ZH 481
Giertych Jędrzej ZH 543
Gieysztor Aleksander ZH 482
Gill Arnon ZH 192, ZH 193
Gira Liudas 967
Giscard d'Estaing Valéry Marie René F 100
Gistedt–Kiltynowicz Elna ZH 624
Giza Hanna Maria s. 307
Gizella Jerzy 749
Gładki Thomas S. 671
Glasenapp-Konkol Małgorzata 88
Glaser Stefan ZH 184
Glass Stanisław ZH 107
Glemp Józef, kard. 149
Gliksman [-Pinczewska] Lucja 724, 817, 818, ZH 26, ZH 409
Gliniński Witold ZH 662
Głódź Sławoj Leszek, bp 118, 123
Głowacka Renata 624, 630
Głowacki Albin 1004
Głowacki Edward ZH 496
Głowacki Janusz 1004
- Głuchowska Lidia ZH 366
Głuchowski Janusz ZH 291
Głuchowski Krzysztof ZH 291, ZH 367
Gmurczyk-Wrońska Małgorzata ZH 154
Godlewska Anna 344
Godlewska Aranda Izabella de 1004
Goebbels Joseph ZH 605
Goetel Ferdynand ZH 610
Goethe Johann Wolfgang von 832
Golak Julian 214
Goldstücker Eduard s. 303
Gombrowicz Rita (z d. Labrosse) 655
Gombrowicz Witold 655, 695, 824, 1004, s. 10, 11, 303, 306, 307, 314, 315, 323
Gomolicki Leon (wł. Gomolickij Lew) ZH 471
Gömöri George 672, ZH 368, s. 300, 323
Gomułka Władysław ZH 329, ZH 684, ZH 698, ZH 703, s. 296
Gonkiewicz Bogusława 88
Gorbaczow Michaił s. 301
Gorbaniewska Natalia 838, ZH 246, ZH 369, s. 314
Gorczyńska Renata ZH 30, s. 297
Gorizontow Leonid 79
Görlich Joachim Georg s. 296
Gottesman Gustaw 1004
Górka Olgierd ZH 216
Górski Bohdan 318
Grabowska-Lipińska Iwona ZH 627
Grabowski Franciszek ZH 581
Grabowski Jan ZH 260
Grabowski Waldemar ZH 591, ZH 628–30
Graczyk Roman ZH 370
Gray Colin S. 290
Green Gerald F 62
Grobelny Roman 141
Gromyko Andriej ZH 249
Gronowski Roman ZH 491
Gross Jan T. ZH 586
Grot-Kwaśniewski Jerzy 466, 589
Grotowski Jerzy 82, 956, 992
Grott Bogumił 226
Gruner-Zarnoch Ewa s. 301
Grupiński Rafał s. 301
Gruszczyński Lesław 51, 242, ZH 507
Gruszeckij Iwan ZH 594
Grydzewski Mieczysław 687, 1004, ZH 493, s. 14

- Grygiel Kazimierz 82
 Grynberg Henryk 897, F 22, s. 304, 329
 Grzela Remigiusz 73, 664, 673, 750
 Grzeniewski Ludwik B. 693
 Grześczak Marian 104
 Grzędziński Januarius s. 296
 Grzybkowska Agnieszka 689
 Grzybowski Ryszard ZH 592
 Grzybowski Wacław ZH 195, ZH 242, ZH 575
 Grzywacz Andrzej 962, ZH 125, ZH 371, ZH 452, ZH 573, ZH 574, ZH 575, ZH 631–33
 Guilley Chmielowska Halszka 947
 Guintard Claude 29
 Gul Roman s. 314
 Gurion Dawid Ben (wł. Grün Dawid) 248
 Gutowski Antoni F 1, F 23
 Guz Eugeniusz ZH 372, ZH 619
 Guze Joanna 81
- Habielski Rafał 105, ZH 52, ZH 373, s. 295, 305
 Habowski Eryk 84
 Hainard Robert ZH 353
 Hajduk Mikołaj 82
 Hajnicz Artur 318
 Halicz Emanuel ZH 191–93, ZH 211, ZH 519, ZH 593
 Halikowska [-Smith] Teresa 4, 243, 674–77
 Hall Aleksander 254
 Haller Józef Władysław, gen. ZH 378
 Hałagida Igor ZH 231
 Hanke Hugo ZH 457
 Harasimiuk Marian ZH 35
 Harasymowicz Jerzy 1004
 Harriman William A. 67
 Hartinger Ludwig 717
 Hartwig Julia 678
 Harvard John 179, ZH 285
 Heine Heinrich 833
 Hejnar Jacek 526
 Helon George Wielsaw s. 16
 Heller Michał J. 371, 379, 396, 945, F 24–44, s. 300, 326, 327, 331
 Hemar Marian 751
 Hempel Stanisław ZH 549
 Hempel Zygmunt (ps. „Łukasz”) ZH 590
- Hen Józef 684
 Herbert Katarzyna ZH 374
 Herbert Zbigniew 82, 672, 678, 1004, ZH 374, ZH 436
 Herbst Lothar 697, 699, 1004
 Herder Johann G. 1004
 Herling Marta ZH 375
 Herling-Grudziński Gustaw 965, ZH 375, F 45–49, s. 300, 301, 304, 306, 313, 314, 323, 324, 326, 328, 330
 Hernas Czesław 81
 Herrnstein Richard J. 582
 Hersch Jeanne 964
 Hertz Zofia 152, 153, ZH 15, ZH 26, ZH 30, ZH 32, ZH 33, ZH 47, ZH 53, ZH 55, ZH 66, s. 298, 307
 Hertz Zygmunt 189–91, ZH 51, ZH 54, ZH 61, ZH 70, ZH 126
 Herzen Aleksander ZH 292
 Herzog Roman 250
 Hess Rudolf s. 304
 Heydenkorn Benedykt 454, 591, 592, 946, s. 296
 Hibner (Hübner) Juliusz (wł. Szwarc Dawid), gen. ZH 293
 Hiob (Job), prorok 197
 Hirsch Helga 324
 Hirszowicz Maria s. 296
 Hitler Adolf 78, ZH 288
 Hiż Danuta 948
 Hiż Henryk 141
 Hładkiewicz Wiesław ZH 194, ZH 376
 Hłasko Marek 1004, ZH 77, ZH 79, ZH 401, ZH 484, s. 315, 323
 Hnatiuk Ola (Aleksandra) 840, ZH 294, ZH 307, ZH 377, s. 302
 Hnatiuk Oleg 230
 Hoban Brendan 215
 Hochberg-Mariańska Miriam s. 296
 Hoensch Jörg K. ZH 480
 Hoffman Ewa 84, 243
 Hofman Iwona s. 308
 Holcman Felicja 449
 Holcman Władysław 449
 Holmes Gladys Rita 671
 Holmgren Beth C. 84
 Holzer Jerzy ZH 34
 Hoover John Edgar ZH 12
 Horbał Mykoła A. ZH 212
 Hordyński Jerzy 1004
- Horoszko Stanisław ZH 115, ZH 378
 Hosenfeld Wilm ZH 620
 Hoser Henryk, abp. 145, 181, ZH 35, s. 299
 Hostowiec Paweł (ps.) *patrz:* Stempowski Jerzy
 Houthakker Hendrich S. ZH 288
 Hove Antoni Pantaleon (wł. Au Antoni Pantaleon) ZH 97
 Hrabiec Marian 862
 Hrycak Jarosław 87, 415
 Hryciuk Grzegorz ZH 220
 Hrynac Tomasz 752
 Hryniewicz Wacław 216
 Hryniewicz Edward 1004
 Hryniewicz Andrzej 30, 279, 556
 Huelle Paweł 81
 Hoyningen-Huene Oswald von ZH 485, ZH 619
 Hudson David (Duane) T., płk ZH 588
 Huet Stanisław, ks. ZH 682
 Hula Magdalena 83
 Hulewicz Jan 122
 Hulewicz Witold 84
 Hulewicz-Feillowa Agnieszka 84
 Huret Jules 917
 Hurwic Józef ZH 295
 Hutten-Czapski Emeryk ZH 619
- Idzkowski Antoni W. ZH 54
 Ilińska-Moseley Zofia 674
 Iljuszyn Ihor ZH 213, ZH 594
 Ilowajska [-Giorgi Alberti] Irina A. 971, 1004, s. 314
 Ilowiecki Maciej ZH 296
 Inoue Masutarō ZH 160
 Ionesco Eugène (wł. Ionescu Eugen) F 16
 Iwaniec Tadeusz 83
 Iwaniuk Wacław 753, s. 12
 Iwańska Alicja 814, 948, s. 321, 322, 324–327, 332, 333, 335
 Iwaszkiewicz Anna 685
 Iwaszkiewicz Jarosław 685, ZH 684, s. 300
 Iwaszkiewicz Rudoszański Wacław, gen. ZH 378
- Jabłoński Richard E. s. 325
 Jablonskyj Wasyl ZH 234
 Jachimecka Zofia 20
- Jachimowicz Marian 715
 Jackiewicz Mieczysław 44, 354, 363, ZH 171, ZH 595
 Jacobs M. s. 16
 Jaczynowski Jerzy ZH 184
 Jaczyńska Agnieszka ZH 611
 Jagielski Mieczysław 1004
 Jagiełło Michał 417, ZH 274
 Jagła Ryszard (ps.), *patrz:* Micewski Andrzej
 Jagodziński Zdzisław 85
 Jakobsson Robert 333
 Jakowenko Natalia 87
 Jakubowicz Szymon 939
 Jakubowska Wanda 1004
 Jamroz Stanisław ZH 612
 Jan Paweł II, papież 138, 140, 142, 207–11, 217, 345, 452, 500, 972, ZH 99, ZH 288, F 49, s. 300, 301, 334
 Janik Jan 120
 Janik Wojciech ZH 536
 Janiszewski Jacek 134, 493
 Jankiewicz Justyn ZH 214
 Jankowiak Stanisław ZH 634
 Jankowski Henryk, ks. 120, 147
 Janowicz Sokrat 5, 352
 Janta-Pończyński Aleksander ZH 57, s. 14, 305, 308
 Januszajtis Andrzej 614
 Jarosz Dariusz ZH 151
 Jaruzelski Jerzy ZH 466, ZH 619
 Jaruzelski Wojciech, gen. 46, ZH 198, ZH 709
 Jarząbek Wanda ZH 699
 Jasicki Aleksander 754
 Jasienica Paweł (wł. Beynar Leon Lech) ZH 319
 Jasiewicz Krzysztof 600, ZH 379
 Jasinowski Bogumił ZH 106
 Jasińska-Luterek Janina 82
 Jasiński Kazimierz 980
 Jasiński Marian ZH 184
 Jaskiewicz A. s. 325
 Jasnowski Józef ZH 657
 Jaspers Karl 964
 Jastrun Mieczysław ZH 297
 Jastrun Tomasz 244, 245, 372, 679, 755, 844, 883–915, s. 297, 300
 Jastrzębska Ewa 482, 552
 Jaśkowski Arnold ZH 184

358

- Kott ze Steinhausów Lidia 1004
 Kotyńska Katarzyna 415
 Kowal (ps.) 765, 829
 Kowal Paweł ZH 390
 Kowalczyk Andrzej Stanisław 195, 680, 722, ZH 44, ZH 635, s. 11, 299, 302, 303, 313
 Kowalewska Regina 1004
 Kowalewski Jan, plk ZH 204, ZH 348, ZH 484, ZH 619
 Kowalik Jan s. 7, 9–13, 17
 Kowalska Anna 957
 Kowalska Faustyna, bl. (wł. Kowalska Helena) 203, ZH 146
 Kowzan Tadeusz 378
 Kozak Jolanta 80, 82
 Kozak Stefan 230, 418
 Kozakiewicz Mikołaj 1004
 Kozakowa Alia ZH 36, ZH 37
 Kozicki Stanisław ZH 527
 Kozik Zenobiusz 309
 Koziół Urszula 84
 Kozłowska Nina ZH 392
 Kozłowski Grzegorz 766
 Kozłowski Henryk ZH 310
 Kozłowski M., kpt. ZH 393
 Kozłowski Maciej ZH 696, s. 296
 Koźmiński Andrzej 512
 Koźmiński Jarosław 626
 Kozub-Ciembroniewicz Wiesław ZH 544
 Kozyra Katarzyna 83
 Kraiński Jerzy ZH 311
 Krajewski Alfred (ps. „Polesiński”) ZH 641
 Krajewski Kazimierz 87
 Krakowski Jędrzej 570
 Krasin Jurij Andriejewicz F 32
 Krasieński Janusz ZH 398
 Krasieński Józef D. 958
 Krasuski Baltazar 1004
 Kraszewski Józef Ignacy 816
 Krawczyk Jacek 175, ZH 22, ZH 47, s. 7, 297–299, 302
 Krawczyk Marek 959, ZH 45
 Krenz Jan 84
 Krok-Paszkowski Jan 999, ZH 143
 Król Stefan ZH 679, ZH 680
 Król Wacław, por. ZH 393
 Królak Zygmunt 569
 Kroll Johann 1004
 Kronenberg Leopold 17, 72, ZH 105
 Kropaczkowa Janina ZH 612
 Król Marcin s. 296
 Krótki Karol J. 997
 Kruczek Adam (ps.), *patrz:* Heller Michał
 Krupa Stanisław s. 301
 Kruszyński Zbigniew 706
 Krynicki Ryszard s. 331
 Krzeczunowicz Andrzej 495, 498, 539, 1002
 Krzeczunowicz Kornel ZH 427
 Krzemiński Lucjan s. 12
 Krzywicka Irena 673
 Krzywicki Jerzy ZH 442, ZH 443
 Krzyżanowski Jerzy R. 681, 682, 1004, ZH 46, ZH 108, ZH 264, ZH 312, ZH 394–98, ZH 545, ZH 665, ZH 666
 Kubiak Zygmunt 109
 Kubicki Stanisław ZH 366
 Kubijowicz Włodzimierz ZH 61, ZH 226
 Kubik Mariusz 524
 Kubsza Wilhelm F., ks. ZH 293
 Kuczma Leonid 421, 427, 432, ZH 208
 Kuczyński Antoni 79
 Kuczyński Krzysztof A. ZH 399
 Kudelska Marta 82
 Kudelski Stefan ZH 28
 Kudelski Tadeusz ZH 28
 Kudelski Zdzisław 28, s. 295, 306
 Kujawski Jerzy ZH 361
 Kujawski Suzanne ZH 362
 Kukhar Valery P. 419
 Kukliński Ryszard J. 128, s. 300
 Kulczycka-Saloni Janina 1004
 Kulczycki Jerzy ZH 400
 Kulerski Witold 1004
 Kulik Adam W. s. 300
 Kulikow Wiktor 46
 Kulikowski Marek s. 16
 Kumar Sen Amartya 274
 Kunert Andrzej Krzysztof s. 301
 Kuniczak Wiesław Stanisław ZH 264
 Kupper Eugeniusz 108, 614, 615, 640, ZH 313
 Kurcusz Jerzy ZH 619
 Kurczab-Redlich Krystyna 409
 Kurczewski Tadeusz ks., s. 14
 Kurdwanowski Jan ZH 598
 Kurecka Maria 920
 Kuroczycki Józef 200
 Kuromiya Hiroaki ZH 159, ZH 160
 Kuroń Jacek ZH 425, s. 300, 322, 329
 Kurowska-Młynarczyk Joanna 767
 Kurtyka Janusz ZH 47
 Kuryluk Ewa 543, ZH 401
 Kuryluk Karol ZH 401
 Kurzawa Eugeniusz 365
 Kusielewicz Eugeniusz 1004
 Kuś Mira 768–71
 Kuźnicki Leszek 584
 Kwapien Stanisław 84
 Kwas Adam 102
 Kwaśniewski Aleksander 118, 121, 127, 134, 157, 250, 513, 514
 Kwaśny Józef s. 296
 Kwiatkowska Jadwiga (ps.), *patrz:* Wirpsza Aleksander
 Kwiatkowski Antoni, ks. ZH 107
 Kwiatkowski Kazimierz ZH 184
 Kwiecień Marcin 962, ZH 184, ZH 216, ZH 244, ZH 245, ZH 546, ZH 547, ZH 631
 L. B., (ps.) s. 300
 L. S., *patrz:* Wirpsza Aleksander
 Labarthe André ZH 136
 Labuda Gerard 617
 Lalumière Catherine 47
 Lam Andrzej ZH 297
 Lam Stanisław 71, ZH 103, ZH 104
 Lambrechts Remy 205
 Lanckorońska Karolina 940
 Lanckorońscy z Brzezia, rodzina 940
 Landes Davied s. 281
 Landsbergis Vytautas s. 304
 Laski Feliks 1004
 Lasky Melvyn ZH 422
 Lasocki Wiesław Antoni ZH 355
 Latawiec Bogusława 663, 708
 Latawski Paul 496, 540
 Laub Gabriel 950
 Laughland John 286
 Lawrence of Arabia (wł. Lawrence Thomas Edward) 188
 Layton Irving 829
 Lazitch Branko 1004
 Leary William M. 278
 Lebenstein Jan 629, 633, 1004, s. 301
 Lebień Aleksandr I. 373, 380
 Lec Stanisław Jerzy 950
 Lechoń Jan 690
 Lederer Jiří s. 300
 Lednicki Aleksander ZH 429
 Lednicki Wacław 985, ZH 107
 Ledóchowski Włodzimierz F 60, F 61, s. 328
 Leinwand Aleksandra J. ZH 246
 Leinwand Artur ZH 331, ZH 332
 Leitgeber Witold 917
 Lem Stanisław 229, 315, s. 300
 Lemkin Rafał (Lemkin Raphael) ZH 388
 Lenczewski Tomasz ZH 521
 Lenin Włodzimierz Iljicz (wł. Uljanow Władimir Iljicz) F 73
 Lennon John 257
 Lepper Andrzej 486
 Leschack Leonard A. 278
 Leski Kazimierz 1004
 Lesman Karol 83
 Leszczyński Stanisław, król Polski ZH 280
 Leśniewski Andrzej ZH 548
 Leśniewski Józef Krzysztof, gen. ZH 378
 Leśniewski Wiktor Adam ZH 548
 Levin Bernard s. 312
 Lewada Jurij 385
 Lewandowski Józef 352, 374, ZH 247, ZH 248, ZH 265, ZH 599, s. 329
 Lewandowski Wacław 665
 Libera Antoni ZH 402
 Libera Paweł ZH 48, ZH 159, ZH 160, ZH 403–7, ZH 549, ZH 636
 Libera Zdzisław 1004
 Libicki Marcin ZH 106, ZH 338
 Libiszowska Zofia 1004
 Lichten Józef F 62, s. 300
 Lida Paweł (ps.), *patrz:* Dzwonkowski Roman
 Likiernik Stanisław 844, ZH 408, ZH 598
 Lilienfeld-Krzewski Karol ZH 476
 Limon Jerzy 676, 677
 Lindner Rainer ZH 175
 Lipińska Olga 81
 Lipiński Edward ZH 24, s. 304
 Lipiński Wacław ZH 183

Lipscher Winfried 836
 Lipska Ewa 672
 Lipski Jan Józef 88, 169, ZH 677, s. 300
 Lipski Leo 817, 818, 960, ZH 409, s. 315
 Lisak Agnieszka 772, 773
 Listowski Antoni, gen. ZH 378
 Litwinow Maksym ZH 165
 Lizakowski Adam Tadeusz 774–78
 Lizet Bernadette 277
 Londyńczyk (ps.), *patrz*:
 Mieroszewski Juliusz
 López Soria José Ignacio 942
 Löw Ryszard ZH 409
 Lubach Jerzy 136
 Lubański Józef s. 324–331, 333, 334
 Ludwik XVI, król Francji 296
 Lukas Richard C. 78
 Lurczyński Mieczysław s. 296
 Luter Marcin 302

Łabaczewska Wolha 631
 Łarin S. 178
 Łasminski Aleksander ZH 37
 Łatyński Marek 651
 Łatyszonek Oleg ZH 173
 Ławrinenko Jurij s. 303, 323
 Ławriniec Paweł ZH 410
 Łebed' Mykoła ZH 423
 Łesiów Michał 230
 Lewyckij (Lewitzky) Borys
 ZH 343, s. 303, 315
 Łętowska Ewa 285, 531
 Łętowski Janusz 1004
 Łobodowski Józef 779, 1004, ZH 403–5,
 F 62, s. 11, 296, 297, 300
 Łojek Jerzy 1004
 Łoś Ewa ZH 403
 Łozymyskyj Askold 148
 Łubieński Michał ZH 195, ZH 587
 Łuczak Tomasz 1004
 Łukasiewicz Aleg ZH 37
 Łukasiewicz Juliusz ZH 195, ZH 600
 Łukasiewicz Małgorzata 834
 Łukasiewicz Sławomir ZH 376,
 ZH 411, ZH 412, ZH 637
 Łukasik Jan ZH 610
 Łuzkow Jurij 385
 Łużny Ryszard 1004
 Łychowski Tadeusz ZH 322
 Łysenko Trofim D. ZH 93, ZH 98, F 39

Łysiak Waldemar 138
 Łysiak-Rudnycki Iwan s. 303

(M. J.), *patrz*: Jackiewicz Mieczysław
 Machcewicz Paweł ZH 52, s. 332
 Machej Zbigniew 709
 Machniewicz Jacek K. ZH 140,
 ZH 143, ZH 413, ZH 601
 Maciejowska Agnieszka 960, 1004
 Mackiewicz Józef ZH 499, s. 12, 296, 297
 Mackiewicz Stanisław Cat ZH 25,
 ZH 184, ZH 454, ZH 456, ZH 462,
 ZH 466, ZH 619, s. 296
 Mączak Antoni ZH 477
 Madajczyk Piotr ZH 205
 Madeyski Zbigniew ZH 612
 Madziarski Zdzisław s. 296
 Maglód Wodianer Andreas von ZH 485
 Mailer Norman 205
 Majchrzak Grzegorz ZH 436, ZH 712
 Majewski Stefan, gen. ZH 378
 Majzner Robert ZH 550,
 ZH 639, ZH 640
 Maksimow Władimir Jemilianowicz
 (wł. Samsonow Lew Aleksiejewicz)
 F 16, F 27, F 64, s. 314
 Malaquais Jean (Włodzimierz
 Malacki Jan Paweł) 1004
 Maldzis Adam ZH 35, ZH 172
 Małecki Zbigniew 844
 Malewska Hanna ZH 35
 Malicki Jan J. 114, 961, 1004, ZH 109
 Malinowski Ernest 942
 Mally Fryderyk ZH 574
 Malraux André F 15, s. 329
 Malthus Robert Thomas 291, F 87
 Malynovytych Volodymyr 1004
 Małachowski Aleksander 81
 Manc Joanna 780, 781
 Mannerheim Carl Gustaf
 Emil, baron ZH 147
 Mansholt Sicco Leendert F 87
 Manteuffel Tadeusz s. 303
 Marchlewski Julian ZH 555
 Marchwińska-Wyrwał Ewa 145
 Marciniak Janusz 251
 Marciniak Włodzimierz 375
 Marecki Andrzej ZH 573
 Marek Paweł Lew ZH 275
 Marendziak Jerzy 1004

Maresch Eugenia 1004
 Margolis-Edelman Alina 545
 Margueritte Bernard ZH 370
 Markowski Lech s. 300
 Maritain Jacques ZH 585
 Martinowa Halina 127
 Marton-Domeyko Agnieszka
 297, ZH 127, ZH 152
 Masłowski Michał 45, 84, ZH 425
 Massalski Thaddeus B. 84
 Matejko Aleksander Jan 1004
 Matiasiak Janusz s. 296
 Matis Jan (ps.), *patrz*: Kozłowski Maciej
 Matthews John P. C. ZH 648
 Matusik Przemysław ZH 338
 Matuszewski Ignacy ZH 619
 Matwiejew Giennadij F. ZH 567
 Matyja Mirosław 348, 349
 Mauriac François ZH 585
 Mayer Stefan, plk ZH 547
 Mazur Grzegorz 962, ZH 49,
 ZH 110, ZH 111, ZH 178, ZH 184,
 ZH 197, ZH 213, ZH 216–18,
 ZH 227, ZH 228, ZH 244, ZH 245,
 ZH 371, ZH 414, ZH 415, ZH 546,
 ZH 547, ZH 594, ZH 601, ZH 602,
 ZH 614, ZH 641, ZH 642
 Mazurkiewicz Jan, mjr (ps.
 „Radosław”) ZH 416
 Mazurkiewicz Roman ZH 232
 Mazurkiewicz Stanisław ZH 416
 McKenna Donald 42
 Mencnarowski Adam 782
 Mencwel Andrzej 7, 54, 84, 109,
 252, 376, 825, s. 300
 Menzies Stewart ZH 168
 Merai Tibor F 16
 Mercik Adam J. ZH 314, ZH 375
 Mercik Walerian S., ppłk ZH 642–44
 Meretik Gabriel 1004
 MÉRIMÉE Prosper ZH 63
 Mesarovic Mihailo F 23
 Meysztowicz Walerian 1004
 Mianowicz Tomasz 207, 309, 316, 998,
 ZH 141, ZH 198, ZH 199, ZH 249,
 ZH 645, ZH 713, ZH 714, ZH 721
 Mianowski Józef 68, 76
 Micewski Andrzej 170, 190, 265,
 473–76, 504, 505, 515, 571, ZH 400,
 ZH 417, ZH 420, F 65, s. 300

Micgiel John S. 106
 Michalska Elżbieta 783, 957
 Michalska Vera 1004
 Michalski Jan 1004
 Michałowski Piotr 708
 Michel Tadeusz 469, 844
 Michelsen Knud 839
 Michniewicz Marian 248
 Michnik Adam 266, ZH 425, F 66,
 s. 297, 299, 300, 307, 329, 331
 Michnik Helena ZH 425
 Michnik Stefan 151, 330
 Michulec Robert ZH 542
 Micińska Anna 963
 Mickiewicz Adam 5, 45, 48, 67,
 85, 357, 359, 606, 652, 661,
 686, ZH 112, ZH 292
 Mickiewicz Władysław ZH 292
 Micuta Waclaw ZH 391, ZH 488
 Mieczysławska Raczynska
 Aniela Maria 953, 1004
 Miedwiediew Roy Aleksandrowicz
 (Medvedev Roy A.) F 30
 Miedziński Bogusław ZH 551
 Mieroszewski Juliusz 189–92, 924,
 ZH 17, ZH 63, ZH 82, F 67–72,
 s. 10, 12, 14, 15, 295–297, 302,
 305, 313, 317, 318, 319, 321,
 323, 324, 326, 328, 330, 331
 Mierzejewski Czesław ZH 184
 Mieszkała Grzegorz 573
 Międzyrzecki Artur 970
 Mihajlov Boris s. 322
 Mikiciuk Stanisław 1004
 Miklaszewska Maryna ZH 651
 Mikler Dionizy (wł. Denis
 McClair) ZH 354
 Mikołajczyk Stanisław 150,
 ZH 382, ZH 581
 Milczarek Ryszard 649
 Milewski Jan Jerzy ZH 128,
 ZH 173, ZH 174, ZH 511
 Milewski Jerzy 969, 977, 1004
 Milik Józef Tadeusz 199
 Miller Robert s. 325
 Miller Roland de ZH 353
 Miller Wiliam ZH 166
 Miłosz Andrzej 1002
 Miłosz Czesław 42, 183, 352, 672,
 709, 722, 964, 1004, ZH 35, ZH 42,

- ZH 50, ZH 51, ZH 129, ZH 351,
ZH 474, s. 10, 12, 14, 297–301,
303–306, 313, 314, 323, 324, 329
- Minc Alain 285
- Mincevičius Vincas F 16
- Mirawicz Jerzy (wł. Wójcik
Bronisław) 975
- Mirkes-Radziwon Anna ZH 250
- Mironowicz Eugeniusz 415, ZH 174
- Mitzner Piotr 628, ZH 129,
ZH 417, ZH 419, ZH 681
- Mitzner Zbigniew ZH 129, ZH 418
- Moczkodan Rafał s. 16
- Moczulski Leszek A. 83
- Modelski Izidor, gen. ZH 646
- Modzelewska-Kopel Marta 679
- Modzelewski Karol ZH 510, s. 322
- Mokrzejcki Stefan, gen. ZH 215
- Mokrzycki Jan 1004
- Molière (wł. Poquelin Jean
Baptiste) ZH 693
- Mołotow Władysław M. (wł. Skriabin
Władysław M.) ZH 273, ZH 570
- Mond Jerzy 1004
- Mondral Camilla ZH 368
- Mondral Karol ZH 368
- Mondry Janusz 286–90, 455,
495, 496, 532, 540
- Montfort Marc de 984
- Moosmann André ZH 138
- Morawscy, rodzina ZH 552
- Morawska Ewa 83
- Morawski Dominik 208, 209, 224,
345, 456, ZH 338, F 73–76,
s. 296, 297, 301, 326, 328, 331
- Morawski Jan (Iwan)
Emanuel S., gen. ZH 215
- Morawski Kajetan ZH 338, s. 303
- Morawski Maciej ZH 413,
ZH 420, ZH 619
- Morgiewicz Emil ZH 705
- Morris Edmund ZH 383
- Moskal Edward 147
- Moskalowa Alicja Helena 683
- Moskwa Jacek ZH 375
- Mossakowski Mirosław 32
- Mossor Stefan ZH 426
- Mostwin Danuta 78, 83, 675, 700
- Moszczyński Wiktor 1004
- Mościcki Ignacy ZH 475
- Motyka Grzegorz 79, 415,
ZH 219–21, ZH 223
- Możejko Edward 377, 378,
ZH 175, F 77, s. 328
- Mroczkowski Stanisław s. 321
- Mroźek Sławomir 692, s. 297, 324
- Murdeński Tadeusz 86, 89
- Murray Charles 582
- Musharraf Pervez, gen. 460
- Mussolini Benito ZH 450
- Muszkowski Krzysztof
685, 999, ZH 313A
- Mycielski Zygmunt s. 300, 303
- Mysko Teresa M. ZH 629
- Myśliwski Wiesław 84, 109
- Nabokov Nicolas s. 15
- Naganowski Egon 663, 1004
- Nagórski Juliusz ZH 610
- Nagórski Zygmunt jr ZH 412, s. 318, 321
- Najder Zdzisław ZH 141, s. 300, 329, 331
- Najwer Ewa 663
- Nakov Andrej ZH 35
- Nałkowska Zofia ZH 129
- Namier Lewis Bernstein (wł. Niemie-
rowski Ludwik) ZH 224
- Napiórkowski Stanisław (ps.
„Staszek”, „Żółw”) ZH 598
- Napoleon Bonaparte (wł. Buonaparte
Napoleone), cesarz ZH 156
- Nasielski Adam 110, 602, 873
- Nawrocka Klara 253
- Nawrocki Grzegorz 1004
- Nepomucka Krystyna 681
- Netz Feliks 684
- Neuger Leonard 171
- Neustein Edmund 1004
- Neuwirth Barbara 917
- Nicman Zdzisław ZH 3, ZH 222
- Nida Anne-Marie ZH 280
- Niedenthal Jan ZH 184
- Niekrasow Wiktor Platonowicz F 64
- Nielubowicz Jan 1004
- Niemcewicz Jerzy Ursyn 1004
- Niemierowski Józef ZH 224
- Niepokólczycki Franciszek ZH 445
- Nieuważny Florian 649
- Niezbzycki Jerzy A. s. 296
- Nitschke Bernadetta ZH 200
- Niwiński Piotr ZH 223
- Nobel Alfred 274, 604, 666, F 31
- Nomarski Jerzy 1004
- Noskova Al'bina Fedorowna ZH 599
- Noszczak Bartłomiej ZH 682, ZH 683
- Nowak Andrzej 1004, ZH 153,
ZH 251, ZH 255, s. 300
- Nowak Jan (ps.), *patrz*:
Jeziorański Zdzisław
- Nowak Maciej 108
- Nowak Paweł 1004
- Nowak Tadeusz 672
- Nowak Zbigniew s. 107
- Nowak Zenon Hubert 981
- Nowak-Kiełbikowska Maria 1004
- Nowakowska Ewa R. 32, 65
- Nowakowski Marek 109,
819, ZH 421, s. 324
- Nowakowski Zygmunt 20
- Nowicka Joanna ZH 424
- Nowicka-Jeżowa Alina 55
- Nowicki Jacek 572
- Nowicki Stanisław ZH 322
- Nowina-Sokolnicki Juliusz ZH 464
- Nowinowski Sławomir M. ZH 242,
ZH 514, ZH 575, ZH 604
- Nowosad Witold ZH 138
- Nowosielski Napoleon 1000
- Nowotarska Róża 996
- Nurowska Maria ZH 396
- Obrębski Józef 631
- Obruczew Mikołaj M. (Obručev
Nikolai M.), gen. ZH 526
- Ochojska Janina 81
- Odojewski Włodzimierz
820, ZH 219, s. 300
- Odom William, gen. 46
- Odrowąż-Pieniążek Janusz 84, 850
- Odyniec Wincenty, gen. ZH 215
- Offredo Jean s. 303
- Ofterski Jerzy 84
- Okińczyc Czesław 596
- Oknińska-Wawer Agnieszka 13
- Okudźawa Bułat 1004
- Okulicki Leopold, gen. ZH 667
- Oleńska-Frybes Aleksandra 708
- Olskańska Halszka 784
- Olson Mancur 263
- Olszewska Anna ZH 53, ZH 54,
ZH 263, ZH 314
- Olszewski Stanisław
(ps. „Olcha”) ZH 467
- Olszewski Witold ZH 460
- Olszewski Włodzimierz 81
- Onyszkiewicz Janusz 46, 498
- Ordon Julian K., gen. 1000
- Órkény István s. 323
- Orlof Ewa ZH 290
- Orłowska Krystyna J. 1006
- Orłowska-Wójczulanis Krystyna 1006
- Orłowski Stanisław T. 56, 1006
- Orwell George (wł. Blair
Eric Arthur) F 47
- Orzechowski Franciszek s. 15
- Osadczuk Bohdan 185, 310, 350,
373, 420–443, 514, 663, 966,
ZH 35, ZH 55, ZH 85, ZH 252,
ZH 422–24, F 78–80, s. 297,
299, 300, 303, 313, 328, 331
- Osica Janusz ZH 531
- Osiecka Agnieszka 785
- Osorio Mroźek Susana 619
- Osóbka-Morawski Edward 1004
- Ostasz Grzegorz ZH 685
- Ostatek Albert o., s. 301
- Ostrogski Konstanty, książę 82
- Ostrowski Kazimierz ZH 612
- Oszajca Wacław 109
- Oszelda Władysław 532
- Otowska Celina 20
- Owen Winfred ZH 605
- Owczar Piotr ZH 96, ZH 315
- Owsianka Maria 215
- Owsiannik Siergiej 358
- P. Zławca (ps.), *patrz*: Lem Stanisław
- Pacholski Arkadiusz 231,
686, 707, 826, 1004
- Paczkowski Alfred „Wania”
ZH 394, ZH 606
- Paczkowski Andrzej 46, 106, 141,
1004, ZH 425, ZH 671, ZH 686–91
- Paczyński Bohdan 83, 1004
- Paderewski Ignacy J. s. 14
- Pailer Wolfgang 81, 1004
- Pajewski Janusz 84, ZH 338, ZH 478
- Palach Jan s. 15
- Palmer Robert Roswell ZH 483
- Palmieri Vincenzo Mario F 45
- Palmirski Andrzej 122

Pałasz-Rutkowska Ewa 1002
 Pałaszewska Mirosława s. 301
 Pałka Jarosław ZH 426
 Pałys Piotr ZH 177, ZH 552
 Panek Zbigniew 541
 Pankowski Marian s. 296
 Pańciewicz Jerzy 1004
 Papée Kazimierz ZH 161,
 ZH 162, ZH 195
 Paprocki Stanisław J. ZH 228
 Paradowska Janina 83
 Paradowski Dariusz 83
 Parnicki Bronisław ZH 20
 Parnicki Teodor ZH 20,
 ZH 241, ZH 359, s. 10
 Pascal Blaise 218, ZH 63
 Pasternak Andrzej 254, 444,
 ZH 290, ZH 692
 Pasternak Borys s. 331
 Paszkiewicz Piotr 79
 Paszkowski Lech ZH 489
 Pasztor Maria ZH 151, ZH 154
 Patek Stanisław ZH 243
 Patelski Mariusz ZH 427, ZH 553
 Pauliński Franciszek, ks. ZH 379
 Paweł, św. (wł. Paweł z Tarsu) 117
 Pawlak Antoni 786
 Pawluczuk Włodzimierz 356
 Pawłow N. F 29
 Pawłowicz Tadeusz ZH 286
 Pawłyčko Dymytr 424
 Peciak Andrzej s. 299
 Pelczyński Tadeusz, gen. ZH 452
 Pelikan, *patrz*: Florczak Zbigniew
 Penderecki Krzysztof 81
 Peplowski Andrzej ZH 160
 Peretiatkowicz Antoni ZH 486
 Perzanowski Lucjan F 81,
 s. 296, 307, 328
 Pesela Eduardo F 23
 Petlura Semen 132, 134, 415,
 418, 779, ZH 118
 Pezda Janusz 22, ZH 13
 Pędziwol Aureliusz Marek
 361, 416, 852, ZH 428
 Pęksa Stefan 787
 Pętkowski Jan ZH 310
 Piasecki Bolesław ZH 417, ZH 497
 Piastowie, ród 980
 Piast Kołodziej, ZH 524

Pichoja Rudolf G. ZH 253
 Pichór Tomasz 388
 Piechnik Ludwik 51
 Pieczara Mariusz J. 510
 Piekarec Kazimierz 647
 Piekarska Elżbieta 993
 Pienczewska Aldona 788
 Pieradzki Bolesław ZH 423
 Pieronek Tadeusz, bp 130
 Pietrasiewicz Tomasz 646
 Pietrkiewicz Jerzy 109, 702, 709,
 828, 832, 833, 835, 967, 1004
 Pietrow Siergiej ZH 36
 Pigoń Stanisław 57, 821
 Pilarczyk Krzysztof 262
 Piłsudska Aleksandra ZH 551
 Piłsudski Bronisław 1004
 Piłsudski Józef 83, 84, 129, 203,
 418, 1004, ZH 118, ZH 146,
 ZH 147, ZH 152, ZH 153, ZH 201,
 ZH 251, ZH 253, ZH 255, ZH 256,
 ZH 288, ZH 378, ZH 495, ZH 531,
 ZH 546, ZH 547, ZH 549, ZH 551,
 ZH 555, ZH 558, ZH 566
 Piłsudski Rowmund 989
 Pinochet Ugarte Augusto, gen. 266
 Piotrowicz Danuta 84
 Piotrowski Leszek 534
 Piotrowski Tadeusz 86
 Pipes Richard 46, 379, 968
 Pirie Donald 1004
 Piskorski Paweł 451
 Pisuliński Jan ZH 224, ZH 225
 Pius XII (wł. Pacelli Eugenio),
 papież ZH 161
 Piwowarczyk Antoni (ps. Wolski
 Władysław) ZH 435, ZH 444
 Platt Dobrosława s. 307
 Platt Robert D. ZH 51
 Pleskot Patryk ZH 92, ZH 693
 Pluta Janusz Julian 477
 Pobóg-Malinowski Władysław
 ZH 138, ZH 440
 Podbierzki Dymitr ZH 36
 Podemski Stanisław 81
 Podgórecki Adam 1004, 1005
 Podkaminer Leon 573
 Podolska Joanna s. 298
 Podoski Bohdan ZH 659
 Podsiadło Jacek 84

Pol Krzysztof ZH 429
 Pol Wincenty 816
 Polaczek Jerzy Kazimierz ZH 414
 Polaczek Stanisław 574
 Polak Wanda 317
 Poleski Maciej (ps.), *patrz*:
 Bielecki Czesław
 Poliszczuk Wiktor ZH 219
 Pomian Grażyna 173, 191, 225,
 648, 925, ZH 35, ZH 56, ZH 430,
 ZH 694, ZH 695, s. 296, 297
 Pomian Krzysztof 186, 352, 633, 969,
 970, 1004, ZH 35, ZH 56, ZH 101,
 s. 297, 299, 300–302, 316, 322
 Pomianowski Jerzy 111, 189, 352, 370,
 379, 380, 837, 838, 971, 1001, s. 297
 Pomian-Saatdjan Joanna 926
 Pomorski Jan ZH 514
 Ponarski Zenowiusz ZH 429,
 ZH 554, ZH 555
 Ponikiewski Jerzy ZH 228
 Popiel, legendarny władca Polan ZH 524
 Popławski Wojciech 529, 844
 Pospiełowski Dimitri 82
 Pospieszalski Antoni 200–2,
 210, 212, 216–21, 687, 972,
 ZH 30, ZH 97, ZH 145, ZH 316,
 ZH 588, s. 296, 297, 301
 Poświętowska Halina 672
 Potkański Waldemar ZH 522, ZH 523
 Potoccy, rodzina 550
 Potocki Józef Mikołaj 550
 Potocki Robert ZH 227, ZH 235
 Powolny Antoni (ps.) F 82, s. 329
 Poznańska-Hagari Ida 993
 Poznański Karol ZH 652
 Poznański Kazimierz Z. 263
 Prądyński Jerzy s. 10
 Preibisz Joanna M. s. 331
 Prenant Marcel ZH 98
 Prentki Marc ZH 432
 Pręgowski Zdzisław 1004
 Primakov Jurij 209
 Prochasson Christophe ZH 569
 Prochownik Abraham, mityczny
 król Polski ZH 524
 Prokop Jan s. 299
 Prokop Marek P. 12, ZH 13
 Proskurow Iwan ZH 554
 Pruszyński, rodzina 74, 91

Pruszyński Ksawery s. 304
 Pruszyński Mieczysław 73, 91, ZH 201,
 ZH 337, ZH 433, ZH 434, ZH 558
 Prystor Aleksander ZH 183
 Przeglądka Marcin ZH 556, ZH 557
 Przełomieć Maria 351
 Przewłocki Janusz ZH 521
 Przewłocki Józef ZH 435
 Przybora Jeremi 84
 Przyborowska-Orłowska Krystyna
 J. ZH 317, ZH 607–9
 Przybyszewska Stanisława 670
 Przygoda Jacek s. 325
 Przyłuski Bronisław 691
 Pstrokoński Stanisław ZH 371
 Ptacek Józef ZH 413
 Ptasńska [-Wójcik] Małgorzata
 ZH 57–68, ZH 436
 Ptaszyńska Marta 81
 Puchalska [-Hibner] Bożena
 ZH 35, ZH 293
 Puchowski Kazimierz 51
 Pudysz Zbigniew ZH 62
 Pukszo Andrzej ZH 437
 Pullat Raimo ZH 188
 Pulwicz Bonifacy 163
 Puskin Aleksander ZH 250
 Putrament Jerzy ZH 466, ZH 684
 Puu Aarne ZH 188
 Pużak Kazimierz 118
 Pytasz Ewa s. 16
 Pytasz Marek s. 16

 Quinn John R. 217

 Racięski Zbigniew 1004, ZH 130
 Racziewicz Maria 619
 Racziewicz Władysław 122, 751
 Racziewiczowa Jadwiga 751
 Raczynscy, rodzina 141
 Raczynska Katarzyna 141
 Raczynski Edward 83, 141,
 1004, ZH 195, ZH 538
 Raczynski Roger ZH 227, ZH 338
 Radek Karl ZH 430
 Radomski Marek ZH 226
 Radożycki Jan 84
 Radzinskij Edvard S. 991
 Radziwiłł Janusz, książę ZH 533
 Raina Peter 146, ZH 436

- Rakowski Janusz 344
 Rastafiński Wojciech 381
 Ratajczak Dariusz 146
 Ratajczak Henryk 33, 37, 83, 190, 360, 419
 Rawicz Piotr 973
 Rawicz Sławomir ZH 662
 Reagan Ronald 46, ZH 383, s. 300
 Redaktor, *patrz*: Giedroyc Jerzy
 Reich-Ranicki Marcel 688, 978, ZH 406
 Reinefahrt Heinz ZH 504
 Rejt Jerzy 230, 1004
 Remizov Aleksander s. 323
 Retinger Józef H. ZH 581
 Revel Jean-François (wł. Ricard Jean-François) 198, 928
 Rewerski Jacek 29
 Rey Stanisław Maria 1004
 Rey Wirydianna 141, 352
 Reykowski Janusz 927
 Riabczuk Mykoła 414
 Ribbentrop Joachim von ZH 273, ZH 570
 Ridley Matt 284
 Rilke Rainer Maria 835
 Robespierre Maksymilian 808
 Rodkiewicz Witold 179
 Rodziński Stanisław 634, 635
 Rogalski Antoni 1004
 Rogoyski Doman ZH 440
 Roja Bolesław, gen. ZH 378
 Rojek Wojciech ZH 206, ZH 647
 Rokoszowa Jolanta 1004
 Romanowicz Zofia 973
 Romanowski Andrzej 610
 Romer Andrzej T. 131, 1002, ZH 166
 Romer Tadeusz ZH 664
 Romerów, rodzina 81
 Ronge Wanjia M. 324
 Roosevelt Franklin D. ZH 165
 Rosenbusch Adam 617
 Roseveare Irena 993
 Rosowska Ewa ZH 248
 Ross Michał s. 297
 Rossi Jacques François (wł. Heyman Franz Xaver) ZH 246, ZH 369
 Rostafiński Wojciech 423
 Rostow Eugene V. s. 300
 Rostron Magdalena 232–34, 457–62, 603, 618, s. 300
 Rostworowski Konstanty ZH 395
 Roszkowski Janusz B. 84
 Rotkiewicz Witold 179
 Rousset David 1004, s. 311
 Rozwadowski Tadeusz Jordan, gen. ZH 553
 Rózewicz Tadeusz 84, 191, 672, 696, 705, 709, 714
 Rudkowska Magdalena 88
 Rudkowski Roman ZH 581
 Rudnicki Tadeusz ZH 184
 Rudzińska Anna (Hanna) 169, 172, ZH 318–20
 Rudzki Adam ZH 648
 Rudzki Marek 918, ZH 94, ZH 69, ZH 142, ZH 310, ZH 321–24, ZH 441–43, ZH 610, ZH 619, ZH 620, ZH 624, ZH 648
 Rupp Kazimierz 141
 Ruszkowski Andrzej H. 590
 Rutkowska Magdalena 88
 Rutkowski Krzysztof 45, 440, ZH 112, ZH 211, s. 295, 301
 Rutkowski Tadeusz Paweł 122, ZH 444, ZH 633, ZH 649, ZH 667
 Rybicka Aneta ZH 94
 Rybicka Hanna ZH 416
 Rybicki Józef ZH 416
 Rydzyk Tadeusz, o. 121, 479
 Rylski Maksym 140
 Rymkiewicz Jarosław Marek 805, 919
 Rymowicz Irena 1004
 Rynkiewicz Artur 1004
 Rysak Wojciech s. 296
 Ryszka Franciszek 1004
 Ryś Stefan (ps. Rutkowski Stefan) ZH 581
 Rżany Rafał 789
 Sacharow Andriej D. F 31, F 44, F 47, F 59, F 64, s. 327, 328, 331
 Sadykiewicz Michał ZH 252, ZH 293
 Safuta Jacek 497
 Samochin Andriej F 27
 Saint-Simon Henri de (wł. Rouvroy Claude Henri de) ZH 505
 Sakowska Ruta 1004
 Samsonowicz Henryk 33, 83
 Samuś Paweł ZH 122, ZH 567
 Sandauer Artur s. 304
 Santer Jacques 369
 Sapieha Maria ZH 619
 Sapieha Adam, kard. ZH 446
 Sapkowski Andrzej 83
 Saramonowicz Andrzej 786
 Sarde Michèle ZH 246
 Sarner Harvay ZH 266
 Sartre Jean-Paul s. 301
 Sas–Skowroński Mieczysław 1004
 Satanowski Robert 1004
 Savery Frank ZH 447
 Savonarola Girolamo (Hieronim) 302, 734
 Sawicki Jacek Z. ZH 131, ZH 445, ZH 697
 Schaeffer Bogusław 84
 Schaeztel (vel Schätzel) Tadeusz ZH 551
 Schaff Adam 269
 Scharf Rafael F. 251, s. 300
 Scher Leon (Leo) 238
 Scherer Olga 379, 968
 Schily Otto 308
 Schlott Wolfgang 689
 Schmidt Harald 323
 Schneider Maria F 27
 Schröder Gerhard 305, 308, 320
 Schütz Alfred 1004
 Schwarze Eva ZH 199
 Sehn Arthur ZH 524
 Sembrat Kazimierz ZH 100
 Serednicki Antoni 649
 Serwański Maciej 1006
 Serwatka Tomasz ZH 201
 Seweryn Andrzej 45
 Sędłak Monika ZH 70
 Shakespeare William 640
 Siedlar-Kołyшко Teresa 974
 Siedlecka Joanna 990
 Siekierski Maciej ZH 12, ZH 181, ZH 389, ZH 603
 Sielski Mariusz 382
 Siemaszko Ewa ZH 221
 Siemaszko Władysław ZH 221
 Siemaszko Zbigniew Sebastian 975, ZH 71, ZH 266, ZH 396, ZH 492, ZH 495, ZH 558, ZH 581, ZH 668, s. 308
 Siemaszko Zdzisław Antoni ZH 72
 Siemiątkowski Zbigniew 119, 123, 125
 Sieniewicz Konrad 1004
 Sienkiewicz Henryk 649, ZH 446
 Sierant Piotr ZH 622, ZH 623
 Siewierski Henryk 821, 830
 Sikora Adam 197
 Sikora Wojciech 74, 189, ZH 73, ZH 101, ZH 113, s. 308
 Sikorski Radek s. 300
 Sikorski Władysław, gen. 139, 142, 1004, ZH 228, ZH 244, ZH 265, ZH 378, ZH 467, ZH 573, ZH 574, ZH 624, ZH 639, ZH 646
 Simbierowicz Zygmunt 82
 Simon Isidore 103
 Siniawskij Andriej D. (ps. Terc Abram) F 64, s. 322
 Sirenko L. 445
 Sirijos-Gira Vytautas 967
 Sirocka Katarzyna 230
 Sirotkin Vladlen G. 390
 Skalmowski Wojciech 34, 84, 198, 463, 619, 690–94, 822, 928, 976, F 83, s. 297, 300, 301, 328, 330, 331
 Skarbek-Giżycka Krystyna (ps. „Granville”) ZH 396
 Skirmunt Konstanty ZH 290
 Skiwski Jan Emil ZH 610
 Składkowski Sławoj Felician ZH 349
 Skobelski Robert ZH 698, ZH 699
 Skolimowska Maria 1004
 Skoryna Franciszek 359
 Skórzyński Jan ZH 700, ZH 715, ZH 716
 Skórzyński Piotr 542, 695
 Skrendo Andrzej 696
 Skrzynecki Piotr 1004
 Skrzypczak Michał 844
 Skrzyposzek Christian 698
 Skupiński Andrzej 878
 Skwarczyński Stanisław, gen. ZH 487, ZH 546
 Skwarczyński Stanisław ZH 487
 Skwarnicki Marek 226, 635, 929
 Ślădek Zdënek ZH 477
 Sładkevičius Vincentas 1004
 Sloan Geoffrey R. 290
 Sławiński Andrzej 127
 Słomczyński Maciej 1004
 Słonimski Antoni 672, s. 304
 Słonimski Piotr ZH 352, ZH 432
 Słowacki Juliusz 790, 1006
 Słowikowski Kazimierz ZH 184
 Ślubicki Jerzy 945, ZH 114

- Słucki Arnold (wł. Kreiner Aron) 996
 Smal–Stocki Roman ZH 245
 Smecz (ps.), *patrz*: Jastrun Tomasz
 Smogorzewska Janina ZH 267,
 ZH 447, ZH 449, ZH 592
 Smolar Aleksander ZH 35, s. 307
 Smoleński Marian Józef,
 gen. ZH 576, ZH 641
 Smoliński Aleksander ZH 257
 Smolka Iwona 681
 Sniehiriov Helij (Sniehiriov/
 Sniehirov) F 84, s. 328
 Snyder Timothy 84
 Sobczak Antoni 1004
 Soboniewski Stefan 1004
 Socha Ryszarda 977, ZH 722
 Socjusz (ps.) *patrz*: Najder Zdzisław
 Sodano Angelo, kard. 230
 Sokal Alan 34
 Sokolnicki Henryk ZH 195
 Sokołowski Mieczysław ZH 328
 Sokopp Edward Mariusz 651, 1004
 Sokorski Włodzimierz 951
 Solecki Jerzy Witold 335,
 ZH 202, ZH 650, ZH 651
 Solecki Mariusz ZH 611
 Solżenicyn Aleksander Isajewicz
 371, 971, F 25, F 27, F 29, F 30,
 F 35, F 46, s. 304, 327, 328, 331
 Sonnerreg Niclas ZH 504
 Sorman Guy s. 304
 Soroka Waław 1004
 Sosabowski Stanisław, gen. ZH 650
 Sosnkowski Kazimierz, gen. ZH 291,
 ZH 378, ZH 590, ZH 641
 Sosnowski Andrzej 83, 1004
 Sowa Andrzej L. 444, ZH 531, ZH 564
 Sowiński Paweł 88
 Spandowski Michał 18, 19
 Spectator, *patrz*: WK
 Sperber Manès s. 315
 Spinelli Barbara s. 300
 Sroczyński Zbigniew ZH 612
 Sroka Jerzy ZH 3
 Stach Andrzej 113, 311, 312, 319–23,
 383, 593, 636, 688, 697–99, 978
 Stachiewicz Bogdan ZH 448, ZH 573
 Stachiewicz Mieczysław 1004
 Stachiewicz Waław Teofil, gen. ZH 448
 Stadnicki Jerzy ZH 325
 Stahl Zdzisław ZH 659
 Stalin Józef W. (wł. Dżugaszwili
 Iosif Wissarionowicz) 389, 991,
 ZH 248, ZH 433, ZH 599
 Staliński Tomasz (ps.), *patrz*:
 Kisielewski Stefan
 Stanford Charles ZH 12
 Stanisław August Poniatowski,
 król Polski 296
 Stanisławska-Birnberg
 Małgorzata (Margo) 589
 Stanisławski Wojciech 301, ZH 510
 Stankiewicz Władysław J. 267
 Stankiewicz Zygmunt 352, 620
 Starnawski Jerzy 86
 Starostecki Zdzisław J. 131, ZH 496
 Stawiński Jerzy Stefan 84
 Stecko Samanta 255
 Stefan Batory, król Polski 57, 410, ZH 91
 Stefanowicz Janusz 495
 Stefanowski Roman ZH 143
 Steinbeck John 402
 Steinhardt Laurence ZH 167
 Stelmachowski Andrzej 595
 Stempowska Maria 722
 Stempowski Jerzy 195, 680, 689, 722,
 985, 1004, ZH 359, ZH 377, ZH 391,
 ZH 407, ZH 630, ZH 635, s. 11,
 301, 302, 306, 313–316, 322, 323
 Stempowski Stanisław 722
 Stenbock-Fermor Aleksander ZH 95
 Sterna-Wachowiak Sergiusz 713
 Stępień Marian 675, 700, ZH 326
 Stępiak Henryk ZH 203
 Stobiecki Rafał ZH 74, ZH 514
 Stobniak-Smogorzewska Janina,
patrz: Smogorzewska Janina
 Stojowski Andrzej 8
 Stola Dariusz ZH 701
 Stolarek Konrad ZH 629
 Stoph Willy ZH 198
 Striełkowa Jelenia 358
 Strom Ronald 938
 Strońska Anna 82, 137, 446–50,
 533, 553, 597–99, 979, ZH 185,
 ZH 525, s. 297, 300
 Stroński Stanisław ZH 216, ZH 407
 Stroop Jürgen, gen. ZH 261
 Stróżyński Tomasz ZH 35
 Strumiński Bohdan s. 300
 Strumph-Wojtkiewicz Stanisław ZH 130
 Stryczula Antoni 157
 Stryjek Tomasz 414
 Strzałka Krzysztof ZH 204,
 ZH 450, ZH 619
 Strzelecki Jan 84, 1004
 Strzelecki Paweł Edmund ZH 489
 Strzetelski Stanisław ZH 619
 Studnicki-Gizbert Konrad W.
 256, 478, 588, 930, ZH 187
 Stuhr Jerzy 83
 Stypułkowski Andrzej ZH 648
 Styś Kazimierz ZH 580, ZH 613, ZH 614
 Suchcitz Andrzej 1004, ZH 14, ZH 75,
 ZH 451, ZH 467, ZH 658, s. 16
 Suchodolski Waław, gen. ZH 215
 Sugiera Małgorzata 82
 Sukiennicka Halina 1004
 Sukiennicki Wiktor ZH 106,
 ZH 389, s. 329
 Sulik Bolesław 623, s. 296, 300
 Sulimirski Witold 1004
 Sulma Stanisław (ps. „Selim”) ZH 641
 Supruniuk Anna 175, 980, 981, s. 7, 291
 Supruniuk Mirosław Adam 20,
 175, 982, 1004, ZH 4, s. 7, 9,
 12, 16, 291, 295, 308, 315
 Surowcowa Nadia (Surovtsova
 Nadiya) ZH 342
 Susłow Michaił ZH 713
 Swartz Richard 839
 Swianiewicz Stanisław 1004, ZH 106
 Sword Keith 1004
 Sworzeń Marian ZH 615
 Sygnarski Jacek 1004
 Sypniewski Tadeusz 1004
 Szabelska Eugenia 983
 Szacki Antoni (ps. „Bohun”,
 „Dąbrowski”) ZH 634
 Szafer Władysław ZH 281
 Szajdak Sebastian ZH 236
 Szalonek Witold 636
 Szalowska Zofia 1004
 Szalagan Alicja s. 306
 Szandruk Paweł, gen. ZH 228, ZH 452
 Szarota Tomasz ZH 314, ZH 610, ZH 616
 Szaruga Leszek (ps.), *patrz*:
 Wirpsza Aleksander
 Szatkowski Zygmunt ZH 625
 Zawir P. 621
 Szczepański Jan Józef 710, F 50
 Szczygieł Jerzy 848
 Szczypiorski Adam ZH 463
 Szczypiorski Andrzej 669, 1004, ZH 463
 Szeligowski Bohdan ZH 184
 Szembek Jan ZH 195
 Szeptycka Maria 230
 Szeptycki Stanisław, gen. ZH 378
 Szeptyccy, rodzina ZH 222
 Szerech-Szewelow Jurij ZH 344, s. 303
 Szeskin Miron ZH 669
 Szewczenko (Ševčenko) Ihor s. 300
 Szewczenko Taras 140, 413, 451
 Szklarski Waław ZH 293
 Szkopiak Zygmunt 1004
 Szlendak Adam s. 306
 Szlosarek Artur 791
 Szmigiel Henryk (ps. „Henio”) ZH 598
 Sznarbachowski Włodzimierz
 203, ZH 146
 Szomański Władysław R. 1004
 Szostakiewicz Hubert ZH 215, ZH 559
 Szpilman Władysław ZH 620
 Szuber Janusz 792–94
 Szulc Stefan 88
 Szulc Tad 84
 Szuszkiewicz Stanisław 358
 Szwagrzak Bogdan 1004
 Szwede Jerzy 974, 1004
 Szygiel Jerzy 844
 Szyk Artur ZH 267
 Szyleyko J. Zdzisław 291, 453, ZH 143
 Szymanowski Genadiusz 930
 Szymanowski Karol 82
 Szymańska Adriana 681, 708
 Szymańska Irena 987, s. 303
 Szymański Antoni, płk ZH 649
 Szymański Jan ZH 229
 Szymański Janusz 175, s. 7
 Szymborska Wisława 84, 109, 666, 672
 Sznakiewicz Władysław 1004
 Szyr Eugeniusz ZH 293
 Szyszko Jan 482
 Śledecka Magdalena ZH 611
 Śleszyński Wojciech ZH 76,
 ZH 176, ZH 560, ZH 561
 Ślipiec Jeremiasz ZH 233
 Śmieja Florian 592, 656, 701,
 702, 721, 795, 831

Śmigły-Rydz Edward,
marsz. ZH 378, ZH 393
Śpiewak Paweł ZH 720
Świacki Światosław 84
Świderska Hanna 919, ZH 132, ZH 133
Świegocki Kazimierz 683
Świerczkowski Stanisław 81
Święch Jerzy 653, 654
Święcicki Marcin 120
Świrski Jerzy Włodzimierz, gen. ZH 215

Taborski Bolesław 352, 641–45, 702,
718, 796, 797, 1004, ZH 470, ZH 583
Talko Leszek 21, 352, 984, ZH 365
Tamowicz Stanisław ZH 327
Tański Paweł 703
Tarasewicz Leon 84, 146
Tarsiuk Borys 425
Tarka Krzysztof ZH 77, ZH 169,
ZH 186, ZH 205, ZH 230,
ZH 231, ZH 328, ZH 453–70,
ZH 499, ZH 652, ZH 701
Tarkowski Radosław ZH 357
Tarnowska Beata 667
Tarnowska z Zamoyskich Róża 1004
Tarnowski Andrew ZH 395
Tarnowski Zenon 322
Tartanus Alina 80
Tatar Stanisław, gen. ZH 492
Tatarkiewicz Anna 648
Tatarowski Konrad W. s. 300
Tauber-Ziółkowski Andrzej s. 16
Tauran Jean-Louis, abp 209
Taylor [-Terlecka] Nina 48
Tazbir Janusz 122, ZH 519
Tebinka Jacek ZH 167
Teil Joseph du 84
Teliga Leonid 988
Terlecki Ryszard ZH 706
Terlecki Tymon 195, F 85,
F 86, s. 9, 297, 326, 328
Terlecki Władysław Lech 712
Thompson Ewa M. s. 296
Thylwe Halina 82
Tigris Pavel (wł. Schönfeld Pavel,
ps. „Nestor”) ZH 428, F 16
Timoszewicz Jerzy 195, 680,
985, ZH 471, s. 301, 306
Tischner Józef 81, 204, 205
Tokarczuk Olga 1004

Tokarzewski-Karaszewicz
Michał ZH 364
Tomaszewski E. J. 895
Tomaszewski Józef Sławomir 1004
Tomaszewski Longin ZH 617
Tomaszewski Marek 576
Tomaszkiewicz Leopold ZH 546
Tomisia Teresa 798, 799
Topf Hartmut 324
Toporowski Wiesław F. 401
Torańska Teresa 623, s. 300
Torbakow Igor ZH 232, ZH 526
Toruńczyk Barbara 722, s. 307
Torzecki Ryszard ZH 424
Traba Robert 366
Traciewicz Kazimierz 237
Tredosiewicz Tadeusz ZH 496
Trochanowski Piotr (ps. Petro
Murianka) 82
Trojanowiczowa Zofia 384
Trybusiewicz Janusz 257, 1004
Trzebiński Andrzej 729
Trzeciak Konrad, ks. 110
Trznadel Jacek 1004
Tuderek Grzegorz 594
Turczyński Andrzej 82
Turek Wojciech 954
Turlejska Maria ZH 329
Turowicz Jerzy 260, 297, 952, 976, 296
Tuszyńska Agata 673
Tutak Tadeusz 800
Tuwim Julian 672
Twardowska Maria ZH 402
Twardowski Tomasz 464
Tyczka Galina ZH 36
Tylman Donat 1004
Tyma Piotr 450, ZH 212
Tymowski Michał ZH 35
Tyrczan Mikołaj 173, ZH 5,
ZH 78–81, ZH 512
Tyrmund Leopold s. 321–323, 329
Tyszkiewicz Adrian ZH 111,
ZH 218, ZH 446, ZH 527
Tyszkiewicz Barbara ZH 702, ZH 703
Tzaut-Vis Dieneke 1004

Ujazdowski Kazimierz
Michał 109, ZH 472
Ujejski Stanisław, gen. ZH 639
Ulam Adam Bruno 968, 1004

Ulatowski Jan 963, 1004
Umiasowski Roman ZH 577
Unger Leopold 258, 266, 268, 292,
293, 302, 380, 385, 386, 465,
498, 499, 602, 986, 987, 1002,
ZH 35, F 87–102, s. 297, 299,
300, 308, 313, 326, 328, 331
Urban Jan, ks. ZH 107
Urbańczyk Andrzej 988
Urbański Edmund 1004
Uziembło Adam ZH 332,
ZH 473, ZH 474
Uziembło Adam O. ZH 330–32
Uziembło Aniela ZH 331–33
Uziembło Katarzyna
(z d. Gołowaczow) ZH 473

Valenta Jaroslav ZH 479
Le Vasseur de Beauplan
Guillaume ZH 517
Venclova Tomas s. 300, 304
Venulet Jan 206, ZH 475, s. 304
Vetulani Tadeusz ZH 356
Vincenz Halszka s. 325
Vincenz Stanisław ZH 294, ZH 377, s. 14
Vogel Thomas ZH 620
Vuncinich Wayne S. 1004

WK (Spectator), *patrz:*
Wirpsza Aleksander
Wachowicz Barbara 84
Wagner Wienczysław J. ZH 618
Waingertner Przemysław ZH 253,
ZH 476, ZH 562–68, ZH 717
Wajda Andrzej 352, 650, ZH 663
Wakar Krzysztof 268
Wakar Włodzimierz ZH 107
Walaszczyk Krzysztof ZH 653
Walc Ika ZH 432
Walczak Tadeusz 1004, ZH 449
Walczak-Delanois Dorota 704
Walendziak Wiesław 954
Walicki Andrzej 251, 1004
Wałęsa Lech 969, ZH 722, s. 300, 304
Wandycz Piotr Stefan 40, 114, 251,
590, 657, 989, ZH 6–10, ZH 62,
ZH 81–83, ZH 115, ZH 167,
ZH 254–56, ZH 477–84, ZH 513–
16, ZH 569, ZH 570, ZH 619,
ZH 654, ZH 704, s. 297, 302

Wańkowicz Melchior s. 302
Ward John Georg ZH 172, ZH 579
Warszawski Józef 1004
Wasilewska Anna 80, 82
Wasiutyński Wojciech 954, ZH 458
Wasylenko Wołodimir 816
Wat Aleksander ZH 360, s. 323
Wawilow Mikołaj ZH 93
Wądołowski Klemens ZH 571
Weintraub Wiktor 722
Weissberg Aleksander s. 315
Weksler-Waszkinel Romuald Jakub 228
Welles Sumner ZH 164, ZH 165
Węłykanowicz Jadwiga ZH 334
Wenfu Lu 607
Werenicz Wiaczesław (Verenič
Vjačeslau) 639, ZH 37
Werle Józef 1004
Werner Andrzej 49, ZH 345
Wesołowski Dariusz 850
Wesoły Szczepan, abp ZH 84
Wetz Jean 1004
Węc Janusz Józef 316
Węgleński Piotr 65
Węgrzynowicz Jacek ZH 625
Wiaderny Bernard ZH 85–7, ZH 485,
ZH 619, ZH 620, ZH 723
Wiatr Jerzy J. 585
Widacki Jan 141, 364, 365
Wieczorkiewicz Paweł ZH 387
Wiedmann Adam 1004
Wieniawa-Długoszowski
Bolesław ZH 288
Wierzbiański Bolesław 1004, ZH 441
Wierzbicki Kazimierz 123
Wierzbicki Marek ZH 260
Wierzbicki Paweł, gen. ZH 215
Wierzbicki Zbigniew Tadeusz 115,
259, 451, 649, 990, ZH 486
Wierzyński Kazimierz 672, 1004
Wikliński Józef Maksymilian
Kajetan ZH 280
Wilczek Piotr 931
Wilczur-Garztecki Juliusz
ZH 673, ZH 677
Wilga Beata 387
Wilk Mariusz 189, 369,
388–408, 991, s. 301
Wiłkomirska Wanda 82
Winczakiewicz Jan 352

- Winecka Christine (ps. Wilder Irena) 932, 933
 Winiański Bohdan ZH 184, ZH 538, ZH 539
 Winikajtis Wiktor 213
 Wiórkiewicz Joanna 324
 Wirpsza Aleksander 6, 36, 116, 190, 260, 366, 511, 622, 658–60, 689, 705–20, 801–7, 836, F 103, F 104, s. 16, 297, 298, 300, 329, 330
 Wirpsza Witold s. 304, 329
 Wisłocki Jerzy 227
 Wiszka Emilian ZH 233–37
 Wiszniewski Andrzej 37
 Wiśniewska Krystyna 81
 Wiśniewski Henryk 81
 Witek Maria ZH 572
 Witko Franciszek 739
 Witkowska Janina ZH 487
 Wittlin Józef 722, 944, ZH 27
 Wittlin Tadeusz 1004
 Władysław IV Waza, król Polski ZH 517
 Włodek Tomasz ZH 268, ZH 529
 Wnuk Mieczysław 535
 Wnuk Rafał ZH 223, ZH 269, ZH 611, ZH 621, ZH 655
 Wnuk-Nazarowa Joanna 126
 Wodiczko Krzysztof 83
 Wodzicki Kazimierz 941
 Wohl Stanisław ZH 129
 Wohlrab Rudolf ZH 578
 Wojciechowski Adam F. ZH 705, ZH 717
 Wojciechowski Janusz 536
 Wojkow Piotr Ł. ZH 256
 Wojnakowski Ryszard 83
 Wojnowicz Władimir
 Nikolaiewicz F 30, s. 327
 Wojtyła Karol, *patrz*: Jan Paweł II
 Wołkonskij Andriej F 64
 Wokulski Stanisław 664
 Wolczański Peter T. 84
 Wolfs Gilles ZH 157, ZH 529
 Wolicki Andrzej 1004
 Wolicki Krzysztof 211, 269, 302, 479–88, 500–2, 506–9, 516–23, 537, 577–80, 992, s. 300
 Wolikowski Romuald, gen. ZH 667
 Wolski Władysław (ps.), *patrz*: Piwowarczyk Antoni
 Wolski Władysław ZH 626
- Wołosowicz Konstanty ZH 95
 Wołos Mariusz ZH 240, ZH 257
 Woroszyński Wiktor 672, s. 296, 300, 331
 Wójtowski Michał 646
 Wóycicki Kazimierz 324
 Wraga Ryszard (ps.), *patrz*: Niezbrzycki Jerzy A.
 Wrede Maria ZH 13
 Wroniak Julita 82
 Wróbel Piotr ZH 512
 Wróblewski Andrzej Krzysztof 294, 510, 581
 Wróblewski Grzegorz 808–11
 Wujastyk Stanisław ZH 335, ZH 336, ZH 488, ZH 656
 Wyczański Andrzej 38, 50, 53, 58, 66, 502
 Wyrwa Tadeusz 22, 28, 1003, 1004, ZH 11, ZH 13, ZH 14, ZH 52, ZH 134–47, ZH 148, ZH 155–58, ZH 170, ZH 188, ZH 238, ZH 337, ZH 338, ZH 431, ZH 489–91, ZH 530, ZH 572, ZH 622–24, ZH 645, ZH 654, ZH 657, ZH 658
 Wysłouch Seweryn ZH 494
 Wysłouch Zenon ZH 494
 Wyszynski Andrzej J. ZH 20
 Wyszynski Stefan, kard. ZH 495, ZH 683, ZH 703, s. 304
 Wyżyński Tomasz 292
- Young Andrew Jackson F 102
- Zabielska Janina s. 9
 Zabłocki Tadeusz Łada (ps. „Gwasz”) 1004
 Zabokrzecki Tadeusz ZH 339
 Zabrowarny Stefan 230
 Zabrzecki Aleksander (ps.) s. 296
 Zacharski Marian ZH 470
 Zachwatowicz Krystyna 141
 Zadrożny Stanisław s. 296
 Zagajewski Adam 716
 Zagłoba Onufry 576
 Zagorski Andrzej 409
 Zagórny Marian 151
 Zagórska Maria 1004
 Zahorski Witold ZH 648
 Zahradnik Rudolf ZH 119
 Zajączkowski Wojciech 410
- Zajewski Władysław ZH 117
 Zakrzewski Andrzej 146, 623, 959, 1004
 Zaleska Maria 75
 Zaleski August ZH 243, ZH 469, ZH 539
 Zaleski C. Piotr 21
 Zaleski Zygmunt 75
 Zamojski Andrzej ZH 295, ZH 408
 Zamorski Kazimierz 651, 993, ZH 392, ZH 451, ZH 659, ZH 660, ZH 664, ZH 669
 Zamorski Krzysztof 19
 Zaporowski Bogdan s. 296
 Zaremba Marcin ZH 701
 Zaremba Joanna ZH 461, ZH 648
 Zaremba Paweł ZH 461
 Zaremba Zygmunt s. 297
 Zasztowt Leszek 87
 Zawacka Elżbieta ZH 572
 Zawadzki Janusz s. 14
 Zawieyski Jerzy ZH 59, ZH 702, ZH 703
 Zawilski Apoloniusz 83
 Zawodny Janusz Kazimierz 1004, s. 321
 Zawodny Roman 83
 Zawodziński Karol Wiktor 662
 Zbyszewski Wacław Alfred 187, s. 14
 Zdziarski Przemysław 261
 Zdziechowski Jerzy ZH 619
 Zdziechowski Marian 949, ZH 419, ZH 439
 Zega Leonard 117
 Zhabankov Rostislav G. 360
 Ziabicki Andrzej 31
 Ziarkowska Justyna 721
 Ziełńska Halina 1004
 Ziełńska-Elliott Anna 82
 Ziełński Jan 164, 722, 822, s. 302
 Ziełński Marek s. 304
 Ziełński Tadeusz 1004
 Ziełński Zygmunt, gen. ZH 378
 Zielonogórski K. s. 296
 Ziemiński Wojciech 134, 1004
 Ziemkiewicz Rafał A. 280
 Zienny Aleksander 84, 109
 Zięba Andrzej A. 591
 Ziętara Paweł ZH 498–501, ZH 706
 Zimand Roman s. 298, 299, 301
- Zimińska-Sygietyńska Mira 1004
 Zimmerer Ludwik ZH 421
 Zinowiew (Zinov'ev) Aleksander
 Aleksandrowicz F 46, s. 328, 331
 Ziola Bronisław 452
 Ziółkowska [-Boehm] Aleksandra
 ZH 496, ZH 503, s. 302
 Złotkowska Edyta 451
 Zubrycki Aleksander 639
 Zuziak Janusz 1004
 Zwarra Brunon ZH 313
 Zybura Marek 321, ZH 191
 Zygmunt III Waza, król Polski ZH 517
 Zychowicz Czesław 1004
 Zygałowicz Gustaw, gen. ZH 378
- Zaboklicki Krzysztof 1006
 Żakiewicz Zbigniew 109
 Zebrowski Marek ZH 89, ZH 90, ZH 144, s. 299
 Żelaźniewicz Ryszard (ps. „Łoś”) ZH 278
 Żelaźniewicz Walerian Ryszard (ps. „Żubr”) ZH 278
 Żeleńska z Bohomolców
 Maria Adela 994, 1004
 Żeleński Adam ZH 612
 Żeleński Tadeusz (Boy) 684
 Żeleński Władysław 352, 994, 1004, ZH 28, ZH 184
 Żeligowski Lucjan, gen. ZH 378
 Żeromski Stefan 418, 511, 993
 Zochowski Stanisław 1004
 Zongołowicz Bogumiła
 376, 723, 995, ZH 491
 Żółkiewska-Żołądkowska
 Ligia 993, ZH 451
 Żółkiewski Witold 993
 Żukow Georgij K. ZH 433
 Żukowski Przemysław
 M. ZH 502, ZH 577
 Żurakowski Janusz (ps. „Żura”) ZH 503
 Żurek Robert ZH 504
 Żurek Sławomir J. 228, 262, 586, 724, 996

OBJAŚNIENIE SKRÓTÓW

IL – Instytut Literacki, Paryż	
„K” – „Kultura”	
ZH – Zeszyty Historyczne	
abp – arcybiskup	
ang. – angielski	
bp – biskup	
Dok. – Dokończenie	
fragm. – fragment	
franc. – francuski	
im. – imienia	
kard. – kardynał	
ks. – ksiądz	
LdR – List do Redakcji	
LdRA – List do Redakcji od Autora	
M. in. – między innymi	
nt. – na temat	
Odp. – Odpowiedź	
Oprac. – Opracował, Opracowanie	
pn. – pod nazwą	
Przedm. – Przedmowa	
Ps. – Pseudonim	
pt. – pod tytułem	
Rec. – Recenzja	
Red. – Redakcja	
św. – święty	
tł. – tłumaczył	
Uzup. – Uzupełnienie	
Wyd. – Wydanie	

SPIS RZECZY

WSTĘP	7
BIBLIOGRAFIA „KULTURY”, „ZESZYTÓW HISTORYCZNYCH” I DZIAŁALNOŚCI WYDAWNICZEJ INSTYTUTU LITERACKIEGO	9
BIBLIOGRAFIE „KULTURY” I „ZESZYTÓW HISTORYCZNYCH”	18

CZĘŚĆ PIERWSZA „KULTURA” 1997–2000

I. – PROBLEMY WYDAWNICZE.	
BIBLIOGRAFIE, BIBLIOTEKI I MUZEA.	
KSIĘGARNIE. ENCYKLOPEDIE. NAUKA.	
PRASA. „KULTURA”	23
PROBLEMY WYDAWNICZE	25
Opracowania ogólne	25
Nowości wydawnicze. Zapowiedzi i subskrypcje ..	25
BIBLIOGRAFIE	26
ARCHIWA, BIBLIOTEKI I MUZEA	26
Materiały sprawozdawcze, apele, komunikaty, polemiki	26
KSIĘGARNIE	28
KSIĘGARNIE POLSKIE POZA KRAJEM	28
AUSTRIA	28
FRANCJA	29
NIEMCY	29
ENCYKLOPEDIE I SŁOWNIKI	29

NAUKA	30
Zagadnienia ogólne, naukoznawstwo, badania naukowe	30
Instytuty i towarzystwa naukowe	31
Kongresy, zjazdy, kolokwia, programy badawcze itp.	31
Uniwersytety. Studia polonistyczne i slawistyczne	33
Fundacje. Stypendia. Nagrody	35
A. Fundacje i Stypendia	35
B. Nagrody, Wyróżnienia	36
Konkursy	40
PRASA	41
„KULTURA”	43
Notatki Redaktora. Oświadczenia i komunikaty Redakcji. Życzenia świąteczne	43
Sprawy debitu wydawnictw Instytutu Literackiego – prenumeraty	48
Instytut Literacki w Kraju. Krajowe wydania „Kultury” i „Zeszytów Historycznych”	49
Opracowania dotyczące Instytutu Literackiego	50
Indeksy „Kultury”	50
Wydawnictwa Instytutu Literackiego. Biblioteka „Kultury”. Katalogi, wznowienia	51
Rocznice „Kultury”. Wystawy poświęcone „Kulturze” Nagrody dla Redaktora	53
Jerzego Giedroycia	54
Pożegnanie Jerzego Giedroycia	54
Nagrody „Kultury”	54
Kluby Przyjaciół „Kultury”. Towarzystwo Opieki Nad Archiwum Instytutu Literackiego	55
Czytelnicy. Odpowiedzi Redakcji „Kultury”	55
Wpłaty na Fundusz „Kultury”	56
II. – FILOZOFIA	57
FILOZOFIA	59
III. – RELIGIA	61
RELIGIA	63
Zagadnienia ogólne, nauczanie religii	63
Papież Jan Paweł II	64

Działalność Kościoła i organizacji katolickich. Kościół katolicki na Wschodzie	64
Kościół – państwo w Polsce	65
Kościół–judaizm	66
Inne wyznania	66
IV. – SOCJOLOGIA. DEMOGRAFIA. POLITYKA. EKONOMIA	69
SOCJOLOGIA. DEMOGRAFIA	71
(Zagadnienia ogólne.)	71
Stosunki polsko-żydowskie)	71
POLITYKA	74
Socjalizm. Komunizm. Marksizm. Pacyfizm. Polonocentryzm. Nacjonalizm	74
Polityka i gospodarka światowa	75
EUROPA ZACHODNIA. BAŁKANY	77
Francja (stosunki polsko-francuskie)	77
Kraje Jugosławii	77
Niemcy (Kronika niemiecka)	78
Stosunki polsko-niemieckie	79
Skandynawia (stosunki polsko-skandynawskie)	81
Szwajcaria (stosunki polsko-szwajcarskie)	82
Włochy (stosunki polsko-włoskie)	83
EUROPA ŚRODKOWO-WSCHODNIA	83
Problemy Europy Środkowej i Wschodniej	83
Białoruś (stosunki polsko-białoruskie)	84
Czechy (stosunki polsko-czeskie)	85
Litwa (stosunki polsko-litewskie)	85
Rosja. Sowietologia (stosunki polsko-sowieckie i polsko-rosyjskie)	86
Rumunia (stosunki polsko-rumuńskie)	90
Ukraina. Emigracja ukraińska (stosunki polsko-ukraińskie)	90
AMERYKA PÓŁNOCNA	94
Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (stosunki polsko-amerykańskie)	94
Kanada (stosunki polsko-kanadyjskie)	94
AZJA (Opracowania ogólne)	94
AUSTRALIA	95
KRAJ	96

Sytuacja polityczna (Ogólne oceny sytuacji. Polemiki. Wywiady. Prognozy).....	96
Polska. NATO. Unia Europejska	98
Partie polityczne. Ruchy młodzieżowe	99
Organizacje i związki zawodowe pisarzy. Media. Propaganda	100
Wybory parlamentarne, prezydenckie i samorządowe w Polsce: Aleksander Kwaśniewski	100
Ustawodawstwo i zagadnienia prawne. Obcokrajowcy i mniejszości narodowe	101
Wojsko i policja	103
Służba zdrowia. Akcja pomocy Polsce	103
Ekologia	104
Gospodarka i finanse	104
Szkolnictwo i oświata	107
EMIGRACJA	107
Tematyka ogólna. Emigracja polityczna. Polonia ...	107
Polacy w Australii	108
Polacy w Kanadzie	108
Polacy w Kazachstanie	108
Polacy na Litwie	109
Polacy w Rosji	109
V. – FILOLOGIA (SEMIOTYKA. JĘZYKOZNAWSTWO).	111
FILOLOGIA	113
VI. – KULTURA I SZTUKA	115
KULTURA	117
Zagadnienia ogólne	117
SZTUKA	119
Zbiory sztuki. Zabytki. Pomniki	119
Architektura	119
Sztuki plastyczne	119
Teatr	121
Radio. Telewizja. Film.	121
Zachodnie rozgłoszenie polskojęzyczne	121
VII. – LITERATURA	123
I. LITERATURA POLSKA	125
Problematyka współczesna. Ankiety. Syntezy	125
Krytyka literacka. Sylwetki pisarzy. Recenzje. Wywiady	126

POEZJA	132
FRAGMENTY POWIEŚCI. NOWELE. OPOWIADANIA. DZIENNIKI I NOTATKI. KORESPONDENCJE PISARZY ITP.	137
ESEJE	138
II. LITERATURA ŚWIATOWA	139
Literatury anglosaskie. Literatura amerykańska	139
Literatura hiszpańska	139
Literatura niemieckai niemieckojęzyczna	139
Literatura rosyjska	140
Literatura szwedzka	140
Literatura ukraińska	140
Literatura żydowska	141
VIII. – PODRÓŻE. KORESPONDENCJE Z POLSKI	143
KORESPONDENCJE I PODRÓŻE	145
IX. – WSPOMNIENIA. BIOGRAFIE	151
WSPOMNIENIA	153
ŻYCIORYSY. PRZYCZYNKI BIOGRAFICZNE. NEKROLOGI	154
X. – HISTORIA	163
HISTORIA	165
WYDARZENIA MIESIĄCA	166
LISTY DO REDAKCJI A PROPOS „WYDARZEŃ MIESIĄCA”	170

CZĘŚĆ DRUGA

„ZESZYTY HISTORYCZNE” 1997–2010 T. 119–171

I. – BIBLIOGRAFIA ZAWARTOŚCI	173
BIBLIOGRAFIA	
Informacje o nowych książkach, związane recenzje	173
BIBLIOTEKI I ARCHIWA	174
INSTYTUT LITERACKI W PARYŻU (Pamięci Jerzego Giedroycia, Zofii Hertz, Zygmunta Hertza, Henryka Giedroycia)	174
NAUKA	182

Instytuty i towarzystwa naukowe. Szkoły wyższe. Kongresy i sesje naukowe. Nagrody	182
PRASA I WYDAWNICTWA	186
RADIO	188
RELIGIA	189
POLITYKA (ZACHÓD)	189
Finlandia (stosunki polsko-fińskie)	189
Francja (stosunki polsko-francuskie)	189
Japonia (stosunki polsko-japońskie).....	191
Państwo Kościelne w Watykanie (stosunki polsko-watykańskie)	191
Stany Zjednoczone Ameryki Północnej (stosunki polsko-amerykańskie).....	191
Wielka Brytania (stosunki polsko-brytyjskie)	192
STOSUNKI POLSKI Z KRAJAMI I NARODAMI OŚCIENNYMI.....	193
Białoruś (stosunki polsko-białoruskie).....	193
Czechy, Słowacja (stosunki polsko-czeskie, polsko-słowackie)	193
Jugosławia (stosunki polsko-jugosłowiańskie)	194
Litwa (stosunki polsko-litewskie).....	194
Łotwa, Estonia (stosunki polsko-łotewskie; stosunki polsko-estońskie)	195
Niemcy (stosunki polsko-niemieckie).....	195
Rumunia (stosunki polsko-rumuńskie)	197
Ukraina (stosunki polsko-ukraińskie).....	197
Związek Sowiecki, Rosja (stosunki polsko-rosyjskie, sowietologia)	201
Żydzi (stosunki polsko-żydowskie)	204
WSPOMNIENIA. KRONIKI. PODRÓŻE	205
ŻYCIORYSY. PRZYCZYNKI BIOGRAFICZNE	213
HISTORIA.....	232
Rozważania teoretyczne. Kongresy historyków. Zarys historii Polski. Podręczniki szkolne.....	232
HISTORIA POLSKI OD POCZĄTKÓW DO ROKU 1914	233
HISTORIA POLSKI PIERWSZA WOJNA ŚWIATOWA. OKRES MIĘDZY WOJNAMI, 1918–1939	235
NAJNOWSZA HISTORIA POLSKI	240

Wybuch II wojny światowej i kampania wrześniowa	240
DRUGA WOJNA ŚWIATOWA. KRAJ.....	241
Polskie Państwo Podziemne. Okupacja. Armia Krajowa. Narodowe Siły Zbrojne. Powstanie Warszawskie. Obozy	241
DRUGA WOJNA ŚWIATOWA. EMIGRACJA. Rząd RP we Francji i w Londynie. Polskie Siły Zbrojne na Zachodzie. Lotnictwo polskie. Łączność z Krajem (Cichociemni, emisariusze, kurierzy). Emigracja polityczna	247
DRUGA WOJNA ŚWIATOWA. POLACY W ZSSR Deportacje, więzienia. Obozy jenieckie w ZSSR. Ambasada RP w Kujbyszewie	252
POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA 1945–1989 (PRL).....	253
OPOZYCJA POLITYCZNA. STAN WOJENNY. NSZZ „Solidarność”, 1976–1981. NZS. Opozycja polityczna po 13 grudnia 1981. Więźniowie polityczni	257
TRZECIA RZECZPOSPOLITA (OD 1989 R.) Okrągły Stół. Wybory do parlamentu. Wybory prezydenckie 1990 r. i 1995 r.	259
II. – ZESZYTY HISTORYCZNE	259
Spis zawartości	259

CZĘŚĆ TRZECIA WYDAWNICTWA KSIĄŻKOWE

WYDAWNICTWA KSIĄŻKOWE.....	291
Seria „Biblioteka Kultury”	291
Antologie „Kultury”. Publikacje i wydawnictwa okolicznościowe Towarzystwa Opieki nad Archiwum Instytutu Literackiego w Paryżu	295
Archiwum „Kultury”, Wydawnictwa Czytelnik	302
W KRĘGU PARYSKIEJ „KULTURY”	305

Konstelacja „Kultury”: bibliografie pisarzy w wydawnictwach Instytutu Literackiego w Paryżu (Instytut Dokumentacji i Studiów nad Literaturą Polską)	306
Korespondencje i rozmowy z Redaktorami Instytutu Literackiego wydane poza seriami	307

CZĘŚĆ CZWARTA

FRAGMENTS (1973–1979)

Mirosław A. Supruniuk „KULTURA” W AMERYCE: „FRAGMENTS” (1973–1979)	311
FRAGMENTS (1973–1979) Bibliografia zawartości	337

INDEKS OSOBOWY	349
OBJAŚNIENIE SKRÓTÓW	377